

પ્રાચીન સજ્જાત મહોદધિ

અધિષ્ઠાતા ભાગ - ૨

ૐ હો શ્રી ધરણેન્દ્ર પદ્માવતિ પૂજિતાય શ્રી શંખેશ્વરપાર્શ્વનાથાય નમઃ

શ્રી ગૌતમસ્વામી ગણધરાય નમઃ

પદ્મ-ભૂત-હિર-કનક-દેવેન્દ્ર-કંચન-કલાપૂર્ણ સૂરિશ્ચરેભ્યો નમઃ

પ્રાચિન સજ્જાય મહોદધિ

ભાગ : બીજો

સંકલન કર્તા

ચરણોપાસિકા

પ્રકાશક : મુખ્યદાતા

આવૃત્તિ પ્રથમ

નંબર-૧૦૦૦

પ્રાપ્તિસ્થાન

શાહ શાંતીલાલ ચુનીલાલ
ઠે. ગોમતીપુર, લીંબાટીપોળ,
હરવાળા પાસે,
ઘર નં. ૮૩૩/૧
અમદાવાદ-૨૧.

પ્રાપ્તિસ્થાન

શા. મહેન્દ્રભાઈ લવજીભાઈ પારેખ
ઠે. જગત્ પીકચર્સ
રાષ્ટ્રપતિ રોડ,
સિકંદ્રાબાદ-૫૦૦૦૦૩.
આંધ્રપ્રદેશ.

૧ વીર સં. ૨૫૦૬

વિક્રમ સં. ૨૦૩૬ તિથિ

મુદ્રક : પૂજા પ્રિન્ટર્સ એન્ડ ટ્રેડર્સ, હુલીમની ખડકી ચાર રસ્તા, શાહપુર, અમદાવાદ-૧.

અ નુ ક મ ણિ કા

ક્રમાંક	સજ્જાયતું નામ	પ્રથમપદ	ગાથા	પૃષ્ઠ
૧	વજ્રસ્વામીની	અરધ ભરત માંહિ શોભતો,	૧૫	૧
૨	અવંતીસુકુમાર	પાસ જિનેશ્વર સેવીયે,	૧૩	૮
૩	સમ્યક્ત્વના સડસઠ બોલની	સુકૃતાવલ્લી કાદિંબિની,	૧૨	૧૬
૪	સ્થુલીભદ્રની	સયલ સુહંકર પાસજી,	૧૨	૨૧
૫	મેઘકુમારની	સમરી શારદ સ્વામીની,	૬	૨૮
૬	પુંડરીક કંડરીકની	સ્વસ્તીશ્રીવર દાયીની,	૬	૩૧
૭	કૃષ્ણવાસુદેવની	અરિહંત પદ પંકજ નમી,	૫	૩૬
૮	ધન્નાજીની	કર્મ રૂપ અરિ જીતવા,	૫	૩૬
૯	પૃથ્વીચંદ્રને ગુણસાગરની	શાસન નાયક સુખકર,	૩	૪૪
૧૦	નંદિષેણી	રાજગૃહી નગરીનો વાસી,	૩	૪૬
૧૧	ઝાંઝરીયા ઋષીની	પાસ જીનેશ્વર સમરતાં,	૪	૫૦
૧૨	શ્રેણીકની	શ્રેણીકને સમક્ષિત નહિ,	૨	૫૫
૧૩	જીન પાલિતને જીનરક્ષિત	ગુરૂ ચરણાંબુજ નિત નમુ,	૩	૫૭
૧૪	ખંધક સુનીની	નમો નમો ખંધક મહાસુની	૨	૬૦
૧૫	આસાદાસુનીની	શ્રી શ્રુતદેવી હૈડે ધરી,	૫	૬૧
૧૬	જંબૂસ્વામીની	સરસ્વસ્તી પદ પંકજ નમી,	૪	૬૫
૧૭	સાસુવહુની	શ્રી શંખેશ્વર પાય નમી,	૪	૬૭
૧૮	અઢાર નાંતરાની	પહેલા તે સમરૂં પાસ પંચાસરો રે,	૩	૭૧
૧૯	સોલસ્વખની	શ્રી ગુરૂ પદ પ્રણુમી કરી,	૨	૭૪
૨૦	સ્થુલી ભદ્રની	સુખ સંપતિ દાયક સદા,	૬	૭૭
૨૧	સુકુમાલિકાની	વસંતપુર સોહામણું રે,	૩	૮૨
૨૨	પંચમહાવ્રતની પચીશ ભાવના	મહાવ્રત પહેલુ રે મુનીવર મન ધરો,	૫	૮૫
૨૩	પાંચ મહાવ્રત	સકલ મનોરથ પૂરવે રે,	૫	૮૮
૨૪	દશવૈકલિકાની	શ્રી ગુરૂ પદ પંકજ નમીજી,	૧૧	૯૧
૨૫	જંબૂસ્વામીની	જંબૂસ્વામી જોબન ઘરવાસજ મેલ્યા,	૭	૧૦૦
૨૬	થાવચ્ચાકુમારની	દ્વારામતી નગરી વસે,	૪	૧૦૩
૨૭	વિષ્ણુકુમારની	શ્રી મુનીસુવત સ્વામીજી,	૧૦	૧૦૭
૨૮	મૃગા પુત્રની	સુગ્રીવનગર સોહામણું રે લાલ	૧૦	૧૧૬
૨૯	બાર ભાવનાની	પાસ જિનેસર પય નમી,	૧૨	૧૩૨

ક્રમાંક	સંજ્ઞાચતુર્ન નામ	પ્રથમપદ	ગાથા	પૃષ્ઠ
૩૦	અષ્ટ પ્રવચની	વનજ વદન વાગેશ્વરી,	૯	૧૪૩
૩૧	રાત્રીભોજન	શ્રી ગુરુ પદ પ્રણમી,	૪	૧૫૧
૩૨	વર્ધમન તપની	પ્રીતમ સેતી વિનવે,	૨	૧૫૪
૩૩	મન્દેરી રાવણની	અહો રાણાજી કહ્યું માનીને,	૪	૧૫૫
૩૪	સોભદ્ર શેઠ ને શાલીભદ્ર	ચૌદસે આવન ગણપતિ,	૪	૧૫૮
૩૫	નંદ મણીયારની	સ્વસ્વતી શ્રી કમલા ભજે	૩	૧૬૧
૩૬	અઠાર નાંતરાની	વીર ધીર ગંભીર વર	૫	૧૬૪
૩૭	ગજસુકુમારની	સરસ્વતી સમરી શારદા રે	૨	૧૭૩
૩૮	અમરકુમારની	રાજગૃહ નગરી વસતો	૨	૧૭૬
૩૯	સુભદ્રા સતીની	નયરી તે એક ચંપાવતી	૬	૧૭૯
૪૦	સનત ચકવતી	કુરુદેશે ગજપુર ઠામે	૪	૧૮૨
૪૧	સુદર્શન શેઠની	સંયમી ધીર સુગુર પય વાંદી	૬	૧૮૪
૪૨	આઠ યોગદષ્ટિની	શિવ સુખ કારણ ઉપદેશી	૮	૧૮૬
૪૩	અઠાર પાપ સ્થાનકની	પાપસ્થાન પહિલુ કહ્યું રે	૧૮	૧૯૬
૪૪	વિજય શેઠ શેઠાણીની	પ્રહુડકી રે પંચ પરમેષ્ઠિ સદા નમુ	૩	૨૦૮
૪૫	ભરત બાહુબલી	સ્વસ્તી શ્રી વરવા ભણી	૨	૨૧૧
૪૬	ચંદનબાલાની	શ્રી સરસ્વતી પાય પ્રણમી કરી	૩	૨૧૪
૪૭	દશ ચંદરવાની	સમરી સિદ્ધ અનંત મહંત	૩	૨૧૮
૪૮	આદ્રકુમારની	શાંતીકરણ શાંતી કરો	૩	૨૨૧
૪૯	બંધક સુનીની	શ્રી મુનીસુવત જિન નમુ	૩	૨૨૬
૫૦	કૃષ્ણ વાસુદેવની	નેમીનાથ આવી સમો સર્વા	૨	૨૨૯
૫૧	દશાણ્વલદ્રની	પંકજ ભૂતનયા નમી	૫	૨૩૨
૫૨	પ્રભજનાની	ગિરી વૈતાલ્યને ઉપરે	૩	૨૩૮
૫૩	ગજસુકુમાલ	દ્વારીકા નગરી ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ	૩	૨૪૧
૫૪	દશવિધિ યતિ ધર્મની	સુકૃત લત્તાવન સિંચવા	૧૦	૨૪૪
૫૫	નવવાડોની	શારદમાત મયા મુજકી જે	૮	૨૫૫
૫૬	જંબુ સ્વામીનું અષ્ટ હાલીયું	જંબુ સ્વામી ચૌવન ઘર વાસમે હાલ	૮	૨૫૮
૫૭	કનકસૂરિમ.	શ્રી શંખેશ્વર સાહિબા	૨	૨૬૩
૫૮	ધર્મ ધ્યાનની	સિદ્ધિ લત્તાવન જલધર	૩	૨૬૬
૫૯	શુકલ ધ્યાન	શુકલ ધ્યાન કહું હવે	૫	૨૭૧
૬૦	આર્તન ધ્યાનની	સકલ જિને સહ પાય વંદેલી	૧	૨૭૭
૬૧	રૌદ્ર ધ્યાનની	ળીળનાહે ચાર પ્રકાર કહું હવે	૧	૨૭૮
૬૨	પર્યુષણપર્વનું ચૈત્યવંદનો	સકલ પર્વ શંગાર હાર		૨૮૧
૬૩	" "	પર્વ પન્નુસણ ગુણનીલો		૨૮૨
૬૪	" "	શ્રી શત્રુજય શંગાર હાર		૨૮૨

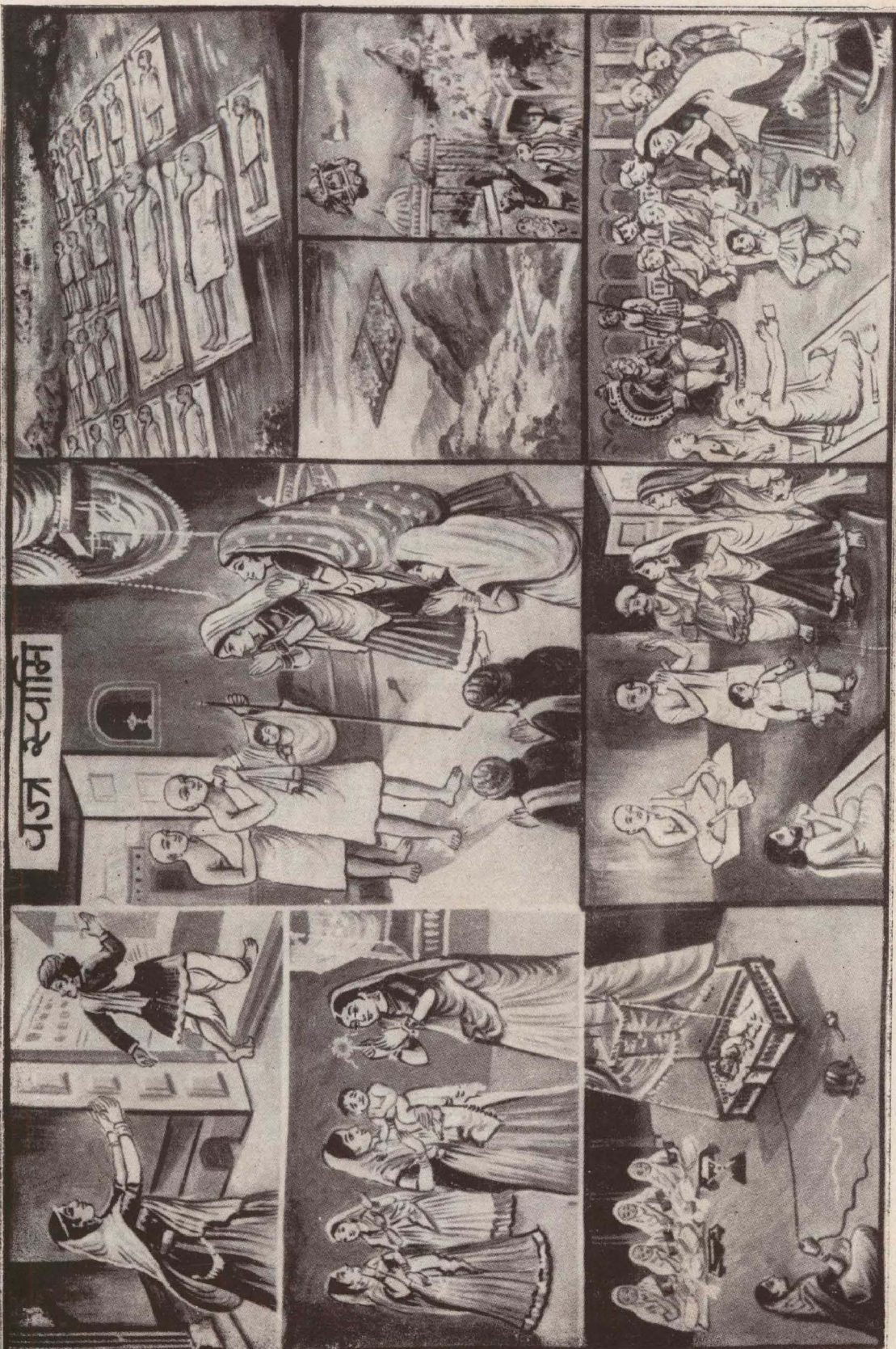
ક્રમાંક	સંગ્રહાયતું નામ	પ્રથમપદ	ગાથા પૃષ્ઠ
૬૫	" "	પ્રણમું શ્રી દેવાધિદેવ	૨૮૩
૬૬	" "	કલ્પ તરુવર કલ્પસૂત્ર	૨૮૩
૬૭	" "	સ્વપ્ન વિધિ કહે સુત	૨૮૩
૬૮	" "	જિનની ખડેન સુદર્શના	૨૮૩
૬૯	" "	પાર્શ્વ જિનેશ્વર નેમીનાથ	૨૮૩
૭૦	" "	પર્વરાજ સંવત્સરી	૨૮૪
૭૧	" "	વડા કલ્પ પૂરવ દિને	૨૮૪
૭૨	" "	નવ ચૌમાસી તપ કર્યા	૨૮૪
૭૩	" "	શ્રી પર્યુષણ પર્વ સેવો	૨૮૫
૭૪	મહાવીર જિન	સિદ્ધારથ સુત વંદીયે	૨૮૬
૭૫	" "	સિદ્ધાર્થ સુત વંદીયે દ્વિ	૨૮૬
૭૬	" "	ત્રીશ વરસ કેવલીપણે	૨૮૭
૭૭	" "	શાસનનાં શણગાર વીર	૨૮૭
૭૮	" "	જગનાથ જગદાનંદ	૨૮૭
૭૯	" "	પરમાનંદ વિલાસ ભાસ	૨૮૮
૮૦	" "	પાવાપુરી પધારીયા	૨૮૯
૮૧	" "	ચરમ ચૌમાસું વીરજી	૨૮૯
૮૨	" "	સિદ્ધાર્થ કુલ દીનમણી	૨૯૦
૮૩	" "	મગધ દેશ પાવાપુરી	૨૯૦
૮૪	" "	જ્ઞાન ઉજવલ દિવાકરો	૨૯૧
૮૫	" "	જય જય શ્રી જિન વર્ધમાન	૨૯૧
૮૬	પર્યુષણ સ્તુતી પ્રારંભ	ભો ભો ? ભવ્યજન:	૨૯૨
૮૭	" "	પુન્યતું પોષણ પાપતું શોષણ	૨૯૨
૮૮	" "	મણિ રચીત સિંહાસન	૨૯૩
૮૯	" "	પર્વ પર્યુષણ પુન્યે કીજે	૨૯૩
૯૦	" "	પુણ્યવંત પોશાલો આવે	૨૯૪
૯૧	" "	પર્વ પન્નસણ પુન્યે પામી	૨૯૬
૯૨	" "	જીન આગમ ચક્ર પરવી ગાઇ	૨૯૬
૯૩	" "	સત્તર લેદી જિન પૂજા રચીને	૨૯૭
૯૪	" "	વરસ દિવસમાં અષાઠ ચૌમાસું	૨૯૮
૯૫	" "	પર્વ પન્નસણ પુણ્યે પામી	૨૯૯
૯૬	" "	સર્વ સન્નર્થ	૨૯૯
૯૭	" "	પામી પર્વ પન્નસણ સાર	૩૦૦
૯૮	મહાવીર જિન સ્તુતી	પ્રભુ ભવ પરવીશમે	૩૦૧
૯૯	" "	પાપાયાં પુરી ચાડે ષષ્ઠ તપસા	૩૦૧

ક્રમાંક	સંગ્રહાયતું નામ	પ્રથમપદ	માથા પૃષ્ઠ
૧૦૦	" "	વંદુ વીર જિનેશ્વર નમી કરી	૩૦૨
૧૦૧	છ અકાંઈ સ્તવન	શ્રી સ્યાદાદ સુધોદધિ દાસ ૯	૩૦૨
૧૦૨	મહાવીર સ્વામી પંચકલ્યાણક	પ્રેમે પ્રણમું સરસ્વતિ દાસ ૪	૩૦૮
૧૦૩	" "	શાસન નાયક શિવકરણ દા. ૩	૩૧૩
૧૦૪	" " દા. ૧૦	સરસ્વતી ભગવતી દીઓમતી ચંગી	૩૧૮
૧૦૫	" " સત્તાવીશભવ	પુરણ પ્રેમે પ્રણમીએ દા. ૧૧	૩૨૬
૧૦૬	" " "	સરસ્વતી શુભમતી દોમન રંગે દા. ૮	૩૩૩
૧૦૭	" " "	વિમલ કમલદલ લોચણાં દાસ ૬	૩૪૧
૧૦૮	" " "	શ્રી શુભ વિજય સુચરૂ નમી દા. ૫	૩૪૭
૧૦૯	" " "	પહેલા સમર પાસ શંખેશ્વરો રે દા. ૭	૩૫૧
૧૧૦	દિવાળી કલ્પનું સ્તવન	શ્રી શ્રમણ સંઘ દાસ ૧૦	૩૫૮
૧૧૧	પર્યુષણ પર્વનું સ્તવન	પ્રભુ વીર જિણુંદ વિચારી	૩૬૮
૧૧૨	" " "	સુણુએ સાજન સંત પર્યુષણ આગ્યા રે	૩૬૯
૧૧૩	મહાવીર સ્વામીનું હાલરડું	માતા ત્રિશલા ઝુલાવે પુત્ર પારણે રે	૩૭૦
૧૧૪	" " "	માતા ત્રિશલાયે પુત્ર રતન બધયો રે	૩૭૨
૧૧૫	" " "	ભરત ક્ષેત્રમાં શોભતો	૩૭૪
૧૧૬	" " "	ત્રિશલા માતા પારણું ઝુલાવે	૩૭૫
૧૧૭	દિવાળીનાં દેવવંદન	વીર જિનવર વીર જિનવર	૩૭૫
૧૧૮	ગૌતમસ્વામીનાં "	નમો ગણધર નમો ગણધર	૩૭૮
૧૧૯	દિવાળીની સંગ્રહાય	દુઃખ હરણી દિપાલીકા રે લોલ	૩૮૦
૧	સિદ્ધચક્રનું ચૈત્યવંદન	ઉત્પન્ન સન્નાણ મહો મયાણું	૬ ૩૮૧
૨	" "	ભેધુરિ સિરિ અરિહંત	૩ ૩૮૧
૩	" "	સકલ મંગલ પરમ કમલા	૮ ૩૮૧
૪	" "	બારણુએ અરિહંતદેવ	૩ ૩૮૨
૫	" "	શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ	૫ ૩૮૨
૬	" "	જગતભૂષણ વિગતદ્રૂષણ	૧૪ ૩૮૨
૭	" "	જીયંત રંગારિ જણે સુનાણે	૬ ૩૮૩
૮	" "	સિદ્ધચક્ર આરાધતાં	૬ ૩૮૩
૯	" "	જેનેન્દ્ર મિદ્ર મહિતં	૫ ૩૮૩
૧૦	" "	બારણુ અરિહંતના	૫ ૩૮૪
૧૧	" "	પહેલે પદ અરિહંતનું	૬ ૩૮૪
૧૨	" "	ઉદ્ધિસુતા સુતતાસરિપુ	૬ ૩૮૪
૧૩	" "	શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધતાં	૧૫ ૩૮૫
૧૪	" "	શ્રી અરિહંત ઉદ્ધારકાંતિ	૬ ૩૮૫
૧૫	" "	પહેલે પદ અરિહંતના	૬ ૩૮૫

ક્રમાંક	સંજ્ઞાયનું નામ	પ્રથમપદ	ગાથા	પૃષ્ઠ
૧૬	” ”	શિવ સંપદ વરવા સદા	૩	૩૮૬
૧૭	વીશ સ્થાનકે તપનું	પહેલે પદ અરિહંત નમું	૫	૩૮૬
૧	સ્તુતિ	સિદ્ધચક્રે સેવો સુવિચાર	૪	૩૮૬
૨	”	જાતવા પ્રશ્ન તદર્થ ગણધર	૪	૩૮૭
૩	”	વીર જિનેશ્વર અતિ અલવેસર		૩૮૭૪
૪	”	અરિહંત નમો વળી સિદ્ધ નમો		૩૮૮૪
૫	”	પહેલે પદ નમીયે અરિહંત	૪	૩૮૮
૬	”	વીર જિનેસર ભુવણ દિનેસર	૪	૩૮૮
૭	”	જિન શાસન વાંછિત	૪	૩૮૯
૮	”	વીર જિનેશ્વર અતિ અલવેસર	૪	૩૮૯
૯	”	પ્રહુ ઉઠી વંદુ, સિદ્ધચક્રે સદાય	૪	૩૮૯
૧૦	”	વિપુલ કુશલ માલા	૪	૩૯૦
૧૧	”	જંભત્તિભુત્તા જિણુ સિદ્ધસુરિ	૪	૩૯૦
૧૨	”	શ્રી સિદ્ધચક્રે સેવો ભવિ લોકા	૪	૩૯૦
૧૩	”	અંગદેશ ચંપાપુરી વાસી	૪	૩૯૧
૧	સ્તવનો ઢાળી	નવપદ ધરજો ધ્યાન	૧૩	૩૯૧
૨	સિદ્ધચક્રે	શ્રી સિદ્ધચક્રે આરાધીયે	૫	૩૯૨
૩	”	સિદ્ધચક્રે વર સેવા કીજે	૧૩	૩૯૨
૪	”	પૂજો રે સિદ્ધચક્રને ભવે	૧૦	૩૯૩
૫	”	કટી પટકુલે રે લુંછણો	૧૧	૩૯૩
૬	”	આરાધો આદર કરી રે લાલ	૧૫	૩૯૪
૭	સ્તવન	શ્રી સિદ્ધચક્રની સેવના રે	૧૩	૩૯૫
૮	”	નવપદ ધ્યાન સદા સુખકારી	૫	૩૯૫
૯	”	સેવો રે ભવિ ભવી નવકાર	૫	૩૯૬
૧૦	”	શ્રી નવપદ ધ્યાન ધરો રે ભવિકા	૩	૩૯૬
૧૧	”	આરાહો પ્રાણી સાચી નવપદ સેવા	૫	૩૯૬
૧૨	”	શ્રી તીરથ પદ પૂજો ગુણીજન	૭	૩૯૬
૧૩	”	તપ પદને પૂજી જો હો પ્રાણી	૭	૩૯૭
૧૪	”	સિદ્ધચક્રે સેવો રે પ્રાણી	૫	૩૯૭
૧૫	”	જ્ઞાન પદ ભજીયે રે જગત સુહંકર	૭	૩૯૭
૧૬	”	અહો ભવિ પ્રાણી રે સેવો	૫	૩૯૮
૧૭	”	અવસર પામીને રે કીજે	૮	૩૯૮
૧૮	નવપદ ઢાળ ૧	આસો માસે તે ઓળી આદરી રે લોલ	૪૪	૩૯૯
૧૯	લોલ ૨	રાજા ચાલ્યો રચવાડીયે	૨૩	૪૦૦
૨૦	” ૩	તાત આદેશે મથણાચિંતવે રે લોલ	૪૯	૪૦૧

ક્રમાંક	સજ્જાયતું નામ	પ્રથમપદ	ગાથા	પૃષ્ઠ
૨૧	„ ૪	મયણા સિદ્ધચક્ર આરાધે	૨૨	૪૦૩
૨૨	„ ઢાલ ૧	જીહો પ્રણમું દિન પ્રત્યે જિનપતિ લાલા	૫	૪૦૪
૨૩	„ ૨	માલવધુર ઉજેણીયે રે લોલ	૮	૪૦૪
૨૪	„ ૩	પરણી બખ્ખર પતિ સુતા રે	૬	૪૦૪
૨૫	„ ૪	એમ મહિમા સિદ્ધચક્રને	૬	૪૦૫
૨૬	ઢાલ ૧	દેશ મનોહર માળવો	૧૦	૪૦૫
૨૭	„ ૨	શ્રી ગુરૂવચણે તપ કરે રે લાલ	૭	૪૦૬
૨૮	„ ૩	રાજગૃહી ઉદ્યાન	૯	૪૦૬
૨૯	„ ૪	આજે એચ્છવ છે રે અધિકો	૭	૪૦૭
૩૦	„ ૫	શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીયે રે	૭	૪૦૭
૩૧	„ ૬	સેવો રે ભવિક ભક્તિ ભાવ	૫	૪૦૭
૩૨	„ ૭	સિદ્ધચક્ર સેવા કરો મન મોહન મેરે	૫	૪૦૮
૩૩	„ ૮	આસો ચૈતર માસે કરો	૬	૪૦૮
૩૪	„ ૯	નવપદ મહિમા સાંભલો	૧૦	૪૦૯
૩૫	સિદ્ધચક્ર સ્તવન	સૌ ચાલો ભવિજન જઈ એ	૧૩	૪૦૯
૩૬	પંચપરમેષ્ઠિતું ઢાળ ૧	અરિહંતા અરિહંતા પ્રણમું	૭	૪૧૦
૩૭	ઢાળ ૨	સકલકુશલ કમલા નિલો રે	૯	૪૧૦
૩૮	ઢાળ ૨	નમો નમો સિદ્ધ નિરંજના	૭	૪૧૧
૩૯	ઢાળ ૩	મારું મન મોહું રે	૬	૪૧૧
૪૦	ઢાળ ૪	દ્વાદશ અંગના ધારકા	૬	૪૧૨
૪૧	ઢાળ ૫	ઈન્દ્રીય જીયે રે મન સંયમ ધરે	૮	૪૧૨
૪૨	સ્તવન	સકલ કુશલ કમલાતું મંદિર	૨૩	૪૧૩
૪૩	સ્તવન	નવપદ મહિમા સાર	૫	૪૧૪
૪૪	નવપદ સ્તવન	સકલ સુરાસુર વંધ નમીને	૧૦	૪૧૪
૪૫	તાવનો છંદ	નમો આનંદપુર નગર	૧૬	૪૧૫
૪૬	વિષહર પાર્શ્વનાથ મહામંત્ર	ઓ જિતું ઓ જિતું	૫	૪૧૬
૪૭	નવગ્રહ સ્તોત્રમ	પ્રથવં પ્રણવ માયાબીજ	૧૩	૪૧૬

વજ્ર સ્વામિ

वज्रस्वामि शासन प्रभावक

१. सगर्भा पत्नी को छोड़कर धनगिरीजी की दीक्षा ।
२. जन्मते ही पिता की दीक्षा सुनकर बालक को जातिस्मरण ज्ञान ।
दीक्षा के लिये छूटने मां को सताना ।
३. मांका धनगिरिजी मुनि को बालक देना ।
४. उपाश्रय में ही साध्वियों से ११ अंग आगम ग्रंथ सुनकर, कंठस्थ हो गये ।
५. वज्रकुमार को शान्त और आनंद में जानकर माता उसे बापस लेने आती है ।
६. बालक न मिलने से मामला राजाके आगे । बालक को दोनों बुलावे,
“जिस के पास जाय वह ले ले” यह निर्णय । धनगिरि के पास गया
वज्रकुमार की तुरन्त दीक्षा ।
७. दुर्भिक्ष होने से संघ को पट्ट पर बैठाकर सुभिक्ष स्थान आकाशमार्ग से वज्र० ने लाया ।
८. वहां जैनधर्मद्वेषियों के जिनपूजार्थ फुल न मिलने देने से वज्र० ने
आकाशमार्गसे लाखों पुष्पों लाकर जैन शासन की महाप्रभावना की ।
९. अपनी मृत्यु नजदीक जानकर रथावर्त पर्वत पर १ महिना वज्रस्वामि का अनशन और स्वर्गवास ।

सिकन्द्राबाद मंडन श्रीकुंथुनाथायनमो नमः

શ્રી વજ્રસ્વામીની સજ્જાય ઢાલ-૧૫

ઢાલ ૧ લી

(દેશ મનોહર માળવો)

અરધ ભરત માંહિ શોભતો, દેશ અવંતિ ઉઠારો રે;		
વસવા સ્થાન લલ્લિતો, સુખીયો લોક અપારો રે.	અરધ૦	૧
ઈચ્છ્ય પુત્ર પરમાત્મા, ધનગિરિ નામ સુહાવે રે;		
કાય મન વચને કરી, ધરમી ઓપમ પાવે રે.	અરધ૦	૨
અનુક્રમે યૌવન પામીયો, યોગી જિમ ઉપશમ ભરીયો રે;		
માત પિતાએ સુત કારણે, વિવાહનો મત ધરીઓ રે.	અરધ૦	૩
તૃપ્તો ભોજનની પરે, માત પિતાને વારે રે;		
દીક્ષા લેઈશ હું સહિ, ખીજી કામ ન માહરે રે.	અરધ૦	૪
કન્યાના માતપિતા ભણી, વારે ધનગિરિ ધર્મી રે;		
કોઈ ન દેશો મુજને સુતા, હું છું નહિ ભોગ કર્મી રે.	અરધ૦	૫
તત્ત્વા તત્ત્વ વિશર્મથી, તેહના તે માવિત્રો રે;		
સુતને નિષેધે હઠ કરી, જિન હર્ષ જેહ પવિત્રો રે.	અરધ૦	૬

ઢાલ ૨ જી

(તિહાં મોટા ને છોટા થલ ઘણા)

શેઠ ધન પાલની નંદિની, નામે સુનંદા સુરૂપ રે;		
ધનગિરિ વિના પરણું નહિ, ખીજે વર કોઈ અનુપ રે.	શેઠ૦	૧
માતપિતાએ અણવાંછતો, પરાણે પરણાવીયો તસ રે;		
ભોગ કર્મે સુખ ભોગવે, તિમ્ર વાધે નહિ આસ રે.	શેઠ૦	૨
સુર ભવ થકી કોઈ દેવતા, પુણ્યથી ચવી તિણ વાર રે;		
હંસ માનસ સર જિમ લિયો, તાસ કુખે અવતાર રે.	શેઠ૦	૩
ગર્ભવંતી થઈ જાણીને, ધનગિરિ આપણી નાર રે;		
જે હવે આપે પ્રિયા આજ્ઞા, આદરું સંયમ ભાર રે.	શેઠ૦	૪
કર્મ જોગે હુંતો માહરે, એટલા દિન અંતરાય રે;		
હવે વ્રત લઈ સફલો કરું, નરભવ ફોગટ જાય રે.	શેઠ૦	૫

વચન સુણી ભરતારના, કહે તિણી વાર તે નાર રે;
એ જિન હર્ષ તુમહે શું કહ્યું, માહરા પ્રાણુ આધાર રે. શેઠ૦ ૬

ઢાલ ૩ જી

(નગરી ઉજ્જૈનીરે નાગદત્ત શેઠ વસે. રાગ)

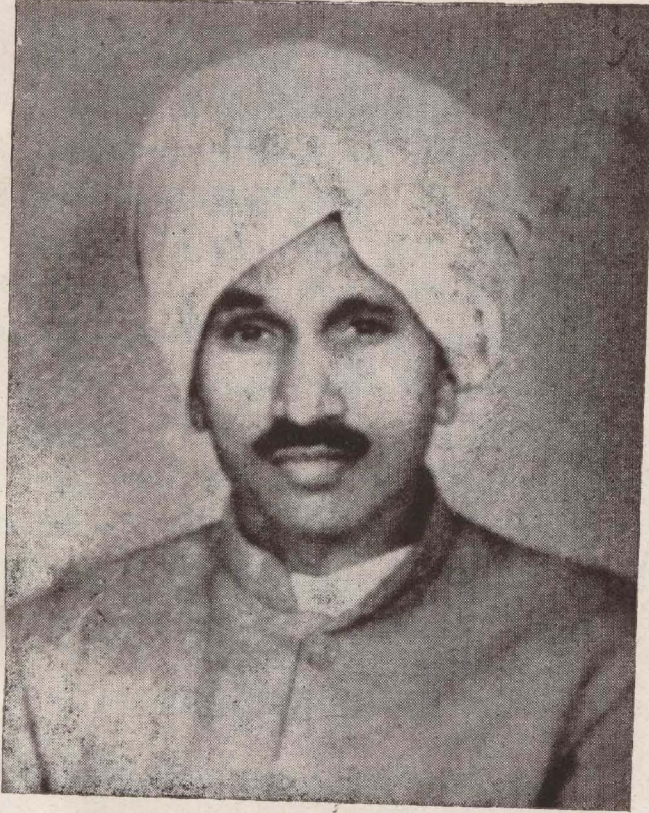
નારી સુનંદા રે રોતી ધમ કહે, સુણો પ્રીતમ મુજ વાત;
નર વિણ નારી પિઉ સોહે નહી, અંદ્ર વિના જિમ રાત. નારી૦ ૧
હજીય સમય રે કોઈ આવશે નહીં, સુત પુત્રીને સંતાન;
ભારીયે ભર્મે રે જાઓ મૂકીને, કિણ લહેશે રે સન્માન. નારી૦ ૨
પુત્ર નિહાલો રે પ્રિતમ આપણો, પુરો તેહના રે કોડ;
મોટો થાવે રે તુજને સુખ થશે, થાયે તુમારી રે જોડ. નારી૦ ૩
ધર્મ કરતા રે વારી જે નહીં, પણ જોવો ઘર સુત;
હું તો નારી રે અબલા શું કરે, હજીય ઉદર મારે સુત. નારી૦ ૪
દુઃખાણી મૂકી રે મુજને એકલી, કિમ જાશે મોરા કંત;
ભલા ન દીસો રે નારી છોડતા, સાંભજો તમે શુભવંત. નારી૦ ૫
રાખીશ તુમને રે પાલવ ગાલીને, સુખ ભોગવી મુજ સાથ;
સંયમ લેજો રે અનુમતિ માહરી, કરી જિન હર્ષ સનાથ. નારી૦ ૬

ઢાલ ૪ થી

(જિમ જિમ એ ગીરી સેવીએ રે.)

જિમ જિમ સમજાવી નારી ને, સિંહગીરી ગુરને પાસ રે; વૈરાગી.
આર્ય સુમતિભાઈ નિજનારીનો, સહાધ્યાયી હુઓ તાસરે. વૈ૦ ૧
સૂત્ર અર્થ સઘજો સંઘડયો, કેડો સુનંદા નારી રે; વૈરાગી.
સુખે સમાધે ગર્ભને પાલતી, દિન થયા તે પૂર્ણ તે વાર રે. વૈ૦ ૨
શું દિન સુનંદા નંદન જનમીયો, જિમ પૂરવ દિશી ભાણુ રે; વૈરાગી.
ઉત્તમ શુણે કરી પુરીઓ, પ્રગટી સુખની ખાણુરે. વૈરાગી ૩
મંગલ ગીત જનમનાં ગોરડી, ગાવે જિણે રે સાદરે; વૈરાગી.
દેવ ભુવન જાણે દેવાંગના, સુનંદા તણે રે પ્રાસાદ રે. વૈરાગી. ૪
ફરસી ફરસી અંગ કુમર તણો, ઈણી પરે ખોલે નારી રે; વૈરાગી.
પહિલો તાહરો તાત ઘરે નહી, સંયમ કેરે મારગ રે. વૈરાગી. ૫
તો તાહરો જનમ ઓચ્છવ બહુ પરે, હોત સહી શું રે ખોલ રે; વૈ૦
નારી સાધના નર વિણ રચું કરે, કરે જિન હર્ષ પ્રતિપાલ રે. વૈ૦ ૬

शाह लालचंदजी हस्तिमलजी मुणोत सिकन्द्राबाद A. P.
हुंक परीचय

शाह लालचंदजी हस्तिमलजी मुणोत

जिन्होंने इत्ते ५८ सालकी उम्रमे आज १६मां वर्षीतप चल रहा हैं.
वह हर हमेश सामायिक प्रतिक्रमण करते हैं.....
धनवान होने पर भी श्रीमंताइ का कोई गर्व नहीं है.....
लक्ष्मीका सद्ब्यय उदारता से कर रहे हैं.....
उन्होने अपनी प्राचिन सज्जाय महोदधि की
किताब मे मुख्यदाता बनकर लाभ लिये हैं...।
शासनदेव उन्होंने और आगे बढ़ने की प्रेरणा देवे...
एज एक अंतरकी अभिलाषा.....

ली. श्रमणोपासक

ઢાલ ૫ મી

(જંબૂદ્વિપ મોઝારે પૂરક વિણઉરે)

સાંભળી વનિતાના બોલ, ઉહા પોહથી, જાતિ સ્મરણ ઉપનો એ;
 હવે બાળક મનમાંહે એહવું ચિંતવે, ચારિત્ર લઈ થઈ એક મનો એ. ૧
 મુજ ગુણ દેખી માત, મુનિને દે નહી, દ્રેષ ઉપજવું માયને એ;
 રૂઢન કરે નિશદ્વિશ, રાખ્યો રહે નહિ, રાખે હાલરડું ગાઈને એ. ૨
 પાલણુડે પોઢાવી, હિંડોલે ઘણું, મીઠા બોલ સુણાવતી એ;
 સુઈ ન શકે કિણી વાર, કામ ન કરી શકે, સુખ પામે નહી એક રતી એ. ૩
 વહી ગયા ઇમ ષટમાસ, તેહને રોવતાં, તાસ સુનંદા ચિંતવે એ;
 પુત્ર જણ્યો સુખ કાજે, જાણ્યું પાલશે એ, બાળશે મુજને હવે એ. ૪
 હમણા થાએ દુઃખ, શું કરસ્યે આગે એ, ખરે સંતાપે મુજ ભણી એ;
 એ સુતથી જાણું, મહારે મન માંહે, મુજથી સુખિણી વાંઝણીએ એ. ૫
 ઇણ અવસર મુનિરાય, ધન ગિરિ આદિક, શ્રી સિંહગિરિ તિહાં આવીયા એ;
 સમવસયા ઉદ્યાન, બહુ પરિવાર શું, કહે જિનહર્ષ સુહાવીયા એ. ૬

ઢાલ ૬ દ્વી

(સકલ કુશલ કમલાનું મંદિર-રાગ)

ધનગિરિ આર્ય સમીત સંગાતે, નમિ શ્રી ગુરૂના પાય;
 સંસારિક વાંઢવા કાજે, ગુરૂ પૂછે મુનિ રાયા રે. ૧
 મુનિવર સુણજો વચન વિચાર, શુકન કાંઈક તત્કાલ વિચારી;
 વાણી કહે ગણધાર રે, મુનિ લાલ હોશે તુમને આજ મોટો;
 તિહાં જાતા ઋષિરાય, અચિત્ત સચિત્ત જે મિલે તુમને,
 તે લેજ્યો ચિત્ત લાય રે. મુનિ ૨
 પહોંચ્યા ઘેર સુનંદા કેરે, દોય મુનિવર તેહ, દેખી તાસ સાહેલી ભાજે,
 ધનગિરી આયા એહ રે. ૩
 બહેની સાંભળને તું વાત, બાપ ભણી બહુ આદર કરીને, આપ પુત્ર દુઃખદાયી;
 રાત દિવસ તુજને સંતાપે, શાતા નહી તુજ કાંઈ કાંઈ રે જ્હેની. ૪
 નારી સુનંદા પણ દેખીને, સુત લેદન પીડાણી;
 પુત્ર લેઈને ધનગિરિ આગે, બોલે મીઠી વાણી રે. મુનિ ૫
 એટલા દિવસ લગે એ બાળક, દુઃખે કરી મેં પાલ્યો;
 મુજ જિનહર્ષ ઇણે સુત ગૌરી, દુઃખ ઘણો દેખાડ્યો રે. મુનિ ૬

ઢાલ ૭ મી

(રાજા રાજગ્રહી નગરીનો વાસી. એ-રાગ)

કહે સુનંદા નારી, તમે તો નિરુપૃહી અણુગાર રે હો, ઋષિજી પુત્ર થહો.
 પીતા ન પીડાએ સુતથી, ઉતારે ન હેત ચિનથી હો ઋષિં ૧
 મુખ મલકે ધનગિરિ ભાષે, ગુરૂ વચન હિયામાં રાખી હો. ૨
 સુષુ સુંદરી વચન તું મારું, તુમ કરજો અવશ્ય વિચારી હોય;
 સુંદરી વયણુ સુણો હાંસી કરતાં ઘે મુજને, પસ્તાવો થાશે તુજને હો. સુષું ૩
 પોતાને હાથ દીધો, પાછો નવિ જાશે લીધો હો સુંદરી;
 કરીએ નિજ કામ વિચારી, પૂછો વલી કોઈ નરનારી હો. સુષું ૪
 આપે તો કરી કોઈ સખી, હું તો ન લઉં તેહની પાખે હો, સુંદરી;
 મુગ્ધાએ પણ તિમહીજ કીધો, લેઈ પુત્ર પિતાને દીધો હો. સુષું ૫
 ઝોળી માંહે લેઈ ધરિઓ, બાલક દેખી મન હરીઓ હો સુંદરી;
 તત્કાલ રહ્યો રોવંતો, જિન હર્ષ કહે ગુણવંતો હો સુંદરી. સુષું ૬

ઢાલ-૮ મી

(એકદિન બેઠા માલિયે રે લાલ-રાગ)

ગુરૂ આદેશ પાલી કરી રે લાલ, સુનંદા ઘરથી નાર રે સનેહી;
 નિસીહી કહી પાછા વહ્યા રે લાલ, આવ્યા ગુરૂને ઠામ રે સનેહી,
 ગુરૂ આદેશ પાલી કરી રે લાલ. ૧
 ગુરૂ ધનગિરિને દેખી કરી રે લાલ, બાંહ નમંતી ભાર રે સનેહી;
 ઝોલી દે મુજને કહે રે લાલ, દ્યો વિસામો વિચાર રે સનેહી. ગું ૨
 તેણે દીધો ગુરૂને તદ્દા રે લાલ, પુત્ર રતન તેજવંત રે સનેહી;
 ભાર ઘણો તે બાલમાં રે લાલ, ગુરૂનો હાથ નમંત રે સનેહી. ગું ૩
 નીજથી અધિકો જાણીઓ રે લાલ, તેહના લક્ષણ નિહાલ રે સનેહી;
 સુરતી અમૃત સારીખી રે લાલ, ગુરૂ હરખ્યા તત્કાલ રે સનેહી. ગું ૪
 બાળ થકી બેળ એહવો રે લાલ, એહની કાંતી સુરૂપ રે સનેહી;
 યુગ પ્રધાન થાશે સહી રે લાલ, જિન શાસનનો ભૂપ રે સનેહી. ગું ૫
 વજ્ર નામ દીધો ગુરૂએ રે લાલ, ભારે વજ્ર સમાન રે સનેહી;
 જતને રાખો એહને રે લાલ, જિમ જિન હર્ષ નિધાન રે સનેહી. ગું ૬

ઢાલ-૯ મી

(સમરે શારદ સ્વામી)

સચ્ચા તરી નારી ભણી, દીધો પાલણુ કાજ બાલ રે;
 હોડા હોડે કામિની, પાલે શિષ્ય શિરતાજ લાલ રે. સં ૧

ધવરાવે માની પરે, જેલાવે ધરી પ્રેમ લાલ રે;
 સજ્જન રનાન વિલેપને, જોખા જોખે એમ લાલ રે. સ૦ ૨
 સ્વર્ણ રતનની કંઠીકા, વજ્ર કંઠે સોહંત લાલ રે;
 ક્રીડા અનુદિન તે કરે, સહુના મન મોહંત લાલ રે. સ૦ ૩
 દેખી દેખી લોચણ ઠરે, સુનંદા નારી બાળ લાલ રે;
 માગે તે શ્રાવિકા કને, મુજ અંગ જ ઘો સાર લાલ રે. સ૦ ૪
 તે કહે અમે જાણું નહી, તુઝને કિણ દેવરાય લાલ રે;
 દીધો છે એ પાલવા, અમને શ્રી ગુરૂ રાય લાલ રે સ૦ ૫
 નકારો સુણી તે થઈ, નારી સુનંદા નિરાસ લાલ રે;
 સાખા બ્રહ્મ મર્કટ પરે, થઈ જિનહર્ષ ઉદાસ લાલ રે. સ૦ ૬

ઢાલ-૧૦ મી

(સાસુ શીખ દે છે વહુ વારૂ)

તિહાં પરી ગુરૂ પાંગર્યાં જી, વિચરે દેશ મોઝાર;
 વજ્ર થયો એક વરસનો જી, ફરી આવ્યા તિણ વાર. ૧
 સુનંદા માગે પુત્ર રતન, ધનગિરિ મુનિવરને કહેજી;
 સુત વિણ ન રૂચે અન્ન, સુનંદાં બોલી ફેગટ બોલમાંજી;
 રોતાં ન આવે રાજ, સાક્ષી દેઈ માંગતાંજી,
 તુજને ન આવે લાજ. સુ૦ ૨
 ઝઘડો માંહો માંહો કરે જી, સાધુ સુનંદા નાર;
 બાળ વજ્ર લેઈ કરી જી, આવ્યા નૃપ દરબાર. સુ૦ ૩
 બોલાવો બાળક લણી જી, જાશે જેહને પાસે;
 રાય કહે સુત તેહનો જી, એહ જ ન્યાય વિમાસે. સુ૦ ૪
 વામ પાસે રાજ તણે જી, રહી સુનંદા તામ;
 શ્રી સંઘ બેઠો દક્ષિણે જી, વજ્ર લેવાને કામ. સુ૦ ૫
 રાય સુનંદાને કહે જી, બાર્ગ તું એહને બોલાય;
 નૃપ વચને બોલાવીયો જી, કહે જીન હર્ષે માય. સુ૦ ૬

ઢાલ-૧૧ મી

(ઢીઢી હો પ્રભુ ઢીઢી જગ ગુરૂ તુજ)

તેડે રે વાહડા તેડે સુનંદા તામ, આવો રે વાલા આવો લઉં તુજ લામણાં જી;
 મોહરો રે વાલા મોહરો જીવન પ્રાણ, સાંભળ રે વાલા સાંભલ બોલ સોહામણા જી. ૧
 મોહ કરવા રે વાલા મોહ કરવા રે તુજ, ખારેક રે વાલા ખારેક ખુરમા હે સમીજી;
 પિસ્તા રે વાલા પિસ્તા દાખ ખજુર, ભાવે રે વાલા ભાવે ન હોવે કાંઈ કામીજી. ૨

આવો રે વાલા આવો મારે ગોદ, દડા રે વાલા દડા દ્યો રડા રમકડાંજી;
 ઘોડા રે વાલા ઘોડા હાથી એહ, રમવા રે વાલા રમવા ગેડી દડાજી. ૩
 તુજ વિણુ રે વાલા તુજ વિણુ જાયે દિન, લેજે રે વાલા લેજે તે ગણજો મતિજી;
 તાહરો રે વાલા તાહરો મુજ મન ધ્યાન, સુતા રે વાલા સુતા તે વલી જગતાંજી. ૪
 રાખ્યો રે વાલા રાખ્યો મેં છ માસ, તુજને રે વાલા તુજને બહુ જતને કરીજી;
 તું તો રે વાલા તુંતો થયો નિસ્નેહ, તુજને રે વાલા તું જિન હર્ષ બેઠો ફરીજી ૫

ઢાળ ૧૨ મી.

(હવે કુંવર ઇશ્યું મન ચિંતવે-રાગ)

હવે રાજા ધનગિરિ ભણી, કહે હવે તુમ્હે જોલાવો રે;
 ઓઘાનો જો ખપ હોવે તો, અમારી પાસે આવો રે. હવે ૧
 ચતુર ચિંતામણી ઈમ ગ્રહે, રજો હરણુ તિમ લીધો રે;
 શીશે ચઢાવી માચીઓ, હવે વાંછિત મુજ સીધો રે. હવે ૨
 થઈ સુનંદા દુમણી, જુઓ પુત્રનો કેવો સનેહો રે;
 મુજ સામે એણે જોયો નહિ, મુનિ શું બાંધ્યો નેહો રે. હવે ૩
 હવે ઘરે આવી પોતા તણો, મન માંહી કરી વિચારો રે;
 ભાઈએ વ્રત પહેલો લીધો, પછી લીધો ભરતારો રે. હવે ૪
 સુત પણ વ્રત લેશે સહી હવે, મુજને કુણુ આધારો રે;
 ઈમ ચિંતવી શ્રી ગુરુ કહે, લીધો છે સંયમ સારો રે. હવે ૫
 સાધવી મુખથી સાંભળી, ભણુવા અગ્યારે અંગો રે;
 સુતા રમતાં પારણે, કહે જિન હર્ષ અભંગો રે. હવે ૬

ઢાળ ૧૩ મી.

(આદર જીવ ક્ષમા ગુણ આદર)

આઠ વરસના દીક્ષા લીધી, ભદ્ર ગુપ્ત સુપસાય જી;
 વચર કુમાર ભણ્યા દશ પૂરવ, ગુરુને આવ્યો દાયજી. આઠ ૧
 પાટ દીધી સિંહગિરિ આચારજ, વચરકુમારનો મિત્રજી;
 ઓચ્છવ જાંભક સુરવર કીધો, કુસુમ વૃષ્ટિ સુપવિત્રજી. આઠ ૨
 પાંચ સયા મુનિવર પરીવારે, પુહવિ કરે વિહારજી;
 પાટલી પુર ધન વણિકની પુત્રી, રૂકમણી રૂપ ઉદારજી. આઠ ૩
 વચર સ્વામીના ગુણ સાંભળીયા, પર્વતની મુખથી જોણેજી;
 પરણું તો શ્રી વચર કુમારને, અભિગ્રહ કીધો તેણેજી. આઠ ૪
 વિચરંતા આવ્યા તેણે નગરે, કેડી અનેક ધન લેઈજી;
 ધન વણીક કન્યા સંઘાતે, આવી વચન કહે એહજી. આઠ ૫

ત્યેા ધન એહ કન્યાને પરણેા, પૂરેા એહની આશજી;
તુમ વિણ અગ્નિશરણુ ઇજે કીધેા, કહો જિન હર્ષ વિલાસજી. આઠ૦ ૬

ઢાળ ૧૪ મી.
(એટલા દિન હું બણતી રે હાં)

વચર સ્વામી એહવું કહે રે હાં, અસાની મતિ હિત, સાંભળ સહીજી રે;
વ્રત સામ્રાજ્ય તજી કરી રે હાં, કુણ થાયે ભવ આધિન સાંભળ૦ ૧
વિષય સંસારિક સુખ સહુ રે હાં, એતો ભોગ ભુજંગ; સાંભળ૦
નારી વિષની વેલડી રે હાં, પંડિત ન કરે સંગ. સાંભળ૦ ૨
એહ વિવાહે ભમે ઘણું રે હાં, લહે દુર્ગતિ સંસાર; સાંભળ૦
ફળ કિંપાક સમા કહ્યા રે હાં, સેવે વિષય ગમાર. સાંભળ૦ ૩
જે મુજ ઉપરે છે ઘણો રે હાં, એહ કન્યાનો રે રાગ; સાંભળ૦
તો સંયમ ત્યે મુજ કને રે હાં, આણી મન વૈરાગ્ય. સાંભળ૦ ૪
થોડા સુખને કારણે રે હાં, કુણ મેલે સંયમ યોગ; સાંભળ૦
મોક્ષ મૂકી કોણ આદરે રે હાં, ભોગ વધારણ રોગ. સાંભળ૦ ૫
એહવું સાંભળી રૂમણી રે હાં, વ્રત લીધો તત્કાલ; સાંભળ૦
ઉત્તમ પાલે પ્રીતડી રે હાં, ઇમ જિન હર્ષત રસાલ. સાંભળ૦ ૬

ઢાલ ૧૫ મી.
(માતાજી તુમે ધન ધન રે-રાગ)

વૈરાગી રે વૈરાગી રે શ્રી વચર કુમાર નિરાગી રે;
સંયમ શું જેહ સરાગી રે, ધ્યાનામૃત શું લય લાગી રે. વૈ૦ ૧
જિનશાસન જેણે દિપાવ્યો રે, દૂર ભિક્ષમાં સંઘ જીવાડયો;
બૌદ્ધ દરશની શરણે લાવ્યો રે, જિન ભકતે તામ ઉપાયો રે. વૈ૦ ૨
પરભાવિક પુરૂષ કહ્યો રે, ત્રિભુવનમેં સુજસ સવાયો રે;
પરમાનંદે આચુ વિતાયો રે, અણસણ કરી સુરપદ પાયો રે. વૈ૦ ૩
રૂપે મોહે સુરનર નારી રે, મોટો મુનિ બાલ બ્રહ્મચારી રે;
શ્રી સંઘ ભણી હિતકારી રે, સહુ જીવ તણા ઉપકારી રે. વૈ૦ ૪
સત્તરસે નવ પચાસે રે, સુદિ પડવે આસો માસે રે;
થઈ ઢાલ પંદર ઉલાસે રે, ભણતાં સુણતાં સુખ પાસે રે. વૈ૦ ૫
શ્રી જિન ચંદ સૂરિ ગુરૂરાય રે, જીન શાસન જિણે સોભાવ્યા રે;
વાચક શાંતિ હર્ષ પસાયા રે, જિન હર્ષ વચર ગુણ ગાયા રે. વૈ૦ ૬

અવંતી સુકુમારની સજ્જાય-ઢાલ ૧૩

દોહા

પાસ જિનેશ્વર સેવિયે, ત્રેવીશમો જીનરાય;
વિધન નિવારણ સુખકરણ, નામે નવનિધિ થાય. ૧
ગુણ ગાઉ ખંતે કરી, અવંતી સુકુમાલ;
કાન દેધને સાંભળો, જેમ હોય મંગળ માળ. ૨

ઢાલ ૧ લી

(ત્રિપદીની અથવા બેકર જોડી તામ રે ભદ્રા વિનવે)
મુનિવર આર્ય સુહસ્તી, રે કિણુહિક અવસરે;
નયરી ઉજ્જયણી સમો સર્ચા એ. ૧
ચરણ કમલ વ્રત ધાર રે, ગુણ માણી આગર;
બહુ પરિવારે પરિવર્યા એ. ૨
વનવાડી આરામ રે, લેઈ તિહાં રહ્યાં;
દોય મુનિ નગરી પહાવીયા રે. ૩
થાનક માગણ કાજ રે, મુનિવર મલપતા;
ભદ્રાને ઘેર આવીયા એ. ૪
શેઠાણી કહે તામ રે, શિષ્ય તુમે કેહના;
શે કાજે આગ્યા ઇહાં એ. ૫
આર્ય સુહસ્તિ ના શિષ્ય રે, અમે છીએ શ્રાવિકા;
ઉઘાને ગુરુ છે તિહાં એ. ૬
માયું છું તુમ પાસ રે, રહેવા સ્થાનક;
પ્રાસુક અમને દીજીએ એ. ૭
વાહન શાળ વિશાળ રે, આપી ભાવશું;
આવી ઇહાં રહીજીએ એ. ૮
સપરિવાર સુવિચાર રે, આચારજ તિહાં;
આવી સુખે રહે સદા એ. ૯
નલિની ગુહ્ય અધ્યયન રે, પહેલી નિશા સમે;
ભણે આચારજ એકદા એ. ૧૦
ભદ્રા સુત ગુણવંત રે, સુખી સુરોપમ;
રૂપવંત રળીયામણો એ. ૧૧

અવંતી સુકુમાળ રે,	સાતમી ભૂમિકા;	
	પામ્યો સુખ વિલસે ઘણું એ.	૧૨
નિરૂપમ નારી બત્રીશ રે,	હવે અપ્સરા;	
	શશી વયણી મૃગ લોચણી એ.	૧૩
કહે જિન હર્ષ વિનોદરે,	પરમ પ્રમોદ શું;	
	લીલા લાડે અતિ ઘણા એ.	૧૪

ઢાળ ૨ ૭

દુહા

પ્રથમ નિશા સમયે મુનિ, કરી પડિછમણું સાર;	
આલોચણ આલોચતાં, કુમર સુણ્યો તિણિવાર.	૧
રાગ રંગે ભીનો રહે, અવર નહિ કોઈ કાજ;	
લેવો દેવો માતાવશું, કુમર વડો શિર તાજ.	૨

(માયા માંહે દક્ષિણા મેલાઈ-એ દેશી)

મધુર સ્વરે મુનિવર કરે, હોળ સૂત તણી સજ્જાય, શ્રવણે સુપરે સાંભળી હોળ,
આવી કુમર ને દાય, અયવંતી સુકુમાળ સુણી ચિત્ત લાય, (એ આંકણી) ૧ વિષય પ્રમાદ
ત્યજી કરી હોળ; તન મન વચન લગાય; એ સુખ મેં કિહાં અનુભવ્યાં હોળ, જે કહે
મુનિવર રાય. અય ૦ ૨ કુમર કરી એમ સોચના હોળ, બેઠો ધ્યાન લગાય; રદય માંહિ
વિચારતાં હોળ, રોમ રોમ ઉલ્લસિત થાય. અય ૦ ૩ ઇમ ચિંતવતાં ઉપન્યું હોળ,
જાતિ સ્મરણ જ્ઞાન; આવ્યો તિહાં ઉતાવળો હોળ, ધરતો મન શુભ ધ્યાન. અય ૦ ૪
ગુરનાં ચરણ કમલ નમી, બેઠો મનને કોડ, લગવંત ! ભદ્રા સુત હું છું હોળ, પૂછું
એ કર બેડ. અય ૦ ૫ નલિની ગુદમ વિમાનનાં હોળ, તુમે સુખ જાણો કેમ; સૂરિ કહે
જન વચનથી હોળ, અમે જાણ્યું છે એમ. અય ૦ ૬ પુરવ ભવે હું ઉપન્યો હોળ,
નલિની ગુદમ વિમાન; તે સુખ મુજને સાંભર્યું હોળ, જાતિસ્મરણ જ્ઞાન. અય ૦ ૭
તે સુખ કહો કેમ પામીએ હોળ, કેમ લહીએ તે કામ; કૃપા કરી મુજને કહો હોળ,
મારે તેહ શું કામ. અય ૦ ૮ એ સુખ મુજને નવિ ગમે હોળ, અપૂરવ સરસ વિમાન;
ખારોદધિ જળ કિમ ગમે હોળ, જેણે કીધો પય પાન. અય ૦ ૯ એટલા દિન હું
જાણતો હોળ, મેં સુખ લદ્યા શ્રીકાર; મુજ સરિખો જગ કોઈ નાહું હોળ, સુખીયો
ઈણું સંસાર. અય ૦ ૧૦ હવે મેં જાણ્યાં કારમા હોળ, એ સુખ ફળ કિંપાક; કહે
જિન હર્ષ હવે કહો હોળ, કિમ પામું તે નાક. અય ૦ ૧૧

ઢાલ ૩ ૭

દુહા

એ સંસાર અસાર છે, સાચો સ્વર્ગનો દાર;	
તિન જ્ઞાન ઘટમેં વસે, સુખ તણો નહિં પાર.	૧
ચણ મોતી તિહાં ઝળહળે, કૃષ્ણાંગર ધમકાર;	
તાલ મૃદંગ હુંદલિ તણા, નાટકનો નહિં પાર.	૨

(તું કુળદેવી સેવી સદા-એ દેશી)

સંયમથી સુખ પામીએ, જાણો તુમે નિરધાર; કુવરજી, સુર સુખનું કહેવું કીશું, લહીએ શિવસુખ સાર. કુંવરજી. (એ આંકણી) સંયમ ૧ નર સુખ સુખ એણે જીવડે, પામ્યા અનંતી વાર; કુવરજી. નરપતિ સુરપતિ એ થયો, ન લહી તૃપ્તિ લગાર. કુંવરજી. સંયમ ૨ કાગ લિંબોળી પ્રિય કરે, પરિહરે મીઠી દ્રાક્ષ. સુગુરજી; નલીની ગુદમ વિમાનનો, મુજને છે અભિલાષ. સુગુરજી. સંયમ ૩ તે લણી મુજ શું કરી મયા, ઘો ગુરુજી ચારિત્ર; સુગુરુજી ૦ લીલ કીસી હવે કીજીએ, દીજીએ વ્રત સુપવિત્ર, સુગુરુજી ૦ સંયમ ૪ શ્રી આચારજી એમ કહે, હજીય છે તું બાળ; કુંવરજી. તું લીલાનો લાડકો, કેલી ગર્ભ સુકુમાળ. કુંવરજી ૦ સંયમ ૫ દીક્ષા દુક્કર પાળવી, પંચ મહાવ્રત ભાર; કુંવરજી. માથે મેરુ ઉપાડવો, તરવો જલધિ અપાર. કુંવરજી. સંયમ ૬ મીણ તણે દાંતે કરી, લોહ ચણા કોણ ખાય; કુંવરજી. અગ્નિ દ્રસ કોણ સહી શકે, દુક્કર વ્રત નિરમાય. કુંવરજી સંયમ ૭ કુંવર કહે પ્રભુ સાંભળો, હુઃખ વિણ સુખ કિમ થાય; સુગુરજી, અદ્યે હુઃખે બહું સુખ હોવે, તો તે હુઃખ ન ગણાય. સુગુરજી, સંયમ ૮ તપ કરવો અતિ દોહિલો, સહેવાં પરિસહ ધાર; કુંવરજી. કહે જિન હર્ષ સુસટ થઈ, હણવાં કર્મ કઠોર. કુંવરજી. સંયમ ૯

ઢાલ ૪ થી

દોહા

કુંવર	કહે	મુનિરાયને,	વંદું	એ	કર	જેડ;	
શૂરા	નરને	સોહલું,	જુએ	રણમેં	દોહ.	૧	
તે માટે	મુજ	દીજીએ,	સંયમ	ભાર	અપાર;		
કર્મ ખપાવું	સદગુરૂ,	પામું	લવજલ	પાર,	(પામું અમર વિમાન)	૨	

(કપૂર હોવે અતિ ઉજળો રે-એ રાગ)

કુરજેડી આગળ રહી રે, કુંવર કહે એમ વાણુ; શૂરાને શું દોહિલું રે, જે આગમે નિજ પ્રાણુ; મુનિસર, માહરે વ્રત શું ધાજ; મુજને દીઠાં નવિ ગમે રે, રૂઢિ રમણી એ રાજ. મુનિ ૧ સાચાં કરી જાણ્યાં હતાં રે, કાચા સહુ સુખ એહ; જ્ઞાન નયણ પ્રગટ્યાં હવે રે, હવે હું છંડીશ તેહ. મુનિ ૨ દુક્કર વ્રત ચિર પાળવાં રે; તે તો મેં ન ખમાય; વ્રત લઈ અણસણ આદરું રે, કષ્ટ અદ્ય જેમ થાય. મુનિ ૩ જો વ્રત લહે સુગુર કહે રે, તો સાંભળ મહાભાગ; ઘેર જઈ નિજ પરિવારની રે, તું તો અનુમતિ માગ. મુનિ ૪ ઘેર આવી માતા લણી રે, અયવંતી સુકુમાળ; કોમળ વયણે વિનવે રે, ચરણે લગાડી લાલ, માતાજી માહરે વ્રત શું કામ. મુનિ ૫ અનુ-મતિ ઘો વ્રત આદરું રે, આર્યસુહસ્તિ ગુરૂ પાસ; નિજ પરલવ સફળો કરું રે, પૂરો માહરી આશ. માતાજી. ૬ મૂરખ નર જાણે નહિ રે, ક્ષણ લાખેણો જાય; કાળ અણચિંત્યો આવશે રે, શરણ ન કોઈ થાય. માતાજી. ૭ જેમ પંખી પંજર પડ્યો રે, વેદે હુઃખ

નિશદિન; માયા પંજરમાં પડયો રે, તેમ હું વિશવાવિશ માતાજી. ૮ એ બંધન મુજ નવિ ગમે રે, દીઠા પણ ન સુડાય; કહે જિન હર્ષ અંગજ લણી રે, સુખીયો કર મોરી માય. માતાજી. ૯

ઢાલ પ મી

દોહા

આ કાયા અશાશ્વતી, સંધ્યા જેહવો વાન;
અનુમતિ આપો માતાજી, પામું અમર વિમાન. ૧
કેનાં છોડું કેનાં વાછડું, કેહનાં માય ને બાપ;
પ્રાણી જાશે એકલો, સાથે પુણ્ય ને પાય; ૨

(વાત મ કાઢો વ્રત તણી-એ દેશી)

માય કહે વત્સ સાંભળો, વાત સુણાવી એસી રે; સો વાતે એક વાતડી; અનુમતિ કોઈ ન દેસી રે. માયં ૧ વ્રત શું તું રયો નાનડા, એ શી વાત પ્રકાશી રે, ઘર જાએ જિણ વાતથી, તે કેમ કીજે હાંસી રે. માયં ૨ કેણે ધૂતારે ભોળવ્યો, કે કેણે ભૂરકી નાંખી રે; જોલે અવળા બોલડા, દીસે છળીમુખ ઝાંખી રે. માયં ૩ તું નિશદિન સુખમાં રહ્યો; બીજી વાત ન જાણી રે; ચારિત્ર છે વત્સ દેહિલું, દુઃખ લેવું છે તાણી રે. માયં ૪ ભૂખ તૃષા ન ખમી શકે, પાણી વિણ પળ જાય રે, અરસ નીરસ જળ ભોજને, બાળવી છે નિજ કાય રે. માયં ૫ ઇલાં તો કોમળ રેશમી, સુંવું સોડ તળાઈ રે; ડાલ સંથારો પાયરી, ભોયે સુવું છે ભાઈ રે. માયં ૬ આછાં પહેરણુ પહેરવાં, વાઘા દિન દિન નવલાં રે; તિલાં તો મેલાં કપડાં, ઓઢવાં છે નિત્ય પહેલાં રે. માયં ૭ માથે લોચ કરાવવો, રહેવું મલિન સદાઈ રે; તપ કરવા અતિ આકરાં, ધરવી મમતા ન કાંઈ રે. માયં ૮ કઠિણ હોય તે એ સહે, તે દુઃખ તે ન ખમાય રે; કહે જિન હર્ષ ન કીજાએ, જીણ વાતે દુઃખ થાય રે. માયં ૯

ઢાલ ફકી

દોહા

કુમર કહે જનની સુણો, મુનિ ચકી બળદેવ;
સંયમથી સુખ પામીયા, તે સુણજે સુખ હેવ. ૧
અર્જુન માળી ઉદયો, દંડપ્રહારી સોય;
પરદેશી વળી રોહિણી, માત સુણાવું તોય. ૨
સમદષ્ટિ હુવે સમકિતી, સંયમ સુર સુખ લીન;
કેઈ તર્યા વળી તારશે, મુજ મન હુવો પ્રવીણ. ૩
એકજ અંગજ માહરે, તું પણ આઠરે એમ;
કિમ આપું હું અનુમતિ, રનેહ તૂટે કહે કેમ. ૪

(લાલ રંગાવો વરના મોળીયા-એ દેશી)

હવે કુમાર ઇશ્યું મન ચિંતવે, મુજને કોઈ નાપે શિક્ષા રે; જો જાઉં છું વિણ અનુમતે, તો ગુરૂ પણ ન દીએ દીક્ષા રે, હવે ૧ નિજ હાથે કેશ લોચ કીયો, ભલો

વેશ ચતિનો લીધો રે; ગૃહવાસ તજ્યો સંયમ ભજ્યો, નિજ મન માન્યો તેમ કીધો રે. હવે ૨ લદ્રા દેખી મન ચિંતવે, એ તો વેશ લઈને બેઠો રે; એહને રાખ્યા હવે શું હોવે, જમીયે મીઠા લણી એઠો રે. હવે ૩ વત્સ સાંભળ તેં એ શું કીયો, મુજ આશ લત્તા ઉન્મૂલી રે; તુજ મુખ દેખી મુખ પામતી, દેઈ જાય છે દુઃખની શૂળી રે. હવે ૪ તુજ નારી બત્રીશે બાપડી, અબળા ને જોબન વાંતી રે; કુળવાંતી રહેતી નિશ દિને, તુજ મુખ સામું નિરખતી રે. હવે ૫ રંગે રહેતી તાહરે મન ઉપરે, તુજ વયણ કહી નવિ લોપ્યો રે; અવગુણ પામે એ નારીશું, કહેને શા માટે તું કોપ્યો રે. હવે ૬ એ દુઃખ ખમ્યું જાશે નહિં, પણ જોર નહિં તુજ કેડે રે; જિન હર્ષ લદ્રા નારી મળી, આંખડીએ આંસુ રેડે રે. હવે ૭

ઢાલ ૭ મી

દોહા

બત્રીશે નારી મળી, કહે પિયુને સુવિચાર;
વય લઘુતા રૂપે લલા, શો સંયમનો ભાર. ૧
વ્રત છે કરવત સરિખા, મન છે પવન સમાન;
બાવીશે પરિસહ સહે, વચન અમારો માન. ૨
મય ગળ દાંત જે નીકળ્યા, તે કિમ પાછા જાય?
કરમ સુભટ દૂરે કરી, પહોંચવું શિવપુર ઠાય. ૩

(ઘરે આવોજી આંખો મોરીયો-એ દેશી)

અનુમતિ સ્ત્રીધી માયે રોવતાં, તુજને થાવો કોડ કલ્યાણ રે; સફળ થાયો તુજ આશડી, સંયમ ચઢે સુપ્રમાણ રે. અનુ ૧ કુમર તણા વાંછિત ફળ્યા, હરખ્યો નિજ ચિત્ત મોઝાર રે; આવ્યો ગુરૂ પાસે ઉમહયો, સાથે પરિવાર અપાર રે. અનુ ૨ સદ્ગુરૂના ચરણ કમળ નમી, ભાષે કરજોડી કુમારો રે; પ્રવહણ સમગુરુ મુજ લણી, સંસાર સમુદ્રથી તારો રે અનુ ૩ આચારજે ઉચ્ચરાવીયાં, વ્રત પંચ વિધે સહુ સામે રે; ધન ધન એવા જેણે સુખ તજ્યાં, નર નારી મળી એમ ભાષે રે. અનુ ૪ લદ્રા કહે આચારજ લણી, તુમને કહું છું કરજોડ રે; જાળવજો એને રૂડી પરે, મુજ કાળજડાની કોર રે. અનુ ૫ તપ કરતાં એને વારજો, ભૂખ્યાની કરજો સાર રે; જન્મારે દુઃખ જાણ્યું નથી, અહમિંદ્ર તણો અવતાર રે. અનુ ૬ મારે આથી પોથી એ હતી, સ્ત્રીધી છે તુમ ચે હાથ રે; હવે જેમ જાણો તેમ જાણજો, વહાલી માહરી એ આથ રે. અનુ ૭ સાંભળ સુત જો વ્રત આદ્યું, તો પાળજો નિરતિચાર રે; દ્વષણ મ લગાડીશ વ્રત લણી, તું જેમ પામે ભવપાર રે. અનુ ૮ ધન્ય ગુરૂ જેહનો શિષ્ય થયો, ધન્ય માત-પિતા કુળ જાસ રે; જેહને ફળ એ સુત ઉપન્યો, ઇમ બોલાવી જસ વાસ રે. અનુ ૯ એમ કહી લદ્રા પાછી વળી, દુઃખણી વહુઅરો લેઈ સાથ રે; જિન હર્ષ અદ્ય જળ માછલી, ઘેર આવી થઈ છે અનાથ રે. અનુ. ૧૦

ઢાળ ૮ મી

દોહા

- ઘેર આવી સાસુ વહુ, મન માન્યો ઉદાસ;
 દ્વીપક વિષુ મંદિર ક્રીશો; પિયુ વિષુ સ્ત્રી નિરાશ. ૧
- પિયુ વિષુ પલક ન રહી શકું, સેજલડી મુજ ખાય;
 પત્થર પડે જેમ ભુયંગ કો, તળક તળક જીવ જાય. ૨

(પ્રાહુણીની દેશી)

સદ્ગુરુ જો કહું તુમને કરજોડ કે, ચિર ચારિત્ર પળે નહિં; સદ્ગુરુ જો તપક્રિયા નવિ થાય કે, કર્મ ખપે જેહથી સહી. ૧ સં તુમચી અનુમતિ થાય કે, તો હું અણસણ આદરું; સં થોડા કાળ મોઝાર, કે કષ્ટ કરી શિવપદ વરૂં. ૨ સં મુનિવર જીહો, જેમ સુખ થાયે તુજ, કે તેમ કરો દેવાણુપિયા; મું ગુરુને ચરણે લાગી, કે સહુ શું ખામણુડાં ક્રિયા. ૩ મું આવ્યો જિહાં સમસાન, કે ખળે મૃતક વહિ ધગ ધગે; મું બિહામણો વિકરાળ, કે દેખતાં મન ઉભગે. ૪ મું પિતૃવન ઇણે નામે, કે હીસે યમ વન સારીઓ; મું કાંટાળા તિહાં રૂખ, કે કૂર કંથેરી સારીઓ. ૫ મું આવ્યો તિણ વનમાંહે, કે તિહાં આવી અણસણ કયું; મું કાંટે વિંધાણુ ખાય, કે તક્ષણુ લોહીજ નીકળ્યું. ૬ મું પગ પિંડી પરનાળ, કે લોહી પાવસ ઉન્નદ્યો; મું સોભાગી સુકુમાળ, કે કઠણુ પરિસહ આદ્યો. ૭ મું શકસ્તવ તિણિવાર, કે ક્રીધો અરિહંત સિદ્ધને; મું ધર્માચારજ ધ્યાન, કે ધયું જિન ભલે મને. ૮

ઢાલ ૯ મી

દોહા

- વાંદન આવી ગોરડી, પ્રાતઃ સમય ગુરૂ પાસ;
 કરજોડી મુખથી વહે, નાહ ન હીસે તાસ; ૧
- મુનિ કહે અનુમતિ લહી, કાઉસ્સગ્ગ રહ્યો સમસાન;
 મન ઇચ્છા ઘર પામીઓ, પહોત્યો દેવ વિમાન. ૨

(ધોખીડા તું ધોજે મનનું ધોતીયું રે-એ દેશી)

તિણુ અવસર આવી એક જંબુકી રે, સાથે લઇ પોતાના બાળ રે; લક્ષણ કરવાને દશ દિશે ફરે રે, અવળી સવળી દેતી ફાળ રે. તિણું ૧ ચરણ રૂધિરની આવી વાસના રે, બાળ સહિત આવી વનમાંય રે; પૂરવ વૈર સંભારી શોધતી રે, ખાવા લાગી પગથી સાહી રે. તિણું ૨ ચટ ચટ ચૂંટે દાંતે ચામડી રે, ગટ ગટ ખાયે લોહી માંસ રે; બટબટ ચર્મ તણાં બટકાં ભરે રે, ત્રટ ત્રટ તોડે નાડી નસ રે. તિણું ૩ પ્રથમ પ્રહરે એ જમ્બૂક જંબુકી રે, અક ચરણનું લક્ષણ ક્રીધ રે; તો પણ તે વેદના એ કંથો નહિં રે, બીજે પ્રહરે બીજે પગ લીધ રે. તિણું ૪ ખાયે પિંડી સાથળ તોડીને રે, પણ તે નકરે તિલ ભર રીવ રે; કાયા માટી ભાંડ આશાશ્વતી રે, તૃપ્તિ થાઓ

એડથી જીવ રે. તિણું પ ત્રીજે પ્રહરે પેટ વિદારીયું રે, જાણે કર્મ વિદાર્યા એહ રે; ચોથે પ્રહરે પ્રાણ તજ કરી રે, નલિની શુદ્ધ લહ્યાં સુખ તેહરે. તિણું ૬ સુર વંદીને તસ શરીરનો રે, મહિમા કરે અનેક પ્રકાર રે; જિન હર્ષ તેણે અવસર મળી રે; વંદન આવી સઘળી નાર રે. તિણું ૭

ઢાલ ૧૦ મી

દોહા

ગૌરી સવિ ઝાંખી થઈ, આવી નગરી મોઝાર;

સુખ કરમાણું માલતી, સાસુ દેખે તેણી વાર. ૧

કુળમાં કોળાહળ થયો, મંદિર ખાવા ધાય;

તંન લોગી જોગી હુવે, કરમ કરે તે થાય. ૨

(ભણે દેવકી કેણે લોળવ્યાં-એ દેશી)

વાંદી પૂછે ગુરૂ લણી, અમચો દીસે નહીં ભરતાર; પૂજ્યજી, કિહાં ગયો મુનિ તે કહો, ઉપયોગે કહે તેણીવાર. કામિની. વાંદી ૧ આવ્યા હતા પહોંત્યાં તિહાં, દુઃખ પામી મરણ સુણેય; કામિની, હા હા કરે ધરણી ઢળે, આંસુડા છુટયા નયણેય, કામિની. વાંદી ૨ હિયડું પીટે હાથ શું, ઉપાડે શિરના કેશ; કામિની; વિલપે પિયુ વિણ પદમણી, સસનેહી પામે કલેશ. કામિની ૦ વાંદી. ૩ એટલા દિન દિલમાં હતી, મતધારી હતો ભરતાર; પૂજ્યજી, એટલું હી સુખ અમતણું, સાંજ્યું નહિ કિરતાર; પૂજ્યજી. વાંદી. ૪ અમે મન માંહે જાણતી, દેખશું દરિસણ નિત્ય; પૂજ્યજી, ચરણકમળ નિત્ય વાંદશું; ચિંતવતી એણી પરે ચિત્ત. પૂજ્યજી. વાંદી. ૫ દૈવે દીધું રંડાપણું, હવે અમે થયા અનાથ; પૂજ્યજી ૦ મનનાં દુઃખ કહીએ કેહને, અમચા પડ્યા ભૂંઠ હાથ. પૂજ્યજી. વાંદી. ૬ શું કહીએ કરીએ કિશ્યું, અમને હુઓ સંતાપ; પૂજ્યજી, દુઃખ કહીએ કેહને હવે, અમચા પૂરણ પાપ. પૂજ્યજી. વાંદી. ૭ જીભી પસ્તાવો કરે, નાખતી સુખ નિઃશ્વાસ; કામિની. કહે જિન હર્ષ થરે ગઈ, બત્રીશે થઈ નિરાશ. કામિની. વાંદી. ૮

ઢાળ ૧૧ મી.

દોહા

ધીણી પરે ઝૂરે ગોરડી, તિમ ઝૂરે વળી માય;

મોહ તણી ગતિ વાંકડી, જેહથી દુર્ગતિ થાય. ૧

જિમ જિમ પિયુ ગુણ સાંભરે, તિમ તિમ રદ્ય મોઝાર;

દુઃખ વિરહે સુખ હોય કિહાં, નિહુર થયો કિરતાર. ૨

(દેખો ગતિ દેવની રે, અથવા ગજરાજની એ દેશી)

દુઃખભર બત્રીશે રોવતી રે, ગદ્ ગદ્ બોલે વચન;

પરલોકે પહોંત્યા સહી રે, સાસુ તુમ પત્ર રતન;

દેજો મને મુઝરો રે, અરે? સાસુના જયા;

અરે નણદીના વીર, અરે! અમૂલક હીરા;

અરે મન મોહન ગારા, અરે પ્રિયતમ પ્યારા. દેજે મને ૧ ભદ્રા સુણી દુઃખણી થઈ રે, પુત્ર મરણની વાત; ચાર પહોર દુઃખ નિર્ગમી રે, પહોતી તિણે વન પ્રભાત. દેજે ૨ કંથેરી વન હુંઢતા રે, પુત્ર કલેવર દીઠ; નારી માય રોઈ પડી રે, નયણે જળધારા નીક. દેજે ૩ હૈડાં ફાટે કાં નહિ રે, જીવી કાંઈ કરેશ; અંતર જામી વાલહો રે; તે તો પહોત્યો પરદેશ. દેજે ૪ હૈડાં તું નિખુર થયું રે, પહોણુ જડયું કે લોહ; ફીટ પાપી ફાટયું નહિ રે, વહાલા તણે વિચોહ. દેજે ૫ હૈડું હણુ કટારીયે રે, ભૂંજી અંગારે દેહ; સાંભળતાં ફાટયું નહિ રે, તો ખોટો તાહરો નેહ. દેજે ૬ ઈણી પરે જૂરે ગોરડી રે, તિમહીજ જૂરે રે માંય; પિયુ પિયુ મુખથી કરી રહી રે, બપૈયા મુજ જીવ જાય. દેજે ૭ દુઃખભર સાયર ઊલટ્યો રે, છાતીમાં ન સમાય; પ્રેતકારજ સુતનું કિયું રે, જિનહર્ષ હૈયે અકળાય. દેજે ૮

ઢાલ ૧૨ મી.

દોહા

વૈરાગ્યે મન વાળીયો, સમજાવે તે આપ;
હૈયો હટકયો હાથકર, હવે મત કરો વિલાપ.

૧

એક નારી ઘર રાખીને, સાસુ સહિત પરિવાર;
શુરના ચરણ નમી કરી, લીધો સંયમ ભાર રે.

૨

(રાજકુમાર બાઈ ભલો ભસ્તાર, અથવા મોરી બહેની રે એ દેશી)

ક્ષિપ્રા તટે ઉભી રહે રે, માય ચિતા બળતી જાય;

આંસુ ભીનો કંચુઓ તિહાં, રહે નિચોય નિચોય;

મોરી વહુઅર, એ શું થયું રે અકાજ;

ગયો મુજ ઘરથી રાજ. મોરી

હું દુઃખણી થઈ છું આજ. (એ આંકણી) મોરી ૧ એ ઘર મંદિર કેહના રે, કેહની એ ધન રાશ; પુત્ર વિના સુનાં સહુ રે, કેવી જીવિત આશ. મોરી ૨ દીસે સહુ એ કારમા રે, વિણસતાં કાંઈ ન વાર; સંધ્યા રાગ તણી પરે રે, કારમો સહુ પરિવાર. મોરી ૩ બાજી બાજી ગર તણી રે, દીસતી જેમ અમૂલ્ય; દિવસ ચારકા પેખણા રે, અંતે ધૂળકી ધૂળ ૦ મોરી ૪ માત-પિતા સુત કામિની રે, સંયોગે મળીયાં આંય; વાયે મળ્યાં જેમ વાદળાં રે, વાયે વિખેરી જાય. મોરી ૫ સ્વપ્નમાં જેમ રાંકડો રે, ધન પામી હુઓ શેઠ; જાગી નિહાળી ઠિકરું રે, ભાંચું માથા હેઠ. મોરી ૬ ૬ સ્વપ્ન જેમ અશાશ્વતાં રે, સહુ દેખાય છે એહ; કહે જિન હર્ષ વૈરાગીયાં રે, સાસુ વહુઅર તેહ. મોરી ૭

ઢાલ-૧૩ મી

(સુણુ બહેની પિયુડો પરદેશી-એ દેશી)

ભદ્રા ઘર આવી એમ ભાજે, ગર્ભવતી ઘર રાજે રે; અન્ય વધુ પહોતી શુર પાસે, મૃત અમૃત રસ ચાજે રે, (એ આંકણી) ભદ્રા ૧ પંચ મહાવ્રત સુધાં પાળે, દૂષણ

સઘળાં ટાળે રે; દુક્કર તપ કરી કાયા ગાળે, કલિમલ પાપ પખાળે રે. ભદ્રાં ૨ અંતકાળે સહુ અણુસણુ લઈ, તણુ ઔદારિક દેહી રે; દેવલોકનાં સુખ તે લહી, ચારિત્રનાં ફળ એહી રે. ભદ્રાં ૩ કેડે ગર્ભવતી સુત જાયો, દેવળ તેણે કરાયો રે; પિતા મરણને ઠામે સુહાયો, અયવંતી પાસ કહાયો રે. ભદ્રાં ૪ પાસ જિણેસર પ્રતિમા સ્થાપી, કુમતિ લતા જડકાપી રે; કીર્તિ તેહની ત્રિભુવન વ્યાપી, સૂરજ જેમ પ્રતાપી રે. ભદ્રાં ૫ સંવત સત્તર એકતાલીસે, શુદ્ધ આસાઢ કહીએ રે, વાર શનિશ્ચર આઠમ દિવસે, કીધી સજ્જાય જગીશે રે. ભદ્રાં ૬ અયવંતી સુકુમાળ મલાવે, મધુર સ્વરે ગુણ ગાવે રે; તે જિનહર્ષ નિશ્ચે વડ દીવે, શાંતિ હર્ષ સુખ પાવે રે. ભદ્રાં ૭

—: સમાપ્ત :—

૩

શ્રી સમ્યક્ત્વના સડસઠ ખોલની સજ્જાય ઢાળ-૧૨

દોહા

સુકૃતવદિલ કાઢંખિની, સમરી સરસ્વતી માત;	
સમકિત સડસઠ ખોલની, કહિશું મધુરી વાત.	૧
સમકિત દાયક ગુરૂ તણો, પરચુવચાર ન થાય;	
ભવ કોડા કોડે કરી, કરતાં સર્વ ઉપાય.	૨
દાનાદિક ક્રિયાન દીયે, સમકિત વિણ શીવ શર્મ;	
તે માટે સમકિત વડું, જાણો પ્રવચન મર્મ.	૩
દર્શન મોહ વિનાશથી, જે નિર્મળ ગુણઠાણ;	
તે નિશ્ચય સમકિત કહ્યું, તેહના એ અહિઠાણ.	૪

ઢાલ-૧-લી

(દેઈ દેઈ દરિસણુ આપણું—એ દેશી)

ચઉ સદ્ગુણાં તિલિંગ છે, દશવિધ વિનય વિચારો રે; ત્રણ શુદ્ધિ પણુ દ્રવણ, આઠ પ્રભાવક ધારો રે. ૫ ચુટકે :- પ્રભાવક અડપંચ ભૂષણ, પંચ લક્ષણ જાણીયે, ૫૮ જયણ ૫૮ આગાર ભાવના, છવિહા મન આણીયે, ૫૮ઠાણ સમકિત તણા સડસઠ, ભેદ એહ ઉદાર એ, એહનો તત્ત્વ વિચાર કરતાં, લહી જે ભવપાર એ. ૬ ઢાળ :- ચઉવિહ સદ્ગુણાં તિહાં, જીવાદિક પરમત્યો રે; પ્રવચનમાં જે ભાળીયા, લીજે તેહનો અથો રે. ૭ ચુટકે :- તેહનો અર્થ વિચાર કરીએ, પ્રથમ સદ્ગુણ ખરી, બીજી

સદહણુ તેહના જે, જાણુ મુનિ ગુણુ જવહરી, સંવેગ રંગ તરંગ ઝીલે, માર્ગ શુદ્ધ કહે બુધા, તેહની સેવા કીજીયે જિમ, પીજીયે સમતા સુધા. ૮ ઢાળ :- સમકિત જેણે ગ્રહી વમ્બુ, નિન્હવને અહછંદો રે, પાસથા ને કુશીલીયા, વેષ વિડંબક મંદા રે. ૯ ત્રુટક :- મંદા અનાણી દૂર છંડો, ત્રીજી સદહણુ ગ્રહી, પર દર્શનીનો સંગ તજીયે, ચોથી સદહણુ કહી, હીણા તણો જે સંગ ન તજે, તેહનો ગુણુ નવી રહે, જ્યુ જલધી જળમાં ભળ્યું, ગંગા નીર લૂણ પણું લહે. ૧૦

ઢાળ-૨-૭

(કપૂર હોવે અતિ ઉજ્જોરે એ દેશી)

ત્રણુ લિંગ સમકિત તણું રે, પહિલો શ્રુત અભિલાષ; જેહથી શ્રોતા રસ લહે રે, જેવો સાકર દ્રાક્ષ રે, પ્રાણી ધરીયે સમકિત રંગ, જીમ લહીએ સુખ અલંગ રે પ્રાણી, એ ટેક ૧૧ તરણુ સુખી સ્ત્રી પરિવર્યો રે, ચતૂર સુણી સૂરગીત, તેહથી રાગે અતિ થણો રે, ધર્મ સૂણ્યાની રીત રે. પ્રાણી. ૧૨ ભૂખ્યો અટવી ઉતર્યો રે, જિમ દ્વિજ ઘેવર ચંગ; ઇન્દ્રે તિમ જે ધર્મને રે, તેહિજ બીજી લિંગ રે. પ્રાણી. ૧૩ વૈયાવચ્ચ ગુરૂદેવનું રે, બીજી લિંગ ઉદાર; વિદ્યા સાધક તણી પરે રે, આજસ નવિય લગાર રે. પ્રાણી. ૧૪

ઢાલ ૩ ૭

(પ્રથમ ગોવાળ તણે ભવેજી-એ દેશી)

અરિહંત તે જીન વિચરતાજી, કર્મ ખપી હુઆ સિદ્ધ; ચેઈય જિણુ પડિમા કહીજી, સૂત્ર સિદ્ધાંત પ્રસિદ્ધ. ચતુરનર સમજે વિનય પ્રકાર, જિમ લહીયે સમકિત સાર. ચં ૧૫ ધર્મ ક્ષમાદિક ભાખીયોજી, સાધુ તેહના રે ગેહ; આચારજ આચારનાજી, દાયક નાયક જેહ. ચં ૧૬ ઉપાધ્યાય તે શિષ્યનેજી, સૂત્ર ભણાવણુ હાર; પ્રવચન સંઘ વખાણીયેજી, દરિસણુ સમકિત સાર. ચં ૧૭ ભક્તિ બાહ્ય પ્રતિ પત્તિથીજી, હૃદય પ્રેમ બહુ માન; ગુણુ થુતિ અવગુણુ ઢાંકવાજી, આશાતનની હાણુ. ચં ૧૮ પાંચ ભેદ એ દશ તણોજી, વિનય કરે અનુકુલ; સિંચે તેહ સુધારસેજી, ધર્મ વૃક્ષનું મૂળ ચં ૧૯.

ઢાલ ૪ થી

(ઘોખીડા તું ઘોજે મનનું ધોતિયું રે-એ દેશી)

ત્રણુ શુદ્ધિ સમકિત તણી રે, તિહાં પહેલા મન શુદ્ધિ રે; શ્રી જીન ને જીન મત વિના રે, જીક સકલ એ બુદ્ધિ રે, ચતુર વિચારો ચિત્તમાં રે. (એ આંકણી) ૨૦ જીન ભગતે જે નવિ થયું રે, તે બીજાથી નવી થાય રે; એવું જે મુખ ભાખીયે રે, તે વચન શુદ્ધિ કહેવાય રે. ચં ૨૧ છેલ્લો ભેલો વેદના રે, જે સહેતો અનેક પ્રકાર રે; જીન વિણુ પર સુર નવિ નમે રે, તેહની કાયા શુદ્ધ ઉદાર રે. ચતુર. ૨૨.

ઢાલ ૫ મી

(કડવા ફળ છે કોધના-એ રાગ)

સમકિત દૂષણુ પરિહરો, તેમાં પહેલી છે શંકા; તે જીન વચનમાં મત કરો, જેહને સમ નૃપ રંકા, સમકિત દૂષણુ પરિહરો. (એ આંકણી) ૨૩ કંખા કુમતની વાંછના,

ખીજીં દૂષણ તજીએ; પામી સુરતડ પરગડો, કિમ બાઉલ લજીએ. સમ૦ ૨૪ સંશય ધર્મના ક્ષણ તણો, વિતિગિચ્છા નામે; ત્રીજો દુષણ પરિહરો, નિજ શુભ પરિણામે. સમ૦ ૨૫ મિથ્યામતિ શુણ વર્ણનો, ટાળો ચોથો દોષ; ઉન્માર્ગી શુણતાં હુવે, ઉન્મારગ પોષ: સમ૦ ૨૬ પાંચમો દોષ મિથ્યામતી, પરિચય નવી કીજે; ઈમ શુભમતી અરવિંદની, ભલી વાસના લીજે. સમ૦ ૨૭

ઢાલ ૬ દહી

(અભિનંદન જિન દરિસણુ તરસીએ)

આઠ પ્રભાવક પ્રવચનનાં કહ્યાં, પાવયણિ ધુરિ જાણુ; વર્તમાન શ્રુતના જે અર્થનો, પાર લહે શુણખાણુ. ધન-ધન શાસન મંડન મુનિવરા, (એ આંકણી). ૨૮ ધર્મકથી તે ખીજો જાણીયે, નંદિષેણુ પરે જેહ; નિજ ઉપદેશે રે રંજે લોકને, ભંજે હૃદય સંદેહ. ધન. ૨૯ વાદી ત્રીજો રે તર્ક નિપુણુ લણ્યો, મલ્લવાદી પરે જેહ; રાજદારે રે જય કમલા વરે, ગાજંતો જીમ મેહ. ધન. ૩૦ ભદ્રબાહુ પરે જેહ નિમિત્ત કહે, પરમત જીપણુ કાજ; તેહ નિમિત્તિ રે ચોથો જાણીયે, શ્રી જીનશાસન રાજ. ધન. ૩૧ તપ શુણુ ઓપે રોપે ધર્મને, નવી લોપે જીન આણુ; આશ્રવ લોપે રે, નવી કોપે કદા; પંચમ તપસી તે જાણુ. ધન. ૩૨ છઠો વિદ્યારે મંત્ર તણો બલી, જિમ શ્રી વચર મુણીંદ; સિદ્ધ સાતમો રે અંજન યોગથી, જીમ કાલિક મુનિચંદ. ધન. ૩૩ કાવ્ય સુધારસ મધુર અર્થ ભર્યાં, ધર્મ હેતુ કહે જેહ; સિદ્ધ સેન રે નરપતિ રીઝવે, અટ્ટહમ વર કવિ તેહ. ધન. ૩૪ જવ નવી હોવે પ્રભાવક એહવા, તવ વિધિ પૂરવ અનેક; જાત્રા પૂજાદિક કરણી કરે, તેહ પ્રભાવક છેક. ધન. ૩૫.

ઢાલ ૭ મી

(સતી સુભદ્રાની-એ દેશી)

સોહે સમકિત જેહથી, સખી જિમ આભરણે દેહ; ભૂષણ પાંચ તે મન વસ્યાં, સખી તેહમાં નહિ સંદેહ; મુજ સમકિત રંગ અચલ હોજે, (આંકણી) ૩૬ પહેલું કુશલપણું તિહાં સખીં વંદન નેં પરચખાણુ; કિરિયાનો વિધિ અતિ ઘણો, સખીં આચરે તેહ સુજાણુ. મુજ. ૩૭ ખીજીં તીરથ સેવનાં, સખીં તીરથ તારે જેહ; તે ગીતારથ મુનિવરા, સખીં તેહસું કીજે નેહ. ૩૮ ભક્તિ એ ગુરૂદેવની, સખીં ત્રીજીં ભૂષણુ હોય; કિણહી ચલાવ્યો નવિ ચલે; સખીં ચોથું ભૂષણુ જોય. મુજ. ૩૯ જિનશાસન અનુમોદનાં, સખીં જેહથી બહુ જન હુંત; કીજે તેહ પ્રભાવનાં, સખીં પાંચ ભૂષણુની ખંત. મુજ. ૪૦

ઢાલ ૮ મી

(ધર્મ જીનેશ્વર ગાઉ રંગશું)

લક્ષણ પાંચ કહ્યાં સમકિત તણાં, ધુર ઉપશમ અનુકુલ; સુગુણનર, અપરાધીશું પણુ નવિ ચિત્ત થકી ચિંતવીયે; પ્રતિકુલ; સુગુણનર; શ્રી જિન ભાષિત વચન વિચારી

રે. (એ આંકણી.) ૪૧ સુરનર સુખ જે દુઃખ કરી લેખવે, વંછે શિવસુખ એક. સુ. ૪૨ નારક ચારક સમભવ ઉભયો, તારક જાણી ને ધર્મ; સુ. ચાહે નિકલવું નિવેદ તે; ત્રીજી લક્ષણ મર્મ. સુ. શ્રી જિન. ૪૩ દ્રવ્ય થકી દુઃખીયાની જે દયા; ધર્મહીણાની રે ભાવ, સુ. ચોથું લક્ષણ અનુકંપા કહી, નિજ શકતે મન લાવ. સુ. શ્રી જિન. ૪૪ જે જિન ભાણ્યું તે નહીં અન્યથા, એહવો જે દઢ રંગ; સુ. તે આસ્તિકતા લક્ષણ પાંચમું કરે, ક્રુમતિનો એ ભંગ. સુ. શ્રી જિન. ૪૫

ઢાલ ૯ મી

(ત્રીજે ભવ વરસ્થાનક તપ કરી-એ દેશી)

પરતીર્થી પરના સુર, તેણે ચૈત્ય ગ્રહાં વલી જેહ; વંદન પ્રમુખ તિહાં નવિ કરવું, તે જયણાં ષટ લેય રે; ભવિકાં સમકિત ચતનાં કીજે, આંકણી. ૪૬ વંદન તે કર જોડ ન કહિયે, નમન તે શીશ નમાડે; દાન દષ્ટિ અન્નાદિક દેવું, ગૌરવ ભક્તિ દેખાડે રે. ભ. ૪૭ અનુપ્રદાન તે તેહને કહિયે, વારંવાર જે દાન; કુપાત્રે પાત્રે જાતિયે, નહિ અનુકંપા માન રે. ભ. ૪૮ અણુ યોલાવે જે ભાખવું, કહીયે આલાપ; વારંવાર આલાપ જે કરવો; તે કહિયે સંલાપ રે, ભ. ૪૯ એ જયણાંથી સમકિત દીપે, વલી દીપે વ્યવહાર; એમાં પણ કારણથી જયણાં, તેહ અનેક પ્રકાર રે. ભ. ૫૦

ઢાલ ૧૦ મી

(બલનાની -દેશી)

શુદ્ધ ધરમથી નવિ ચલે, અતિ દઢ ગુણ આધાર લલના; તો પણ જે નવિ તેહવા, તેહને એહ આગાર; લલના. ૫૧ બોલ્યું તેહવું પાલી રે, દંતિદંત સમ ભોલ; લલના, સન્નજનમાં દુર્જન તણાં, કચ્છપ કોટિ ને તોલ; લલના. પર રાજ નગરાદિક ધણી. તસ શાસન અભિયોગ; લલના, કેહથી કાર્તિકની પરે; નહીં મિથ્યાત્વ સંયોગ. લલના. ૫૩ મેળો જનનો ઘણો કહ્યો, બલ ચોરાદિક જાણુ લલના; ખેત્ર પાલાદિક દેવતા, નાનાદિક ગુરૂ ઠાણુ લલનાં. ૫૪ વૃત્તિ દુર્લભ આજીવિકા, તે ભિષણ કંતાર લવનાં; તે હેતે દ્રવણુ નહીં, કરતાં અન્ય આચાર. લલના. ૫૫

ઢાલ ૧૧ મી

(રાગમદહાર-પાંચપોથી રે ઠવણી પાઠાં વિટણાંએ.)

ભાવિજેરે, સમકિત જેહથી રૂઝડું, તે ભાવનાં રે ભાવો મન કરી પરવડું; જે સમકિત રે તાણું સાણું મુલ રે, તો વ્રત તરે દીપે શિવપદ અનુકુલ રે. ૫૬ ત્રુટક : અનુકુલ મૂલ રસાલ, સમકિત તેહ વિણુ મતિ અંધ રે; જે કરે કિરિયા ગર્વ ભરિયા; તેહ જૂઠો ધંધ રે, એ પ્રથમ ભાવના. ગણો રૂઝડી સુણો બીજી ભાવના; ખારણું સમકિત ધર્મ પરનું એહવી તે પાવના. ૫૭ ઢાલ : ત્રીજી ભાવનાં રે સમકિત, પીઠ જે દઢ સહી; તો મોટો રે ધર્મ પ્રસાદ ડગે નહી, પાઈયે જોટો રે; મોટો મંડાણુ ન શોભીયે, તેહ

કારણ રે સમકિત શું ચિત્ત થોભીયે. ૫૮ ત્રુટક : થોભીયે ચિત્ત નિત એમ ભાવી, ચોથી ભાવનાં ભાવીયે; સમકિત નિધાન સમસ્ત ગુણનું, એહવું મન મન લાવીયે, તેહ વિષુ છૂટા રત્ન સરિખા, મૂલ ઉત્તર ગુણ સવે, કિમ રહે તાકે જેહ હરવાં, ચોર ભેર-ભવે. ભવે. ૫૯ ઢાલ : ભાવો પંચમી રે, ભાવનાં શમદમ સાર રે, પૃથ્વી પરે રે; સમકિત તસુ આધાર રે; છઠી ભાવના રે, ભાજન સમકિત જે મલે, શ્રુત શીલનો રે તો રસ તેહમાં નવિ ઢલે. ૬૦ ત્રુટક : નવિ ઢલે સમકિત ભાવના રસ, અમિય સમ સંવરતણો; ૫૯ ભાવના એ કહી એહમાં, કરો આદર અતિ ઘણો, ઇમ ભાવના પરમાર્થ જલનિધિ, હોય તનુ ઝકભેલ એ; ધન પવનપુણ્ય પ્રમાણ પ્રગટે, ચિદાનંદ કલોલ એ ૬૧

ઢાલ ૧૨ મી

(જે મનુવેશ શકે છંડી-એ દેશી)

કરે જિહાં સમકિત તે થાનક, તેહના ૫૮ વિધ કહિયે રે, તિહાં પહેલું થાનક છે ચેતન, લક્ષણ આતમ લહિયે રે. ખીર નીર પરે પુદ્ગલ મિશ્રિત, પણ એહથી અલગો રે; અનુભવ હંસ ચંચ જે લાગે, તો નવિ દીસે વલગો રે; ૬૨ ખીજુ થાનક નિત્ય આતમ, જે અનુભૂત સંભારો રે, બાલકને સ્તન પાન વાસનાં, પૂરવ ભવ અનુસારે રે; દેવ મનુજ નરકાદિક તેહના, છે અનિત્ય પર્યાય રે; દ્રવ્ય થકી અવિચલિત અખંડિત, નિજગુણ આતમરાય રે. ૬૩ ત્રીજું થાનક ચેતન કર્તા, કર્મ તણે છે યોગે રે; કુંભકાર જિમ કુંભ તણો જે, દંડાદિક સંયોગે રે, નિશ્ચયથી નિજ ગુણનો કર્તા, અનુપચરિત વ્યવહારે રે; દ્રવ્ય કર્મનો નગરાદિકનો, તે ઉપચાર પ્રકાર રે. ૬૪ ચોથું થાનક છે લોકતા, પુણ્ય પાપ ફલ કેરો રે; વ્યવહારે નિશ્ચય નય દષ્ટિ, ભુંજે નિજ ગુણ નેરો રે; પંચમ થાનક છે પરમપદ, અચલ અનંત સુખ વાસો રે; આધિ વ્યાધિ તન મનથી લહીયે, તસુ અભાવે સુખ ખાસો રે. ૬૫ છઠું થાનક મોક્ષ તણું છે, સંયમ જ્ઞાન ઉપાયો રે; જે સહેજે લહિયે તો સઘલે, કારણ નિઃફલ થાયો રે; કહે જ્ઞાન નવ જ્ઞાન જ સાચું, તે વિષુ જૂઠી કિરિયા રે, ન લહે રૂપું રૂપું જાણી; સીપ જાણી જે કિરિયા રે. ૬૬ કહે કિરિયા નય કિરિયા વિષુ જે, જ્ઞાન તેહ શું કરશે રે; જલ પેસી કર પદ ન હલાવે, તાડું તે કિમ તરશે રે; દૂષણ ભૂષણ છે ઇહાં બહુલાં; નય એકેક ને વાદે રે; સિદ્ધાન્તી બેહુ નય સાધે, જ્ઞાનવંત અપ્રમાદે રે. ૬૭ ઇણિ પરે સડસઠ બોલ વિચારી; જે સમકિત આરાધો રે; રાગદ્વેષ ટાલી મન વાલી, તે સમ સુખ અવગાહે રે, જેહનું મન સમકિત નિશ્ચલ; કોઈ નહીં તસ તોલે રે; શ્રી નયવિજય વિબુધ પય સેવક; વાચક જસ ઇમ બોલે રે. ૬૮.

સમાપ્ત

૪

શ્રી સ્થુલીભદ્રની શીયલવેલીની સજાયા

ઢાળો-૧૨

ઢોહા

સયલ સુહંકર પાસળ, શંખેશ્વર શિરદાર;	
શંખેશ્વર કેશવ જરા, હરત કરત ઉપગાર.	૧
સરસ વચન રસ વરસતી, સરસતી ભગવતી જેહ;	
શુભમતિ દાયક શુભ ગુર, પ્રણમું ત્રિકરણ એહ.	૨
ભદ્રંકર સ્થુલી ભદ્રળ, સાધુ સકલ સિરદાર;	
તાપ તપિત કંચન થયા, ગુર કહે દુઃકર કાર.	૩
લલિત વચન પદ પદ્ધતિ, રચશું શીયલની વેલ;	
બાલક બાહુ પસારી ને, જલનિધિ માન કરેલ.	૪
સુણતાં સજ્જન સુખ લહે, દુર્જન મન ડોલાય;	
પય પાને પુષ્ટિ વધે, વિષધરને વિષ થાય.	૫
મતધારી નિશ્ચલ હુવે, ભદ્રકને ગુણ રાગ;	
વૈરાગી વૈરાગ્યતા, પંડિત વચન શું લાગ.	૬
જલધર જલ વરસે ભુવિ, ઈક્ષુ પ્રમુખ રસ જેમ;	
ચતુર વિવેકી રીઝશે, રચના રચશું તેમ.	૭

ઢાલ ૧ લી

(ગોકુલ મથુરા રે વાલા-એ દેશી)

પાટલી પુરમાં રે પ્યારે, નવ નવ રસ કૌતુક શણગારે, સુખીયા પ્રાણી રે ઝાઝા, રાજ કરે છે શ્રી નંદ રાજા. પાટલી પુરમાં રે પ્યારે, એ આંકણી ૧ સકડાલ મંત્રી રે બાણો, નાગર નાતિ સુખત વખાણો; કમલમુખી કમલા અનુસરણી, સુંદર લાછલદે તસ ઘરણી. પા. ૨ પુત્ર ભલેરા રે પામે, શ્રી સ્થુલભદ્ર સરિયો નામે; પુત્રી સાતે રે મલીયાં, નવ નંદન તેહને અટકલીયા. પા. ૩ ચતુરાર્ધ કેરા રે કહીયે, સ્થાનક નીતિ શાસ્ત્રે એમ લહીયે; પંડિત સાથે રે મલતાં, રાજ સભાયે વિશેષે લલતાં. પા. ૪ શાસ્ત્ર પઠન દેશાંતર ફરીયે, રહિયે નિત્ય વેશ્યા મંદિરીયે; તો ચતુરાર્ધ રે આવે, ઈમ સ્થુલીભદ્ર તિહાં દીલ ધ્યાવે. પા. ૫ તાતની આણા રે માંગી, દ્રવ્ય સહિત ચાલ્યા વડભાગી, કોશ્યા દેખી રે થંભે, શુભ શણગાર શરીરે અચંબે. પા. ૬.

ઢાલ ૨-૭

(ગોકુલની ગોવાલણી મહી વેચવા ચાલી-દેશી)

વાર વધુ સોહામણી, રૂપે રંગે સારી; સકલ સ્વરૂપ નિહાલતાં, સુરસુંદરી હારી. ૧ શરદ પૂનમનો ચંદ્રમા, મુખ દેખી હરાવે; અધર અરૂણ પરવાલની, પણ ઓપ મનાવે. ૨ દંત જિસ્થા દાડમ કલી, કુલ વયણે ખરતાં; નાસા ઓપમ ન સંભવે, શુક ચંચુક ધરતાં. ૩ લોચનથી મૃગ લાળ્યો, શશી મંડલ ખેઠો; સુંદર વેણી વિલોકીને, ફણીધર ભુવિ પેઠો. ૪ પાણી ચરણને જોઈને, જલ પંકજ વસીયાં; કલશ ઉરોજને દેખીને, લવણ દધિ ધસીયા. ૫ લંક કટીતટ કેસરી, ગીરી કંદર નાસી; મોહની મંત્ર મિશે ઘડી, ઘાતે ઈહાં વાસી. ૬ દંત તણો ચુડો કીધો, હઈડે મોતીનો હાર; કુંજરની ગતી ચાલતી, ત્રણ રત્ન જ હાર. ૭ ખેદે ભરાણા હાથીયા, નાખે છે શિર છાર; અખલા તે સખલા થઈ, અમને એ ધિક્કાર. ૮ કંચુઓ કસખી કોરનો, હાથે સોનાનો ચુડો; મોહનગારી પ્રેમમાં, રસ વાધ્યો છે રૂડો. ૯ ચીર તીલક વાલી સજ, સોળે શણગાર; શ્રી સ્થુતીભદ્ર તે દેખતાં, મોહ્યા તેણી વાર. ૧૦ હવે તે હરિણાક્ષીએ, આલિંગ્યો ધરી નેહ; પીન પયોધર બાગમાં, ભૂલો પડ્યો તેહ. ૧૧ નિત્ય નવલી કીડા કરે, નિત્ય નવલા ભોગ; સરસ સુભોજન અમૃત સમા, આરોગે સુરભોગ. ૧૨ પંચ વિષય સુખ લીલમાં, બાર વરસ નિર્ગમીયાં, સાડી બાર ધન કોડીશું, શુભ રંગે રમીયા. ૧૩.

ઢાલ ૩-૭

(દેશી-જુમખડાની)

કાલ ગયો નવિ જાણીયો રે, વેશ્યા વિલુખ્યો તેહ; છેલન છોડીયાં રે, વરરૂચિ પ્રાહ્મણને સંજોગે રે, સકડાલ મંત્રી જોહ. ૧ છેલ ન છોડીયા રે. આંકણી. નંદ નરેસર કોપીયો રે, મંત્રી મરણ લહે તામ; છેલન, રાચે સરીયો તેડાવીયો રે, હીયે મંત્રી પદ કામ છેલન. ૨ મુંજ બંધવ વેશ્યા ઘરે રે, રંગે રમે એકચિત્ત; છેલન, માંસ લખે જલ માછલી રે, તાસ સરીસી પ્રીત. છેલન. ૩ મંત્રી પણું હીયો તેહને રે, તેડાવી મહારાય; છેલન, નંદ કહે સરીયા પ્રતે રે, આણે તું ઈણે હાય, છેલન. ૪ શીખ લહી નરરાયની રે, પહોંત્યો સરીયો ત્યાંહિ, છેલન, બંધવને પ્રણમી કહે રે, તેડે નરિંદ ઉચ્છાંહી, છેલન. ૫ સાંભલી કોશ્યાને કહે રે, જઈ આવું એક વાર, છેલન, હવે વલતું વેશ્યા કહે રે; સુણ શુભવીર કુમાર. છેલન. ૬.

ઢાલ ૪ થી

(તમે વસુદેવ દેવકીના જાયાળ.-દેશી)

કોશ્યા વેશ્યા કહે રાગીજી, મનોહર મન ગમતાં, કિહાં જશ્યો પીયુ સોભાગીજી; મનોહર મન ગમતા, નહીં જવા દઉં નિરધારજી. મનોં આપણે શ્યો નૃપ દરબારજી. મનોં ૧ કહેતી ચતુરા ચિત્ત ચાલોજી, મનોં જાઓ મુકને દેજો ગાળોજી. મનોં એવડી

શી કરવી આળોજી, મનોં એહ પુરુષને પાછો વાળોજી. મનોં ૨ પ્રીતમ પ્યારા તુમે ટાળી જી, મનોં નહિ કોઈની હું યોશીયારીજી. મનોં આવશે જો અવની ઈશજી, મનોં તેહને પણ ઉત્તર ઈશજી. મનોં ૩ એમ કરતાં જો તુમે હિંડોજી, મનોં તો મુજને સાથે તેડોજી. મનોં નવિ છોડું તુમચો કેડોજી, મનોં પૂરવ પ્રીતેં રસ રેડોજી. મનોં ૪ વન ચરતા અમર ફલ ફીડુંજી, મનોં ચાખંતા લાગ્યું મીડુંજી. મનોં કોઈ દેખજી તિહાં રઠ માંડેજી, મનોં પણ તે કરથી નવિ છાંડેજી. મનોં ૫ તિમ તુમ સમ હીરો પાયોજી, મનોં લાછલ દેવીનો જાયોજી. મનોં તુમે મોહની મંત્રને સાધ્યોજી, મનોં તુમશું મુજ પ્રેમ તે વાધ્યોજી. મનોં ૬ રસીયા શું હું રંગરાતીજી, મનોં પીયુ વીરહે ફાટે છાતીજી, મનોં આ ઉભી પાલવ ઝાલીજી. મનોં હું તમને અંતરવાલીજી મનોં ૭ શ્રી સ્થુલીભદ્ર કહે હઠ મેલોજી; મનોં નૃપ ભેટી આવીશ વહેલોજી. મનોં તારા સમ જો હું કિહાં રાચુંજી મનોં શુભવીર વચન છે સાચુંજી. મનોં ૮

કોલ ૫ મી

(ગોકુલની ગોપી રે. કે ચાલી જલ ભરવા, -દેશી)

કર કોલ કરીને રે કે, ચાલ્યા ગુણ ભરીયા, ધરી વિનય વિવેકે રે કે, જઈ નૃપ ને મલીયા. ૧ ભૂપલના મુખથી રે કે, વાત સકલ નીસૂણી, સંસાર સ્વરૂપ ને રે કે, ચિંતે શિર ધુણી. ૨ મેં વાત ન જાણી રે કે, વેશ્યા ઘર રમતાં, આત્મ ગુણ હાણી રે કે, ભુલ્યા ભવ ભમતાં. ૩ કહે અવની સ્વામી રે કે, શી ચિંતા કીજે; સકડાલની પાટે રે કે; મંત્રી પણ લીજે, ૪ સ્થુલીભદ્ર કહે તવ રે કે, આલોચી હું આવું; આલોચે આગળ રે કે, સુખ સંપદ પાવું ૫ પ્રણામ કરીને રે કે, અશોક વને આવે, સમતત્વ વિચારી રે કે, લોચ કયો ભાવે. ૬ રત્ન કંબલનો રે કે, તિહાં યોધો કીધો, જઈ રાજ સલાયેં રે કે, ધર્મ લાલ જ ફીધો. ૭ આલોચ્યું રાજ રે કે, મસ્તક મેં ઈહા, મહા-વ્રત ઉચ્ચરવા રે કે, જઈશું ગુરૂ જિહાં. ૮ કોશ્યા ઘર બુદ્ધે રે કે. નૃપ જોવા ઉઠ્યો, શખ્દો ગંધ મુનિસર રે કે, દેખી ફીલ તુઠ્યો. ૯ સ્થુલીભદ્ર મુનિવર રે કે, પંથ સીધે ચલીયા, સંભૂતિ વિજયજી રે કે, મારગમાં મલીયા. ૧૦ ગુરૂ પ્રણામી જોલે રે કે, મુજ ફીક્ષા ફીજે, વહે સૂરિ સજ્જાની રે કે, તો અનુમતિ લીજે, ૧૧ સરીયાલાઈ કેરી રે કે, તિહાં આણા માગી; આચારજ પાસેં રે કે, લીયે વ્રત વૈરાગી. ૧૨ સૂરિ સાથ વિહારી રે કે; શ્રુત નિત્ય અભ્યાસી, આતમ સુવિદાસી રે કે, રહે ગુરૂ કુલ વાસી. ૧૩ સંજમ શું રમતા રે કે, નિશદ્દિન મુનિ રાયા; નહિં મોહ ને મમતા રે કે, રંક સમા રાયા. ૧૪ ઇચ્છાદિક દશ વિધિ રે કે, વલી સમાચારી, ચૌમાસા ઉપર રે કે, ગુરૂ અભિચહ ધારી. ૧૫ કુપાંતર જાવે રે કે, એક હરિ કંદરીયે, અહીં જિલસ્થુલીભદ્રો રે કે, વેશ્યા મંદિરીયે. ૧૬ ગુરૂ આણા વિહારી, રે કે, પાતકડાં ધોવે, શુભવીર વિવેકી રે કે, વેશ્યા વાટ જોવે. ૧૭

ઢાલ ૬ ઠી.

(સાહેલી રે, ચિનીને ખ્યાલા રે, તારા જલે ભર્યા.)

હો સજની રે, પ્રીતમજી ખ્યારો રે, હજીય ન આવીયો,	
હો સજની રે, ચતુર રે નર ખખર ન કોઈ લાવીયો,	
હો સજની રે, ચાલ્યો રે મુઝ કરી; અવધિ ઘડી ચારની,	
હો સજની રે, સુખીયો તેશુ' જાણે વેદના નારની.	૧
હો સજની રે, એક વિરહ દુઃખ ખીજી ઘન જલ ગડગડે;	
હો સજની રે, દુઃખીયાના શિર ઉપર દુઃખ આવી પડે;	
હો સજની રે, પાવસ માસે જલ વરસે ધન ધોરીયો;	
હો સજની રે, માહરે રે કંદર્પતણો વન મોરીયો.	૨
હો સજની રે, અંગ વિનાનો પતરે થાનકને લહે;	
હો સજની રે, અંગુઠે ઘુંટી રે અંધાયે રહે;	
હો સજની રે, જાનું ને સાથલ રે ભગ નાભી ફરે;	
હો સજની રે, ખંધને છાતી રે ઉરોજા ધરે.	૩
હો સજની રે, ગલસ્થલ ને લોચન રે નિલાડે શિરે;	
હો સજની રે, વિષધરતું વિષ વાપ્યું મણિ મંત્ર હરે;	
હો સજની રે, વિષયા ઉરગી હંસે મુઝ કાયા ગલી;	
હો સજની રે, લાછલદે જાયા વિણ નહીં કોઈ જાંગુલી;	૪
હો સજની રે, ઈણી તે વેલા રે પીયુ આવી મલે,	
હો સજની રે, ફાગટીઓ શણગાર રે તો મુજને ફલે;	
હો સજની રે, ખપૈયા ને વાર રે કીમ પીયુ પિયુ કરે,	
હો સજની રે, પાંખો ને છેદી રે ઉપર લુણું ધરે.	૫
હો સજની રે, પીયું માહરો હું પીયુની પીયુ પીયું હું કરું,	
હો સજની રે, વેશ્યાને વલતું સા ભાખે સુંદરું.	
હો સજની રે, ખપૈયો પીયું પીયું કરતો તુમને લવે,	
હો સજની રે, થોડે થોડે દુઃખડે જગ દાધ્યું સવે.	૬
હો સજની રે, અષાઠે જલ વરસે ગાજે વીજલી;	
હો સજની રે, વાલેસર વીણા શી સોપારી ઉજલી;	
હો સજની રે, કાલાંતર શુભવીર મુનિવર આવીયા;	
હો સજની રે, કોશ્યાયે મુકતાફલ શું રે વધાવિયા.	૭

(સનેહી વીરજી જયકારી રે. દેશી)

વેશ્યાયે વધાવ્યા સ્વામી રે, ભલી આગળ શિરનામી રે; કહે સાંભલો અંતરજામી, વાલાજીની વાટડી અમે જોતાં રે. (આંકણી) ૧ વિરહાનલે દાધી દેહ રે, ઘણા વરસ રહી હું ગેહ રે; પણ નાવ્યો નગીનો નેહ. વાલા. ૨ કામી સમરે નિશિઘોરા રે, જામ જલધર જાંપે મોરા રે; જલ ચાતક ચંદ ચકોરા. વાલા. ૩ જેઠ માસ તો જેમ તેમ કાઢ્યો રે, મને મયણ તે વ્યાપો ગાઠો રે; વલી આવ્યો તે માસ અષાઠો. વાલા. ૪ પડવે દિન પીયુ' સાંભળતાં રે, નિશિ મોર તે ટહુકા કરતા રે; આઠ પહોર ગયા દુઃખ ધરતા. વાલા. ૫ બીજે બીજ્યો ને નિહાલી રે, હું તો બાલપણની બાલી રે; મેલી મુજને શું તમે ટાલી. વાલા. ૬ ત્રીજે તિફખલ એક જામ્યું રે, ચિત્રશાળી મેં તુમ રૂપ શમ્યું રે; જોતાં મનડું મારું તિહાં લાગ્યું. વાલા. ૭ ચોથે અવધિ ઘડીચાર રે, કરી આલ્યા ચતુર તજી નાર રે; દોય ચાર વરસની વાર. વાલા. ૮ પાંચમે પંચામૃત ખાધો રે, પંચ બાણ તણો રસ વાધ્યો રે; જોતાં જીવન ક્યાંહિ ન લાધ્યો. વાલા. ૯ છટકે છટકીને મેલી રે, જીવ્યો ચઉટે નાથ સાહેલી રે; હું ધરતી દુઃખ એકીલી. વાલા. ૧૦ સાતમે દિન શય્યા મેં ઢાલી રે, દીપ-ધુપ-કુસુમને ટાલી રે; કીધું શયન તે પાસું વાલી. વાલા. ૧૧ આઠમે ઉઠી પરભાતે રે, સંભાર્યો પીયુ વરસાતે રે; નિશિનાથ નડ્યો ઘણું રાતે. વાલા. ૧૨ નવમે નિંદા દિલ આવી રે, જિમ રંગ પતંગ રચાઈ રે; ઈસી નાગર જાતી સગાઈ. વાલા. ૧૩ દશમે દેવ બહુ માન્યા રે, સુકનાવલીયા જોવાણા રે; એમ કીધાં ઘણાં મેં છાના. વાલા. ૧૪ અગ્યારશે અંગ નમાવી રે, જોઈ વાટ વાતાયને આવી રે; મને કામ નટવે નચાવી. વાલા. ૧૫ બારસ દિન બાર ઉગાડી રે, ઘેર આવી ગ્રહી કરનાડી રે; સુપનાંતર પીયુડે જગાડી. વાલા. ૧૬ આજ તેરસનો દિન મીઠો રે, પ્રાણ જીવન મેં નયણેં દીઠો રે; આજ અમૃત ઘનરસ વુઠ્યો. વાલા. ૧૭, ચૌદસ દિન ચિંતા ટલશે રે, હીયડું ઘણું હેને હલશે રે; મારો પ્રેમ તે તુમશું મળશે. વાલા. ૧૮ શણગાર સજી સંચરશું રે, દુર્જનીયાંથી નવિ ડરશું રે; પૂનમ દિન પૂરા કરશું. વાલા. ૧૯ તે રસ પેલાનો જગાવો રે, તિથિ અર્થ કરી ઘેર આવો રે; શુભવીર વચનશું મલાવો. વાલા. ૨૦

ઢાલ ૮ મી

(આવ્યો અષાઠો માસ. એ દેશી)

રાજ પધારો મેરે મંદિરીએ, શય્યા પાવન કીજે જી; દાસી તુમારી અરજ કરે છે, નરભવ લાહો લીજે, રસભર રમીયેજી, પૂરવ સનેહ નિહાલી રસભર રમીયેજી. આંકણી ૧ શાન કરતાં સામું જોશું, તુમ આણા શિર ધરશુંજી; કોઈ દિવસ તુમને અણુગમતું, કારજ કોઈ ન કરશું, રસભર ૨ શ્રી સ્થુલિભદ્ર કહે કોશ્યાને, તથ્ય પથ્ય

મિત વાણીજી; પાણી વિના શી પાળ કરે છે, લોજન વિષુ શી ઉભણી. રસ૦ ૩ ઉઠ
હાથ તું અઢગી રહીને, દિલ ચાહે તે કરજે જી; નાટક નવ નવ રંગે કરજે, વલી
શણુગાર ને ધરજે. રસ૦ ૪ પદ્મસ લોજન તુમ ઘેર વોહરી, સંજમ અર્થે ખાશુંજી;
એમ પરઠીને રહ્યા ચોમાસું, કોશ્યા કરે હવે હાંસું. રસ૦ ૫ વિષુ પૂછ્યા સંજમ આચરીઓ,
પણુ તે વ્રત નવિ પળિયુંજી; તો અમધર આંખ્યા છો પાછા, તુમ વ્રત અમને ફળીયું.
રસ૦ ૬ બાર વરસ પ્રેમે વિલસ્યાં પણુ, એવડો અંતર નવિ દાખ્યોજી; જોગારંલ તજી
મુજ સાથે, રંગ હતો તે રાખો, રસ૦ ૭ નિર્લોભી નિર્મોહીપણાશું, સુણુ કોશ્યા અમે
રહીશું જી; યોગ વશે શુભવીર જિનેશ્વર, આણુ મસ્તકે વહીશું. રસ૦ ૮

ઢાલ ૯ મી

(તેં નારી વિના સુખ જોયું રે)

મેં જોગ તમારો જાણ્યો રે, પ્રીતમ પાતળીયા, શી કરવી તાણા તાણો રે; પ્રીં પાં
તે જોગતણું ફળ લેવે રે, પ્રીં પાં જે જોગી જંગલ સેવે રે. પ્રીં પાં ૧
વેશ્યા મંદિર તજી લોગ રે, પ્રીં પાં પૂરવે કેણુ સાધ્યા જોગ રે; પ્રીં પાં
આ ચિત્ર શાળી મનમાની રે, પ્રીં પાં પંચ બાણુતણી રાજધાની રે. પ્રીં પાં ૨
જોતાં રઠ લાગશે તુમને રે, પ્રીં પાં જોગ મેલી મલાવશે અમને રે; પ્રીં પાં
પડિવાઈ કહી લોક ગાશે રે, પ્રીં પાં તારે જોગ તણાચો જોશે રે. પ્રીં પાં ૩
તે માટે વચન મુજ માનો રે, પ્રીં પાં હમણું જોગ છંડો છાનો રે; પ્રીં પાં
રમો રંગભર તજી આંટી રે, પ્રીં પાં મને મોટી પ્રેમની ઘાંટી રે. પ્રીં પાં ૪
એક ચોમાસું ને ચિત્ર શાળી રે, પ્રીં પાં તુમ લાગ્યે મલી લટકાળી રે; પ્રીં પાં
રસ પ્રેમ હિંડોળે હિંચો રે, પ્રીં પાં તરણી તન શેલડી સીંચો રે. પ્રીં પાં ૫
ધરી પ્રેમ પીતાંબર પેરો રે, પ્રીં પાં રસ દીપક બોલો દોહરો રે; પ્રીં પાં
મુજ બાંહે ઝડીને લીજે રે, પ્રીં પાં કરી પ્રેમને અંતર કીજે રે. પ્રીં પાં ૬
પ્રેમ પૂરણુ રથો દિલ ગાઠો રે, પ્રીં પાં જોઈ લેજો શેલડીનો સાંઠો રે; પ્રીં પાં
રજની ગર્જ શુની શય્યા રે, પ્રીં પાં આવડી ક્યાં શીખ્યાં લજ્યા રે. પ્રીં પાં ૭
અલિમાને ચઢ્યા છો બલિયા રે, પ્રીં પાં રામા રસે કુણુ નવિ ચલિયા રે; પ્રીં પાં
ઈદ્રાદિક જે લોક પાલા રે, પ્રીં પાં તે સઘલા અબલા ઓશીયારા રે. પ્રીં પાં ૮
રહી બોલાવે કર જોડી રે, પ્રીં પાં કહે કોશ્યા મુહ મચકોડી રે, પ્રીં પાં
શુભવીર વચન મુનિ બોલે રે, પ્રીં પાં ઋષિ રામા પદંતર તોલે રે. પ્રીં પાં ૯

ઢાળ ૧૦ મી

(દેવરીયા રમો રમણી રસ મેલીને એ દેશી)

રમણી શું રંગ રસે રમતાં, સાધુતું સંજમ જાય; રંગીલી, રમો મારગડો મેલીને,
પ્રેમદા પરિહરવી મુનિવર ને, એકાંતે કહે જિન રાય, રંગીલી રમો. ૧ જિમ ગુણુ જાયે

કસ્તુરીનો, જે દીજે હિંગનો વાસ; રંગીલીં કપુર તણો ગુણુ જિમ ગલે, ધરિયે જે લશણની પાસ. રંગીલી રમો. ૨ વર પંડિત મૂર્ખને સંગે, વાયસ ટોળામાં હંસ. રંગીલી, પાપિષ્ઠ અનાચારી સંગે, ધર્મીષ્ઠ પણું કુલવંશ; રંગીલી રમો. ૩ અલછ વહુયે રસોઈ તણો, જાંબુ સંગે જિમ દ્રાખ, રંગીલી; ગળી પાસે ઉજવલ વણું ઘટે, ચોરી સંગે ગુણુ લાખં રંગીલી રમો. ૪ તિમ માનિની સંગે મુનિવરી, સ્થુલી ભદ્ર કહે સુણુ નાર. રંગીલી, ક્ષણ માત્ર મહીલાશું માલે, હોય દુર્ગતિ દુઃખ સંડારં રંગીલી રમો. ૫ તું વ્યાકુલ થઈ છું વિરહિણી, મેં વશ કીધો છે કામ, રંગીલી, શુભવીર વચનની ચાતુરી, કોશ્યા કહે તામ, રંગીલી રમો. ૬

ઢાલ ૧૧ મી

(રાજકુલે રહી રાજ્યા પાતળીયાળ. એ દેશી)

જોઈ જોઈ રે જોગ તણી દશા, અલખેલાળ, તુમે નારીની નિંદે વસ્યા, અલ-ખેલાળ, મને ગમતા ભૂષણુ લાવતા, અં સુંદર શણુગાર ધરાવતા; અ; કર ઝાલીને ખેસાડતા અં ૧ કરતા વલ્લભ વારતા, અં વર કવલ કરી ઘૃત લેલીયાં અ; મેં તુમ મુખ માંહે મેલીયા. અં ૨ વલી તુમચે હાથે હું જમી, અં તુમ ઉત્સંગે રંગે રમી. અ; હવે ઉપરાંઠા તુમે કેમ થયા, અં તે દિવસ તુમારા કયાં ગયા. અં ૩ દોષાકર દયિતા કિમ કહો. અં કાંઈ પ્રીતની વાત નવિ લહો. અં દોય કાન સુરત એક રીતડી, અં દોય નયન જ્યોતિ સમ પ્રીતડીં અં ૪ આ ભવ વિણુસે સંજમ વરી, અં ગુણુ ગણુ વિઘટે ગરવે કરી અં દરિદ્ર દશા સુરૂપ હરે. અં બહુ તપ વિણુસે ક્રોધ જ ધરે. અં ૫ રજ લેપ વિનાસે દેહને, અં તિમ વિરહ નસાડે સ્નેહને. અં જગદાન થકી કીરતી રહે, અં ગુણિવિનય કરતાં ગુણુ લહે. અં ૬ શશિ દર્શને સાયર વધે, અં ઉંઘમ કરતાં લક્ષ્મી વધે. અં કુલ લજ્યાં રહે આચારથી, અં નરરાગ વધુ શણુગારથી અં ૭ હુવે ધાન્ય યથા વૃષ્ટિ થકી, અં તિમ પ્રેમ વધે દૃષ્ટિ થકી. અં આ દીન વચન નારી વહે, અં નવિ લેહે કિમ તુમચે હુદે. અં ૮ નિશિ ચાર પહોર વાટી જલે, અં પણુ લોક કહે દીવો બળે; અં શુભવીર ધીર મુનિ તો પડે. અં જે પાવૈયે પાનો ચડે. અ. ૯

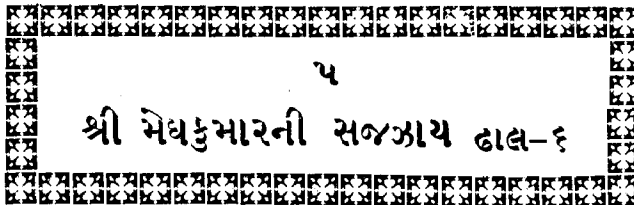
ઢાલ ૧૨ મી

(આવો આવો જસોદા ના કંથ ગોઠડી કરીયે રે)

મુનિરાજ કહે સુણો વેશ, હાવ ન ભાવ્યા રે; દેવા તુમને ઉપદેશ, અમે ઈહાં આવ્યા રે. ૧ ગયો એટલો કાલ વિશેષ, કદા નવિ કરીયો રે; સાહેલીયોનો ઉપદેશ, સદા અનુસરીયો રે. ૨ જિનધર્મ વશે શિવનારીનાં સુખ ચાખે રે, કાંઈ એ સંસાર અસાર, ગયો વ્રત પાંખે રે. ૩ સંસાર માંહે એક સાર, વલ્લભ નારી રે; છાડે તેહને ધિક્કાર, ગયા ભવ હારી રે. ૪ મેં ધ્યાનની તાલી લગાઈ, નિશાન ચઢાયાં રે; શીલ

સાથે કીધી સગાઈ, તજી ભવમાયા રે. ૫ વાલ્હા એક દિવસે રીસાણી હતી તુમ સાથ રે; કિમ યોલાવી ચીર તાણી, તદ્દા દોય હાથે રે. ૬ સુરાપાનને ભવલોક, શું શું ન કરતા રે; કિંપાક ફલાશી લોક, પછી દુઃખ ધરતાં રે. ૭ મને વિરહ તણી ક્ષણ જાય, વરસ સમાણી રે; ઘણી મોહ તણી લૂવાય, વલોવ્યું પાણી રે. ૮ તાહરે મોહ જનક રસ યોલે, જોગ ન છુટે રે; મંજરી તલપની તોલે તે, શીંકું ન ત્રુટે રે. ૯ નાગરની નિર્દય જાત, યોલે તે મીકું રે; કાળજમાં કપટની વાત, મેં પ્રત્યક્ષ દીકું રે. ૧૦ શું કહીયે અજ્ઞાની, લોકોને, દુષણ લાગે રે; ગ્રહી સાધુ નાતરું શ્રેષ્ઠ, કહ્યું વીતરાગે રે. ૧૧ વીતરાગ શું જાણે રાગ, રંગની વાતે રે; આવો દેખાડું રાગનો લાગ, પૂનમની રાતે રે. ૧૨ શણગાર તજી અણગાર; અમે નિલોભી રે; નવ કદપી કરશું વિહાર, મેલી તને ઊભી રે. ૧૩ વાલા ખાર વરસ લગે ઠેક, લાડ લડાવી રે; કિમ નાખો ધરતી હેઠ, મેરૂએ ચઢાવી રે. ૧૪ કાક તાલીને દૃષ્ટાંત, નરભવ લાધ્યો રે; થઈ પંચ મહાવ્રત વંત, મેરૂ પેરે વાધો રે. ૧૫ જીવો નાટક જો એક વાર, નયણું વિકાસી રે; પછી સંજમ લેજો સાર, વિચાર વિમાસી રે. ૧૬ શુભવીર સહેલી બહુતર, નાટક નયણું રે; એક એક જ ગાથાંતર, બેહુના વયણું રે. ૧૭

સમાપ્ત

હાલ ૧ લી

સમરી શારદ સ્વામિની, વંદી વીર જીણુંદ લાલ રે; ઊલટ આણી અતિ ઘણો, મોટો મેઘ મુણિંદ લાલ રે. દીલ ન કીજે ધર્મની. ૧ દીલ ન કીજે ધર્મની, નરભવ નિગમો આલિ લાલ રે; યૌવન વયમાં જાગીયો, સાચા યોધો પાલી લાલ રે. દીલ ન કીજે ૨ રાજગૃહી રાજે પુરી, સખજ શ્રેણીક તિહાં રાય લાલ રે; ધર્મની રાણી ધારિણી, શીલ સુચંગી સદાય લાલ રે. દીલ ન કીજે. ૩ જગવંદ તેહનો જાઘડો, નામે મેઘકુમાર લાલ રે; યૌવન વયમાં પરણી જિણે, કન્યા આઠ ઉદાર લાલ રે, દીલ ન કીજે ૪ કન્યા આઠ ઉદાર ઝીલતો, આનંદમાં નિત્યમેવ લાલ રે; સુખ વિલસે સંસારના, દોશુંદક જેમ દેવ લાલ રે, દીલ ન કીજે ૫ એહવે આપણે પાઉલે, કરતા મહી પાવન લાલ રે; વીર જિણુંદ સમોસયાં, રાજગૃહી થઈ ધન્ય લાલ રે, દીલ ન કીજે ૬ મેઘકુમારે નિજ તાતશું, જઈ વાંઘા જિનચંદ લાલ રે; દીયે દેશના જિન વીરજી, જીઝ્યો ધારિણી નંદ લાલ રે. દીલ ન કીજે ૭

ઢાલ ૨ જી

મેઘ જઈ કહે મને ઉમાદ્યો, આજ લાગ મેં પાયો રે, મા મુને દીયો દીક્ષા આણા, પુન્યે પાયો એ ટાણો રે, મા મુને દીયો દીક્ષા આણા. ૧ જોગ ગુરૂનો મળ્યો ઈહાં દોહિલો, એહનો થાઈશ ચેલો રે; માતા કહે વચ્છ એ કચ મેલો, ખાઓ પીઓ ન ખેલો રે. મા મુને દીયો દીક્ષા આણા. ૨ વચ્છ વાત દીક્ષાની મોટી, ચુંટાવવી એ ચોટી રે; વચ્છ દીક્ષાના દહાડા નહિ એ, આજે ખેલવાના દહાડા રે. માતા કહે વચ્છ એ કચ મેલો. ૩ વચ્છ કહે માજી ચોવનીયો, દશ દિન પ્રાહુણીયો રે; મા સંસાર તણી એ કીડા, અતિ પ્રાચે એ પીડા રે, મા મુને દીયો દીક્ષા આણા. ૪ વચ્છ વિલસો સ્વાધીન સુખડાં, હું લહુ તુમ હુઃખડાં રે; વચ્છ તું મને પ્રાણથી પ્યારો, વિરહ કિમ ખમું તાહરો રે, માતા કહે વચ્છ એ કચ મેલો, ૫ એહવા સુખમેં મા અનંતી, પાર્યો વાર અનંતી, રે, માજી એ મળ્યે જનને જ્યારે, પ્રાણ ન દીયો ત્યારે રે. મા મુને દીયો દીક્ષા આણા. ૬ ભાડી બજતર ચઢી ગજ બલિયે, દુર્જનને જે દલીયે રે; વચ્છ લઘુ વયમાં કીર્તિ કમાઓ, આપણી આણ મનાઓ રે, માય કહે વચ્છ એ કચ મેલો. ૭ ઉપશમ જહાંજ કરી અસ્વારી, શીલ સન્નાહ તે ધારી રે; મા અંતરંગ દ્રેષને ટાળું, મોહને આણ મનાવું રે, મા મુને દીયો દીક્ષા આણા. ૮ તું જે સરસ ભોજન સુખ-લડી, દોહિલી દિઃખલડી રે; વચ્છ કહે જ્ઞાન ભોજન કરશું, દેશ વિદેશે ફરશું રે, મા મુને દીયો દીક્ષા આણા. ૯ વૃદ્ધ થઈ વચ્છ લેજો જોગા, અખ ભોગવો ભોગા રે; લાહો યૌવન લીઓ બાયા, અંતે બાગે તે ડાહ્યા રે. માતા કહે વચ્છ એ કચ મેલો ૧૦

ઢાલ-૩-જી

ભણે મેઘ ધર્મની લીલ ન કીજે, કાલે કોણે દીઠી માતા રે; વાત સુણી મા મોરી હો લાલ રે, હે ભવ સમુદ્ર અપાર બે; કયા કડું વિલંબ લગાર બે, વાત સુણી મા મોરી હો લાલ રે. વા. ૧ અપની કરણી પાર ઉતરણી, કીનકી માત ને તાત બે; સરસ વિષમ એ સુખ દુનિયાકાં, હુઃખ હે મેરૂ સમાન બે. વા. ૨ સમંજુ નર તિહાં કીમ રાચે, જસ હુયે હઈ ડે સાન બે; વીરે વખાણ્યાં શિવસુખ તેહવા, ઘરઘરની કયું લહું આશ બે. વા. ૩ સરોવર સુખ દેખી ખાવડલે, કયું રતિ પાવે હંસ બે; આપે શ્રી વીરજિન ઉપદેશ્યા, વિરવા નરક નિગોદ બે. વા. ૪ તે માટે દીયો દીક્ષાની આણા, તો મેં પાઉં મોદ બે; લિક્ષા ભોજન કરતાં માજી, ગામોગામ સદાય બે. વા. ૫ ભમું હું અબધૂત એકલડો, તપ તપી ગાળુ કાય બે; શુદ્ધ દિલ સુતનું લહી કહે માડી, તમને ગમે તેહ કર પુત બે. વા. ૬ માતા આણા લહી મેલો, હરખ્યો દિલ અદ્ભુત બે; વીર જિનેશ્વર પાસે જઈને, ચારિત્ર લીધું ઉલ્લાસ બે. વા. ૭

ઢાલ-૪-થી.

ઉઠી ભલટ મામસું, પરમ હરખ પૂર એ; મોહ મદ મોડીને, વીરજી હજુર રે. કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. મેઘ લીયે દીખડી તો, શિખડી ધરે વીરની. કાંઈ તું મેઘા

મસ્તી કરે. ૧ વિશ્વવંધ વીરજી મેઘને, તેણી વાર રે; સોપે સ્થવિર સાધુને, શીખવા આચાર રે, કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૨ પલણે રાત્રી પોરસી, સઘળા અણુગાર રે; આવીયો તવ બારણે, મેઘનો સંથાર રે, કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૩ કોઈ હાથે કુણીએ, કોઈ હાથે ઠેસ રે; કોઈ નડ્યો ઢીંચણે, મેઘ મુનિયેસ રે, કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૪. ચૌદ સહસ સાધુજી, આવે અને જાય રે; તાસ ચરણ રેખથી, મેઘજી ખેદાય રે. કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૫ વહાણે પૂછી વીરજી, જાઉં પરો ઘેર રે; મહાનુભાવા એ મુનિ, દોહિલો એ પેર રે. કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૬ અહો આટલી પરવદા, એહને નમસ્કાર રે; દૂરથી રળીયામણાં, ડુંગર નિરધાર રે. કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૭ એહવે મન ચિંતવે, ધારણિ કિશોર રે; ન માય નયણે નિંદડી, દોહિલો ભયે ભોર રે. કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૮ શિખડી તવ માગવા, વીરજી કને જાય રે; મધુર વયણે વીરજી, મેઘને બુલાય રે. કાંઈ તું મેઘા મસ્તી કરે. ૯

ઢાલ-૫-મી.

ધારણી ઉરસર હંસલો, તું ગુણમણી ખાણ; મેઘા. સમજી શુદ્ધવટ ચાલીયે, શુભ મતિ હૈયે આણું મેઘા. ૧ વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. સાંભળ તું અમશિખ મેઘા. જગ-વંધ યતિની રે પગરજે, શું તુજને ચઢી રીસ. મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. ૨ રત્નચિંતામણી પામીને, કુણુ ગ્રહે કાચની ગુણ; મેઘા. ચક્રવર્તી પદવી રે પરિહરી, દાસ પાણું ગ્રહે કુણુ? મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી, ૩ અગ્નિમાં પડવું તે ભલું, પણ ન ભલું મત ભંગ; મેઘા. જીવિત જલખિંદુ જેહવું, સુપન સરીખો રે રંગ. મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. ૪ ત્રીજે ભવે વચ્છ તું હતો, ગિરિ વૈતાલ્યજી હાથણી; મેઘા. સહસનો રે ધણી ધોળો, ષટ્કંતો ગજરાજ. મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. ૫ નામે સુમેરૂપ્રભ તું હતો, એકદા ગ્રીષ્મે ત્યાંડી. મેઘા. દવ બળતો અતિ તરસ્યો તું ગયો, એક સરોવર માંડી મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. ૬ નીર ન પામ્યો તિહાં કને, અદ્ય જળ બહુ પંક; મેઘા. તિહાં પૂરવ વૈરી ગજે, હણીયો તું નિઃશંક. મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. ૭ છેક થયો તું રે જાજરો; પીડા ખમી દિન સાત; મેઘા. વરસ એકસો વીસતું, ભોગવી આયુ સુખત. મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશ. ૮ ચયવી વળી તું વિંધ્યાચળે, એ તો કરત અવાજ; મેઘા. સાતસે હાથિણીનો ધણી થયો, ચઉદંતો ગજરાજ. મેઘા. વચ્છ તું તો રે ઉત્તમવંશી. ૯

ઢાલ-૬-ઠી.

એક દિન દવ બળતો બહુ, દેખી જંગલ માંડી; જાતિરમરણ ઉપન્યુ, તેહ ગજને હો ત્યાંડી. ૧ દવદુઃખ દેખી રે પાછલું, વર્ષાઋતુ થઈ જામ; હાથિણી સહિત તેં હાથીયે, ઉઘમે આયો હો ત્યાંડિ, દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૨ તે વર્ષા ઋતુને કાળે, આદિ ને મધ્ય અંતરાઈ; વન હુંઠીને રે કીધલું, માંડલું જોજન ત્યાંડિ દવદુઃખ દેખી રે પાછલું.

૩ વર્ષો વીતી રે એકદા, વ્યાપ્યો દવ વિકરાળ; વેગે જવાળા રે જાળતો, દહતો મહા તરડાળ, દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૪ દવથી ડરતો રે તું તદ્દા, માંડલું કયું તે હો જ્યાંહિ; હાથિણી સાથે રે વેગશ્યું, આવી તું રહ્યો ત્યાંહિ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૫ દવ બલીયા સખ જંગલી, આવી વસીયા હો ત્યાંહિ; એક સસલો તિહાં બાપડો, ન લહે ઠામ જ ક્યાંહિ. દવ દુઃખ દેખી રે પાછલું. ૬ એહવે કાન ખંજેળવા, ઉપાડ્યો તિહાં પાય; સસલો આવીને તિહાં રહ્યો, રાંક સહિ જીવરાય. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૭ તો પાછો પગ મૂકતો, જાણી સસલો સુકુમાર; જીવ દયાને કારણે, રાખ્યો પગ અંતરાલ, દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૮ અહી દિવસે તે દવ શમ્યો, સાથી સહુ ગયાં છોડી; તારા પગ તળે જે સસો, તે પણ ગયો એક મોરી. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૯ ઠવે પગ હેઠી જેહવે, ગળડી તું પડ્યો તામ; ત્રણ દિન પીડા રે તેં સહિ, અંતે શુભ પરિણામ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૦ સો વરસનું રે આઉખું, ભોગવી શ્રેષ્ઠિક ગેહ; ધારણિ ઉરે રે ઉપન્યો, મેઘા તું જીવ તેહ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૧ પૂરવ ભવે જીવદયા પાળી તેં; અંગ દુઃખ ખમ્યું તેમ; રૂપિ પગરજ લાગી તેહથી, એદાણા ઇહાં કેમ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૨ વયણ સુણી એમ વીરનાં, મેઘા કરે ઉહાપોહ; જાતિસ્મરણ પામીને, લાગ્યો વીરને પાય. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૩ ધનધન તું જિન વીરજી, ચિદાનંદ રવિચંદ ત્યાંહિ; ઉવટે જાતા રે મુજને, આણ્યો મારગ માંહિ, દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૪ ખરો ધર્મનો સારથી, દવ હું હવે નિત્ય મેવ; જગ-વંદ્ય એ સહુ સાધુની, શીર ધરૂં પગરજ હેવ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૫ હવે પછી મેં એક નયનની, કરવી સાર સંભાળ; ન કરૂં સાર એ અંગની, અભિગ્રહ કરૂં એ કૃપાલ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૬ ફિર વીરજી કને મેઘજી, લેઈ સંયમ સાર; તપી દુસ્તર તપ દેહડી, પાલી વરસાં હો બારં. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૭ અનુત્તર વિજય વિમાનમાં, તે થયો દેવ અનુપ; શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરિજી, જાગે તપગચ્છ ભૂપ. દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૮ રાજે તે સહુનાં રાજમાં, જિનસાગર કવિરાય; શિષ્ય જયસાગર સાધુના, પ્રેમે પ્રણમે રે થાય, દવદુઃખ દેખી રે પાછલું. ૧૯

૬

પુંડરીક કંડરીકની સજ્જાય હાલ-૬

દોહા

સ્વસ્તિ શ્રી વર દાયિની, સમરી શારદા માય, શુભ ગાઉં કંડરીકના પુંડરિક ઋષિરાય.

૧ એહી જ જંબૂદ્વીપના, ક્ષેત્ર વિદેહ વખાણ; પુંડરીકીણી નામે પૂરી, પુષ્કલ વિજયે જાણ. ૨ મહાપદ્મ રાજ તિહાં, ન્યાયે જિમ નૃપ રામ; શીશવિનય શુભ શાલિની, પદ્માવતી

પ્રિયા નામ. ૩ તે નૃપને બિહું પુત્ર છે, શાસ્ત્ર વિશારદ સાર; પુંડરીક કંડરીક લઘુ, અનુપમ રૂપ ઉદાર. ૪ મહા પદ્મ તે નરપતિ, સુખભર રાજ્ય કરંત; પ્રજા પુત્ર તણી પેરે, પાલે પ્રેમ ધરંત. ૫

ઢાલ-૧ લી

(પહેલે ભવે એક ગામનો રે-રાગ)

તિણુ નગરીએ અન્યદા રે, નલિની વન ઉદ્યાન; સુવ્રત સૂરિ સમોસર્યા રે, બહુ પરિકર શુભ ધ્યાન રે, મુનિજન પ્રણુમો પદ વ્રણ કાળ, જિમ લહો ઋદ્ધિ રસાળ રે, મુનિ. ૧ વન પાલકે વધામણી રે, નૃપને દીધ તિવાર; દાન દેઈ નૃપ આવીયો રે, લેઈ બહુ પરિવાર. મુનિ. ૨ ઉચિતાસન ગુરૂ વાંદી ને રે, બેઠો તે નરરાય; ગુરૂ પણુ અવસર ઓળખી રે, દેશના દે મુનિરાય. મુનિ. ૩ શું પ્રાણી ભૂલા ભમો રે, મૃગ મદે જેમ કુરંગ, કુમતિ મિથ્યાતને છાંડીને રે, રાખો ધર્મથી રંગ રે, મુનિ. ૪ ધર્મ દેશના સાંભળી રે, એક પુત્રને થાપી પાટ; લીધું સંયમ નૃપતિ રે, આનંદે ગહગાટ રે, મુનિ. ૫ છઠ્ઠું અકુમ બહુ તપ તપે રે, પૂરવ ઔદ સુબળુ; અંતે માસ સંખેલના રે, કરી પામ્યા નિરવાણુ રે, મુનિ. ૬ કેટલે કાળે તિણુ પુરે રે, સમોસર્યા મુનિરાજ; સાંભળી પુંડરીક નરપતિ રે, આવ્યો વંદન કાજ રે, મુનિ. ૭ બેઠો કરીય પ્રદક્ષિણુ રે, વિનયવંત ગુણુ ગેહ; યોગ્ય જીવ જાણી કહે રે, ધર્મ ઉત્તમ ગુરૂ તેહ રે. મુનિ. ૮

ઢાલ-૨-૭

(આઘા આમ પધારો પૂજ્ય)

હે પ્રાણી ! ભવ સાગર ભમતાં, ગમતાં કાળ અનંત; દુર્લાભ નરભવ પૂન્યે પામ્યા, ગિરિ પથ્થર વિરતંત, ચેતન ચેતો ચતુર સુબળુ, સ્વારથીયો જગ સાચો. ૧ ઔદ રાજના ઔટા માંહે, નવ નવ વેશ બનાવ્યા; પણુ ખાજગરને દર્શાંતે, કોઈ કાજ ન આવ્યા, ચેતન. ૨ એ સંસાર માંહે સહુ ચંચળ, પ્રાણુ તરણી ધન ગેહ; સર્વ અનિત્ય પદારથ જગમાં, નિશ્ચિળ ધર્મ છે એહ. ચેતન. ૩ ફરી ફરી નરભવ કીમહી ન લેશ્યો, ધર્મ વિના તુમે પ્રાણી; નરભવ રત્ન પ્રમાદ તણે વશ, કાં નાંખો ગુણુ ખાણી, ચેતન. ૪ પછી પસ્તાવો કર્યે શું થાશે ? જે એ અવસર જાશે; તે માટે તુમે ધર્મ આરાધો, જેહથી સહુ સિદ્ધ થાશે, ચેતન. ૫ ઇત્યાદિક ઉપદેશ સુણીને, ઘર આવે પુંડરીક; કહે નિજ બાંધવને બોલાવી, સાંભળ એ કંડરીક, ચેતન. ૬ અમે ગુરૂ પાસે સંયમ લેશું, રાજ્ય તુમે હવે પાલો; હૈડે હરખ ધરીને ભાઈ, અમને અનુમતિ આવો, ચેતન. ૭ રાજ્ય સંસારિક સુખ બહુ વિલસ્યાં, જગતીમાં જસ લીધો; જરા નિકટ આવી તે માટે, વૈરાગ્ય અમૃત પીધો, ચેતન. ૮ તે સાંભળી કહે કંડરીક ભાઈ, તુમે રહો અમે વ્રત ધરશું; સંયમ મારગ સુધો પાલી, શિવસુંદરી વશ કરશું, ચેતન. ૯ પુંડરીક કહે સંયમ કરણી, હુકર પોઢવું ધરણી; પંચ મહાવ્રત ગિરિશિર ચઢવું, માંડી નલ નીસરણી

ચેતન૦ ૧૦ અશન એંતાલીશ-દોષ વરજીત, ખાવીશ પરિસહ સહેવા; તુજથી તે તે ક્રિમ સચવાશે ? સંયમ ભાર જે વહેવા, ચેતન૦ ૧૧ જિમ જિમ પુંડરીક તસ સમજાવે, તિમ તિમ અનુમતિ જાએ; મોહ મહા મદ દૂર કરીને, સંયમ વરીયું સાચે, ચેતન૦ ૧૨ સંયમ નિરતિચાર પાળે, કાળ બહુ શુભ ધ્યાને; કહે ઉત્તમ વિચરંતા આળ્યા, પૂજાવતી ઉઘાને. ચેતન૦ ૧૩

ઢાલ-૩-૭

(કર્મ ન જીટે રે પ્રાણીયા)

શુભ ધ્યાને કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા, કંડરીક રૂપિ રાજ; સાંભળી પુરજન આવીયા, મુનિવર વંદન કાજ, ધન ધન સાધુ નીરાગીયા. ૧ તેહવે સમય વસંતનો, કુલી ફલી વનરાજ; નરનારી બહુ તિહાં મળ્યા, ક્રીડા કરવાને કાજ. ધન. ૨ હસતાં રમતાં જમે વલી, પુત્ર રમાડે રે હાથ; આપે સુપાડલી વલી, બેઠાં દંપતી સાથ. ધન. ૩ કેઈ ગાતી કેઈ નાયતી, ફરતી કુંદડી કેઈ; બેઠી વાત કરે વલી, હસતી તાલી દેઈ, ધન. ૪ શુથે ચોસર કુલના, છેલ છબીલા રે લોક; દેખી મુનિ મન ચિંતવે, ધન સંસારી રે લોક. ધન. ૫ સ્વર્ગ જિસ્યા સુખ ભોગ એ, વનિતા તણા વિલાસ; ઇચ્છતા ભોજન નિત જમે, ઉત્તર રહે આવાસ, ધન. ૬ સંયમ એહ શું કામનું, નરક સમું વ્રત દુઃખ; વન વસવું માંહે પોઢવું, શું સંયમ માંહિ સુખ, ધન. ૭ રાજ્ય જઈ હવે ભોગવું, ભામિની ભોગ રસાલ; ઇચ્છા ભોજન જઈ કરું, મૂકું એહ જંજાલ. ધન. ૮ એહવું ચિંતવી આવીયો, નિજ નગરે તત્કાલ; ઓઘો મુહપત્તિ પાતરાં, વલગાળ્યા તરડાલ. ધન. ૯ દ્રવ્ય લિંગ મૂકી કરી, બેઠો હરિત ઉઘાન; વધામણી સુણી આવીયો, શ્રી પુંડરીક રાજન. ધન. ૧૦ પંચાભિગમ સાચવી, પ્રદક્ષિણા પ્રતિ પત્ત, બાંધવ મુનિવર જાણીને, સ્તવે ભાવે શુભ ચિત્ત. ધન. ૧૧

ઢાલ-૪-થી

(હુઓ ચારિત્ર જુતો)

થયો ચારિત્ર વંતો, વિશ્વ વિદ્વિતો, સંજમી સાધુજી, મુનિ તુજ શુભ ગાવે, નિરમલ થાયે, આતમા સાધુજી, તુમે બહુ શુભ વંતા, સંયમ વંતા, સંયમી સાધુજી, વળી ત્રણ શુષ્કિ પંચ સમિતિ, સાધતા સાધુજી. ૧ અપમત્ત પમત્તે, શુભ બિહું પત્તે; સંજમી સાધુજી; નિરમોહી અમાની, તું શુભ ધ્યાની, છે સદા સાધુજી, અકષાયી અદેશી ઉજવળ લેશી, સંજમી સાધુજી, તુમે અવરને આતમા, એકજી ભાંતમાં. ધરીયા સાધુજી. ૨ તું મોહન ગારો, પૂજ્ય છે પ્યારો, સંયમી સાધુજી, ઉપશમ કટારે, દોય અટારા, વારીયા સાધુજી, દહી કર્મ સમિધને, પામશો સિદ્ધિને સંયમી સાધુજી, તુમે ચઢીય અયોગી, શિવ સુખ ભોગી, થાયશો સાધુજી. ૩ પાંચ નિંદ્રાની ફેટી, દૂર અછેટી, સંયમી સાધુજી, નહિં કોથ કષાયા, મોહ ને માયા, ઉજ્જયા સાધુજી, નવ કોટમાં આસી,

નગરીના વાસી, સંજમી સાધુજી, સમતા સાચરિયા, ગુણમણિ ભરીયા, શુદ્ધ તું, સાધુજી. ૪ દ્રવ્ય ભાવથી શૌચ, સંજમ રાચ્યા, સંયમી સાધુજી, તું નિજ મન મોજે, પરિસહ ફોજે, ભીડીયો સાધુજી, તુમે મરદ અવલ્લા, વિશ્વ એકલ્લા, સંજમી સાધુજી, તુમે કર્મના કુંભી, તેહથી જુભી, જીતીયા સાધુજી. ૫ બલ કેસરી સરખો, મેં તુમ પરખો, સંજમી સાધુજી, મદ આઠ જે માઠા, ફર જે નાઠા, તુજથી સાધુજી, શૈલેશને તોલે, ધ્યાન અડોલે, સંજમી સાધુજી, તું આતમ તારે, વિશ્વ ઉદારે, બોધથી સાધુજી. ૬ મોહવન નવિ ભમતાં, અજજવ રતા, સંજમી સાધુજી, શીલ સહસ અઢારે, તું રથ ધારે, ધોરી જ્યું સાધુજી, સુદ્રા મનોહારી, વિષયને વારી, સંજમી સાધુજી, સખલા એકવીસા, મોહલી તીસા, મોડીયા સાધુજી. ૭ ગુણ તુજ અનંતા, કહું કેતા સંજમી સાધુજી, બહિં જિમ ધનને, તિમ મુજ મનને, વલ્લહો સાધુજી, મુજ વંછિત થાયા, પાપ પલાયા, સંજમી સાધુજી, તુજ સુરત પેખી, કુમતિ ઉવેખી આજથી સાધુજી. ૮ મેં પૂન્યથી પાયા, ધન્ય ઋષિ રાયા, સંજમી સાધુજી, વય તરૂણે ગ્રહીયું, સંયમી વહિયું, ભાવથી સાધુજી; ઇત્યાદિક ઉત્તે, વચનની જુતે, સંજમી સાધુજી, ઉત્તમ સુવિશાલે, વચન રસાલે, સંસ્તવ્યે સાધુજી. ૯

ઢાલ-૫-મી

(ભવિયાં ભાવે ભજો-રાગ)

ઈમ કોમલ વચને કરી રે, જુગ ચિત્ત મુનિરાય; સ્તવીયો તોહિ ન સમજીયો રે, અંબુ મગશેલ ન્યાય, ભવિકજન કર્મ સમો નહિ કોય, ગતિ તેહવી મતિ હોય. લ૦ ૧ વાંદી પહોતો નિજ ઘરે રે, પુંડરીક મહીપાલ, મુનિપણ તિહાં થકી ચાલીયો રે, ચિંતવતો જંબલ. લ૦ ૨ લસણ કપુરે વાસીયું રે, નવિ મૂકે દુરગંધ; તિમ દુરમતિ છંડે નહી રે, દેયો મોહને ધંધ. લ૦ ૩ ફિરિયા કરણી ચરણની રે, ન કરે તેહ લગાર; નિજ નગરે દિન કેટલે રે, આવ્યો છે અણગાર. લ૦ ૪ વંદન પુંડરીક આવીયો રે, તવ કહે મુનિ કંડરીક, ચારિત્ર અપ નહિ માહરે રે, રાજ્ય ભાવ તહકીક. લ૦ ૫ સાંભળી ઇમ પુંડરીક કહે રે, ખુજ ખુજ કંડરીક; ચારિત્ર રતનને છોડીને રે, કિમ ગ્રહે ખંડ અકીક. લ૦ ૬ તોહિ કુમતિ ત્યજે નહિ રે, આપ્યું રાજ્ય તિવાર; મન માચ્યો રાચ્યો ઘણું રે, લાજ્યો નહિય લગાર. લ૦ ૭ લોક કહે ધિગ તેહને રે, ચિંતે કંડરીક મન; કરી ઇચ્છા ભોજન પછી રે, ઠંડી શું દુરજન. લ૦ ૮ ઇમ કહી અમૃત સારીયું રે, કીધું ભોજન સાર; માગ ન રાખો પાણીનો રે, થયો આકુલ તિણવાર. લ૦ ૯ બાંદા ગ્રહીને સેવકે રે, આણ્યો શર્યા માંહી, શુભ રોગ થયો તેહને રે, આર્ત રોદ્ર મન ત્યાંહિ. લ૦ ૧૦ ધ્યાન અશુભ ધરી તે મરી રે, સાતમી નરકે જાય; ઉજ્જ શીત સહે વેદના રે, ચરણ બ્રહ્મ દૂળ પાય. લ૦ ૧૧

ઢાલ-૬-ઢી

(શ્રેણીકરાય હું રે અનાથી-એ રાગ)

પુંડરીક હવે ચિંતવે, ધન્ય મુજ લાગ્ય વિશેષ; મમતા માયા પરિહરી, લીધું સંયમ
લાવ અશેષ, પ્રભુમીયે પુંડરીક ઋષિરાય, કરી ત્રિકરણ મન વચન કાય. પ્ર૦ ૧ ઉપકરણ
જેહ ચરણનાં, નિજ બાંધવનાં હતાં જેહ; ઓઘો પાત્ર ને મુહપત્તિ, લીધાં આનંદ
અધિક સનેહ. પ્ર૦ ૨ મન ચિંતે હવે ધન્ય હું, કરું આતમ કારજ સાર; પરભાતે
જઈ ગુરૂ કને, શુદ્ધ પાળું સંયમ ભાર. પ્ર૦ ૩ ચાલ્યો તિહાંથી એકલો, વન પંચાનન
પરે જેહ; ઉર્વી ઉપર ચાલતો, ખુચે કાંકરી ચરણે તેહ. પ્ર૦ ૪ શ્રમ લાગ્યો તસ
પંથનો, મુનિ પુંડરીક મહારાય; તરણી તાપે તનુ તાપે, રહ્યો કોઈક ગામે આય. પ્ર૦
૫ જેઈ ઉપાશ્રય અતિ ભલો, રહ્યો શર્વરી તિણે ઠાય; દર્ભ સંથારો કરી તિહાં, એઠો
ધનધન તે મુનિરાય. પ્ર૦ ૬ ધ્યાન ધરમનું ધારતો, શુભ લેશ ભાવે શુદ્ધ; કચારે ગુરૂ
પાસે જઈ, પાળું સંજમ નિરમલ બુદ્ધિ. પ્ર૦ ૭ તાસ શરીરે વેદના, થઈ કોઈ કર્મ
વસેણ; નહિ માયા કાયા તણી, મુનિ ધ્યાન અચલ મન તેણ. પ્ર૦ ૮ પુદ્ગલ આતમ
તે ખિંદુ, ભિન્ન ભાવ જાણે તેહ; ભાવના દ્વાદશ ભાવતો, ગુરૂ સમરે મુનિ ધન તેહ.
પ્ર૦ ૯ મસ્તકે અંજલી માંડીને, નમો અહંતે સિદ્ધ સુરીંદ, ખમી ખામે સહુ જીવને,
ટાલે અષ્ટાદશ અઘ વૃંદ. પ્ર૦ ૧૦ ધ્યાન જલે નિજ કાયનો, ઘોઈ પાપ પંક સમાજ;
અંતે અણસણ આકરી, પહોતો સર્વાર્થ સિદ્ધ મુનિરાજ. પ્ર૦ ૧૧ ધન ધન તે જગ
મુનિવરા, ધન ધન ઉજવલ ભાવ; ભાવ વિના સહુ વૃથા, જિમ શઢ વિહુણો નાવ.
પ્ર૦ ૧૨ સંવત અંક મુનિ અડ મહિં, વલી દ્વિતીય આસો માસ; રિદ્ત તેરસે રંગે
કરી, રચના અતિહી ઉદ્ધાસ. પ્ર૦ ૧૩ ગુરૂ ગૌતમ સીસ તેહના, ખુશાલ વિજય ગુરૂરાય;
તાસ તણે સુપસાયથી, કહે ઉત્તમ આનંદ પાય. પ્ર૦ ૧૪ એહવા મુનિ ગુણ ગાવતાં,
લહું વંછિત ઋદ્ધિ રસાલ, જેહ ભણે ગણે સાંભલે, હોય તસ ઘર મંગલ માલ. પ્ર૦ ૧૫

સમાપ્ત

૭

શ્રી કૃષ્ણવાસુદેવની સજ્જાય

ઢાલ-૫

દુહા

અરિહંત પદ પંકજ નમી, કર્મ તણી ગતિ જેહ;
 વરણવશું લલી રીતથી, સુણજો ભવિ સસનેહ. ૧

કર્મે સુખ દુઃખ પામીયે, કર્મે ભવ જંભળ;
 કર્મ સકલ હરે ટળે, લહીએ સુખ સુવિશાળ. ૨

દાધિ નગરી દારિકા, નાઠા હલી મોરાર;
 વનમાં વસતાં દુઃખ સહ્યાં, ભાખું તે અધિકાર. ૩

ઢાલ ૧-લી

(પ્રભુ તુજ શાસન મીઠડું રે-એ દેશી)

શ્રીખ કાલના જોરથી રે, લાગી તૃષા અપાર; કૃષ્ણ કહે બલભદ્રને રે, જોળી આણી
 તુમે વાર રે, સુકે તાળવું આ વાર રે; નહિ ચાલી શકાય લગાર રે, બલભદ્ર કહે
 તેણીવાર રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૧ લેઈ આવું પાણી અમે રે, તુમે
 રહેજો સાવધાન; એમ કહીને ચાલીયા, જોવે પાણીના ને થાન રે, હરિ સુતા તેહિજ
 રાન રે, આવી નિદ્રા અસમાન રે, એક પિતાંબર પરિધાન રે, કર્મતણી ગતિ એહવી
 મેરે લાલ. ૨ બળભદ્ર જોલે એમ વળી રે, ઉચું વઢન નિહાલ; બાંધવની રક્ષા કરો,
 વનહેવી તુમે રખવાળ રે, તુમ શરણે છે એ બાળ રે, તેને જાળવજો સાંભાળ રે, હું
 આવું છું તત્કાળ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૩ હલી તો પાણીને ગયા રે,
 આવ્યો જરાકુમાર; ભાવિ ભાવના યોગથી, રહ્યો વૃક્ષાંતર અવિકાર રે, હરિ પાદ ને
 મૃગલો ધાર રે, બાણ મુકયું આકર્ષી ત્યાર રે; વિંધાણો પાદ મોરાર રે, કર્મતણી
 ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૪ સહસા ઉઠી હરિ ભણે રે, કોણે ક્રીધો છલ એહ; મારી
 કોઈએ નવિ હણી, એટલા દિન પહેલા રેહ રે, નામ ગોત્ર કહો તુમે કેહ રે, તવ
 જોડ્યો એણી પરે તેહ રે, તું સાંભળજે સસનેહ. રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી
 મેરે લાલ. ૫.

દોહા

જરાકુમાર ભાજે હવે, નિજ અવઢાત તે વાર;
 કૃષ્ણ નરેસર સાંભળે, પગમાં પીડા અપાર. ૧

ઢાલ ૨-૭

(દેશી ઉપર પ્રમાણે)

વસુદેવ રાય રાણી જરા રે, માય તાય મુજ જાણુ; રામકૃષ્ણનો ભાઈ વડો રે, તે મુજ બ્રાતા ગુણ ખાણુ રે, મે સાંભળી જનની વાણુ રે, તસ રક્ષા હેતે ઇણુઠાણુ રે, ભુખ્યો તરસ્યો રહું રાન રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૧ મુજને બાર વરસ ગયા રે, સહેતા બહુલા કલેશ; નર નવિ દીઠો ઇણુ વને રે, તું કોણુ અછે શુભ વેષ રે, તવ જદ્યે કૃષ્ણ નરેસ રે, ભાઈ આવ આવ સુવિશેષ રે, તારો ફેક થયો સવિ કલેશ રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૨ તેહી જ કૃષ્ણ હું જાણુને રે, તાહરો જે લઘુબ્રાત; જિણુ અરથે તું વન રહે રે, ભાવિ ભાવ નેહ આયાત રે, જિન વયણુ ન ફેગટ થાત રે, જેહી જગ પલટાઈ જાત રે, જિન વયણુ નવિ પલટાત રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૩ જરાકુમાર નિસુણી ઇશ્યું રે, કહે શું કૃષ્ણ એ ભાય; આવી દીઠા કૃષ્ણને રે, મુર્છાગત તે તિહાં થાય રે, વળ્યું ચેત તો રૂદન કરાય રે, હા કૃષ્ણ કીહાંથી એ ઠાય રે, જેહથી નાશીયે તે આય રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૪.

દોહા

પૂછે વાસુદેવને, દારિકાનો અધિકાર;
જેમ જેમ જરાકુમાર સુણે, હૈડે દુઃખ અપાર. ૧

ઢાલ-૩-૭.

(દેશી ઉપર પ્રમાણે)

દુઃખભર હૈડે રોવતો રે, પૂછે કૃષ્ણને એમ; દારિકા શું દાધિ ખરી રે, જહ કેરો ક્ષય થયો કેમ રે; મળ્યું સર્વે કહ્યું જિન નેમ રે, તુજ દેખીને ચિંતુ એમ રે, ભાઈ એહ બની ગયું કેમ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૧ કૃષ્ણે પણ માંડી કહ્યો રે, દારિકા કેરો દાહ; સાંભળી રૂદન કરે ઘણું રે, રોવરાવે વૃક્ષની સાહ રે, તસ ઉપન્યું દુઃખ અથાહ રે, ભાઈ માર્યો વિણુ અપરાધ રે; મુજ હોશે નરકનો રાહ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૨ રૂડું કરતાં ભુંડું થયું રે, પૃથ્વી આપો માગ; એહ શરીરે નરકમાં રે, અમને છે દુઃખનો લાગ રે, મુજ નરકથી અધિક દુઃખ લાગ રે, મુજ કૃષ્ણ ઉપર બહુ રાગ રે, તેહને માર્યો વિણુ આગ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૩ પ્રભુએ જ્યારે લાંખીયું રે, મરણુ ન પામ્યો કેમ; મુજ મરતાં ઓછું કીશ્યું રે, તુજ જીવતા જગ ખેમ રે, તવ કૃષ્ણ કહે ધરી પ્રેમ રે, મત શોક કરો તુમ એમ રે, નીપજ્યું પ્રભુએ કહ્યું તેમ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૪ કૌસ્તુભ લેઈ જાઓ તુમે રે, વહેલા પાંડવ પાસ; આગળ પાછળ જોવજો રે, કહેજો દારિકાનો નાશ રે, વહેલો તું ઇહાંથી નાશ રે, નહિ તો બળદેવની પાસ રે, જમરાયને આધિન થાસ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ રે, ૫ વિપરીત પગલાં થાય જો રે, જેમ નાવે પૂંઠે રામ;

પાંડવને ખમાવજો રે, અમચી અપરાધ તમામ રે; રાજ્ય અંધ ગરવને તામ રે; દૂરે આપ્યું રહેવા ઠામ રે; અન્યાય કયોં અમે તામ રે. કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ રે. ૬

દોહા

શિખ લેઈ વાસુદેવની, જરાકુમાર હવે જાય;
પાછું વાળી જીવે બહુ, અંતરમાં અકળાય. ૧

ઢાલ-૪-થી

(દેશી ઉપર પ્રમાણે)

જરાકુમાર એમ સાંલળી રે, કાઢ્યું પગથી બાણ; કૌસ્તુભ લેઈને ગયો રે, પગલાં વિપરિત મંડાણ રે, વેદના હરિને અપ્રમાણ રે, તૃણ સંથારો કરી રાણ રે, બોલે એમ અવસરના જાણ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૧ જિનવરને નમું હર્ષથી રે, શકે પ્રણમિત પાય; શાશ્વત સુખ પામ્યાજી કે રે, તે સિદ્ધ નમું નિરમાય રે, આચારજ ને ઉવજાચ રે, વળી સાધુ તણા સમુદાય રે, શિવ સાધન સાધે ઉપાય રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૨ નમીએ નેમિ જિનેશ્વર, રે, મુજને જસ ઉપકાર; ભવ્ય જીવ પ્રતિ બોધતાં રે, મુજને દેખો ઇંચ ઠાર રે, તુમે જગતવત્સલ હિતકાર રે, જ્ઞાનાદિક ગુણ ભંડાર રે, અતિશય વર ચોત્રીશ ધાર રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૩ જેહ કરી આશાતના રે, તેહ ખમાવું સ્વામ; તુમ ઉપકાર ન વિસરું રે, વારંવાર નમું શિરનામ રે, જીવડા સહુ જીવને ખામ રે, સહુ ગણજે મિત્રને ઠામ રે, એમ પામીશ શાશ્વત ધામ રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૪ બેસી સંથારે ચિંતવે રે, ધન્ય શ્રી નેમિ જીવંદ; વરદત્તાદિક રાજવી રે, તજી ગેહ થયા મુણિંદ રે, જસ દૂર ટળ્યા દુઃખ દંદ રે, શાંખાદિક કુમરના વૃંદ રે, ધન્ય ચિંતવે એમ ગોવિંદ રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૫

દોહા

કરતાં એમ અનુમોદના, ઉત્તમ ધર્મની સાર;
એહવે મનમાં આવતી, લેશ્યા દુષ્ટ તેણી વાર. ૧
ગતિ તેહવી મતિ સંપજે, જેણે અશુભાચુ બદ્ધ;
શુભ લેશ્યા દૂરે ગઈ, તીવ્ર વેદન પ્રતિબદ્ધ. ૨

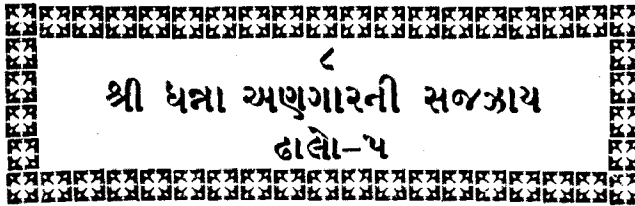
ઢાળ ૫ મી

(દેશી ઉપર પ્રમાણે)

રાજિમતિ રૂકિમણી પ્રમુહારે, ધન્ય જાદવની નાર; ગૃહવાસ છાંડીને જેણે રે, લીધો વર સંયમ ભાર રે, ઇમ ભાવે ભાવ ઉદાર રે, પણ વેદનાનો નહિ પાર રે,

થયો વાત પ્રકોપ પ્રચાર રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૧ તે દુઃખમાં વળી સાંભળી રે, દારિકા નગરીની ઋદ્ધ; સહસ વરસ મુજને થયાં રે, પણ એ મુજને કિણ હી ન કીધ રે, જેમ જેમ દ્વીપાયને દુઃખ દીધ રે, હું એકલ મલ્લ પ્રસિદ્ધ રે, પણ એ દુઃખ દેવા ગીદ્ધરે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૨ જે દેખું હવે તેહને રે, તો ક્ષય આણું તાસ; તાસ ઉદરથી હું સર્વે રે, કાહું પુર ઋદ્ધિ ઉલ્લાસ રે, ઇમ રૌદ્ર ધ્યાન અભ્યાસ રે, છુટેતિહાં આયુ પાસ રે, મરી પહોંત્યા નરકાવાસ રે, કર્મતણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૩ સોલ વરસ કુમર પણે રે, છાપન વળી મંડલીક; નવસેં અઠ્ઠાવીશ જાણીએ રે, વાસુદેવ પણે તહકીક રે, તિહાં કર્મ કીધાં ઠીકો ઠીક રે, ત્રીજે નરકે દુઃખ ભીક રે, પહોંત્યાં તેહમાં ન અલીક રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૪ તપગચ્છ સિંહ સૂરીશના રે, સત્ય વિજય ગુણમાલ; કપુર ક્ષમા વિન્યા-લિધા રે, જિન વિજય ગુરુ ઉજમાળ રે, ગુરુ ઉત્તમ વિજય દયાળ રે, તસ પદ્મ વિજય કહે બાળ રે, સુણતાં હોય મંગળ માળ રે, ભવિ છાંડો કર્મ જંજાળ રે, કર્મ તણી ગતિ એહવી મેરે લાલ. ૫

સમાપ્ત

દોહા

કર્મ રૂપ અરિ જીતવા, ધીર પુરૂષ મહાવીર;
પ્રણમું તેહના પાય કમળ, એક ચિત્ત સાહસ ધીર. ૧
ગુણ ધન્ના અણુગારના, કહેતાં મનને કોડ;
સાન્નિધ્ય કરજો શારદા, જાયે થાયે જોડ. ૨

દાલ ૧-લી

(રાજગૃહી નગરીનો વાસી-દેશી)

કાકંદી નગરી કેરો, જિત શત્રુ રાય ભલે રો હો, રાય જીન ગુણ રાગી;
ભુજ બજે કરી અરિયણ જીપે, તેજે કરી દિણ્યર દીપે હો. રાય. ૧
તેહ નગરી માંહે નિરાબાધ, વસે ભદ્રા સારથ વાહી હો. સુંદર સોભાગી;
ધર સોવન બત્રીસ કોડી, કોઈ ન કરે તેહની જોડી હો, સુંદર. ૨

તસ સુત ધન્નો ઈણુ નામે, અનુક્રમે જોખન વય પામે હો સુંદર;
 એક લગ્ને બત્રીસ સારી, પરણાવી માયે નારી હો, સુંદર. ૩
 સોવન વરણી શરી વયણી, મૃગ નયણી તે મન હરણી હો સુંદર;
 લહી વિલસે સુખ સંયોગ, દોશુંદકની પરે ભોગ હો, સુંદર. ૪
 એહવે શ્રી જન મહાવીર, વિચરંતા ગુણ ગંભીર હો જિનજી સોભાગી;
 આવ્યા કાકંદને ઉઘાને, પહોંત્યા પ્રભુ નિરવદ્ય સ્થાને હો જિન. ૫
 વન પાલકે વિનવ્યો રાય, પાઉ ધર્યા જન સુખ રાય હો જિન;
 ત્રણ લોક તણા હિતકાર, ભવિ જનને તારણ હાર હો જિન. ૬
 પ્રીતિ દાન હરખ શું દેઈ, ચતુરંગી દળ સાથે લેઈ હો રાય જન ગુણ રાગી;
 પંચ અભિગમને જિણુ વંદે, સુણે દેશના મન આણુંદે હો રાય. ૭
 પરિવાર શું પાળે ધન્નો, આવ્યો વંદણુ તે એક મન્નો હો. સુંદર;
 સુણી દેશના અમીય સમાણી, વૈરાગી થયો ગુણ ખાણી હો, સુંદર. ૮
 દેર આવી અનુમતી માગે ધન્નો, સંયમને રાગે હો-કુંવર સોભાગી;
 ઈમ સુણીને મુર્છા ખાઈ, જાગી કહે ભદ્રા માઈ હો કુંવર ૯
 તું જોખન વય સુકુમાળ, વચ્છ ભોગવ ભોગ રસાળ હો કુંવર;
 અનુમતિ વચ્છ કોઈ ન દેશે, પાડોશી સંયમ લેશે હો કુંવર. ૧૦
 એહવે તિહાં બત્રીસે આવી, ભામિની ભરી ભરી આંખે હો.
 પિયુડા સોભાગી;
 ગદ્ ગદ્ વચ્ચને કહે ગુણવંતી, આગળ ખોળા નાખંતી હો પિયુડા. ૧૧
 બક્ષીસ ગુના અબળા તુમચી, પ્રીતમ પ્રાણાધાર હો પિયુડા;
 વિણુ અપરાધે વાલા અમને, કાં દો છો તાઠો માર હો, પિયુડા. ૧૨
 ભર જોખન માંહે ભમતાં, મુકો છો કહો કુણ માટે હો. પિયુડા;
 પદ્મિનીને પીડા ઉપાઈ, કોણે કહી મુગતિની વાટ હો પિયુડા. ૧૩
 શાને તો પરણીતી પિયુ અમને, ચિહું લોક તણી મળી શાખે હો પિયુડા;
 જો છોડી છે તો પિયુ અમચો, તુમે અવગુણ કોઈક દાખો હો પિયુડા. ૧૪
 પાલવ ઝાલી પ્રેમ વિશુદ્ધિ, ગોરી કહે ગુણ ગેહ હો પિયુડા;
 ઉંડો જાણીને આદરીયો, છીલર થઈને દિયો છેહ હો પિયુડા. ૧૫

ઢાલ ૨ જી

(કીડા કરી ઘર આવીયો દેશી)

કહે ધન્નો કામિની પ્રત્યે, કાજ ન આવે કોય રે;
 પરભવ જાતાં જીવને, મેં વાત વિચારી જોય રે....કહે. ૧
 માત પિતા બંધવ સહુ, પુત્ર કલત્ર પરિવારો રે;
 સ્વાસ્થના સહુકો સગાં, મળિયા છે સંસારો રે...કહે. ૨

નારી નરકની દીવડી, દુર્ગતિનો દાતારો રે;	
વીરે વખાણી વખાણમાં, મેં આજે સુણ્યો અધિકારો રે...કહે	૩
એણે રતિ એ ઘરવાસમાં, હું રેતો નથી નથી લહતો રે;	
સુખ પામીશ સંયમ થકી, અરિહંતની આણા વહંતો રે...કહે	૪
માતાને માનુની હવે, વડ વૈરાગી જાણી રે;	
અનુમતિ આપે દીક્ષા તણી, પ્રીતિ ન હોય પરાણે રે...કહે	૫

ઢાલ ૩ જી

(ભવિકજન સાંભલો રે મલયાનો અધિકાર)

ગઈ ભદ્રા લેઈ લેટણું રે, નૃપજિતશત્રુની પાસ;	
નૃપતિને પ્રણમી કહે રે, અવધારો અરદાસ વૈરાગી થયો.	૧
મ્હારો નાનડીયો સુકુમાળ રે, વીર વચન સુણી;	
ચારિત્ર લે ઉજમાળો રે, વૈરાગી થયો.	૨
તિણે પ્રભુ તુમને વિનવું રે, કરવા ઓચ્છવ કાજ;	
છત્ર ચામર દીયો રાઉલા રે, વળી નોખતના સાજ રે.	૩
તે નિસુણી રાજા કહે રે, સુણો ભદ્રા સસનેહ;	
ઓચ્છવ ધન્નાનો અમે રે, કરશું દીક્ષાનો એહ રે.	૪
જિત શત્રુ રાજા હવે રે, આપ થઈ અસવાર;	
ભદ્રાને ઘેર આવીયા રે, જિહાં છે ધન્નો કુમાર રે.	૫
ધન્નાને નવરાવીને રે, પહેરાવી શણગાર;	
સહસ વાહન સુખ પાલમાં રે, બેસાર્યો તેણીવાર રે.	૬
છત્ર ધરી ચામર કરી રે, વાળ વિવિધ પ્રકાર;	
આડંબર થી આણીયો રે, જિન કને વન મોઝાર રે.	૭
તિહાં શિખિકાથી ઉતરી રે, ખુણે ઇશાન રે આય;	
આભરણો દેઈ માતને રે, લોચ કરે ચિત્ત લાય રે.	૮
વાંદી ભદ્રા વીરને રે, કહે સુણો કર્ણા રે વંત;	
દેડે હું ભિક્ષા શિષ્યની રે, વોહરો ત્રિભુવન કંત રે.	૯
શ્રી સુખ શ્રીજિન વીરજી રે, પંચ મહાવ્રત દેવ;	
ધન્ના ને ત્રિભુવન ધણી રે, ઉચ્ચરાવે તત્ખેવ રે.	૧૦
પંચ મહાવ્રત ઉચ્ચરી રે, કહે ધન્નો અણગાર;	
આજ થકી કદપે હવે રે, સુણો પ્રભુ જગદાધારો રે.	૧૧
છકું તપ આંખિલ પારણે, કરવો જાવજાવ;	
ઇણમાંહે ઓછો નહીં રે, એ તપ કરવો સદૈવ રે.	૧૨

ભદ્રા વાંદીને વળ્યા રે, કરતાં વીર વિહાર;
 નયરી રાજગ્રહ અન્યદા રે, પહોંત્યા બહુ પરિવારો. રે. વૈરાગી૦ ૧૩
 ભાવ સહિત ભક્તિ કરી રે, શ્રી શ્રેણીક ભૂપાળ;
 વાંદીને શ્રી વીરને રે, પૂછે પ્રશ્ન રસાળ રે. વૈરાગી૦ ૧૪
 ચૌદ સહસ્ર અણુગાર માં રે, કુણ ચઢતે પરિણામ;
 કહો પ્રભુજી કરુણા કરી રે, નિરૂપમ તેહનું નામ રે. વૈરાગી૦ ૧૫

ઢાલ ૪ થી

(પરમાત્મ પુરણ કળા. દેશી)

શ્રેણીક સુણ સહસ્ર ચૌદમાં, ગુણવંતો હો ગિરિઓ છે જેહ કે;
 ચારિત્રિયો ચઢતે ગુણે, તપે બળિયો હો તપસી માંહે એહ કે;
 તે મુનિવર જગ વંદીએ. એ આંકણી. ૧
 એક ધન્ય જ હો ધનનો અણુગાર કે, કાયા તે કીધી કોયલો;
 બળ્યો બાવલ હો બાણે દીસે છાર કે. તે૦ ૨
 છકુ તપ આંબિલ પારણે, લીયે નીરસ હો વિરસ તિમ આહાર કે;
 માખી ન વંછે તેહવો, દીયે આણી હો દેહને આધાર કે. તે૦ ૩
 વેલીથી નીહું તુંબડું, તોડીને હો તડકે ધયું જેમ કે;
 સુકવી લીલરિયો વળી, તે ઋષિનું હો માથું થયું તેમ કે. તે૦ ૪
 આંખો બે ઉંડી તગતગે, તારા તણી હો પરે દીસે તાસ કે;
 હોઠ બે સૂકા અતિ ઘણા, જાલ સૂકી હો પાનડું પલાસ કે. તે૦ ૫
 જુજુઈ દીસે આંગુલી, કોણી બે હો નિસર્યા તિહાં હાડ કે;
 જંઘા બે સૂકી કાગની, દીસે બાણે હો કે જીરણ તાડ કે. તે૦ ૬
 આંગુલી પગની હાથની, દીસે સૂકી હો જિમ મગની શિંગકે;
 ગાંઠા ગણાએ જુજુઆ, તપસી માંહી હો ધોરી એહ દિંગ કે. તે૦ ૭
 ગોચરી વાટે ખડખડે, હીંડતા હો જેહના દીસે હાડ કે;
 ઉંટના પગલાં સારિખા, દોઈ આસન હો બેઠાં થઈ ખાડ કે. તે૦ ૮
 પીંડી બે સૂકી પગ તણી, થઈ બાણે હો ધમણ સરિખી આમકે;
 ચાલે તે જીવ તણે બળે, પણ કાયાની હો જેહને નથી હામકે. તે૦ ૯
 પરિહરિ માયા કાયની, સોષવાને હો રૂધિર ને માંસ કે;
 અનુત્તરેવવાઈય સૂત્રમાં, કરી વીરે હો ઋષિની પર શંસકે. તે૦ ૧૦
 ગુણ સુણી શ્રી અણુગારના, દેખવાને હો જાણ શ્રેણીકરાય કે;
 હીંડે તે વનમાં શોધતો, ઋષિ ઉભો હો પણ નવિ એળખાય કે. તે૦ ૧૧

જેતાં રે જેતાં ઓળખ્યો, જઈ વંદે હો મુનિના પાય ભૂપ કે;
જેહવું વીરે વખાણીયું, ફીકું તેહવું હો તપસીનું રૂપ કે. તેં ૧૨
વાંદી સ્તવી રાજ વખ્યો, ઋષિ કીધું હો અણસણ તિહાં હેવ કે;
વૈભાર ગિરિ એક માસનું, પાળીને હો ચવિ ઉપન્યો દેવ કે. તેં ૧૩

ઢાલ ૫-મી

ધન ધન ધનનો ઋષિસર તપસી, ગુણ તણો ભંડારજી;
નામ લિયંતા પાપ પણાસે, લહિયે ભવનો પારજી ધનં એ આંકણી. ૧
તપીયાને જવ અણસણ સિધ્યું, ભંડો પગરણ લેઈજી;
સાધુ આવીને જનજને વંદે, તણ પ્રદક્ષિણા દેઈજી. ધનં ૨
પ્રભુજી શિષ્ય તમારો તપસી, જે ધનનો અણગારજી;
હમણાં કાળ કિયો તિણ મુનિવરે, અમે આવ્યા ઈણવારજી. ધનં ૩
સાંભળી વૃદ્ધ વજર પ્રભુના, શ્રી ગૌતમ ગણધારજી;
પૂછે પ્રશ્ન પ્રભુજને વાંદી, કરજોડી તેણી વારજી. ધનં ૪
કહો પ્રભુજી ધનનો ઋષિ તપસી, જે ચારિત્ર નવ માસજી;
પાળીને તે કિણ ગતિ પહોંત્યો, તેહ પ્રકાશો ઉલ્લાસજી. ધનં ૫
સુણ ગાયમ શ્રી વીર પયંપે, જિહાં ગતિ સ્થિતિ શ્રીકારજી;
સર્વાર્થ સિદ્ધ નામ વિમાને, પામ્યો સુર અવતારજી. ધનં ૬
આયુ સાગર તેત્રીશનું પાળી, ચવિ વિદેહે ઉપજશેજી;
આર્યકુલ અવતરીને કેવળ, પામી સિદ્ધિ નિપજશેજી. ધનં ૭
એહવા સાધુ તણા પાય વંદી, કરીએ જન્મ પ્રમાણજી;
જીહવા સફલ હોવે ગુણ ગાતાં, પામી જે પરમ કલ્યાણજી. ધનં ૮
રહી ચોમાસું સત્તર એકવીશે, ખંભાત ગામ મોઝારજી;
શ્રાવણ વદી તિથી બીજ તણો દિન, ભૂગુ નંદન ભલો વારજી. ધનં ૯
મુજ ગુરૂશ્રી મુનિ માણેક સાગર, પામી તાસ પસાયજી;
ઈમ અણગાર ધનનાના હરખે, જ્ઞાન સાગર ગુણ ગાયજી. ધનં ૧૦

સમાપ્ત

૯ શ્રી પૃથ્વીચંદ્ર અને ગુણસાગરનું ત્રિહાળિયું

હાલ-૩

દોહા

શાસન નાયક સુખકરં, વંદી વીર જિજ્ઞંસ;	
પૃથ્વીચંદ્ર મુનિ ગાયશું, ગુણ સાગર સુખકંદ.	૧
ઉત્તમનાં ગુણ ગાવતાં, ગુણ આવે નિજ અંગ;	
વાત ઘણી વૈરાગ્યની, સાંભળજો મન રંગ.	૨
શંખ કલાવતી ભવ થકી, ભવ એકવીશ સંખંધ;	
ઉત્તરોત્તર સુખ ભોગવી, એકવીશમેં ભવે સિદ્ધ.	૩
પણ એકવીશમાં ભવતણો, અદ્ય કહું અધિકાર;	
સાંભળજો સનમુખ થઈ, આતમને હિતકાર.	૪

હાળ ૧-લી

(કંત તમાકુ પરિહરે)

નગરી અયોધ્યા અતિ ભલી, રાજ્ય કરે હરિસિંહ;	
પ્રિયા પદ્માવતી તેહને, સુખ વિલસે ગુણગેહ,	
ચતુર રનેહી સાંભલો. (આંકણી)	૧
સર્વારથથી સુર ચવી, તસ કુંખે અવતાર. મેરે લાલ;	
રૂપકળા ગુણ આગળો, પૃથ્વીચંદ્રકુમાર. મેરે લાલ. ચતુરં	૨
સમ પરિણામી મુનિ સમો, નિરાગી નિરધાર; મેરે લાલ;	
પિતા પરણાવે આગ્રહે, કન્યા આઠ ઉદાર. મેરે લાલ. ચતુરં	૩
ગીત વિલાપની સમ ગણે, નાટક કાય કલેશ; મેરે લાલ;	
આભૂષણ તનુ ભાર છે, ભોગને રોગ ગણેશ. મેરે લાલ. ચતુરં	૪
હું નિજ તાતને આગ્રહે, સંકટ પડિયો જેમ; મેરે લાલ;	
પણ પ્રતિજ્ઞાધુ એ પ્રિયા, માત-પિતા પણ એમ. મેરે લાલ. ચતુરં	૫
જો સવિ સંયમ આદરે, તો થાયે ઉપકાર; મેરે લાલ;	
એમ શુભ ધ્યાને ગુણ નીલો, પહોંચો ભવન મઝાર. મેરે લાલ. ચતુરં	૬
નારી આઠને ઈમ કહે, સાંભળો ગુણની ખાણ; મેરે લાલ;	
ભોગવતાં સુખ ભોગ છે, વિપાક કડુવા જાણ. મેરે લાલ. ચતુરં	૭

કિંપાક ક્ષણ અતિ મધુર છે, ખાધે છ'ડે પ્રાણ; મેરે લાલ;
 તેમ વિષય સુખ જાણજો, એહવી જિનની વાણ. મેરે લાલ. ચતુરં ૮
 ભવ ભવ ભમતાં જીવડે, જેહ આરોગ્યાં ધાન; મેરે લાલ;
 તે સવિ એકઠાં જો કરે, તો સવિ ગિરિવર માન. મેરે લાલ. ચતુરં ૯
 અગ્નિ જો તૃપ્તિ ઇંધણે, નદીએ જલધિ પુરાય; મેરે લાલ;
 તે વિષય સુખ ભોગથી, જીવ એ તૃપ્તો થાય. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૦
 વિષય સુખ પરલોક મેં, ભોગવીયાં ઇંછુ જીવ; મેરે લાલ;
 તો પણ તૃપ્ત જ નવિ થયો, કાલ અસંખ્ય અતીવ. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૧
 ચતુરા સમજો સુંદરી, મુંઝો મત વિષયને કાજ; મેરે લાલ;
 સંસાર અટવી ઉતરી, લહિયે શિવપુર રાજ. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૨
 કુમરની વાણી સાંભલી, જીજી ચતુર સુજાણ; મેરે લાલ;
 લઘુ કર્મી કહે સાહેબા, ઉપાય કહો ગુણ ખાણ. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૩
 કુમાર કહે સંયમ ગ્રહો, અફભુત એહ ઉપાય; મેરે લાલ;
 નારી કહે એમ વિસરજો, સંયમે વાર ન થાય. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૪
 કુમાર કહે પડજો તુમે, હમણાં નહિ ગુરુ જોગ; મેરે લાલ;
 સફગુરુ જોગે સાધણું, સંયમ છાંડી ભોગ. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૫
 માત-પિતા મન ચિંતવે, નારીને વશ નવિ થાય; મેરે લાલ;
 બિલટી નારી વશ કરી, કુમારનું ગાયું ગાય. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૬
 જો હવે રાજા કીજીએ, તો ભણશે રાજ્યને કાજ; મેરે લાલ;
 નરપતિ ઇમ મન ચિંતવી, થાપે કુમારને રાજ. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૭
 પિતા ઉપરોધે આદરે, ચિંતે મોહના ઘાટ; મેરે લાલ;
 પાળે રાજા વૈરાગીયો, જોતો ગુરુની વાટ. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૮
 રાજા સભાએ અન્યદા, પૃથ્વીચંદ્ર સોહંત; મેરે લાલ;
 ઇંછુ અવસર વ્યવહારીયો, સુધન નામે આવંત. મેરે લાલ. ચતુરં ૧૯
 રાજા પૂછે તેહને, કોણ કોણ જોયા દેશ; મેરે લાલ;
 આશ્ચર્ય દીઠું જે તમે, ભાજો તેહ વિશેષ. મેરે લાલ. ચતુરં ૨૦
 શેઠ કહે સુણો સાહિબા, એક વિનોદની વાત; મેરે લાલ;
 સાંભળતાં સુખ ઉચજો, ભાણું તે અવદાત. મેરે લાલ. ચતુરં ૨૧

દોહા

કૌતુક જોતાં બહુ ગયો, કાલ અનાદિ અનંત;
 પણ તે કૌતુક જગ વડું, સુણતાં આતમ શાંત. ૧
 કૌતુક સુણતાં જે હુવે, આતમને ઉપકાર;
 વક્તા શ્રોતા મન ગહગહે, કૌતુક તેહ ઉદાર. ૨

ઢાલ ૨-૭

(ગિરિ વૈતાહ્યની ઉપરે. દેશી)

આવ્યા ગજપુર નયરથી, તિહાં વસે વ્યવહારી રે લો,

અહો તિહાં વસે વ્યવહારી રે લો.

રત્ન સંયય તસ નામ છે, સુમંગળા તસ નારી રે લો;

અહો સુમંગળા તસ નારી રે લો. ૧

ગુણ સાગર તસ નંદનો, વિદ્યા ગુણનો દરિયો રે લો; અ. વિ.

ગોખે બેઠાં અન્યદા, જુએ તે સુખ ભરિયો રે લો. અ. જુ. ૨

રાજપંથે મુનિ મલપતો, હીઠો સમ ભરિયો રે લો; અ. હી;

તે દેખી શુભ ચિંતવે, પૂરવ ચરણ સાંભરિયો રે લો. અ. પૂ. ૩

માત પિતાને એમ કહે, સુખીયો મુજ કીજે રે લો. અ. સુ;

સંયમ લેશું હું સહી, આજ્ઞા મુજ કીજે રે લો. અ. આ. ૪

માતા પિતા કહે નાનડા, સંયમે ઉમાદ્યો રે લો. અ. સં;

તો પણ પરણો પદમણી, અમ મન હરખાવો રે લો. અ. અ. ૫

સંયમ લેજો તે પછી, અંતરાય ન કરશું રે લો. અ. અં;

વિનયી વાત અંગી કરી, પછી સંયમ વરશું રે લો. અ. પ. ૬

આઠ કન્યાના તાતને, ઈમ ભાખે વ્યવહારી રે લો. અ. ઈ;

અમ સુત પરણવા માત્રથી, થાશે સંયમ ધારી રે લો. અ. થા. ૭

ઈમ સુણી તાત ચમકિયા, વર ખીજો કરશું રે લો. અ. વ;

કન્યા કહે નિજ તાતને, આ લવ અવર ન વરશું રે લો. અ. આ. ૮

જે કરશે એ ગુણ નિધિ, અમો તેહ આદરશું રે લો. અ. અં;

રાગ વૈરાગી હોય મેં, તસ આણુ શિરે ધરશું રે લો. અ. ત. ૯

કન્યા આઠના વચનથી, હરખયા તે વ્યવહારી રે લો. અ. હ;

વિવાહ મહોત્સવ તસ માંડીયા, ધવલ મંગલ ગાવે નારી રે લો. અ. ધ. ૧૦

ગુણ સાગર ગિરિઓ હવે, વરઘોડે વર સોહિ રે લો. અ. વ;

ચોરી માંહે આવિયા, કન્યાના મન મોહિ રે લો. અ. ક. ૧૧

હાથ મેળાવો હર્ષશું, સાજન જન સહુ મળિયા રે લો. અ. સા;

હવે કુમર શુભ ચિત્તમેં, ધર્મ ધ્યાન સાંભરીયા રે લો. અ. ધ. ૧૨

સંયમ લેઈ સુગર કને, શ્રુત લણશું સુખકારી રે લો. અ. શ્રુ;

સમતા રસમાં ઝીલશું, કામ કષાયને વારી રે લો. અ. કા. ૧૩

ગુરૂ વિનય નિત્ય સેવશું, તપ તપશું મનોહરી રે લો. અ. ત;

દોષ બેતાળીશ ટાળશું, માયા લોભ નિવારી રે, એ. અ. મા. ૧૪

જીવિત મરણે સમપણું, સમ તૃણ મણિ ગણશું રે. લો. અ. સ;	
સંયમ યોગે ચિર થઈ, મોહ રિપુને હણશું રે. લો. અ. મો.	૧૫
ગુણ ગુણ સાગર શ્રેણિયે, થયા કેવળનાણી રે. લો. અ. થ;	
નારી પણ મન ચિંતવે, વરિયે અમે ગુણખાણી રે. લો. અ. વ.	૧૬
અમે પણ સંયમ સાધશું, નાથ નગીનાની સાથે રે. લો. અ. ના;	
એમ આઠે થઈ કેવળી, કર પિયુડા હાથે રે. લો. અ. ક.	૧૭
અંખર ગાજે હુંદુભી, જય જય રવ કરતાં રે. લો. અ. જ;	
સાધુ વેશ તે સુરવરા, સેવાને અનુસરતાં રે. લો. અ. સે.	૧૮
ગુણ સાગર મુનિરાજના, માત-પિતા તે દેખી રે. લો. અ. મા;	
શુભ સંવેગે કેવળી, ઘાતી ચાર ઉવેળી રે. લો. અ. ઘા.	૧૯
નરપતિ આવે વાંદવા, મન આશ્ચર્ય આણી રે. લો. અ. મ;	
શંખ કળાવતી ભવથક્રી, નિજ ચરિત્ર વખાણી રે. લો. અ. નિ.	૨૦
ભવ એકવીશ તે સાંભળી, ખુઝયા કેઈ પ્રાણી રે. લો. અ. ખુ;	
સુધન કહે સુભો સાહેબા, અત્ર આવ્યો ઉમાંહી રે. લો. અ. અ.	૨૧
પણ તે કોતુક દેખવા, મનડો મુજ હરખાયો રે. લો. અ. મ;	
કેવળજ્ઞાની મુજ કહે, શું કોતુક ઉત્તાસે રે. લો. અ. શું;	૨૨
એહથી અધિકું દેખશે, અયોધ્યા નામ ગ્રામે રે. લો. અ. અ;	
તે નિસુણી મુનિ પાય નમી, આવ્યો ઈણ કામે રે. લો. અ. આ.	૨૩
કોતુક તુમ પ્રસાદથી, જોશું મુજશ કામી રે. લો. અ. જો;	
એમ દહીને સુધન તિહાં, ભોલો શિરનામી રે. લો. અ. ભ.	૨૪

દોહા

પૃથ્વી અંદ્ર તે સાંભળી, વાધ્યો મન વેરાગ;	
ધન ધન તે ગુણ સાગર, પામ્યો ભવજલ તાગ.	૧
હું નિજ તાતને દાક્ષિણે, પડીયો રાજ્ય મઝાર;	
પણ હવે નિસરશું કદા, થાશું કળ અણુગાર.	૨

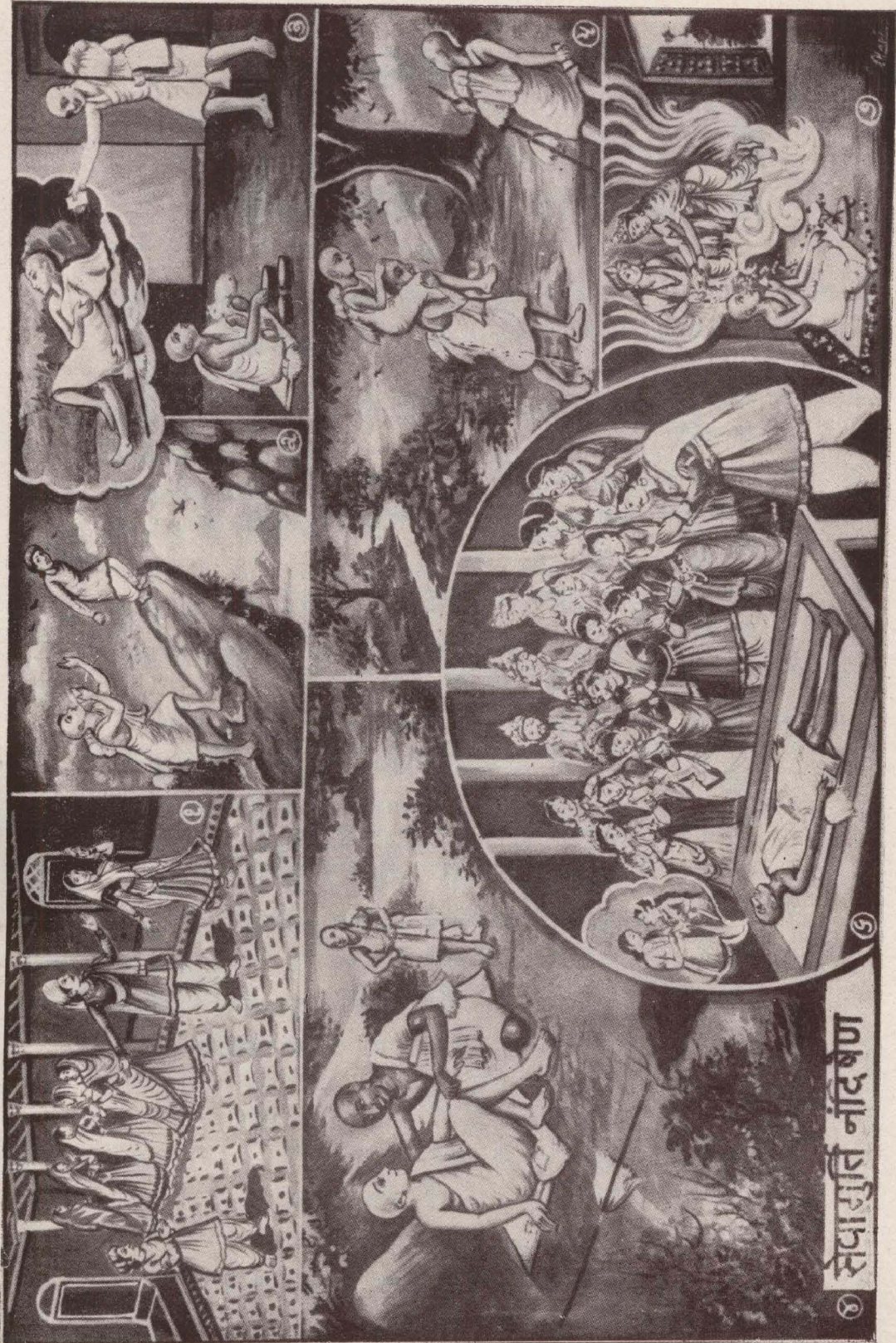
દોહા-૩-૭

ધન ધન જે મુનિવર ધ્યાને રમે, કરતા આતમ શુદ્ધ મુનિશર;	
રાજા ચિંતે સદ્ગુરુ સેવના, કરશું નિર્મળ ખુદ મુનિશર.	
ધન ધન જે મુનિવર ધ્યાને રમે.	૧
કળહુ સમદમ સુમતિ સેવશું, ધરશું આતમ ધ્યાન; મુ.	
ધમ ચિંતવતા અપૂરવ ગુણ ચઢે, શ્રેણીએ શુક્લ ધ્યાન મુનિશર;	
ધન ધન જે મુનિવર ધ્યાને રમે.	૨

ધ્યાન બળે સવિ આવરણ ક્ષય કરી, પામ્યા કેવળજ્ઞાન મુનિશર;	
હર્ષ ધરી સોહમપતિ આવિયા, વેષ વંદે બહુમાન મુનિવર. ધ.	૩
સાંભળી માત-પિતા મન સંભ્રમે, આઘ્યા પુત્રની પાસ મુનિશર;	
એશું એશું એણી પેરે બોલતાં, હરિસિંહ હર્ષ ઉલ્લાસ. મુ. ધ.	૪
દયિતા આઠ સુણી મન હર્ષથી, ઉલટ અંગ ન માય; મુ.	
સંવેગ રંગ તરંગ મેં ઝીલતી, આઠે કેવળી થાય મુ. ધ.	૫
સારથ સુધન પણ મન ચિંતવે, કૌતુક અદ્ભુત દીઠ; મુ.	
નરપતિ પૂછે મુનિ ચરણે નમી, સ્નેહનું કારણ જિહ્વ. મુ. ધ.	૬
કેવળી કહે પૂરવ ભવ સાંભળો, નયરી ચંપા જ્યરાય; મુ.	
સુંદરી પ્રિયતમા નામે તેહને, કુસુમા યુધ સુત થાય. મુ. ધ.	૭
દંપતિ સંયમ પાળી શુભ મના, વિજય વિમાન તે જાય; મુ.	
અનુત્તર સુખ વિલસી સુરતે ચન્દ્યાં, થયાં તુમે રાણી ને રાય. મુ. ધ.	૮
કુસુમાયુધ પણ સંયમ સુરચવી, થયો તુમ સુત તણે નેહ; મુ.	
માત-પિતા પણ પૃથ્વીચંદ્રનાં, સુણી થયા કેવળી તેહ. મુ. ધ.	૯
સારથ પૂછે પૃથ્વી ચંદ્રને, શુણ સાગર તુમે કેમ? મુનિશર;	
મુનિ કહે પૂર્વ ભવ અમ નંદનો, કુસુમકેતુ તસ નામ. મુ. ધ.	૧૦
એહિજ દયિતા દોયને તે ભવે, સંયમ પાળી તે સાર; મુ.	
સમ ધર્મે સવિ અનુત્તર ઉપન્યાં, આ ભવ પણ થઈ નાર. મુ. ધ.	૧૧
સાંભળી સુધન શ્રાવક વ્રત લહે, બીજા પણ બહુ બોધ; મુ.	
પૃથ્વી વિચરે પૃથ્વી ચંદ્રજી, સાદિ અનંત થયા સિદ્ધ. મુ. ધ.	૧૨
નિત નિત ભીઠી હું તસ વંદન કરું, જેણે જીત્યો રે મોહ; મુ.	
ચડતે રંગે હો સમ સુખ સાગરું, કરતો શ્રેણી આરોહ મુ. ધ.	૧૩
જગ ઉપકારી હો જગહિત વચ્છવો, દીઠે પરમ કલ્યાણ; મુ.	
વિરહ મપડશે હો એહવા મુનિ તણો, જવ લહું નિરવાણ. મુ. ધ.	૧૪
મુનિવર ધ્યાને હો જન ઉત્તમ પદ વરે, રૂપ કલા શુણ જ્ઞાન; મુ.	
કીર્તિકમળા હો વિમળા વિસ્તરે, જીવ વિજય ધરે ધ્યાન મુ. ધ.	૧૫

સમાપ્ત

सेवाश्रुति नंदिषेण

४ सेवाश्रुति नंदिषेण

सेवामूर्ति नंदिषेण (श्रमणसेवा)

१. बदसूरत नंदिषेण के साथ मामा की ७ में से १ भी लडकी ब्याह नह करती ।
२. इस लिये आत्महत्या करते उसको मुनिने बचाया ।
३. दीक्षा ली आजीवन छठ के पारणे आयंबील और मुनिसेवा का अभिग्रह ।
४. ठीक पारने के समय परीक्षा करने मुनिरूप में देव आये । फटकार कर ग्लानमुनिकी सेवा का कहना ।
५. वहाँ गये बीमार साधु देवने भी अति कटुवचन सुनाये ।
मल मूत्र साफ कर पीठ पर बैठाये ।
६. ग्लान को पीडा न हो इतने धीरे चलने पर भी वे कठोर वचन कहते है ।
७. पीठ पर टट्टी पिशाब भी की, नंदिषेण को समता है ।
८. दोनों साधुओंने देव रूप प्रगट कर क्षमा मांगी, बहुत प्रशंसा की ।
९. नंदिषेण ने अनशन कर स्त्रीवल्लभ बनूँ यह नियाणा किया, ।
बाद मे' स्वर्ग मे', से कृष्णजी के पिता वसुदेवजी बने

और क्रमशः मुक्ति ।

धन्य नंदिषेण

શ્રી નંદિષેણી સંજ્ઞાય ઢાળ-૩

ઢાલ ૧-લી

રાજગૃહી નગરીનો વાસી, શ્રેણીકનો સુત સુવિલાસી હો; મુનિવર વૈરાગી.		
નંદિષેણ દેશના સુણી ભીનો, ના ના કહેતાં વ્રત લીનો હો	" "	૧
ચારિત્ર નિત્ય ચોખ્ખું પાળે, સંયમ રમણી શું મહાલે; હો	" "	
એક દિન જિન પાચે લાગી, ગૌચરીની અનુમતિ માગી હો.	" "	૨
પાંગરિયો મુનિ વહોરવા, ક્ષુધા વેદની કર્મ હરેવા; હો	" "	
ઉંચ નીચ મધ્યમ કુળ મહોટા, અટતો સંયમ રસલોટા હો.	" "	૩
એક ઊંચું ધવલ ઘર દેખી, મુનિ પેઠો શુદ્ધ ગવેષી; હો	" "	
તિહાં જઈ દીધો ધર્મલાભ, વેશ્યા કહે ઇહાં અર્થલાભ હો.	" "	૪
મુનિમન અભિમાન જ આણી, ખંડ કરી નાખ્યું તરણું તાણી; હો	" "	
તિહાં વૃષ્ટિ હુઈ સાડી બાર કોડી, વેશ્યા વનિતા કહે કરજોડી હો.	" "	૫

ઢાળ ૨-જી

(તારે માથે પચરંગી પાઘ, સોવનરો છોગલો મારજી. એ દેશી.)

થેંતો ઊભા રહીને અરજ અમારી સાંભળો, સાધુજી.	
થેંતો મોત્રા કુળના જાણી મુકી ઘો આમળો.	"
થેંતો લઈ જાઓ સોવન કોટી ગાડાં ઊંટે ભરી,	"
નહિં આવે અમારે કામ ગ્રહો પાછા ફરી.	" ૧
તારા ઉજ્જવલ વસ્ત્રો દેખી મોહે મન માહરૂં,	"
તારૂં સુરપતિથી પણ રૂપ અધિક છે વાલહું.	"
તારા મૃગ સમ સુંદર નેત્ર દેખી હર્ષ લાગણો,	"
તારો નવલો ચૌવન વેષ વિરહ દુઃખ ભજણો.	" ૨
તારો આંખડીયારો નિકો પાણી લાગણો,	"
તારે કેશરિયે કસબિને કપડે હું મોહી રહી.	" ૩
મેં તો યંત્ર જડિત કપાટ કુંચી મેં કર ગ્રહી. સાધુજી.	
મુનિ વળવા લાગ્યો જામ કે આડી ઊભી રહી,	"
મેં તો ઓછી સ્ત્રીની જાતિ મતિ કહી પાછલે.	"
થેંતો સુગુણ ચતુર સુજાણ વિચારો આગલે.	" ૪

થેતો ભોગ પુરંદર હું પણ સુંદરી સારી,   ”
 થેતો પહેરો નવલા વેશ ઘરેણા જરતરી;   ”
 મણિ મુક્તા ફળ મુગટ બિરાજે, હેમના,   ”
 અમે સજ્જાયે સોળ શણગાર કે પિયુરસ અંગના.   ”   ૫
 જે હોયે ચતુર સુખાણુ તે કદીય ન ચૂકશે,   ”
 એહવો અવસર સાહિબ કદિય ન આવશે;   ”
 એમ ચિંતે ચિત્ત મોઝાર નંદિષેણુ વાલહો,   ”
 રહેવા ગણિકાને ધામ કે થઈને નાહલો.   સાધુજી.   ૬

ઢાલ ૩-૭

ભોગ કરમ ઉદય તસ આબ્યો, શાસન-દેવીએ સંમજાબ્યો હો. મુનિવર વૈરાગી.
 રહ્યો બાર વરસ તસ આવાસે, વેશ મહેદ્યો એકણુ પાસે હો. મું   ૧
 દશ નર દિન પ્રતે પ્રતિ બૂજે, એક દિન મૂરખ નવિ બૂજે, હો મુનિવર વૈરાગી,
 બૂઝવતાં હુઈ બહુ વેળા, ભોજનની થઈ અવેળા હો મું   ”   ૨
 કહે વેશ્યા ઊઠો સ્વામી, એ દશમો ન બૂજે કામી, હો મુનિવર વૈરાગી;
 વેશ્યા વનિતા કહે ધસમસતી, આમ દશમા તુમેહીજ હસતી હો મું વૈં   ૩
 એહ વયણુ સુણીને ચાંદ્યો, ફરી સંયમ શું મન વાળ્યો. મુનિવર વૈરાગી.
 ફરી સંયમ લીધો ઉદ્ધાસે, વેશ લેઈ ગયો જિનજીની પાસે હો મુનિવર વૈરાગી. ૪
 ચારિત્ર નિત્ય ચોખ્ખું પાળી, દેવલોકે ગયાં દેઈ તાળી હો   ”   ”
 તપ જપ સંયમ કિરિયા સાધી, ઘણા જીવેને પ્રતિ બોધિ હો   ”   ”   ૫
 જ્ય વિજ્ય ગુરૂનો શિષ્ય, તસ હર્ષ નમે નિશદિન હો   ”   ”
 શ્રી મેરુ વિજ્ય એમ બોલે, એહવા ગુરુની દોણુ તોલે હો ?   ”   ”   ૬

સમાપ્ત

૧૧
 શ્રી ઝાંઝરીયા મુનિની સજ્જાય ઢાલ-૪

દોહા

પાસ જીજ્ઞેશ્વર સમરતા, પાતીક બચે દૂર;
 ક્રોધાનલ સવિ ઉપશમે, નાશે મિથ્યા ભૂર.   ૧
 ઉત્તમ મુનિવર જે થયા, તેહના ગુણ અવદાત;
 એક ચિત્ત કરી ગાયશું, ઝાંઝરીયો અણુગાર.   ૨

ઉત્તમના ગુણ ગાવતાં, ગુણ આવે નિજ અંગ;	
મિથ્યામતિ દૂરે ટળે, પામે સમકિત સંગ.	૩
ધીર વીર ગુણ આગલો, વૈરાગી શીરદાર;	
અવની તળે જે અવતર્યા, કરવા પર ઉપગાર.	૪
મુજ મન હરખ્યો તે ભણી, મુનિ ગુણ ગાવા કાજ;	
જીભે વસે શારદા, ગુરુ મુજ કરશે સાજ.	૫

ઢાળ ૧ લી

સરસ્વતી ચરણે શીશ નમાવી, પ્રણમી શ્રી ગુરુ પાય રે;	
ઝાઝરીયાં ઋષિના ગુણ ગાવતાં, ઉલટ આજ સવાય રે;	
ભવિયણ વાંદો મુનિ ઝાઝરીયો, સંસાર સમુદ્ર તે તરીયો રે;	
સકલ સહતા પરિવહ મન શુદ્ધે, શિયળ ગુણે કરી ભરીયો રે.	ભવિં ૧
પદ્મઠાણુપુર મકરધ્વજ રાજ, મદનસેના તસ રાણી રે;	
તસ સુત મદન ભ્રમ બાલુડો, કીર્તિ જસ કહેવાણી રે.	ભવિં ૨
બત્રીશ નારી સુકોમલ પરણ્યો, ભર યૌવન રસ લીનો રે;	
ધંદ્ર મહોત્સવ ઉઘાને પહોંચ્યો, મુનિ દેખી મન ભીનો રે.	ભવિં ૩
ચરણ કમળ વાંદી સાધુનાં, વિનય કરીને બેઠો રે;	
દેશના ધર્મની દીએ સાધુજી, વૈરાગ્ય મન માંડિ પેઠો રે.	ભવિં ૪
માતપિતાની અનુમતી માંગી, સંસાર સુખને છાંડી રે;	
સંયમ મારગ શુદ્ધો લીધો, મિથ્યામતિ સવિ છાંડી રે.	ભવિં ૫
એકલડો વસુધામાં વિચરે, તપ તેજે કરી દીપે રે;	
યૌવન વય જોગીસર બત્રીયો, કર્મ કટકને જીપે રે.	ભવિં ૬
શીલ સન્નાહ પહેરી જેણે સબલી, સમિતિ ગુપ્ત ચિત્ત ધરતો રે;	
આપ તરે ને પરને તારે, દરિસણ દુરિતા હરતો રે.	ભવિં ૭
ત્રાંબાવતી નયરીએ પહોંચ્યો, ઉચ્ચ વિહાર તે કરતો રે;	
મધ્યાન્હ સમયે ગૌચરી સંચરીયો નગરમાંડિ, તે ભમતો રે.	ભવિં ૮

ઢાળ ૨ જી

(આઘા આમ પધારો પૂજ્ય અમઘર વહોરણ વેલા.)

ધણિ અવસર એક વિરહી તરુણી, ગોરડી ગોખે બેઠી,
 નિજ પતિ ચાલ્યો છે પરદેશે, વિષય સમુદ્રમાં પેઠી;
 વિરૂધ મદન ચઢાઈ રાજ, જેણે તેણે જીતિ ન જાઈ. એ આંકણી.
 સોલ શણગાર સજ સા સુંદરી, ભરયૌવન રસ રાતી;
 ચપલ નયણ ચિહું દિસે ફેરવતી, વિષયારસ રંગ માતી. વિરૂધ.

ચાચર ચૌટે ચિહ્નું દિશિ જોતાં, આવતો મુનિ દિઠો;	
મલપતો ને મોહન ગારો, મનમાં લાગ્યો મીઠો. વિરૂધ.	૩
રાજકુંવર કોઈક છે રૂડો, રૂપ અનુપમ દીસે;	
યૌવન વય જીણે વ્રત લીધો છે, તે જોવા મન હીસે. વિરૂધ.	૪
તવ દાસી ખાસી તેડાઈ, લાવો એહને જોલાઈ;	
ઠકુરાણીના વચન સુણીને, દાસી તિહાંથી ધાઈ. વિરૂધ.	૫
અમ ઘર આવોને સાધુજી, વહોરણ કાજે વેલા;	
લોળે લાવે મુનિવર આવે, શું જાણે મન મેલા. વિરૂધ.	૬
થાળ ભરીને મીઠા મોદક, મુનિવર ને કહે વહોરો;	
આ મેંલા કપડા ઉતારી, આછાં વાઘા પહેરો. વિરૂધ.	૭
આ મંદિર માલિયાં મોટાં, સુંદર સેજ ખીછાઈ;	
અતુરનારી તુમને કહે છે, સુખ વિલસો લેલાઈ. વિરૂધ.	૮
વિરહાનલે કરી હું દાઝી છું, પ્રેમ સુધારસ સિંચો;	
મોરા વચણ સુણીને મુનિવર, વાત આઘી મત ખેંચો. વિરૂધ.	૯
વિષય વચણ સુણી વનિતાના, સમતારસ મુનિ જોલે;	
અંદ્રતણી પરે શીતલ વાણી, મુનિ અંતરથી જોલે. વિરૂધ.	૧૦
તું અબજા દીસે છે બાળા, જોલંતી નવિ લાજે;	
ઉત્તમ કુળમાં જોહ ઉપન્યા, તેહને એ નવિ છાજે. વિરૂધ.	૧૧
એ આચાર નહીં અમ કુળનો, કુલખંપણ કેમ દીજે;	
નિજ કુલને આચારે ચાલીજે, તો જગમાં જસ લીજે. વિરૂધ.	૧૨
શિયલ ચિંતામણી સરિખો છંડી, વિષયા રસે કુણ રીજે;	
વારસા કાલે મંદિર પામી, કુણ આગાસે લીંજે. વિરૂધ.	૧૩
વાત અછે મોટી દોય જગમાં, જારી ને એક ચોરી;	
ઈણ ભવ અપચશ બહુલો પામે, પરભવે દુઃખ અઘોરી. વિરૂધ.	૧૪
મન વચન કાયાએ કરીને, વ્રત લીધું નવિ ખંડું;	
ધ્રુવ તણી પરે અવિચલ જાણી, અમ ઘર વાસ ન મંડું. વિરૂધ.	૧૫

દુહો

નારી પ્રત્યે મુનિવર કહે, સુણ લોળી સુવિચાર;	
દશ દ્રશંતે દોહિલો, છે નરભવ અવતાર. ૧	
સુકૃત ઉદયે પામીને, એળે શુભાવે જેહ;	
વિષયા રસમાં મહાલતાં, નવિ જાણે કાંઈ રેહ. ૨	

રાત દિવસ રાતો રહે, માતો વળી ઘણું મન;
પરભવ જાતા પ્રાણિઓ, પામે હીન વંદન. ૩
અમે પણ સંયમ આદરી, એ સવિ છાંડ્યા ભોગ;
તુજ સરીખી નારી તજી, ત્રિકરણ મન સંયોગ. ૪
એહવા વચન તે સાંભળી, વિષયે વ્યાપિ નાર;
મુનિને કલંક લગાડવા, મન ચિંતે તેણી વાર. ૫

ઢાલ ૩ જી

હાંરે લાલા ? શિખ સાધુની અવગણી, જાણે વહી ગઈ ઘટ નાર રે. લાલા;
કામવશે થઈ આંધળી, કરે સાધુ તણી તિહાં આલ રે. લાલ;
મુનિ પાયે ઝાંઝર રણુઝણે. ૧
મુનિ પાયે ઝાંઝરી રણુઝણે, આવી પેડી મુનિને પાય રે. લાલા;
વેલપરે સા સુંદરી, વળગી સાધુજીને કાય રે. લાલા. મુનિં ૨
જેર કરી જોરાવરી, નિકળ્યો માંહેથી મુનિરાય રે; લાલા.
તવ પોકાર પૂંઠેકર્યો, ધાઓ ધાઓ એણે કર્યો અન્યાય રે. લાલા. મુનિં ૩
મલપંતો મુનિવર નિસર્યો; પગે ઝાંઝરનો ઝમકાર રે. લાલા;
લોક સહુ નિંદા કરે, અહો ? એ મોટો અણુગાર રે. લાલા. મુનિં ૪
ઉંચે બારીએ બેઠો રાજવી, જુએ નારી તણો અવદાત રે, લાલા,
દ્વિએ દેશવટો એહને, મુનિતણો થયો જસ વાત રે. લાલા. મુનિં ૫
મુનિવર તિહાંથી સંચર્યો, આવ્યો કંચન પૂરની માંહી રે, લાલા,
રાજા રાણી પ્રેમશું, ગોખે બેઠાં ઉચ્છાંહી રે. લાલા. મુનિં ૬
રાણીએ મુનિવર દેખીયા, આંસુડે લુઠી ધાર રે, લાલા,
રાજા મન દેખી કોપીઓ, સહી એહનો પૂરવ જાર રે. લાલા. મુનિં ૭
રાજેશ્વર ગયો રચવાડીએ, તેડાવ્યા રૂપિને ત્યાંહી રે, લાલા,
ખાણુ ખણાવિ ઉંડી ઘણી, બેસાર્યાં ઋષિને માંહી રે. લાલા. મુનિં ૮

દુહો

રાજા કોધે ધમ ધમ્યો, ઋષિ ઉપર ધરે રોષ;
હુકમ કરે સેવક પ્રત્યે, મુનિ ધરે સંતોષ. ૧
આલો એહ પાખંડીને, કાઢો નયરની બહાર;
પુર વટલાવ્યું એણે પાપીએ, દ્વિઓ એહને માર. ૨
તવ સેવક પકડી તિહાં, લાવે રાય હજુર;
રાજા દેખી તેહને, કહેતો વચન કઠોર. ૩

અરે પાપી પાખંડીયા, તું કેમ આવ્યો આંહી ?

દુરાચારી તું બડો, હવે જાઈશ ક્યાંહી. ૪

લાઠી મુઠીએ તાડતો, કરતો ઘણા પ્રહાર;

મુનિવર સમતા ગુણુ લયો, લેતો લવજલ પાર. ૫

ઢાળ-૪ થી

(મગધ દેશનો રાજેશ્વર)

અણુસણુ ખામણું કરે તિહાં મુનિવર, સમતા સાયર ઝીલે;
લાખ ચોરાશી જીવાયોનિ ખમાવે, પાપ કર્મને પીલે કે.

મુનિવર તું મોરે મન વસીઓ.

રહ્ય કમળ ઉલસીયો રે, મુનિવર તું મોરે મન વસીઓ. ૧

ઉદય આવ્યા નિજ કર્મ આલોવે, ધ્યાન જીનેશ્વર ધાવે;

ખડ્ગે હણુતાં કેવલ પામે, અવિચળ હામે જાવે રે. મુનિ ૨

શરીર સાધુનું શુભીએ આરોપ્યું, હાહાકાર તવ પડીઓ;

ઓઘો મુહપત્તિ તવ વશ રંગાણા, એહ અન્યાય રાયે કરીયો રે. મુનિ ૩

શમળી ઓઘો લેઈ ઉડંતી, રાણી આગળ પડીઓ;

ખાંધવ કેરો ઓઘો દેખી, હૃદય કમલ થરહરિયો રે. મુનિ ૪

અતિ અન્યાય જાણીને હો રાણી, અણુસણુ પોતે લીધો;

પરમારથ જાણીને હો રાજા? હાહા એ શું કીધો રે. મુનિ ૫

ઋષિ હત્યાનું પાતક લાગ્યું, હવે કેમ છુટ્યું જાયે;

આંખે આંસુડાં નાખતો તે રાજા, મુનિ કલેવરને ખમાવે રે. મુનિ ૬

ગદ્ગદ સ્વરે રાવે તિહાં રાજા, મુનિવર આગળ બેઠો;

માન મેલીને ખમાવે તે ભૂપતિ, સમતા રસમાં પેઠો રે. મુનિ ૭

ફરી ફરી ઉઠેને પાયે લાગે, આંસુડે પાય પખાલે;

ઉચ્ચ લાવના લાવતો તે રાજા, કર્મ મલ સવિ ટાળે રે. મુનિ ૮

કેવળ જ્ઞાન લહ્યું રાજાએ, લવોભવ વૈર સમાવે;

ઝાંઝરીયા ઋષિના ગુણુ ગાતાં, પાપ કર્મને ખમાવે રે. મુનિ ૯

સંવત સત્તર એકાશી વરસે, શ્રાવણ સુદિ ત્રીજ સોડે;

સોમવારે સજ્જાય એ કીધી, સાંભળતાં મન મોહે રે. મુનિ ૧૦

શ્રી હારવિજય સૂરીશ્વર સોડે, તપગચ્છના શીરદાર;

તેહ તણા પરિવારમાં સોડે, માન વિજય જયકાર રે. મુનિ ૧૧

સમાપ્ત

શ્રી શ્રેણીકની સજ્જાય હાલ-૨

કુહા

શ્રેણિકને સમકિત નહિ, તેહ સમયની વાત;
 શ્રોતા સુણુને કાન દઈ, સ્થિર કરી મન વચ કાય. ૧
 રાજઝાહી નગરી વસે, શ્રેણિક તિહાં રાજન;
 રાણી તેહની ચેલણા, સકલ ગુણોની ખાણ. ૨

હાલ ૧-લી

રાણી ચિત્ત મોઝાર, કરે અનેક વિચાર; આછે લાલ, રાજ સમકિત કિમ લહેજ. ૧
 રાજ ચિત્ત મિથ્યાત, લાવે અધિકિ વાત, આછે લાલ, એક દિન રાણીને કહેજ. ૨
 આજ ગયો ગુરૂ પાસ, ઉપનયુ' કેવલજ્ઞાન, આછે લાલ, માતપિતા સ્વર્ગે ગયાજ. ૩
 તારા તાતનો તાત, વળી ચેડાની માત, આછે લાલ, ઈણુ હીજ વન હિરણ્ય થયાજ. ૪
 રાણી કહે એ વાત, સાચી હશે શું નાથ, આછે લાલ, કેવળી દેખવા જાવશુંજ. ૫
 દેખવા ગયા દોય સાથ, પૂછી સઘળી વાત, આછે લાલ, નોતરૂં દેઈઘર આવીયાજ. ૬
 તાપસ સહુ પરિવાર, જમતાં હર્ષ અપાર; આછે લાલ, રાણીના ગુણુ ઉચ્ચરેજ. ૭
 જમીને આદ્યા જાય; ગુરૂ કહે સુણો રાય, આછે લાલ, આજ નો દહાડો નહિ ભલોજ. ૮
 મોટો તાપસ તેણી વાર, મોજડી જુએ વારંવાર, આછે લાલ, રાજ મન શંકા પડીજ. ૯
 રાણીને પૂછે રાય, મોજડી કિસ વિધ જાય, આછે લાલ, રાણી કહે એ કેવળીજ. ૧૦
 શરમાણો તિહાં રાય, ધર્મ તાપસનો જાય, આછે લાલ, જીવ લઈ કોલે પ્રડયોજ. ૧૧
 તારો મેલો ધર્મ, ભૂંડો હતો જે ભર્મ, આછે લાલ, રાણી તે' કેમ ધારીયોજ. ૧૨
 રાણી ભાળે તામ, ઈમ મત ઓલો સ્વામ, આછે લાલ, કર્મ બંધન છે આકરોજ. ૧૩
 તારો ધર્મ છે જેહ, બૌદ્ધ કહાવે તેહ, આછે લાલ, ભક્ષ કરાવે હાથી તણોજ. ૧૪
 એહવા ગુરૂ તુમ રાય, જેહના સાથી થાય, આછે લાલ, તે કિમ તરશે બાપડાજ. ૧૫
 રાજ ભાષે એમ, નહિ તારા ગુરૂને નેમ, આછે લાલ, પરનારીને ભોગવેજ. ૧૬
 અવસરે દેશું બતાય, અભક્ષ્ય તે નિત્ય ખાય, આછે લાલ, લાજ ગુમાવું તેહનીજ. ૧૭
 છલ દેખે નિત્ય રાય, જૈન મુનિ કોઈ આય, આછે લાલ, લાજ ગુમાવું તેહનીજ. ૧૮
 નવિ દેખે કોઈ ગુજ, રાજ થયો અબુજ, આછે લાલ, એક દિન રમવા નિકળ્યોજ. ૧૯
 વનમે' મંદિર એક, કાઉસગ્ગ રહ્યો મુનિ દેખ, આછે લાલ, વેશ્યા આણી તિણે સમેજ. ૨૦

ઘાલી મંદિર માંહી, તાળું લીધું ત્યાંહી, આછે લાલ, રાજ આવાસે ગયોજી. ૨૧
કાઉસગ્ગ પાર્યો મુનિરાય, જાણ્યો સર્વ અભિપ્રાય, આછે લાલ, જૈનધર્મની હાંસી હુવેજી. ૨૨
અવસરે આવ્યો કપટ, કરી મુનિ વેષ પદ્મટ, આછે લાલ, સર્વ ધૂર્તશ્વેતાંબરાજી. ૨૩

દોહા

મુનિવર મનમાં ચિંતવી, જાલા ગુંથી રાય;
લખિય ઇહાં નહિ ફેરવું, ધર્મકી હાની થાય.

૧

ઢાલ-૨-૭

લખિય ફેરવિ મુનિ કીયો વિસ્તાર, અગ્નિ લગાઈ તેણી વાર;
લલુતી બનાઈ ચોલી અંગ, બન બેઠો બાવાનો ધીંગ. ૧
સીંગ છટા બનાઈ મજબુત, બન બેઠો મુનિ અવધુત;
સીંધુર ટીકી અખિયા લાલ, ખીછાઈ બેઠો ચિત્રા શાળ. ૨
હાથ કમંડલ પગ પાવડી, સેલી જટા બનાઈ બેવડી;
રૂદ્રાક્ષની માળા લોહનો કડો, આગળ લઈ બેઠો લાખનો ઘડો. ૩
મુજ કંઠેરો કાપટ લંગોટ, વળી બનાયા લુલુતના ગોટ;
વિજયા કુંડી ને ત્રીડંડીયો, લોહ તણો કીધો ચીપીઓ. ૪
વલ્લકર ચીરીને વીંટી છાલ, ઉંઠી બેઠો ચિત્રાકી ખાલ;
ઘગ ઘગ ધુની ધીખાઈ તામ, ચલમ તમાકુ મેલ્યા ઠામ. ૫
અડગ હોય જબ માંડયો જાપ, અલખ જગાવી બોલ્યો આપ;
મુજથી અળગી રહેજે નાર, રખે કાયા હોવે તારી છાર. ૬
થર થર ધુજે વેશ્યા નાર, કઠીન એ મુજ લાગ્યો લાર;
જે જે હવે નીકળું દહેરા બાર, તો હું આવી નવે અવતાર. ૭
રાજા રાણીને બોલીયો, તારા ગુરૂનો ચરિત્ર જુઓ;
વેશ્યા ઘાલી મંદિર માંહી, પ્રત્યક્ષ જઈને જુઓ ત્યાંહી. ૮
રાણી કહે રાજા તીણુ ઠાય, તારા ગુરૂ હશે મહારાય;
મારા ગુરૂની પૂરી પતિત, ધર્મ તણી એ રાખે રીત. ૯
રાજાએ ઠંઠેરો ફેરીઓ, લોક બહુ તિહાં લેજો થયો;
રાજા રાણી હરખ અપાર, જઈ બોલ્યા દહેરાના બાર. ૧૦
અલખ જગાવી નીકળ્યો બાર, ઘણે જગી લારે વેશ્યા નાર;
રાજાજી બે બાકજો થયો, કઠીને પેઠો ને કઠીન ગયો. ૧૧
રાણી રાયને બોલી હસી, તારા ગુરૂની વાત જ ઇસી;
ઈસ્યાં ગુરૂ તારા મહારાજ, પરનારી શું કરે એ કાજ. ૧૨
રાજાએ મુખ નીચો ઢાલીયો, રાણી સમક્ષિત સન્મુખ કીધો;
ધન્ય ધન્ય હો મોટા ઋષિરાય, ધર્મતણી તેં રાખી લાજ. ૧૩

૧૩

એક દિન રાજ વનમાં જાય, મુનિ અનાથી દેખ્યા ત્યાંય;	
પૂછી વૃત્તાંતને સુણીયો ધર્મ, મિથ્યાત્વ તણો તિહાં લાગ્યો ભર્મ.	૧૪
સમકિત પામ્યો તેહની પાસ, ઉત્તરાધ્યયને જો જો એ ખાસ;	
પાંચ પ્રકારે કુગુરૂ વળી, અવંદન ત્યાં લાગ્યાં કેવળી.	૧૫
સુણી વાત સમકિત દઢ કરે, તો તે નિશ્ચે શિવપદ વરે;	
વીર જિણંદની એ છે વાણુ, ધન્ય ધન્ય પ્રાણી એ ગુણુખાણુ.	૧૬
રૂચિ પ્રમોદે સમકિત લહે, કીર્તિ વિજય સમ શોભા કહે;	
સર્વ ધર્મ મેં સમકિત સાર, નિશ્ચે પામે મોક્ષ દુવાર.	૧૭

—: સમાપ્ત :—

૧૩
જિનપાલિત-જિન રક્ષિતની સજ્ઞાય ઢા. ૩

દુહા

ગુરૂ ચરણાંબુજ નિત નમું, રમું શારદાને ધ્યાન;	
જાસ પસાયે પામીયે, સરસ વયણુ વિજ્ઞાન.	૧

ઢાલ-૧-લી

(શ્રી સુપાસ જિનરાજ-એ દેશી)

સકલ વિરતિ સુખ ખાણુ, સાંભળો સાધુ સુખાણુ;	
સુંદર લાલ વ્રત લેઈ વિષય ન વાંછીયેજી.	૧
તે ઉપર દૃષ્ટાંત, બોલે જ્ઞાતા સિદ્ધાંત,	
વસે લાલ, શેઠ માકંદ ચંપા પૂરેજી.	૨
તેહની લદ્દા નાર, બેટા દોય સુવિચાર,	
નામે લાલ, જિનપાલિત જિન રક્ષિતાજી.	૩
જઈ આવ્યા વાર અગ્યાર, વહાણુ સમુદ્ર મોઝાર;	
પૂછે લાલ, ખારમી વાર જાવા લણીજી.	૪
માવિત્રે વાર્યા તેહ, વાર્યા રક્ષા નહિ એહ;	
વહાણુ લાલ, વસ્તુ ભરી દોય ચાલીયાજી.	૫
સમુદ્રમાં વાયા વાય, વહાણુ લાગ્યું દુઃખ થાય;	
પહોત્યાં લાલ, રચણુદ્રીપે લઈ પાટીયુંજી,	૬

- રચણા દેવી છે ત્યાંય, નિર્દય રદ્યામંય;
આવી લાલ, લેઈ તલવાર તેહને કહેજી. ૭
- જો ધરો મુજશું પ્રીત, ભોગ સંયોગની રીત;
રહેશો લાલ, જીવતા નહિ તો હું મારશુંજી. ૮
- તે કહે અમને આધાર, તુમ વિણ ઇહાં કુણ સાર;
તત્ક્ષણ લાલ, નિજ ઘર આણ્યા તે વાણીયાજી. ૯
- અમૃત ફળનો આહાર, ખવરાવે સુખકાર;
વિલસે લાલ, અહુનિશ ભોગ દોય શું ભલાજી. ૧૦
- રચણાદેવી સંજોગ, મીઠા માને ભોગ;
ભવિયા લાલ, ભાવ પ્રભ કહે સાંભળોજી. ૧૧

દોહા

- એક દિન રચણા સુરી કહે, જો બાંધવને વાણ;
જશું સમુદ્રને શોધવા, કાંઈ મ ધરશો કાણ. ૧
- તુમને ચિત્ત ગમશે નહિ, મુજ વિણ ઇહાં ખિણ માત્ર;
વહાલા વિછોડો વિસડશો, દુર્ખલ થાશે ગાત્ર. ૨
- તિમ રમવા જાજો તુમે, ત્રણ દિશિ સાડું વત્ર;
દૃષ્ટિ વિષ અહિ દક્ષિણે, રખો જવા કરો મન. ૩

દોહા ૨-જી

(કુંથુ જિનેસર જાણજો રે લાલ-દેશી)

- શિખ દેઈ રચણા સુરી હો લાલ, ગઈ જલ શોધન કામ રે વિવેકી,
પંડિત જન તે કહે હો લાલ, નારી ફૂડકપટનું ધામ રે. વિવેકી.
નારીશું કેહવો નેહડો હો લાલ. ૧
- વયણે એકને ભોગવે હો લાલ, એમને કરતી સાન રે. વિવેકી;
પ્રીતમના પગ છેદીયા હો લાલ, તેહ નારી શું રયો માન રે. વિ.ના. ૨
- ત્રણ દિશે વન જોઈવા હો લાલ, રતિ પામ્યા તે ન લગાર રે. વિવેકી;
ચોથી દિશાએ જાવા કારણે હો લાલ, ઇણે વાર્યા વારો વાર વિ.ના. ૩
- કૂણ વિશ્વાસ કામિની તણો હો લાલ, ઇમ ચિંતી દક્ષિણે જાય રે. વિવેકી;
દુર્ગંધ આવે કરંડની હો લાલ, મનમેં ભય ન સમાય રે. વિ.ના. ૪
- શૂલી દીધો પણ જીવતો હો લાલ, દેખે દો ભાઈ નર એક રે. વિવેકી;
કુણ અવસ્થા એ તાહરી હો લાલ, પૂછે ધરીય વિવેક રે. વિ.ના. ૫
- તે કહે કાકંદી વસુ હો લાલ, દરિયે ભાંગ્યું જહાંજ રે. વિવેકી;
મુજને ઇહાં પણ દેવીયે હો લાલ, વિલસ્યાં ભોગનાં કાજ રે. વિ.ના. ૬
- થોડે અપરાધે મને દેવીયે હો લાલ, દીધો શૂલી વિલવંત રે. વિવેકી;
તુમે કિમ એહને વશ પડ્યા હો લાલ, પાપિણી મારશે તુમ તંત રે. વિ.ના. ૭

કહે હોય અમે પણ તુજ પરે હો લાલ, કહો જીવનનો ઉપાય રે, વિવેકી;
 શૂળી પુરૂષ કહે પૂર્વે હો લાલ, સેલગયક્ષ અથ કાય રે. વિ. ના. ૮
 પાળું કેહને રાખું કેહને હો લાલ, ઇમ પર્વ દિન કરે ઘોષ રે, વિ. ના.
 તે નિસુણી બેહું ભાઈ તિહાં હો લાલ, કરતા મન અપસોસ રે. વિ. ના. ૯
 શેલગ પાસે આવીયા હો લાલ, બોલે તે ચક્ષ રસાલ રે, વિવેકી;
 દેવી ઉપર રાગી થયા હો લાલ, તો હું નાખીશ ઉલાળ રે. વિ. ના. ૧૦
 ઇમ કહી હોય ખંધે ધર્યાં હો લાલ, શેલગ દરિયે જાય રે. વિવેકી;
 ભાવ પ્રભ સૂરિ કહે સાંભળો હો લાલ, વ્રતથી મુક્તિ સુખ થાય રે. વિ. ના. ૧૧

દોહા

આવી ઘરે રચણા સુરી, દેખે નહિ પતિ દોય;
 અવધિજ્ઞાને જોઈઆ, શેલગ ખંધે સોય. ૧
 ધરી ખડ્ગ પૂંઠે ધસી, આવી મલી એ રંડ;
 વળો પાછા તૂમે વાલહા, નહિં તો કરૂં શત ખંડ. ૨
 શેલગ કહે બીહો મતિ, એ શું કરશે રંક;
 માહરે ખંધ ચઢ્યા તુમે, રાખો મન નિઃશંક. ૩

ઢાલ ૩-૭

(પરમ પુરૂષ પરમાતમા સાહેબજી-દેશી)

વળી રચણા દેવી કહે, સસનેહી, કિમ જાઓ મુજ છોડી હો,
 મૃગ નયણી, બ્રમર હસી બોલીયે સસનેહી,
 નયણે નિહાળો મોહના સં કરૂં વિનતી કર જોડી હો. મૃંબ્રં ૧
 સજ્જન વિછોદ્યાં ન જીવશેજી, સં હૈહું ક્ષાટી મરી જાય હો; મૃંબ્રં
 તુમ વિરહો ન ખમી શકું, સં ઘડી સો વરસ જ થાય હો. મૃંબ્રં ૨
 હાર પરે હૈયા ઉપરે સં ખેલાવતી બહું ખેલ હો; મૃંબ્રં
 વળી શું તુમને વિસરી, સં ઇમ નાંખો શું અવહેલ હો. મૃંબ્રં ૩
 પણ ચૂકયા નહિ દોય તિહાં સં તેહમાં પાડવા લેલ હો; મૃંબ્રં
 જિન રક્ષિતને ઇમ કહે સં તુંજશું મુજ ઉમેલ હો. મૃંબ્રં ૪
 જિન પાલિત નિષ્કુર સદા. સં તું દયા વંત રસાળ હો; મૃંબ્રં
 રાગ ધર્યો જિન રક્ષિતે, સં શેલગે નાખ્યો ઉલાળ હો. મૃંબ્રં ૫
 ખડ્ગે ખંડ તેહના કર્યા, સં જિન પાલિત રહ્યો ધીર હો; મૃંબ્રં
 શેલગે તેહ પહોચાડીયો, સં કહ્યું કુટુંબને હીર હો. મૃંબ્રં ૬
 જિન પાલિત તેણે લડી. સં જિનવીર પાસે લીકખ હો; મૃંબ્રં
 જુઓ સદ્ગતિ તે પામીયો, સં પાળી ગુરૂની શીખ હો. મૃંબ્રં ૭

અવિરતિ તે રચણા સુરી સં શેલગ શુરને ઠામ હો; મૃંમ્રં
અવિરતિથી રહે વેગલા, સં તે સુખ પામે ઉદામ હો. મૃંમ્રં ૮
સંવત સત્તર સત્તાવને, સં શ્રાવણ માસ મોઝાર હો; મૃંમ્રં
શ્રી ભાવ પ્રભસૂરિ કહે સં સાંભળતાં સુખકાર હો. મૃંમ્રં ૯

સમાપ્ત

૧૪

શ્રી ખંધક મુનિની સંજ્ઞાય હાલ-૨

હાલ ૧-લી

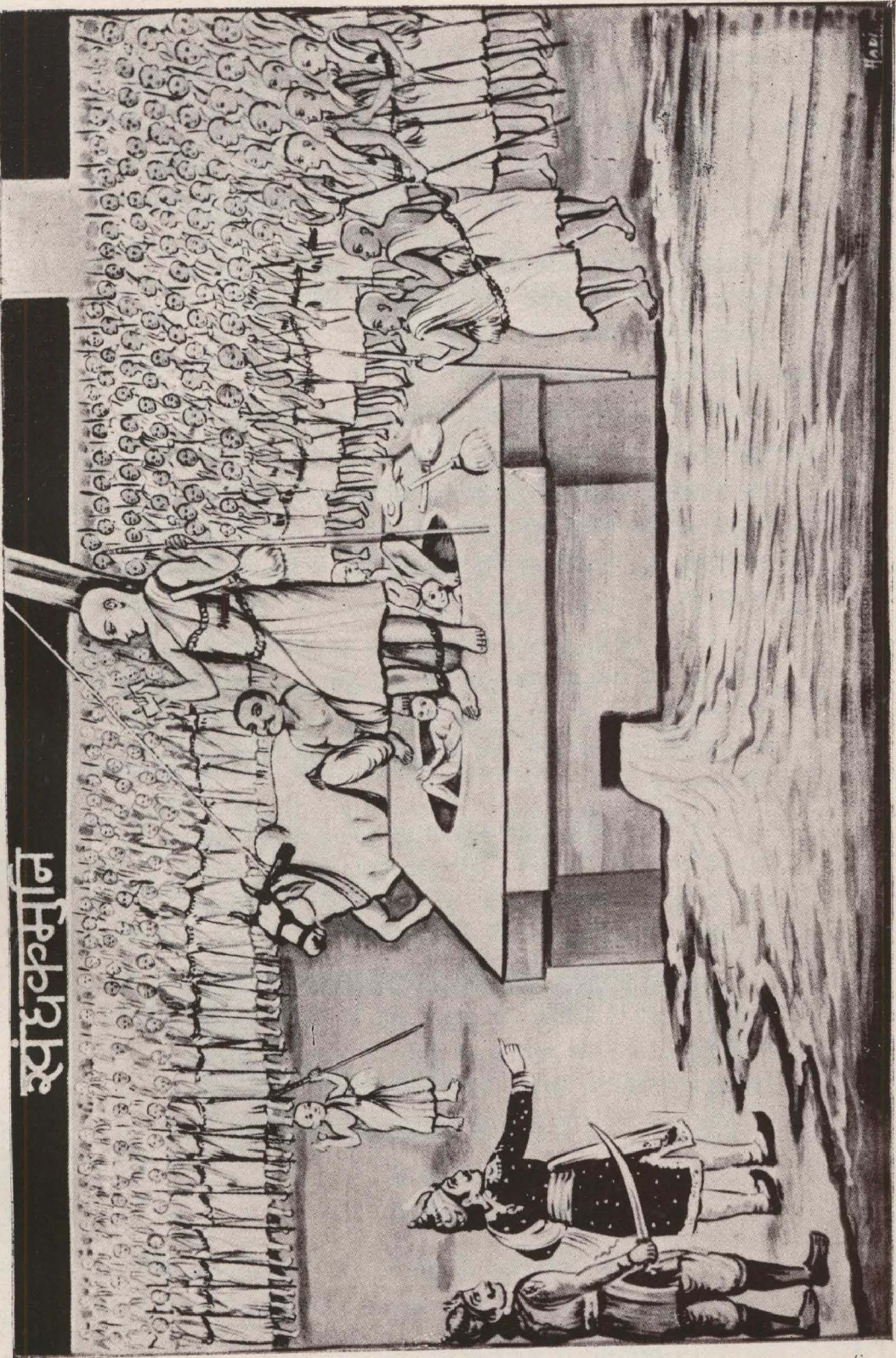
નમો નમો ખંધક મહામુનિ, ખંધક ક્ષમા ભંડાર રે;
ઉત્ર વિહારે મુનિ વિચરતાં, ચારિત્ર ખાંડાની ધાર રે. નમો. ૧
સમિતિ ગુપ્તિ ને ધારતો, જિતશત્રુ રાજનો નંદ રે;
ધારિણી ઉદરે જનમિયો, દર્શન પરમાનંદ રે. નમો ૨
ધર્મ ઘોષ મુનિ દેશના, પામીયો તેણે પ્રતિ બોધ રે;
અનુમતિ લેઈ માયતાતની, કર્મ શુ' યુદ્ધ થઈ યોદ્ધ રે. નમો ૩
છઠ્ઠું અકૂમ આદે અતિઘણા, દુષ્કર તપતનું શોષ રે;
રાત દિવસ પરિસહ સહે, તોપણ મન નહિ રોષ રે. નમો ૪
દવ દીધા ખીજડા દેહમાં, ચાલતાં ખડખડે હાડ રે;
તો પણ તપ તપે આકરા, બાણતાં અથિર સંસાર રે. નમો ૫
એક સમે ભગિની પુરી પ્રતે, આવીયા સાધુજી સોય રે;
ગોખે બેઠી ચિંતે બેનડી, એ મુજ ખંધવ હોય રે. નમો ૬
બેનને બાંધવ સાંભર્યો, ઉલટયો વિરહ અપાર રે;
છાતી લાગી છે ફાટવા, નયણે વહે આંસુડાની ધાર રે. નમો ૭
રાય ચિંતે મનમાં ઇચ્છું, એ કોઈ નારી નો બાર રે;
સેવકને કહે સાધુની, લાવોજી ખાલ ઉતાર રે. નમો ૮

હાલ ૨ જી

રાય સેવક તવ કહે સાધુને, ખાલડી જીવથી હણથું રે;
અમ ઠાકુરની એહ છે આણા, એ અમે આજ કરીશું રે;
અહો અહો સાધુજી સમતાના દરિયા,
મુનિ ધ્યાન થકી નવિ ચલિયા રે. અહો ૧

खंधकमुनि

खंधकमुनि

खंधकमुनि

- १ खंधककुमार जितशत्रु राजा के पुत्र थे । बहुत बचपन से हि धर्म परायण थे, एक दिन विश्वे त्थिरुंकर मुनिसुव्रत स्वामि भगवान की अमृतमय देशना सुनके वैराग्य पैदा हुए । और
- २ पांचशो राजकुमारो साथ दिक्षा ली ।
एक दिन भगवत कु पूछे मै बहन के देशकी ओर विहरण करुं ? ।
- ३ प्रभु कहे आप पूरे परीवार को मरणांत कष्ट होएंगा ।
तब खंधकसूरी भगवत कु पूछे हम आराधक होएंगा, के विराधक ? ।
भगवत कहे तुम सिवाय सब आराधक होएंगा,
तब सोचके बहन के देश की और चल पडे, वहा के मंत्रि को उनके पर द्वेष था ।

गांव मे पहुँचे. मंत्रि को मालुम हो गइ; उन के मार डालनेका प्रयास शुरू करे राजा को चुगली कर के यह मुनि ५०० मुनि के वेश मे सैनिक बन कर तुम को मार डाल के राज छिन लेगे । तब राजा क्रोधित होकर पापी मंत्रि को हुकम दिये, तुम को जैसे जचे ऐसे ५०० कु मारो ।

तब दुष्ट...अधम...घाणी बनवाकर सब मुनिओ को पिलने लगे ।
खुन की नदीयां बहे ऐसे ४९८ मुनि समतारसमे झिलते कर्म क्षय कर मोक्ष मे पहुँचे । अब बाल मुनि को मारने पहिले मेरे कुमारो इतने बोलने भी नहि सुने ।

तब मरने हि पहिले नियाणा कर मै आवत भव मे मंत्रि के साथ पूरी नगरी के लेंगोंकु मार डाल । बाद मे नियाणा के प्रभाव से अग्निकुमार देव बने नगरी जलादी ऐसे क्रोध करने से मोक्ष मे नही जा शके क्रोध से कल्याण नही; क्षमा से सिद्धी मिलती है ।

धन्य ४९९ शिष्ये.....

મુનિવર મનમાંહિ આણુંદો, પરિસહ આવ્યો જાણી રે;
 કર્મ ખપાવવાનો અવસર એહવો, ફરી નહિ આવે પ્રાણી રે. અહો ૦ ૨
 એ તો વળી સખાઈ મલીયો, ભાઈ થકી ભલેરો રે;
 પ્રાણી તું કાયર પાણું પરિહરજો, જિમ ન થાયે ભવ ફેરો રે. અહો ૦ ૩
 રાય સેવકને તવ કહે મુનિવર, કઠણ ફરસ મુજ કાયા રે;
 ખાધા રખે તુમ હાથે, થાયે, કહો તિમ રહીએ ભાયા રે. અહો ૦ ૪
 ચારે શરણાં ચતુર કરીને, ભવ ચરમ આ વર્તે રે;
 શુકલ ધ્યાન શું તાન લગાવ્યું, કાયાને વોસિરાવે રે. અહો ૦ ૫
 ચડ ચડ ચામડી તેહ ઉતારે, મુનિ સમતારસ ઝીલે રે;
 ક્ષપક શ્રેણી આરોહણ કરીને, કઠિણ કરમને પીલે રે. અહો ૦ ૬
 ચોથું ધ્યાન ધરતાં અંતે, કેવળ વર્ધ મુનિ સિધ્યા રે;
 અજર અમરપદ મુનિવર પામ્યા, કારજ સઘળાં સિધ્યાં રે. અહો ૦ ૭
 એહવે તે મુહપતિ લોહિએ ખરડી, પંખીડે આમિષ જાણી રે;
 લેઈને નાંખી તે રાજદુવારે, સેવક લીધી તાણી રે. અહો ૦ ૮
 સેવક મુખથી વાત જ જાણી, ખેડેને મુહપતિ દીઠી રે;
 નિશ્ચય ભાઈ હણાયો જાણી, હઈડે ઉઠી અંગીઠી રે. અહો ૦ ૯
 વિરહ વિલાપ કહે રાય રાણી, સાધુની સમતા વખાણી રે;
 અથિર સંસાર સંવેગે જાણી, સંજમ લીયે રાય રાણી રે. અહો ૦ ૧૦
 આલોઈ પાતકને સવિ છંડી, કઠિન કર્મને નિંદી રે;
 દુષ્કર તપ કરી કાયા ગાળી, શિવ સુખ લહે આણુંદી રે. અહો ૦ ૧૧
 ભવિયણ એહવા મુનિવર વંદી, માનવ ભવફળ લીજો રે;
 કરજોડી મુનિ મોહન વિનવે, સેવક સુખિયા કીજો રે. અહો ૦ ૧૨

૧૫

શ્રી આષાઢભૂતિની સન્ન્યાય-દાલ-૫

દાલ ૧ લી

(હમીરીયાની દેશી)

શ્રી શ્રુતદેવી હેડે ધરી, સદ્ગુણે સુપ્રસાદ સાધુજી;
 માયા પિંડ લેતાં થકાં, આષાઢ ભૂતિ સંવાદ સાધુજી,
 માયા પિંડ ન લીજીએ.

૧

વચ્છ પાટણ માંહિ વસે, શેઠ કમળ સુવિભૂતિ સાધુજી;	
તાસ જશોદા ભારજી, તસ સુત આષાઢા ભૂતિ સાધુજી.	માયા૦ ૨
વરસ અગ્યારમે વ્રત ગ્રહ્યું, ધર્મ રચી ગુરૂ પાસ સાધુજી;	
ચારિત્ર ચોખ્ખું પાળતો, કરતો જ્ઞાન અભ્યાસ સાધુજી.	માયા૦ ૩
મંત્ર તંત્ર મણિ ઔષધિ, તેહમાં મુનિ થયા જાણુ સાધુજી;	
વિહાર કરતાં આવિયાં, રાજગૃહી સુઠાણુ રે. સાધુજી.	માયા૦ ૪
ગુરૂને પૂછી ગૌચરી, ગયા આષાઢા ભૂતિ તેહ સાધુજી;	
ભમતો ભમતો આવીયો, નાટકીયા ને ગેહ સાધુજી.	માયા૦ ૫
લાડુ વહોરી આવીયો, ઘર બાહિર સમક્ષ સાધુજી;	
લાડુ એ ગુરૂનો હોશે, સાહસુ જ્ઞેશે શિષ્ય સાધુજી.	માયા૦ ૬
રૂપ વિદ્યાએ ફેરવે, લાડુ વહોર્યા પંચ સાધુજી;	
ગોષે બેઠા નીરખીયો, નાટકીએ એ સંચ સાધુજી.	માયા૦ ૭
પાય લાગીને વિનવે, અમ ઘેર આવજો નિત્ય સાધુજી;	
લાડુ પંચ વહોરી જજો, ન આણુશો મનમાં ભીત સાધુજી.	માયા૦ ૮
લાલચ લાગી લાડુએ, દિન પ્રત્યે વહોરી જાય સાધુજી;	
ભાવ રતન કહે સાંભળો, આગળ જેહવું થાય સાધુજી.	માયા૦ ૯

ઢાલ ૨ જી

નિજ પુત્રીઓને કહે રે, નાટકીઓ નિરધાર રે;	મોહનિયા;
ચિંતામણી સમ છે પતિ રે, કરો તુમે ભરથાર રે;	મોહનિયા. ૧
મધ્યાહને મુનિ આવીયો રે, લાગ્યો વહોરણુ કાજ રે	મોહનિયા;
તાત આદેશે તેણે કર્યા રે, શણુગારના સાજ રે	મોહનિયા. ૨
ભુવનસુંદરી જયસુંદરી રે, રૂપ યૌવન વય રેહ રે	મોહનિયા;
મુનિવરને કહે મલપંતી રે, આ તુમને સોંપી દેહ રે	મોહનિયા. ૩
ઘર ઘર ભિક્ષા માંગવી રે, સહેવાં દુઃખ અસરાલ રે	મોહનિયા;
ફૂણી કાયા તુમતણી રે, દોહિલી દિનકર ઝાળ રે	મોહનિયા. ૪
મુખ મરકલડે બોલતી રે, નયણ વયણ ચપલાસી રે	મોહનિયા;
ચારિત્રથી ચિત્ત ચૂકવ્યો રે, વ્યાખ્યો વિષય વિલાસ રે	મોહનિયા. ૫
જળ સરિખો જગમાં જુઓ રે, પાડે પાષણમાં વાટ રે	મોહનિયા;
તિમ અખળા લગાડતી રે, ધીરાને પણ વાઢ રે	મોહનિયા. ૬
મુનિ કહે મુજ ગુરૂને કહી રે, આવીશ વહેલો આંહિ રે	મોહનિયા;
ભાવરતન કહે સાંભળો રે, વાટ જુએ ગુરૂ ત્યાંહિ રે	મોહનિયા. ૭

ઢાલ ૩ જી

- ગુરુ કહે એવડી વેળા રે, ચેલા કિહાં થઈ,
ત્રટકી બોલ્યો તામ રે ભાષા સમિતિ ગઈ;
ઘર ઘર ભિક્ષા માગવી, દુઃખ અપાર એ;
ચારિત્ર પાળવો તેહ (ઉપર તુમ વચન) ખાંડાની ધાર એ. ૧
- આજ નાટકણી બે મળી, મુજ જાવું તિહાં;
તુમચી અનુમતિ લેવાને હું આવ્યો છું ઈહાં;
ગુરુ કહે નારી કુક કપટની ખાણ એ,
કિમ રાચ્યો તુમે એહને વચણે સુજાણ એ. ૨
- ગરજ પડે થઈ ઘેહલી બોલે હસી હસી,
વિણુ ગરજે વિકરાલ પ્રત્યક્ષ જાણે રાક્ષસી;
આપ પડે દુર્ગતિમાં પરને પાડતી,
કરી અનાચાર જે પતિને પાયે લગાડતી. ૩
- ખાયે રે જીહાં સમ ને ભાંજે તણખલાં,
ત્રોડે રે દોરા દાંતમેં ઘાલે ડાંખળાં;
એક ને ધીરજ કરાવે, ને એકણ શું રમે;
તે નારીનું રે મુખડું દીકું કિમ ગમે. ૪
- અનેક પાપની રાશિ રે, નારી પાણું લહે,
મહા નિશિથે રે વીર જીનેશ્વર ઇમ કહે;
અતિ અપયશનો ઠામ નારીનો સંગ એ,
તે ઉપર ચેલા કિમ ધરીએ રંગ એ. ૫
- એમ ગુરુની શિખામણુ ન ધરી કાન એ,
તવ ગુરુ તેહને મદિરા માંસ નિવાર એ;
નાટકણી ને ઘેર તિહાંથી આવીયો,
પરણી નારી બેને અલક્ષ્ય નિવારીયો. ૬
- વિલસે ભોગ ભૂખ્યો જેમ ખાયે ઉતાવળે,
ધન ઉપાવે વિવિધ વિદ્યા નાટક બળે;
વ્રત છંડાવીયો ઘર મંડાવીયો જુઓ જુઓ,
ભાવ રતન કહે નારી, અથાગ કપટ ફૂવો. ૭

ઢાલ-૪ થી

- સુખ વિલસંતા એકણુ દિને, નાટકીયા પરદેશી રે;
આવી સિંહરથ ભૂપને, વાત કહે રે ઉદેશી રે. સુખ ૧

જિત્યા નટ અનેક અમે, બાંધ્યાં પૂતળાં એહો રે;	
તુમ નટ હોય તો તેડીયે, અમશું વાદ જે હોય રે.	સુખ૦ ૨
શયે આષાઠો તેડીયો, જીત્યા તે સઘળા નટો રે;	
છોડાવ્યાં તસ પૂતળાં, ઘર આવ્યા ઉફલટો રે.	સુખ૦ ૩
કેડેથી નારીએ કયો, મદિરા માંસનો આહારો રે;	
નગન પડી વમન કરી, માખીના લણકારો રે.	સુખ૦ ૪
દેખી આષાઠો ચિંતવે, અહો અહો નારી ચરિત્રો રે;	
ગંગાએ ગઈ ગઈલી, ન હોય કદીએ પવિત્રો રે.	સુખ૦ ૫
ઘરથી એક ઘડી ગયો, તવ એહના એ ઠંગો રે;	
નારી ન હોય કેહની, ગુરૂ વયણે ધરે રંગો રે.	સુખ૦ ૬
નૃત્ય દેખાડી રાયને, સસરાને ધન આપ્યો રે;	
લાવ રતન કહે સાંભળો, આષાઠે મન વાળ્યો રે.	સુખ૦ ૭

ઢાળ-૫ મી

પાંચસેં કુમાર ને મેલીયા રે, નાટક કરવા રે જેહ;	
લેઈ આષાઠો આવીયો રે, ગુરુ પાસે ગુણુ ગેહો રે, ગુરૂ આશા ધરો.	
માયા પિંડ નિવારો રે, મમતા પરિ હરો.	૧
આષાઠે વ્રત આદર્યા રે, પાંચસેં વળી રે કુમાર;	
દીએ ભવિયણુને દેશના રે, વિચરે દેશ વિદેશ રે.	ગુરૂ ૨
પાંચશેં મુનિ પરિ વર્યો રે, તપ જપ કરે અશેષો રે;	
પાપ આલોઈ આપણાં રે, ટાળે કર્મ અશેષ રે.	ગુરૂ ૩
અણસણુ લેઈ અનિમેષ થયો રે, આષાઠો મુનિ તેહ;	
પિંડ વિશુદ્ધિની વૃત્તિમાં રે, એમ સંબંધ છે એહો રે.	ગુરૂ ૪
માયા પિંડ ન લીજીએ રે, ધરીએ ગુરૂનાં વયણ;	
જુઓ આષાઠા તણી પરે રે, ફરી લહે વ્રત રચણો રે.	ગુરૂ ૫
શ્રી પુનમ ગચ્છ ગુણુનિલો રે, પ્રધાન શાખા કહેવાય;	
શ્રુત અભ્યાસ પરંપરા રે, પુસ્તકના સંપ્રદાયી રે.	ગુરૂ ૬
વિચક્ષણ શ્રાવક શ્રાવિકા રે, સાંભળે શ્રુત નિશ્ચિન;	
શ્રી મહિમા પ્રભ સૂરિનો રે, લાવરતન સુજગીશો રે.	ગુરૂ ૭

સમાપ્ત

શ્રી જંબુસ્વામીની સજ્જાય હાલ-૪

દોહા

સરસ્વતી પદ પંકજ નમી, પામી સુગુર પસાય;
 ગુણગાતાં જંબુસ્વામીના, મુજ મન હર્ષ ન માય.
 યોવન વય વ્રત આદરી, પાળે નિરતિ આર;
 મન વચન કાયા શુદ્ધ શું, જાડે તસ ખલિહાર.

૧

૨

હાલ-૧ લી

રાજગ્રહી નગરી ભલી રે હાલ, ખાર જોજન વિસ્તાર રે;
 ભવિકજન શ્રેણીક નામે નરેસર રે હાલ, અભયમંત્રી કુમાર રે. ભ.
 ભાવ ધરીને નિત્ય સાંભળો રે હાલ. આંકણી ૧
 ઋષભકત વ્યવહારીયો રે હાલ, વસે તિહાં ધનવંત રે. ભ;
 ધારણી તેહની ભારજા રે હાલ, શિલાદિક ગુણવંત રે. ભ. ભાવ૦ ૨
 સુખ સંસારના વિલસતાં રે હાલ, ગર્ભ રહ્યો શુભ દિન રે. ભ;
 સ્વપ્ન લહી જંબુવૃક્ષનું રે હાલ, જન્મ્યો પુત્ર રતન રે. ભ. ભાવ૦ ૩
 જંબુ કુમાર નામ સ્થાપીયું રે હાલ, સ્વપ્ન તણે અનુસાર રે. ભ;
 અનુક્રમે યોવન પામીયો રે હાલ; હુઓ ગુણ ભંડાર રે. ભ. ભાવ૦ ૪
 આમાનુઆમે, વિચરતા રે હાલ, આવીયા સોહમ સ્વામ રે. ભ;
 પુર જન વાંદવા આવીયા રે હાલ, સાથે જંબુ ગુણ ધામ રે. ભ. ભાવ૦ ૫
 ભવિક જીવના હિત ભણી રે હાલ, દ્વીયે દેશના ગુણ ધાર રે. ભ;
 ચારિત્ર ચિંતામણી સારિયું રે હાલ, ભવદુઃખ વારણ હાર રે. ભ. ભાવ૦ ૬
 દેશના સુણી જંબુ રીજીયો રે હાલ, કહે ગુરૂને કરજોડ રે. ભ;
 અનુમતિ લેઈ માય તાતની રે હાલ, સંયમ લીયે મન કોડ રે. ભ. ભાવ૦ ૭

હાલ ૨ જી

(ઇંડર આંખા આંખલી રે-દેશી)

ગુરૂ વાંદી ઘર આવીયા રે, પામી મન વૈરાગ; માત પિતા પ્રત્યે વિનવે રે,
 કરશું સંસારનો ત્યાગ માતાજી,
 અનુમતિ દો મુજ આજ, જેમ સીએ વાંછિત કાજ માતાજી. અનુમતિ. ૧

ચારિત્ર પંથ છે દોહિલો રે, વ્રત છે ખાંડાની ધાર;		
લઘુવય છે વત્સ તુમ તણી રે, કેમ પાલે પંચાચાર કુમરજી,		
વ્રતની મ કરો વાત, તું મુજ એક અંગ જાત કુમરજી.	વ્રત.	૨
એકલ વિહારે વિચરવું રે, રહેવું વન ઉદ્યાન;		
ભૂમિ સંથારે પોઢવું રે, ધરવું ધર્મનું ધ્યાન કુમરજી.	વ્રત.	૩
પાય અડવાણે ચાલવું રે, ફરવું દેશવિદેશ;		
નીરસ આહાર લેવો સદા રે, પરીસહ કેમ સહીશ કુમરજી.	વ્રત.	૪
કુમર કહે માતા પ્રથે રે, એ સંસાર અસાર;		
તન ધન યૌવન કારમું રે, જાતાં ન લાગે વાર માતાજી.	અનુ૦	૫
માતા કહે આહ્વાદથી રે, વત્સ પરણો શુભ નાર;		
યૌવન વય સુખ ભોગવી રે, પછી લેજો સંયમ લાર.	કુમરજી.	૬
માત પિતાએ આગ્રહ કરી રે, પરણાવે આઠે નાર;		
જલથી કમલ જેમ મિનન રહે રે, તેમ રહે જંબુકુમાર	કુમરજી.	૭

ઢાલ ૩ જી

(સખીરી આવ્યો વસંત અટારડો-દેશી)

સનેહી પ્રીતમને કહે કામિનિ, સુણો રે સ્વામી અરદાસ;		
સુગુણીજન સાંભળો;		
સનેહી અમૃત સ્વાદ મુકી કરી, કહા કુણ પીયેરે છાસ. સુગુણી.		૧
સનેહી કામ કળા રસ કેળવો, મુકોજી વ્રતનો રે ધંધ. સુગુણીજન;		
સનેહી પરણીને શું પરિહરો, હાથ મેઢ્યાનો રે સખંધ. સુગુણીજન.		૨
સનેહી ચારિત્ર વેલું કુવલ જિશ્યું, તેમાં કિશ્યો રે સંવાદ સુગુણીજન;		
સનેહી ભોગ સામગ્રી પામી કરી, ભોગવો રે ભોગ આહ્વાદ. સુગુણીજન.		૩
સનેહી ભોગ તે રોગ અનાદિનો, પીડે રે આતમ અંગ. સુગુણીજન;		
સનેહી તે રોગને રે શમાવવા, ચારિત્ર છે રે રસાળ સુગુણીજન.		૪
સનેહી કિંપાક ફળ અતિ ફૂટડા, લક્ષતાં લાગે રે મિષ્ટ સુગુણીજન;		
સનેહી વિષ પસરે જળ અંગમાં, ત્યારે હોવે રે અનિષ્ટ સુગુણીજન.		૫
સનેહી દીપ ગ્રહી નિજ હાથમાં, કુણ જંપાવે રે કુપ. સુગુણીજન;		
સનેહી નારી તે વિષની વેલડી, વિષફળ તે વિષય વિરૂપ. સુગુણીજન.		૬
સનેહી એહવું જાણીને પરિહરો, સંસારની માયા જાળ. સુગુણીજન;		
સનેહી જો મુજશું તુમ સ્નેહ છે, તો વ્રત દ્યો થઈ ઉજમાળ સુગુણીજન.		૭

ઢાલ ૪-થી

(નમો નમો ખંધક મહામુનિ દેશી)

એહવે પ્રલવો આવીયો, પાંચસે ચોરની સંગ રે;
વિદ્યાએ તાળાં ઉઘાડીયાં, ધન લેવાને ઉમંગ રે;

નમો નમો શ્રી જંબુસ્વામીને. એ આંકણી ૧

જંબુએ નવપદ્ધ્યાનથી,	થંભાવ્યા સવિ દંભ રે;	
થંભ તણી પરે સ્થિરરહ્યા,	પ્રભવો પામ્યો અચંભ રે.	નમો ૦ ૨
પ્રભવો કહે જંબુ પ્રત્યે,	દીધો વિદ્યા મુજ એહરે;	
જંબુ કહે એ ગુરૂ કને,	છે વિદ્યા તનું ગેહ રે.	નમો ૦ ૩
પણસય ચોર તે બુઝવી,	બુઝવ્યાં માય ને બાપ રે;	
સાસુ સસરા નારી બુઝવી,	સંયમ લેવા તે બાય રે.	નમો ૦ ૪
પંચ સયા સતાવીશશું;	પરિવર્યો જંબુ કુમાર રે;	
સોહમ ગણધરની કને,	દીધે ચારિત્ર ઉદાર રે.	નમો ૦ ૫
વીરથી વિશમે વરસે,	થયા તે યુગ પ્રધાન રે;	
ચૌદ પૂર્વ અવગાહીને,	પામ્યા તે કેવલ જ્ઞાન રે.	નમો ૦ ૬
વરસ ચોસઠ પદવી ભોગવી,	સ્થાપી શ્રી પ્રભવ સ્વામી રે;	
અષ્ટ કર્મનો ક્ષય કરી,	થયા શિવગતી ગામી રે.	નમો ૦ ૭
સંવત સત્તર તેરોત્તરે,	રહ્યા પાટણ ચોમાસું રે;	
ચરમ કેવલીને ગાવતા,	હોય તે લીલ વિલાસ રે.	નમો ૦ ૮
શ્રી મહિમા સાગર સદ્ગુરૂ,	તાસ તણે સુપસાય રે;	
જંબુ સ્વામી ગુણ ગાઈઆ,	સૌભાગ્ય ધરી ઉત્સાહ રે.	નમો ૦ ૯

૧૭

શ્રી સાસુ વહુની સજ્જાય દાલ-૪

દુહા

શ્રી શંખેશ્વર પાય નમી,	સમરૂં સરસ્વતી માય;	
મહેર કરો મુજ ઉપરે,	મુરખ મન હરખાય.	૧
અદપ બુદ્ધી છે માહરી,	પણ કીધી મુજ સુહાય;	
દાળ કહું સાસુ વહુ તણી,	સાંભળો સહુ સુખદાય.	૨

દાળ-૧ લી

જંબુદ્રાપના ભરતમાં જો,	નગરી થરાદની માંય,	મેરે લાલ;	
રાજ કરે રજપુત રાજવી,	વાઘેલા ભીમસિંહ ત્યાંય	મેરે લાલ,	
	બડ બડ બોલે ઓકરી.....		૧
વરણ અઢારે વસે તિહાં,	શ્રાવક સુખી ધનવાન	મેરે લાલ;	
અંચરિજ એક ગામ દેખીયું,	સાંભળો થઈ સાવધાન	મેરે લાલ.	
	બડ બડ બોલે ઓકરી.....		૨

ઘર આંગણું સવી ભાંગીયું, ભીંતો પડી જાય મેરે લાલ;
પરદેશી પરોણા આવશે, પૂછે ઉત્તર શ્યો અપાય ? મેરે લાલ.

બડ બડ બોલે ડોકરી.

૩

ચોમાસું પબુસણ ઉતર્યા, દસ દસરા દિવાળી જોવે કોણ વાટ મેરે લાલ;
ઘર શોભા હવે કીજીએ, ડોકરી ઘડે નવા ઘાટ મેરે લાલ.

બડ બડ બોલે ડોકરી.

૪

વહુને કહે વહેલી ઉઠજે, જાજે ફરવા શહેર મેરે લાલ;
છાણા માટીના ટોપલાં, ભરી લાવજે, વહેલી ઘર મેરે લાલ,

બડ બડ બોલે ડોકરી.

૫

વહુ સાસુને એમ કહે, જીવ અનંતા હોય મેરે લાલ;
તે કેમ છાણ માટી લીજીએ, બાંધે કર્મ કોણ મેરે લાલ,

વહુ સાસુને એમ કહે.

૬

ચોમાસું ઉતર્યા પછી, લિંપણ શુંપણ કરશું કામ, મેરે લાલ;
જીવદયા ને પાળીયે, લીજે પ્રભુજીનું નામ મેરે લાલ. વહું

૭

પૂરવ પૂન્ય કીધાં હશે, પામ્યા મનુષ્ય અવતાર મેરે લાલ;
તે કેમ એળે શુભાવીયે ? શુભાવે તે ગમાર મેરે લાલ. વહું

૮

જન્મ મરણનો જેહને, માથે ભય હોય મેરે લાલ;
પ્રાણ જીવનને જાળવે, હિંસા ન કરે કોઈ મેરે લાલ. વહું

૯

હિંસાથી દુર્ગતિ પામીયે, હિંસા દુઃખની ખાણ મેરે લાલ;
દેખી પેખી હિંસા કરે, હિંસા નરકનું ઠામ મેરે લાલ. વહું

૧૦

પહેલી દાળે ભેદ ભાખીયો, સાસુ વહુનો સંવાદ મેરે લાલ;
હિંસા દૂર નિવારજો, મત કરજો વિખવાદ મેરે લાલ. વહું

૧૧

દોહા

સાસુએ શીખ સાંભળી, રીસ કરે તેણી વાર;

વળતું વહુને શું કહે, તે સુણજો વિસ્તાર.

દોહા-૨ જી

વળતું સાસુજી એમ કહે, આંખે આંસુની ધારજી;
નિર્દાનજી જીભ નથી લાજતી, નહિં ઘરની દરકારજી,
કીધું કરે નહિં માહફ.

૧

નાક વિનાની નકટી, સામા ગોલ મ બોલજી;
બાર બાટી બાઈ બંગલે, હાડ પંખીની જેમજી...

કીધું. ૨

જીવદયાને પાળતી, લેતી પ્રભુજીનું નામજી;
શિખામણ મારી માને નહીં, ઘરનું વિષ્ણુસાહે કામજી.

કીધું. ૩

દીકરો પરણાવ્યો હોંશથી, ખરચ્યા દામ હજારજી;
વહુ લાવી ઘણી હોંશથી, કહ્યું ન માને લગારજી. કીધું. ૪
શીખ દેઈ સાસુજી થાકીયા, હવે ઘડે કેહવા ઘાટજી;
ખીજી દાળે રે કોથ કરી, જીવે દીકરાની વાટજી. કીધું. ૫

દોહડા

વાટ જોવંતા આવીયો, દીકરો ઘરની માંય;
ઉદ્દેગમાં દેખી માતને, પૂછવા લાગ્યો ત્યાંય. ૧
શી ચિંતા છે માતજી, દુહવ્યા તમને કોણ;
દીસો આમણુ દુમણા, ભાજો મુજને તેહ. ૨

દોહડા-૩ જી

માય કહે સુણો ખેટડા, તુજ વહુની વાંત ન્યારી રે;
ઘરનું કામ ભજાવતાં, કરે નહીં લગાર રે,
વિનંતિ સારી સાંભળો. ૧
છાણુ માટી નથી લાવતી, મુજને ખોટી લડાવે રે;
ચોમાસું ઉતરે લાવશું, એવા ઉત્તર આપે રે,
વીરા ઘરની શોભા ચાલી ગઈ. ૨
લીંપણુ વિના ઘરની ભીંતો, જલ્દીથી પડી જશે રે;
લીંપણુ ગુંપણુ કરે નહિં, પછી શી ગતિ થાશે રે. વીરાં ૩
ચોમાસું ઉતર્યા પછી, છાણુ હાથ ન આવે રે;
જીવની જયણા શી રીતે કરું, ઘરમાં ઉચેરા વળશે રે. વીરાં ૪
જે કરવું તે પહેલા કરો, વાયદાની વાટ કોણુ જોવે રે;
મારા કર્મે આવી વહુ મલી, ઘરની આખરૂ ખોવે રે. વીરાં ૫
પુત્ર કહે સુણો માતજી, એ વાતે રીશ ન કરીએ રે;
જીવદયા ને પાળતી, લાલ અનંતો લીજે રે.
પુત્ર કહે સુણો માતજી. ૬
ચોમાસાના ચાર માસમાં, જીવ અનંતા થાય રે;
હિંસા માર્ગ કોણુ આદરે, શિખામણુ સમુદાય રે. પુત્રં ૭
જીવો મેઘરથ રાયજી, જીવદયા પાળી જેહ રે;
તીર્થકર પદવી લહી, જીવદયા ફળ એહ રે. પુત્રં ૮
પુત્ર વચન એમ સાંભળી, માતા મનમાં હરખાય રે;
ઉત્તમ અવતાર પામી કહી, અવળે રસ્તે કોણુ જાય રે? પુત્રં ૯

ધન ધન વડુ માહરી, સાચે રસ્તે મુજને આણી રે;
 જીવદયા હવે પાળશું, લેતાં શીખ સુખ ખાણી રે. પુત્ર૦ ૧૦
 ત્રીજી ઢાળ પુરી થઈ, જીવદયા અધિકાર રે;
 સાંભળી જે નર પાળશે, ધન્ય તેહનો અવતાર રે. પુત્ર૦ ૧૧

ઢાલ ઝથી

હવે સાસુ વડુ રે વાતો કરે, હંધડે હર્ષ ન માય રે;
 પોસહ પડિક્કમણા નિત્ય કરે, રોજ ઉપાશ્રય જાય રે;
 જીવદયાને પાળીએ. ૧.
 ચોમાસાના ચાર માસમાં, ઉપજે જીવ અનંત રે;
 તે કેમ છાણુ માટી લીજીએ, સમજી પાળો ગુણવંત રે. જીવ૦ ૨
 નરનારી સહુ સાંભળો, હિંસા ન કરજો કોઈ રે;
 હિંસા કરતાં જે જનને, નરકમાં વાસ જ હોય રે. જીવ૦ ૩
 નરકનાં દુઃખ છે મોટકાં, હિંસા કરણુ પ્રભાવ રે;
 પરભવ જાતાં રે પ્રાણીયા, પરમાધામીના ત્રાસ રે. જીવ૦ ૪
 કરવતથી તુજને કાપશે, રાડ પડાવશે જેમ રે;
 ભાલા માથે ખોસશે, દુઃખ ભોગવીશ એહ રે. જીવ૦ ૫
 ખરછી ભાલાથી વિંધશે, ઘાણીમાં ઘાલીને પીલશે રે;
 શરણું નહિ કોઈ તાહરે, ચેતન ચિત્તમાં ચેતો રે. જીવ૦ ૬
 અગ્નિ કુંડમાં બાળશે, ચીસો પાડીશ અપાર રે;
 માત પિતા ભાઈ વડુ, નહિ કોઈ છોડાવણુ હાર રે. જીવ૦ ૭
 દયા નહિ આવે તુજ ઉપરે, દેશે અતિ ઘણા દુઃખ રે;
 કીધાં કર્મ જે ભોગવો, કયાંથી મળશે હવે સુખ રે. જીવ૦ ૮
 નરકની વેદના એમ સાંભળી, હૃદયે ધરજો નરનાર રે;
 જીવની જયણા પાળજો, કરજો આત્માનો ઉદ્ધાર રે. જીવ૦ ૯
 એગણુ પચાસ અંધારીયે, ભાદરવો એકમ ભોમવાર રે;
 રાસ પુરો ચોથી ઢાળમાં, સાસુ વડુને સુખકાર રે. જીવ૦ ૧૦
 જીવની જયણા રાખજો, આરંભ કરજો સર્વી દૂર રે;
 જીવ દયાને પાળતાં, મોક્ષનો મારગ મળશે રે. જીવ૦ ૧૧
 રહી ચોમાસું થરાદમાં, એ રચ્યો પૂરો સંબંધ રે;
 શાંતિ વિજય એમ વિનવે, તોડજો કર્મના બંધ રે. જીવ૦ ૧૨

શ્રી અદાર નાતરાની સજ્જાય ઢાળ-૩

ઢાળ ૧ લી

- પહેલાં તે સમરૂં પાસ પંચાસરો રે, સમરી સરસતી માય;
નિજ શુરૂ કેરાં રે ચરણ નમી કરી રે,
(રચશુ) કહેશું રંગે સજ્જાય. ૧
- ભવિ તુમે જોજો રે સંસારી નાતરાં રે, એ આંકણી;
એક ભવે હુઆ રે અદાર, એહવું જાણીને દૂરે નિવારજો રે;
જિમ પામે સુખ અપાર. ભવિં ૨
- નગરમાં મોટું રે મથુરા જાણિયે રે, તિહાં વસે ગણિકા એક;
કુબેરસેના રે નામ છે તેહનું રે, વિલસે સુખ અનેક. ભવિં ૩
- એક દિન રમતાં પરશુ પ્રેમમાં રે, ઉઢરે રહું રે ઓધાન;
પૂરણ માસે પ્રસન્નું જોડલું રે, એક ખેટો ખેટી સુજાણ. ભવિં ૪
- વેશ્યા વિમાસે આપણને ઘરે રે, કુણ જાળવશે એ બાળ;
ક્ષણ ક્ષણ લોવા ધોવાં ને ધવરાવવાં રે, કુણ કરે સાર સંભાળ. ભવિં ૫
- એહવું વિમાસી રે પેટીમાં લઈ રે, ઘાલ્યાં બાળક દોય;
માંહે તે મેટી નામાંકિત મુદ્રિકા રે, નદીમાં ચડાવે રે સોય. ભવિં ૬
- જમુનામાં વહેતી રે આવી સૌરી પુરે રે, વાણું વાણું તે વાર;
તવ તિહાં આવ્યા રે દોય વ્યવહારિયા રે, નદી કાંઠે હર્ષ અપાર. ભવિં ૭
- દૂરથી દીકી પેટી આવતી રે, હૈડે વિમાસે રે દોય;
એહમાં જે હોશે રે તે આપણ મિહું રે, વહેંચી લેશું રે સોય. ભવિં ૮
- બાલ બંધ કીધા રે દોય વ્યવહારિયે રે, કાઢી પેટી તે બાર;
પેટી ઉપાડી રે છાની સોડમાં રે, લેઈ ચાલ્યા નગર મોઝાર. ભવિં ૯
- પેટી ઉઘાડી તેમાં નિહાળતા રે, દીકાં બાળક દોય;
મનમાં વિચારે રે દોય વ્યવહારિયા રે, શું જાણે પુર કોય. ભવિં ૧૦
- જેને સુત નોતો રે તેણે ખેટો લીયો રે, બીજે ખેટી હો લીધ;
મુદ્રિકા મેળે રે નામ કુબેરદત્ત દિયો રે, કુબેરદત્તા વળી દીધ. ભવિં ૧૧
- અનુક્રમે વાઘ્યા રે દોય ભણ્યા શુણ્યા રે, પામ્યા જોબન સાર;
માત તાતે જોઈને પરણાવિયાં રે, વિલસે સુખ અપાર. ભવિં ૧૨

ઢાલ-૨-૭

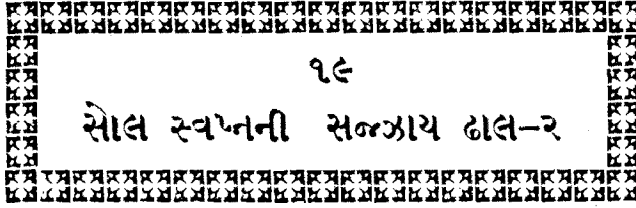
એક દિન બેઠા માળિયે રે લાલ, નરનારી મળી રંગ રે રંગીલા કંત;	
સારને પાસે રમતાં સોગંઠે રે લાલ, આણી મનમાં ઉમંગ રે. રંં આં	૧
આવોને પિયુડા આપણુ બેલિયે રે, કહું છું ઘણી મનોહાર રે; રંં	
હાસ્ય વિનોદ કરે ઘણાં રે લાલ, માને નિજ ધન્ય અવતાર રે. રંં આં	૨
રમત રમે ખુશીમાં ઘણાં રે લાલ, દાવ નાંખે ભરતાર રે; રંં	
હીઠી નામાંકિત મુદ્રિકા રે લાલ, હેયડું વિમાસે નાર રે. રંં આં	૩
બેહુ રૂપે બેહુ સરિખા રે લાલ, સરખાં વીંટીમાં નામ રે; રંં	
નારી વિચારે ચિત્તમાં રે લાલ, મેં એ કીધો અકામ રે. રંં આં	૪
રમત મેત્રી પિયરમાં ગઈ રે લાલ, પૂછે માતાને વાત રે; રંં	
માતા કહે હું જાણું નહિ રે લાલ, જાણે તાહરો તાત રે. રંં આં	૫
તાત કહે સુણજે સુતા રે લાલ, સંજોષે સઘળી વાત રે; રંં	
પેટીમાંથી વહેંચીયાં રે લાલ, બાળક હોય વિખ્યાત રે. રંં આં	૬
કુબેરદત્તા મન ચિંતવે રે લાલ, મેં કીધો અપરાધ રે; રંં	
ભાઈ વર્યો ને ભાઈ ભોગવ્યો રે લાલ, એ સવિ કર્મની વાત રે. રંં આં	૭
એમ ચિંતવીને સંયમ લીધો રે લાલ, પાળે પંચા ચાર રે; રંં	
સમિતિ શુપ્તિનો ખપ કરે રે લાલ, છ કાય રક્ષા સાર રે. રંં આં	૮
કુબેર દત્ત મન ચિંતવે રે લાલ, એ નગર માંહે ન રહેવાય રે; રંં	
બેન વરીને બેન ભોગવી રે લાલ, ઘર ઘર એ કહેવાય રે. રંં આં	૯
કુબેરદત્ત તિહાંથી ચાલિયો રે લાલ, આવ્યો મથુરા માંય રે; રંં	
વેશ્યા મંદિરે આવ્યો રે લાલ, કરે વેશ્યા શું અન્યાય રે. રંં આં	૧૦
કુબેરદત્ત નિજ માતશું રે લાલ, સુખ વિલસે દિન રાત રે; રંં	
એમ કરતાં સુત જનમીયો રે લાલ, એ સવિ કર્મની વાત રે. રંં આં	૧૧
તપ જપ સંયમ સાધતાં રે લાલ, પાળતાં કિરિયા સાર રે; રંં	
કુબેરદત્તાને અવધિ ઉપન્યું રે લાલ, હીયે તિહાં જ્ઞાન વિચાર રે. રંં આં	૧૨
અવધિ જ્ઞાને સાધવી રે લાલ, દેખે મથુરા મોઝાર રે. રંં	
નિજ જનની સુખ વિલસતો રે લાલ, ધિક ધિક તસ અવતાર રે. રંં આં	૧૩
શુરણીને પૂછી કરી રે લાલ, આવી મથુરાં ગામ રે; રંં	
વેશ્યા મંદિર જઈ ઉતરી રે લાલ, કરવા ધર્મનું કામ રે. રંં	૧૪

ઢાલ-૩-૭.

ઇણ અવસર નાનો બાલુડો રે કાંઈ,
 પારણે પોઢિયો જેહ ગાઉં હાલરવા,
 હાલો હાલો કહી હુલરાવતી રે કાંઈ;
 સાધવી ચતુર સુખણુ ગાઉં હાલરવા.

- સગપણ છે તારે માહરે રે કાંઈ,
સાંભળ સાચી વાત “સુણ તું બાહુડા”
કાકો ભત્રીજો પોતરો રે કાંઈ,
દીકરો દેવર જેઠ “સુણ તું બાહુડા” ૨
- સગપણ છે તારે માહરે રે કાંઈ,
પદ્મ બીજા કહું તેહ “સુણ તું બાહુડા”
બન્ધવ પિતાને વડવો રે કાંઈ,
સસરો સુત ભરતાર “સુણ તું” ૩
- સગપણ છે તારે માહરે રે કાંઈ,
ખટ ત્રીજા કહું તેહ “સુણ તું માતાજી”
માતા કહું સાસુ કહું રે કાંઈ,
વળી કહું શોકય લોભઈ “સુણ તું” ૪
- વડીયાઈ વળી પુત્ર વધુ કહું રે કાંઈ,
તુજ મુજ સગપણ એહ “સુણ તું માતાજી”
એહ સંબંધ સવિ સાંભળી રે કાંઈ,
ઘરમાંથી આવ્યા હોય “સુણ તું શ્રમણીજી” ૫
- અછતા આળ ન દીજીએ રે કાંઈ,
તુમ મારગ નહીં એહ “સુણ તું શ્રમણીજી”
શ્રમણી કહે સુણો હોય જણા રે કાંઈ,
જોડું નહીંય લગાર રે “તુમે સાંભળજો” ૬
- પેટીમાં ઘાલી મૂક્યો રે કાંઈ,
જમુનામાં વહેંતી જોય રે “તુમે સાંભળજો”
સૌરીપુર નગર તિહાં વળી રે કાંઈ,
પેટી કાઢી સોય રે “તુમે સાંભળજો” ૭
- એમ નિમુણી તે હોય જણે રે કાંઈ,
સંયમ લીધો તેણી વાર રે “તમે સાંભળજો”
સંયમ લેઈ તપ આદરી રે કાંઈ,
દેવલોકે પહોંચ્યા સાર રે “મન રંગીલા” ૮
- તપથી સવિ સુખ સંપન્ને રે કાંઈ,
તપથી પામે જ્ઞાન રે “મન રંગીલા”
તપથી કેવળ ઉપજે રે કાંઈ,
તપ મોટું વરદાન રે “મન રંગીલા” ૯

તપ ગચ્છપતિ શુભ ગાવતાં રે કાંઈ,
 રૂઢિ વૃદ્ધિ ઘર થાય રે “મન રંગીલા”
 પંડિત દાન વિજય તણે રે કાંઈ,
 હેત વિજય શુભ ગાય રે “મન રંગીલા” ૧૦

દોહા

શ્રી ગુરૂ પદ પ્રભુમી કરી, સોળ સુપન સુવિચાર;
 દુઃસમ સમયતણા કહું, શાસ્ત્ર તણે અનુસાર. ૧

હાલ ૧ લી

(રાગ શારદ ખુદદાઈ)

પાટલીપુર નયરે, ચંદ્રગુપ્ત રાજન, (ચાણક્ય) ચાણાયક નામે,
 બુદ્ધિ નિધાન પ્રધાન, એક દિન પોષધમાં, સૂતો રયણી મઝાર;
 તવ દેખે નરપતિ, સોળ સુપન સુખકાર. ૧

ત્રોટક :- સુખકારક વારક દુઃખ કેરાં, નિરખે નૃપ વડ વખતે,
 વાજિંત્ર તુરે ઉગત સૂરે, આવી બેઠો તખતે;
 ચાણાયક નાયક મતિ કેરો, આવી પ્રભુમે પાય,
 સોળ સુપન રયણાંતરે લાધ્યાં, તે બોલે નરરાય... ૨

ચાલ :- ધૂર સુહણે દેખે, સુરતરૂ ભાંગી ડાળ, બીજે આથમિયો;
 સૂરજ બિંબ અકાળ, ત્રીજે ચંદ્ર ચાલણી, ચોથે નાચ્યાં ભૂત;
 પાંચમે બાર ફણુનો, દીઠો અહિ અફભૂત..... ૩

ત્રોટક :- અતિ અફભૂત વિમાન વાળ્યું તિમ; છકું સુહણે દેખે;
 કમળ ઉકરડે સાતમે આઠમે, આગીઓ અંધારે પેખે;
 સુકો સરોવર નવમે દક્ષિણ, પાસે ભરિયો નીર;
 દસમે સુહણે સોવન થાળે, ફૂતરો ખાયે ખીર..... ૪

ચાલ :- ગજ ઉપર ચઢિયા, વાનર દેખે અગીયાર,
 મર્યાદા લોપે સાગર, સુપન એ બાર. મહોટે રથે જુતીઆ,
 વાછડા તેરમે દેખે, ઝાંખાં તિમ રયણાં, ચૌદમે સુપને દેખે..... ૫

ત્રોટક :— તિમ દેખે પન્નરમે વૃષભે, ચઢિયા રાજકુમાર,
કાળા ગજ બેડુ માંહો માંહે, વઢતા સોળ એ સાર;
એહવાં સોળ સુપન જે લાધ્યાં, સંભારે નૃપ જામ;
એહવે આવી દિયે વધાઈ, વનપાલક અલિરામ.....

૬

ચાલ :— સ્વામી તુમ વનમાં શ્રુત સાગર ગુણ ખાણી;
ભદ્રબાહુ મુનીસર, ચૌદ પૂર્વધર જાણી;
આવ્યા નિસુણીને વંદન કાજે જાત;
ચાણાયક સાથે નરપતિ પ્રભુમે પાચ.....

૭

ત્રોટક :— પાચ નમીને નૃપતિ પૂછે, સોળ સુપન સુવિચાર;
કૃપા કરી ભગવંત મુજ દાખો, એહ કરો ઉપકાર;
તવ ગિરુઆ ગણુધર શ્રુતસાગર, બોલ્યા નરપતિ આગે,
દુઃસમ આરે એહ સુપનનો, હોશે બહુલો લાગ.

૮

ઢાલ-૨-૭

ચાલ :— સુરતર કેરી શાખા ભાંગી, તેહનું એ ફળ સારજ;
આજ પછી કોઈ રાજા ભાવે, નહિ લીયે સંયમ ભારજ;
આથમ્યો સૂરજ બિંબ અકાળે, તે આથમ્યું કેવળ નાણજ;
જાતિ સ્મરણ નિર્મળ એહિ, નહિ મણ પજ્જવ નાણજ.

૧

ત્રીજે ચાલણી ચંદ્ર થયો જે, જિનમત એણીપેરે હોશેજ;
થાપ ઉત્થાપ તે કરશે બહુલા, કપટી કુચુર વિગોશેજ;
ભૂત નાચ્યાં જે ભૂતલ ચોથે, તે કુચુર કુદેવ મનાશેજ;
દષ્ટિરાગે વ્યામોહ્યા શ્રાવક, તેહના ભક્તો થાશેજ.

૨

ખાર ફણો વિષધર જે દીકો, તેહનું એહ ફળ જાણેજ;
ખાર વરસ દુર્લિંક્ષ તે પડશે, હોશે ધર્મની હાણેજ;
વળ્યું વિમાન જે આવતું પાછું, તે ચારણ મુનિ નવિ હોશેજ;
સાતિચારી આચારી થોડા, ધર્મી અધર્મે જાશેજ.

૩

કમળ ઉકરડાનું ફળ એહી, નીચ ઉંચ કરી ગણશેજ;
ક્ષત્રિય કુળ શુરા તેહિ પણ, વિદ્યાસીને હણશેજ;
આગિયા સુહણાનું ફળ જાણો, જિનધર્મે દઢ થોડાજ;
મિથ્યા કરણી કરતા દીસે, શ્રાવક વાંકા થોડાજ;
સુકું સરોવર દક્ષિણ પાસે, નીર ભરિયું સુવિલાસજ;
આપ ઉગારણ કાજે મુનિવર, દક્ષિણ દિશામાં જાશેજ;

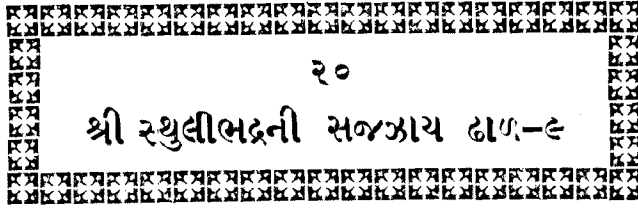
૪

જિહાં જિહાં જિનકલ્યાણ તિહાંતિહાં, ધર્મનો વિચ્છેદ થાશેજી;
 સંત અસંતની પેરે મનાશે, ધર્મી જન સીદાશેજી. ૫
 સોવન થાજે ખીર લખે જે, કુતરો દશમે સુહણેજી;
 ઉત્તમની ઉપાર્જિત લક્ષ્મી, મધ્યમ બહુ પરે માણેજી;
 ગજ ઉપર જે વાનર ચઢિયા, તે હોશે મિથ્યાત્વિ રાજીજી;
 જિન ધર્મે વળી સંશય કરતા, મિથ્યા મતમાં તાજીજી. ૬
 મર્યાદા લોપે જે સાગર, તે ઠાકુર મુકશે ન્યાયજી;
 જુઠા સાચા સાચા જુઠા, કરશે લાંચ પસાયજી;
 જેહ વડેરા ન્યાય ચલાવે, તેહ કરે અન્યાયજી;
 કુડ કપટ છળ છન્ન ઘણેરાં, કરતાં જુઠા ઉપાયજી. ૭
 મહોટે રથે જે વાછરડા જીત્યા, તેરમે સુપને નરેશજી;
 વૃદ્ધપણે સંયમ નહિ લેવે કોઈ, લઘુપણે કોઈક લેશેજી;
 ભૂખે પીડયા દુઃખે પીડયા, પણ વૈરાગ્ય ન ધરશેજી,
 શુવાંદિક મૂઢીને શિષ્યો, આપ મતે થઈ ફરશેજી. ૮
 ઝાંખા રતન તે ચૌદમે દીકાં, તે મુનિવર શુણ્ણ હીણાજી;
 આગમગત વ્યવહારને છંડી, દ્રવ્યની વૃત્તિયે લીણાજી;
 કહેણી રહેણી એક ન દીસે, હોશે ચિત્ત અનાચારજી;
 શુદ્ધ પરંપર વૃત્તિ ઉવેજે, ન વહે વ્રતનો ભારજી. ૯
 રાજકુમાર જે વૃષભે ચઢિયા, તે માંહો માંહિ નવિ મલશેજી;
 વિરૂપા વેર સગાં સંગાથે, પરશુ નેહ તે ધરશેજી;
 કાળા ગજ બેહુ વઢતા દીકા, તે માગ્યા મેહ ન વરસેજી;
 વણજ વ્યાપારે કપટ ઘણેરાં, તોહી પેટ ન ભરશેજી. ૧૦
 સોળ સુપનનો અર્થ સુણીને, ભદ્ર બાહુ ગુરૂ પાસેજી;
 દુઃસમ સમય તણાં ફળ નિસુણી, રાજા હૈયે વિમાસેજી;
 પુત્ર રાજ્ય ઠવી વ્રત લેવે, સારે આતમ કાજજી;
 ભાવિક જીવ બહુલા પ્રતિ બોધ્યા, ભદ્રબાહુ ગુરૂરાજજી. ૧૧
 શુણ્ણ રાગી ઉપશમ રસ રંગી, વિરતિ પ્રસંગી પ્રાણીજી;
 સાચી સદ્ગુણ શું પાલે, મહાવ્રત પંચ સહિ નાણીજી;
 નિંદા ન કરે વદને કેહની, બોલે અમૃત વાણીજી;
 અપરંપાર ભવ જલધિ તરેવા, સમતા નાવ સમાણીજી. ૧૨
 શ્રી જિન શાસન ભાસન સુંદર, બોધી બીજ સુખકારજી;
 જીવદયા મન માંહી ધારો, કરૂણા રસ ભંડારજી;

એ સજ્ઞાય લણીને સમજે, દુઃસમ સમય વિચારજી;
ધીરવિમલ કવિરાય પસાયે, કવિ નયવિમલ જયકારજી.

૧૩

૨૦

શ્રી સ્થુલીભદ્રની સજ્ઞાય ઢાળ-૯

દોહા

સુખ સંપત્તિ દાયક સદા,	પાયક જાસ સુરેન્દ્ર;	
શાસન નાયક શિવગતિ,	વંદું વીર જિણુંદ.	૧
જંબુદ્વીપનાં ભરતમાં,	પાટલી પુર નૃપનંદ,	
સકડાળ મંત્રી તસુ પ્રિયા,	લાછલદે સુખકંદ.	૨
નાગર નાત શિરોમણી,	નવ તેને સંતાન;	
સાત સુતા સુત દોય છે,	વંશ વધારણ વાન.	૩
સ્થુલીભદ્ર લોગી બ્રમર,	મુનિવરમાં પણ સિંહ;	
વેશ વિલુદ્ધો તે સહિ,	ન ગણે રાત ને દિન.	૪
કનક ટકા તેણે વાવર્યા,	સાડી બાર કોડી;	
વર્ષ બાર બોલી ગયા,	પણ છતાં ન શકે છોડી.	૫
શકડાળ મહેં તો તીણે સમે,	કવીશ્વર દુહવ્યો કોય;	
તે માટે મરવું પડ્યું,	તે જાણે સહુ કોય.	૬
શ્રીયક બંધવ તીણે સમે,	પામી નૃપ આદેશ;	
સ્થુલીભદ્રને તેડવા,	આવ્યો મંદિર વેશ.	૭
હકીકત તેહની સાંભળી,	સ્થુલીભદ્ર કહે સુણ નાર;	
આજ્ઞા જો આપો તુમે,	જઈ આવું એક વાર.	૮

ઢાલ ૧-લી

તમને મારા બાપના સમ, જાવા નહિં દઉં રે;
તુજ થકી ઘડી એક, અળગી નહિ રહું રે;
નંદરાય જો આવશે પોતે, વાલા મારા તેને ઉત્તર દેશું રે;
મીઠડા મારા! જે તે ફરમાવશે, તે માથે ચઢાવી લેશું રે.

જાવા નહિ દઉં રે.

૧

પાટલીપુરની શેરીએ ભમતાં, રતન અમુલક લાધ્યું રે;
જાણુ પુરૂષ મેં તુંહિજ દીઠો, તુજ શ્યું મનડું બાંધ્યું રે. જાવા૦

૨

સહેજે તારે દુઃખ પડે, વહાલા હું લોહી રેડું રે;
 પ્રાણ જીવન ! પાછું વાળો, શ્રી નંદરાયનું તેડું રે. જાવા૦ ૩
 ખંતે કરી ખુંધુ ખમશું, પણ નહિ મેલું છોડો રે;
 ઈમ કરતા જો પિયુ ! તુમે ચાલો, તો મુજ સાથે તેડો રે. જાવા૦ ૪
 કોલ કરી સ્થુલિભદ્ર તિહાંથી, આવ્યા મન આનંદે રે;
 ભૂપતિ ભેટી સંયમ લીધું, ઉદયરત્ન પાય વંદે રે. જાવા૦ ૫

ઢાળ ૨-જી

આવ્યો અષાઢો માસ નાવ્યો ધૂતારો રે;
 મુને ડંખ્યો વિરહ ભુજંગ કોઈ ઉતારો રે;
 વિન્નેગ તાણું વિષ વ્યાપીયું સઘળે રે;
 મારી કુલ સમી દેહડી દાધી રે.
 સકડાળના સુત પાળે, બીજો નહિ કોઈ મંત્રનો વાદી રે. ના૦ ૧
 એહના ઝેરની ગતિ અનેરી, માને નહિ મંત્રને મોરો રે;
 એક વાતનો અંત ન આવ્યો, દુઃખ પણ આપે દોહરો રે. ના૦ ૨
 ઝરમર ઝરમર મેહુલો વરસે; ખલહલ વ્યાકુલા વાજે રે;
 બપૈયડો પિયુ પિયુ પોકારે; તિમ તિમ દિલડું દાઝે રે. ના૦ ૩
 વૈરીની પરે એ વરસાલો, મુજ આવી લાગ્યો આડો રે;
 તન મન તલપાપડ થયું મળવા, મુને કોઈ પિયુડો દેખાડો રે. ના૦ ૪
 ઈણુ અવસર શ્રી ગુરૂ આદેશે, સ્થુલિભદ્ર ચોમાસું આવ્યા રે;
 ઉદયરત્ન કહે કોશ્યા રંગે, મોતીયે વધાવ્યા રે. ના૦ ૫

ઢાળ ૩-જી

મારા મન માંહિ લાગે મીઠા, દહાડો આજનો;
 હું પામી પુણ્ય સંજોગ રે, જોગ મને મોલુનો;
 પ્રાણ નાથના પગલા થાતે, અમારું આંગણું નાચવા લાગ્યું રે,
 હૈડામાંહિ હરખ ન સમાએ, વખત અંબર જઈ વાગ્યું રે. દહા૦ ૧
 કુળ દેવીએ કરૂણા કીધી, વાલા ! મોતીડે મેહ વુઠ્યા રે;
 આજ મારે આંગણે આંખો મોર્યો, પુણ્યે પૂરવજ ત્રુકા રે. દહા૦ ૨
 મંદિર હસીને સામું આવે, વાલા ! આ સાચું કે સુહાણું રે;
 આજ મારે ઘેર ગંગા આવી, સુખ નહિ કાંઈ ઉણું રે. દહા૦ ૩
 એક ઘડીની અવધિ કરીને, વાલા ! ચાલ્યા ચિત્તડું ચોરી રે;
 વળતી મુજને વિસરી તેં, કુણુ મનાવે ગોરી રે. દહા૦ ૪

ઉંઝરે આવી શું ઉભા છે, માફ મંદિર પાવન કીજે રે;
 હાસી તુમારી અરજ કરે છે, મુજરો માનીને લીજે રે. દહાં ૫
 ઉઠ હાથ અળગી સંચરજે, પછી જે જાણે તે કરજે રે;
 ધપમપ માદલ ને ધૌકારી, કુદડીની પેરે ફરજે રે. દહાં ૬
 ઇમિ પરઠીને રહ્યા ચોમાસું, ઉદય રત્ન ઇમ ભાષે રે;
 તેહને અમારી વંદના હોજે, મનડું દઢ રાષે રે. દહાં ૭

દાલ ૪ થી

મેં જોગ તુમારો જાણ્યો રે, મેલો ને આંટો રે;
 મન ખટકે કાલજ માંહિ રે, પ્રેમનો કાટો રે, મેલોને આંટો રે. ૧
 જોગ હોય તે જંગલ સેવે, વાલા ! તો રહે જોગનું પ્રાણી રે;
 અમ ઘર આવી જોગ જાળવશો, જોગની મુદ્રા જાણી રે. મેલો ૨
 ઠમક ઠમક પાય વિષ્ણુ આ ઠમકે, વાલા ! રૂમજીમ ઘુઘરી વાજે રે;
 ઝાંઝરડાના ઝમકારામાં, વ્રત સઘળાં ઇમ ભાંજે રે. મેલો ૩
 એક ચોમાસું ને ચિત્રશાલ, ત્રીજો મેહુલો ટપટપચું એ;
 આંખલડીના ઉલાળામાં, મુનિપણ સાસું ન જીવે રે. મેલો ૪
 ધપમપ માદલને ધૌકારે, થેઈ થેઈ નાટક છંદે રે;
 મુખના મરકલડામાં, કહો કુણુ ન પડે ફંદે રે. મેલો ૫
 એવા વચન સુણી કૌશ્યાના, સ્થુલિભદ્ર કહે સુણ બાળા રે;
 ના ના ના ના હવે નહિ ચૂકું, દેખી તારા ચાળા રે. મેલો ૬
 ઉદય રત્ન કહે તે મુનિવરનાં, હું તો પ્રેમે પ્રણમું પાયા રે;
 મનથી જેણે ઉતારી મેત્રી, ખાર વર્ષની માયા રે. મેલો ૭

દાલ ૫ મી

માંડયો નાટારંગ મહારંગ વરસે રે; મેહશ્યું માંડયો વાદ;
 જાનની તરસે રે;
 ગગન મંડળમાં ઉંડો ગાજે, મહેલમાં માદલ શુંજે રે;
 ચિત્રશાળામાં વીણા વાજે, મોર લવે ગિરિકુંજે રે;
 મહારંગ વરસે રે ૧
 પિયુ પિયુ પિયુ પિયુ ચાતક બોલે, વાલા ટુહુટુહુ કોયલ ટહુકે રે;
 ઘુઘરીનાં ઘમકારામાં, તાયેઈ તાન ન ચૂકે રે. મહાં ૨
 ઝળહળ કાને ઝાલ ઝબુકે; તે તો જલબાળા ને જીવે રે;
 પાનીએ લાલ મમોલો જીત્યો, હરિચ સાલુ અતિ દીપે રે. મહાં ૩

ઉઠ કોડ રોમાં ઉછળીયા, એ તો જલમ કીશે નેશ રે;
જલમાંહિ કમલ રહે જિમ કોરું, તિમ રથુલિલદ્ર રહ્યા કોરા રે. મહાં ૪
લળી લળી કુદડી લેતી જુવે, તે તો આડી નજરે રહે રે;
ઉદય રત્ન કહે ધન્ય મુનિવર, ન જુએ પાછું ફેરી રે. મહાં ૫

ઢાલ-૬-ઠી

તું શાને કરે છે ચાળા રે, હું નહિ ચૂકું રે;
મને વ્હાલી લાગે છે માળા રે, ધ્યાન ન ચૂકું રે;
હું નહી ચૂકું રે. ૧
શીલ સાંથે મેં કીધી સગાઈ, મેં તો મેલી બીજી માયા રે;
મયણા જલીમને જેર કરીને, જીત નિશાન બજાયા રે. હું ૨
વજ્ર કછોડો વાળ્યો મેં સુધો, તે તારો છોડ્યો નહિ છૂટે રે;
મંજરી જો ઘણું અકળાયે, તરાપેં શીકું ન તુટે રે. હું ૩
શશિહર જો અંગારા વરસે, અને જો સમુદ્ર મર્યાદા મૂકે રે;
પવને જો કનકાયલ ડોલે, નક્ષત્ર મારગ ચૂકે રે. હું ૪
તો પણ હું તારે વશ ના'વું, તું સુંદરી ! માનજે સાચું રે;
રાઈનો પહાડ વહી ગયો રાતે, હવે નથી મન કાચું રે. હું ૫
સો બાળક જો સામટા રૂવે, તો પાવઈ ન ચઢે પાનો રે;
જાગટ શાને ફંદ કરે છે, લાગે ન હવે તાનો રે. હું ૬
જિજ્ઞે મુનિવર ત્રેવડી કોશ્યાને, એ તો પગની મોજડી તોલે રે;
તેહને અમારી વંદના હોજો, ઉદયરત્ન એમ બોલે રે. હું ૭

ઢાલ-૭-મી

સાંભલી તારા વચણાં રે, થઈ હું ઘેલી રે;
મને સાલે હૈડા માંહી રે, પ્રીતડી પહેલી રે. થઈ ૧
બાર વરસની પ્રીત જે બાંધી, વ્હાલા આપના બોલ
જે બોલ્યા રે;
કોલ કર્યો જે જમણે હાથે, વ્હાલા તે કેમ જાયે મેલ્યારે. થઈ ૨
એક ઘડી પણ અળગા રહેતા, મનમાં મહાદુઃખ થાતું રે;
આંખડીએ આંસુડાં ખરતા, બોલી જુવે તે ખાતું રે. થઈ ૩
એક દિવસે મેં રીસ કરીને, તુજ શું કીધ માની રે;
બાંધ્યા ઝાલી મનાવી મુજને, તે વેળા કિહાં નાઠી રે. થઈ ૪
પહેલે રાગ ધરી તેં મુજને, મેરૂને માથે ચઢાવી રે;
મૂળમાંથી તરછોડતા તુજને, મનમાં મહેર ન આવી રે. થઈ ૫

નાગર સહિ તે નિર્દય હોવે, મુખથી બોલે મીઠું રે;
કાળજા માંહેથી કપટ ન છાંડે, તે મેં પ્રત્યક્ષ દીઠું રે. થઈ૦ ૬
એવા એલંભા કાને સુણીને, મુનિવર મન ન આણ્યું રે;
ઉદયરત્ન કહે ધન્ય લાછિલદે, જિણે તું દિકરો જાયો રે. થઈ૦ ૭

ઢાલ-૮-મી

મેં પરણી સંજમનારી રે, તુજને વિસારી રે;
તારા માથાની મળી તેહ, કામણુગારી રે, તુજને વિસારીરે. તુજ૦ ૧
તેણે મુજને આકર્ષી લીધો, એક પલક ન મેલે પાસો રે;
ઉઠ હાથ તુજ અળગી રાખે, ન આપે વારો વારો રે. તુજ૦ ૨
તુંડી નજરમેળ મળવા તિણે, માફ મનડું ઉલાળી લીધું રે;
તે આગળ શો જોર તારો, બેસી રહો મન વાળી રે. તુજ૦ ૩
ચિહું પાસે ચોકી છે તેહની, હાથે છે તાળું ને કુંચી રે;
ઘરમાં પગ ન પડે તારો, જો થાએ ઉંચી નીચી રે. તુજ૦ ૪
મુહપત્તિ માળા નેવળી એઘો, અહનિશ રહે મુજ તીરે રે;
એ ત્રણે ચોકી છે તેહની, તુજને તે તો કેમ ધીરે રે. તુજ૦ ૫
પાંચની સાળે તે છે પરણી, તું તો છે મનની માની રે;
આખર તારો અમલ ન પહોંચે, તે માટે રહે છાની રે. તુજ૦ ૬
સહેજે તુજ શું વાત કરું તો, ચડશે તેહને ચટકો રે;
તલવારની ધારા પર રાખે, પણ લાખિણો લટકો રે. તુજ૦ ૭
જોર ચોરના કિહાં લગે પહોંચે, જિહાં લગે ધણી નવિ જાગે રે;
ધણી જ્યારે જાણીને જુએ ત્યારે, ચોર સહુ મારગ લાગે રે. તુજ૦ ૮
એવાં વચણ સુણી મુનિવરનાં, કોશ્યા સમકિત પામી રે;
જે કર જોડી વંદે તેહને, ઉદયરત્ન શિર નામી રે. તુજ૦ ૯

ઢાલ-૯-મી

પામી તે પ્રતિબોધ ચોથું રે;
ચોથું રે વ્રત વળી ચોથું (ચોખું) ઉચરી રે;
સમકિત મૂળ વ્રત બાર કોશ્યા રે,
કોશ્યા રે મુનિવર વચને આદર્યા રે. ૧
ધન્ય લાછિલદે માતા, ધન્ય રે,
ધન્ય રે તારા શકડાળ તાતને રે;

- ધન્ય ધન્ય જૌતમ ગોત્ર, ધન્ય રે,
 ધન્ય રે, નિર્મળ નાગર ન્યાતને રે. ૨
- ધન્ય ધન્ય જક્ષા બેન વળી રે,
 વળી રે ધન્ય ધન સરિયા બ્રાતને રે;
 ધાર્ય પણાને ધન્ય, ધન્ય જગમાં રે,
 ધન્ય ધન્ય તુજ અવદાતને રે. ૩
- સંભૂતિ વિજય ગુરુ ધન્ય જે થયો,
 ધન્ય જે થયો ધર્મી ચાર જ તાહરો રે;
 ધન્ય ધન ચિત્ર શાળી જોતા રે,
 જોતા રે, ધન્ય ધન્ય જન્મારો માહરો રે. ૪
- જે પામી હું તું જશ્યું પ્રીતિ, જો જો રે, જો જો રે મુઝબુઝા ઉગરી રે;
 બાંહી ઝાલ્યા માટ, મુજને રે, મુજને રે વાહલા તે નિર્મલ કરી રે, ૫
 કોશ્યા શું લેઈ શીખ, મુનિવર રે, મુનિવર રે. વિહાર કરે તિહાંથી હવે રે;
 પોત્યા શ્રી ગુરુ પાસ, હુકર રે, હુકર રે ફરી ફરી ગુજ મુખથી ચવે રે. ૬
 નામ રાખ્યું જગમાંહી, જેણે રે, જેણે રે ચોરાસી ચોવિશી લગે રે;
 ધન ધન તે નરનારી, મનથી રે, મનથી રે વિષય થકી જે ઉભગે રે. ૭
 સત્તરસેં ઓગણસાઠ, મૃગશીર રે, મૃગશીર રે સુકી મૌન એકાદશી રે;
 શીત્ર તણા ગુણ એહ, ગાયા રે, ગાયા રે મેં ઉઝા ઉનામાં ઉલ્લસી રે. ૮
 શ્રી રથુલીભદ્ર ઋષિરાય, ગાતાં રે, ગાતા રે મુહ માગ્યા પાસા હળ્યા રે;
 ઉદયરત્ન કહે એમ, મનના રે, મનના રે મનોરથ સહુ વેગે ફળ્યા રે. ૯

૨૧

શ્રી સુકુમાલિકાની સજાયા હાલ-૩

હાલ ૧ લી

- વસંતપુર સોહમણું રે, રાજ્ય કરે તિહાં રાય,
 સિંહસેન નૃપતિ રાજ્યો રે, રાણી સિંહલ્યા નામ રે;
 પ્રાણી, જુઓ જુઓ કર્મની વાત.
 છાંડે પણ છુટે નહિ રે, કર્યા કર્મ વિશેષ રે પ્રાણી ૧
 શશક ભશક હોય તેહના રે. ઉપન્યા તે બાલકુમાર;
 બાલિકા એક સુકુમાલિકા રે, રૂપ તણે ભંડાર રે. પ્રાણી ૨

શસક ભશક સુકુમાલિકા રે, વાધે તે રૂપ વિવેક;	
અનુક્રમે મોટા થયા રે, જ્ઞાનાદિ ગુણ સુવિશેષ રે. પ્રાણી૦	૩
સાધુ સમીપ દીક્ષા ગ્રહી રે, શસક ભશક સુકુમાર;	
પછી તેહનું શું થયું રે, જુઓ કર્મ વિટંબ રે. પ્રાણી૦	૪
ગામ નગર પૂર વિચરતા રે, પાળે જિનવર આણ;	
તપ કરતા અતિ આકરાં રે; તોડે કર્મ નિદાન રે. પ્રાણી૦	૫
બાલિકા એક સુકુમાલિકા રે; તેનું અનુપમ રૂપ;	
વિવરીને હું વર્ણવું રે, જોવા આવે ભૂપ રે. પ્રાણી૦	૬
બ્રાતા દોય ચોકી કરે રે, મેલી કુળ આચાર;	
ઋતુ ધરી ન ખમાવીયા રે, અકૂમ તપ અનુસાર રે. પ્રાણી૦	૭
અંગોપાંગ હાલે નહિ રે, જીવ થયો અસરાળ;	
કંઠે તો કાંટા પડે રે, મરણ બાણ્યું સુકુમાળ રે. પ્રાણી૦	૮
મરણ બાણી મેલી ગયા રે, થઈ ઘડી એક જામ;	
શીતળ વાયો વાયરો રે, પ્રાણ સચેતન તામ રે. પ્રાણી૦	૯
ચાર દિશાએ જોએ વળી રે, વન મોટું વિકરાળ;	
નયણે તો આંસુ ઝરે રે, બેઠી વડતરૂ છાંય રે. પ્રાણી૦	૧૦

ઢાલ ૨ જી

હવે એક સમયે આવ્યો પરદેશી, વેપારી વહેપારે રે;	
પાંચસો પોઠ ભરીને લાવ્યો; સાર્થવાહ શિરદાર,	
જુઓ જુઓ જન્મ જરા જગ જોરો, કર્મ ન મેલે કેડો. ૧	
પોઠ ઉતારી સરોવર તીરે, લયું દ્યોર ગંભીર રે;	
વડ તળે મોટી વાદળીની છાયા, તેમાં ભર્યા નીર. જુઓ૦	૨
ઈંધણ પાણી જોવા સારૂ, ફરે અનુચર જોતા રે;	
બેઠી બાળા વનમાં દેખી, ત્યાં કને જઈ પોતા રે. જુઓ૦	૩
રે બાઈ તું એકલી વનમાં, ઇહાં કેમજ આવી રે;	
કહે બેની સાંભળ વીરા; કર્મે મુજને લાવી રે. જુઓ૦	૪
અનુચરે જઈને સંભળાવીયું, સાર્થવાહની પાસે રે;	
મહાવનમાં એક નારી અનુપમ, બેઠી વડતરૂ છાંયે રે. જુઓ૦	૫
ઈંદ્રાણી ને અપછરા સરખી, રૂપા રૂપી ગાત્ર રે;	
કહો તો અહિંયા તેડી લાવું, જોયા સરખી પાત્ર રે. જુઓ૦	૬
સાર્થ કહે તેડી લાવો, ઘડી ન લગાડો વિલંબ રે;	
અનુચર તેડીને લાવીયે, સાર્થ વાહની પાસ રે. જુઓ૦	૭

વાત વિનોદ કરી સમજવી, ભોળવી તે નારી રે;	
સાર્થવાહે ઘરમાં બેસાડી, કર્મ તણી ગતિ ન્યારી રે. જીવેા	૮
કર્મ કરે તે કોઈ ન કરે, કર્મે સીતા નારી રે;	
દમયંતી છોડી નળ નાઠો, જીવેા જીવેા વાત વિચારી રે. જીવેા	૯
સુકુમાલિકાએ મનમાં વિમાસી, છોડ્યો સંજમે જોગ રે;	
સાર્થવાહ ના ઘરમાં રહીને, ભોગવે નિત્ય નવા ભોગ રે. જીવેા	૧૦
ભાઈ પોતાનો સંજમ પાળે, દેશદેશાન્તર ફરતા રે;	
અનુકરે તેના ઘરમાં આવ્યાં, ઘેર ઘેર ગોચરી ફરતા રે. જીવેા	૧૧
મીઠા મોઢક ભાવ ધરીને, મુનિને વહોરાવ્યા રે;	
મુનિ પશુ મનમાં વિસ્મય પામ્યા, સમતા શું મન લાવ્યા રે. જીવેા	૧૨
કહે બેની સાંભળ વીરા, શી ચિંતા છે તુમને રે;	
મનમાં હોય તે મુજને કહો, જે હોય તમારા મનમાં રે. જીવેા	૧૩
તારા જેવી એક બેન અમારી, શુદ્ધો સંજમ પાળી રે;	
મોટું ફળ મરીને પામી, તે મનમાં વિમાસી રે. જીવેા	૧૪
સુકુમાલિકા કહે સાંભળ વીરા, જે બોલ્યા તે સાચું રે;	
કર્મે લખ્યું તે મુજને થયું છે, તેમાં નહિ કાંઈ કાચું રે. જીવેા	૧૫

ઢાલ-૩-૭

મનમાં સમજ્યા હોય, બ્રાત વડેરા એમ કહે;	
સાંભળ બેની વાત, તે તો તું નવિ લહે;	
નહિ કાંઈ તારો વાંક, પૂર્વ ભવ આંતરો નહિ;	
કાંઈ તારો દોષ, રાખે કોઈ મન ઘેરો.	૧
આગળ સિધ્યા અનંત, સંજમથી લડથડયા,	
તપને બળે વળી શીવ, મંદિરમાં તે ગયા;	
આ સંસાર અસાર, નાટક નવલો સહી,	
તે દેખી મત રાચી, તુમે કા શી મતી.	૨
જેવો રંગ પતંગ કે, સુખ સંસારનું,	
ઝાકળ વરસ્યો પાન કે, મોતી ઠારનું;	
એમ મીઠે વચને, બેની પ્રતિ બુઝવી,	
સંયમ લહી મન શુદ્ધ, વૈરાગી મન ફળી.	૩
સમેત શિખર ગિરનાર, આબુની જાત્રા કરી,	
વળી શત્રુજય ગિરિરાજ, તેણે ફરસી કરી,	
વનમાં રહ્યા એકાકી કે, કાચા કેળવી,	
વનચર જીવ અનેક, તેને પ્રતિ બુઝવી.	૪

છકું અકુંમ ઉપવાસ, આંખિલ એકાસણું,
પાળેજિનવર આણુ કે, સમકિત સોહામણું,
એમ કરતા કેઈ માસ, થયા દિન કેટલા,
કર્મરૂપી સુભટ, હણ્યા તેણે તેટલા. ૫
એમ અઘોર તપ કરતાં, કાયા થઈ દુર્બળી,
ન રહ્યા લોહી માંસ કે, હાડ ગયા ગળી;
સંલેખન એક માસનું, અણુસણુ આદરી,
એમ કરતા સુકુમાલિકા, આયુ પુરણુ કરી. ૬
એમ ચારિત્ર આરાધી, ત્રિકરણુ યોગથી,
પહોંચી દેવલોક માંહી, અંતે શિવગતિ લહી;
સુમતિ વિજયનો શિષ્ય, રામવિજય ધંમ ભણે,
ઘેર ઘેર મંગળ માળ કે, સુખ સંપત્તિ લહે. ૭

૨૨

પાંચ મહાવ્રતમાં પચીસ ભાવનાની-
પહેલા મહાવ્રતની સંજ્ઞાય હાલ-૫

મહાવ્રત પહેલું રે મુનિવર મન ધરો, એમ જંપે શ્રી વીરોળ;
ત્રિવિધ ત્રિવિધ હિંસા પરિહરો, તો પામો ભવ પારોળ. મહાં ૧
ભાવના પાંચ છે તેહની, જે કહી પહેલે અંગેળ;
એ ભાવતા એ મુનિવર જાણીએ, ચારિત્ર અધિક રંગેળ. મહાં ૨
ધર્મ સમિતિ રે જોઈને ચાલવું, ધુસર પ્રમાણે તેહોળ;
પ્રાણીનો વધ મન શું ન ચિંતવે, બીજી ભાવના એહોળ. મહાં ૩
વચન સાવધ રે નવિ જોલે, જેહથી હોય જીવ ધાતળ;
ત્રીજી ભાવના ઇણિપરે ભાવતાં, જગમાં હોવે વિખ્યાતળ. મહાં ૪
પુંજ લેતા રે પુંજ મુકતાં, વસ્ત્ર પાત્ર પ્રમુખોળ;
આદાન નિક્ષેપ એ ચોથી કહી, ટાળે ભવનાં દુઃખોળ. મહાં ૫
અન્ન પાન અજવાળે વાવરે, ભાજન મોટે જોયળ;
પંચમી ભાવના એણી પરે ભાવતાં, શિવ પંથ ગામી હોયળ. મહાં ૬
એહ ભાવના જેને મન વસી, મહાવ્રત સ્થાનક ત્યાંહોળ;
શ્રી ગુરૂ ખિમાવિજય પ્રસાદથી, જસ વાધે જગ માંહોળ. મહાં ૭

બીજ મહાવ્રતની સજ્જાય

- મહાવ્રત બીજું આદરૌ મુનિ રાયા રે;
જ'પે શ્રી વર્ધમાન ભવદુઃખ જાયા રે;
અલિક વચન નવિ જોલવું મું;
છાંડો મૃષાવાદ મન-વચ-કાયા રે. ૧
- ભાવના પંચ છે તેહની મું જુઓ હૃદય મોઝાર જેમ સુખ થાય રે;
અણુવિચાર્યું ન જોલવું મું મૃષા ભાષા હોય દુઃખ ઉપાય રે. ૨
- ક્રોધે કરીને જોલતાં મું વ્રતને લાગે દોષ પાપ પોષ થાય રે;
લોભે જુહુ જોલતાં મું ધર્મની થાયે હાન કીર્તિ જાય રે. ૩
- ભય મનમાં આણી કરી મું, જુઠ ન જોલો દોષ દુર્ગતિ જાય રે;
હાંસી ફરસી જાણીએ મું ટાળો તેહનો દોષ વ્રત ન પજાય રે. ૪
- એણીપેરે ભાવના ભાવતો મું પામે ભવનો પાર વંદુ પાય રે;
શ્રી ગુરુ ખીમાવિજય તણો મું મહિમા મહિમા સાર, જગજશગાય રે. ૫

ત્રીજ મહાવ્રતની સજ્જાય

- મહાવ્રત ત્રીજું મુનિ તણું રે હાં,
જ'પેશ્રી જિનરાય મુનિવર સાંસજો,
અદત્ત વસ્તુ લેવી નહી રે હાં, જેહથી વિણુસે કાજ. મું ૧
- ભાવના પંચ છે તેહની રે હાં, ભાવો મન ધરી પ્રેમ; મું
પહેલા અંગથી જાણીએ રે હાં, જેમ હોય વ્રતને ક્ષેમ. મું ૨
- નિર્દોષ વસ્તુ જાયવી રે હાં, જિમ ન હોય જિન અદત્ત; મું
ગુરૂની આજ્ઞાએ વાવરે હાં, આહાર પાણી એક ચિત્ત. મું ૩
- એવા અભિગ્રહમાં રહે રે હાં, જાયે ફરી વારંવાર; મું
સ્વામિ અદત્ત લાગે નહી રે હાં, વાધે દીલ ઉદાર. મું ૪

સાધર્મીકનો તિમ વળી રે હાં, અવગ્રહ માગે એહ; મું
અપ્રીતિ કારણ નવિ હોવે રે હાં, અદત્ત ન લાગે તેહ. મું ૫
વ્રત તરૂને સિંચવા રે હાં, ભાવના છે જળ ધાર; મું
સમકિત સુરતરૂ મહ મહે રે હાં, શિવપદ ક્ષણ મનોહાર. મું ૬
એણીવિધ શુ' આરાધતા રે, હોય કર્મનો નાશ; મું
શ્રી ગુરૂ ખીમાવિજય સેવતાં રે, જશની પહોંચી આશ. મું ૭

ચોથા મહાવ્રતની સજ્જાય

મહાવ્રત ચોથું મન ધરો, ભાંખે શ્રી વર્ધમાન રે. મુનિવર દીલ ધરો.
નવવિધ વિશુદ્ધે પાળતા, લહિયે વંછિત સ્થાન રે. મું ૧
ભાવના પંચ છે તેહની, ભાવો એકાગ્ર ચિત્ત રે; મું
પહેલા અંગ ધકી કહી, આણી મનમાં હિત રે. મું ૨
સ્ત્રી કથા કહેવી નહિ, પહેલી ભાવના એહ રે; મું
મન વિકાર ન ઉપજે, વાધે વ્રત ગુણ ગેહ રે. મું ૩
સરાગ દૃષ્ટિ જોવે નહી, સ્ત્રીનાં અંગ ઉપાંગ રે; મું
ખીજ ભાવના એ કહી, કરે વ્રત શુદ્ધ જેમ ગંગરે. મું ૪
પૂર્વ કીડા કહેવી નહિ, જેથી વિહ્વળ ચિત્ત રે; મું
ત્રીજ ભાવના જાણવી, જિન શાસનની રીત રે. મું ૫
અતિ માત્રા એ ન વાવરે, આહાર પાણી સરસ રે; મું
ચોથી ભાવના ભાવતો, કરે વિષયગુણ નીરસ રે. મું ૬
સ્ત્રી પશુ પંડક રહિત વળી, વસે વસતી જોય રે; મું
પંચમી ભાવના ભાવતા, ચારિત્ર નિર્મલ હોય રે. મું ૭
ક્ષમા ગુણે કરી શોભતું, શ્રી ગુરૂ ખીમાવિજય નામ; મું
તાસ ચરણ નિત્ય સેવતાં, લહીએ જસ બહુમાન. રે. મું ૮

પાંચમા મહાવ્રતની સજ્જાય

હવે મહાવ્રત પાંચમું કહીએ, જેહથી ભવપાર લહીએ હો. મુનિવર સોભાગી
સાંભળો કહે જિનવર વાણી, ભાવના પંચ છે તસ જાણી હો. મું ૧

શ્રોત્રેન્દ્રિય વિષય ન ગ્રહવો, સુરભિ દુરભિ સમ સહેવો હો; મું
 ચક્ષુઃદ્રિય વિષયમાં ન રાચો, પુદ્ગલ દેખી નવિ માચો હો. મું ૨
 રસના રસ વશ નવિ આણો, જિન આણાએ બોલવું જાણો હો; મું
 રસ ઈન્દ્રિય દોષ નિવારો, ચોથી ભાવના એ આતમ તારો હો. મું ૩
 સ્પર્શેન્દ્રિય વિષ વિષય નિરોધ, કરે થાયે નિર્મળ બોધ હો; મું
 એમ જાણી વિષયને છ'ડો, પંચમી ભાવના મેં દિલ મંડો હો. મું ૪
 એકેકીઈદ્રિય વશ પડીઆ, રૂઝ અલિ મત્સ્ય પતંગ ગય નડીયા હો; મું
 જે પાંચે વશ નવિ રાજે, તેહને દુઃખ જિનવર ભાજે હો. મું ૫
 એ ભાવના ઇમ દિલ ધરતો, દુષ્કૃત કર્મને ક્ષય કરતો હો; મું
 શુદ્ધ નિર્મળ જ્ઞાન તે પાવે, આતમને શિવપદ હાવે હો. મું ૬
 પંચ મહાવ્રતની પચનીશ, ભાવના કહી લવલેશ હો; મું
 શ્રી ખિમાવિજય ગુરરાયા, જસ વ્રાધે સેવતાં પાયા રે હો. મું ૭

૨૩

શ્રી પંચમહાવ્રતની સજ્જાય-ઢાલ-૫

પ્રથમ મહાવ્રતની "

સજ્જ મનોરથ પૂરવે રે, શંખેશ્વર જિનરાય;
 તેહ તણા પસાયથી રે, કર્ પંચ મહાવ્રત સજ્જાય રે
 મુનિજન એ પહેલું વ્રત સાર;
 એથી લઈએ લવનેા પાર રે મું ૧
 પ્રાણુતિપાત વિરમણ કહ્યું રે, પહેલું વ્રત સુવિચાર;
 વ્રસ સ્થાવર બે જીવની રે, રક્ષા કરે અણુગાર રે. મુનિં ૨
 પ્રાણુતિપાત કરે નહી રે, ન કરાવે કોઈ પાસ;
 કરતાં અનુમોદે નહીં રે, તેહનો મુગતિમાં વાસ રે. મુનિં ૩
 જયણાએ મુનિ આલતાં રે, જયણાએ બેસંત;
 જયણાએ ઉભા રહે રે; જયણાએ સુવંત રે. મુનિં ૪
 જયણાએ ભોજન કરે રે, જયણા એ બોલંત;
 પાપકર્મ બાંધે નહિ રે, તે મુનિ મોટા મહંત રે. મુનિં ૫
 પાંચે વ્રતની ભાવના રે, જે ભાવે ઋષિરાય;
 ક્રાંતિવિજય મુનિ તેહના રે, પ્રેમે પ્રણમે પાય રે. મુનિં ૬

બીજા મહાવ્રતની સંજ્ઞા

અસત્ય વચન મુખથી નવિ બોલીએ, જિમ નાવે રે સંતાપ;
મહાવ્રત બીજે રે જિનવર ઇમ લણે, મૃષા સમુ નહિ પાપ.

અસત્ય વચન મુખથી નવિ બોલીએ.

૧

ખારા જળથી રે તૃપ્તિ ન પામીએ, તિમ ખોટાની રે વાત;
મુણતાં શાતા રે કિમહિ ન ઉપજે, હોયે ધર્મનો ઘાત.

અસં

૨

અસત્ય વચનથી રે વૈર પરંપરા, કો ન કરે વિશ્વાસ;
સાચા માણસ સાથે ગોઠી, મુજ મન કરવાની આશ.

અસં

૩

સાચા નરને સહુ આદર કરે, લોક લણે જસવાદ;
ખોટા માણસ સાથે ગોઠી, પગે પગે હોય વિખવાદ.

અસં

૪

પાળી ન શકે ધર્મ વીતરાગનો, કર્મ તણે અનુસાર;
કાંતિ વિજય કહે તે પ્રશંસીએ, જે કહે શુદ્ધ આચાર.

અસં

૫

ત્રીજા મહાવ્રતની સંજ્ઞા

ત્રીજી મહાવ્રત સાંભળો, જે અદત્તાદાન.

દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ ભાવથી, ત્રિવિધે પરચખાણ

તે મુનિવર તારે તરે.

૧

તે મુનિવર તારે તરે, નહિ લોભને લેશ;

કર્મ ક્ષય કરવા લણી, પહેર્યો સાધુનો વેષ.

તેં

૨

ચોરી કરતાં ઇહ લવે, વધ બંધન ખામંત;

રૌ રૌ તે નરકે પડે, એમ શાસ્ત્ર બોલંત.

તેં

૩

પરધન લેતા પરતણાં, લીધા બાહ્ય પ્રાણ;

પરધન પરનારી તજે, તેહના કરું રે વખાણ.

તેં

૪

ત્રીજી મહાવ્રત પાળતાં, મોક્ષ ગયા કેઇ કોડિ;

કાંતિવિજય મુનિ તેહનાં, પાપ નમે કરજોડી.

તેં

૫

ચોથા મહાવ્રતની સજ્જાય

- સારસ્વતી કેરા રે ચરણ કમળ નમી, મહાવ્રત ચોથું રે સાર;
કહીશું ભાવે રે ભૂવિચણ સાંભળો, સુણતાં જ્ય જ્યકાર;
એવા મુનિવરને પાયે નમું. ૧
- એવા મુનિવરને પાયે નમું, પાળે શીયળ ઉદાર;
અઠાર સહસ શીલાંગરથના ઘણી, ઉતારે લવપાર. એવાં ૨
- ચોથા વ્રતને રે સમુદ્રની ઉપમા; ખીજ નદીઓ સમાન રે;
ઉત્તરાધ્યયને રે તે બત્રીશમે, ભાષે જિન વર્ધમાન. એવાં ૩
- કોશ્યા મંદિર ચોમાસું રહ્યા, ન ચલ્યા શીયળે લગાર;
તે સ્થુલિલદ્રને જાઉં ભામણે, નમો નમો રે સો વાર. એવાં ૪
- સીતા દેખી રે રાવણ મોહિયો, કીધા કોડી ઉપાય;
સીતા માતા રે શીયળે નવિ ચલ્યા, જગમાં સહુ ગુણ ગાય. એવાં ૫
- શીયળ વિહુણા રે માણસ કુટડાં, જેવા આવળ કુલ;
શીયળ ગુણે કરી જેહ સોહામણા. તે માણસ બહુ મુલ. એવાં ૬
- નિત ઉઠી રે તસ સ્મરણ કરું, જેણે જગ જીત્યો રે કામ;
વ્રત લેધને રે જે પાળે નહી, તેનું ન લીજે રે નામ. એવાં ૭
- દશમાં અંગમાં રે શીયળ વખાણીયો, સકળ ધરમમાંહે સાર;
કાંતિવિજય મુનિ ધણિ પરે ભણે, શીયળ પાળો નરનાર. એવાં ૮

પાંચમા મહાવ્રતની સજ્જાય

- આજ મન થનોરથ અતિ ઘણો, મહાવ્રત ગાવા પાંચમા તણો;
જિહાં સર્વ થકી પરિગ્રહ તજે, તેને સંયમ રમણી અતિલજે;
આજ મનોરથ અતિ ઘણો. ૧
- જેથી સંયમ યાત્રાની ખપડિયે, તે તો પરિગ્રહમાં નવિ કહીયે;
જે ઉપરે મૂર્છા હોય ઘણી, તેહને પરિગ્રહ ભાષે જગધણી. આં ૨

તૃણા તરૂણી શુ' મોહિયા, તેણે વિશેવસા ખોઈયા;
 તૃણા તરૂણી જસ ઘર બાળા, તે જગ સઘળાના ઓશિયાળા. આં ૩
 તૃણા તરૂણી જેણે પરિહરી તેણે સંયમશ્રી પોતે વરી;
 સંયમ રમણી જસ પટરાણી, તેહને પાય નમે ઈંદ્રાણી. આં ૪
 સંયમ રમણી શુ' જે છે રાતા, તેને ઈહ ભવ પરભવ સુખ શાતા;
 પાંચે વ્રતની ભાવના કહી, આચારાંગ સૂત્ર થકી લહી. આં ૫
 શ્રી કીર્તિ વિજય ઉવજ્જાય તણો, જગમાંહે મહિમા ઘણો;
 તેનો શિષ્ય કાંતિવિજય કહે, એ સજ્જાય ભણતાં સુખ લહે. આં ૬

૨૪

દશવૈકાલિકની સજ્જાય હાલ-૧૧

પહેલા અધ્યયનની સજ્જાય

શ્રી ગુરૂપદ પંકજ નમીજી, વળી ધરી ધર્મની બુદ્ધિ;
 સાધુક્રિયા ગુણ ભાખશુંજી, કરવા સમકિત શુદ્ધિ મુનીધર;
 ધર્મ સયલ સુખકાર, તુમે પાળો નિરતિ ચાર મું ધર્મં ૧
 જીવદયા સંયમ તવોજી, ધર્મ એ મંગળ રૂપ;
 જેના મનમાં નિત્ય વસેજી, તસ નમે સુરતર જૂપ. મું ધર્મં ૨
 ન કરે કુસુમ કિલામણીજી, વિચરતો જીમ તરૂવંદ;
 સંતોષે વળી આતમાજી, મધુકર ગ્રહી મકરંદ. મું ધર્મં ૩
 તેણી પરે મુનિ ઘર ઘર ભમીજી, લેતા શુદ્ધ આહાર;
 ન કરે બાધા કેઈને જી, દ્વીયે પિંડને આધાર. મું ધર્મં ૪
 પહેલે દશવૈકાલિકે જી, અધ્યયને અધિકાર;
 ભાખ્યો તે આરાધતાંજી, વૃદ્ધિવિજય જયકાર. મું ધર્મં ૫

બીજા અધ્યયનની સજ્જાય

નમવા નેમિ જિણંદને, રાજુદ રૂડી નાર રે;
 શીલ સુરંગી સંચરે, ગોરી ગઢ ગિરનાર રે;
 શીખ સુહામણી મન ધરો. શીખં ૧
 તુમે નિરૂપમ નિર્ગંથ રે, સવિ અભિલાષા તજી કરી;
 પાળો સંયમ પંથ રે, શીખ સુહામણી મન ધરો. શીખં ૨

પાઉસ ભીની પન્નિની, ગઈ તે ગુફામાંહિ તેમ રે;	
ચતુરા ચીર નિચોવતી, દીઠી ઋષિ રહનેમ રે. શીખ૦	૩
ચિત્ત ચળે ચારિત્રિયો, વચણ વદે તવ એમ રે,	
સુખ ભોગવીએ સુંદરી ? આપણે પૂરણ પ્રેમ રે. શીખ૦	૪
તવ રાયજાદા ઇમ ભણે, ભૂંડા ઇમ શું ભાખે રે;	
વચણ વિરૂદ્ધ એ જોલતાં, કાંઈ કુળલાજ ન રાખે રે. શીખ૦	૫
હું પુત્રી ઉચ્ચસેનની, તુ યાદવકુળ જાયો રે;	
નિર્મળ કુળ છે આપણાં, તો કેમ અકારજ થાયો રે. શીખ૦	૬
ચિત્ત ચળાવી એણી પેરે, નીરખીશ જો તું નારી રે;	
તો પવનાહત તરૂં પરે, થાઈશ અથિર નિરધારી રે. શીખ૦	૭
ભોગ ભલા જે પરહર્યા, તે વળી વાંછે જેહ રે;	
વમન ભક્ષી કુત્તાસમો, કહીએ કુકર્મી તેહ રે. શીખ૦	૮
સર્પ અગંધક કુળ તણાં, કરે અગ્નિ પ્રવેશ રે;	
પણ વમિયું વિષનવિલીએ, જીવો જાતિ વિશેષ રે. શીખ૦	૯
તિમ ઉત્તમ કુળ ઉપના, છોડી ભોગ સંજોગ રે;	
ફરી તેહને વાંછે નહિ, હુવે જો પ્રાણ વિયોગ રે. શીખ૦	૧૦
ચારિત્ર કેમ પાળી શકે, જો નવિ જાયે અભિલાષ રે;	
સીદ્ધાતો સંકલ્પથી, પગ પગ ઇમ જિન ભાંખે રે. શીખ૦	૧૧
જો પણ કંચન કામિની, ઇચ્છતા ને ભોગવતા રે;	
ત્યાગી ન કહીએ તેહને, મનમેં શ્રી જોગવતા રે. શીખ૦	૧૨
ભોગ સંયોગ ભલા લહી, પરહરે જેહ નિરીહ રે;	
ત્યાગી તેહિજ ભાખીયો, તસપદ નમું નિશદિહ રે. શીખ૦	૧૩
ઇમ ઉપદેશને અંકુશે, મયગલ પરે મુનિરાજે રે;	
સંયમ મારગ સ્થિર કર્યો, સાધ્યું વંછિત કાળે રે. શીખ૦	૧૪
એ બીજા અધ્યયનમાં, ગુરૂહિત શીખ પસાયે રે;	
લાલ વિજય કવિરાયનો, વૃદ્ધિ વિજય એમ ભાસે રે. શીખ૦	૧૫

ત્રીજા અધ્યયનની સજ્જાય

આધા કરમી આહાર ન લીજીયે, નિશિ ભોજન નવિ કરીએ;
 રાજપિંડને સજ્જાંતરનો, પિંડ વળી પરિહરીએ કે
 મુનિવર એ મારગ અનુસરિયે.
 જિમ ભવજળનિધિ તરીએ મુનિ૦

સામો આણ્યો આહાર ન લીજો, નિત્ય પિંડ નવિ આદરીએ;	
શી ઇચ્છા એમ પૂછી આપે, તેહ નવિ અંગીકરીએ કે. મુનિ૦	૨
કંઠમૂળ ક્ષણ બીજ પ્રમુખ વળી, લવણાદિક સચિત્ત;	
વળે તિમ વળી નવિ રાખીજો, તેહ સન્નિધિ નિમિત્ત કે. મુનિ૦	૩
ઉવટ્ટણ પીઠી પરિહરીએ, સ્નાન કદા નવિ કરીએ;	
ગંધ વિલેપન નવિ આચરીએ, અંગ કુસુમ નવિ ધરીએ કે. મુનિ૦	૪
ગૃહસ્થનું ભાજન નવિ વાવરીએ, પરિહરીએ વળી આલરણ;	
છાયા કારણ છત્ર ન ધરીએ, ધરે ન ઉપાનહ ચરણ કે. મુનિ૦	૫
દાતણ ન કરે દર્પણ ન ધરે, દેખે નવિ નિજ રૂપ;	
તેલ ન ચોપડીએ કાંસકી ન કીજો, દીજો ન વસ્ત્રને ધૂપ કે. મુનિ૦	૬
માંચી પલંગ નવિ બેસીજો, લીજો ન વીંજણે વાય;	
ગૃહસ્થ ગેહ નવિ બેસીજો, વિણ કારણ સમુદાયકે. મુનિ૦	૭
વમન વિરેચન ચિકિત્સા, અગ્નિ આરંભ ન કીજો;	
સોગઠાં શેત્રંજ પ્રમુખ જે કીડા, તે પણ સવિ વર્ણ જે કે. મુનિ૦	૮
પાંચ ઈન્દ્રિય નિજ વશ આણી, પંચાશ્રવ પરચખીજો;	
પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ ધરીને, છક્કાય રક્ષા કરીજો કે. મુનિ૦	૯
ઉનાળે આતપના લીજો કે, શીયાળે શીત સહીએ;	
શાંત દાંત થઈ પરિસહ સહેવા, સ્થિર વરસાદે રહીએ કે. મુનિ૦	૧૦
ઈમ દુઝ્કરકરણી બહુ કરતાં, ધરતાં ભાવ ઉદાસી;	
કર્મ ખપાવી કેઈ હુઆં, શિવરમણી શું વિદાસી કે. મુનિ૦	૧૧
દશવૈકાલિક ત્રીજો અધ્યયને, ભાખ્યો એહ આચાર;	
લાલવિજય ગુરૂચરણ પસાયે, વૃદ્ધિવિજય જયકાર કે. મુનિ૦	૧૨

ચોથા અધ્યયનની સજ્જાય

સ્વામિ સુધર્મા રે કહે જંબૂ પ્રત્યે, સુણ તું ગુણ ખાણી;	
સરસ સુધારસ હું તો મીઠડી, વીર જિનેશ્વર વાણી,	
સ્વામી સુધર્મા રે કહે જંબૂ પ્રત્યે.	૧
સુક્ષ્મ બાદર ત્રસ સ્થાવર વળી, જીવ વિરાહણ ટાળ;	
મન વચ કાયા રે ત્રિવિધે સ્થિર કરી, પહેલું વ્રત સુવિચાર. સ્વામી૦	૨

ક્રોધ લોભ લય હારયે કરી, મિથ્યા મ ભાખો રે વયણ;
 ત્રિકરણ શુદ્ધે વ્રત આરાધજે, બીજી દિવસ ને રચણ. સ્વામી૦ ૩
 ગામ નગર વનમાં વિચરતાં, સચિત્ત અચિત્ત તૃણ માત્ર;
 કાંઈ અ હીધા મત અંગી કરો, ત્રીજી વ્રત ગુણ પાત્ર. સ્વામી૦ ૪
 સુર નર તિર્યાંચ યોનિ સંખંધિયા, મૈથુન કર પરિહાર;
 ત્રિવિધે ત્રિવિધે તું નિત્ય પાળજે, ચોથું વ્રત સુખકાર. સ્વામી૦ ૫
 ધન કણ કંચન વસ્તુ પ્રમુખ વળી, સર્વ અચિત્ત સચિત્ત;
 પરિગ્રહ મૂઠાં રે તેહની પરિહરી, ધરી વ્રત પંચમ ચિત્ત. સ્વામી૦ ૬
 પંચ મહાવ્રત એણીપરે પાળજે, ટાળજે ભોજન રાત્રી;
 પાપ સ્થાનક સઘળાં પરિહરી, ધરજે સમતા સવિ ભાંતિ. સ્વામી૦ ૭
 પૃથ્વી પાણી વાયુ વનસ્પતિ, અગ્નિ એ થાવર પંચ;
 બિતિ ચઉ પંચિંદ્રિ જલચર થલચરા, ખેચરા ત્રસ એ પંચ. સ્વામી૦ ૮
 એ છકાયની વારો વિરાધના, જયણા કરી સવિ પ્રાણી;
 વિંણ જયણાએ રે જીવ વિરાધના, ભાખે તિહુ અણુ ભાણુ. સ્વામી૦ ૯
 જયણા પૂર્વક બોલતાં બેસતાં, કરતાં આહાર નિહાર;
 પાપ કર્મ બંધ કદિયે નવિ હુવે, કહે જિન જગદાધાર. સ્વામી૦ ૧૦
 જીવ અજીવ પહેલા ઓળખી, જિમ જયણા તસ હોય;
 જ્ઞાન વિના નવિ જીવદયા પળે, ટળે નવિ આરંભ કોય. સ્વામી૦ ૧૧
 જાણુ પણાથી સંવર સંપજે, સંવરે કર્મ અપાય;
 કર્મ ક્ષયથી રે કેવલી ઉપજે, કેવલી મુક્તિ લહેય. સ્વામી૦ ૧૨
 દશ વૈકાલિક ચઉથાધ્યયનમાં, અર્થ પ્રકાશ્યો રે એહ;
 શ્રી ગુરૂ લાભવિજય પદ સેવતાં, વૃદ્ધિ વિજય લહે તેહ. સ્વામી૦ ૧૩

પાંચમા અધ્યયનની સજ્જાય

સુઝતાં આહારનો ખપ કરોજી, સાધુજી સંયમ સંભાળ;
 સંયમ શુદ્ધો કરવા ભણીજી, એણા દુષણ ટાળ. સુઝતાં ૧
 પ્રથમ સજ્જાયે પોરિસ કરીજી, અનુસરી વળી ઉપયોગ;
 પાત્ર પડિલેહણુ આચરોજી, આદરી ગુરૂ અનુયોગ. સુઝતાં ૨
 ઠાર-ધુઅર વરસાદનાજી, જીવ વિરાહણુ ટાળ;
 પગ પગ ઈર્ષ્યા શોધતાંજી, હરિ કાયાદિક નાળ. સુઝતાં ૩

ગેહ ગણિકા તણાં પરિહરે જી, જિહાં ગયો ચળ ચિત્ત હોય;
 હિંસક કુળ પણુ તેમ તજે જી, પાપ તિહાં પ્રત્યક્ષ જ્ઞેય. સુઝતાં ૪
 નિજ હાથે ખાર ઉઘાડીને જી, ઝેસીએ નવિ ઘરમાંહિ;
 ખાળ પશુ લિક્ષુકને સંઘટે. જઈએ નહિ ઘરમાંહિ. સુઝતાં ૫
 જલ-ફલ-જલણ કણ હણુશુંજી, ભેટતાં જે દીયે દાન;
 તે કદપે નહિ સાધુને જી, વર્જવું અન્ન ને પાન. સુઝતાં ૬
 સ્તન અંતરાય ખાળક પ્રત્યેજી, કરીને રડતો કવેય;
 દાન દિયો ઉલટ ભરીજી, તો પણુ સાધુ વર્જેય. સુઝતાં ૭
 ગર્ભવતી વળી જો દીયેજી, તેહ પણુ અકલ્પ્ય હોય;
 માળ નિસરણી પ્રમુખે ચઢીજી, આણી દીયે કદપે ન સોય. સુઝતાં ૮
 મૂલ્ય આણ્યું પણુ મત લીયોજી, મત લીઓ કરી અંતરાય;
 વિહરંતા થંભ ખંભાદિકે જી, ન અડો થિર કવો પાય. સુઝતાં ૯
 એણી પરે દોષ સવિ છાંડતાજી, પામીઓ આહાર જો શુદ્ધ;
 તો લહિએ દેહ ધારણ ભણીજી, અણુ લહે તો તપ વૃદ્ધિ. સુઝતાં ૧૦
 વચણુ લજ્જા તૃષા ભક્ષનાજી, પરિષહથી સ્થિર ચિત્ત;
 ગુરૂ પાસે ઇરિયાવહી પડિઝ્ઝમીજી, નિમંત્રી સાધુને નિત્ય. સુઝતાં ૧૧
 શુદ્ધ એકાંત ઠામે જઈજી, પડિઝ્ઝમી ઇરિયાવહિ સાર;
 ભોયણુ દોષ સવિ છોડીનેજી, સ્થિર થઈ કરવો આહાર. સુઝતાં ૧૨
 દશવૈકાલિકે પાંચમેજી, અધ્યયને કહ્યો એ આચાર;
 તે ગુરૂ લાલવિજય સેવતાજી, વૃદ્ધિ વિજય જયકાર. સુઝતાં ૧૩

છટ્ઠા અધ્યયનની સજ્જાય

ગણુધર સુધર્મ ઇમ ઉપદિશે, સાંભળો મુનિવર વૃંદ રે;
 સ્થાનક અઠાર એ ઓળખો, જેહ છે પાપના કંદ રે. ગણુધર ૧
 પ્રથમ હિંસા તિહાં છાંડીએ, જુઠ નવિ ભાખીએ વચણુ રે;
 તૃણ પણુ અદત્ત નવિ લીજીએ, તજીએ મેહુણુ સયણુ રે. ગણુધર ૨
 પરિગ્રહ મૂર્છા પરિહરો, નવિ કરો ભોયણુ રાત્રિ રે;
 છંડો છકાય વિરાધના, ભેદ સમજી સહુ બ્રાંતિ રે. ગણુધર ૩
 અકલ્પ્ય આહાર ન લીજીએ, ઉપજો દોષ જો માંહિ રે;
 ધાતુના પાત્ર મત વાવરો, ગૃહીતણાં મુનિવર પ્રાદી રે. ગણુધર ૪

ગાદીયે માંચીયે ન બેસીએ, વારીએ શય્યા પલંગ રે;
 રાત રહીએ નવિ તે સ્થળે, જિહાં હોવે નારી પ્રસંગ રે. ગણધર૦ ૫
 સ્નાન મજ્જન નવિ કીજીએ, જિજ્ઞે હોવે મનતણો ક્ષોભ રે;
 તેહ શણુગાર વળી પરિહરો, દંત નખ કેશ તણી શોભ રે. ગણધર૦ ૬
 છકું અધ્યયને એમ પ્રકાશીયો, દશવૈકાલિક એહ રે;
 લાભ વિજય ગુરૂ સેવતાં, વૃદ્ધિવિજય લલ્યો તેહ રે. ગણધર૦ ૭

સાતમા અધ્યયનની સજ્જાય

સાચું વચણ જે ભાખીએ રે, સાચી ભાષા તેહ;
 સચ્ચા મોસા તે કહીયે રે, સાચું મૃષા હોય જેહ રે;
 સાધુજી કરજો ભાષા શુદ્ધ; કરી નિર્મળ નિજ બુદ્ધ રે. સાધુ૦ ૧
 કેવળ જીઠ જિહાં હોવે રે, તેહ અસચ્ચા બાણ;
 સાચું નહિ જીઠું નહિ રે, અસત્યા અમૃષા ઠાણ રે. સાધુ૦ ૨
 એ ચારે માંહે કહી રે, પહેલી ભાષા હોય;
 સંયમ ધારી બોલવી રે, વચન વિચારી જોય રે. સાધુ૦ ૩
 કઠિન વચણ નવિ ભાખીએ રે, તુંકારો રે કાર;
 કોઈના મર્મ ન બોલીએ રે, સાચા પણ નિર્ધાર રે. સાધુ૦ ૪
 ચોરને ચોર ન ભાખીએ રે, કાણુને ન કહે કાણુ;
 કહીયે ન અંધો અંધને રે, સાચું કઠિણ એ બાણ રે. સાધુ૦ ૫
 જેહથી અનર્થ ઉપજે રે, પરને પીડા થાય;
 સાચું વચણ તે ભાખતાં રે, લાલથી ત્રોટો બાય રે. સાધુ૦ ૬
 ધર્મ સહિત હિતકારિયા રે, ગર્વ રહિત સમતોલ;
 થોડલા તે પણ મીઠડા રે, બોલ વિચારી બોલ રે. સાધુ૦ ૭
 એમ સવિ ગુણ અંગી કરી રે, પરિહરી દોષ અશેષ;
 બોલતાં સાધુને હુવે નહિ રે, કર્મનો બંધ લવલેશ રે. સાધુ૦ ૮
 દશવૈકાલિક સાતમે રે, અધ્યયને એહ વિચાર;
 લાભ વિજય ગુરૂથી લહેરે, વૃદ્ધિ વિજય જયકાર રે. સાધુ૦ ૯

આઠમા અધ્યયનની સંજ્ઞા

કહે શ્રી ગુરુ સાંભળો ચેલા રે, આચારજ એ પુણ્યના વેલા રે; છજ્જાય વિરાહણ ટાળો રે, ચિત્ત ચોખે ચારિત્ર પાળો રે.	૧
પૃથ્વી પાષાણ ન લેદો રે, ફળકુલ પત્રાદિ ન છેદો રે; બીજ કુંપલ વન મત ફરજો રે, મુળ જીવ વિરાધનથી ડરજો રે.	૨
વળી અગ્નિ ન લેટશો ભાઈ રે, પીજો પાણી ઉતુ' સદાઈ રે; મત વાવરો કાચુ' પાણી રે, એવી છે શ્રી વીરની વાણી રે.	૩
હિમ ધુઅર વડ ઉંબરા રે, ફળ કુંથુઆ કીડી નગરા રે. નીલ કુલ હરી અંકુરા રે, ઈંડાલ એ આઠે પુરા રે.	૪
સ્નેહાદિક લેદે જાણી રે, મત હણજો સૂક્ષ્મ પ્રાણી રે; પડિલેહી સવિ વાવરજો રે, ઉપકરણે પ્રમાદ મ કરજો રે.	૫
જયણાં એ ડગલાં ભરજો રે, વાટે ચાલતાં વાત મ કરજો રે; મત જ્યોતીષ નીમિત્ત પ્રકાશો રે, નિરખો મત નાચ તમાસો રે.	૬
દીકું અણ દીકું કરજો રે, પાપ વ્યસન ન શ્રવણે ધરજો રે; અણ સુઝતો આહાર તજજો રે, રાતે સન્નિધિ સવિ વરજો રે.	૭
બાવીશ પરિસહ સહેજો રે, દેહ દુઃખે ફળ સદહજો રે; અણ પામે કાર્પણ્ય મ કરજો રે, તપ શ્રુતનો મદ નવિ ધરજો રે.	૮
સ્તુતિ ગતિ સમતા ગ્રહજો રે, દેશ કાળ જોઈ ને રહેજો રે; ગૃહસ્થ શુ' જાતિ સગાઈ રે, મત કાઢજો મુનિવર કાંઈ રે.	૯
ન રમાડો ગૃહસ્થના બાળ રે, કરો ક્રિયાની સંભાળ રે; ચંત્ર મંત્ર ને ઔષધનો ભામો રે, મત કરજો કુગતિ ઠામો રે.	૧૦
ક્રોધે પ્રીતિ પૂર વળી જાય રે, વળી માને વિનય પલાય રે; માયા મિત્રાઈ નસાડે રે, સવિગુણ તે લોભ નસાડે રે.	૧૧
તે માટે કષાય એ ચારે રે, અનુક્રમે દમજો અણગાર રે; ઉપશમ શુ' કેવળ ભાવે રે, સરલાઈ સંતોષ સંભાવે રે.	૧૨
બ્રહ્મચારીને જાણજો નારી રે, જૈસી પોપટને માંભરી રે; તેણે પરિહરો તસ પ્રસંગ રે, નવ વાડ ધરો વળી ચંગ રે.	૧૩
રસ લોહુપ થઈ મત પોષો રે, નિજ કાયા તપ કરીને શોષો રે; જાણો અથિર પુદ્ગલ પિંડ રે, વ્રત પાળજો પંચ અખંડ રે.	૧૪

કહું દશવૈકાલિકે એમ રે, અધ્યયને આઠમે તેમ રે;
ગુરુ લાભવિજયથી જાણી રે, બુધ વૃદ્ધિવિજય મન આણી રે.

૧૫

નવમા અધ્યયનની સંજ્ઞાય

વિનય કરજો ચેલા વિનય કરજો, શ્રી ગુરુ આણી શીશ ધરજો ચેલા શીશ ધરજો,
કોધી માની ને પરમાદી, વિનય ન શીખે વળી વિષવાદી ચેલા વિષ ૧

વિનય રહિત આશાતના કરતા, બહુ લવ ભટકે દુર્ગતિ ફરતાં ચેલાં
અગ્નિ, સર્પવિષ, જિમ નવિ મારે; ગુરુ આસાયણુ તેથી અધિક પ્રકારે;
ચેલા તેથી અધિક પ્રકારે. ૨

અવિનયે દુઃખીયો બહુલ સંસારી, અવિનયી મુક્તિનો નહિ અધિકારી,
ચેલા નહિ અધિકારી, ૩

કોદા કાનની કૂતરી જેમ, હાંકી કાઢે અવિનયી તેમ. ચેલાં ૪

વિનય શ્રુત તપવળી આચાર, કહીએ સમાધિનાં કામ એ ચાર; ચેલાં
વળી ચાર ચાર ભેદે એકેક, સમજો ગુરુ મુખથી સવિવેક. ચેલાં ૫

એ ચારેમાં વિનય છે પહેલો, ધર્મ વિનય વિણુ ભાજે તે છેલો; ચેલાં
મૂલ થકી જિમ શાખા કહીએ, ધર્મક્રિયા તિમ વિનયથી લહીએ. ચેલાં ૬

ગુરુમાન વિનયથી લહે સો સાર, જ્ઞાન ક્રિયા તપ જે આચાર; ચેલાં
રથ પખે જિમ ન હોયે હાટ, વિણુ ગુરુ વિનય તેમ ધર્મની વાટ. ૭

ગુરુ નાનો ગુરુમહોટો કહીએ, રાજ પરે તસ આણી વહીએ રે; ચેલાં
અદ્યપશ્રુત પણ બહુશ્રુત જાણો, શાસ્ત્ર સિદ્ધાંતે તોડ મનાણો. ચેલાં ૮

જેમ શશી ગ્રહ ગણે વિરાજે, મુનિ પરિવારમાં તેમ ગુરુ ગાજે; ચેલાં
ગુરુથી અલગા મત રહો ભાઈ, ગુરુ સેવ્યે લહેશે ગૌરવાઈ. ચેલાં ૯

ગુરુ વિનયે ગીતારથ થાશે, વંછિત સવિ સુખ લક્ષ્મી કમાશે; ચેલાં
શાંત દાંત વિનયી લજ્જણુ, તપ જપ ક્રિયા વ્રત દયાળુ. ચેલાં ૧૦

ગુરુકુળવાસી વસતો શિષ્ય, પૂજનીય હોવે વિસવાવીશ; ચેલાં
દશવૈકાલિક નવમે અધ્યયને, અર્થ એ ભાખ્યો કેવલી વચણુ. ચેલાં
ઈણિ પરે લાભવિજય ગુરુ સેવી, વૃદ્ધિ વિજય સ્થિર લક્ષ્મી લહેવી ચેલાં
લક્ષ્મી લહેવી. ૧૦

દશમા અધ્યયનની સજ્જાય

તે મુનિ વંદો તે મુનિ વંદો, ઉપશમ રસનો કંદો રે;
 નિર્મળ જ્ઞાનક્રિયાનો ચંદો, તપ તેજે જેવો દિણ્દો રે. તેં મુનિં ૧
 પંચાશ્રવનો કરી પરિહાર, પંચ મહાવ્રત ધારો રે;
 ૫૨ જીવ તણો આધાર; કરતો ઉચ્ચ વિહારો રે. તેં મુનિં ૨
 પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ આરાધે, ધર્મસ્થાન નિરાખાધ રે;
 પંચમ ગતિનો મારગ સાધે, શુભ શુભ તો ઇંમ વાધે રે. તેં મુનિં ૩
 કુચવિકુચ ન કરે વ્યાપાર, નિર્મમ નિરહંકાર રે;
 ચારિત્ર પાળે નિરતિચારે, ચાલતો ખડ્ગની ધાર રે. તેં મુનિં ૪
 ભોગને રોગ કરી જે જાણે, આપે પુણ્ય વખાણો રે,
 તપ શ્રુતનો મદ નવિ આણે, ગોપવી અંગ ઠેકાણે રે. તેં મુનિં ૫
 છાંડી ધન કણ કંચન ગેહ, થઈ નિરનેહી નિરીહ રે;
 ખેહ સમાણી જાણી દેહ, નવિ પોષે પાપે જેહ રે. તેં મુનિં ૬
 દોષ રહિત આહાર જે પામે, જે લૂખે પરિણામે રે;
 લેતો દેહનું સુખ નવિ કામે, જાગતો આઠેઈ જામે રે. તેં મુનિં ૭
 રસના રસ રસીયો નવિ થાવે, નિર્લોભી નિર્માય રે;
 સહે પરિસહ સ્થિર કરી કાયા, અવિચલ જેમ ગિરિરાય રે. તેં મુનિં ૮
 રાતે કાઉસગ્ગ કરી શ્મશાને, જો તિહાં પરિવહ જાણે રે;
 તો નવિ ચૂકે તેહવે ટાણે, ભય મનમાં નહિ આણે રે. તેં મુનિં ૯
 કોઈ ઉપર ન ધરે ક્રોધ, દીયે સહુને પ્રતિ બોધ રે;
 કર્મ આઠ ઝીંપવા જોધ, કરતો સંયમ શોધ રે. તેં મુનિં ૧૦
 દશવૈકલિક દશમાધ્યયને, એમ ભાજ્યો આચાર રે;
 તે ગુરૂ લાલવિજયથી પામે, વૃદ્ધિવિજય જયકાર રે. તેં મુનિં ૧૧

અગ્યારમા અધ્યયનની સજ્જાય

સાધુજી સંયમ શુદ્ધો પાળો, વ્રત દૂષણ સવિ ટાળો રે;
 દશવૈકલિક સૂત્ર સંભાળો, મુનિ મારગ અનુઆળો રે.
 સાધુજી સંયમ શુદ્ધો પાળો. ૧

રોગાંક પરિષદ સંકટ, પર સંગે પણ ધાર રે;
 ચારિત્રી મત ચૂકો પ્રાણી, ઇમ લાખે જિન સાર રે. સાં ૨
 ભષ્ટાચારી મુંડો કહાવે, ઇહલવ પરભવ હાર રે;
 નરક નિગોદ તણાં દુઃખ પામે, ભમતો બહુ સંસાર રે. સાં ૩
 ચિત્ત ચોખે ચારિત્ર આરાધે, ઉપશમ નીર અગાધ રે;
 ઝીલે સુંદર સમતા દરિયે, તે સુખ સંપત્તિ સાધે રે. સાં ૪
 કામધેનુ ચિતામણી સરખું, ચારિત્ર ચિત્તમેં આણું રે;
 પહુ પરભવ સુખદાયક એ સમ, અવર ન કાંઈ જાણું રે. સાં ૫
 સિજ્જંભવ સૂરિએ રચિયાં, દશ અધ્યયન રસાળાં રે;
 મનકપુત્ર હેતે તે લણુતાં, લહીએ મંગળ માળા રે. સાં ૬
 શ્રી વિજય પ્રભ સૂરિને રાજ્યે, બુધ લાલ વિજયને શિષ્યે રે;
 વૃદ્ધિવિજય વિબુધ આચાર એ, ગાયો સકળ જગીશે રે. સાં ૭

૨૫

જંબુસ્વામીની સજ્જાય-ઢાલ-૭

ઢાલ ૧ લી

જંબુસ્વામી જોબન ઘર વાસજ મેઢ્યાં,
 તિહાં કનક ને કોડે માતાયે મોહજ મેઢ્યાં;
 દોય ઉપવાસે માતા આંખેલ કરતાં,
 તિહાં નવ માસ વાડા, માતા ઉદર ધરિયાં. ૧
 તિહાં જનમીયા રે જંબુસ્વામી રૂડાં;
 જંબુ સ્વામી રૂડા ને એમના નામજ રૂડાં;
 કુંવર પ્રભાતે ઉઠીને રૂડા ચારિત્ર લેશે;
 કુંવર જન્મ કરતાં તુમને ધર્મ જ વહાલું. ૨
 કુંવર એક વાર પરણોને વળી આહજ નારી;
 કુંવર ઢાલ દદાનાં રૂડાં વાળંત્ર વાગે,
 કુંવર હાથે મીંઢળ કોટે વરમાળા રોપી. ૩

ઢાલ ૨ જી

કુંવર કહે છે સુણો માતાજી ! મારે નથી રે પરણવાની અભિલાષજી;
 મેં તો બાળપણેથી વ્રત આદર્યાં. ૧

કુંવર એકવાર પરણાવું રૂપવંતી રે, કુંવર પરણીને પાય લગાડવાં;
તો હું બાહુ ઘરના સુખ રે, રોતા રોતા માતાજી એમ કહે. ૨

લાલ ૩ જી

કુંવર કહે છે રે માજી જેમ હોય સાર, તેડાવો લગનીયા માજી;
લગન જોવરાવો લાલ કુંવર કહે છે. ૧
લગનીયા જઈ વેવાઈને માંડવે ઊભા;
નિત્ય નવા ગીત સુવાસણ ગાય લાલ, કુંવર કહે છે રે. ૨
દરબારમાંથી લવજી વેગે પધાર્યા;
લગન વાંચે ને પિતાજી માથું ધુણાવે લાલ. કુંવર. ૩
કન્યાના બાપ લગનીયા આઘા મંગાવે;
તેમ તેમ લગનીયાં કુંવરી ઓરેરા મંગાવે લાલ;
તાત કહેરે કુંવરી જેમ હોય સાર. ૪
પરણીને લેશે જંબુ સંજમ ભાર લાલ;
તાત રોતાં ન આવશે દીકરી ઘેર અમારે લાલ. તાત ૫
ચતુર કન્યા તો આઠે ચેતીને બોલી;
લાંબી ને ટુંકી પિતાજી વાત શું કહો છો લાલ. તાત ૬
એકની રીત એવી આઠની પ્રીત;
પરણીને આઠ કન્યા વેલમાં બેઠી લાલ. તાત ૭
ચતુર કન્યા તો આઠે પરણીને પધાર્યા;
થાળ ભરીને સાસુએ મોતીડે વધાર્યા લાલ. કુંવર ૮
આઠે કન્યા તો લાવી માતાને સોંપી;
અમે લઈશું હવે સંજમ ભાર. લાલ. કુંવર ૯
સાસુના પાલવ સહીને શું શું રે આપ્યું;
સવા લાખ સોનીયા સાસુએ ભંડારે નાંખ્યા. લાલ. કુંવર ૧૦
સાસુના પાય પડીને રે શું શું રે આપ્યું;
એકેકીને આપ્યા સાસુએ બાહુ બાહુ બોલ. લાલ. કુંવર ૧૧

લાલ-૪-થી

સાસુ શીખ દે છે વહુવાર;
કરો રે સંતાપી જેમ તેમ પીયું પતરાવો તો મત બાહુ-
તમારી રે મારી વહુવાર રે વશ કર વાલમ તારો. મારી ૧
પહેરો પીતાંબર અનુપમ સાડી ને સોળ સજ્જે શણગાર;
જેમ તેમ કરતા મહેલે પધારો, જો રાખો ભરથાર રે. મારી ૨

કાંખી ને કલ્લાં ઝાંઝર પહેર્યાં, કાને ઝાલ ઝબુકે;	
રૂમઝૂમ કરતા મહેલે પધાર્યા, મોલ ગરડવા લાગ્યો રે. મારીં	૩
આઠ મળીને બારીયે બેઠાં, વચમાં વાલમ ઘેર્યાં;	
મુખે વચન વાલા કંઈ ન બોલ્યા, અમે ફેગટ ફર્યાં છે ફેરા રે. મારીં	૪
આઠે મળીને વળી એમજ કહે છે, સુણો વાલમ મારી વાત;	
હુનિયા તમને ઠપકો દેશે, મુખાંધમાં ગણાશે રે. મારીં	૫
આઠે મળીને વળી એમજ કહે છે, વાલા સુણો અમારી વાત;	
નર ભમર ચતુરાઈ ન શીખ્યા, શું રહ્યા ફીલ હેઠાં રે. મારીં	૬

ઢાલ-૫-મી

અમે આઠે છે રમણી ને ગમણી, અમે આઠે બેબનવંતી;	
રહેજે શું થૂંક પડે વાલા તમને, ત્યારે લોહી તપે રે વાલા અમને.	૧
નહિ મારી બેઠ નહિ દિયર નગીનો, તમવિના વાલા સંસાર સુનો;	
તમ ઉપર મારે આસો ને વાસો, તુમ વિના વાલા સંસાર સુનો.	૨
જો આવ્યા હોય જમના રે તેડા, તો વાલા અમથી નહિ રે ઉપાય;	
દ્વિક્ષા લેવાની જે વાત વદો છે, તે વાલા અમથી સહન ન થાય.	૩
જો એક પુત્ર થશે વહાલા અમને, તો પણ શીખ દઈશું તમને.	૪

ઢાલ-૬-ઠી

આટલું કહેતાં વહાલાં નવિ બોલ્યાં રે;	
હૈયું કંઠણ કઠોર સુણો મુજ વાતડી રે, મેં જાણ્યું અથિર. સંસાર.	૧
કંઠણ સાસુજી કંઠણ છો રે, કંઠણ તુમારી રે કુખ; સુણો	
કંઠણ નાંણદી કંઠણ છોરે, તારે વીરે દીધાં દુઃખ. સુણો	૨
એવું સુણી જંબુ એમ ભણ્યા રે, સુણો એક કામણ ગારી નાર;	
સુણો એક કામિની રે, આ સંસાર છે અસાર. સુણો	૩
તુમ ચતુરાઈ છે અતિ ઘણી રે, માફ મોત દિવસ કેરાત; સુણો	
એક કામની રે અમ ચતુરાઈ નહિ એહ તણી રે; તેની અમને શી ખબર;	
મુજ વાતડી રે મેં જાણ્યું અથિર સંસાર. સુણો	૪
એવી કોલાહળ થઈ રહી રે; ત્યાં તો આવ્યા પાંચસે ચોર; સુણો	
ધનના તે બાંધ્યા ગાંસડા રે, ઉપર પ્રભવો છે એક ચોર. સુણો	૫
કાલે જંબુસ્વામી પરણીયા રે, પ્રભાતે લેશે સંજમ ભાર; સુણો	
ઘરનો તે ઘણી તણ ગયા રે, પરધન લઈને શું કરીશ સુણો. એક.	૬
ધનનાં તે ગાંસડા પાછા મેલ્યા રે, પાંચસોને ઉપન્યો વૈરાગ. સુણો	
ત્યાંથી જંબુસ્વામી ઉઠીયા રે, રજા આપો આઠે નાર;	
સુણો એક આ સંસાર છે અસાર. સુણો	૭

આઠે સ્ત્રીઓ મૂર્છા ખાઈ રે, પડી ધરતી પર હેઠ;
 સુણો એક વાતડી આ સંસાર છે અસાર;
 એકેકીને ઉભી કરી રે, આવીશું તમારી રે સાથ;
 રહો રહો વાલમા રે, આ સંસાર છે અસાર. સુણો ૦ ૮
 ત્યાં જંબુસ્વામી ચાલીયા રે, આવ્યા માત પિતાની પાસ;
 સુણો એક માવડી રે આ સંસાર છે અસાર;
 માતા પિતાને પાચે નમ્યા રે, અમે લઈશું હવે સંજમ ભાર;
 સુણો મુજ માવડી રે, આ સંસાર છે અસાર. સુણો ૦ ૯

ઢાળ-૭ મી

ઉઠી પ્રભાતના પહોરમાં, આવ્યા સુધર્માસ્વામી પાસ;
 ધન ધન ધન જંબુસ્વામીને, લીધા છે સંજમ ભાર. ધન ૦ ૧
 સાસુ સસરાને જંબુએ બુઝવ્યા, બુઝવ્યા માય ને બાપ;
 પાંચસે ચોરને જંબુએ બુઝવ્યા, બુઝવી આઠે નાર. ધન ૦ ૨
 પાંચસો સતાવીશ જંબુએ બુઝવ્યા, બુઝવ્યો પ્રભવો ચોર;
 ધન કર્મ ખપાવી કેવળ પામીયા; પહોંચ્યા છે મુક્તિ મોઝાર. ધન ૦ ૩
 હીરવિજય ગુરૂ હીરલો, તજ છે આઠે નાર;
 એવું સુણીને જે કોઈ નરનારી પાળશે, શીયળ વ્રત સાર. ધન ૦ ૪

૨૬

થાવચ્ચાકુમારનું ચોઢાલીયું ઢાલ-૪

દુહા

દ્વારામતી નયરી વસે, થાવચ્ચા ગાહાવણી નામ;
 થાવચ્ચો તસ પુત્ર છે, રૂપ ચતુર ગુણધામ. ૧
 ખત્રીસે કન્યા વર્યો, એક લગન સુખકાર;
 સુરની પરે સુખ ભોગવે, પંચ વિષય સુખસાર. ૨
 એક દિન નેમ પધારીયા, વાણી સુણી હિતકાર;
 દીક્ષા લેવા મન થયું, સ્વામી અમને તાર. ૩
 ઘરે આવી માતા પ્રત્યે, કહે થાવચ્ચા કુમાર;
 આજ્ઞા લો મુજ માતજી, સંયમ લેશું સાર. ૪

ઢાલ ૧લી

સાસુ નણંદીને પૂછશે રે વાલા, તેહને ઉત્તર થયો દેશ રે;

કામણુગારા રે જાવા નહિ દઉં (એ દેશી)

માય કહે થાવર્યા પ્રત્યે રે વાલા, સાંભલો માહારી વાત રે;

આતમના પ્યારા, માહારા રે વાલા, સોભાગી સુજાત રે.

પુત્ર વાલા રે. મીઠા બોલા રે, મોહનગારા રે, આજ્ઞા નહીં દઉં,

એ આંકણી;

બત્રીશે ભલી ભામિની રે વાલા; ભોગવો ઇણુશું ભોગ રે;

દિવસ નહિં એ યોગના રે વાલા, વૃદ્ધપણે લેજો ભોગ રે. પૂં મીં મોં ૨

રચણુ સોવન મોતી ઘણુ રે વાલા, ધનનો નહિં છે પાર રે;

ખાઉં પીઉં સુકૃત કરો રે વાલા, ખરચો ઇણુ સંસાર રે. પૂં મીં મોં ૩

સુખ આવ્યાં જે હાથમાં રે વાલા, પરભવ ચિત્ત કેમ જાય રે;

કેડ ન મૂકું પુત્રની રે વાલા, સ્ત્રીમન આશા થાય રે. પૂં મીં મોં ૪

સાધુ મારગ છે દોહિલો રે વાલા, જેહવી ખાંડાની ધાર રે;

પંચમહાવ્રત મોટકાં રે વાલા, દુષ્કર આચાર રે પૂં મીં મોં ૫

બાવીશ પરિસહ જીતવા રે વાલા, લોચવા શિર કેશ રે;

ભાત પાણી લેવા સુજાતાં રે વાલા, બ્રહ્મચર્ય કેમ પાલેશ રે. પૂં મીં મોં ૬

મોહ તણે વશ માય કહે રે વાલા, એણીપરે વચન સુહેત રે;

ભોગ થકી જો ઉદ્ધરે રે વાલા, વાત ન આવે ચિત રે. પૂં મીં મોં ૭

ઢાલ ૨-જી

(બારમાસાની દેશી)

માવડી રે જે કહો છો તે સાચું સહી, માહરે ન આવે દાય,

મોરી માતા.

સંયમ લેશું માતજી, સાચા જેમ સુખ થાય મોરી માતા

૧

થાવર્યો કહે રે માતા પ્રત્યે (આંકણી)

માવડી રે વિષયમાં ખૂયો જે માનવી, તેહને દોહિલો હોય; મોં

શૂરા નરને સોહિલો; સંયમ વિચારી જોય. મોં થાં ૨

એ સંસાર અસાર છે, દુઃખ માંહે પૂર્યો છે લોક; મોં

જનમ જરાભય મરણુનો, દેહમાંહે છે બહુ રોગ. મોં થાં ૩

લખમી ચંચળ જાણીયે, વિજલી જેમ ઝબકારા; મોં

અથિર કુટુંબની પ્રીતડી, આખર ધર્મ આધાર. મોં થાં ૪

કામિની રંગ પતંગ છે, સાચો ન પાલે નેહ; મોં
મોક્ષ મારગની દ્રેષિણી, તિણ્ણુ કિશ્યો સનેહ. મોં થાં ૫
લાખ ચારાશી ફેરાં ફર્યો, કર્મ તણે પરિમાણ; મોં
નરભવ પુણ્યે પામીયો, હવે કિમ થાવું અજાણ. મોં થાં ૬
દીનમુખે રહતી કહે, લીયો દીક્ષા કુમાર મોરા પુત્ર;
ધર્મચત્ત કરજો ઘણા, જેમ જીવને હિતકાર. મોં થાં ૭

ઢાળ ૩-૭

થાવચ્ચા ગાહાવણી ભેટણું લેઈને, આવ્યાં શ્રી કૃષ્ણની પાસ;
હે સ્વામી મુજ પુત્ર તે એક છે, લેશે સંયમ ભાર. થાં ૧
તે માટે સ્વામી મુજ દીજીયે, છત્ર ચામર વાજિત્ર;
દીક્ષા મહોત્સવ કરવા કારણે, મન ઉમાદ્યો વિચિત્ર. થાં ૨
કૃષ્ણ કહે શેઠાણી સાંભલો, તમે પધારો રે ગેહ;
દીક્ષા મહોત્સવ કરવું અમે સહી, તમારા કુમારનો રે જેહ. થાં ૩
કૃષ્ણ આંખ્યા તિહાં હર્ષે અતિઘણા, થાવચ્ચા કુમારને રે ગેહ;
દીક્ષા લ્યો છો શાં કારણે, મુજને કહો ને રે તેહ. થાં ૪

કૃષ્ણ કહે રે થાવચ્ચા કુમારને. આંકણીં

મુજ છત્રછાયા રે કુમર તુમે વસો, ભોગવો સુખ શિરતાજ;
તુમને પીઠાકારી જે હુવે, તેહને વાડું રે આજ. કૃષ્ણં ૫
દુઃખકારી નર મુજને કો નહી, સ્વામી તુમ આધાર;
પણ મુજ જીવને દુઃખ દીયે ત્રણ જણા, મુકું તેણે સંસાર. ૬

થાવચ્ચા કહે રે શ્રી કૃષ્ણ પ્રત્યે. એ; આંકણીં

કૃષ્ણ કહે રે તેહ નર કોણ છે, નામ કહો ને કુમાર;
જન્મ જરા ને મરણ એ દુઃખ દીયે, કાયા દુઃખનો ભંડાર. થાં ૭
એહને વારો રે જો સ્વામી તુમે, તો હું રહું સંસાર;
તેહને વારી રે હું પણ નવિ શકું, મનુષ્યને વાડું કુમાર. થાં ૮
જીનવર સુરવર ચક્રી જે થયા, તેણે નવિ વાર્યા રે એહ;
કર્મ ક્ષયે કરી તુટે એ સહી, લ્યો દીક્ષા ધરી નેહ. કૃષ્ણં ૯
સાદ પડાવ્યો રે નગરી દારિકા, રાજા અથવા કુમાર;
શેઠ સેનાપતિ દીક્ષા જે લીયે, પાહું તસ પરિવાર. ૧૦

કૃષ્ણજી કહે રે નિજ લોક રે પ્રત્યે. આંકણીં

થાવચ્ચા કુમાર દીક્ષા લે સહી, મૂકી ધન પરિવાર;
તેહના રાગી રે સહસ પુરૂષ થયા, સંયમ લેવા ઉદાર. કૃષ્ણં ૧૧

ઉત્સવ મહોત્સવ કૃષ્ણ રાજ કરે, ખરચે બહુલાં રે ઠામ;	
શિખિકા બેસી રે નિજ ઘર થકી, આળ્યા રૈવંત વન ઠામ. કૃષ્ણં	૧૨
સ્વહસ્તે રે દીક્ષા દીધી નેમજી, હુઆ થાવચ્યા અણુગાર;	
શિષ્ય પોતાનો રે કરી થાપીયા, મહિયલ કરે રે વિહાર. કૃષ્ણં	૧૩
કૃષ્ણ કહે ધન્ય થાવચ્યા સાધુને. આંકણી.	
અનુક્રમે આળ્યા રે સેલંગ પુર સહી, સેલંગરાય શ્રાવક કીધ;	
સૌગંધિકા નગરી રે થાવચ્યા આવિયા, સુદર્શન પણ વત લીધ. કૃષ્ણં	૧૪
વાત સુણીને રે શુક તિહાં આવીયો, સહસ સંન્યાસી સંઘાત;	
મહારો શિષ્ય રે એણે લોલળ્યો, કરે થાવચ્યા શું વાત. કૃષ્ણં	૧૫
પ્રશ્ન પડુત્તર શુક બહુ પૂછીયા, કુટિલ પણે રે ઉદ્ધાસ;	
અઉદ પૂરવ ધારી થાવચ્યા મુનિવર, પહોંચાયે કેમ તાસ. કૃષ્ણં	૧૬
ખોટો ધર્મ મિથ્યાત્વનો મૂકીને, શ્રી શુક થયો અણુગાર;	
સહસ સંન્યાસી રે દીક્ષા લે તિહાં, હુઆ ચૌદ પૂરવધાર. કૃષ્ણં	૧૭
માસ અણુસણ રે સહસ સાધુશું, શેત્રુંજે દીધ સંથાર;	
થાવચ્યા મુનિવરે કેવલ પામીને, લીધું શિવપદ સાર. કૃષ્ણં	૧૮

ઢાલ ૪ થી

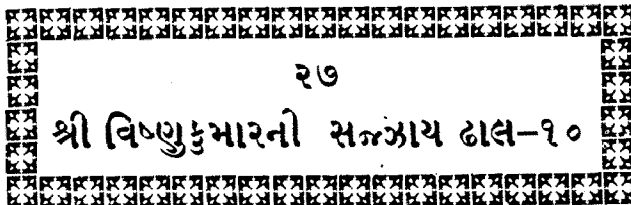
(ભવિ તમે જે જે રે સંસારી નાતરાં રે)

સેલંગપુર આળ્યા હો, શુક મુનિવર રે, સહસ શિષ્ય પરિવાર;	
સેલંગરાજ હો પાંચશે મંત્રી શું રે, વાંઘાં ચરણ ગુણ ધાર. ૧	
હું ગુણગાઉં હો થાવચ્યા મુનિ પરિવારનાં રે, ઉત્તમ અરથ લંડાર;	
શ્રુત કેવલી અણુગાર, ભવિ જીવાં સુખકાર. હું આંકણી.	
વૈરાગ્ય પામી હો સેલંગ રાયજી રે, મંડુકને દેઈ રાજ;	
દીક્ષા લીધી હો પાંચશે મંત્રિશું રે, કરે ધર્મના કાજ. હું ૨	
શુક આચાર્ય હો પુંડરિકે ચડી રે, પાઠોપગમન સંથાર;	
સાધુ સહસના હો પરિવારે કરી રે, લહી મુક્તિ સુખકાર. હું ૩	
સેલંગરૂપિ હો વિહાર કરતાં થકાં રે, અંત પ્રાંત આહાર;	
રોગે વ્યાપી હો કાયા તેડની રે, આળ્યા નિજપુર સાર. હું ૪	
તાત શરીરે હો રોગ દેખી કરી રે, મંડુક કરે ઉપચાર;	
વિવિધ પ્રકારે હો ઔષધીયે કરી રે, સમાળ્યો રોગ તેણી વાર. હું ૫	
આહાર તણે રસે હો તેથયા લોહુપી રે, શ્રી સેલંગ રૂપિ રાય;	
પડિકમણાદિક કિરિયાને વિષે રે, પ્રમાદી હુઆ ગુરરાય. હું ૬	
પાંચસે સાધુ હો મન માંહે ચિંતવે રે, રહેવું નહિ એકણ ઠામ;	
પંથક શિષ્યને હો પાસે થાપીને રે, ચાલ્યા મુનિવર સુખણ. હું ૭	

કાર્તિક ચોમાસું હો આહાર કરી ઘણો રે, સૂતા સેલંગ રૂપિરાય;
 પંથક ખમાવણ હો પડિછમણ સમે રે, આઁયો તે મુનિ ચિત્તલાય. હું ૦ ૮
 શિષ્ય સંઘટે હો તતક્ષણ જાગીયો રે, ક્રોધ ચઢ્યો વિકરાલ;
 સુખભર સૂતાં હો મુજને જગાડીયો રે, એહવો કોણ રે ચંડાલ. હું ૦ ૯
 પંથક નામે હો સ્વામી હું શિષ્ય છું રે, ખમજો મુજ અપરાધ;
 આજ પછી હું અવિનય નવિ કરું રે, શ્રી જીન વચન આરાધ. હું ૦ ૧૦
 પંથક વયણે હો મુનિ પ્રસન્ન થયો રે, આઁયો શુદ્ધ આચાર;
 હું અજ્ઞાની હો પાસઠો થયો રે, કરશું શુદ્ધ વિહાર. હું ૦ ૧૧
 મંડુક રાયને હો પ્રભાતે પૂછીને રે, ચાલ્યો સેલંગ રૂપિ રાય;
 પાંચસે સાધુ હો આવીને મલ્યા રે, વાંઘા ગુરના રે પાય. હું ૦ ૧૨
 કઠણ તપ કરી હો કર્મ ખપાવીયાં રે, શત્રુજય કરી સંધાર;
 અઢી હજાર સાધુ મુકતે ગયા રે, થાવચ્ચાદિક પરિવાર. હું ૦ ૧૩
 ગુણ મેં ગાયા હો ઉત્તમ સાધુના રે, નામે પાપ પલાય;
 ભણે ગુણે જે ભવિયણ ભાવશું રે, તસ ઘર નવ નિધિ થાય. હું ૦ ૧૪
 ગચ્છનાયક હો શ્રી ભાગચંદ્રજી રે, ઉત્તમ શ્રી પૂજ્ય નામ;
 શાસનમાંહે હો ગોવર્દન મુનિવર રે, સાધુ ગુણે અભિરામ. હું ૦ ૧૫
 શિષ્ય રાયચંદ હો કહે હર્ષે કરી રે, ગુણ ગાયા અણગાર;
 જ્ઞાતાસૂત્ર અધ્યયન પાંચમેં કહ્યો રે, થાવચ્ચામુનિ અધિકાર. હું ૦ ૧૬
 સંવત સત્તરશો સત્તાણવે રે, વિજ્યા દશમી સાર;
 ચાર ઢાલે થાવચ્ચા ગુણ ગાઈયાં રે, નવારે નગર મોઝાર. હું ૦ ૧૭
 ગુણ ગ્રાહક શ્રાવક આગ્રહેં કરી રે, રહ્યા ખીજું ચોમાસ;
 શ્રી ભગવંત તણા પ્રસાદથી રે, સંઘની ફલજો હો આશ. હું ૦ ૧૮

કલશ

થાવચ્ચા ગાયા સુજસ પાયા, હર્ષ મનમેં અતિ ઘણા;
 રૂદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપત્તિકારક, શ્રી સંઘ કોડિ વધામણાં. ૧૯

૨૭

શ્રી વિષ્ણુકુમારનો સજ્જાય હાલ-૧૦

દોહા

શ્રી મુનિસુવત સ્વામીજી, ત્રિભુવન તારણ દેવ;
 તીર્થંકર પ્રભુ વીશમો, સુર નર સારે એવ.

ચરણ કમલ તેહનાં નમી, કહેશું કથા અલિરામ;	
સુણતાં સવિ સુખ ઉપજે, ઘટે મોહ વિભ્રામ.	૨
વિષ્ણુકુમાર સુનીદ્રનું, નામ મહા સુખદાય;	
સજ્જનકો સુખ ઉપજે, દુર્જન મહાદુઃખ પાય.	૩
જિન શાસન અનુવાલીયો, કિયો ધર્મ સુખકાલ;	
બલિ રાજને ચાંપિયો, સપ્તમ ભૂમિ વિશાલ.	૪
પર્વ બલેવ તિહાં થકી, પ્રગટયું જગકે માંહિ;	
સખ દર્શનવાલે સહી, જાણે મનની માંહિ.	૫
સાંભલજે શ્રોતા સહુ, કુમતિ કદાચહ છાંહિ;	
ધર્મ ચિંતામણિ જૈનકો, તેહ થકી ચિત્ત માંહિ.	૬

ઢાલ ૧-લી

(કપુર હોવે અતિ ઉજલો-દેશી)

જંબૂદ્વીપના ભરતમાં રે, નયરી ઉજ્જયણી સાર;	
ધન્ય ધાન્યે કરી દીપતો રે, ગઢ મઢ પોલી પ્રાકાર રે. પ્રાણી	
જો જો ધર્મ વિચાર, જિન ધર્મે શિવ સાર રે પ્રાણી, દેખી ધરે સુવિચાર રે,	
પ્રાણી. જો જો ધર્મ વિચાર. આંકણી.	૧
તસ નયરે નૃપ શોભતો રે, ધર્મરાય સુખકાર;	
ન્યાયે નિત્ય પાલે પ્રજા રે, શ્રી જીન ધર્મ ગલે હાર રે. પ્રાણી જો	૨
શિવમત ધર્મનો રાગિયો રે. ભૂપને એક પ્રધાન;	
નમુચી નામ મિથ્યામતી રે, દેષી જિનધર્મનો જાણુ રે. પ્રાણી જો	૩
તે અવસર તિણુ નયરમેં રે, શ્રી મુનિસુવ્રત જિન શિષ્ય;	
આવ્યા ઘણા પરિવાર શું રે, સુવ્રત નામ સુશિષ્ય રે. પ્રાણી જો	૪
ધર્મરાય વંદન તઢારે, આવે સહુ પરિવાર;	
નમનાદિક વિધિશું કરે રે, ભાવ ભક્તિ ઉર ધાર રે. પ્રાણી જો	૫
તવ મુનીશ્વર દીયે દેશના રે, ભવિક જીવ ઉપકાર;	
દશ દૃષ્ટાંતે દોહિલો રે, ઉત્તમ નર અવતાર રે. પ્રાણી જો	૬
શ્રદ્ધા સંયમ પરાક્રમ વિના રે, પામવું મહાદુઃખ ભુર;	
લાણીને હારો મતી રે, જિમ સંગ્રામમાં શૂર રે. પ્રાણી જો	૭
ચાર અંગ દુર્લભ લહી રે, કરજો ધર્મ પ્રયત્ન;	
નરેંદ્ર સુર શિવગતિ સાધશો રે, ધર્મ ચિંતામણિ રત્ન રે. પ્રાણી જો	૮

દોહા

દેશનાનંતર મુનિ સંગે, વિપ્ર નમૂચિ જાય;	
જૈન વચન નવિ સદ્દતો, વાદ કરે તસ ઠાય.	૧
વ્યાકરણાદિક છંદ સખ, કાવ્ય કોષ અલંકાર;	
ન્યાય તર્ક સાહિત્ય જે, નિરૂપકાદિક સુવિચાર.	૨
વેદ વેદાંત પુરાણ પણ, નાસ્તિક મત પણ જોય;	
પૂછયા લઘુ શિષ્યે તવ, દીધા ઉત્તમ સોય.	૩
ક્ષણ એક માંહિ ક્ષુદ્ધક મુનિ, જીત્યો વાદમેં ક્ષીપ્ર;	
માન ભંગ પાર્યો અમિત તે, ગયો ગેહ નિજ વિપ્ર.	૪
દુષ્ટ ભાવ મનમેં ભજ્યો, માર્ગ મુનિકું આજ;	
સલામાંહિ હલવો કિયો, સર્વ ગમાવી લાજ.	૫

ઢાલ ૨ જી

(બ્રમર ભૂધરને કહેજો-એ દેશી)

ક્રોધ કરી બ્રાહ્મણ જાતે, ગુરૂ મારણ આવ્યો રાતે;	
નિર્દય ખડ્ગ ગ્રહું હાથમે રે, જૈન ધર્મ સુરતરૂ ફલિયો,	
કે દુઃખ હોહગ દૂરેં ટલિયો રે. જૈન ધર્મં આંકણી.	૧
થિવિર નિકટ આવ્યો જ્યારે, મારણ ખડ્ગ ધયુ' ત્યારે,	
શ્રી જીન વચન હૈયે ધારે રે. જૈન ધર્મં ૨	
એહનો કાંઈ નહિં દોષ, અનુભવ રસ આત પોષ;	
પણ નહિં વિપ્ર ઉપર રોષ રે. જૈન ધર્મં ૩	
કંચન કામિની નહીં રાતા, તે ગુરૂ ખટ જીવના ત્રાતા;	
જગત ગુરૂ વત્સલ જે બ્રાતા. જૈન ધર્મં ૪	
શત્રુ મિત્ર સમ નહિં રીષ, ધર્મ પાલે વિશ્વાવીશ;	
તે ગુરૂ જગતના ઇશ રે. જૈન ધર્મં ૫	
આશ મરણ નહિં હોય તેને, સુખ દુઃખ લાજ ન કહેકહે ને;	
સુર સાનિધ્ય રહે નિત્ય તેને. જૈન ધર્મં ૬	
જિન શાસન સુર રખવાલ, જ્ઞાન દેહ આવ્યો તત્કાલ;	
નમે મુનિ ચરણ ધરી લાલ રે. જૈન ધર્મં ૭	
સુર કોપ્યો દિજ પર જાડો, મારગ વચેં કયોં ઠાડો;	
થાંભ્યો સ્થાંભ પરે ગાડો રે. જૈન ધર્મં ૮	
મારગ રહ્યો સહુજન દેખે, સૂર્ય ઉદયે ગુરૂ મુખ પેખે;	
જન્મ કૃતાર્થ ગણે લેખે રે. જૈન ધર્મં ૯	

ધર્મરાય વંદન આવે, પ્રજલોક સહુ સુખ પાવે;
 રૂપિ વંદી પાવન થાવે રે. જૈન ધર્મ ૦ ૧૦
 નરેંદ્રે સ્વરૂપ જાણ્યો સખહી, પ્રધાન ઉપર કોણે તખહી,
 કાઢ્યો નગર થકી અખહી રે. જૈન ધર્મ ૦ ૧૧

દોહા

સેવક જન બોલાય કે, કહે ઇસ્યો નૃપ ધર્મ;
 ઇણે દુષ્ટ માહા પાપીયે, કહ્યું નિવિડ મહાકર્મ. ૧
 એહનું સુખ જોવું નહિ, નહીં નગરમે કામ;
 કાઢો ઇહાંથી તેહને, નહિં વિલંબનું ઠામ. ૨
 ઉલંઠ પાપ એહને સહી; કરો નગરની બાહાર;
 આણા સીમ રહેવે નહિં, કરો દેશની પાર. ૩
 ફટ ફટ લોક કરે સહુ; રે પાપી નિર્લજ્જ,
 ગુરૂ મોટા સંતાપિયા, કિશ્યું કયું તે કજ્જ. ૪
 કપિફલે તસ કાઢ્યો, લૂંટી ઘર ને બાર;
 માનભંગ ભમતો ફરે, કોઈ ન પૂછે સાર. ૫

ઢાલ ૩ જી

(સાંભલો મુનિ સંયમ રાગે ઉપશમ શ્રેણીયે ચડીયો રે)

ઇણ અણસર એક સુરપુર સરિણું, હસ્તિનાગપુર ન વાળ રે;
 રૂદ્ધિ સમૃદ્ધિ અકંટક જનને, શ્રી પદ્મોત્તર રાજ રે. ઇણું ૧
 રાજ હુએ જિન ધર્મનો સંગી, રંગી સંત પિછાનો રે;
 તસ પત્ની જવાલા પટરાણી, સતિયાં મુકુટ સમાનો રે. ઇણું ૨
 સમકિત શીલ રત્ન ગુણ સાચી, રાચી જગત વિખ્યાતી રે;
 રાજ નહી વિષયા રસ તોપણ, જાચી પિયુગુણ માતી રે. ઇણું ૩
 રાણીને નંદન જુગલ અનુપમ, ઉપમા નહિ કોઈ જેહને રે;
 દિનકર તેજ દીપે નિશિપતિ જયું, ન્યૂન જાણે તેહને રે. ઇણું ૪
 વિષ્ણુકુમાર ને મહાપદ્મજ, નામ ત્રિજગત વિદિતા રે;
 કલ્પ દોયના સુરપતિ માનું, આવી ખલકને જીતા રે. ઇણું ૫
 રહે સંસારમાંહિ પણ અલગા, વિલગા નહિં જયું રાગી રે;
 વિલસે ભોગ રોગ સમ જાણે, વિષ્ણુકુમાર વડ ભાગી રે. ઇણું ૬
 યુવરાજપદ નૃપ કુમારકું, પણ નવિ લેવે નિરોગી રે;
 અથિર રાજશું પ્રીતિ ન મંડું, છંડુ રૂદ્ધિ સુખ ભોગી રે. ઇણું ૭

દાનાદિક કલ્પદ્રુમ સરિખો, પરખો કહું શુભ કેતા રે;
જનક પાસ સંયમની અનુમતિ, માગે પણ નવિ દેતા રે. ઇષ્ટ ૮
ભાવ આરિત્ર ધરે મન ઇચ્છા, મિથ્યા સખ સુખ જાણે રે;
મહાપદ્મને આજુ નૃપ પદવી, નરેન્દ્ર દેઈ સુખ માને રે. ઇષ્ટ ૯

દોહા

દેશ નગર ભમતો થકો, વિપ્ર નમૂચી નામ;
હરિત નાગપુર આવીયો, લેઈ રહ્યો વિશ્રામ. ૧
એક દિવસ મહા પદ્મને, લેટ દેઈ વિપ્રેશ;
રાજ સલામાં આવિયો, અંગ ધરી શુભ વેશ. ૨
જ્ઞાન કલા કરિ રંજ્યો, મહાપદ્મ નૃપ ભાણ;
માન સન્માન પૂરવ પરે, દેઈ કરે પ્રધાન. ૩
સીમાડાનો રાજ્યો, હેમરથ નામ ભૂપાલ;
આજુ ન માને પદ્મની, લૂંટે દેશ વિશાલ. ૪
તેહ નમૂચી એકદા, રૌન્ય લેઈ ચતુરંગ;
હેમ સંઘાતે સુદ્ધ ધન, માંડ્યું ધરી ઉછરંગ. ૫
સિંહ રથ રાજ ભણી, જીત્યો તેહ પ્રધાન;
સાથ તેહ નૃપ તેડીને, આવ્યો નિજ પુરથાન. ૬

ઠાલ ૪ થી

(મહાવીર પ્રભુ ઘેર આવે-દેશી)

મહાપદ્મરાય સુખ પાવે, હર્ષે કરી વિપ્ર બોલાવે;
માગ માગ જે તાહરી ઇચ્છા, શા પુરૂષ વચન નવ મિથ્યા રે. ૧
દ્વિજ ધૈર્ય ધરીને માગો, વલિ રાજ કહીને બોલાવ્યો રે. દ્વિજ ૦
તવ વિપ્ર વિમાસી બોલે, તુમે છો પ્રભુ સુરતરૂ તોલે;
એ વચન ભંડાર રાખીજે, અવસર માગું તો હીજે રે. દ્વિજ ૦ ૨
ઇષ્ટ અવસર જવાલા દેવી, જિન વચન હિયામાં ધરેવી;
આયુ ક્ષણ ક્ષણ વીતી જાય, પણ ધર્મ વાત ન સુહાય રે. દ્વિજ ૦ ૩
રથયાત્રા મનોરથ થાવે, પીયુ આગલ સર્વ જણાવે;
નૃપ કહે એ ધર્મનું કામ, લહિયે સુર શિવ સુખ ઠામ રે. દ્વિજ ૦ ૪
સુરપતિના વિમાનની જેહવા, પાલક જિમ સૂત્રમેં તેહવા;
કલધૌત મણીના નિપાવે, રથ દેખીને હર્ષ ભરાવે રે. દ્વિજ ૦ ૫
મણી રત્ન જડિતનું પ્રતિમા, આદીશ્વર જનકી કર્તિમાં;
રથમાંહિ પ્રભુ ભલે ભાવે, શુભ મુદુરત લેઈ પધરાવે રે. દ્વિજ ૦ ૬

રથયાત્રા તણું મંડાણુ, અથે બહુ લેદ વખાણુ;
 તિમ જવાલા તે રાણી સાર, લેઈ હર્ષ ઘણો પરિવાર રે. દિજાં ૭
 ઇણુ અવસર લક્ષ્મી રાણી, જવાલા લઘુ શોકય વખાણી;
 મિથ્યામત મોહમેં માંચી, શિવ બ્રહ્મા મતેં રતિ સાચી રે. દિજાં ૮
 તિણું વાદે રથ એહવો, બ્રહ્માનો કરાગ્યો તેહવો;
 હઠવાદે ઘણું અકુલાઈ, રથ લેઈને સાહમી આઈ રે. દિજાં ૯
 હવે માંહો માંહિ રથ બેહુના, મલિયા બહુ સામા તેહુના;
 કોઈ કાઠે ન આગો જેહમાં, વિખવાદ લાગ્યો ઘન તેહમાં રે. દિજાં ૧૦
 તસ કલહ નરેંદ્ર પીછાન્યો, બેહુ રાણીનો મન સન્માન્યો;
 રથ બેહુના પાછા વલાવે, સહુ વિપ્ર મહાસુખ પાવે રે. દિજાં ૧૧

દોહા

પણ પદ્મ જ નિજમાતનું, તિમ દેખી અપમાન;
 દિગ્યાત્રા ભણી ચાલીયો, રીધ કરી અપમાન. ૧
 ઉગે તો દિનકર જિરયો, વધતો જાયે તેજ;
 તિમ અરિયણુ ક્ષત્રી મંડલે, જીત્યો સખલ સહેજ. ૨
 છયે ખંડ માંહિ સહી, વર્તાવી નિજ આણુ;
 કુમર ખેચર ભૂપતિ, કરે માન સન્માન. ૩
 જંખૂ દિપે જાણીયે, જીમ ભરતે સર રાય;
 સાધિ ભૂમિ તિમ જાણજો, મહીરાણા સખ પાય. ૪
 અનુકમે સાધન કરી, આવે નિજપુર થાન;
 ઘણી વિભૂતિ સાથે જીકે, કહેતા નાવે માન. ૫

દાલ પ મી

(કોશ્યા વેશ્યા કહે રાગીજી, મનોહર મનગમતા દેશી)

નિજ નગરમાં પદ્મ જ આયાજી, મનોહર મન વસિયા,
 રાય રાણી ઘણું સુખ પાયાજી, મનોં સાથે બહુ રૂદિ વખાણીજી; મનોં
 ઇણુ પણ સંક્ષેપેં આણીજી. મનોં ૧
 નવ અખૂટ નિધાન છે જેહને, મનોં દશ ચાર રતન કહ્યાં તેહનેજી; મનોં
 દેશ આર્થઅનાર્થ મલિ જાણેજી, મનોં બત્રીશ હજાર પ્રમાણેજી. મનોં ૨
 અંતે ઉર ચોસઠ હજારજી, મનોં સહસ બત્રીસ નાટકનો વિચારજી; મનોં
 બત્રીસ સહસ પુર મહોંટાજી મનોં બહોંતેર સહસ તે છોટાંજી. મનોં ૩
 ખેટ કોડિ મંડપનું માનજી, મનોં સહસ શોલ ચોવીસ જાણજી; મનોં
 અડતાલીશ હજાર તે જાણજી, મનોં વાટીની સંજ્યા સારજી. મનોં ૪

સહસ વીશ આકરનાં માનજી, મનોં છન્નું કોડિ તે ગામ વખાણજી; મનોં
ગજ અશ્વરથનો ધમકારજી. મનોં લાખ લાખ ચોરાશી ઉદારજી. મનોં ૫
પાયક છે છન્નું કોડજી, મનોં અનુમતિયા કોડિ ત્રીન જોડજી; મનોં
સુતાર છે ત્રીનસેં સાઠજી, મનોં શ્રેણી પર શ્રેણીના ઠાઠજી. મનોં ૬
એક લાખ અઠાવીશ હજારજી, મનોં વારાંગના રૂપની સારજી; મનોં
તે રૂપની આગર સોહજી, મનોં નવાણું સહસ સ્ત્રીમન મોહજી. મનોં ૭
હવે રતનના આગર વખાણ્યાજી. મનોં સોલ સહસ પ્રમાણુ તે આણ્યાજી; મનોં
આયુદ્ધ ધર ત્રીશ હજારજી, મનોં સેનાધર છત્રીશ વિચારજી. મનોં ૮
પાંચ લાખ દિવટીયા ચાલેજી, મનોં નિશાન ચોરાશી લાખ ચાલેજી; મનોં
દલની સંખ્યા ત્રીન કોટીજી, મનોં કૌટંબી સિત્તેર લાખ જોડીજી. મનોં ૯
હાર મોતીના ચોસઠ હજારજી, મનોં ભૂષણધર છત્રીશ વિચારજી; મનોં
સેવા કરે નરેંદ્રની સારજી, મનોં રહેછરાય ગુન શાઠ હજારજી. મનોં ૧૦

સોરઠા

સંવાહ વરતી પ્રમાણુ, ચૌદ સહસ સખ મિલ ગણ્યુ;
અન્ન રક્ષણનાં સ્થાન, સહસ નવાણું પ્રમુખ કહ્યાં. ૧
વેલાઉલ સહસ છત્રીશ, સંખ્યા કહુ સૂત્ર ધારની;
ચોસઠ લાખ સુજગીશ, બેટી સામાન્ય સાઠ કોડિ છે. ૨
ભોજન સ્થાનક માન, ત્રીન લાખ સુંદર કહ્યાં;
ઉદાન ભૂમિ તે જાણુ, પચિશ સહસ નિર્મલ કહી. ૩
નૃપ સેનાપતિ સોય, ચોવીસ સહસ સખ મલી હુવા;
સામાન્ય મંત્રી હોય, કોટી ત્રીન કર્મે જુવા. ૪

ઢાલ-છઠ્ઠી

જીરે મહારે, મહાપદ્મ નૃપ સંગ, ચાલે ગોકુલ મલપંતા જીરેજી;
જીરે મહારે, એક કોડિશું પ્રમાણુ, સુરધેનું પરેં હુજતી જીરેજી. ૧
જીરે મહારે, દુપદ્મ ચઉપદ્મ હજાર, ગાડાં બહોંતેર કોડી છે જીરેજી;
જીરે મહારે, મંદિર નવાણું હજાર, વૈધ કોડ ત્રીન જોડે છે જીરેજી. ૨
જીરે મહારે, બહોંતેર યોજન માન, વાણુ ચાલે જસ નિત્ય પ્રત્યે જીરેજી;
જીરે મહારે, સવા કોડ સુત જાણુ, સેવા સારે દિન પ્રત્યે જીરેજી. ૩
જીરે મહારે, સારથ વાહ સુજાણુ, કોડ ત્રીન નૃપ માનિયા જીરેજી;
જીરે મહારે, અંગમર્દન રાજન, સહસ છત્રીસ સહુ જાણીયા જીરેજી. ૪
જીરે મહારે, નૃપ મન રંજનહાર, ચૌદ હજાર કહ્યા વલી જીરેજી;
જીરે મહારે, નગર શેઠ પદ્મ ધાર, લહ્યા ત્રીન કોડિ મલી જીરેજી. ૫

જીરે મહારે, જલપંથ માર્ગ વિજ્ઞાની, ચૌદ હજાર પ્રમાણીયે' જીરેજી;	
જીરે મહારે, અગ્યાર સહસ સન્નિવેશ, ઉપ્પન્ન અંતરદ્વીપ આણીયે' જીરેજી.	૬
જીરે મહારે, રાજધાનીનાં માન, હજાર છત્રીશ કહ્યાં સહૂ જીરેજી;	
જીરે મહારે, પડંવ અઠાવીશ લાખ, લાખ કોટવાલ શ્રુતથી કહ્યા જીરેજી.	૭
જીરે મહારે, ઉર દેશ રાજાન, ગુણ પંચાસ સાથે રહે જીરેજી;	
જીરે મહારે, સહસ્ર પચવીશ યક્ષ દેવ, સેવા કરે જિનવર કહે જીરેજી.	૮
જીરે મહારે, સહસ જત્રીશ મહાભૂપ, કરજોડી આગલ રહે જીરેજી;	
જીરે મહારે, મહામંત્રીશ્વર ભૂપ, ચૌદ સહસ રાજ નિર્વાહે જીરેજી.	૯
જીરે મહારે, સૂડા ચોરાશી લાખ, પાલંતા આગલ વહે જીરેજી;	
જીરે મહારે, શ્યાન રહે આઠકોડ, સિંહ જ પણ શંકા લહે જીરેજી.	૧૦
જીરે મહારે, માહાવ્યાપારી સાથ, કોટિ સત્ત શ્રી અનુસરે' જીરેજી;	
જીરે મહારે, એક રસોઈની માંહી, દશ લાખ મણ લોટ નિત્ય વરે જીરેજી.	૧૧
જીરે મહારે, ઇણુ પરે' ઋદ્ધિ સમેત, નિજપુર નિકટ આવી વસે જીરેજી;	
જીરે મહારે, નિજસુત મહાપદ્મ જાણુ, રાણી નરેંદ્ર મન ઉદ્ધસે જીરેજી.	૧૨

દોહા

ઉત્સવ મહોટે મંડાણશુ', લાવે જનક પુર માંહ;	
પેસારો વિધિશુ' કર્યો, ભૂપ નયર ઉત્સાહિ.	૧
મહા પદ્મ ચક્રીશક્રુ', ભરત રાજ પદ સાર;	
પદ્મ આદિ ભૂપતિ મલી, કરે અભિષેક ઉદાર.	૨
ઇણુ સમે સુવત મુનીશ્વરા, ઘણા મુનિ પરિવાર;	
હસ્તિ નાગપુર આવીયાં, નૃપવન ચૈત્ય મઝાર.	૩
પદ્મરાય આદે' સહૂ, નારી પર્ષદા સંગ;	
વિષ્ણુકુમાર પણ વાંદવા, આવે ધરી ઊછરંગ.	૪
વંદી ગુરુ દેશના સુણી, હુવો પરમ વૈરાગ;	
પદ્મ વિષ્ણુ દીક્ષા ગ્રહી, છંડી ઋદ્ધિ મહાભાગ.	૫
ઘણા ભૂપ પરિવારશુ', શ્રી શુભ વિષ્ણુકુમાર;	
પંચ મહાવ્રત યિવિરસે', લિયે ઘણુ મનોહાર.	૬

ઢાલ ૭ મી

(જમ જમ એ ગિરિ ભેટીયે રે)

પદ્મ રાય ઋષિ રંગમાં રે, પાલે સંયમ શિવદાય સદૃણા;	
અતિ ચાર નવિ આચરે રે, ઢાલે અસંયમ હાય સદૃણા.	૧

જિમ જિમ એ ઋષિ ભેટીયે રે, તિમ તિમ પાપ પલાય	સદૂણા;	
પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિમેં રે, નિવસે પ્રવચન માંહિ	સદૂણા.	૨
કોધાદિક અરિયણ પ્રત્યે રે, જીત્યા પદ્મ મુનીંદ્ર	સદૂણા;	
અપ્રતિબંધ વાયુ પરે રે, વિચરે ધરા ચોગીંદ્ર	સદૂણા.	૩
કરિ અણસણ આરાધના રે, પહોતા અમર વિમાન	સદૂણા;	
પદ્મ દેવ સુખ ભોગવી રે, ચવિ જાશે નિર્વાણ	સદૂણા.	૪
બહુલતા મહા પદ્મજી રે, નિજ જનનીકી આશ	સદૂણા;	
પૂરે મનોરથ ભાવશું રે, જિનરથયાત્રા તાસ	સદૂણા.	૫
જિનમંડિત પૃથિવી કરી રે, જૈત્ય ઘણા મનોહાર	સદૂણા;	
સંઘયાત્રા વિધિશું ઘણી રે, લેઈ કીધ જીહાર	સદૂણા.	૬
શિવમતની લઘુમાતનું રે, રાખ્યું વલી પણ માન	સદૂણા;	
જૈન્ય ધર્મ શિવ આંતરો રે, ગોથોચર પયજાણ	સદૂણા.	૭
ચકવર્તિ પદ ભોગવે રે, પૂરણ ષટ ખંડ રાજ	સદૂણા;	
ધર્માચરણ વંચક પ્રત્યે રે, કરે નરેંદ્ર જ સાજ	સદૂણા.	૮

દોહા

શ્રી વિષ્ણુકુમાર મુનિ, તપ તપતા મહારાણ;	
ષટ્ સહસ્ર વર્ષ તપ તપી, હુઆ લખ્ધિના ઠાણ.	૧
આમો સહિ વિપ્પો સહિ, ખેલો સહિ સુપ્રમાણ;	
પુલાક ને વૈકિય પ્રમુખ, કહેતા નાવે જ્ઞાન.	૨
મેરુ દર્શન ચુત્તીકા; વિષ્ણુકુમાર રૂપિ રાય;	
ગુરુ અનુમત લેઈ કરી, ધ્યાન કરે તસ ઠાય.	૩
ઈણ અવસરે સુવત સૂરિ, વિચરત દેશવિદેશ;	
હસ્તિનાગપુરે આવીયા, સાથે મુનિ સુવિશેષ.	૪
મહાપદ્મ નૃપ આદિ દે, મલી સમસ્ત રાજન;	
આતુરમાસની વિનતિ. કરી રાખ્યા ધરી માન.	૫
ઇત્યનંતર નમુચિ જે, વલી નામ જસ દીધ;	
તે નૃપપાસે વર પ્રત્યે, માગે જે તસ દીધ.	૬

દાલ-આઠમી

(દાન કહે જગ હું વડું દેશી)

સાત દિવસ મુજને સહી, યજ્ઞ કારણ દિયો રાજ; લલનાં
પ્રભુ તુમ સુર ચિંતામણી, વંછાપૂરણ હાર. લલનાં

દાન ઉલટ ભર ફીજીયે, જ્યુ કીજીયે વંછિત કાજ; લલના૦	
સુરધૈનુ પારસ મણિ, પ્રગટયો પૂણ્ય હમ આજ. લલના૦	૨
વચન રાય ખંધ્યો જુકે, ફીધું દિજ ભણિ રાજ; લલના૦	
અંત:પુર રહિતા હુવા, વચન પ્રતિજ્ઞા લાજ. લલના૦	૩
અતિથિ સંન્યાસી કાપડી, મઠવાસી જોગેશ; લલના૦	
ભરડાદિક લઈ ભેટણું, આવી નમે સહુ દેશ. લલના૦	૪
જૈન ગુરૂ નવ આવિયા, તવ ધર્યો પૂરવલો દેષ; લલના૦	
તેડી થિવિરને ઈમ કહે, નમ્યા તુમ વિના સહુ શેષ. લલના૦	૫
તુમહ નમ્યા નહિ કિમ કારણે, શું એહ તુમને ગુમાન; લલના૦	
રહો છો અમ પૃથ્વી વિષે, કર નવિ આપો માન. લલના૦	૬
તવ રૂપિ નૃપ ભણી ઈમ વદે, લિંગ પરે હમ એહિ; લલના૦	
નહિ નમે ગૃહસ્થને મુનિવરા, પરિગ્રહ નહિ હમ પાંહિ. લલના૦	૭
કોપ્યો દિજ બલિ રાજીયો, ભાંખે ગુરૂપ્રતે આમ; લલના૦	
સાત દિવસની અંદરે, તજવું ષટ ખંડ ઠામ. લલના૦	૮
લોકે કહ્યું માને નહિ, ન ધરે નરેંદ્રનું કાન; લલના૦	
તવ બલીનું આવી ચઢ્યું, પહોતો રૂપિ નિજથાન લલના૦	૯

દોહા

સંઘ મલી સૂરિ નિકટ, આવે ખલુ ધરી પ્રેમ;	
વિષ્ણુ મુનિને તેડિયે, સવિ બન આવે ક્ષેમ. ૧	
ઈમ વિચાર કરી સહુ, ભેજે એક મુનિ તામ;	
લેખે વાંચિ વહેલા તુમો, આવજો હી ઈણુ ઠામ. ૨	
કારણુ અત્ર ગુરૂ ખ-યો, જાણુશો રૂપિને વેણુ;	
તુમહ આવે ઈહાં સંઘને, ઉપજશે સુખ ચેન. ૩	
તવ અંબર ચારી મુનિ, હુવા શીઘ્ર તતખેવ;	
મેરૂ સુદર્શન ચુલિકા, પહોતા તતક્ષણ મેલ. ૪	
વિષ્ણુકુમાર મુનીંદને, વંદી ત્રિવિધે સોય;	
વિપ્ર નમુચિ કારણે, મોકલીયો ગુરૂ મોય. ૫	
શિષ્ય પાસ વ્યતિકર, સુણી, સંઘપત્ર લીયો હાથ;	
વાંચી શીઘ્ર ઉતાવલા, આવ્યા લેઈ મુનિ સાથ. ૬	

ઢાલ-૯-મી

શ્રી વિષ્ણુકુમાર મુણીંદ, આવ્યા ધરી પરમાનંદ;	
ગુરૂ વંદીને પાવન થાય, સહુ સંઘને હર્ષ ભરાય. ૧	

સુણિ બલિરાજ વૃત્તંત, પહોતા તે સભાયેં સંત;	
દેખી સઘલી સભા હરખાણી, નમ્યા વિષ્ણુ ગુરને જાણી.	૨
પણ ન નમ્યો તે બલિરાજ, પૂરવલી ધરી નહિ માજ;	
અહંકાર ધરીને બેઠો, નહિં બોલ્યો રૂપિ સંગ ઢીઠો.	૩
તવ કહે ઋષીધર વાણી, નિર્લજ બલિ તું અન્નાણી;	
શું રે રાજ લેઈને રાચ્યો, કાકિડા પેરે શઠ માચ્યો.	૪
ચઉમાસે ચતિ કિહાં જાય, અભિગ્રહો કેમ નિષ્ફલ થાય;	
તેહથી અમ રહેવા કાજ, ભૂમિ દે કીતની આજ.	૫
સુણી વચન કરે નૃપ હાંસી, મહી આપે ત્રિપદ વિમાસી;	
સ્વામીભાઈ જાણી દિધું દાન, એમ બોલ્યો તે બલિરાજન.	૬
કોપે ચઢ્યા વિષ્ણુકુમાર, કયું વૈકિયરૂપ અપાર;	
લક્ષ યોજનનો દહ કારિયો, દોય પદમે જંબૂદ્વીપ ધરિયો.	૭
એક ચરણ પૃથ્વીપર જોઈ એ, બાકી તે રહી નહિં કોઈયે;	
એહવું કહી બલીને માથે, પદ દેઈ મહીતલ ચાંપે.	૮
કાલ કરીને તે બક્ષીરૂપ, ગયો સાતમી ભૂમી અનૂપ;	
તવ વિશ્વ ભયંકર કાંપે, રખે અમને ભલી પરેં ચાંપે.	૯
અચલા ભૂચલાચલ હોતી, દુનિયા સખ મિલકર રોતી;	
મુખ ઢાંકી માંહોમાંહે રહિયા, નાશીને કિહાં જાય તહિયાં.	૧૦
ગિરિવર પણ કંપિત ભયે હે, શિખરાદિક સખ દૂટ ગયે હે;	
ઉદ્ધિનો પાણી ઉછલીયો, શેષ નાગ મહા સલસહિયો.	૧૧
નવ ગ્રહાદિક સૂર ભય આણે, નવો ઈંદ્ર ભયો ઈહાં ટાણે;	
તવ શક અવધે કરી દેખે, જાણે બલિનું કાર્ય વિશેષે.	૧૨
ગાંધર્વ દેવ તિહાં તિણ વેલા, ઈંદ્ર વચને આવી હુઆ લેલા;	
વિષ્ણુરૂપિ પાસે તે આવે, નાટક કરીને ક્રોધ સમાવે.	૧૩
ક્ષણ માંહિ મુનિ ક્રોધ શમિયો, કૃપા વંત દયાલુ બનિયો;	
મહારૂપિ કરૂણા નિધિ કહીયે, મુનિ નરેંદ્ર દેવમુખ લહિયે.	૧૪

દોહા

સ્વભાવ રૂપે આવી રહ્યા, મુનિશ્રી વિષ્ણુકુમાર;	
તો પણ હરતા ના રહે, વિપ્ર લોક નિરધાર.	૧
મહાપદ્મ ચક્રી હવે, આવિ નમે ધરિ ભાવ;	
મેં અમરાધ ઘણા કિયો, તેહ કરો સુપસાય.	૨

શુર કહે ઇમ તુમ નવિ ઘટે, સમકિત વંત કહાય;	
તુમ છતે ઇમ શાસન તણી, લઘુતા કેમ લહાય.	૩
ઇત્યાદિક શિક્ષા દઈ, મહાપદ્મ લણી સોય;	
શુર પાસે આવ્યા ચલી, રૂપિ પાસે બહુ લોય.	૪
પણ ધ્રુજતાં નવિ રહે, લોક સહુ મિથ્યાત્વ;	
તાવ તૈજસ આદિ દઈ, પ્રગટયા જગત વિખ્યાત;	૫
તવ સુર નરપતિ ઇમ કહે, સુણો વિપ્રધરી પ્રેમ;	
રાખડી એ રૂપિ નામની, બાંધો થાશે તુમ ક્ષેમ.	૬
કહ્યું તેમ કરિયું સવિ, થઈ જગત સુખ શાંતિ;	
પર્વ બલેવ ઇહાં થકી, જગત માંહિ વિખ્યાત.	૭

ઠાક-૧૦-મી

રંગ રસીયા રંગ રસ બન્યો મન મોહનજી;	
શ્રી જીન ધર્મ પસાય મનડું મોહયુરે મનં	
સત્ય અસત્ય પટંતરો, મં ન્યાય અન્યાય દિખાય. મં	૧
મિથ્યાત્વધ્વાંત દૂરે ગયું, મં કેઈ જિન વ્રત ધરે મુનિપાસ; મં	
કેઈક દેશ વ્રત ઉચ્ચરી, મં કેઈ ભદ્રક ભયા સુખિ ખાસ. મં	૨
ભવસ્થિતિ પાક્યા વિના, મં નવિ જાણે ધર્મનો મર્મ; મં	
કારણે કાર્યહૂ નીપજે, મં પંચ મલે શિવ શર્મ. મં	૩
શુર સુખ આલોયણે ગ્રહી, મં શ્રી વિષ્ણુરૂપીશ્વર સંત; મં	
ધરા પીઠ વિચરે સુખે, મં શોભા રૂપિ અધિક લાંડત. મં	૪
પર શાસનમાં દીપતો, મં વિષ્ણુ વામન અવતાર; મં	
બલિ રાજને ચાંપિયો, મં ધર્મ કારણ સુવિચાર. મં	૫
તપ તપતા રહિ રાનમાં, મં બહુ વરસ સહસ સુખ પ્રેમ; મં	
કેવલજ્ઞાન દિવાકર, મં વિષ્ણુ રૂપિ પામ્યા ક્ષેમ. મં	૬
કમલાસન પર બેસીને, મં કહે ધર્મ પરમ સુખકાર; મં	
દુવિધ ધર્મ મુક્તિ તણાં, મં આગાર ને અણાગાર. મં	૭
ઇમ ઉપદેશ દેતાં રહ્યાં, મં નરનારી કેરાં વૃંદ; મં	
ભૂમંડલ પાવન કરી, મં સેવે મુનિ નર ઈંદ્ર. મં	૮
અંત સમે અણસણ કરી, મં સુખ સંલેખણ તપસાર; મં	
કાલ કરી મુકતે ગયા, મં મુનિ નરેંદ્ર પામ્યા ભવપાર. મં	૯
વિષ્ણુકુમાર મુણીંદની, મં કહિ સજ્જાય રસાલ; મં	
ભણે ગુણે જે સાંભળે, મં તે લહેશે મંગલ માલ. મં	૧૦

હાલ ૧ લી

સુગ્રીવ નયર સુહામણું રે લાલ, શોભા તણો નહિ અંત રે, લવિક જન,
 બલભદ્ર નામે નરેશ્વર રે લાલ, હરિ સમ રૂદ્ધિ સોહંત રે. લ૦ ૧
 મૃગા પુત્ર મુનિ ગુણવંત રે હો લાલ, કેમ પામ્યો ઉપશાંત રે. લ૦ સુગ્રીવ૦
 મૃગાવતી નૃપ ગેહિની રે લાલ, સુંદર સરળી જોડ રે; લ૦
 પતિ ભક્તા ગુણ રાગિણી રે લાલ, શીલવંતી શિર મોડ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૨
 તાસ નંદન દિનકર સમો રે લાલ, મૃગા પુત્ર અભિરામ રે; લ૦
 માત પિતા દીધું સહી રે લાલ, બીજું વલશ્રી નામ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૩
 અલભોગ સમરથ બેડો રે લાલ, કલા વિચક્ષણ તામ રે; લ૦
 કુલવાલિકા સરળી લલી રે લાલ, પરણાવે બહુ માસ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૪
 યુવરાજ પદ તસ આપિયું રે લાલ, જનક સાથ બહુ પ્રેમ રે; લ૦
 શ્વેત ભુવન હરિ સારિયું રે લાલ, કુમારને આપ્યું ક્ષેમ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૫
 રચણ જડિત કુટ્ટિમતલા રે લાલ, નાટક વિવિધ બત્તીસ રે; લ૦
 દોશુંદક સુરની પરે રે લાલ, ભોગવે ભોગ બત્તીસ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૬
 સાનંદ ને આનંદમે રે લાલ, જાતો જાણે ન દીહ રે; લ૦
 ગોખે રહ્યો પૂરવર જીવે રે લાલ, જિમ કંઠર વનસિંહ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૭
 એહવે ઈંદ્ર મુનિ ગુણનીલો રે લાલ, ભિક્ષા કાજ મહંત રે; લ૦
 ત્રીજા પ્રહરના તાપમાં રે લાલ, રવિ તણું દુઃખ સહંત રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૮
 તપ કરી કાયા શોષવે રે લાલ, સરસ નીરસ આહાર રે; લ૦
 બાવિશ પરિસહ જીપતો રે લાલ, પામવો ભવ તણો પાર રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૯
 ત્રિક ચહુટે મુનિવર પ્રતે રે લાલ, દેખે કુંવર અનિમેષ રે; લ૦
 પૂરવ મેં સહિ એહવું રે લાલ, દીઠું રૂપ રૂપીશ રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૧૦
 ઈમ ચિંતવતાં ઉપન્યું રે લાલ, જાતિ સ્મરણ જ્ઞાન રે; લ૦
 પૂરવ ભવમેં પાલીયો રે લાલ, સંયમ શ્રુત શુભ ધ્યાન રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૧૧
 ભોગ થકી મન ઉભગ્યો રે લાલ, યોગ તે દિલમેં વસંત રે; લ૦
 ઈતરા દિન મુજ બ્રાંતિમેં રે લાલ, દિવસ ગયા વિલસંત રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૧૨
 વૈરાગી શિર સેહરો રે લાલ, મૃગાપુત્ર ગુણવંત રે; લ૦
 નાટક તજીને ઉઠીયો રે લાલ, મુનિ નરેંદ્ર ઉલસંત રે. લ૦ સુગ્રીવ૦ ૧૩

ઢાલ-૨-૭

(કારતક મહિને કૃષ્ણ ૭ આવીયા રમવા આવો ને. દેશી)

- સૂંચમકી મનસા ચિત્ત જાગે, આવી માય જનક પાય લાગે;
ઉભો ઢોય કર જોડીને માગે, અનુમતિ દો માય તાય રે. ૧
- મોહું મન માહરું, અવર નહિ કોઈ ઢાય રે. મોં આંકણી.
એ સંસાર હાડકો મેલો, રાચિ રહે બ્રમમે' મતિ ઘેલો;
ભૂલિ રહ્યો નિજ ભાવ સહેલો, ફિર મનમે' પસ્તાય રે. મોં ૨
- સુણ્યાં પંચ મહાવ્રત ગત લવ, નરક તિર્યંચ તણાં દુઃખ અનુલવ;
પામ્યો નરલવ પુણ્ય બલે હવે, માયું અનુમતિ સાર રે. મોં ૩
- ખોટાં સુખ મુજક્ષણ નહિં રાચે, જાહાં કિંપાક તણાં ફલ જાચે;
રોમ રોમ વિષ તસતાણું માચે, પ્રાણ તજે તત્કાલ રે. મોં ૪
- ક્ષણ એક સુખ બહુકાળ દુઃખ, ભોગવ્યા કર્મ વિના નહી મુખ;
એ સંસારે ક્ષણ નહિ સુખ, રાચે કોણ મોરી માય રે. મોં ૫
- તન ધન જોબન કારમાં નહિં સ્થિર, મૂરખ રાચિ રહ્યો એ અમ ઘર;
સંચે જાહાં પાપ મુઘા નર, સમજે નહિં લગાર રે. મોં ૬
- વ્યાધિ અનેક લાગિયા તનમે', રૂપ રંગ વિણસે ક્ષણ ક્ષણમે';
તો હુ સમજ ન આણે દિલમે', અહો અહો મોહ વિકાર રે. મોં ૭
- આ દેહ અનિત્ય અશાશ્વત કહ્યો જીન, વિણસે સંધ્યા રાગપરે' છિન;
ડાલ અણી પરે' ઉસ બિંદુ ક્ષણ, ઇણ પરે લાગે ન વાર રે. મોં ૮
- વલી જન્મદુઃખ જરાતણું દુઃખ, અશુચિ રોગ મરણ લય પ્રમુખ;
ઇણ સંસારે ન હોય ક્ષણ સુખ, લહું ન રતિ લગાર રે. મોં ૯
- યથા નર કોઈ આલ્યો પરદેશે, સાથે સંબંધ નહિ શુભ વેશે;
ભૂખ તૃષા વ્યાપી અતિ જેસે', પામે દુઃખ તિવાર રે. મોં ૧૦
- એવં ધર્મ અકૃત મનુષ્ય જિમ, આધિ રોગ પાયે અંતે તિમ;
સોચંતો જાચે પરલવ ઇષ, રાખે નહિ કોઈ સાહિરે. મોં ૧૧
- લીજો વ્રત સંબંધ ધરી કોઈ, આલંતા પંથે સુખ હોઈ;
વ્યાપે ભૂખ તૃષા નહિં સોઈ, પામો સુખ તિવાર રે. મોં ૧૨
- ઇમ મુનિ ધર્મ કહ્યો જગદીશ, પાલે જે કોઈ વિશ્વાવીશ;
શિવ પામે ત્રિભુવન થાયઈશ, નરેંદ્ર તે કેવલશ્રી પાય રે. મોં ૧૩

ઢાલ ૩ જી

(ઢક્ષિણ ઢોહિલો હો રાજ, ઢક્ષિણ ઢોહિલો રે હોજ પાણી લાગણો-ઢેશી)

મૃગા તનુ જાત હો રાજ, જન વિખ્યાત હો રાજ,
ઉજ્યન્ત પાસે રે માગે અનુમતિ વ્રત તણી;
જે ઘડી જાવે હો રાજ, તે ફરી નાવે હો રાજ,
વિલંબ ન કીજે. રે, જનની મહાવ્રત આઢરૂં. ૧

કાચ જ્યું કાચા હો રાજ, બાઢલ જ્યું છાચા હોરાજ,
ઉઢક પર પોટાં રે,
વિણસતાં વાર લાગે નહીં, જીમ નસ દીસે હોરાજ,
ઘનુષ અતીશે હોરાજ,

મનોહર દીસે રે, ક્ષણ એક વિલયે સહી. ૨

જિમ તરૂં સોહે હો રાજ, પંખી મન મોહે હો રાજ,
પણ સખ છંડે રે, તસ લક્ષ્મી વિણશે થકે;
ધમ સહુ જાણો હો રાજ, જગત પીછાણો હો રાજ,
સ્વારથ ન પૂગે રે, તો છંડે સહુ સહુ મિલ કરી. ૩

ચણાઢિક માચા હો રાજ, અધિક ઉપાચા હો રાજ,
પુત્રાઢિક ઢારા રે, જાવું ધણ સખ તજી કરી;
જે જીન રાચા હો રાજ, જગત નિપાચા હો રાજ,
અનિત્ય ઉવેળી રે, ત્યાગિ રૂઢિ શિવપઢ ગયા. ૪

આં જગ વ્યાપી હો રાજ, ત્રિજગ સમાપી હો રાજ,
અગ્નિ પ્રજાગી રે, અહો તે વિશ્વ જયંકરૂ;
ઢિહું ઢિશિ ઢેખે હો રાજ, તે જો ન પેખે હો રાજ,
માચ તવ લાંખે રે, વત્સ વિના દીસે નહી. ૫

મૃગા સુત લાંખે હો રાજ, નહિં કોઇ રાખે હો રાજ,
જગત વિખ્યાતી રે, અગ્નિ જન્મ મરણ તણી;
માટે તુમ પાસે હો રાજ, અધિક ઉઢાસેં હો રાજ,
અનુમતિ માચું રે, જનની આતમ તારશું. ૬

રાણી ચિત્ત તોલે હો રાજ, સુત શું એ બોલે હો રાજ,
અચરિજ પામી રે, લાંખે રાચ રાણી સુત લાણી;
સુણો તુમ પુત્ર હો રાજ, દીસો સપુત હો રાજ,
ગિરિસમ લાગે રે, વચણ એસાં નવિ બોલીયે. ૭

તનુ સુકુમાર હો રાજ, જિમ પૂષ્કલ હો રાજ,
 તુમથી જાયા રે, સંયમ પંથ કિમ પલી શકે;
 ભોગવો ભોગ હો રાજ, તજી મન સોગ હો રાજ,
 રોગ ન કરિયે' રે, વત્સ ઉદર મસલી કરી. ૮
 ચારિત્ર દોહિલું હો રાજ, નહિય સહેલું હો રાજ,
 વન તપ કરવું રે, મહાવ્રત દુષ્કર પાલવા;
 પ્રાણાંત પાત હો રાજ, સાંમલ જાત હો રાજ,
 જીવ જીવ સુધી રે, જીવદયા વ્રત પાલવા. ૯
 નિત્યજ ખોલે હો રાજ, સત્ય અખોલે હો રાજ,
 નંદ તુજથી રે, દુષ્કર વ્રત કિમ પલી શકે;
 સદૈવ અયાચી હો રાજ, વ્રત ગુણ રાચી હો રાજ,
 અદત્ત ન લેવે રે, દાંત સોહન અપિ વિષુ કહ્યાં. ૧૦
 બ્રહ્મદત્ત રાચે હો રાજ, ત્રિકરણ સાચે હો રાજ,
 નવવાંડ લાંખી રે, એ વ્રતની જગદીશ્વર;
 તિલ તુસ આગે' હો રાજ, પરિચ્છ ન રાગે' હો રાજ,
 દુઃખનો દાતા રે, બાહ્ય અભ્યંતર વરજવો. ૧૧
 ચઉ વિધાહાર હો રાજ, નિશા પરિહાર હો રાજ,
 સાનિધ્ય ન રાખે રે, સંચય વત્સ મુનીશ્વર;
 શત્રુ ને મિત્ર હો રાજ, ઉભય એકત્ર હો રાજ,
 સમભાવ કરવો રે, રાણી નરેન્દ્ર કહે પુત્રને. ૧૨

ઢાલ-૪-થી

(કુચ્છડ દેખી કુંડને, મન માન્યો લાલ. દેશી)

મૃગારાણી કહે પુત્રને, મન માન્યો લાલ,
 સંયમ વિષમ અપાર, અતિ ,, ,, ,,
 બાવિશ પરિસહ નિત્ય પ્રત્યે, મન સહેવા દુષ્કરકાર. અતિ ૧
 દારૂણ લોચ કરાવણો, મન કેમ ખમશેા સુકુમાર; અતિ ૦
 ખાનાદિક પણ વરજવાં, મન તુમ તનુ કોમલ લાલ. અતિ ૦ ૨
 ચારિત્ર તુજથી પલી ન શકે, મન હજી લઘુબુદ્ધિ કુમાર; અતિ ૦
 લોહ ભાર મસ્તક વિષે, મન ધરવો તિમ વ્રત ભાર. અતિ ૦ ૩
 સામે પુર કેમ તરી શકે, મન આકાશ પડતી જે ગંગ; અતિ ૦
 શ્યામા નહીં જીવીત લગે, મન કરો છો અતિ ઉદ્ધરંગ. અતિ ૦ ૪

વેલૂ કવલ તણી પરે, મં આ સ્વાદ છે સમ તેહ;	અતિં	
તીક્ષ્ણ અસિધારા પરે, મં ચાલવું દુષ્કર એહ.	અતિં	૫
અહિ સાથે રહેવું નિર્યુ, મં ચારિત્ર છે દુઃખકાર;	અતિં	
લોહ મય જખ આવવા, મં અશક્ય ચારિત્ર વિચાર.	અતિં	૬
યથા વૈશ્વાનરની શિખા, મં તે કહો કેમ પિવાય;	અતિં	
સંયમ પણ વત્સ ન પલે, મં તમથી દુષ્કર થાય.	અતિં	૭
વલી નર કોઈ કોથલે, મં વાયુ ભેર કહો કેમ;	અતિં	
તિમ એ દુષ્કર છે સહી, મં એ મન છે વત્સ તેમ.	અતિં	૮
મેરૂ મહીધર ત્રાબુવે, મં કિમ તોલાયો ભય;	અતિં	
સુરગિરિ ભાર સહેવો યથા, મં તિમ ચારિત્ર દુષ્કર થાય.	અતિં	૯
રતનાકર જેમ ભુજ બલે, મં તરવો દુષ્કરકાર;	અતિં	
અનુપશાંત ત્રિપોદધિ, મં વિષમ તે તરવો પાર.	અતિં	૧૦
માનુષ ભોગ જે ભોગવો, મં ઉત્તમ લક્ષણ પંચ;	અતિં	
ભુક્ત ભોગ થયા પછી, મં પશ્ચાત્ ધર્મ સમંચ.	અતિં	૧૧
તવ તે કુમર માય તાયને, મં ભાંખે વચન રસાલ;	અતિં	
છંદ લોક પિપાસા રહિતને, મં દુષ્કર નહિંય વિશાલ.	અતિં	૧૨
કાયરને દુષ્કર સહુ, મં શૂરા ને નહિ કાંય;	અતિં	
નરેંદ્ર તે સુખનો નિધાન, મં સંયમ સુત કહિ માય.	અતિં	૧૩

ઢાલ-૫ મી

(ઓધવળ સંદેશો કહેજો શ્યામને. દેશી)

મૃગા પુત્ર વૈરાગી દમીશ્વર સેહરો,
માત પિતાને ભાંખે વચન મનોહારજો;
શરીર વેદના માનસી મેં પૂરવ સહી,
કહેતા ન આવે વચન થકી તસ પારજો. ૧

મૃગાપુત્ર વૈરાગી દમીશ્વર સેહરો આંકણીં
સાચો એ સંવેગી અવની પતિ ખરો,
મુનિજનમાં તે શોભે સખલ મહંત જો;
નામ જપંતાં તમ ભયે નાશી પડં,
જન્મ મરણ કાંતાર તણો લહો અંત જો. મૃગાં ૨
જરા મરણ કાંતાર ચતુર્ગતિ ભય મહા;
અનુભવિયો મેં વાર અનંતી માય જો;

કર્મ વશે તે જાઈ નરકમેં ઉપજ્યો;

ભાવ કહું તે સુણજે ચિત્તા લગાય જો. મૃગા૦ ૩
અગ્નિ ઉદ્ભવતા પણું લોકમેં તેહથી;

અનંત ગુણ તિહાં, નરક માંહિ દુઃખ વારજો;
લોહ અગ્નિ ગોલાની પરેં તિહાં ધગ ધગે;

એહવી વેદન સહી અનંતી વાર જો. મૃગા૦ ૪
સાત વેદના તે તિહાં તમને દાખવું;

મનુષ્ય લોકમેં શીત પડે અસરાલ જો;
ઈહાંથી અનંત ગુણી જે નરકમેં વેદના;

વાર અનંતી ભોગવી તે સુવિશાલ જો. મૃગા૦ ૫
કુંભી પાક વિપાક કર્મ વશ ઉપજ્યો;

નીચું મસ્તક ઉઠવું કયાં મુજ પાયજો;
વન્હિ સરખી રીતે વરણે જલ હલે;

પાચવિયો તસ વાર અનંતી તામ જો. મૃગા૦ ૬
કલખનદની વેલુ સમુહ તણે વિષે;

મેરૂ મંદર વેલુની સમાન જો;
મહા અગ્નિ દાવાનલ સદૃશ્ય તાપમેં;

જલાવિયો મુજ દેહ અનંતી તામજો. મૃગા૦ ૭
પરમાધામી દેવ ગ્રહી મુને ખાંધિયો;

કરવત શું કરી છેદ કિયો મુજ દેહ જો;
ખીજા પણુ શસ્ત્રાદિ કરીને વિડંખીયો;

દુઃખ ભોગવીયાં વાર અનંતી તેહજો. મૃગા૦ ૮
કૂટ શામલી વૃક્ષ નિઘટ્ટ મુજ ખાંધિયો;

ધનુષ ખાણું કરી ભેદી તવ મુજ કાયજો;
ખેંચાતાણુ કરીને ઘણી વેદન કરી;

અસિધારે કરી ખંડ કિયા અહો માય જો. મૃગા૦ ૯
મહોટા યંત્ર માંહી તે ગ્રહીને નાખિયો;

ઇક્ષુપરે મુજ પીલીયો ઘાણી માંહિ જો;
પાપ કર્મ વશ રૂદન વલી આકંઠ કરું;

ભોગવી વેદના વાર અનંતી ત્યાંહિ જો. મૃગા૦ ૧૦
નરકમાંહી જે કરે છે ગાદી વેદના,

ભાખી ન શકે તે કેવલી દુઃખ લેશ જો;

પર્ષદામાંહિ કોડ વરસ અહો નિશ દિને,
 અંશ માત્ર જિહાં સુખ નહિ ઇક રેશ જો. મૃગા૦ ૧૧
 ક્ષેત્ર વેદના માંહોમાંહે પણુ હુવે,
 શ્વાન રૂપ કરી પરમાધામી ધાય જો;
 કબહુંક જીવણુ વસ્ત્ર પરે મુજ છેદીયો,
 એહવા દુઃખની ધરી અનંતી કાય જો. મૃગા૦ ૧૨
 અગ્નિ સરિસી લાયમાં રથેં જોતર્યો,
 ચલાવિયો તે બલતી વેલુ મઝાર જો;
 જંગલી રોજ પશુની પરે મુજ પીડીયો,
 અસિધારે કરી ખંડ ક્રિયા નિર્ધાર જો. મૃગા૦ ૧૩
 મહિષ પરે વૈશ્વાનરમેં મુજ બાલિયો,
 ગિદ્ધ પંખી ઠંકાદિક રૂપ બનાય જો;
 લોહ સરીખી ચાંચે કરી તનુ છેદિયું,
 વાર અનંતી નરેંદ્ર કહે સુષુ માય જો. મૃગા૦ ૧૪

ઢાલ-છટકી

(તિષ્ઠ તિષ્ઠ કિહાં ગયો રે મેરા ભાઈ મારે રે દેશી)

મૃગાપુત્ર નિજ માયને રે, ઉપદેશે તિણુ વાર રે;
 અનંતા નંત દુઃખ અનુભવ્યાં રે, કહેતા નાવે પાર. ૧
 જનની વિસાર રે, અનુમતી દીજીયે ઉલ્લાસ રે. આંકણી
 જિન ધર્મ કરણી વિના રે, લહ્યો નરક નિવાસ રે;
 પરમાધામી વશ પડ્યો રે, સુખ નહિં એક સાસ. જ૦ ૨
 તૃષાવશ પીડ્યો થકો રે, વૈતરણી નદી આય રે;
 ક્ષુરધાર કલ્લોલ જેહનાં રે, હણ્યો જેહમેં તણાય. જ૦ ૩
 પાપે કરી પીડ્યો તવે રે, છાયા ઠંડી દેખ રે;
 વનખંડ બાણી આવિયો તિહાં, આશા ધરી વિશેષ. જ૦ ૪
 અસિધાર તીક્ષણુ જિરયાં રે, પત્ર તડનાં જેહ રે;
 તેણે કરી તનુ છેદિયું, બાણે માંડ્યો વરસવા મેહ. જ૦ ૫
 મુજને પીન જ તાડિયો રે, પરમાધામી દેવ રે;
 કાતરે કરી કાપીયો મુજ, ખંડ ખંડ વિલેવ. જ૦ ૬
 મૃગ પરે તિમ બલમાં રે, નાખિયો મુજ માંય રે;
 મુખ બાંધી રૂંધી કરી રે, મારિયો તસ સાય. જ૦ ૭

મીન સમ મુજને ચહી રે, જલમાંહી તાણી રે;
 મધર જિમ કાયા કરી રે, લિયો મુખમે આણી. જા ૮
 સિંચાણા પંખી પરે રે, બતકને જ્યું ધરે સાય રે;
 ત્યું રૂપ ધારી મુજ પ્રત્યે રે, જપટ પકડે ધાય. જા ૯
 વાર્ધિક જિમ વૃક્ષને રે, છેદ કરે વસુધાર રે;
 છેદિયો તિમ અંગ જનની, દેવ અનંતી વાર. જા ૧૦
 ધાય મૂટી લાતસેં રે, મારિયો અવિમાંસિ રે;
 લોહ જિમ મુજ ચુર્ણ કીધું, જાઉં કિહાં તિહા નાશી. જા ૧૧
 લોહકાર જિમ લોહને રે, જાલે અગ્નિ મઝાર રે;
 જાલીયો તિમ અંગ સઘલો, ફૂટીયો ઘન સાર. જા ૧૨
 કલ કલતો તરૂવો સહી રે, પાવે મહોદું ફાર રે;
 માંસ કાપી દીયે મુજને, એમ અનંતી વાર. જા ૧૩
 પૂર્વે મેં સુરાપાન કીધું, મહાકર્મ અઘાર રે;
 સંભારીને મુજ રૂધિર કાઢી, પાવે મોહુ ફાર. જા ૧૪
 હસી રાચી જે કર્મ બાંધ્યાં, તેણે એ દુઃખ પાયરે;
 હવે ન રાચું માય મોરી, નરેંદ્ર શ્રુત ચિત્ત લાય. જા ૧૫

ઢાલ-૭-મી

(ભવી જીવો, કરણી તો કીજેં ચિત્ત નિર્મલી દેશી)

માજ મોરી કરણી તો કરશું ચિત્ત નિર્મલી. આંકણી.
 માજ મોરી મોહ મિથ્યાતકી નિંદમેં, સૂતા કાલ અનંત. મા ૦
 માજ મોરી પરમાધામી વશ પડયો, કહેતા ન આવે અંત. મા ૦ ૧
 માજ મોરી રાગ તણા રસિયા હતા, સુન સુન કરતા તાન;
 „ „ ધર્મ કથા નવ સાંભલી, તેહના કાપે કાન. મા ૦ ૨
 „ „ પરનારી ના રૂપનો, વિષય વખાણ્યો જોય;
 „ „ દેવગુરુ નિરખ્યા નહિ, તેહની આંખો કાઢે દોય. મા ૦ ૩
 „ „ સુરભી ગંધ સુધ્યા ઘણાં, ગુચ્છા કુલ પરાગ;
 „ „ અત્તર કુલેલ પડાવિયાં, છેદે તેહના નાક. મા ૦ ૪
 „ „ ગાડા રથમેં બેસીને, બેલ દોડાયા વાટ;
 „ „ અગ્નિ તપાવી ધોસરૂં, દેઈ દોડાવે ગાઠ. મા ૦ ૫
 „ „ રસ્તે લુટયાં કંઈકને, કરિ કરિ ક્રોધ અન્યાય;
 „ „ માંકડ માર્યાં તેહને, પીલે ઘાણી માંચ. મા ૦ ૬
 „ „ કાચા કુપલ ફેલ ભક્ષિયાં, ગાજર મૂલા કંદ;
 „ „ ઉધે ભસ્તક ઉપન્યા, પીડયા કરે આકંદ. મા ૦ ૭

„	„	જુઠ વચન બોલ્યા ઘણાં, કુડ કપટની ખાણ;	
„	„	પરમા ધામી તેહની, જીલ કાઢે જડ તાણ. માં	૮
„	„	વનરપતિ છેદન કરી, કાપ્યાં તરૂ વનરાય;	
„	„	ઘણાં મૂલાં કાઢ્યાં, કાપે તેહની કાય. માં	૯
„	„	કુલ જીવારા ચૂંટતાં, કુલાં એજ ખીછાય;	
„	„	સુખ લોગવિયાં તેહને, કાંટા ચાંપે કાય. માં	૧૦
„	„	કોમલ કલિયા કુલની, તોડી ગુંથ્યા હાર;	
„	„	શામલી વૃક્ષેં ખાંધીને, દે ચાખુક ના માર. માં	૧૧
„	„	વચન ચૂક નર જે હતા, માયા કપટી જેહ;	
„	„	પકડી પછાડે પર્વતે, ખંડ ખંડ કરે તસ દેહ. માં	૧૨
„	„	ઘરમેં કલહ કરાવતી, કાયા કવલી નાર;	
„	„	પરમાધામી તેહના, મુખમેં ભરે અંગાર. માં	૧૩
„	„	કુહાડે કરી કાપીયાં, લીલા મોટાં આડ;	
„	„	પરમાધામી તેહનું, મસ્તક છેદે ફાડ. માં	૧૪
„	„	કોશ કોદાલી પાવડા, ભૂમિ વિદારણુ જેહ;	
„	„	માંગ્યા જે કહી આપિયાં, પામે કષ્ટ જ એહ. માં	૧૫
„	„	પૂજ્ય કહીને પૂજાવતા, કરતા અનરથ મૂલ;	
„	„	કામિની ગર્ભ ગલાવતા; પરાવી દીયે ત્રિશૂલ. માં	૧૬
„	„	પાપ પ્રભાવથી ઉપન્યો, કુંભી પાકની માંય;	
„	„	ઉપર ચૂંટે કાગડા, માંહી કીડા ખાય. માં	૧૭
„	„	હણીયા હુક્કા પીવતાં, જલાદિકથી જીવ;	
„	„	તાતો લોહ તપાવીને, મુખ ચાંપ્યા કરે રીવ. માં	૧૮
„	„	માનવનો ભવ પામીને, અખ જાઉં નહિ હાર;	
„	„	નરેંદ્ર તણી અનુમતિ લહી, પામું ભવનો પાર. માં	૧૯

ઢાલ ૮-મી

(માન ન કીજે રે માનવી દેશી)

પાપ કરમથી રે પ્રાણીયા, ઉપન્યા નરક મઝાર;	
પરમાધામી રે તેહને, હણતાં કરે રે હોકાર. પાપ	૧
કીધા કર્મ ન તૂટિયેં, કિહાં રાણા કિહાં રાવ;	
હરિ હર બ્રહ્મ પુરંદરા, તે પણ હુવા ખરાખ. પાપ	૨

ક્રિયા નિર્લેખન ઠારને, ડાંભ્યા તેણે રે બાંધ;	
ગગડાવે ગિરી ઉપરે, કાઠે તેહની રે સાંધ. પાપ૦	૩
કીની આંગીઠી રે અગ્નિની, ચલમ ભરી ચકડોલ;	
ગાંજ તમાકુ' રે પીખતાં, પામ્યા નરકની પોલ. પાપ૦	૪
સાધુજનને સંતાપિયા, નિંદા કીધી અપાર;	
તાતે થંભે તસ બાંધીને, દે મુદ્ગરકી રે માર. પાપ૦	૫
વિષ દેઈ માણસ મારિયાં, કરી ક્રોધ પ્રચંડ;	
પરમાધામી રે તેહનું, શરીર કરે શત ખંડ. પાપ૦	૬
ધીઠો દેખી રે ધર્મનો, કરતો કર્મ કુલંઠ;	
તાણી બાંધે રે તેહને, ઊભો રાખે રે ઠંઠ. પાપ૦	૭
નડાવણુ ઘોવણુ બહું ક્રિયાં, ડોલ્યાં અણુગલ નીર;	
દૂબકી મારીને ડોલીયાં, નદી સરોવર નીર. પાપ૦	૮
ફૂડ કપટ કરી ઓલવી, પરથાપણુ ધનરાશી;	
દઈ વિશ્વાસને વચિયા, સહે નરકમાંહે ત્રાસ. પાપ૦	૯
નદી વૈતરણી રે નીરના, દેખો દુષ્ટ સ્વરૂપ;	
રસી રૂધિરને રે પાસનો, કલકલતો ઈંડ કુપ. પાપ૦	૧૦
બહુ દુર્ગંધિને દેખીને, આવે કાંઠે રે ધાય;	
નાખે પાછો રે સાહિને, પરમાધામી રે પાય. પાપ૦	૧૧
તાકી તીર કટારીયાં, આહમા સાહણી રે ખાય;	
પાપ ક્રિયા ભવ પાછલે, કોણ છોડાવે રે આય. પાપ૦	૧૨
પૂરવ વૈર સંબંધથી, કરે પરસ્પર ઘાત;	
શસ્ત્ર જડો જડ મારતાં, રૂપે જેસા કિરાત. પાપ૦	૧૩
પરમાધામી રે બાંધતા, રૂપ કરે વિકરાલ;	
ડસતાં ડાંસળ રે ફાડીને, સંકટ સબલ વિશાલ. પાપ૦	૧૪
છોરે રમતા રે હોલીણા, હસતા પાણી રે ઢોલ;	
પરમાધામી રે તેહને, ઘણી ઉડાવે રોલ. પાપ૦	૧૫
તરવા તેલ ઉકાલીને, આણી કોપ અપાર;	
પિચકારી ભરીને રે છોટવે, ઉપર નાંખે રે ખાર. પાપ૦	૧૬
હોલી કલેશનું મુલ છે, લાજ હીણા નર થાય;	
બાલક પણ બોલે ખરા, પણમતિ બુદ્ધાનીરે ભાય. પાપ૦	૧૭

મન મેલો રે મીઠો સુખે, ફૂટ કપટનો રે કોષ;
પાપકર્મ પોતે કરે, કરતાં કાઢે ન દોષ. ૧૮
પાપકર્મ વિષ્ણુ ભોગવે, છૂટક બારો ન થાય;
નર તું શરણ જિનધર્મનું, લહે તો શિવસુખ થાય. ૧૯

ઢાલ ૯ મી

(મોહયા મોહ્યા રે ત્રિભુવન લોક, ગુરૂને બોલડીયે-દેશી)

મોહ્યા મોહ્યા રે માય ને બાપ, કુમરને બોલડીયે;
મોહ્યા મોહ્યા રે રાણી ને રાય, સુતને બોલડીયે; આંકણી
મૃગાપુત્ર ગુણ આગર રે, ધર્મ ધુરધર ધીર રે;
ભૂપ રાણી પ્રત્યે દાખવે રે, જ્ઞાન વક્ષી વડવીર. મો ૦ ૧
નરકમાંડી મેં ભોગવી રે, દ્યોર પ્રચંડ પ્રગાઢ રે;
મનુષ્યલોક તેહથી તિહાં રે, અનંતી વેદના જાત. મો ૦ ૨
રત્નચિંતામણી સરિખો રે, આદરશું અમ જોગ રે;
ભોગ રોગ સમ બોલખ્યા રે, દુર્લભ ધર્મ સંયોગ. મો ૦ ૩
માત પિતા ઈમ કુંવરને, ભાંખે વચન અનુકુલ રે;
અનુમતી છે વત્સ તુજને રે, પણ સંયમ પ્રતિકુલ. મો ૦ ૪
રોગ દુઃખ પીડે તદા રે, કુણ કરશે તુજ સાર રે;
મુનિમારગ ઘણો દોહિલો રે, જૈસી ખાંડા ધાર. મો ૦ ૫
વચન સુણી નિજ માતનાં રે, મૃગા પુત્ર અભિરામ રે;
તુમ જેહવું મુજ દાખિયું રે, તેહવું સંયમ કામ રે. મો ૦ ૬
મૃગ વનખંડ રહે સદા રે, કુણ કરે તેહની સાર રે;
તિમ સંયમ મારગ વિષે રે, વિચરશું અમે મનોહાર. મો ૦ ૭
રોગ ચદા મૃગને હુચ્ચે રે, વસે તરતલ છાય રે;
સુખ હુવે વિચરે સદા રે, કોણ પુછે સુખ ત્યાંય. મો ૦ ૮
મૃગચર્યા તેહની પરે રે, ચરશું સંયમ માંય રે;
સુખ દુઃખ આવે સમ સહુ રે, ધર્મતરની છાય. મો ૦ ૯
વચન સુણી નિજ જાતના રે, રાયરાણી તિણ વાર રે;
જાણ્યું પુત્રનું દઢ પાણું રે, અનુમતિ દીધી સાર. મો ૦ ૧૦
જિમ થાયે તિમ સુખ કરો રે, સારો આતમ કાજ રે;
મૂકી મમત્વ સંસારનું રે, માંડ્યો ઉત્સવ સાજ. મો ૦ ૧૧

જિમ વિષધરકંચુક તજે રે, તિમ તજીયો સખરાગ રે;
 રેણુ પરે રૂદ્ધિ તજીને, નીકલીયો મહાભાગ. મો૦ ૧૨
 માતા પિતા ઉત્સવ કરે રે, રૂદ્ધિ મહા વિસ્તાર રે;
 જય જય નંદાદિક કહે રે, આતમને નિસ્તાર. મો૦ ૧૩
 સ્તવીજતોજન સુખ થકી રે, આવ્યો નગર ઉદ્યાન રે;
 લોચ કયો નિજ કર થકી રે, પરમ લીન શિવ ધ્યાન. મો૦ ૧૪
 પંચ મહાવ્રત આદર્યો રે, મૃગાપુત્ર અણુગાર રે;
 પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિમેં રે, વસે નિરંતર ચાર. મો૦ ૧૫
 ચરણકમલ મુનિરાજનાં રે, નમિ સહુ સુખ પાવંતરે;
 નિજતગરી આવ્યા વત્રી રે, નરેંદ્ર મહિપતિ સંત. મો૦ ૧૬

લાલ ૧૦ મી

(હારે મહારે જોખનીયાનો લટકો દહાડા ચાર જો—દેશી)

હારે મહારે મૃગાપુત્ર તે મુનિગણમાં શિરદાર જો,
 વિચરે રે મહિમંડલ મુનિવર દીપતો રે લો;
 હારે મહારે નિર્મલ ને નિરહંકારી નિસંગજો,
 ત્યક્ત ગારવ સવિ જીવ ઉપર, સમ ભાવ મેં રે લો. ૧
 હારે મારે સુખદુઃખ ને લાલ અલાલ એકત્રજો,
 જીવીનાશ મરણાંત તણો ભય નવિ ગણે રે લો;
 હારે મહારે નિંદા અને પ્રશંસા માનાપમાન જો;
 સરખું રે સમભાવ મુનિ મન ભાવતો રે લો. ૨
 હારે મહારે મન દંડાદિ વિષયમિથ્યાત્વ નિશંક્ય જો,
 હાસ્ય નિદાન અકિંચન બંધન શોચતા રે લો;
 હારે મહારે દ્રવ્યક્ષેત્ર સમયાદિક ભાવ વિચાર જો,
 નહિ પ્રતિબંધ અબંધ કિહાં ચે માનસારે લો. ૩
 હારે મહારે ઈહ લોકાદિક સુખ તણી નહિ આશ જો,
 પરલોકાદિક રૂદ્ધિ તણી વાંછા નહી રે લો;
 હારે મહારે કલ્પ તે મુનિનો ચંદન વાસી સમાન જો;
 લાઘે અશન અલાઘે સમભાવે ગિણે રે લો. ૪
 હારે મહારે આશ્રવ દૂર ગયો અપ્રશસ્ત જો,
 પ્રશસ્ત ધ્યાન ચઢવે મન સંવર સ્થિર કરે રે લો;
 હારે મહારે મેરૂ મહીધર અચલ મહામુનિ ધ્યાન જો;
 કાયાની શુશ્રુષા સહુ તે પર હરી રે લો. ૫

- હાંરે મહારે દેવ મનુષ્ય તિર્યંચના પરિસહ જેહ જો,
અનુ લોભ અને પડિ લોભ ઉપને સમ રહે રે લો;
હાંરે મહારે કાંસ્યપાત્ર દ્રવ્ય દ્રવ્ય લાવ નિર્લેપ જો,
શંખ નિરંજન જેમ રાગાદિક નહિં લગે રે લો. ૬
- હાંરે મહારે ગગન પરે આલંબન રહિત મુનીશ જો,
વાયુ પરે પ્રતિબંધ નહિ કોઈ દેશ માં રે લો;
હાંરે મહારે સાયર સલિલ સમાન હૃદય અકલુષ જો,
કમલ પત્ર નિર્લેપ સજલ તે નવિ ધરે રે લો. ૭
- હાંરે મહારે કૂર્મ પરે ગુપ્તેન્દ્રિય રહે નિશિદ્ધિસ જો;
ભારંડ જિમ અપ્રમત્ત કુંજર સમ શૂર છે રે લો;
હાંરે મહારે વૃષભ પરે વ્રતભાર વહે બલવંત જો,
સિંહપરે મહા ધીર વીર પરિસહ સહે રે લો. ૮
- હાંરે મહારે મેરૂ જેમ અકંપ ઉદ્ધિ ગંભીર જો,
ચંદ્ર લેશ્યા તેજે લેશ્યા સૂર્ય પરે તપે રે લો;
હાંરે મહારે વસુધરા દ્રવ્ય ફરસ સહે વડ ધીર જો,
હૂતાશન જેમ દ્વીપ તપે કરી દ્વીપતો રે લો. ૯
- હાંરે મહારે અનુત્તર દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર જેહ જો,
ચઢિયો રે પરિણામે ક્ષપક શ્રેણીયે રે લો;
હાંરે મહારે ઘાતી કર્મનાં તોડ્યાં છે આવરણ જો,
ઉપન્યો રે તે કેવલજ્ઞાન દિવા કરૂ રે લો. ૧૦
- દેવ મલીને રચના કમલ તણી કીધ જો,
મૃગારૂપિ કમલાસન બેસી ઉપદિસે રે લો;
હાંરે મહારે ધર્મ દેશન ! લવિક કમલ મનોહાર જો,
તારે રે ભવ પુષ્કરિણીથી ખૂડતા રે લો. ૧૧
- હાંરે મહારે દેખે કેવલ દર્શન લોક સ્વરૂપ જો,
તેમ પ્રરૂપે લવિક મૈત્રિ ભાવે કરી રે લો;
હાંરે મહારે બહુ ધરસ લગે મહિયલ કીધ પાવનજો,
અંત સમે ગુણી સંલેષણ વિધિ શું કરી રે લો, ૧૨
- હાંરે મહારે એક માસનું અણસણ કીધું મહંત જો,
પૂરણ આયુ કરા ને શિવસુંદરી વર્યો રે લો;
હાંરે મહારે જન્મ મરણનાં છેઘાં દુઃખ અનંત જો,
નમો નમો મૃગાપુત્ર મુનીધર સિદ્ધને રે લો. ૧૩

હારે મહારે દેશ ગુર્જરમે' મહુધા નગર સુવાસ બે,
 શ્રાવક લોક વસે તિહાં સુંદર દીપતા રે લો;
 હારે મહારે પ્રથમ જીનેશ્વર દર્શન અતિ મનોહાર બે,
 સાલ ઓગણીસની એકવીશે' જીન લેટીયા રે લો. ૧૪

હારે મહારે મૃગાપુત્ર મુનિરાજ તણી સજ્જાય બે,
 પૂરણ કીધી ચોમાસે' ઉદ્ધાસથું રે લો;
 હારે મહારે ઉત્તરાધ્યયન ઓગણીસમે વિસ્તાર બે,
 સંક્ષેપે ગુણ સ્તવિયા મુનિ નરે'દ્રના રે લો. ૧૫

૨૯

બાર ભાવનાની સજ્જાય ઢાળ-૧૨

દોહા

અનિત્ય ભાવનાની

પાસ જિનેસર પય નમી, સદ્ગુરુને આધાર;
 ભવિયણ જનના હિત ભણી, ભણથું ભાવના બાર. ૧

પ્રથમ અનિત્ય અશરણપણું, એહ સંસાર વિચાર;
 એકલપણું અન્યત્વ તેમ, અશુચિ આશ્રવ સંભાર. ૨

સંવર નિર્જર ભાવના, લોક સરૂપ સુખોધિ;
 દુલ્લહ ભાવન જિનધરમ, એણીપરે કરે જીવે સોધિ. ૩

રસકૃપી રસ ભાવીઓ, લોહ થકી હોય હેમ;
 જીવે ઈશુ ભાવન સુદ્ધ હુયે, પરમ રૂપ લહે તેમ. ૪

ભાવ વિના દાના દિકા, જાણે અલુણે ધાન;
 ભાવ રસાંગ મળ્યા પછી, ત્રુટે કરમ નિદાન. ૫

ઢાલ ૧ લી

(ભવદેવભાઈ ઘરે આવીયાળ)

પહેલી ભાવના એણીપરે ભાવીએજી, અનિત્યપણું સંસાર;
 ઢાલઅણી જેહવો જલખિંદુઓજી, ઈંદ્રધનુષ અનુહાર. ૧

સહેજ સંવેગી સુંદર આતમાજી, ધર જિન ધર્મથું રંગ;
 ચંચળ ચપળાની પરે ચિંતવેજી, કૃત્રિમ સવિહુ સંગ. સ૦ ૨

ઈંદ્રભાળ સુહૃણ શુભ અશુભશું, ફૂડો તોષ ને રોષ;	
તિમ ભ્રમભૂલા અથિર પદારથેલ, રથો કીજે મન શોષ ?	સ૦ ૩
ઠાર ત્રેહ પામરના નેહ જ્યું, ચૌવન એ રંગરોલ;	
ધન સંપદ પણ દીસે કારમીલ, જેહવા જલ કહલોલ.	સ૦ ૪
મુંજ સરિખે માગી ભીખડીલ, રામ રહ્યા વનવાસ;	
એણે સંસારે એ સુખ સંપદાલ, જિમ સંધ્યારાગ વિલાસ.	સ૦ ૫
સુંદર એ તનુ શોભા કારમીલ, વિણસતાં નહીં વાર;	
દેવતણે વચને પ્રતિખુઝીયોલ, ચક્રી સનત કુમાર.	સ૦ ૬
સૂરજ રાહુ ગ્રહણે સમજ્યોલ, શ્રી કીર્તિધર રાય;	
કરકંડુ પ્રતિ ખૂઝ્યો દેખીનેલ, વૃષભ જરાકુલ કાય.	સ૦ ૭
કિહાં લગે ધુઆં ધવલહરા રહેલ, જલ પરપોટો ભેય;	
આઉખું અથિર તિમ મનુષ્યનું, ગર્વ મ કરશે કોય.	
જે ક્ષણમાં ખેડ હોય.	સ૦ ૮
અતુલબલ સુરવર જિનવર જિસ્યાલ, ચક્રી હરિબલ બેડી;	
ન રહ્યા એણે ભુગ કોઈ થિર થઈલ, સુરનર ભૂપતિ કોડી.	સ૦ ૯

બીજી અશરણ ભાવનાની સજ્જાય

કુહા

પલ પલ છીજે આઉખું, અંજલી જલ જ્યું એહ;	
ચલતે સાથે સંબલો, લેઈ શકે તો લેહ.	૧
લે અચિંત્ય ગળશું ગ્રહી, સમય સીંચાણો આવિ;	
શરણ નહી જિનવયણુ વિણ, તેણે હવે અશરણ ભાવિ.	૨

ઢાલ ૨ જી

(સહજ નંદીરે આતમા)

બીજી અશરણ ભાવના, ભાવો હૃદય મઝાર રે;	
ધરમવિના પરલવ જતાં, પાપે ન લહીશ પાર રે;	
ભઈશ નરક દુવાર રે, તિહાં તુજ કવણુ આધાર રે;	
લાલ સુરંગા રે પ્રાણીઆ, મૂકને મોહ જંભળ રે;	
મિથ્યા મતિ સવિ ટાળ રે, માયા આળ પંપાળ રે.	લા૦ ૧

માત પિતા સુત કામિની, ભાઈ ભયણી સહાય રે; મેં મેં કરતાં રે અજ પરે, કર્મે અહો જીજ્ઞાસ રે, તિહાં આડો કો નવિ થાય રે, દુઃખ ન લીયે વહેંચાય રે. લા૦	૨
નંદની સોવની ડુંગરી, આખર નારી કો કાજ રે; ચક્રી સુભૂમ તે જલધિમાં, હાર્યો પટ્ટખંડ રાજ રે; ખૂંટ્યો ચરમ જહાજ રે, દેવ ગયા સવિ ભાજ રે, લોભે ગઈ તસ લાજ રે. લા૦	૩
ક્રીપાયન દહી દારિકા, ખલવંત ગોવિંદ રામ રે; રાખી ન શક્યા રે રાજવી, માતપિતા સુત ધામ રે, તિહાં રાખ્યાં જિન નામ રે, શરણ કીઓ નેમિ સ્વામ રે; વ્રત લેઈ અભિરામ રે, પહોતા શિવપુર કામ રે. લા૦	૪
નિત્ય મિત્ર સમ દેહડી, સંયણાં પર્વ સહાય રે; જિનવર ધર્મ ઉગારશે, જિમ તે વંદનીક ભાય રે; રાખે મંત્રી ઉપાય રે, સંતોષ્યો વળી રાય રે; ટાળ્યા તેહના અપાય રે. લા૦	૫
જનમજરા મરણાદિકા, વયરી લાગ્યા છે કેડ રે; અરિહંત શરણ તું આદરી, ભવબ્રમણ દુઃખ ફેડ રે; શિવસુંદરી ઘર તેડ રે, નેહ નવલ રસ રેડ રે; સીંચ સુકૃત સુરપેડ રે. લા૦	૬

ત્રીજી સંસાર ભાવનાની સંજ્ઞાય

દોહા

થાવચ્ચા સુત થર હર્યો, જોર દેખી જમધાડ; સંયમ શરણું સંઅર્હું, ધણકણ કંચણ છાંડ.	૧
ઇણે શરણે સુખીયા થયા, શ્રી અનાથી અણુગાર; શરણ લહ્યા વિણુ જીવડા, ઇણીયરે રૂલે સંસાર.	૨

ઢાલ ૩ જી

(ત્રીસ વરસ ઘરમાં વસ્યા રે)

ત્રીજી ભાવના ઇણીયરે ભાવીએ રે, એહ સ્વરૂપ સંસાર; કર્મ વશે જીવ નાચે નવનવ રંગશું રે, એ એ વિવિધ પ્રકાર.	૧
---	---

ચેતન	ચેતીયે	રે,	લહી	માનવ	અવતાર;	
ભવ	નાટકથી	જો	હુઆ	ઉભગા	રે, તો છાંડો	વિષય વિકાર. ચે૦ ૨
કબહી	ભૂજલજલણુ	નિલ	તરૂમાં	ભર્યો	રે, કબહી નરક	નિગોદ; ચે૦ ૩
ખિતિ	ચઉરિંદ્રિય	માંહે	કેઈ	દિન	વર્યો	રે, કબહીક દેવ વિનોદ. ચે૦ ૪
કીડી	પતંગ	હરિ	માતંગપણુ	ભજે	રે, કબહી સપ્પ	શીયાલ; ચે૦ ૫
બ્રાહ્મણુ	ક્ષત્રિય	વૈશ્ય	કહાવતો	રે, હોવે	શુદ્ર ચંડાલ. ચે૦ ૬	
લખ	ચોરાશી	ચઉટે	રમતો	રંગશુ	રે, કરી કરી નવ	નવ વેશ; ચે૦ ૭
રૂપ	કુરૂપ	ધની	નિર્દ્રવ્ય	સોભાગીઓ	રે, દુર્ભાગી	દર વેશ. ચે૦ ૮
દ્રવ્ય	ક્ષેત્ર	સૂક્ષ્મ	ને બાદર	ભેદ શુ	રે, કાળ ભાવ	પણુ તેમ; ચે૦ ૯
અનંતાનંત	પુદ્ગલ	પરાવર્તન	કર્યાં	રે, કહ્યો	પન્નવણા	એમ. ચે૦ ૧૦
ભાઈ	બહેન	નારી	તાતપણુ	ભજે	રે, માતપિતા	હોયે પુત્ર; ચે૦ ૧૧
તેહિજ	નારી	વૈરી	ને વળી	વાલહો	રે, એહ સંસારહ	સૂત્ર. ચે૦ ૧૨
ભુવન	ભાનુ	જિન	ભાખ્યાં	ચરિત્ર	સુણી ઘણા	રે, સમજ્યા ચતુરસુખણુ; ચે૦ ૧૩
કર્મવિવર	વશ	મૂકી	મોહ	વિટંબના	રે, મળ્યા	મુગતિ જિન ભાણુ. ચે૦ ૧૪

ચોથી એકત્વ ભાવનાની સજ્જાય

દોહા :

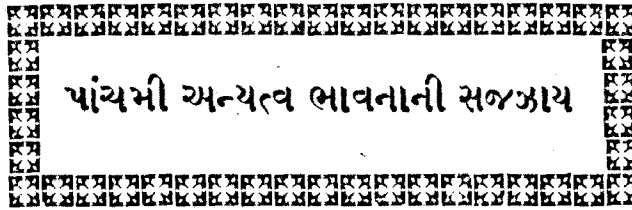
ઇમ ભવભવ	જે દુઃખ સહ્યાં,	તે જાણે જગનાથ;	
ભય ભંજણુ	ભાવઠ હરણુ,	ન મળ્યો અવિહંડ સાથ.	૧
તેણે કારણુ	જીવ એકલો,	છોડી રાગ ગદ પાસ;	
સવિ સંસારી	જીવશુ,	ધર ચિત્ત ભાવ ઉદાસ.	૨

ઢાલ ચોથી

(રાગ : મમકર મમતા રે સમતા આદરો)

ચોથી ભાવના	ભવિયણુ	મનધરો,	ચેતન તું	એકાકી	રે;	
આવ્યો	તિમ	જાઈશ	પરભવ	વળી,	ઈહાં મૂકી	સવી બાકી રે;
મમ	કર	મમતા	રે,	સમતા	આદરો.	૧
આણી	ચિત્ત	વિવેકો	રે,	સ્વારથીયાં	સજ્જન	સહુએ મળ્યાં;
સુખ	દુઃખ	સહેશે	એકો	રે.		મમ૦ ૨

વિત્તવહેંચણુ આવી સહુએ મળ્યાં, વિપત્તિ સમય જાય નાસી રે;	
દવ બળતો દેખી દશ દિશે પુલે, જેમ પંખી તરવાસી રે. મમં	૩
ષટ્પાંડ નવ નિધિ ચૌદરયણુ ધણી, ચૌસઠ સહસ સુનારી રે;	
છેડો છોડી રે ચાલ્યા એકલા, હાર્યો જેમ જુગારી રે. મમં	૪
ત્રિભુવન કંટક બિરૂદ ધરાવતો, કરતો ગર્વ શુમાનો રે;	
ત્રાગાવિણુ નાગા તે સહુ ચલ્યા, રાવણુ સરિખા રાજનો રે. મમં	૫
માલ રહે ઘર સ્ત્રી વિશ્રામતા, પ્રેતવના લગે લોકો રે;	
ચય લગે કાયા રે આખર એકલો, પ્રાણી ચલે પરલોક રે. મમં	૬
નિત્ય કલહો બહુ મેળે દેખીઓ, બહુપણે ખડપટ થાય રે;	
બળીયાની પરે વિહરીશ એકલો, ઇમ ખુઝયો નમિરાય રે. મમં	૭

પાંચમી અન્યત્વ ભાવનાની સજ્જાય

દોહા

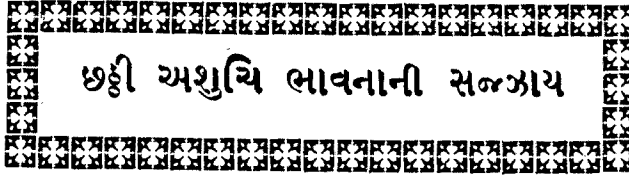
ભવ સાયર બહુ દુઃખ જળ, જનમ મરણ તરંગ;	
મમતા તાંતુ તિણે ગ્રહ્યો, ચેતન ચતુર માતંગ. ૧	૧
ચાહે જો છોડણુ ભણી, તો ભજ ભગવંત મહંત;	
દૂર કરે પર બંધને, જિમ જળથી જળકંત. ૨	૨

દાળ-૫-મી

(કપૂર હુવે અતિ ઉજલો રે. દેશી)

પાંચમી ભાવના ભાવીએ રે, જીવ અન્યત્વ વિચાર;	
આપ સવારથી એ સહુ રે, મળીઓ તુજ પરિવાર. ૧	૧
સંવેગી સુંદર ! મુંઝ મા ખુઝ ગમાર;	
તાડું કો નહી ઇણુ સંસાર, તું કેહનો નહિં નિરધાર. સંં	૨
પંથ શિરે પંથી મળ્યા રે, કીજે કિણુહીશું પ્રેમ;	
રાતિ વસે પ્રહ ઉઠી ચલે રે, નેહ નિવાહે કેમ? સંં	૩
જિમ મેળો તીરથે મળે રે, જન જન વણજની ચાહ;	
કૈ ત્રોટો કૈ ક્ષાયદો રે, લેઈ લેઈ નિજ ઘર જાય. સંં	૪
જિહાં કારજ જેહના સરે રે, તિહાં તે દાખે નેહ;	
સૂરિકાંતાળી પરે રે, છટકી દેખાડે છેહ. સંં	૫

ચુલણી અંગ જ મારવા રે, કડું કરે જતુ ગેહ;
 ભરત બાહુબળ ઝૂઝીયા રે, જો જો નિજનાં નેહ. સં૦ ૬
 શ્રેણીક પુત્રે બાંધીઓ રે, લીધું વહેંચી રાજ્ય;
 દુઃખ દીધું બહુ તાતને રે, દેખો સુતનાં કાજ. સં૦ ૭
 એ ભાવનાએ શિવપુર લહે રે, શ્રી મરૂદેવી માય;
 વીર શિષ્ય કેવળ લહ્યું રે, શ્રી ગૌતમ ગણુરાય. સં૦ ૮

છઠ્ઠી અશુચિ ભાવનાની સજ્જાય

ટોહા

મોહ વશી મન મંત્રવી, ઇન્દ્રિય મળ્યા કલાલ;
 પ્રમાદ મદિરા પાય કે, બાંધ્યો જીવ ભૂપાલ. ૧
 કર્મ જંજીર જડી કરી, સુકૃત માલ સવિ લીધ;
 અશુભ વિરસ દુર્ગંધમય, તનુ રહેવાને દીધ. ૨

ઢાલ ૬ ઠી

(રાગ-સિંધુ સામેરી)

છઠ્ઠી ભાવના મન ધરો, જીવ અશુચિ ભરી એ કાયા રે;
 શી માયા રે, માંડે કાયા પિંડશું એ. શી માયા રે૦ ૧
 નગરખાળ પરે નિતું વહે, કફ મળ મૂત્ર ભંડારો રે;
 તિમ દારો રે, નર નવ દ્રાક્ષ નારીના એ. શી માયા રે૦ ૨
 દેખી દુર્ગંધ દૂરથી, તું મુહ મચકોડે માણે રે;
 નવિ જાણે રે, તિણ પુદ્ગલ નિજ તનું ભયું એ. શી માયારે૦ ૩
 મંસ રૂધિર મેઢા રસે, અસ્થિ મજ્જા નર ખીજે રે;
 શું રીઝે રે, રૂપ દેખી દેખી આપણું એ. શી માયા રે૦ ૪
 કૃમિ વાળાકિક કોથળી, મોહ રાયની ચોટી રે;
 એ પેટી રે, ચમંજડી ઘણા રોગની એ. શી માયા રે. ૫
 ગર્ભવાસ નવ માસ માં, કૃમિ પરે મળમાં વસિયો રે;
 તું રસિયો રે, જીંધે માથે ઇમ રહ્યો એ. શી માયા રે. ૬
 કનક કુંઅરી લોજન ભરી, તિહાં દેખી દુર્ગંધ બૂઝ્યા રે;
 અતિ ઝૂઝ્યારે, મલિલ મિત્ર નિજ કર્મશું એ. શી માયા રે. ૭

સાતમી આશ્રવ ભાવનાની સજ્જાય

આશ્રવ ભાવના, સાતમી રે, સમજે સુગુર સમીપ;	
કોધાદિક કાંઈ કરો રે, પામી શ્રી જિન દીપો રે.	
સુષુ સુષુ પ્રાણીયા, પરિહર આશ્રવ પ્રપંચો રે	
દશમે અંગે કહ્યા, જેહના દુષ્ટ પ્રપંધો રે.	સુ૦ ૧
હોંશે જે હિંસા કરે રે, તે લહે કટુક વિપાક;	
પરિ હોંશે ગોત્રાસની રે, જો જો અંગ વિપાકો રે.	સુ૦ ૨
મિથ્યા વચણે વસુ પડ્યો રે, મંડિક પરધન લેઈ;	
ઈમ અશ્રમે રોગવ્યા રે, ઈદ્રાદિક સુર કેઈ રે.	સુ૦ ૩
મહા આરંભ પરિગ્રહે રે, બ્રહ્મહત્ત નરય પહૂત;	
સેવ્યાં શત્રુપણું ભજે રે, પાંચે દુર્ગતિ દૂતો રે.	સુ૦ ૪
છિદ્ર સહિત નાવા જળે રે, બૂડે નીર ભરાય;	
તિમ હિંસાદિક આશ્રવે રે, પાપે પિંડ ભરાય રે.	સુ૦ ૫
અવિરતિ લગે એકેંદ્રિયા રે, પાપસ્થાન અઢાર;	
લાગે પાંચેહી ક્રિયા રે, પંચમ અંગ વિચારો રે.	સુ૦ ૬
કુટુક ક્રિયા થાનક કળ્યાં રે, બોલ્યા બીજે અંગ;	
કહેતા હીયડું કમકમે રે, વિરૂઓ તાસ પ્રસંગ રે.	સુ૦ ૭
મૃગ પતંગ અલી માછલું રે, કરી એક વિષય પ્રપંચ;	
દુઃખીયા તે કિમ સુખ લહે રે, જસ પરવશ એહ પંચો રે.	સુ૦ ૮
હાસ્ય નિંદ વિકથા વશે રે, નરક નિગોદે રે જાત;	
પૂરવધર શ્રુત હારીયાં રે, અવરાંની શી વાતો રે ?	સુ૦ ૯

આઠમી સંવર ભાવનાની સજ્જાય

દોહા

શુભ માનસ માનસ કરી, ધ્યાન અમૃત રસ રેલી;
નવદલ શ્રી નવકાર પદ, કરી કમલાસન કેલી.

૧

પાતક પંક પંખાળીને, કરી સંવરની પાળ;
પરમહંસ પદવી ભજે, છોડી સકળ જંજળ.

ઢાલ-૮-મી

(પુખખખલવઘ વિજયે જયો રે-રાગ)

આઠમી સંવર ભાવનાજી, ધરી ચિત્તશું એક તાર;	
સમિતિ ગુપ્તિ સુધી ધરોજી, આપો આપ વિચાર,	
સલુણી, શાંતિ સુધારસ ચાખ.....આંકણી.	
વિરસ વિષય ક્ષણ કૂલડેજી, અટતો મન અલિ રાખ. સં	૧
લાલ અલાલે સુખ હુઃખેજી, જીવીત મરણ સમાન;	
શત્રુ મિત્ર સમ ભાવતો જી, માન અને અપમાન. સં	૨
કદિ એ પરિચર છાંડશું જી, લેશું સંયમ ભાર;	
શ્રાવક ચિંતે હું કદા જી, કરીશ સંથારો સાર. સં	૩
સાધુ આશંસા ઇમ કરે જી, સૂત્ર લણીશ ગુરૂ પાસ;	
એકલમદલ પ્રતિમા રહી જી, કરીશ સંલેખણ ખાસ. સં	૪
સર્વ જીવ હિતચિંતવો જી, વચર મ કર જગ મિત્ત;	
સત્ય વચન મુખ ભાળીયે જી, પરિહર પરનું વિત્ત. સં	૫
કામ કટક લેદન લણીજી, ધર તું શીલ સન્નાહ;	
નવવિધ પરિચર મૂકતાં જી, લહીએ સુખ અથાહ. સં	૬
દેવ માણ્ય ઉપસર્ગશું જી, નિશ્ચલ હોય સધીર;	
ખાવીશ પરિસહ જીતીયે જી, જિમ જીત્યા શ્રી વીર. સં	૭

નવમી નિર્જરા ભાવનાની સંજ્ઞાય

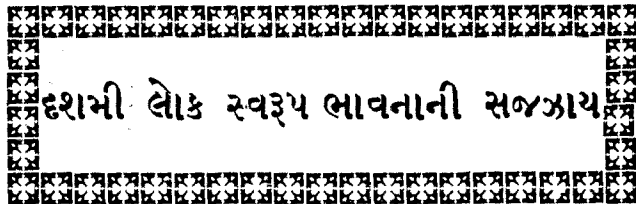
દોહા

દઢ પ્રહારી દઢ ધ્યાન ધરી, ગુણનિધિ ગજસુકુમાલ;	
મેતારજ મદનબ્રમો, સુકો ગલ સુકુમાલ.	૧
ઇમ અનેક મુનિવર તર્યો, ઉપશમ સંવર ભાવ;	
કઠિન કર્મ સવિ નિર્જર્યા, તેણે નિર્જર પ્રસ્તાવ.	૨

ઢાલ-૯-મી

નવમી નિજ્જર લાવના, ચિત્ત ચેતો રે,	
આદરેા વ્રત પચ્ચખાણુ, ચતુર ચિત્ત ચેતો રે;	
પાપ આલોચો ગુરૂ કન્હે, ચિં ધરિયે વિનય સુખાણુ. ચં	૧
વૈયાવચ્ચ બહુવિધ કરો, ચિં દુર્બળ બાળ ગિલાન; ચં	
આચારજ વાચક તણો, ચિં શિષ્ય સાધર્મીક જાણુ. ચં	૨
તપસી કુલ ગણુ સંધના, ચિં થિવિર પ્રવર્તક વૃદ્ધ; ચં	
ચૈત્ય ભક્તિ બહુ નિજરા, ચિં દશમે અંગ પ્રસિદ્ધ. ચં	૩
ઉભય ટંક આવશ્યક કરો, ચિં સુંદર કરી સજ્જાય; ચં	
પોસહ સામાયિક કરો, ચિં નિત્ય પ્રત્યેનિયમ નભાય. ચં	૪
કર્મ સુદન કનકાવલી, ચિં સિંહનીકીડિત હોય; ચં	
શ્રી ગુરૂ રચણુ સંવત્સર, ચિં સાધુ પડિમ દશ હોય. ચં	૫
શ્રુત આરાધન સાચવો, ચિં યોગ વહન ઉપધાન; ચં	
શુકલધ્યાન સૂધું ધરો, ચિં શ્રી આંખીલ વર્ધમાન. ચં	૬
ચૌદ સહસ અણુગારમાં, ચિં ધન ધનો અણુગાર. ચં	
સ્વયંમુખ વીર પ્રશંસીઓ, ચિં ખંધક મેઘકુમાર. ચં	૭

દશમી લોક સ્વરૂપ ભાવનાની સજ્જાય

દોહા

મન દારે તન નાલી કરિ, ધ્યાનાનલ સળગાવ;	
કર્મ કટક લેદણુ લણી, ગોળા જ્ઞાન ચલાવ. ૧	
મોહ રાય મારી કરી, જાંચાં ચઢી અવલોય;	
ત્રિભુવન મંડપ માંડણી, જિમ પરમાનંદ હોય. ૨	

ઢાલ ૧૦ મી

(જંબુદ્રીપ મઝાર)

દશમી લોકસ્વરૂપ રે, ભાવના ભાવીએ;	
નિસુણી ગુરૂ ઉપદેશી એ. ૧	
ઉર્ધ્વ પુરૂષ આકાર રે, પગ પહોળા કરી;	
કર દોઉ કટી રાખીએ એ. ૨	

એણે આકારે લોક રે, પુદ્ગલ પુરીઓ; જિમ કાજળની કૂપલી એ.	૩
ધર્મ અધર્મ આકાશ રે, દેશ પ્રદેશ એ; જીવ અનંતે પૂરીઓ એ.	૪
સાત રાજ દેસણુ રે, બિધ્વં તિરિય મળી; અર્ધો લોક સાત આધિકું એ.	૫
ચૌદ રાજ ત્રસ નાડી રે, ત્રસ જીવાલય; એક રજજી દીર્ઘ વિસ્તરે એ.	૬
બિધ્વં સુરાલય સાર રે, નિરય ભુવન નીચે; નાભિ પર તિરિ દો સુરા એ.	૭
દ્વીપ સમુદ્ર અસંખ્ય રે, પ્રભુમુખ સાંભળી; રાય ઋષિ શિવ સમજીઓ એ.	૮
લાંબી પહોળી પણ્યાલ રે, લખ જોયણુ લહી; સિદ્ધ શિલા શિર ઉજળી એ.	૮
બીંચો ધનુ સય તીન રે, તેત્રીશ સાધિકે; સિદ્ધ યોજનને છે છેડડે એ.	૧૦
અજર અમર નિકલંક રે, નાણુ દંસણુમય; તે જોવા મન ગહ ગહે એ.	૧૧

અગ્યારમી બોધિદુર્લભ ભાવનાની સજ્જાય

દોહા

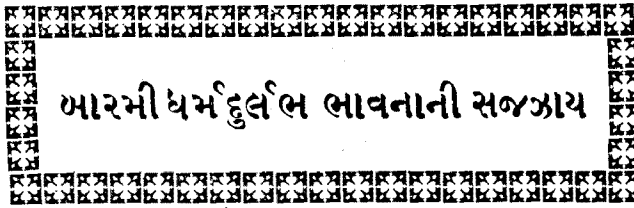
વાર અનંતી ફરસીઓ, છાલી વાટક ન્યાય; નાણુ વિના નવિ સાંભરે, લોક બ્રમણુ ભડવાય.	૧
રતનત્રય ત્રિહું ભુવન મેં, દુલહાં જાણી દયાળ; બોધિ રચણુ કાજે ચતુર, આગમખાણી સંભાળ.	૨

દોહા ૧૧ મી

(દેશી-ખંભાતી)

દશ દષાંતે દોહિલો, લાધે મણુઅ જમારો રે;
દુલ્હો અંબરકુલ જ્યું રે, આરજ ધર અવતારો રે;

મોરા જીવન રે, જોધિ ભાવન ઇગ્યારમી રે; ભાવોદય મઝારો રે.	મો૦	૧
ઉત્તમ કુળ તિહાં દોહિલો, સદ્ગુરુ ધર્મ સંયાગો રે; પાંચે ઇદ્રીય પરવડાં, દુદલહો દેહ નિરોગો રે.	મો૦	૨
સાંભળવું સિદ્ધાંતનું રે, દોહિલું તસ ચિત્ત ધરવું રે; સૂધી સદ્ગુણ ધરી, દુક્કર અંગે કરવું રે.	મો૦	૩
સામગ્રી સઘળી લહી રે, મુઠ મુધા મમ હારો રે; ચિંતામણી દેવી દીઓ, હાર્યો જેમ ગમારો રે.	મો૦	૪
લોહ - કીલકને કારણે, યાન જલધિમાં ફેડે રે; ગુણ કારણ કોણ નવલખો, હાર હીયાનો ત્રોડે રે.	મો૦	૫
જોધિ રચણ ઉવેખીને, કોણ વિષયારથ દોડે રે ? કાંકર મણિ સમોવડ કરે રે, ગજ વેચે ખર હોડે રે.	મો૦	૬
ગીત સુણી નટની કહી રે, ક્ષુદ્ધક ચિત્ત વિચાર્યું રે; કુમારદિક પણ સમજ્યા રે, જોધિ રચણ સંભાર્યું રે.	મો૦	૭

ખારમી ધર્મદુર્લભ ભાવનાની સજ્જાય

દુહા

પરિહર હરિહર દેવ સવિ, સેવ સદા અરિહંત;		
દોષ રહિત ગુરુ ગણધરા, સુવિહિત સાધુ મહંત.		૧
કુમતિ કદાચહ મૂક તું, શ્રુત ચારિત્ર વિચાર;		
ભવજલ તારણ પોતસમ, ધર્મહિયામાં ધાર.		૨

ઢાલ-૧૨-થી

(શાંતિજન એક મુજ વિનતિ)

ધન ધન ધર્મ જગ હિતકર્ત, સાખીઓ લલો જિન દેવ રે;		
ઇહ પરભવ સુખ દાયકો, જીવડા જનમ લગે સેવ રે;		
ભાવના સરસ સુરવેલડી, રોપ તું હૃદય આરામ રે;		
સુકૃત તરૂં લહિય બહુ પસરતી, સદ્ગુણ ફળશે અભિરામ રે.	ભા૦	૧
ખેત્ર શુદ્ધિ કરીય કરૂણા રસે, કાઠી મિથ્યાદિક સાલ રે;		
ગુપ્તિ ત્રિહુ ગુપ્તિ રૂડી કરે, નીક તું સુમતિની વાળ રે.	ભા૦	૨

સીંચજે સુગુર વચનામૃતે, કુમતિ કંથેર તજ સંગ રે;	
કેાધ માનાદિક સૂકરા, વાનરા વાર અનંગ રે. ભા૦	૩
સેવતાં એહને કેવલી, પન્નર સય તીન અણુગાર રે;	
ગૌતમ શિષ્ય શિવપુર ગયા, ભાવતા દેવગુરુ સાર રે. ભા૦	૪
શુક પરિવ્રાજક સીધલો, અર્જુન માળી શિવવાસ રે;	
રાય પરદેશી અપાવીયો, કાપીઓ તાસ દુઃખ પાસ રે. ભા૦	૫
દુસમ સમય દુરપસહ લગે, અવિચળ શાસન એહ રે;	
ભાવશ્યુ લવિચળુ જે ભજે, તેહ શુભમતિ ગુણુગેહ રે. ભા૦	૬
કળશના દોહા	

તપગરજ પતિ વિજય દેવગુરુ, વિજય સિંહ મુનિરાય;	
શુદ્ધ ધર્મદાયક સદા, પ્રણમો એહના પાય.	૧

દાલ-૧૩-મી

(રાગ-ધન્યાશ્રી)

તુમે ભાવો રે, ભવિ ઈણીપરે ભાવના ભાવો;	
તનમન વચણુ ધર્મે લય લાવો, જિમ સુખ સંપદ પાવોરે. ભ૦	૧
લલના લોચન મન ન ડોલાવો; ધન કારણુ કાંઈ ધાવો;	
પ્રજુ શુ તારો તાર મિલાવો, જો હોય શિવપુર જાવો રે;	
કાંઈ ગર્ભાવાસ ન આવો રે. ભ૦	૨
જંબુની પેરે જીવ જગાવો, વિષયથકી વિરમાવો;	
એહિત શિખ અમારી માની, જગજસ પડહ વજાવો રે; ભ૦	૩
શ્રી જસસોમ વિબુધવૈરાગી, જસયશ ચિહ્નું ખંડ ચાવો;	
તાસ શિષ્ય કહે ભાવન ભણુતાં, ઘરઘર હોય વધાવો રે. ભ૦	૪

દોહા.

લોજન નભ ગુણુ વરસ શુચિ, સીત તેરસ કુજ વાર;	
ભગતિ હેતુ ભાવન ભણી; જેસલમેર મઝાર.	૧

૩૦

અષ્ટ પ્રવચનમાતાની સંજ્ઞાય દાલ-૯

દોહા.

વનજ વદન વાગેધરી, પ્રણમી તિમ ગુરુ પાય;	
અડ પવચણુ માતા તણા, ગુણુ ગાઉં ચિત્ત લાય.	૧

માતા પુત્ર શુભંકરી, તિમ એ પ્રવચન માંય;
 ચારિત્ર ગુણગણ વર્ધની, નિરમળ શિવસુખ દાય. ૨
 ભાવ અયોગી સાધવા, મુનિવર ગુપ્તિ ધરંત;
 યદિ ગુપ્તે ન રહી શકે, તો સમિતે વિચરંત. ૩
 દ્રવ્યે દ્રવ્યથી ચરણતા, ભાવે ભાવ ચરિત્ત;
 ભાવ દૃષ્ટિ દ્રવ્યતઃ ક્રિયા, કરતાં શિવ સંપત્તિ. ૪
 શુચિ આતમ ગુણથી થયો, જે સાધક પરિણામ;
 સમિતિ ગુપ્તિ તે જિન કહે, સાધ્ય સિદ્ધિ શિવ ઠામ. ૫
 નિશ્ચય ચરણરૂચિ મુનિ, સમિતિ ગુપ્તિ પ્રતિપાળ;
 સાધ્ય ધર્મને સાધવા, જે થયા ઉજમાળ. ૬
 જે મુનિ સમિતિ ગુણે રમે, તસ ગુપ્તિ નિરધાર;
 ભજના ગુપ્તિ એ સમિતિની, કહે જિન ગણધર સાર. ૭

ઢાલ ૧-લી

(ધર્મ જિનેસર ગાઉ રંગશું-દેશી)

પ્રથમ અહિંસા વ્રતની જાણીયે, ભાવના ઉત્તમ એહ મુનીશ્વર;
 સંવર કારણ જિનવર ઉપદિશે, સમતા રસ ગુણ ગેહ. મુનીશ્વર. ૧
 ઇરિયા સમિતિ શોધન મુનિ કરો, મન ધરો સંવર ભાવ; મુનીશ્વર
 આશ્રવ કર તનું જોગ ચંચલપણું, પરિહરો તન મન પાવ. મુનીશ્વર ઇં ૨
 કાય ગુપ્તિ ઉત્સર્ગથી સાધતા, પ્રથમ સમિતિ અપવાદ; મુનીશ્વર
 દિનકર કર શુચિ પંથે ચાલવું, ઇર્યા સમિતિ સંવાદ. મુનીશ્વર ઇં ૩
 કાઉરસગ્ગ જ્ઞાન ધ્યાન ઉપયોગમાં, થિર જોડા ઋષિરાય; મુનીશ્વર
 ર્યાને ચંચળતા ધરે જોગની, વિષ્ણુ કારણ મહારાય ? મુનીશ્વર ઇં ૪
 જિન વંદન વૈયાવચ્ચ શ્રુત ગ્રહણ, આહાર વિહાર નિહાર; મુનીશ્વર
 એ ખટકારણ પામી સંચરે, જયણા યુત અણગાર. મુનીશ્વર ઇં ૫
 રાગ વધે થિરવાસથી ક્ષેત્રનો, જ્ઞાન વિના પરમાદ; મુનીશ્વર
 નિરમોહી પદ સાધન કારણે, વિચરે સાધુ સાલહાદ. મુનીશ્વર ઇં ૬
 એહ દેહ સંસારનું મૂલ છે, તસ પોષક તે આહાર; મુનીશ્વર
 ભાવ અજોગી ગુણ નવિ ઉપજે, તિહાં લગે એહ, આચાર. મુનીશ્વર ઇં ૭
 ધન્ય આતનું જે પરમ પદે રહ્યા, છંડી સકલ ઉપાધિ; મુન
 માહણુ શ્રમણ દયાનિધિ સંજમી, સાધે શુદ્ધ સમાધિ. મુનીશ્વર ઇં ૮
 ઇર્યા સમિતિ ઇણીપેરે પાળતા, જિન ઉત્તમ નિર્ગથ; મુન
 તસ પદ પદ્મવિજય પદ સેવતાં, લહે ચિદ્ રૂપ સુપંથ. મુન ઇં ૯

ટોહા

હિત મિત મધુર મ તુચ્છતા, ગર્વ રહિત મિત વાચ્ય;
પૂર્વાપર અવિરોધી પદ, વાણી વહે મુનિ સાચ. ૧

ઢાળ ૨-૭

(બંધ સમય ચિત્ત ચેતીયે)

સમિતિ બીજી મુનિ આદરો, ભાષા સમિતિ નામ; સાધુજી.
ઉત્સર્ગે ગુપ્તિ ધરો, એ અપવાદે તામ. સાં સં ૧
વચન વિચારી ઉચ્ચરો, પરિહરો મૃષાવાદ; સાં
ક્રોધ લોભ ભય હાસથી, ન કરે મુનિ સંવાદ. સાં સં ૨
વચન પર્યાપ્તિના યોગથી, મુનિ વહે વચન તે સાચ; સાં
જ્ઞાન ધ્યાન તપ સાધવા, આરાધવા જિન વાચ સાં સં ૩
મુનિ નિજ વચનથી પરતણો, ન કરે ગ્રહણ ને ત્યાગ; સાં
નિર્ઐય વચન ગુપ્તિ રહે, એહ ઉત્સર્ગ મુનિ માર્ગ. સાં સં ૪
સામ્રાજ સાધ્યને સાધવા, આદરે પંચ સંજ્ઞાય; સાં
અશન વસન આસન ગ્રહે, તે અપવાદને ઠાય. સાં સં ૫
સૂત્ર અર્થ તદ્દુભય થકી, વાચના દિયે નિર્ઐય; સાં
ગૌતમ પરે પૃચ્છા કરે, સાધવા મુગતિનો પંથ. સાં સં ૬
સૂત્ર ભણે ગણે ચિંતવે, છંડી નિત્ય પ્રમાદ; સાં
નય નિક્ષેપ વિચારણા કરે, નિત્ય ધરી આલ્હાદ. સાં સં ૭
સોળ વ્રયજીને જાણતા, દશવિધ ધર્મના ધાર; સાં
દશવિહ ચઉવિહ સત્યથી, દેશના દિયે અણગાર. સાં સં ૮
જ્ઞાન ધ્યાન સમતા ભર્યા, જિન ઉત્તમ મહારાજ; સાં
તસ પદ પદ્મવિજય કહે, શાશ્વત શિવ સામ્રાજ. સાં- સં ૯

ટોહા

મુનિ મુગતિ પદ સાધવા, આરાધવા જિનવાણુ;
એષણા શુદ્ધિ સાધવા, સાધે સિદ્ધનું ઠાણ. ૧

ઢાલ-૩-૭

(જનજી મુજ પાપીને રે તાર. દેશી)

ત્રીજી સમિતિ સમાચરોજી, એષણા નામે રે ખાસ;
દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ ભાવથીજી, સાધી લહે શિવ વાસ.
મુનિસર, એષણા સમિતિ સંભાર,

જિમ લહે ભવનો પાર. મું

અશન વસન આસન તણીજી, એષણા કરતા રે સાધ;	
સાધે સંવર ભાવને જી, પામે સુખ અગાધ. મું	૨
કાય જોગ પુદ્ગલ ગ્રહેજી, આતમ ધર્મ ન એહ;	
અનભિસંધિ વિરજ તણીજી. ચંચળતા ધરે દેહ. મું	૩
આતમ તત્ત્વ અનંતાજી, જ્ઞાન વિના ન જણાય;	
તેહ પ્રગટ કરવા ભણીજી, કરે મુનિ નિત્ય સજ્જાય. મું	૪
તનુ અનુયાયી વીર્યનોજી, કારણ અશન આહાર;	
વૃદ્ધ યષ્ટિ સમ જાણીનેજી, અશનાદિક ગ્રહે ચાર. મું	૫
સાધ્ય સાધકતા નવિ અહેજી, તો ન ગ્રહે આહાર;	
બાધક પરિણતિ વારવાજી, લીપે મુનિ ઓછો આહાર. મું	૬
તત્ત્વ રૂચિ તત્ત્વાશ્રયીજી, તત્ત્વ રસિક નિર્ગંધ;	
ખુદા દોષને વારવાજી, મુનિ માને પલિ મંથ. મું	૭
સુડતાલીશ આહારનાજી, દોષ તજી અણુગાર;	
અસંભ્રાંત મૂર્છા વિનાજી, કરે મુનિ ઉચિત આહાર. મું	૮
અણાહારતા સાધતાજી, તપ તપે દ્રવ્ય ને ભાવ;	
ઈહ પરલોક પરિહરેજી, આશંસાનો દાવ. મું	૯
એષણા સમિતિએ ચાલતાંજી, ધન્ય ઢંઢણ અણુગાર;	
તસ પદ પદ્મવંદન થકીજી, રૂપ વિજય જયકાર. મું	૧૦

દોહા

ચોથી સમિતિ સોહામણી, પાલંતા અણુગાર;	
ગ્રહણ વિમુચ્ચન વસ્તુનો, જયણાએ ધરનાર. ૧	૧

ઠાલ-૪-થી

(સ્વામી સીમંધરા વિનતિ. દેશી)

સાધુજી સમિતિ ચોથી ધરે, પરિહરે સયલ પરમાદ રે;	
જોગ અહિંસક ભાવથી, સાધીયે સિદ્ધિ સ્વાદ્ધાદ રે. સાં	૧
આતમ તત્ત્વ સાધનરસી, ઉદલસી આગમ શક્તિ રે;	
વ્યક્તિએ સર્વ પરિગ્રહ તજી, સાધતા સાધ્ય પદ મુક્તિ રે. સાં	૨
ભાવ અહિંસકતા ભણી, દ્રવ્ય અહિંસક સાધ રે;	
ધરે રજોહરણ મુખ વસ્ત્રિકા, સાધવા જોગ સમાધ રે. સાં	૩
વસ્ત્ર ને પાત્ર અશને કરી, જ્ઞાન ભણતાં સદા સાધ રે;	
જયણાએ ગ્રહણ મુચ્ચન કરે, ધરી મન જોગ સમાધ રે. સાં	૪
ખાલ ને તરણ તરણી મને, નગન દુર્ગંધના મૂલ રે;	
તિણે મુનિ વસ્ત્ર અંગે ધરે, મોક્ષ મારગ અનુકૂલ રે. સાં	૫

લઘુ ત્રસ જીવ રક્ષા ભણી, સચિત્ત રજ જયણાને કાજ રે;	
ધર્મ ઉપકરણ મુનિવર ધરે; પામવા મોક્ષતું રાજ રે. સાં	૬
જ્ઞાન ઉપયોગમાં મહાલતા, સાલતા સંજમ માગ રે;	
રાગ ને દ્વેષ દૂરે તજી, કરે મુનિ ઈંદ્રિનો ત્યાગ રે. સાં	૭
બાધક ભાવ દૂરે તજી, સાધક ભાવમાં શૂર રે;	
શાન્ત ને દાન્ત મહાવ્રતી, ધરે ચિરાદિક દગનૂર રે. સાં	૮
સંયમ શ્રેણી ચડતા સદા, ઉત્તમ મુનિ મહારાજ રે;	
તસ પદ પદ્મવંદન થકી, રૂપ વિજય વધે લાજ રે. સાં	૯

દોહા

સંવર વંત સુસંજમી, જયણાયુત અણુગાર;	
પારિઠાવણીયા સમિતિમાં, વરતે નિરતિ ચાર. ૧	૧

ઢાલ પમી

(પાંચમી ભાવના ભાવીયે રે-દેશી)

પારિઠાવણીયા નામથી રે, પંચમ સમિતિ સાર;	
દ્રવ્ય ભાવથી પરિઠવે રે, જયણાયુત અણુગાર;	
મુનિસર પંચમ સમિતિ સાર; જિમ લહે ભવનો પાર. મું	૧
અંગ મહાદિક દ્રવ્યથી રે, ભાવથી રાગ ને દ્વેષ;	
મૃદુ કર્ણાદિક ગુણ ભર્યા રે, પરિઠવે જયણા વિશેષ. મું	૨
ચિરતા ભાવથી સંયમી રે, નિરમલ સંવરવંત;	
જોગની ચંચળતા તજી રે, સાધે સાધ્ય મહંત. મું	૩
ચાલતાં બેસતાં ઉઠતાં રે, સૂવતાં ખાવંતા સાધ;	
જયણા યુત મુનિ સંવરી રે, પરિઠવે જોગ ઉપાધ. મું	૪
સ્થવીર કદપી અણુગારને રે, પારિઠાવણીયા અનેક;	
જિન કદપાદિક ચથાલંબી રે, વિડ પારિઠાવણીયા એક. મું	૫
નિશિ પ્રશ્રવણાદિ પરિઠવે રે, વિધિ કૃત મંડલ ઠામ;	
સ્થવીર કદપી અપવાદથી રે, ગ્લાનદિકને કામ. મું	૬
સંજમ બાધક જોગનો રે, ભાવથી પરિઠવે સાધ;	
સંજમ શ્રેણીએ સંચર્યાં રે, લહે મુનિ સુખ અગાધ. મું	૭
પંચ સમિતિ પરિણામથી રે, ક્ષમા કોશ ગત રોશ;	
ભાવન પાવન ભાવતા રે, કરતા ગુણનો પોષ. મું	૮
સાધ્ય સાધતા સંજમી રે, જિન ઉત્તમ મહારાજ;	
તસ મુખ પદ્મવચન સુણી રે, રૂપવિજય સર્યાં કાજ. મું	૯

દોહા

ક્રોધશમન ઈન્દ્રિયદમન, ચરણ કરણ ધર સાધ;
જ્ઞાન ધ્યાનમાં મન ધરી, સાધે સુખ અગાધ.

૧

દોહા ૬ ઠી

(પરમ પુરૂષ પરમાત્મા સાહિબજી-દેશી)

પંચ સમિતિ સમિતા સદા, સાધુજી;
ભાવદયા ભંડાર હો, મનડાના મોહન મારે મન વસ્યા સાધુજી,
ટાળે અવિધિ જોગને, સાં પામે ભવોદધિ પાર હો. મં ૧
પંચ મહાન્નત પાળવા, સાં પંચાશ્રવ કરી દૂર હો; મં
સાધ્ય રસીક મન ગોપના, સાં ધરે મુનિ ધ્યાનતું પૂર હો. મં ૨
મન મર્કટ ચંચળ ઘણું, સાં મોહ મહીપનો પુત હો; મં
ત્રસ થાવર સહુ જંતુને, સાં જેહ નહે જમદૂત હો. મં ૩
જ્ઞાન ધ્યાન લયમાં રહ્યા, સાં તપ જપ જયણાવંત હો; મં
સાધન જોગે સાધ્યને, સાં સાધે કરુણાવંત હો. મં ૪
સવિકલ્પ ગુણ સાધના, સાં ધ્યાનીને આવે ન દાય હો; મં
નિર્વિકલ્પ અનુભવરસી, આતમાનંદી પાય હો. મં ૫
રત્નત્રયીની ભિન્નતા, સાં એ સદ્ગો વ્યવહાર હો; મં
ત્રિગુણ વીર્ય એકત્વતા, સાં કરતા લહે ભવપાર હો. મં ૬
જ્ઞાનાનંદી આત્મા, સાં મનન કરે નિજ શુદ્ધ હો; મં
પરપરિણિત તણ વેગલી, સાં નિરા વરણી હોય બુદ્ધ હો. મં ૭
મનગુપ્તિમાં મહાલતા, સાં ચાલતા શુદ્ધ ચાર હો; મં
ગજસુકુમલાદિક મુનિ, સાં પામ્યા ભવોદધિ પાર હો. મં ૮
આણાજીન આરાધતા, સાં સેવતા ગુરૂપદ પદ; મં
રૂપવિજય કહે વંદીયે, સાં જિમ લહીયે શિવ સદ્મ. મં ૯

દુહા

વચન વદે મુખથી મુનિ, કારણ પામી પંચ;
વિષ્ણુ કારણ રહે ધ્યાનમાં, ભાવ ક્રિયાનો સંચ.

૧

દોહા ૭ મી

(અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો દેશી)

સાધુજી વચણ ગુપ્તિ ધરો પરિહરો જોગનો ચાળો રે;
નિર્દુષણ ભાષા વદી, દૂજી ગુપ્તિ સંભાળો રે. સાં

૧

વચનાતીત એ આતમા, સિદ્ધ સ્વરૂપ અરૂપ રે;	
તે કારણુ સાધન લણી; મૌનિ હોય મુનિ ભૂપ રે. સાં	૨
ભાષા પુદ્ગલ વરગણા, અહણુ તે કર્મ ઉપાધિ રે;	
ટાળવા ધ્યાન દિશા ધરે, આતમ જ્ઞાન સમાધિ રે. સાં	૩
આતમ તત્ત્વ રૂચિ મુનિ, મુગતિ રમણી રસ રાતા રે;	
ધ્યાતા ચિદ્ધન સંપદા, જગ બંધવ જગ ત્રાતા રે. સાં	૪
મધુર નિપુણ હિત મિત વચે, દશવિધ ધર્મને દાખે રે;	
જ્ઞાન અમૃત આસ્વાદતા, વચન ગુપ્તિ રસ ચાખે રે. સાં	૫
આતમ રૂચી શુચિતા મયી, સંજમ રથના ધોરી રે;	
ચદતાં સંજમ શ્રેણીએ, વંદુ મુનિ કર જોડી રે. સાં	૬
વચન જોગની વાસના, વાસિત જોગના ચાળા રે;	
વશ કરતા મુનિ સંજમી, વરે મુગતિ વરમાળા રે. સાં	૭
પંચાશ્રવ વિરતિ મુનિ, પંકજની પરે ન્યારા રે;	
તત્ત્વરસી ઉપશમ ભર્યા, લહે ભવવારિધિ પારા રે. સાં	૮
સાધન સાધે સાધ્યતા, શમ દમ સંવરવંત રે;	
તસ પદ પદ્યવંદન કરી, રૂપવિજય ઉદ્દસંત રે. સાં	૯

દુહા

ઈદ્રિય દમન આતમ રસી, સમિતિ ગુપ્તિ ધરનાર;	
ત્રિવિધ અવંચક જોગયુત, લહે મુનિ ભવપાર. ૧	૧

દાલ ૮ મી

(માઈમન મોહયુરે શ્રી સિદ્ધાચળે રે.)

ગુપ્તિ ત્રીજીરે સાધુજી સાચવો રે, કાય ગુપ્તિ જસ નામ;	
ત્રિવિધ અવંચક જોગે સાધતા રે, શુચિ સંયમ પરિણામ. ગું	૧
અશુભાશ્રવ કિરિયા કરી ભવ ભર્યો રે, પણુ ન રમ્યો શુભ ભાવ;	
ચંચળ જોગ તે આશ્રવ મૂળ છે રે; તજે મુનિ ધ્યાન પ્રભાવ. ગું	૨
સાધન સકલ સાધ્ય પદ સાધવા રે; શુદ્ધ કરે અણુગાર;	
કાળ લગિધ સંહનનાદિક બળે રે, સાધે શુદ્ધ આચાર. ગું	૩
સ્થિર ઉપયોગે રે નિર્મળ ધ્યાનમાં રે, સોહંપદ કરે જાપ;	
ધ્યાતા ધ્યાન ધ્યેય એકતત્ત્વતા રે, કરી લહે પરમ સમાધ. ગું	૪
જોગ ચંચળતા તજવા સંચરી રે; કાઉસગ્ગ ધ્યાનમાં લીન;	
પરિસહ બાવીશ શૂરપણુ સહે રે; ઉપસર્ગે નહી દીન. ગું	૫

દશવિધ ધર્મધૂરા ધોરી પરે રે; સંયમ રથ વહનાર;	
માનાપમાને સમ મુનિ મન ધરે રે; પામવા ભવજલ પાર.	શુ૦ ૬
કરમ ગહનવન હહન ઋષીશ્રી રે; ધ્યાન શુકલે કરી નાશ;	
આતમ ઋદ્ધિ અનંતી સાધવા રે, કરે મુનિ જોગ અભ્યાસ.	શુ૦ ૭
ખિમાવિજય જિન ઉત્તમ પદ્મથી રે, વિજય પદે મનોહાર;	
રૂપવિજય કહે એ મુનિ વંદતા રે, સુખ જસ લરછી ઉદાર.	શુ૦ ૮

દોહા

પંચ સમિતિ સમિતા મુનિ, ત્રણ ગુપ્તિ પ્રતિપાળ;	
પ્રેમે પ્રણમું તેહના, ચરણ કમલ ત્રણ કાળ.	૧

દાલ ૯ મી

(વીર જિણુંદ જગત ઉપકારી-એ દેશી)

આજ સફળ દિન મુનિ મને મળીયા, ટળીયા પાપના ચાળા રે;	
મહાન્નત ધારી મહા ઉપકારી, ખટ જીવણા રખવાળા રે.	આ૦ ૧
છરિયા સમિતિવાંત મહામુનિ, જ્ઞાન ધ્યાન રસ રાતા રે;	
ખટ કારણે મારગ ચાલતા, ત્રસ થાવરના ત્રાતા રે.	આ૦ ૨
જ્ઞાની ધ્યાની મૌની મુનિવર, ભાષા સમિતિ સમિતા રે;	
પંચ પ્રકાર સંજ્ઞાય સદા કરે, છંડી પુદ્ગલ મમતા રે.	આ૦ ૩
દોષ ખેંતાલીશ વરજીત મુનિવર, અંતપંત આહારી રે;	
સાધ્ય સાધવા દેહને દમતા, હું જાઉં બલિહારી રે.	આ૦ ૪
પુદ્ગલ ખંધ ગ્રહણ મુચનતા, દ્રવ્યે સદા મુનિ કરતા રે;	
ભાવે નવ નવી પરિણુતિ ધરતા, સાધ્ય ભાવ અનુસરતા રે.	આ૦ ૫
પરમ અહિંસક ભાવને ભજતા, તજતા મમતા માયા રે;	
મન વચ કાય ગુપ્તિ દ્રવ્ય ભાવે, અનુસરતા મુનિરાયા રે.	આ૦ ૬
અધ્યાતમ પરિણુતિ સાધન ગ્રહી, ઉચિતાચારે ચાલે રે;	
જિન આણા આરાધક સાધક, મુનિ સંજમમાં મહાલે રે.	આ૦ ૭
જિન ઉત્તમ સુખ પદ્મવચન રસ, જેહ પીયે નરનારી રે;	
તેહ કર્મ મળ દૂર કરીને, વરે શિવસુંદરી પ્યારી રે.	આ૦ ૮
તપગચ્છ વિજયદેવ સૂરિ પટ્ટધર; વિજયસિંહ સૂરિ રાયા રે;	
શિષ્ય તાસ શ્રી સત્યવિજય ગણી, સંવેગ મારગ ધ્યાયા રે.	આ૦ ૯
કપૂર ખિમા જિન ઉત્તમ નામથી, વિજય પદે સોહાયા રે;	
શ્રી શુરૂ પદ્મવિજય પદ સેવી, રૂપવિજય મુનિ ગાયા રે.	આ૦ ૧૦

વેદ ગગન નંદ ચંદ સુવરસે, પોષ સિત અષ્ટમી દિને રે;
રાજનગર ચઉમાસ રહી મુનિ, ગાયા ચિત્ત પ્રસન્ને રે. આ૦ ૧૧

૩૧

શ્રી રાત્રી ભોજનની સંજ્ઞાય ઢાલ-૪

ઢાલ ૧

(પ્રહ ઉઠી વંદુ-)

શ્રી શુરપદ પ્રણમી, આણી પ્રેમ અપાર;
છદ્દું વત જાણો, નિશિ ભોજન પરિહાર;
આરાધી પામો, સુરસુખ શિવસુખ સાર;
ઇહ ભવે વલી પરભવે જેમ લહીયે જયકાર. ૧

ચુટક :- જયજયકાર હોઈ જગમાંહે, નિશિભોજન પરિહરતાં;
પાતિક પોઢાં, એહના ભાખ્યાં, રચણી ભોજન કરતાં,
બહુવિધ જીવ વિરાધન હેતે, એહ અલક્ષ્ય લણિજે;
પ્રત્યક્ષ દોષ કદ્યા આગમમાં, ભવિ તે હૃદય ધરીજે. ૨
મતિને હણે કીડી, વમન કરાવે માખી;
લૂતાથી કોઢી, જલોદરી જી ભાખી;
ગળું વીંધે કાંટો વાળે, હોયે સ્વર ભંગ;
સડે દેહ ગિરોલે, વીંછીએ તાલુ અંગ. ૩

ચુટક :- અંગ ઉપાંગે હોય વળી હીણો, જો આવે વિષ જાત;
દષ્ટ દોષ ઇહ લોકે જાણો, પરભવે નરકે પાત;
દોષ ધડી પરભાતે સાંજે, ટાળી કરો આહાર;
નોકારસી તણું ફલ પામો, સંભાલો ચોવિહાર. ૪
દેવપૂજા આહૂતિ, દાન સરાધ સનાન;
નવિ સૂઝે રાતે, તો કિમ ખાઓ ધાન;
આચમન કરતાં, પવિત્ર હોય નવિ તેહ;
નિશિ ભોજન કરતાં, લહે અવતાર તે એહ. ૫

ચુટક :- એહ અવતાર જ ધુક મંજરી, કાક યુધ્ધ અહિ વીંછી;
વડવા શુભ સિંચાણુ ઘિરોલી, ઇત્યાદિક ગતિ નીચી;
હંસ મોર પિક શુક ને સારસ, ઉત્તમ પંખી જેહ;
રાત્રે ચુણ ન કરેતો માનવ, કિમ ખાઓ અન્ન તેહ. ૬

૬

ઇમ જાણી છંડો; નીશી ભોજન ભવિ પ્રાણી;
એ આગમ માંડી, વદે પુરાણની વાણી;
દિનકર આથમતે, પાણી રૂધિર સમાન;
અન્ન માંસ ઘરાબર, એ માર્કંડ પુરાણ.

૭

ચુટક :- જાણ હોય તે ઇમ વલી જાણે, અસ્ત થાય જળ સૂર;
હૃદય નાભિ કમલ સંકુચાણે, કિમ હોયે સુખ પૂર;
યજુર્વેદ માંહે ઇમ ભાખ્યું, માસે પખખ ઉપવાસ;
સ્કંદ પુરાણે દિવસ જિમ્યાનું, સાત તીર્થ ફલ ખાસ.

૮

ઢાલ-૨-૭

(ખીજ અશરણ ભાવના-દેશી)

પર શાસન માંડી કહ્યું, રચણી ભોજન પાપ રે;
દોષ ઘણા છે રે તેહમાં, ઇમ ભાષે હરિ આપ રે;
વેદ પુરાણની છાપરે, પાંડવ પૂછે જવાબ રે,
એ તો પાપનો વ્યાપાર રે, રચણી ભોજન પરિહાર.

૧

ભવ છનું લગે પારધી, જે તું પાપ કરે રે;
તે એક સરોવર શોષતાં, તે એકસો ભવ જોય રે;
એક દવ દીધે તે હોઈ રે, એહ સમ પાપ ન કોઈ રે.

રચણી૦

૨

એકસો આઠ ભવ દવ તણા, એક કુવાણિન્ય કીધ રે;
એકસો ચુમાલીશ તે ભવે, કુડું આળ એક દીધ રે.

રચણી૧

૩

આલ એકાવન સો ભવે. એક પરનારીનું પાપ રે;
એકસો નવાણું ભવે તે હવે, એક નિશિ ભોજન પાપ રે,
તેહથી અધિક સંતાપ રે.

રચણી૦

૪

તે માટે નવિ કીજીયે, જિમ લહિયે સુખ સાર રે;
રચણી ભોજન સેવતો, નર ભવે પશુ અવતાર રે;
ચાર નરક તણાં દાર રે, પ્રથમ તે એ નિરધાર રે.

રચણી૦

૫

તે ઉપરે ત્રણ મિત્રનો, ભાખ્યો એક દ્રષ્ટાંત રે;
પડિશ્કમણા સૂત્ર વૃત્તિમાં, તે સુણજો સવિ સંત રે;
જિમ ભાંજે તુમ બ્રાંત રે; શિવ સુંદરી કેરા કંત રે;

જિમ થાઓ ભવિ ગુણવંત રે.

રચણી૦

૬

ઢાલ-૩-૭

(સિદ્ધારથના રે નંદન વિનવું-દેશી)

એક કુલ ગામે મિત્ર ત્રણ વસે, માંહો માંહી રે નેહ;	
શ્રાવક ભદ્રક ને મિથ્યામતિ, આપો આપ ગુણ ગેહ,	
ભવિ નિશિ ભોજન વિરમણુ વ્રત ધરો.	૧
જૈન આચારજ એક દિન આવીયા, વાંદીને સુણે વાણી;	
શ્રાવક કુલથી ભાવ થકી ગ્રહે, અલક્ષ સકલ પચ્ચખાણુ.	ભવિ૦ ૨
ભદ્રક નિશિ ભોજન વિરમણુ કરે, સહજે આણી નેહ;	
મિથ્યામતિ તે નવિ પ્રતિબૂઝીયો, કુડ કઢાગ્રહ ગેહ.	ભવિ૦ ૩
શ્રાવક ભદ્રક સંગતિથી થયો, સકલ કુટુંબ વ્રત વંત;	
એક દિન રાજને યોગ તણે વશે, જામી ન શક્યા ગુણવંત.	ભવિ૦ ૪
સંધ્યા સમયે તે ઘરે આવીયા, બિહું ને કહે પરિવાર;	
ભદ્રક નિશ્ચળ ભાવે નવિ જમ્યો, શ્રાવક જમ્યો તેણી વાર.	ભવિ૦ ૫
યૂકા પાતે જલોદર તસ થયું, વ્રત ભંગે હુઓ પાત;	
વ્યાધિ પીડયો મરીને તે થયો, કૂર માંજરની જાત.	ભવિ૦ ૬
શ્વાને ખાધો પ્રથમ નરકે ગયો, લહેતો નારક હુઃખ;	
ભદ્રક નિયમ તણા પરભાવથી, સૌધર્મે સુર સુખ.	ભવિ૦ ૭
મિથ્યાત્વી પણુ નિશિ ભોજન થકી, વિષ મિશ્રિત થયું અન્ન;	
અંગ સડી મરી મંજરો થયો, પ્રથમ નરકે ઉત્પન્ન.	ભવિ૦ ૮
શ્રાવક જીવ ચવીને અનુક્રમે, થયો નિર્ધન દ્વિજ પુત્ર;	
શ્રીપુંજ નામે તસ લઘુ ખાંધવો, મિથ્યાત્વી થયો તત્ર.	ભવિ૦ ૯
શ્રીધર નામે ખેઉ મોટા થયા, પાલે કુલ આચાર;	
ભદ્રક સુર તવ જોઈ જ્ઞાનસ્થું, પ્રતિબોધ્યા તેણીવાર.	ભવિ૦ ૧૦
જાતિ સમરણ પામ્યા બિહુ જણા, નિયમ ધરે દઢરીત;	
રચણી ભોજન ન કરે સર્વથા, કુટુંબ ધરે જ અપ્રીત.	ભવિ૦ ૧૧

ઢાલ-૪-થી

(પ્રભુ તુજ શાસન અતિ ભલું-એ દેશી)

ભોજન નાપે તેહને, પિતા માતા કરે રીસો રે;	
ત્રિષ્ટય ઉપવાસ થયા તિસ્યે, જોયો નિયમ જગીશો રે.	૧
એકમનાં વ્રત આદરો, જિમ હોય સુર રખવાલા રે;	
દુશ્મન દુષ્ટ દૂરે ટલે, હોયે મંગળ માળા રે. એક૦	૨

ભદ્રક સુર સાનિધ્ય કરે, કરવા પ્રગટ પ્રભાવ રે;	
અકસ્માત નૃપ પેટમાં, શૂલ વ્યથા ઉપજાવે રે. એકં	૩
વિક્લ થયા સવિજયોતિષિ, મંત્રી પ્રમુખને ચિંતા રે;	
હાહાકાર પુરમાં થયો, મંત્રવાદી નાગ દમંતા રે. એકં	૪
સુરવાણી તેહવે સમે, થઈ ગગને ઘન ગાજી રે;	
નિશિલોજન વ્રતનો ધણી, શ્રી પુંજ દિવ દિન લોજી રે. એકં	૫
તસ કર ફરસ થકી હોઈ, ભૂપતિ નીરૂજ અંગો રે;	
પડહ વજાવી નગરમાં, તેહાવ્યો ધરી રંગો રે. એકં	૬
ભૂપતિ નિરોગી થયો, પંચ સયાં ગામ દીધાં રે;	
તે મહિમાંથી બહુ જણે, નિશિ લોજન વ્રત લીધાં રે. એકં	૭
શ્રીપુંજ શ્રીધર અનુકમે, સૌધર્મ થયા દેવા રે;	
રાજદિક પ્રતિબૂઝીયા, ધર્મ કરે સયમેવા રે. એકં	૮
નરભવ તે ત્રણે પામીયા, પાલી સંયમ સુધા રે;	
શિવસુંદરીને તે વર્યા, થયા જગત પ્રસિદ્ધા રે. એકં	૯
ઇમ જાણી ભવિ પ્રાણીયા, નિશિલોજન વ્રત કીજે રે;	
શ્રી જ્ઞાન વિમલ ગુરૂ નામથી, સુજસ સોભાગ લહીજે રે. એકં	૧૦

૩૨

વર્ધમાન તપની સજ્જાય ઢાલ-૨

ઢાલ ૧

(માળવદેશ મનોહર.)

પ્રીતન સેંતી વિનવે, પ્રમદા ગુણની ખાણ મેરે લાલ;
અવસર આવ્યો સાહિબા, કરશું તપ વર્ધમાન મેરે લાલ.

આંખીલ તપ મહિમા સુણો.

૧

બહોત ગઈ થોડી રહી, કીધા બહુલા સ્વાદ; મેરેં

પિંડ પોષીયો લાલચે, હવે છોડો ઉન્માદ. મેરેં આંં ૨

સાડીત્રણ કોડ રોમ છે, તેમાં પોણા બજે રોગ; મેરેં

દેહના ઢંડ છે એટલા, દૂર કરો સખ રોગ. મેરેં આંં ૩

૫૨ કેટિની ઉપરે, સાડાબાર લાખ પ્રમાણ; મેરેં

આંખીલ તીવ્ર હુતાશને, કાયા કંચન વાન. મેરેં આંં ૪

સવા ચૌદ વરસ લગે, એકાદિ શત માન; મેરેં		
ખડગ ધારા વ્રત પાળશું, ધરશું જીનવર આણું. મેરેં	આંં	૫
નાણું મંડાવી લાવશું, સામી સામણું સાથ; મેરેં		
ઉજમણા કરવા લલાં, પૂજશું ત્રિભુવન નાથ. મેરેં	આંં	૬
નિયાણું કરશું નહિ, સમતા લાવ ઉદાર; મેરેં		
ધર્મરત્ન આરાધવા, અમૃત કૃપા વિચાર. મેરેં	આંં	૭

ઢાલ ૨ જી

જિમ જિમ એ તપ કીજીએ રે, તિમ તિમ પાય પલાય સહુણા,	
આળસ તજી ઉઘમ કરો રે, ઉપાદાન શુદ્ધ થાય. સહુણા.	
વર્ધમાન તપ કીજીએ રે, લીજીએ નરલવ લાલ. સં	૧
એકેકું વધતાં થકાં રે, સો આંખીલ સમુદાય; સં	
સો ઉપવાસ સંજ્યા થશે રે, પાતિક દૂર પલાય. સં	૨
ચૌદ વર્ષ ત્રણ માસને રે, વીશ દિવસ હિતકાર; સં	
પાંચ હજાર પચાસ છે રે, સર્વ દિવસ હિતકાર. સં	૩
નમો તવસ્સ પદ જાપનું રે; દોય હજાર પ્રમાણ; સં	
ખાર લોગરસ કાઉસગ્ગ કરો રે, યશાશક્તિ અનુમાન. સં	૪
વિધિપૂર્વક આરાધતાં રે, ઉજમણે કૃણ જોય; સં	
સુલભ યોધિ જીવને રે, ધર્મરત્ન શિવ હોય. સં	૫

૩૩

શ્રી મંદોદરી તથા રાવણની સજ્જાય

ઢાલ-૪

ઢાલ-૧-લી

અહો રાણાજી કહું માનીને, અભિમાન દૂરે ટાળીયે;	
અહો રાણાજી નાના છે પણ, તે નર મોટા કહેવાય છે;	
અહો રાણાજી એના દર્શન, મનોરથ થાય છે. અહો રાણાજીં	૧
એના દશરથ સરિખા પિતા છે, એના કૌશલ્યાજી માતા છે;	
એના લક્ષ્મણ સરિખા બ્રાતા છે. અહો રાણાજીં	૨
એના ભરત શત્રુઘ્ન ભાઈ છે, એને સુગ્રીવાદિક તો સરખાઈ છે;	
એને અનુમતિ સદા સુખદાઈ છે. અહો રાણાજીં	૩

ઢાલ-૨-૭

સુણ મંદોદરી નારાયણ નમવાને મારે નિયમ છે;
 મારે કુંભકર્ણ સરિખા લાઈ છે, મારે ગઢને ફરતી ખાઈ છે;
 મારે સવા લાખ જમાઈ છે. સુણ મંદોદરી૦ ૧
 મારે ગઢને કાંગરા ભારી છે, મારે બેઠક તો બહુ સારી છે;
 મારે અક્ષૌહિણી ચાર તૈયારી છે. સુણ મંદોદરી૦ ૨
 ઐરાવણ તો આકાશે વસે, મારે બલભદ્ર તો પાતાલે વસે;
 મારે રાક્ષસ બહુલા પાસે વસે. સુણ મંદોદરી૦ ૩
 મારે વાય વાસીદુંવાળે છે, મારે ચમ તો પાણી તાણે છે,
 મારે સૂર્ય ચંદ્ર છત્ર ધારે છે. સુણ મંદોદરી૦ ૪
 મેં વિદ્યાધરની વાતો જાણીને, મેં નવગ્રહ બાંધ્યા તાણીને;
 હરી આવ્યો હું રાઘવ રાણો છું. સુણ મંદોદરી૦ ૫

ઢાલ-૩-૭

કહ્યું રે માનો એના કંતજી, સીતા શીઠને લઈ આવ્યા;
 સીતા વાડ શ્રી રામજી, ઘણું રીસે ભરાયા;
 કહ્યું રે માનો રાય લંકેશ્વરી૦ ૧
 સ્વામી સીતા લેઈ આવ્યા, દિવસ દેખું છું ઝાંખો;
 આપ સ્વારથ સાધવા, ક્યાં વિષ પ્યાલો ચાખો. કહ્યું રે માનો૦ ૨
 પેટ ચીરીને પીડા કીધી, વૈર મોટાશું કીધું;
 અપયશ લીધો સ્વામી ઘણો, મોત માંગીને લીધું. કહ્યું રે માનો૦ ૩
 નિમિત્તિએ નિમિત્ત જોયા હતા, ધુર પ્રથમથી એવું;
 સીતાના હરણે હુંખ પામશો, આવી બન્યું છે તેવું. કહ્યું રે માનો૦ ૪
 સ્વામી સ્વપ્નું મેં લહ્યું, જાણે લંકામાં લાય લાગી;
 રામચંદ્રજીએ જાણુ સાધીયું, ત્યારે હું ઝબકીને જાગી. કહ્યું રે માનો૦ ૫
 પત્યરે બાજ બાંધી કરી, રામચંદ્રજી આવ્યા;
 લશ્કર નો સાથ લઈ ઘણા, રાજ સંગાથે લાંબા. કહ્યું રે માનો૦ ૬
 અણુ ઇચ્છતી નારી તણો, સ્વામી કીધો છે ત્યાગ;
 તો એ વ્રતને ભાંગી ને, શીઠ લગાડો શુણને આગ. કહ્યું રે માનો૦ ૭
 રામચંદ્રજીના દળ થકી, નગરી થઈ છે બહેરી;
 સેના ચીડું દિશે વિસ્તરી, લીધો લંકા ગઢ ઘેરી. કહ્યું રે માનો૦ ૮
 હુંટયા મંદિર માળીયાં, હુંટી બસરી બજાર;
 મહેલ હુંટશે સ્વામી આપણો, હુંટશે મુજને આ વાર. કહ્યું રે માનો૦ ૯

સ્વામી કહું છું હું તુમ ભણી, માની લેજે તું આજ;
વારંવાર કહું કેટલું, પરનારીમાં બહુ પાપ. કહું રે માનો ૧૦

ઢાલ-૪-થી

રાવણે કહે સુણ મંદોદરી, મત હાર તું હૈયું;
સોનાતું દ્રાર ને કોટ છે, નહીં જીતે દશરથનું હૈયું;
રાણીજી દેઢ મન રાખજો. ૧

કુંભકર્ણ સરિખા બાંધવા, ઈન્દ્રજીત સરિખા પુત્ર;
સમરથ સેના મારે ઘણી, નહીં જીતે દશરથનો પુત્ર. રાણીજી ૨

રાવણ કહે સુણ મંદોદરી; આપણે છીએ અહંકારી;
લીધી વાત ન મેલીયે; પાછો પગ નવિ દઈએ; રાણીજી ૩

મંદોદરી કહે અહંકારથી, ચક્રી વાસુદેવ જેવા;
પસ્તાવો કરી નરકે ગયા, જીવો દુઃખ પામ્યા કેવા;
કહું રે માનો મારા. કંથજી ૪

સુતો સિંહ જગાડીયો, છંછેડયો કાળો નાગ;
સીતાને કલંક લગાડીયો, પ્રગટયા પૂર્વના પાપ;
કહું રે માનો. કંથજી ૫

મંદોદરી કહે આપણું કોઈ નથી, માટે કરો ને ભલાઈ;
એવી વાણી રાણી કહે; આવ્યા બીલીષણ ભાઈ;
કહું રે માનો મુજ બાંધવા ૬

ભાઈ સીતાને દીજીએ, બેન કરીને પાછી;
રામચંદ્રજીને હેતે રહીએ, જગમાં વાત એ આછી;
કહું રે માનો મુજ. બાંધવા ૭

બીલીષણ કહે સુણ ભાઈજી, સીતા જગતની માતા;
સત્ય શીયળથી ચુકે નહીં, બે કરો ખોટી જ વાતો.
કહું રે માનો મુજ. બાંધવા ૮

તેં કુળ ને કલંક લગાડયું, સારી મારી છે વાત;
હજી કહું છું એ કર જોડીને, માની દ્યો મુજ બ્રાત.
કહું રે માનો મુજ. બાંધવા ૯

હનુમંત વીર વિરોધીને, સુગ્રીવ હતા બહુ શાણા;
તે પણ અનીતિ જોઈ ગયા, તે કર્મે કર્યા આકરા.
કહું રે માનો મુજ. બાંધવા ૧૦

કહ્યું રે માનો રાય લંકાપતિ, લેખ લખ્યો રે વિધાત્રે;
કર્મગતિ એવી વાંકડી, જો કરો ખોટી જ વાતો

કહ્યું રે માનો મુજ. બાંધવાં ૧૧

હાક મારીને ઉઠીયો, જા તું નજરેથી દૂર;
નહી તો તુજને હાથે હણું, જા તું રામ હજુર;

કહ્યું ન માન્યું રાવણે ૧૨

ખીલીધણ ત્યાંથી ચાલીયો, આવીયો રામની પાસ;
વિગત સર્વ સંભળાવીને, રહ્યો રામની પાસ.

કહ્યું ન માન્યું રાવણે ૧૩

કિષ્કંધાથી ઉઠીયો, આવ્યો લંકા મોઝાર;
છ માસ લગી જુઝીયા, ગયા રાવણના પ્રાણ,

કહ્યું ન. માન્યું. રાવણે ૧૪

લડતા લક્ષ્મણે જીતીયો, વત્યો જય જયકાર;
સીતા લઈ ઘરે આવીયો, અયોધ્યા નગરી મોઝાર;

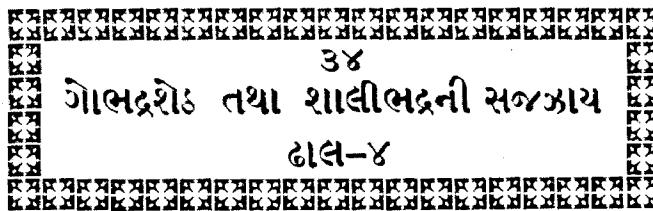
ધન ધન ધન શ્રી રામને. ૧૫

ધન ધન સીતા સતી, ધીર જે શીયલને રાખ્યું;
બારમે સ્વર્ગે ઈન્દ્ર થયા; એમ જ્ઞાની એ દાખ્યું.

ધન ધન ધન શ્રી રામને. ૧૬

દિન દીવાળીનું ગાજ્યું, અયોધ્યા નગરી મોઝાર;
કરનેડી મેઘ વિનવે, ગુણ ગાયા શ્રી કાર;

ધન ધન ધન સીતા સતી. ૧૭

ગોભદ્રશેઠ તથા શાલીભદ્રની સજ્જાય

હાલ-૪

હાલ-૧-લી

(કરમ ન છુટે રે પ્રાણીયા-દેશી)

ચૌદસેં બાવન ગણપતિ, તેહના પ્રણમી ને પાય રે;
શાલીભદ્ર ગોભદ્ર શેઠના, વરણું ઋણના સમુદાય રે;

ઋણ મત કરજો રે માનવી. ઋણ ૧

ઋણ મત કરજો રે માનવી, દેણું મોટી બલાય રે;
દીધા વિણ છુટે નહિ, કીજે કોટી ઉપાય રે. ઋણ ૨

સુખમાં કદી સૂએ નહિ, જેહને માથે છે વેર રે;		
રણીયો ને વ્યભિચારી વલી, ઘણું ભણ્યો વળી શૂર રે.	ઋણ૦	૩
એ પાંચે રહે દુખલા, રાત દિવસ લહે તાપ રે;		
ધન્ય ધન્ય ધન્ય મુનિરાજને, તજ્યા પાંચે સંતાપ રે.	ઋણ૦	૪
એક ભવે દશ સો ભવે, લીયે લેણદાર તેહ રે;		
દેણદાર દુઃખથી દીયે, એહમાં નહિ સંદેહ રે.	ઋણ૦	૫
રૂપીયો અગીયારમો પ્રાણ છે, કહે લોક સુખાણ રે;		
લેઈને પાછો નવિ દિયે, ત્યારે દુઃખે દશ પ્રાણ રે.	ઋણ૦	૬
માયા મોટી આજીવિકા, સગાં સણીજ છે હેઠ રે;		
માયા વિના જગમાં બહુ, દીઠા કરતા તે વેઠ રે.	ઋણ૦	૭
લહેણું શાલીલદ્ર શેઠજી, લીધું એકે સંકેત રે;		
ગોલદ્ર શેઠે રે આપીયું, પેટી નવાણું સુહેત રે.	ઋણ૦	૮
દીપવિજય કવિરાજજી, પૂરવ સૂરિ મહારાજ રે;		
પૂરવભવ ત્રણ વરણુવ્યા, તિમ વરણુવું સુસાજ રે.	ઋણ૦	૯

ઢાલ ૨ જી

(પાટલીપુરમાં રે પ્યારે-દેશી)

જંબૂદ્વીપે ભરત મહાર, જયપુર નગર વસે મનોહાર;		
ગઢ-મઢ મંદિર રે દીપે, માનું અલકાપુર ને ઝીપે.	જં૦	૧
જયસેન રાજ રે રાજે; છત્રપતિ આણુ નિઃકંટક છાજે;		
રાણી ગુણવંતી જસનામ; હોય કુલ નિરમલ ગુણુ વિસરામ.	જં૦	૨
તેહ નગરનો રે વાસી, લક્ષ્મી કોટી ધ્વજ સુવિલાસી;		
ધનદત્ત નામે રે વાણી, અભંગદાર ને સુકૃત કમાણી.	જં૦	૩
સાત પુત્ર ને સહુ પરિવારે, જૈન ધરમ વાસિત જયકાર;		
તપજપ કિરિયા વ્રત પચ્ચક્ષાણુ, પરભવ સુકૃત તણા મંડાણુ.	જં૦	૪
એહવે ખીજ નગરનો વાસી, રાજપાલ નામે ગુણુ રાશિ;		
જયપુરનગરે રે આવ્યા, ધનદત્ત શેઠ તણે મન ભાવ્યા.	જં૦	૫
પુત્ર છે રાજપાલને એક, તેજપાલ નામે સુવિવેક;		
તેજપાલને પુત્ર છે ચાર, એણીપેરે પુત્ર પિતા પરિવાર.	જં૦	૬
ધનદત્ત શેઠને રે પાસે, વાણીતર થઈ રહ્યા ઉલ્લાસે;		
નહિ વાણીતર શેઠ વડાઈ, ધારે શેઠજી ધરમ સગાઈ.	જં૦	૭
માતપિતા સગપણુ પરિવાર, વાર અનંતી હુઆ અવતાર;		
દીપવિજય કવિરાજ પ્રધાન; સાહમિનું સગપણુ પુન્ય નિધાન.	જં૦	૮

ઢાલ ૩ ૭

(ભવિ તુમે વંદો રે સૂરીશ્વર ગચ્છરાયા-દેશી)

તેજપાલ એક દિન ઇમિ ચિંતે, તીરથને અનુસરીયે;	
જેહથી તરીયે તેહીજ તીરથ, સેવી ભવજલ તરીયે.	
ધન્ય જિન શાસન રે, તીરથ જગ ઉપગારી.	૧
તેહમાં જંગમ થાવર તીરથ, હોય ભેદ છે વાર;	
જંગમ તીરથ છે બહુ ભેદ, વરણુ' તેણે ઉદાર.	ધન્ય૦ ૨
અરિહંત ગણધર નિયમા તીરથ, તીર્થપતિ જસ નામ;	
અરિહંત સૂરિ પાઠક મુનિવર, ચઉવિહ તીરથ ધામ.	ધન્ય૦ ૩
શ્રુત કેવલી દશ પૂરવી ગણધર, પ્રત્યેકબુદ્ધજી કહીયે;	
એ ચઉવિહ સંઘ તીરથ પ્રભુની, આણા શિરપર વહિયે.	ધન્ય૦ ૪
દરશન નાણુ ચરણી એ તીરથ, રતનત્રયી જસ નામ;	
તીરથ સાધુ સાધ્વી શ્રાવક, શ્રાવિકા ગુણુ વિસરામ.	ધન્ય૦ ૫
દ્વાદશાંગી પ્રવચન સંઘ તીરથ, અરિહા ઓપમ જેહને;	
વિશેષાવશ્યક વલી ભગવતી ટીકા, નમો તીથસ્સ કહે એહને.	ધન્ય૦ ૬
જ્ઞાની જ્ઞાન થકી જે તરીયા, પ્રવચન સંઘ પસાય;	
પ્રવચન સંઘ શ્રી તીરથ રાજજી, નમો તિથસ્સ કહેવાય.	ધન્ય૦ ૭
એ સહુ જંગમ તીરથ પ્રભુને, વંદો વાર હજાર;	
તેજપાલ ઇમ પ્રભુમે તીરથ, દીપ વિજય જયકાર.	ધન્ય૦ ૮

ઢાલ-૪-થી

(કપુર હોય અતિ ઉજલો રે-દેશી)

દયાવે થાવર તીર્થને રે, તેજપાલ એક ધ્યાન;	
સિદ્ધાચલ ગીરનારજી રે, સમેત શિખર બહુમાન રે,	
ભવિયાં ! વંદો તીરથ રાજ.	૧
પાંચ કલ્યાણુક ભૂમિકા રે, બહુ મુનિવર નિરવાણુ;	
પાહુકા પ્રતિમા વંદિયે રે, દેખી તે અહિ ઠાણુ રે.	ભવિયાં ૨
તેજપાલ ઇમ ચિંતવી રે, હરજ્યો તીરથ કાજ;	
ધનદત્ત શેઠને વિનવે રે, અનુજા દીયો ગુણુ પાજ રે.	ભવિયાં ૩
ઈચાર હજાર ને પાંચસે રે, તેત્રીશ સોનૈયા લીધ;	
નામે ઉધારે લખાવીને રે, પંથ પ્રયાણુ તે કીધ રે.	ભવિયાં ૪
યાત્રા કરી ઘેર આવતાં રે, મારગમાં તેજપાલ;	
મરણુ લહુ' શુભ ગતિ હુઈ રે, દેણુને! રહ્યો જંભાલ રે.	ભવિયાં ૫

ધનદત્ત શેઠ મરણ લહી રે, સંગમો થયો ગોવાળ;
 મુનિદાન ખીર પ્રભાવથી રે, હુઓ શાલીભદ્ર પુન્યપાલ રે. લવિયાં ૬
 તેજપાલ તીર્થ પ્રભાવથી રે, ગોભદ્ર શેઠ હુઓ નામ;
 પુત્ર પિતા દોય અવતર્યા રે, રાજગ્રહી શુભ ઠામ રે. લવિયાં ૭
 દેણું તેજપાલ ભવતાણું રે, દીધું શેઠ ગોભદ્ર;
 લેણું ધનદત્ત ભવતાણું રે, લીધું તે ઋણ શાલીભદ્ર રે. લવિયાં ૮
 પેટી નવાણું નિત દિયે રે, સ્વર્ગથી પુત્રને કાજ;
 માતાને બત્રીશ ભારજા રે, વિલસે પુન્યનાં રાજ રે. લવિયાં ૯
 કોઈ રાગે કોઈ દ્વેષથી રે, લહેણું લીયે સહુ કોય;
 તે માટે ઋણ મત કરો રે, એહ શિખામણુ જોય રે. લવિયાં ૧૦
 ગુર્જર દેશનો શેઠજી રે, શાલીભદ્ર ઓપમ જસ;
 હેમાભાઈના રાજમાં રે, કીધો વર્ણન ખાસ રે. લવિયાં ૧૧
 લેણા દેણા ઋણ ઉપરે રે, વર્ણવ્યો એહ સજ્જાય;
 સંવત અઢાર એકાણું રે, દીપવિજય કવિરાય રે. લવિયાં ૧૨

૩૫

નંદ મણિયારની સજ્જાય ઢાલ-૩

દુહા

સ્વસ્તિ શ્રી કમલા ભજે, જસ ધ્યાપકતા પાય;
 તે શ્રી વીર જિણુંદના, પદ નમતાં સુખ થાય. ૧
 જસ ધ્યાને દહુર થયો, સોહમ વાસી દેવ;
 તે સેવો ભવિ ભાવશું, ચરમ પ્રભુ નિત મેવ. ૨

ઢાલ-૧-લી

(ઘરે આવોજી આંખો મહોરીયો-દેશી)
 રાજગ્રહી નયરી ભલી, ગુણ શૈલ વને જિન વીર;
 તિહાં સમવસર્યા ભવિહિત ભણી, કામિત પ્રભુ કામ કરીર,
 સોભાગી જિનવર સેવીયે. ૧
 સમવસરણ સુરવર રચે, મિલે પરષદ ખાર પ્રકાર;
 જિન દે દેશના ભવિજન તણે, મનગમતી ને મનોહર. સો ૨

એહવે પહેલા દેવલોકથી, આવે તિહાં દર્દુર દેવ;	
જિન પદકજ વંદે ભાવશું, હિયડે બહુ હરખ ધરેવ.	સોં ૩
બત્રીશ તે બદ્ધ નાટક કરે, અતિ ભાવે સુર સનેહ;	
સેવા સારી જિનવર તણી, નિજ ઠામે પહોંતો તેહ.	સોં ૪
તવ પૂછે ગૌતમ વીરને, કહો ભગવંત કરી સુપસાય;	
કુણ કરમે દર્દુર લોગવે, સુર ઋદ્ધિ ભલી સુખ દાય.	સોં ૫
સહુ પરસદ સાંભળતાં થકાં, સાંખે તવ વીર જિનેશ;	
સુણ ગોયમ! ઇણ રાજગૃહે, હુંતો બહુલ ધન ઇશ.	સોં ૬
નંદ નામે મણીયાર એ, મુઝ સંગતિ પામ્યો ધર્મ;	
જીવાજીવાદિક તત્ત્વની સદા, સમજવા લાગો મર્મ.	સોં ૭
અન્યદા સંગ અસાધુનો, કરતાં સેવાને વાત;	
સમકિતના પર્યાવ હારીયો, સબલો થયો મિથ્યાત.	સોં ૮
ઇણ શેઠે ગ્રીષ્મ ઋતુ સમે, અકૂમનો વર તપ કીધ;	
પોસામાંહિ તૃષ્ણા ઉપની, તવ આરતશું મન દીધ.	સોં ૯
મુઝ ઘર બેઠા બે ઉપની, તૃષ્ણા એહવી અસરાળ;	
પંથી જનને કુણ આસરો, જવ દુઃસહ ગ્રીષ્મકાળ.	સોં ૧૦
ચિંતે ધન્ય ધન્ય તે નરવરા, ધન્ય તેહના માય ને તાય;	
જીવિત સફલ પણ તેહનું, જે કુવા વાવ કરાય.	સોં ૧૧
સર ખોદાવી શુભગતી ગયા; તેહના જસ આજ ગવાય;	
હવે હું પણ શ્રેણીકને કહી, કરું વાવ તણો ઉપાય.	સોં ૧૨
પોસહ પારી તતખિણ ગયો, વિનવીયો શ્રેણીકરાય;	
વાવ ખણાવી સુંદરું, બહુધન ખરચી શુભ ઠાય.	સોં ૧૩
ચિહુંદિશિ વર વાડી શોભતી, તે માંહી શીલા ચ્યાર;	
પૂરવ દિશિ રંધન ઘર કચું, વલી નાટિક ઘર સુખકાર.	સોં ૧૪
બહુ જન આવે તિણ થાનકે, કેઇ આસ્વાદે ફલકુલ;	
કેઇ જન જલ કીડા કરે, કેઇ રસવતી જિમે અમૂલ.	સોં ૧૫
બહુ જનમન ઇમ સંતોષા એ, બહુ લોક પ્રશંસે શેઠ;	
તેહ સુણી મન ચિંતવે, ધન્ય હું સહુ માહરે હેઠ.	સોં ૧૬

દુહા

શેઠ શરીરે અન્યદા, સોલ રોગ ઉત્પન્ન;
તિણ પાપે આરતે મરી, દેહક હુઓ સુપ્રસન્ન.

૧

લોક મુખે કીરતી સુણી, જાતિ સમરણ સાર;	
ઉપનું જખ શુભ ભાવશું, અણુવત કરે ઉચ્ચાર.	૨
ગૌતમ ! હું તિહાં આવીયો, સાંભલે દેડકરાય;	
ચાદ્યો રાજપંથે જઈ, મુઝને વંદન કાજ.	૩
શ્રેણીક પણુ આવે તિહાં, વંદન લેઈ પરિવાર;	
એક કિશોરે દેડકો, ચાંચ્યો તે નિરધાર.	૪
લૂલો ક્ષિણુ બલી થયો, ચાલી ન શકે જામ;	
એકણુ દિશે જઈ થયો; વીરજિન સનમુખ તામ.	૫

ઢાલ ૨જી

તવ તે દેડકરાય; કરજોડી ચિત્ત લાય, જિનજીને શુણુ એ;	
કે નમુશ્ચુણું ભણુ એ.	૧
અતિશયવંત મહંત, તુંહીજ શ્રી અરિહંત, કડ્ડણુ સાગર એ;	
કે મહિમા સાગર એ.	૨
પુરૂષોત્તમ ભગવંત, તું પરમાતમ સંત, ભવિહિત કારકા એ;	
કે ભવજલ તારકા એ.	૩
એટલા દિન જિનરાય, નાંચ્યો હું તુજ પાય;	
ભવ સાયર રૂથ્યો એ; કે દુઃખ પણુ નવિ ટળ્યો એ.	૪
હવે તું મિલીયો નાહ ! તો મુજ શી પરવાહ ?	
કરમગણુ ભીતીયો એ; કે હવે હું જીતીયો એ.	૫

ઢાલ ૩જી

(ગિર્યા રે ગુણુ તુમ તણું-દેશી)

ધણીપરે જિનની સ્તવના કરતો, કાલકરી શુભ ભાવે રે;	
ચાર પદ્યોપમ આયુ પ્રમાણુ, સૌધર્મે સુર થાવે રે.	૧
મિથ્યા સંગતિ દૂર નિવારો, સમકિત દઢ કરી ધારો રે;	
સમકિત વિણુ ભવજલમાં પડતા, કોઈ ન રાખણુહારો રે.	૨
ક્ષેત્ર વિદેહ સંચમ લહેસ્યે, હોશે પંચમ નાણી રે;	
બહુ નરનારી પાર ઉતારી, પરણુશે શિવ રાણી રે.	૩
એ દહર્મની ઉત્પત્તિ ગાયમ ! વીર વદે ઇમ વાણી રે;	
ધણુ કારણુ મિથ્યાત્વ નિવારો, જિન આણુ મન આણી રે.	૪
સંવત સત્તર છાસઠ વરસે, રહી રાજનગર ચોમાસે રે;	
ભાદરવા સુદી દશમને દિવસે, ગુરવારે ઉદ્યાસે રે.	૫

શાહ ધરમશી તસ સુત માણેક, શ્રાવક સમકિત ધારી રે;	
શુદ્ધ પરંપર ધર્મ ધુરંધર; જિન આણા જસ પ્યારી રે.	૬
એહ પ્રબંધ મેં તાસ કથનથી, છઠ્ઠા અંગથી લીધો રે;	
તેરમે અધ્યયને છે પ્રસિદ્ધો, તસ સજ્જાય એ કીધો રે.	૭
વિમલવિજય ઉવજ્જાય પસાયા, શુભવિજય બુધરાયા રે;	
રામવિજય તસ ચરણ પસાયા, એ ઉપદેશ સુણાયા રે.	૮
જે નરનારી ભાવે ભણશે, તેહના કારજ સરશે રે;	
દુઃખ દોહગ દૂરે નિવારી, અનુકંમે શિવસુખ વરશે રે.	૯

૩૬

અહાર નાતરાની સજ્જાય-ઢાલ-૫

દોહા

વીર ધીર ગંભીરવર, વાસિત જે પદ શિવ;	
અકલ અરૂપી અઘડરણ, વંદું ભુવણ પઘવ.	૧
નમતાં નિશ્ચય મન થકી, વિનયાદિક ગુણે જેહ;	
સકલ વસ્તુ તવ સંપન્ને, જિમ એક પુરૂષલ મેહ.	૨
ચરમ ધરમ જેમ ધરમમાં, ચરમ ધ્યાન જિમ ધ્યાન;	
ચરમ એમ પરમાતમા, નમું સુરતર સમાન.	૩
ભાજન જેમ મંજન કરે, રજ હુંતી ઉઘોત;	
તેમ ગુરૂપદ રજથી મટે, મંદ બુદ્ધિની છયોત.	૪
તે માટે તસપદ નમી, મન ચિંતિત સવિ થાય;	
અષ્ટાદશ નાતર તણી, કહેશું સરસ સજ્જાય.	૫

ઢાલ ૧ લી

(હાંરે મારે ઠામ ધરમના. દેશી)

હાંરે મારે વર્તુલા કારે, વિસ્તરીયો ભૂમધ્ય ને;	
જંબૂ રે દ્વીપ, નામે દ્વીપ વખાણીએ રે લો;	
હાંરે મારે લાખ નેયણુનો, ભાંજ્યો શ્રી ભગવંત ને;	
સાત ક્ષેત્ર ખટકુલ ગિરિ, મળી પ્રમાણીએ રે લો.	૧
હાંરે મારે દ્વીપ અસંખ્યે, વીંટી લીધો તાસ ને;	
માનું રે રખવાળું સહુ તેહનું કરે રે લો.	

- હાંરે તસ મધ્ય મેરૂથી દક્ષિણ દિશી અભિરામ જો;
ભરત નામે છે ક્ષેત્ર, તેહીજ સહુકો શિરે રે લો. ૨
- હાંરે તિહાં નિરૂપમે શોભીત નયરી મથુરા નામ જો;
દેખી રે તસ અલકા લય વલખા કરે રે લો;
હાંરે મારે ગઢ-મઠ મંદિર રૂપ તટાક ને તીથ જો;
દ્રવ્યે રે તસ આગે શ્રી અંબુ ભરે રે લો. ૩
- હાંરે મારે રાજ કરે તિહાં અરિમર્દન મહારાજ જો;
લયથી રે તસ અરિ સહુ ગિરિ ડરીને લજે રે લો;
હાંરે મારે દાને માને ધ્યાને જાણુ સુજાણુ જો;
રૂપે રે જસ આગે હરિ મનમાં લજે રે લો. ૪
- હાંરે મારે તે નયરીમાં અપરિચ્છિતા એક જો,
નામે રે તસ કુબેરસેના ઇમ જાણીયે રે લો;
હાંરે મારે રાત્રી માત્રી કૂડ કપટનો કોટ જો,
કડવી રે મધ્યે બાહ્ય મીઠી વાણીએ રે લો. ૫
- હાંરે મારે હુજ્ય કામના સૈન્ય ચઢાવણુ હાર જો,
વેધે રે દગના શર અબ્રહ્મચારીને રે લો;
હાંરે મારે આ લવ અપજશ રડવડે દ્રમક સમાન જો,
પરલવમાં તે પામે નરકની બારીને રે લો. ૬
- હાંરે મારે લોભે વાહી ન ગણે નીચને ઉંચ જો;
ખૂટે રે ધન ત્રુટે જનમની પ્રીતડી રે લો;
હાંરે મારે એક ગ્રહ એક છંડે દિન ઇમ રાત જો,
જાણે રે જગ સહુ એ વેશ્યા રીતડી રે લો. ૭
- હાંરે ઇમ રસભર રમતા તે વેશ્યાને કુખ જો;
એક દિવસ ઉત્પત્તિ થઈ બિહું બાલની રે લો,
હાંરે તે દિન કેતા ઇમ રહેતા અશુચિમાંહિ જો,
પોહતી રે સ્થિતિ તેહને પૂરણ કાળની રે લો. ૮
- હાંરે તવ પ્રસવ્યા વેશ્યે બેહુ બાળકની જોડ જો;
અભિનવ ને રૂપાલા સુત અને સુતા રે લો,
હાંરે ગ્રહ પૂછે પંડિત એમ બોલ્યો મુખ વાણુ જો;
મૂલે રે જનમ્યા તે માય ને દુઃખતા રે લો. ૯
- હાંરે ઇમ સાંભલી વેશ્યા લય પામી તતકાલ જો,
હા ! હા ! રે એહવા બાળકને શું કરું રે લો;

હાંરે કિમ ન થયા જનકને દુઃખદાયક મુઝ કેમ ? જો,
કરે રે નિજ શિર ઉતરતી તે ખરું રે લો. ૧૦
હાંરે સહુ કહે છે. તાતથી માત તણું ઘણું હેત જો,
નિર્દય રે નર નારી હોય દયામણી રે લો;
હાંરે પણ વિષય તણે વશ નિજ સુત હણવા ફંદ જો;
જો જો રે ઘણું કીધા રાણી ચૂલણી રે લો. ૧૧
હાંરે હવે આપ ઉગારવા વેશ્યાયે કરી ખુદ્ધિ જો,
મંજુષા નિપાઈ કાષ્ટ તણી ભલી રે લો;
હાંરે તવ પટકુલ વીંટી મુદ્રા સહિત ઠવ્યા ખાળ જો,
ભીડી રે મંજુષા નવિ ભેદે પલી રે લો. ૧૨
હાંરે વલી પેટી ગ્રહીને આવી જમુના તટ જો;
મેલી રે તેણે તરતી જલમાંહી તદા રે લો,
હાંરે ઇમ પુનરપિ હરખિત આવી નિજ આવાસ જો,
આખર રે કોઈ કેહની નહિ નારી સદા રે લો. ૧૩

દુહા

તવ મંજુષા તિહાં થકી, ચાલી ઉદક મઝાર;
પવન વેગ વાહી ઘણું, ક્ષણ એકમાં ગઈ દૂર. ૧
ચાર જામ ચાલી તદા, તવ રચણી ગઈ દૂર;
નગર ખખર કરવા ભણી, માનું ઉગ્યે સૂર. ૨
એહવે આવ્યું તે સમે, નગરી સૌરીપુર નામ;
જાણે ભૂ શોભાવવા, વાસ્યું અપલા ધામ. ૩

ઢાલ-૨-૭

(કર્મ ન છૂટે રે પ્રાણીયા-દેશી)

નગરી તે માંહે વાસો વસે, વ્યવહારી હોય જોડ;
ધન સારથવાહ અવર તે, સાગરદત્ત ધન કોડ. ૧
સાંભલો કર્મ વિચિત્રતા, કેહવા ખેલે છે ખેલ;
આ ગતિ કર્મ આશ્રવ થકી, જિમ ગરનાજેથી રેલ. સાં ૨
પરસ્પર હોય બાંધવા, પ્રીતિ બની જલખીર;
ભૂમિ અરણ્ય હોય નીસર્યા, આવ્યા તટિની ને તીર. સાં ૩
નિરખે કૌતક જલ તણાં, તવ પેખી પેટી ખાસ;
ચર જલ ભીંતર પેસી ગ્રહી, આણી શેઠની પાસ. સાં ૪
તવ બોલ્યા હોય બાંધવા, વસ્તુ હશે માંહે જોડ;
આધો આધ તે વહેંચીને, લેશું આપણે તેહ. સાં ૫

પરઠી ઇમ પેટી તણી, મુદ્રા ઉઘાડી જામ;	
જનમ માત્ર સોહામણાં, ક્ષીઠાં બાલક તામ. સાં૦	૬
તવ હરખી હોય બોલીયા, એકને પુત્રની ખોટ;	
પુત્રી ખોટ છે એકને, એમ વહેંચ્યાં હોય જોટ. સાં૦	૭
નિરખી નિજ નિજ બાળને, ક્ષીઠી મુદ્રિકા હોય;	
કુબેરદત્ત ને કુબેરદત્તા, નામ લિખિત માંહિ સોય. સાં૦	૮
તવ તિહાં નામ તેહી જ ઠવ્યાં, સોંપ્યા નિજ દેર જાય;	
લાડ લડાવે ઉત્સંગમાં, અનુક્રમે મોટેરા થાય. સાં૦	૯
જોખન વય તે પામ્યા જદા, અતિ રૂપ લાવણ્ય હોય;	
સરખી જોડી તે નગરમાં, ન મલે નિરખતાં કોય. સાં૦	૧૦
હોય જણે મન ચિંતવી, પરણાવ્યા તવિ તેહ;	
વિધિએ રચના એસી હુધ, વાધ્યો અધિક સનેહ. સાં૦	૧૧
હસે રમે કીડા કરે, ભોગવે ભોગ રસાલ;	
એક દિન બેઠા ગવાક્ષમાં, ચોપાટ ખેલે વિશાલ. સાં૦	૧૨
સારી સારતાં કુમરીએ, વીંટી વરણ ચદ્યા તામ;	
નામ હોય એક જાણીયા, વદન પડી તવ ઝાંમ. સાં૦	૧૩

દોહા

અહો ! ઘાતા મુઝ એહતું, એક જ ક્ષેત્રે રૂપ;	
સર્વ ચિન્હ એકજ અ છે, વય પણ સરખી અનૂપ. ૧	૧
ફલ એકજ તરૂવર તણાં, એક ઉદરે ઉત્પત્ય;	
ભગિની બંધવ સંભવે, એ સહી ક્ષેત્રે સત્ય. ૨	૨
વિલખાણી વિલપે ઘણું, મૂકે મૂખ નિસાસ;	
તનુ શંગાર સવિ પરિહરી, પહોતી જનકની પાસ. ૩	૩
પૂછે નિજ નિજ તાતને, હોય જણા તેણીવાર;	
અમ બેહું મેલાવડો, કિમ કીધો કિરતાર ? ૪	૪
તાતજ સાચું બોલજો, અલિક મ કહેરયો વાણ;	
જો સાચું બોલો નહિ, તો દેવગુરૂની આણ. ૫	૫

દાલ-૩૭

(ઋષભ જિણુંદશુ પ્રીતડી-દેશી)

તણત કહે સુણ કુંઅરી, શું પૂછે હો મુજને તુઝ વાતકે;
અમે તો કાંઈ જાણું નહિ, શી ભાંખુ હો તુજ જાત ને ભાતકે;
વાત સુણો રે એક ચિત્તશું.

એક પેટીમાં દોય જણાં, અમે લાઘ્યાં હો કાલિંદ્રી તીરકે;	વા૦	૨
જેખનવય પરજાવીયા, અમે ખેલુ હો મનથી થઈ ધીરકે.	વા૦	૩
પેટી તુમ માતા પિતા, નવિ જાનું હો અમે આધી વાત કે;	વા૦	૪
તુમ પૂછાથી ભાંખીયો, જે હુંતો હો તુમચો અવદાત કે.	વા૦	૫
તવ કુંવરી ધરણી ઢળી, મુખ ભાંખે હો હૈ ! હૈ ! કિરતાર કે;	વા૦	૬
એક અંબા અમ દોયની, કોઈ કારણે હો નાખ્યા છે વારિકે.	વા૦	૭
વાત ઘણી વિરૂધ થઈ, સુખ વિલસ્યા હો ભગિની યે બ્રાતકે;	વા૦	૮
શી ગતિ હોશે ? અમતણી, ઈમ કુમરી હો જુરે દિનરાત કે.	વા૦	૯
ગર્ભથી કાંઈ ગળ્યા નહિ, નવિ બૂડ્યાં હો કાં તટિની મોઝાર કે;	વા૦	૧૦
ઈમ ચિંતવતા તપોધની, સુવ્રતા હો દેવા આઠ્યા આહાર કે.	વા૦	૧૧
વંદન વિધિ તિહાં સાચવે, વિનયાદિકે હો વહોરાવે અન્નકે;	વા૦	૧૨
આજ કૃતારથ હું થઈ, તુમ દરીસણે હો શીતલ મુજ તન્નકે.	વા૦	૧૩
ખૂડી છું હું અનાદિથી; ભવ સાચર હો નવિ પામું પારકે;	વા૦	૧૪
તે માટે મુઝ તારીએ, મનમાંહી હો આણી ઉપગાર કે.	વા૦	૧૫
તુમ પાસે માથું અછું, મુઝ દીજે હો દીક્ષા મહાભાગ કે;	વા૦	૧૬
સુણ બાઈ ગુરૂણી કહે, માય તાયની હો તું અનુમતિ માગ કે.	વા૦	૧૭
સમજાવી પરિકર સવી, ઉચ્ચરીયાં હો પંચ મહાવ્રત સાર કે;	વા૦	૧૮
છઠ્ઠ અઠ્ઠમ દશમ દુવાલસ, તપે તપસ્યા હો ચાલે નિરતિચારકે.	વા૦	૧૯
ઈમ સંયમ લહી વિચરે સુખે, હવે સાંભલો હો કુંઅર અધિકાર કે;	વા૦	૨૦
નગર લોક નિંદે ઘણું, ફિટ પાપી હો ભગિની ભરથારકે.	વા૦	૨૧
ઈમ સાંભલી કહે જનકને, તવ પિતા હો દિયે એમ આદેશ કે;	વા૦	૨૨
કુંઅર ! કરીઆતું લઈને, તુમે જાઓ હો ઇહાંથી પરદેશકે.	વા૦	૨૩
લેઈ શિખતવ ચાલીયો, કર્મ જોગ હો આઠ્યો મથુરા ઉદ્યાનકે;	વા૦	૨૪
કાનન માંહિ ઉતર્યો, કરી ભોજન હો મુખે ચાવતો પાન કે.	વા૦	૨૫
તેહવે વન જોવા તિહાં, રથ ખેસી હો કુખેર સેના વેશ કે;	વા૦	૨૬
દેખી કુંઅર સોહામણો, સા નિરખે હો એકત્ર પ્રદેશ કે.	વા૦	૨૭
નયણે નાખ્યો ભોલવી, તવ ખોલ્યો હો કુંઅર મુખ વાણકે;	વા૦	૨૮
રે વેશ્યા ! મુઝ ઘટ થકી, જઈ વસીયા હો તુઝ ઘટ મુઝ પ્રાણકે.	વા૦	૨૯
તવ વેશ્યા કહે વાલ્લહા, તુઝ દીઠે હો હું થઈ મગન કે;	વા૦	૩૦
આજથી મેં નિશ્ચે કરી, તુઝ સોંપ્યું હો તન મન ધનનકે.	વા૦	૩૧
મેરૂ તોલે કોઈ ત્રાજુએ; ભુજથી હો તરે સાચર જેહ કે;	વા૦	૩૨
ભૂ છત્રાકારે કરે, નારીયે ક્યાં રાંકડા તેહકે.	વા૦	૩૩

જાઈ વસ્યો વેશ્યા ઘરે, સુખ વિલસે હો જનનીશું રસાલકે;
ગર્ભ ધર્યો વેશ્યા તિહાં, નવ માસે હો જનમ્યો તસ બાળકે. વા૦ ૧૮
સુખભરદિન તિહાં નિગમે, હવે સાંભળો હો સાધવી વિરતંતકે;
ખંત્યાદિક ગુણે કરી, સહે પરિસહ હો કઠીન અત્યંતકે. વા૦ ૧૯

દોહા

કઠીન ઈમ નિરજર કરી, ધરતાં ધરમનું ધ્યાન;
શુદ્ધ ચરણ પરિણામથી, ઉપનું અવધિજ્ઞાન. ૧
જોઈ બંધવ કિહાં અછે, માતશું ધરતો ભોગ;
રડવડશે ગતિ ચારમાં, વિષય કરમગતિ જોગ. ૨
ખૂત્યો વિષયના પંકમાં, હવે કાઢું જઈ એહ;
લેઈ આણા ગુરૂણી તણી, વિચરે પંથે તેહ. ૩
પોહોતી મથુરા નયરીમાં, ગઈ વેશ્યાને ધામ;
રે બાઈ અમ દીજીયે, રહેવા નિરવલ ઠામ. ૪
વેશ્યા કહે રે સાધવી, ઈહાં નહિ તુમ કામ;
ઈમ કહેતા પિઉ આવીયો, વંદી આપ્યું ઠામ. ૫
દુરબલ તન તપસ્યા કરી, વેશ પરાવર્ત જેહ;
તે કારણથી કુંઅરે, નવિ જોળખીયાં તેહ. ૬
ઈરિયા વહિ પડિછમી, જોઈ સાધવી તેહ;
સુખ આગળ નિરખ્યું તદા, પારણે બાલક ગેહ. ૭
બોલાવ્યો ભોજન સમે, વેશ્યાએ ભરથાર;
સુખ આગે જોડા તદા, કરવા પવન પ્રચાર. ૮
રૂદન કર્યું બાલક તિસ્યે, બોલે વેશ્યા તામ;
હીંચોલો નહિ કાં તુમે, જીવ દયા પરિણામ. ૯
ઈમ સાંભલી કહે સાહુણી, જો હુઓ તુમ આદેશ;
તો હવે અમે હિંચોલશું, રે સાંભલ તું વેશ. ૧૦

ઢાલ ૪ થી

(શીતળ નહિ છાયા રે આ સંસારની)

હાલો વીરા હાલો બંધવ મ મ રૂઓ;
હસતાં બાંધ્યાં રેતાં કર્મ ન છૂટીયે;
તુજ મુઝ માતા એક લણી મુઝ વીરો રે;
મુઝ વલ્લભ સુત તેણે મુઝ પુત્ર વખાણીયે;
લઘુ બંધવ મુઝ વાલમકેરો થાયે રે;
લાડકવાયા, મુઝ દેવર તું પ્રમાણીયે. હાલો હ૦ ૧

મુઝ બંધવ સુત, તિણે તું થયો ભત્રીજ રે;	
માત પતિ બંધવ તિણે કાકો માહરો;	
શોકનો સુત તું તિણે મુઝ સુત ઓરમાન રે;	
ખટ સંબંધે હાલરો ગાયો તાહરો. હાલોં હં	૨
તુજ મુજ સાથે એહ થયો સંબંધ રે,	
ખટ સંબંધ કુબેર દત્તના હવે કહું;	
આપણુ બેહું એક કુબે ઉત્પન્ન રે;	
તિણે રે હું ભગિની તું બંધવ લહું. હાલોં હં	૩
જનની પતિ તું તિણે મુજ થાયે તાત રે;	
વળી રે વડાયો મુજ કાકાનો તું પિતા;	
બહુ લાડે પરણાવ્યા આપણુ દોય રે,	
તિણે રે હું સાચી તારી ચોષિતા. હાલોં હં	૪
શોકલડી નો સુત તું તિણે મુજ જાત રે;	
મુજ દેવરનો તાત તેણે સસરો ગણું;	
તુમશું અમશું ખટ નાતરાં થાય એહ રે;	
તે કારણથી એ સગપણુ થયું તુમ તણું. હાલોં હં	૫
ત્રટકી બોલી અપરિગૃહિતા તામ રે;	
અસમંજસ શું ભાંખો કિમ નથી લાજતા;	
હા વેશ્યાજી હું પુત્રી તુમે માતા રે,	
તુમે કાં નવિ લાજ્યા મુજ જનમ થતા. હાલોં હં	૬
માહરા બાપની તું છે સાચી માતા રે;	
તેણે રે વડીઆઈ થાયે માહરી,	
દયિતા બ્રાતની તેણે તું મુઝે ભોજઈ રે;	
સાંભળ રે હું નણુદી થાઉં તાહરી. હાલોં હં	૭
મુજ શોકલડી પુત્ર તણી તું નારી,	
તેણે રે તું માહરી કહેવાયે વહું;	
મુજ વલ્લભની જનની થાયે સાચી રે,	
હું વધૂ ને તુમે પુનરપિ સાસૂ કહું. હાલોં હં	૮
માહરા પિઉની પ્રેમદા તિણે મુજ શોક રે,	
રે વેશ્યા ખટ સગપણુ, તુજ મુજ એ કહ્યાં;	
ખટ બાળકના ખટ બંધવ ખટ તુજ રે;	
મેળવતાં અજાદશ નાતરાં એ થયાં. હાલોં હં	૯

એહવા વચણ સુણી વેશ્યા ઘરમાંથી રે;
 ઉઠી રે નિજ દ્વારે આવી ઉતાવલી;
 ઘર છંડી તુમે થયા સાધવી તોહી રે;
 મુખથી રે શું ભાંખો છો ? મોટું અલી. હાલોં હં ૧૦
 સાંભલ વેશ્યા સર્વથી છંડયું અસત્ય રે;
 તો કિણ કારણ મોટું જૂઠું અમે કહું ?
 અચરિજ પામ્યા સાંભળી સાધવી બોલ રે;
 કરજોડી કહે ભાંખો સવિ કારણ લહું. હાલોં હં ૧૧

દોહા

સાધવી કહે સુણજો સહુ, કરમતણી કહું વાત;
 કાર્ય અકાર્ય જ આદરે, ન ગણે જાત કુજાત. ૧
 અમે બેહું તુમ જનમથી, મેલ્યા તટિની માંહિ;
 સૌરી પુર શેઠે ગ્રહ્યાં, કરમે પરણ્યા ત્યાંહી, ૨
 વૈરાગ્યે થઈ સાધવી, બંધવ ઇહાં તુજ ભોગ;
 તિણે સગપણ સહુ નીપનો, હૈ હૈ કર્મના જોગ. ૩
 જ્ઞાને કરી જાણું અછું, હું સધલી એ વાત;
 એ કારણ એહવું બન્યું, રહેશે જગ વિખ્યાત. ૪
 તે નિસૂણી ચિત્ત ચમકીયા, મન લેલો વૈરાગ;
 બૂડયા કાલ અનાદિથી, ભવ નિધિ ન લલ્લો તાગ. ૫

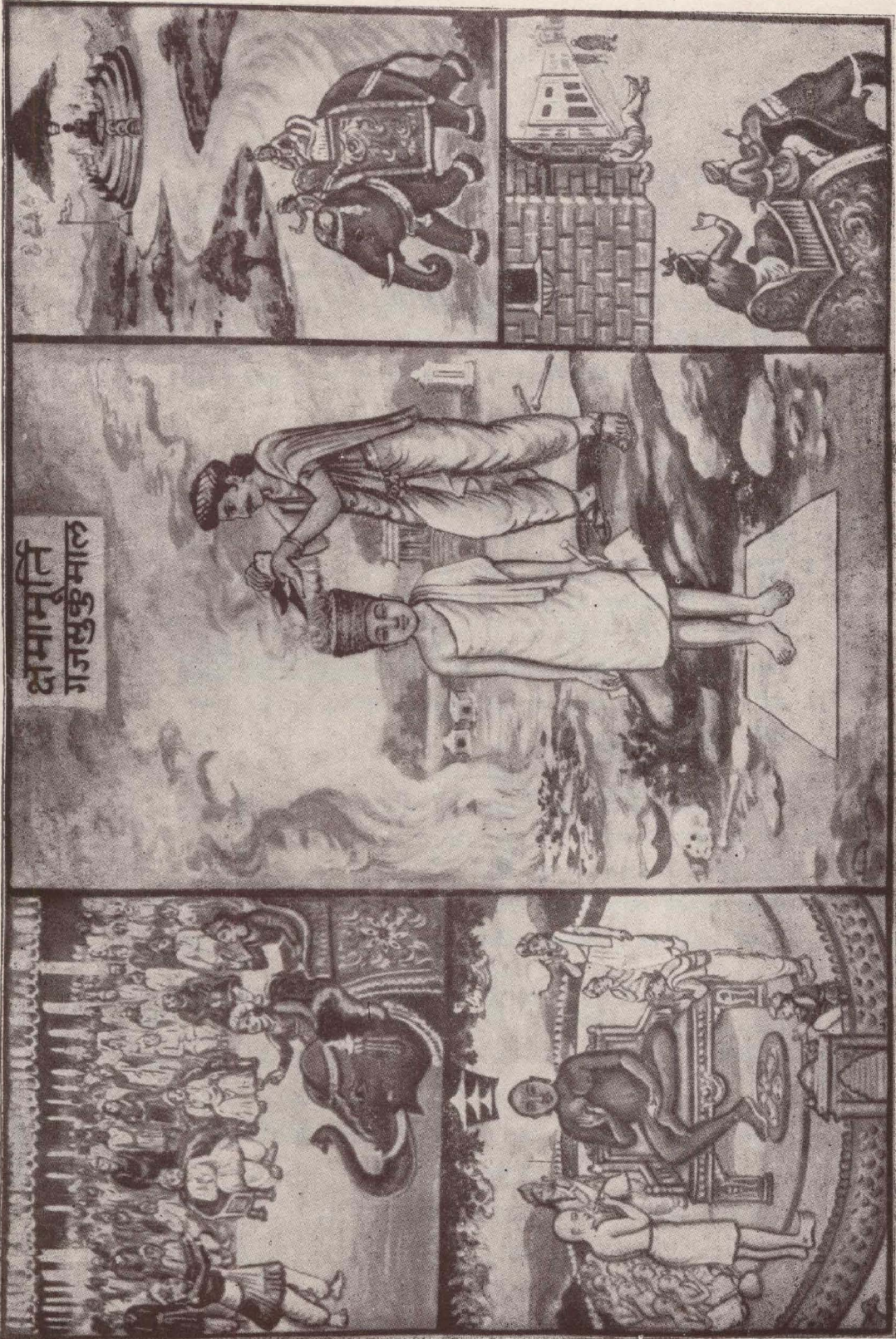
ઢાલ-૫-મી

(ફીઠી હો પ્રભુ ફીઠી જગ શુરુ તુજ)

તારો હો અમ તારો તરણ જહાજ;
 સાચી હો હવે સાચી પોતાવટ ગણોજ.
 દાખો હો હવે દાખો અમ ઉપગાર;
 સાચો હો હવે સાચો આલંબન તુમ તણોજ. ૧
 વિષયે હો ઘણું વિષયે તીવ પરિણામ;
 સેવ્યાં હો ઘણું સેવ્યાં, અઢારે ઉજમ ભરેજ;
 કરમ હો ઘણું કરમ નચાવે મુજ;
 નચવ્યો હો ઘણું નચવ્યો મરકટની પરેજ. ૨
 દુષ્કૃત હો મેં દુષ્કૃત સંચ્યો સંચ;
 મુંઘો હો મેં મુંઘો સુકૃત ખાણનેજ,

- અતિ ઘણું હો જે અતિ ઘણું પાપનું ઠામ;
પહોંચીશ હો હું પહોંચીશ, અપઘઠાણનેજ. ૩
- દરિસણ હો તુમ દરિસણ અનુભવ ગેહ;
ફેડે હો જે ફેડે ભવભય તાપનેજ;
ભાષા હો તવ ભાષા સમિતિએ વેણ;
સાધવી હો કહે સાધવી ટાળવા પાપનેજ. ૪
- મેલો હો હવે મેલો સકલ ઉપાધિ;
શિવસુખ હો હવે શિવસુખ ચરણને આદરેજ,
આરજ હો હવે આરજ પામી ઠામ,
મનુભવ હો હવે મનુભવને સફળો કરેજ. ૫
- સાંભલી હો ઈમ સાંભલી મીઠી વાણ;
મહાવ્રત હો પંચ મહાવ્રત સર્વથી ઉચ્ચરેજ;
ત્રિકરણ હો તિહાં ત્રિકરણ જોગે શુદ્ધ;
જે વિધ હો શુર જે વિધ, ભાંજે તે વિધ કરેજ. ૬
- નિજ નિજ હો સહુ નિજ નિજ મારગ જેહ;
વિચર્યા હો તે વિચર્યા વાચુ તણી પરેજ;
ખારે હો તપ ખારે ભેદે જેહ;
તપતા હો વહી તપતા આજ્ઞા ખપ કરેજ. ૭
- બાહ્ય હો તપ બાહ્ય કરે ઘણું કોય,
અંતર હો જિહાં અંતર તપ ખટ નવિ ધર્યોજ;
તિહાં લગે હો નહિ તિહાં લગે આતમ શુદ્ધ,
કનક હો જિન કનકકુંભ વિષે ભર્યોજ. ૮
- બાણી હો ઈમ બાણી દુવિધ પ્રકાર;
સેવે હો પણુ સેવે સમતાથી ફલેજ;
પાળી હો ઈમ પાળી નિરતિચાર,
ઉપના હો ઉપના સુરલોકે ભલેજ. ૯
- ભોગવી હો તે ભોગવી સુરના ભોગ,
વિદેહે હો મહાવિદેહે શિવપુર જાયશેજ;
ધન ધન હો જગ ધન ધન તે નરનાર;
રસના હો શુદ્ધ રસના ગાતા થાયશેજ. ૧૦
- વીરે હો જિન વીરે વખાણ્યો ભાવ;
શ્રેણીક હો ઈમ શ્રેણીક આગલે હિત કરેજ;

क्षमामूर्ति
गजसुकुमाल

क्षमामूर्ति गजसुकुमार

क्षमामूर्ति गजसुकुमाल

- १ पिता वासुदेवजी, माता देवकीजी, भाई कृष्णजी और कई सामन्तराजा आदि परिवार नेहकी नजरसे गजसुकुमालजी इन्तजारी करते हुए बैठे हैं । इतने में सैरसे लौटते हुए उन्हें देखकर सब हर्षित होते हैं । कितना सन्मान ? कितना वैभव ? हैं कहीं मौक्तिक मुशिवतो का नामो निशान भी ।
- २ गजसुकुमालजीकी सगाइ हो चुकी है । फिर भी भगवान श्री नेमिनाथ के उपदेश से वैभगी बनकर दीक्षा लेते हैं । कितना जबरदस्त त्याग ?
- ३ दीक्षा के बाद नेमिनाथ प्रभुकी आज्ञा लेकर स्मशान में ध्यानस्थ रहते हैं । गजसुकुमाल का श्वसुर सोमिल क्रोधित हो दामाद के सिर पर मिट्टी की पाली बनाकर उस में जलते हुए अंगारा रखते हैं मुनि “समता से जो मेरा है सो जलता नहीं और जो जलता है वह मेरा नहीं” ऐसा सोचकर स्थिर रहे, ताकि अंगार नीचे गिरने से कहीं किसी जन्तु का नाश न हो ।
सकल कर्मों का क्षय कर मुक्त हुए ।
- ४ प्रातःकाल कृष्णजी, भगवान के पास भाई को न देख, पूछते हैं ।
भाई कहाँ है भगवान ने कहा लौटने वक्त तुम्हें जो द्वार पर मिलेगा ।
उसकी सहायसे गजसुकुमाल ने मोक्ष पाया है ।
कृष्णजी मुनिघातक को शिक्षा करने के लिए फौरन लौटते हैं ।
- ५ नगर के दरवाजे में ही कृष्णजी को आये देख सोमिल की हृदयगति रुकने से मृत्यु हुई ।

घन्य गजसुकुमाल

- જંબૂ હો ઇમ જંબૂ ચારિત્રમાં ભાવ;
સાંભલી હો ભવી સાંભળી ચિત્ત ધરજો ખડુંજી. ૧૧
- સંવત હો હવે સંવત શશી ને ખાણુ;
વિષય હો જે વિષય વરસ પ્રમાણીએજી,
ત્રયોદશી હો મધુ ત્રયોદશી ઉત્તમ પક્ષ;
વારે હો દિવજ વારે ચિત્તમાં જાણીએજી. ૧૨
- તપગચ્છ હો નલ તપગચ્છ દિણુંદ સમાન,
સૂરિવર હો શ્રી સૂરિવર દાનરત્ન સૂરિજી;
વાસિત હો પદ વાસિત તાસ પસાય;
પામી હો જસ પામી કીરતિ વિસ્તરીજી. ૧૩

કલશ

એક ભવે સગપણુ એમ સાંધ્યાં, પરભવે વળી જોગવે;
ગતિ ચારમાંહી જીવ એણી વિધ, કાળ અનાદિ ભોગવે;
ઇમ સુણી વાણી ભવિક પ્રાણી, સંસાર નિર્વેદ જે લહે;
સુખ શ્રેણી ધામી તેહ પામે, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કીરતિ કહે.

૩૭

ગજસુકુમારની સજ્જાય-દાલ-૨

દાલ ૧ લી

- સરસ્વતી સમરી શારદા રે, પભાણું સુગુર પસાય;
ગજસુકુમાર ગુણે ભર્યો રે, ઉલટ અંગ સવાય,
મોરા જીવન ધર્મ હૈયામાં ધારો ૧
- દીપે નગરી દ્વારીકા રે, વસુદેવ નરપતિ અંદ;
શ્રી કૃષ્ણ રાજ્ય કરે તિહાં રે, પ્રગટયો પુનમચંદ. મોરાં ૨
- ન્યાયવંત નગરી ધણી રે, બળિયો બળભદ્ર વીર;
કેઈ કળા ગુણે કરી રે, આપે અતિ મન ધીર. મોરાં ૩
- સ્વામી નેમી સમો સર્યા રે, સહસાવન મોઝાર;
બહુ પરિવારે પરિવર્યા રે, ગુણમણિના ભંડાર. મોરાં ૪
- વંદન આઠ્યા વિવેકથી રે, કૃષ્ણાદિક નર નાર;
વાણી સુણાવે નેમજી રે, બેઠી પર્ષદા ખાર. મોરાં ૫

ગજસુકુમાર ગુણે ભર્યો રે, આઘ્યો વંદન એહ;	
વિનય કરીને વાંદીયા રે, ત્રિકરણ કરીને તેહ; મોરાં	૬
દે દેશના પ્રભુ નેમજી રે, આ છે અધિર સંસાર;	
એક ઘડીમાં ઉઠી ચલે રે, કોઈ ન રખણ હાર. મોરાં	૭
વિધ વિધ કરીને વિનવું રે, સાંભળો સહુ નરનાર;	
અંતે કોઈ કેહનું નહિ રે, આખર ધર્મ આધાર. મોરાં	૮
સ્વામીની વાણી સાંભળી રે, ગજસુકુમાર ગુણવંત;	
વૈરાગ્યે મન વાળીયું રે, આણુવા ભવનો અંત. મોરાં	૯
આઘ્યા ઘેર ઉતાવળા રે, ન કર્યો વિલંબ લગાર;	
માતા મુજ અનુમતી દીયો રે, અમે લેશું સંયમ ભાર. મોરાં	૧૦

ઢાલ ૨ જી

કહે માતા કુમારને રે લાલ, સાંભળો ગજસુકુમાર રે; પ્રવિણપુત્ર.	
દીક્ષા દુષ્કર પામવી રે લાલ, તું છે નાનો બાળ રે. પ્રવિણપુત્ર.	૧
અનુમતી હું આપું નહિ રે લાલ.	
સાંભલો સુત સુખ ભોગવો રે લાલ, મણી માણેક ભંડાર રે; પ્રવિણપુત્ર.	
સુખ ઇહાં છે સુણો હાથમાં રે લાલ, તુમે પરિહરો કવણ પ્રકાર રે. પ્રવિણપુત્ર.	૨
ચાર મહાવ્રત કહ્યા નેમજી રે લાલ, મોંઘાં મૂલ જેવાં હોય રે. મોરીમાત.	
નાણા દિયે તે નવિ મળે રે લાલ, સુણ્યાં અવલ મુજ એહ રે;	
હો મોરી માત, દીયો અનુમતી દીક્ષા લઉં રે લાલ	૩
સાંભલો સુત સંયમ ભણી રે લાલ, પંચ પાસથી નેહ રે પ્રવિણપુત્ર;	
આઠ કર્મ આવી નકે રે લાલ, તેહને કેમ જીતીશ રે. પ્રવિણપુત્ર.	૪
મન નિર્મળ નાણે કરૂં રે લાલ, જ્ઞાનના ગોળા જેહ હો મોરીમાત;	
ઉપસર્ગ અગ્નિ દાડૂ દીયું રે લાલ, ઉઠાડી દેઉં એહ રે. હો મોરીમાત.	૫
ચાર ચાર અતિ આકરા રે લાલ, હુંટારા હુંટી જાય રે, પ્રવિણપુત્ર;	
દશ દુશ્મન વળી રે તાહરા લાલ, આઠા દેવે ઘાય રે પ્રવિણપુત્ર.	૬
જેમ ખજાનો માહરો રે લાલ, હુંટયા કેણે નવિ હુંટાય, હો મોરીમાત;	
શીયળ એના સુધી કરૂં રે લાલ, મારા દુશ્મન હૂરે જાય હો મોરીમાત.	૭
મોહ મહીપતિ જે મોટકા રે લાલ, ધીરજ કેમ ધરીશ રે; પ્રવિણપુત્ર.	
જાલમ એ જીગતે નહે રે લાલ, તેહને તું કેમ જીતીશ રે, પ્રવિણપુત્ર.	૮
કોમળ મન કમાનથી રે લાલ, ભાવ ભાથો ભરપુર રે હો મોરીમાત;	
ત્રિકરણ મન તીરજ કરૂં રે લાલ,	
મોહ મહીપતિ કરૂં હૂર રે હો મોરીમાત. દીયો.	૯

- લોજન લલી લલી ભાતનાં રે લાલ, સુખડી સાથે ભાત રે; પ્રવિણુપુત્ર. ૧૦
- સરસ નિરસ આહાર આવશે રે લાલ, તે ખાશે કેમ કરી ખાંત રે. પ્રવિણુપુત્ર. ૧૦
- સમકિત સાથે સુખડી રે લાલ, મનથીર મોતી ચુર રે, હો મોરીમાત; ૧૧
- ગગન ગાંઠીયા જ્ઞાનના રે લાલ, ભાવ લલો ભરપુર રે. હો મોરીમાત. ૧૧
- સોવન થાળ સોહામણા રે લાલ, શાલ દીલ ધૃત ગોળ રે પ્રવિણુપુત્ર; ૧૨
- સર્વે લોજન મન માનતા રે લાલ, ઉપર મુખ તંબોલ રે. પ્રવિણુપુત્ર. ૧૨
- અકિંચન થાળી કાચલી રે લાલ, સમતા સાલ દાલ ધૃત ગોળ રે, હો મોરીમાત; ૧૩
- લોજન સરસ સંતોષનાં રે લાલ, થીર મન સુખ તંબોલ રે. હો મોરીમાત. ૧૩
- ઉપસર્ગ તુજને અતિ ઘણાં રે લાલ, વળી પરિસહ બાવીસ રે; પ્રવીણુપુત્ર, ૧૪
- ખમી ન શકે તું ખરો રે લાલ, પછી પસ્તાવો કરીશ રે. પ્રવીણુપુત્ર ૧૪
- ઉપસર્ગ જે મુજ ઉપજે રે લાલ, તે ક્ષમાયે ખમીશ રે; હો મોરીમાત, ૧૫
- પ્રીતે કરી પરિસહ સહુ રે લાલ, બળીયા જે કોઈ બાવીસ રે. હો મોરીમાત. ૧૫
- વચન સુણી વૈરાગ્યનાં રે લાલ, મુર્છાણી તવ માત રે; પ્રવીણુપુત્ર, ૧૬
- નયણે રે આંસુ નિતર્યાં રે લાલ, સાંભળ સુત સુભણ રે. પ્રવીણુપુત્ર. ૧૬
- માન વચન માતાતણાં રે લાલ, તુજને કહું છું એહ રે; સૌભાગી સુંદર, ૧૭
- સુશુભ સુતા સોમલ તણી રે લાલ, પરણો પનોતા એહ રે;
- સૌભાગી સુંદર, ધર્મ હૈયામાં શું ધરો રે લાલ. ૧૭
- માત મનોરથ પુરવારે લાલ, ના કરશે નાકાર રે; સૌભાગી સુંદર, ૧૮
- ઓચ્છવ ઓચ્છવ કરી ઘણા રે લાલ, પરણાવું પુત્ર કુમાર રે. સૌં ૧૮
- કહે કુંવર માતા ભણી રે લાલ, સાંભળો મોરી માય રે; હો મોરીમાત, ૧૯
- મન માડું વૈરાગ્યમાં રે લાલ, એક ક્ષણ લાખેણી જાય રે હોં મોરી માત. ૧૯
- માત વિચારે ચિત્તમાં રે લાલ, રાખ્યો ન રહે એહ રે; પ્રવિણુપુત્ર, ૨૦
- આશિષ આપી અતિ ઘણી રે લાલ, લીધો દીક્ષા ધરી નેહ રે, પ્રવિણુપુત્ર. ૨૦
- ખેસાર્યાં સેવકે સુત ભણી રે લાલ, ઓચ્છવ કીધો અપાર રે; સૌં ૨૧
- આવ્યા નેમજી આગળે રે લાલ, ભાવે લે સંયમ ભાર રે. સૌં ૨૧
- માત કહે નીજ પુત્રને રે લાલ, સાંભલ સુત મોઝાર રે; સૌં ૨૨
- સંયમ સુધો પાળજો રે લાલ, પામજો પદ નિર્વાણ રે. સૌં ૨૨
- એમ આશિષ માતા દિયે રે લાલ, આવ્યા સહુ ઘર એહ રે; સૌં ૨૩
- આવ્યા નેમજી આગળે રે લાલ, ગજસુકુમાર ગુણ ગેહ રે. સૌં ૨૩
- આજ્ઞા આપો નેમજી રે લાલ, કાઉસગ કડું સ્મશાન રે; સૌં ૨૪
- મન સ્થિર રાખીશ માહડું રે લાલ, પામું પદ નિર્વાણ રે. સૌં ૨૪

આજ્ઞા આપી નેમજીએ રે લાલ, આઁયા જીહાં સ્મશાન રે; સૌં	
મન રિથર રાખી આપણું રે લાલ, ધરવા લાગ્યા ધ્યાન રે. સૌં	૨૫
સોમીલ સસરે દેખીયા રે લાલ, ઉપન્યું મનમાં પુરવ વૈર રે; સૌં	
કુમતિ સોમલ કોધે ચડયો રે લાલ, મનમાંન આણી મહેર રે. સૌં	૨૬
શીર ઉપર બાંધી સુણો રે લાલ, માટી કેરી પાળ રે સૌભાગી;	
ખેર અંગારા ધખ ધખ્યા રે લાલ, તે મૂક્યા તત્કાળ રે. સૌં	૨૭
ફટ ફટ ફુટે હાંડકાં રે લાલ, તટ તટ તુટે ચામ રે; સૌં	
અસંતોષી સસરો મલ્યો રે લાલ, તુરત સાચું તેનું કામ રે. સૌં	૨૮
સૌભાગી શુકલ ધ્યાને ચઢ્યા રે લાલ, ઉપન્યું કેવળ જ્ઞાન રે; સૌં	
ક્ષણમાં કર્મ ખપાવીયાં રે લાલ, મુનિ મુગતે ગયા જાણુ રે. સૌં	૨૯
ગજ સુકુમાર મુગતે ગયા રે લાલ, વંદુ વારંવાર રે; સૌં	
મનથીર રાખ્યું આપણું રે લાલ, પામ્યા ભવનો પાર રે. સૌં	૩૦
શ્રી વિજય ધર્મસૂરિ તણો રે લાલ, રામ વિજય ઉવજાચ રે; સૌં	
તસ શિષ્ય લક્ષણ ગુણે કરી રે લાલ, પભણું તે સુગરૂ પસાય રે. સૌં	૩૧
સોળસે ને બાસક સમે રે લાલ, સાંગાનેર મોઝાર રે; સૌં	
ગુણ ગાયા માસ ફાલગુને રે લાલ, શુકલ છઠ્ઠ સોમવાર રે. સૌં	૩૨
કહે મનક મહેનત તણો રે લાલ; સાધુ તણી સજ્જાય રે; સૌં	
ભણ્ણે ગણ્ણે ભલી ભાતથી રે લાલ, પામળે ભવનો પાર રે. સૌં	૩૩

૩૮

અમરકુમારની સજ્જાય-દાલ-૨

દાલ-૧-લી

રાજગૃહી નયરી વસતો, બિંબિસાર નામને ધરતો;	
હો સજ્જન સાંભળજે;	
મિથ્યા મતિ માંહે રાચ્યો, વળી નવરસ નાટક રાચ્યો.	હો સજ્જન૦ ૧
તિહાં મહેલ કરાવો સારો, વળી કોરણીથી મન મોહ્યો;	હો સ૦
આશ્ચર્ય તિહાં એક બન્યું, તે સાંભળી ચિત્ત ચમક્યું.	હો સ૦ ૨
દરવાજે સુંદર બનાવે, પણ રાતે તે પડી જાવે;	હો સ૦
તે દેખી રાજા ચિંતે, એ કેમ બન્યું ઓચિંતે.	હો સ૦ ૩
રાજા બ્રાહ્મણને બોલાવે, પૂછે એ કેમ ફર જાવે;	હો સ૦
બ્રાહ્મણો અજાણ્યા ભાષે, એક બાલક જે હોમીજે.	હો સ૦ ૪

બત્રીશ લક્ષણવંતો આવે, તો એ કામ પૂર્ણ થાવે; હો સં	
રાજ્યે ઘોષણા કરાવી, તે સહુને સમજાવી. હો સં	૫
જિહાં બ્રાહ્મણો કેરી વાડો, તિહાં આવી પાડે રાડો; હો સં	
જે બાલક પોતાનો આપે, તસ ઘેર ઘણું ધન વ્યાપે. હો સં	૬
તિહાં ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણ વસતો, ભદ્રા તસ ઘરણી દિપતો; હો સં	
તસ પુત્ર ચારજ સોહો, નિર્ધનીયા બહુ રાજો. હો સજ્જન સાંભળજો. ૭	૭
કહે વિપ્ર સુણો પુત્ર-માતા, આપી જે બાલક રાતા; હો સં	
કહે માતા સુણો વાત, આપો અમરને આજ. હો સં	૮
મારે મન લાગે આકરો, ખાવાને જોઈએ સારો; હો સં	
અમર કહે સુણો માતા, મુજને તુમે નવિ આપતા. હો સં	૯
જેમ કહેશો તિમ અમે કરશું, પણ મુજને તુમ ઘર ઘરશો; હો સં	
તેહવે ભાવપ્રભ કહે ભાઈ, જે આગે થાયે વાત. હો સં	૧૦

ઢાલ-૨-૭

બાલક રોતો સાંભલી, આવી પાડોશી સહાયે લલના;	
કાકા કાકી કુવા બેનડી, બેઠા હતા તિહાં સહુએ લલના. ૧	૧
કોઈ મુજને રાખી દ્યો, કરશું ચરણની સેવ લલના;	
સહુ કહે અમશું સ્નેહડો, તારે શ્યો સંબંધ લલના. ૨	૨
સ્વાર્થના સહુ કો સગાં, વિણ સ્વાર્થે નહિ કોય લલના;	
ગદ્દ ગદ્દ કંઠે બોલતો, આંખે આંસુડાની ધાર લલના. ૩	૩
કરૂણા વચને બોલતો, બ-યો છે નિરાધાર લલના;	
બાલક કરજોડી કહે, મુજને મત આપીજે લલના. ૪	૪
માત-પિતાને વિનવે, થઈને તેહ દયાળ લલના;	
માતાજી મુજને નવિ દિયો લલના. ૫	૫
મુજ અપરાધ કહો કિશ્યો, જેથી આપો રાયને ગેહ લલના;	
વિણ વાંકે કિમ તરછોડશો, મુજને કોણ આધાર લલના. ૬	૬
માત કહે તને શું કહું, મારે તો તું છે જમાલ લલના;	
કામ કાજ કરે નહિ, એવડો શ્યો સંભાળ લલના. ૭	૭
હાથ પકડી ને લઈ ચાલીયા, રાજપુરૂષો ત્યાંહી લલના;	
બજાર માંહી આવીયા, લોક મલીયા અપાર લલના. ૮	૮
તુમ ઘર અમને રાખી દ્યો; કરશું કાજ પ્રેમાળ લલના;	
બાલક કરજોડી કહે, સાંભળો પ્રજા દયાળ લલના. ૯	૯
લોક કહે સહુ રાખીયે, વિણ વેચે તાહરી માત લલના;	

ધન આપે ઘેર તેહના, અમને શું શરમાવ લલના.	૧૦
રાજસભામાં આવીયો, બાળકને લેઈ તેહ લલના;	
રાજ દેખી ચિંતવે, બાળક કેવો રૂપવંત લલના.	૧૧
લટજી કહે સુણ રાજવી, કાજ કરે વિવેક લલના;	
બાલકને દેખતા થકા; કાજ રહે અધુરા છેક લલના.	૧૨
ગંગોદકે નવરાવીયો, ગળે પુષ્પની માળ લલના;	
ચંદન ચર્ચિને લાવીયા, અગ્નિકુંડની પાસ લલના.	૧૩
તલવાર હાથમાં લેઈ કરી, ઉભા બ્રાહ્મણ તેણીવાર લલના;	
બાળક મનમાં ચિંતવે હવે, કરશે કોણ સહાય લલના.	૧૪
એક દિન જૈન મુનિ શીખવ્યો, નવકાર મંત્ર સાર લલના;	
સમરૂ સંકટ જાયશે, બાળક ધરતો ધ્યાન લલના.	૧૫
મંત્ર પ્રભાવે આસન ચલિયું, આવ્યા દેવ ઉમંગ લલના;	
રત્ન જડિત સિંહાસને, બેસાડી અમરકુમાર લલના;	૧૬
ગીતમાન કરતો થકો, ઉત્સવ કીધો અપાર લલના;	
રાજલટ્ટને નાખીયા, ભૂમિ ઉપર તટકાળ લલના.	૧૭
લોક સહુ હા! હા! કરે; જુઓ હત્યાના પાપ લલના;	
બાળક હત્યા કરતાં થકાં, થઈ પોતાની હાણ લલના.	૧૮
લોકો કરજોડી કહે, સાંભળો દિન દયાળ લલના;	
મોટો અપરાધ છે તેહનો, પણ ધરજો દયા રસાળ લલના.	૧૯
એ મૂવાને ઉઠાડજો, શિક્ષા થઈ છે અપાર લલના;	
બાળકે છાંટો નાંખીયો, ઉઠ્યો શ્રેણીક રાય લલના.	૨૦
મુખ નીચું કરી વિનવે, આ રાજ્ય ગ્રહો સુકુમાર લલના;	
કુમાર કહે રાજ નવિ ખપે, જશું સાધુને ગેહ લલના.	૨૧
સ્વારથીયા સહુ કો મલ્યા, એવી તે શી પ્રીત લલના;	
નગર બહાર જઈ કરી લીધો, સંયમ ગુરૂ પાસ લલના.	૨૨
સ્મશાને કાઉસ્સગ આદર્યો, આર્તધ્યાન સુખાસ લલના;	
બાળક દોડતો પહોંચ્યો, કરે અમરની વાત લલના.	૨૩
સાંભળી માત-પિતા ચમક્યાં, ખેદ થયો છે અપાર લલના;	
રાતે નિંદ્રા ન આવતી, ઊઠી માત તેણી વાર લલના.	૨૪
હાથમાં શસ્ત્ર લેઈ કેરી, આવી બાળક ખાસ લલના;	
રે અધમ હજુ જીવતો, તું છે પૃથ્વી પર આજ લલના.	૨૫
હવે મોત આવ્યું છે તાહરું, પામી જોને આ વાર લલના;	
તલવારથી અમરને હણ્યો, હણ્યું નાનેરું બાળ લલના.	૨૬

અરિહંત ધ્યાન ધરતાં થકાં, પહોંચ્યા દેવલોક માંહી લલના;	
પાપિણી ધમધમતી ચાલી, મળી સિંહણુ તેણીવાર લલના.	૨૭
ખાઉં ખાઉં કરતી મારી, પહોંચી નરક મોઝાર લલના;	
એવું સ્વરૂપ સંસારતું, કિહા માત ને પુત્ર સંખંધ લલના.	૨૮
નવકાર મંત્રના સ્મરણથી, પામ્યો સુખ અનંત લલના;	
જે નવપદ ધ્યાન ધરશે સદા, તસ ધર લીલા લહેર લલના.	૨૯
ઊઠતાં બેસતાં ચાલતાં, ધરો નવપદનું ધ્યાન લલના;	
શ્રી ભાવપ્રભ સૂરિ એમ કહે, વરશે સુખ અપાર લલના.	૩૦

૩૯

શ્રી સુભદ્રા સતીની સજ્જાય ઢાલ-૬

ઢાલ ૧લી

(સાંભળજો મુનિ)

નયરી તે એક ચંપાવતી, રાજા બુદ્ધિના નિધાન રે;	
લોકો તે સહુ સુખીયા વસે, તે ઘરે ધાન્યનો નહિ પાર રે;	
સમકિત શેઠ વસે તિહાં રે, તે ઘર સુભદ્રા નાર રે.	૧
સાસુની સેવા કરે રે, જાણી જનેતા એ માત રે;	
મન વચન કાયાએ કરી રે, બીજા બ્રાત ને તાત રે.	૨
વૈશાખ સુદી ત્રીજને રે, આહાર વહેરતા મુનિરાય રે;	
માસક્ષમણનું મુનિને પારણું, તરણું ખૂંચ્યું આંખ માંચ રે.	૩
વાય વંટોળીયો ઊડે ઘણો, મુનિ આકુળ વ્યાકુળ થાય રે;	
એમાં સતીની નજરે પડે રે, તુરત આવ્યા ઘરની માંચ રે.	૪
જીભેથી તરણું કાઢીયું, મુનિને મુખે એંધાણ રે;	
કુમતિ સાસુજી ઘરે આવિયા, અવર ન જોયું બીજુ કાજ રે.	૫

ઢાલ ૨ જી

મેં જાણ્યું વહુ છે નાનેરું બાળક, કંઈ નથી જાણતી;	
કર્ચા અનર્ચા કામ અરે, વહુ આ તેં શું કર્યું.	૧
લજબો જૈન ધર્મ અરે, વહુ આ તેં શું કર્યું;	
સાધુને ચડાએલી આળ, કુડા કલંક લાગીયા.	૨
કરે શોષ અફશોષ, સાસુ મન અતિ ઘણાં;	
પતિને જમાડીને જમતી, એવા ઢોંગ તેં બહુ કર્યા.	૩

હીકરી તોલ ગણતી રે, વહુ રે હું તુજને;
ન રહ્યું નેકતું પરિણામ, અરે વહુ તે શું કયું.

૪

ઢાલ ૩ જી

(રાગ ઉપર પ્રમાણે.)

સાસુએ પુત્રને તેડાવીઓ, કરે વિયોગની વાત;
પુત્ર વધુ છે સોના સમી રે, શોભે નહિ ઘરવાસ. ૧
માતાના વચન સુણીને રે, કુંવર બોલે છે એમ;
ગુણવિના સિંહણશી લાકડી, ગુણ વિના નારી કળત રે. ૨
પિયુના વચન સતી સાંભળી, મનમાં ચિંતવે એમ;
અક્રમ તપ હવે આદરું, ત્યારે ઉતરશે આળ રે. ૩
અક્રમ તપ સતીએ આદર્યો, કાઉસગ કીધો તેણીવાર;
ત્યાંથીતો સતી ચાલી ગયા રે, જઈ રહ્યા નહીને કાંઠે રે. ૪

ઢાલ ૪ થી

સતી મનમાં ચિંતવે એમ, પાપ મેં તો બહુ કર્યા;
સતીને ચઢાવેલી આળ, તેના રે પાપ જગીયાં,
કરે શોષ અફશોષ, સતી મન અતિ ઘણું રે. ૧
કર્યા પાપ અનંતા રે, તેના પાપ નથી મટયા;
જીવના કર્યા જીવ ભોગવે, તેમાં તો નથી મણુ;
કરે શોષ અફશોષ, સતી મન અતિ ઘણું. ૨
ભરડયા જીવ શેકયા ધાન્ય, અણગળ જળ વાપર્યા;
સતીને ચઢાવેલાં આળ, ધાવતા બાળ વિછોડીયાં. ૩
ફૂડી પુરી છે શાખ, તેનારે પાપ જગીયાં;
કરે શોષ અફશોષ, સતી મન અતિ ઘણું. ૪

ઢાલ ૫ મી

(રાગ : આવો આવો દેવ મારા સુનાસુના)

ઈન્દ્રતાણું આસન ચઢ્યું રે, સતીને ચઢાવેલ આળ;
પોળ વસાવી નગર તણી રે, ત્યારે ઉતરશે રે આળ. ૧
ભૂંગળ તો ભાંગે નહી રે, ગણને લાગે નહિ ગાળ;
નગર લોક સહુ ટોળે મળ્યા રે, આકુળ વ્યાકુળ થાય. ૨
વેગે પહોંચી છે વધામણી રે, રાજ થયા છે નિરાશ;
રાયે તે નિમિત્તીયાને તેડાવીયા રે, જોશ જુઓ તેણીવાર. ૩
જોશીયે જોઈને એમ કહ્યું રે, સતી ઉઘાડશે પોળ;
ઘાચા સુતરે ચાલણી રે, કુંભ સુતરનો જળ કાઢ. ૪

૪

તેઓ પોળને છાંટશે રે, ત્યારે ઉઘડશે પોળ;	
રાજા તે મનમાં હરખીયો રે, મુજ ઘેર ઘણી છે નાર.	૫
નવશે' નવાણું મારે રાણીઓ રે, સર્વે સતીઓ કહેવાય;	
રાજાએ વરઘોડો ચઢાવીઓ રે, ધામધૂમનો નહિ પાર.	૬
અંતે ઉર એકડું થયું રે, રાણીઓ સર્વે જાય;	
કોઈ ચડયું મંદિર માળીયે, રાણી ચઢ્યા કુવાની કાંઠે.	૭
કાચે સુતર ચાલણી રે, તૂટી તૂટી રે જાય;	
એમ નવશે' નવાણું ચાલણી રે, પડી કુવાની માંય.	૮
રાજા મનમાં ઉદાસ થયો રે, નવસોએ ન સર્ચાં કાજ;	
સમક્રિતી શેઠને ખારણે રે, સતી ગલદ્રા કહેવાય રે.	૯
ઢાલી જઈ તિહાં ઢાલ ટીપે રે, પડહો ઝીલો મોરીમાય;	
અકુમ તપ સતી પાળીને રે, આવ્યા સાસુજની પાસ.	૧૦
લણી લણી સાસુજને વિનવે રે, રજા આપોને મોરી માય;	
નવશે' નવાણું હેલે ગયા રે, આવ્યા કાચીડે રાજ.	૧૧
કોઈના કીધા રે હું એ ન માનું, નજરે ન જોયા જાય;	
વહુ સાસુને વિનવે રે, રજા આપો મોરી માય.	૧૨
જરે નફ્ટ વહુ પડહો ઝીલો રે, નહિ આવું તાહરી સાથ;	
વહુ સાસુજને વિનવે રે, પડહો ઝીલ્યો સતીએ આજ.	૧૩
રાજાએ રથ મેના મોકલ્યાં રે, બેસીને આવો મોરી માય;	
સાસુજ બેઠા રથમાં રે, સતી ચાલતાં જાય.	૧૪
કોઈ ચઢયું મંદિર માળીયે રે, સતી ચઢ્યાં કુવાની કાંઠે;	
કલાવતીના કર સાધીયા રે, સતી સીતાની લાજ.	૧૫
જો હોય સત પ્રભુ માહરું રે, તો રાખજે મુજ લાજ;	
નવકાર મંત્ર ગણી કરી રે, ચાલણી મેલી કુવાની માંય.	૧૬

ઢાલ ૬ ઠી

(સોના ઇઢાણી)

પહેલી પોળે તે સતી આવીયા રે, ત્યાં તો છાંટયા છે નીર રે; પ્રાણીં	
તરત ઉઘડી છે પોળ, પ્રાણી શિયળનો મહિમા.	૧
ખીજી પોળે સતી આવીયા રે, ત્યાં તો છાંટયા છે નીરરે; પ્રાણીં	
એમ છએ પોળ ઉઘાડીને રે, સાતમીએ કર્યો વિચાર.	૨
કોઈ પિયર કોઈ સાસરે રે, કોઈ હશે માને મોસાજ; પ્રાણીં	
તે ઉઘાડશે પોળ રે, પ્રાણી શીયળનો મહિમા.	૩

હીરવિજયગુરુ એમ કહે રે, જે પાળશે શીયળવત સાર રે; પ્રાણી૦
તે કરશે ધારેલા કામ રે, પ્રાણી શીયળનો મહિમા.

૪

૪૦
શ્રી સનત્કુમાર ચક્રવર્તીની સજ્જાય
ઢાલ-૪

ઢાલ ૧ લી

(સાંભળજો મુનિ)

કુરુદેશે ગજપુર કામે, તિહાં સનત્કુમાર એવે નામે;
ચક્રવર્તી જેઠો સોહે, તનુ તેજે ત્રિભુવન મોહે. ૧
રૂપવંત માંહિ એક રેખ, વખાણ્યો ઇંદ્રે વિશેષ;
સુરપતિની સાંભળી વાણી, મનમાંહે સંશય આણી. ૨
દોય દેવ ભરાણા જેદે, આવ્યા તિહાં બ્રાહ્મણ વેશે;
નાહવા જેઠો રાજેન્દ્ર, જાણે ઉગ્યો પુનમનો ચંદ્ર. ૩
નજર માંડીને નિરખે, રૂપ દેખીને મન હરખે;
અહો ? અહો ? એહનું રૂપ, ત્રિભુવન માંહે અનૂપ. ૪
વિધાતાએ હાથે ઘડીયો, પુન્યે એ નજરે પડીયો;
ખોલાવે જખ રાજેન્દ્ર, તવ વિપ્ર કહે તે વચન. ૫
તુજ રૂપ જોવા મહારાજ, દ્વરથી આવ્યા હમો આજ;
શું જુઓ છો સસનેહી, ખેરે પીઠી ખરડી મુજ દેહી. ૬
શિર છત્ર ધરાવું જ્યારે, મહારૂં રૂપ જો જો ત્યારે;
આભૂષણ પહેરી અંગે, સભામાંહિ બેસી રંગે. ૭
વેગે તે વિપ્ર તેડાવ્યા, તે પણ તત્કાળ તિહાં આવ્યા;
તવ વિપ્ર કહે તે વાણી, સુણ સુણ હો ચક્રી પ્રાણી. ૮

ઢાલ ૨ જી

(પ્રભુ પારસનાથ સિધાવ્યા)

એવડો શો અંતર દીસે, તવ ચક્રી જોત્યો રીસે;
તમે પશ્ચાત્ ખુદિ કહાવો, વળી વિપ્ર તે નામ ધરાવો. ૧
પારખું કરી શું જાણો, આભૂષણે રૂપ પલટાણો;
તવ દેવ કહે સુણો સ્વામી, તમારા રૂપમાંહે થઈ ખામી. ૨
સોળ રોગ મહા વિકરાળ, ઘટમાં આવ્યા તત્કાળ;
એમ સુણીને એને થાય, મનમાં કળકળીયો રાય. ૩

ત'ખાળ થુ'કીને પેખે,	ટળવળતા કીડા દેખે;	
હય ગય રથ રમણી પાળા,	વળી ખત્રીશ સહસ ભૂપાળા.	૪
સહસ પચવીશ ચક્ષુ વારૂ,	છ ખંડનું રાજ્ય દિદારૂં;	
દેશ નગર ને ગરથ ભંડાર,	તેને વેસિરાવ્યા તેણી વાર.	૫
શ્રી સનત્ કુમાર સોભાગી,	દીક્ષા લીયે વૈરાગી;	
મનથી મૂકી સર્વે માયા,	એકાકી કસી કાયા.	૬

ઢાલ ૩ જી

(રાગ : સુખવિલસંતા)

શેઠ સેનાપતિ વાધીયા રે,	સુગટ પુરી રાજન બે;	
કેડ ન મૂકે કામિની રે,	પુરોહિત ને પ્રધાન બે,	પ્રાણુલવન ઘેર આવતા, બે.
આવતા બે દિલ લાવતા બે,	પ્રાણુલવન ઘેર આવતા બે.	પ્રાણુ ૧
અરજ કરે રાણી રાણ્યા,	વિનતિ કરે કરજોડ બે;	
આસુ' ઢાળી કહે અંગળ,	સામુ જીવે એકવાર બે.	પ્રાણુ ૨
ઠમક ઠમક પગલાં ઠવે,	નયણે વરસે મેહ બે;	
શ્રી રતન કહે સાહિબા,	છટકી ન દીજે છેહ બે.	પ્રાણુ ૩
એક લાખને ઉપરે,	બાળા બાણુ' હજાર બે;	
દાંત દીયે દશ અંગુલી,	વિનવે વારંવાર બે.	પ્રાણુ ૪
ખંતે જોળા પાથરે,	વિનતિ કરે કરજોડ બે;	
એકવાર બોલો તાતજી,	એમ કહે સુત સવા કોડ બે.	પ્રાણુ ૫
શિર ઉપર છત્ર ઢળે,	ચામર વીંજે બેહુ પાસ બે;	
એમ કેડે ફરતાં થકાં,	વહી ગયા ખટમાસ બે.	પ્રાણુ ૬
ન જીવે સાહસુ' બોલે નહિ,	તવ વંદીને પાય બે;	
સહુ સહુને થાનકે ગયા,	વિહાર કરે ઋષિરાય બે.	પ્રાણુ ૭

ઢાલ ૪ થી

(સાંભળજે મુનિ)

ધન્ય ધન્ય સનત કુમારને,	ઈન્દ્ર સભામાં પ્રશંસે રે;	
કર્મ અડીયાસી આપણાં,	પણુ પરિગ્રહશું ન પ્રેમ રે.	ધન્ય ૧
ઈન્દ્ર વચન અણુ માનતો,	વૈદ્ય રૂપે આવ્યો દેવ કોય રે;	
પણુ છળે ન પડયા સાધુજી,	અનેક ઉપાય કરી થાક્યો સોય રે.	ધન્ય ૨
થુ'ક અડયું જેને થાન કે,	સોના વરણી થાય દેહ રે;	
લખિય દેખી ઋષિરાયની,	દેવલોકે દેવ ગયો તેહ રે.	ધન્ય ૩

ષટ્પાંડ પૃથ્વી ભોગવી, ચક્રીપણે વરસ દોય લાખ રે;
 લાખ વરસ દીક્ષા વહી, પાળી તે શાસ્ત્રની શાખ રે. ધન્ય૦ ૪
 સાતસેં વરસ લગે જેણે, રોગ પરિષદ રદ્યા રંગ રે;
 પણ ઉપચાર કીધો નહિ, સમતાસું રાખ્યો મન સંગ રે; ધન્ય૦ ૫
 પહેંત્યો દેવલોક ત્રીજે એ, ચારિત્ર પાળી નિરતિ ચાર રે;
 એક ભવને અંતરે, મુક્તિ જશે તે નિરધાર રે. ધન્ય૦ ૬
 શ્રી ધર્માનાથના શાસને, ઉદ્યોતકારી થયો ઋષિરાય રે;
 ઉદયસ્તન ઋષિરાયના, કરજોડીને વંદે પાય રે. ધન્ય૦ ૭

૪૧

સુદર્શન શેઠની સજ્જાય-ઢાલ-૬

ઢાલ ૧ કી

સંયમી ધીર સુગુર પયવંદી, અનુભવ ધ્યાય સદા આનંદી;
 લલના લોચન બાણે ન વીંધ્યો, શેઠ સુદર્શન જેહ પ્રસિધ્યો. ૧
 તેહ તણી ભાણું સજ્જાય, શીલવ્રત જેહથી દૃઢ થાય;
 મંગલ કમલા જિમ ઘર આવે, ત્રિભુવનતિલક સમાન કહાવે. ૨
 ઇતિ ઉપદ્રવે જેહ અકંપા, જંબૂ ભરતમાંહે પુરી અંપા;
 દધિવાહન નૃપ અભયા રાણી, માતુ લલિતાદિ ગુણે ઇન્દ્રાણી. ૩
 ઋષભદાસ નૃપ અભિમત શેઠ, લચ્છી કરે નિત જેહની વેઠ;
 ઘરણી નામે તસ અરિહાદાસી, જેહની જૈનમતે મતિવાસી. ૪
 સુભગ નામ અનુચર સુકુમાલ, તેહ તણે ઘર મહિષીપાલ;
 માઘ માસે એક દિન વન જાવે, સુવિહિત મુનિ દેખી સુખ પાવે. ૫
 નિરાવરણ સહે શીત અપાર, મુખે કહે ધન્ય તેહનો અવતાર;
 વંદી વિનય થકી આણુંદ, એહવે તેજે તપ્યો દિણુંદ. ૬
 નમો અરિહંતાણું મુખે ભાળી; તિહાં મુનિ જિમ ગગને પંખી;
 આકાશ ગામિની વિદ્યા એહ, સુમગે નિશ્ચય કીધો તેહ. ૭
 સુવે જાગે ઉઠે જોસે, એહિ જ પદ કહેતો હૃદયે હિંસે;
 શેઠ કહે વિદ્યા કિમ પામી, મુનિ સંબંધ કહ્યો શિરનામી. ૮
 રે મહાભાગ સુભગ વલી એહથી, દૂરે કર્મ ટલે ભવભવથી;
 એહ વિદ્યા ગુણ પાર ન લહિયે, ધન પ્રાણી જિણે હિંચે વહિએ. ૯

એમ કહી આજો મંત્ર શીખાવ્યો, સાધર્મિકનો સંબંધ લાવ્યો;
એક દિન ધન વૃષ્ટિ નદી પુરે, ઘરે નવિ આવ્યો થયું અસૂરે. ૧૦
મહિષી સવિ પહેલાં ઘરે આવી, સુભગે મનમાં વિદ્યા લાવિ;
નદી ઉછળી પર તટે જાવે; લોહ કીલકે હિયડે વેધાવે. ૧૧
તોણે પણ તસ ધ્યાન ન ચૂકે, ચિત્ત સમાધિ તે ભવ મૂકે;
શેઠ તણે ઉપકારે ભરીયો, અરિહા સ્ત્રી ગર્ભે અવતરિયો. ૧૨

ઢાલ ૨ જી

(તુજ મુજ રીઝની રીઝ)

અનુક્રમે ગર્ભ પ્રભાવ, શ્રી જિન બિમ્બ જુહારૂં;
સંઘલક્ષિત કરૂં ખાસ; શાસન શોભા વધારૂં
ઉત્તમ દોહલા તેહ, પૂરે જન્મ થયોરી; ૧
નામ સુદર્શન દીધ, ઘરિ ઘરિ હર્ષ લયોરી.
સકલ કલા આવાસ; યૌવન વય પ્રસર્યોરી;
નામે મનોરમા નારી, પરણી હેજે વયોરી;
એહ જ નયર મોઝાર, કપિલ પુરોહિત છેરી;
રાજમાન્ય ધનવંત, કપિલા ઘરણી અછેરી. ૨
શેઠ સુદર્શન સાથ, કપિલ તે પ્રેમ વહોરી;
અહનિશ સેવે પાય, કપિલા તામ કહોરી;
૫૨ કર્માદિ આચાર, મુકીએ દૂરિ ઘણોરિ,
એહવું શું છે સ્વામિ, દાખો તેહ સુભૂરી. ૩
કપિલ કહે સુભુ નાર, શેઠ સુદર્શન છેરી;
જસ ગુણ સંજય ન પાર, કહેવા કોણ હવેરી;
રૂપે મદન રવિ તેજ, જલધિ ગંભીર પહોરી;
સૌમ્યે ઇન્દુ સુર વૃક્ષ, અધિક તસ દાન ગુણોરી. ૪
કિંબહુના ગુણ રાશિ, વાસિત દેહ ય છેરી;
ધર્મ નિસુણી તે નારી, તેહશું કામ રૂવેરી;
એક દિન રાય આદેશ, કપિલ તે ગામ ગયોરી,
કુટિલા કપિલા દેહ, મનમથ પ્રગટ થયોરી. ૫
શેઠ તણે ઘરે જઈ, કહે તુમ મિત્ર તણેરી;
દેહ છે અસમાધિ, દેખણુ આવો ભણેરી;
આવ્યો તત્ક્ષણુ તેહ, કહે તે મિત્ર કિહારી,
સુતા છે ઘરમાંહિ, શર્યા સાજ જિહારી. ૬

દેઈ ઘરનાં બાર, વિલગી નારી તીસેરી;
 દેખાવે નિજ ભાવ, હાવ વિલાસ હસેરી;
 જાણી કપટ પ્રપંચ, શીલ સન્નાહ ધર્યોરી,
 હું છું ષંઢક રૂપ, મુધા નરવેષ કર્યોરી. ૭
 વિલખી થઈને તેહ, કાઢ્યો ગેહ થકીરી;
 આજ પછી પર ગેહ, જાવા નિયમ નકીરી;
 શેઠ સુદર્શન એમ; રહે નિત શીલ વહેરી,
 અવની તલે ઉપમાન, એહવું કવણુ લહેરી. ૮

ઢાલ-૩-જી

એક દિન ઇન્દ્ર મહોત્સવે, રાજાકિક સવિ લોક લલના,
 કીડા કારણ આવીયા, સજ્જ કરી સઘળા થોક લલના;
 શીલ ભલી પેરે પાલીએ. ૧
 શેઠ સુદર્શનની પ્રિયા, નામે મનોરમા જેહ લલના;
 દેખે દેવકુમાર સમા, ષટ સુત સુગુણ સનેહ લલના. શીલ૦ ૨
 અભયા રાણીને કહે, કપિલા દેખી તામ લલના;
 પ્રિયાપુત્ર એ કુણ તણા, તે દાખો મુજ નામ લલના. શીલ૦ ૩
 અભયા કપિલાને કહે, લક્ષ્મી અધિક અવતાર લલના;
 શેઠ સુદર્શનની પ્રિયા; પુત્ર તણે પરિવાર લલના. શીલ૦ ૪
 કહે કપિલા એ કિહાં થકી, એહને પુત્ર અચંભ લલના;
 અભયા કહે અચરિજ કિશ્યું, શચી પતિ પતિ એ રંભ લલના. શીલ૦ ૫
 કહે કપિલા તે કિલખ છે, જુઠ ધરે નર વેશ લલના;
 કિમ જાણ્યું રાણી કહે, કહે વૃત્તાન્ત અશેષ લલના. શીલ૦ ૬
 મુઘે વંચી ઇમ કહી, તુજને ઇણે નિરધાર લલના;
 પરસ્ત્રી સાથે ષંઢ છે, નિજ તરુણી ભરતાર લલના. શીલ૦ ૭
 કહે કપિલા જો નર હોવે, તો ભજે કામ પ્રચંડ લલના;
 લોહ પુરૂષ સરિખો ગળે, પણ નિશ્ચે એ ષંઢ લલના. શીલ૦ ૮
 કહે અભયા મદ મત કરે, એ નિશ્ચે અવિકાર લલના;
 સુણ કપિલા મુજ કંઠમાં, કોણુ ન પડે નિરધાર લલના. શીલ૦ ૯
 કપિલા કહે હવે જાણ્યું, એ તુજ વચન વિલાસ લલના;
 કોઈ પ્રપંચે એહને, પાડો મન્મથ પાસ લલના. શીલ૦ ૧૦
 કીધી પ્રતિજ્ઞા આકરી, જલ જલનાદિ પ્રવેશ લલના;
 અનુકંમે કીડા વન થકી, પહોંત્યા નિજ નિજ નિવેશ લલના. શીલ૦ ૧૧

ઢાલ-૪-થી

(એક દિન પુંડરિક ગણધર-)

- હવે અલયા થઈ આકરી રે લાલ, ચૂકવવા તસ શીલ રાયજાદી;
ધાવ માતા તસ પંડિતા રે લાલ, કહે સવિ વાત સલીલ રાયજાદી,
ખલ સંગતિ નવિ કીજીયે રે લાલ. ખલ૦ ૧
- સુણુ પુત્રી કહે પંડિતા રે લાલ, તુજ હઠ ખોટો અત્યંત રાયજાદી;
નિજ વ્રત એ લાંજે નહિ રે લાલ, જો હોવે પ્રાણાન્ત રાયજાદી. ખલ૦ ૨
- કહે અલયા સુણુ માવડી રે લાલ, મુજ ઉપરોધે એ કામ રાયજાદી;
કરવું છલ ખલથી ખરું રે લાલ, ન રહે માહરી મામ રાયજાદી. ખલ૦ ૩
- માની વચણુ ઇમ પંડિતા રે લાલ, રાખી મનમાં ચુપ રાયજાદી;
કૌમુદી મહોત્સવ આવીયો રે લાલ, પડહ ખજવે ભૂપ રાયજાદી. ખલ૦ ૪
- કાર્તિકી મહોત્સવ દેખવારે લાલ, પૂર ખાહિર સવિ લોક કહે રાજ;
જોવા કારણ આવજો રે લાલ, આપ આપણા મલી થોક કહે રાજ. ખલ૦ ૫
- ઇમ નિસુણી શેઠ ચિંતવે રે લાલ, પર્વ દિવસનું કાજ કિમ થાશે;
રાય આદેશ માગી કરી રે લાલ, ઘરે રહ્યો ધર્મને સાજ દુઃખ જાશે. ખલ૦ ૬
- સર્વ જિંખ પૂજા કરી રે લાલ, ચૈત્ય પ્રવાડી કીધ મનોહારી રે;
પોસહ નિશિ પ્રતિમા રહ્યો રે લાલ, એકાંતે ચિત્ત વૃદ્ધિ સુખકારી રે. ખલ૦ ૭
- અલયા શિર દુઃખણુ મિષે રે લાલ, ન ગઈ રાજ સાથ રાયજાદી;
કપટે પંડિતા પંડિતા રે લાલ, મૂરતિ કામની હાથ રાયજાદી. ખલ૦ ૮
- ઢાંકી પ્રતિમા વચ્ચશું રે લાલ, પેસાડે નૃપ ગેહ રાયજાદી;
પુછી તિહાં કિણુ પોલીયે રે લાલ, કહે અલયા પૂજન એહ રાયજાદી. ખલ૦ ૯
- એક દોય ત્રણુ ઇમ કામની રે લાલ, મૂરતિ આણી તામ રાયજાદી;
પ્રતિમાધર ઇમ શેઠને રે લાલ, કપટે આણ્યો ધામ રાયજાદી. ખલ૦ ૧૦

ઢાલ પમી

(ત્રિભુવન તારણ તીરથ)

- અલયા કામ વિકાર, કરી આલિંગતી હો લાલ-કરી૦
કોમલ કમલ મૃણાલ, ભુજશયું વિંટતી હો લાલ-ભૂજ૦ ૧
- નિજ થણુ મંડલ પીડે, તસ કરશું ગૃહી હો લાલ-તસ૦
અંગો પાંગે સર્વ, કે કરસે તે સહી હો લાલ-કે૦ ૨
- અનુકૂલ ને પ્રતિકૂલ, કર્યા પરિસહ બહુ હો લાલ-કર્યા૦
કોખ્યા પોહરી લોક, પોકાર્યા તે સહુ હો લાલ-પોકાર્યા૦ ૩

રાજા આઁયો તામ, કહે અલયા જિહાં હો લાલ-કહે	
મુજ એકલડી જાણી, કે એ આઁયો ઇહાં હો લાલ-કે એ	૪
ધર્મ પિશાચી એણે, કદર્થી હું ઘણી હો લાલ-કદર્થી	
એણે કીધો અન્યાય, મુખે કેટલું ભણું હો લાલ-મુખે	૫
નિસુણી રાજા વાત કે, સંશય મન ધરે હો લાલ-સંશય	
એહથી ઇમ નવિ થાય, પ્રગટ દીસે પરે હો લાલ-પ્રગટ	૬
કહે રાજા અન્યાય, ઇણે મોટો કીધો હો લાલ-ઇણે	
પુરમાં કરીય વિડંબન કે, શુલીએ દીયો હો લાલ-શુલીએ	૭
ફિરતાં ઇમ પુરમાંહે, ઋષભદાસ મંદિરે હો લાલ-ઋષભ	
નિસરીયો વિરૂપ, પ્રિયા દેખી દુઃખ ધરે હો લાલ-પ્રિયા	૮
મેરૂં ડગે પણુ કંથ, ન જોલે શીલથી હો લાલ-ન	
કોઈક અશુભ વિપાક, ઉદયના લીલથી હો લાલ-ઉદય	૯
એહ ઉપસર્ગ ટળે તો, મુજને પારણું હો લાલ-મુજને	
નહિતર અણુસણુ મુજ, દેઈ ઘર ખારણું હો લાલ-દેઈ	૧૦
કરી કાઉસગ્ગ રહી ધ્યાન, ધરી શાસન સુરી હો લાલ-ધરી	
શુલીએ કીધો શેઠ, આરક્ષકે કર ધરી હો લાલ-આરક્ષકે	૧૧
કનક સિંહાસન તેહ, થયું દેખતે તીસે હો લાલ-થયું	
તવ મૂકી કરતાલ, કુસુમ પરે ગળે હો લાલ-કુસુમ	૧૨
તેહ ચરિત્ર પવિત્ર; કહે રાજા પ્રત્યે હો લાલ-કહે	
ગજ ચઢી આઁયો ભૂપ, ખમાવે માન તેહો લાલ-ખમાવે	૧૩
નારી વયણથી કાજ, કયું અવિચારતે હો લાલ-કયું	
એહ ખમજો અપરાધ, કરી મનોહારતે હો લાલ-કરી	૧૪

લાલ ૬ ટૂંકી

(સમકિત દ્વાર ગભારે)

શેઠ સુદર્શન ગજ ઉપર ચઢયાળ, વીંજે તિહાં ચામર છત્રપવિત્ર રે;	
જિત નિશાન ખળવે નયરમાંળ, નાટક બત્રિસ બદ્ધ વિચિત્ર રે;	
મોટો મહિમા છે મહિયલે શીયલનો રે. મોટો	૧
દાન અવારિત દેતાં બહુ પરે રે, આવે નિજ મંદિર કેરે ખાર રે;	
શોભા જિન શાસનની થઈ ઉજલી રે, ધન ધન મનોરમા જસનાર રે;	
કાઉસગ્ગ પાર્યો તેણી વાર રે. મોટો	૨
અલયા ગળે ફાંસો ખાઈને સુઈ રે, નાસી પાડલી પુરે ધાવતે જાય રે;	
દેવદત્તા ગણિકાનાં ઘરમાં રહી રે, ચરિત્ર સુણીને અચરિત્ર થાય રે. મોટો	૩

શેઠે સંવેગે સંયમ આદરી રે, શીખ સહી ગીતારથ થાય રે;
તપે દુર્બલ તનુ એકાકી પ્રતિમાધરે રે, વિચરંતા પાડલીપુર તે જાય રે. મોટો ૪
શેઠ સુદર્શન રૂપ વખાણથી રે, ગણિકા થઈ ઉત્સુક મુનિને દેખી રે;
ભિક્ષા ભમતા ઘરમાં રાખીયો રે, કીધા કપિલા પર ઉપસર્ગ અશેષ રે. મોટો ૫
એમ કદથી સાંજે મૂકીયો રે; આવી વનમાંહે ધ્યાન ધરંત રે;
અભયા મરીને હુઈ વ્યંતરી રે, દાઠો તેણે તિહાં મુનિ મહંત રે. મોટો ૬
ઉપસર્ગ તેણે અનેક વિધે કર્યા રે, ચડિયો તવ ક્ષપક શ્રેણી મુણીંદરે;
ઘાતી કર્મ ક્ષયે કેવલ પામીયા રે, આવ્યા તિહાં સુરનર કેરા વૃંદરે. મોટો ૭
દેશના આપે જન પ્રતિ બોધવા રે, કાપે સવિ પાતિક કેરા વૃંદ રે;
ગણિકા પંડિતા ને અભયા વ્યંતરી રે;
પામે તિહાં સમકિત રચણ અમંદ રે. મોટો ૮
પહેલાં કેતા ઇંક ભવને અંતર રે, હુંતો સ્ત્રી સંબંધે અભયા જીવ રે;
શુલા ગાલીથી કર્મ જે બાંધીયું રે; આન્યું તેહનું ફલ ઉદય અતીવરે. મોટો ૯
અનુક્રમે વિચરંત ચંપાએ ગયા રે, પ્રતિબોધ્યા રાજાદિ બહુ પરિવાર રે;
ધન ધન મનોરમા તસ સુંદરી રે; સંયમ ગ્રહી પહોંતી મુક્તિ મોઝાર રે. મોટો ૧૦
પરમ પદ પામે સુદર્શન કેવલી રે, જયવંતો જેહનો જગમાં જશવાસરે;
નીત નીત હોજે તેહને વંદના રે, પહોંચે સવિ વંછિત મનની આશરે. મોટો ૧૧
સહજ સોભાગે સમકિત ઉજળું રે, ગુણીના ગુણ ગાતાં આનંદ થાય રે;
જ્ઞાન વિમલ ગુણ વાધે અતિ ઘણા રે, અધિક ઉદય હોવે સુજસ સવાય રે. મોટો ૧૨

૪૨

આઠ યોગ દષ્ટિની સજ્જાય ઢાલ-૮

મિત્રા દષ્ટિની સજ્જાય-ઢાલ ૧ લી

શિવસુખ કારણ ઉપદેશી, યોગ તણી અડદિહી રે;
તે ગુણ ગુણી જિન વીરનો, કરશ્યું ધર્મની પુઠી રે;
વીર જીજ્ઞેસર દેશના. ૧

સઘન અઘન દિન રચણિમાં, બાલ વિકલને અનેરા રે;
અરથ જોયે જિન જુજૂઆ, ઓઘ નજરે તિમ ફેરા રે. વીર ૨

દર્શન જે હુઆ જુજૂઆ, તે યોધનજરને ફેરે રે;		
લેદ થિરાદિક દષ્ટિમાં, સમકિત દષ્ટિને હેરે રે.	વીર૦	૩
દર્શન સકલના નય ગ્રહે, આપ રહે નિજ ભાવે રે;		
હિતકરે જનને સંજીવની, ચારો તેહ ચરાવે રે.	વીર૦	૪
દષ્ટિ થિરાદિક ચારમાં, મુગતિ પ્રયાણ ન ભાજે રે;		
ચયણિ શયન જિમ શ્રમ હરે, સુરનર સુખ તિમ છાજે રે.	વીર૦	૫
એહ પ્રસંગથી મેં કહ્યું, પ્રથમ દષ્ટિ હવે કહિયે રે;		
જીહાં મિત્રા તિહાં બોધ જે, તે તુણ અગનિસ્યો લહિયે રે.	વીર૦	૬
વ્રત પણ ચમ ઇહાં સંપજે, ખેદ નહિ શુભ કાજે રે;		
દ્વેષ નહિ વડી અવરશ્યું, એહ ગુણ અંગે વિરાજે રે.	વીર૦	૭
યોગનાં ખીજ ઇહાં ગ્રહે, જિનવર શુદ્ધ પ્રણામો રે;		
ભાવાચારજ સેવના, ભવ ઉદ્ધેગ સુઠામો રે.	વીર૦	૮
દ્રવ્ય અભિગ્રહ પાલવા, ઔષધ પ્રમુખને દાને રે;		
અંદર આગમ આસરી, લિખનાદિક બહુ માને રે.	વીર૦	૯
લેખન પૂજન આપવું, શ્રુત વાચન ઉદ્ગ્રાહો રે;		
ભાવ વિસ્તાર સજ્જાયથી, ચિંતન ભાવન ચાહો રે.	વીર૦	૧૦
ખીજ કથા લલી સાંભલી, રોમાંચિત હુએ દહ રે;		
એહ અવંચક યોગથી, લહિયે પ્રચરમ-સનેહો રે.	વીર૦	૧૧
સદ્ગુરુ યોગ વંદન ક્રિયા, તેહથી ફલ હોએ જેહો રે;		
યોગ ક્રિયા ફલ લેદથી, ત્રિવિધ અવંચક એહો રે.	વીર૦	૧૨
ચાહે ચક્રેર તો ચંદને, મધુકર માલતી ભોગી રે;		
તિમ ભવિ સહજ ગુણે હોવે, ઉત્તમ નિમિત્ત સંયોગી રે.	વીર૦	૧૩
એહ અવંચક યોગ તે, પ્રગટે ચરમાવર્તે રે;		
સાધુને સિદ્ધ દશા સમું, ખીજનું ચિત્ત પ્રવર્તે રે.	વીર૦	૧૪
કરણ અપૂર્વના નિકટથી, જે પહેલું ગુણ ઠાણું રે;		
મુખ્ય પણે તે ઇહાં હોએ, સુજસ વિલાસનું ટાણું રે.	વીર૦	૧૫

તારા દષ્ટિની સજ્જાય

ઢાલ-૨-૭

દર્શન તારા દષ્ટિમાં, મન મોહન મેરે;

ગોચમ અગનિ સમાન, મં શૌચ સંતોષ ને તપ ભલા. મં

સજ્જાય ઈશ્વર ધ્યાન. મં

૧

નિયમ પંચ ઈહાં સંપન્ને, મં નહિ ક્રિયા ઉદ્વેગ; મં	
જિજ્ઞાસા શુણુ તત્ત્વની, મં પશુ નહિ નિજ હઠ ટેગ. મં	૨
એહ દષ્ટિ હોય વરતતાં, મં યોગ કથા બહુ પ્રેમ; મં	
અનુચિત તેહ ન આચરે, મં વાદ્યો વલે જિમ હેમ. મં	૩
વિનય અધિક શુણીનો કરે, મં દેખે નિજ શુણુ હાણિ; મં	
ત્રાસ ધરે ભવ ભય થકી, મં ભવ માને દુઃખ ખાણુ. મં	૪
શાસ્ત્ર ઘણા મતિ થોડલી મં શિષ્ટ કહે તે પ્રમાણુ; મં	
સુજસ લહે એહ ભાવથી, મં ન કરે જૂઠ ડફાણુ. મં	૫

બલા દષ્ટિની સજ્જાય

હાલ-૩-૭

ત્રીજ દષ્ટિ બલા કહીજી, કાષ્ટ અગનિ સમ બોધ;	
ક્ષેપ નહિ આસન સધેજી, શ્રવણ સમીહા શોધ રે જિનજી,	
ધન ધન તુજ ઉપદેશ.	૧
તરણુ સુખી સ્ત્રી પરિવર્યોજી, જિમ ચાહે સુર ગીત;	
સાંભલવા તિમ તત્ત્વનેજી, એ દષ્ટિ સુવિન્નીત રે. જનજી.	ધં ૨
સરિ એ બોધ પ્રવાહનીજી, એ વિણુ શ્રુત થલાદૂપ;	
શ્રવણુ સમીહા તે કિસીજી ? શયિત સુણે જિમ ભૂપ રે.	ધં ૩
મન રીજે તનુ ઉદલસેજી, રીજે બુજે એક તાન;	
તે ઈચ્છા વિણુ શુણુ કથાજી, બહિરા આગલ ગાન રે.	ધં ૪
વિધન ઈહાં પ્રાયે નહિજી, ધર્મ-હેતુ માંહે કોય;	
અનાચાર પરિહારથીજી, સુજસ મહોદધ હોય રે. જિં	ધં ૫

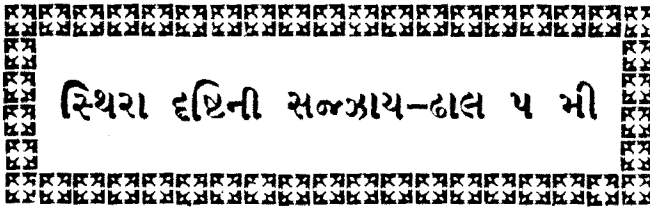
દીપ્તા દષ્ટિની સજ્જાય

હાલ-૪-થી

યોગ દષ્ટિ ચોથી કહીજી, દીપ્તા તિહાં ન ઉત્થાન,	
પ્રાણુયામ તે ભાવથી જી, દીપ પ્રભાસમ જ્ઞાન;	
મન મોહન જનજી, મીઠી તાહરી વાણી.	૧

બાહ્ય ભાવ રેચક ઇહાંજી, પૂરક અંતર ભાવ;		
કુંભક ચિરતા ગુણે કરીજી, પ્રાણાયામ સ્વભાવ.	મન૦	૨
ધર્મ અર્થે ઇહાં પ્રાણનેજી, છાંડે પણ નહિ ધર્મ;		
પ્રાણ અરથે સંકટ પડેજી, જીવો એ દૃષ્ટિનો મર્મ	મન૦	૩
તત્ત્વશ્રવણ મધુરોદકેજી, ઇહાં હોએ ખીજ પ્રરોહ;		
ખાર ઉદકસમ ભવ ત્યજેજી, ગુરૂલગતિ અદ્રોહ.	મન૦	૪
સૂક્ષ્મ બોધ તો પણ ઇહાંજી, સમક્રિત વિણ નવિ હોય;		
વેદ્ય સંવેદ્ય પદ કહ્યોજી, તેને અવેદ્ય જોય.	મન૦	૫
વેદ્ય બંધન શિવહેતુ છેજી, સંવેદન તસ નાણ;		
નય નિશ્લેષે અતિ ભદ્રુંજી, વેદ્ય સંવેદ્ય પ્રમાણ.	મન૦	૬
તે પદ ગ્રંથી-વિભેદથીજી, છેહલી પાપ-પ્રવૃત્તિ;		
તત્ત્વ લોહ પદ ધૃતિ સમીજી, તિહાં હોએ અંતે નિવૃત્તિ.	મન૦	૭
એહ થકી વિપરીત છેજી, પદ જે અવેદ્ય સંવેદ્ય;		
ભવ-અભિનંદી જીવનેજી, તે હોયે વજ્ર ચાલેદ્ય.	મન૦	૮
લોભી-કૃપણ દયામણોજી, માયી-મચ્છર-ઠાણ;		
ભવ-અભિનંદી ભય ભયોજી, અફલ આરંભ અખાણ.	મન૦	૯
એહવા અવગુણવંતનું જી, પદ જે અવેદ્ય કહેર;		
સાધુ સંગ આગમ તણોજી, તે જીતે પરિ જોર.	મન૦	૧૦
તે જીતે સહજે ટલેજી, વિસમ કુતર્ક પ્રકાર;		
દૂર નિકટ હાથી હણેજી, જિમ એ બઠર વિચાર.	મન૦	૧૧
હું પામ્યો સંશય નહીજી; મૂરખ કરે એ વિચાર;		
આલશુઆ ગુરુ શિષ્યનાજી, તે તો વચન પ્રકાર.	મન૦	૧૨
ધીજે તે પતિ આવવુંજી, આપ મતે અનુમાન;		
આગમને અનુમાનથીજી, સાચું લહે સુજ્ઞાન.	મન૦	૧૩
નહિ સર્વજ તે જૂજૂઆજી, તેહના જે વલી દાસ;		
લગતિ દેવની પણ કહીજી, ચિત્ર અચિત્ર પ્રકાશ.	મન૦	૧૪
દેવ સંસારી અનેક છેજી, તેની ભક્તિ વિચિત્ર;		
એક રાગ પર દ્રેષથીજી, એક મુગતિની અચિત્ર.	મન૦	૧૫
ઇન્દ્રિયાર્થ ગત બુદ્ધિ છેજી, જ્ઞાન છે આગમ હેત;		
અસંમોહ શુભ કૃતિ ગુણેજી, તેણે ફલ ભેદ સંકેત.	મન૦	૧૬

આદર ક્રિયા રતિ ઘણીજી, વિઘન ટલે મિલે લચ્છી;	
જિજ્ઞાસા બુધ-સેવનાજી, શુભ કૃતિ ચિન્હ પ્રત્યચ્છિ.	મન૦ ૧૭
બુદ્ધિ ક્રિયા ભવ ફલ દિએ, જ્ઞાન ક્રિયા શિર અંગ;	
અસંભોડ ક્રિયા દિયેજી, શીઘ્ર મુગતિ ફલ અંગ.	મન૦ ૧૮
પુદ્ગલ રચનાં કારમીજી, તિહાં જસ ચિત્ત ન લીન;	
એક માર્ગ તે શિવ તણોજી, ભેદ લહે જગદીન.	મન૦ ૧૯
શિષ્યભણી જિન દેશનાજી, કે જન પરિણુતિ ભિન્ન;	
કે મુનિની નય દેશનાજી, પરમાર્થ થી અભિન્ન.	મન૦ ૨૦
શબ્દ ભેદ ઝઘડો કિશ્યોજી, પરમારથ જો એક;	
કહો ગંગા કહો સુરનદીજી, વસ્તુ ફિરે નહિ છેક.	મન૦ ૨૧
ધર્મ ક્ષમાદિક પણુ મિટેજી, પ્રગટે ધર્મ સંન્યાસ;	
તો ઝઘડા ઝાંટા તણોજી, મુનિને કવણુ અભ્યાસ.	મન૦ ૨૨
અભિનિવેશ સઘલો ત્યજીજી, ચાર લહી જેણે દષ્ટિ;	
તે લહેશ્યે હવે પાંચમીજી, સુજસ અમૃત ઘન વૃષ્ટિ.	મન૦ ૨૩

સ્થિરા દષ્ટિની સજ્જાય-ઢાલ ૫ મી

દષ્ટિ ચિરા માંહે દર્શન નિત્યે, રત્નપ્રભા સમ જાણો રે;	
જ્ઞાંતિ નહિ વલી બોધ તે સૂક્ષ્મ, પ્રત્યાહાર વખાણો રે.	૧
એ શુણુ વીર તણો ન વિસાર્, સંભાર્ દિન રાત રે;	
પશુ ટાલી સુર રૂપ કરે જે, સમકિત ને અવદાત રે.	એ૦ શુણુ૦ ૨
બાલ ધૂલિ ઘર લીલા સરિખી, ભવ ચેષ્ટા ઇહાં ભાસે રે;	
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ઘટમાં સવિ પ્રકટે, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ પાસે રે.	એ૦ શુણુ૦ ૩
વિષય વિકારે ન ઇન્દ્રિય જોડે, તે ઇહાં પ્રત્યાહારો રે;	
કેવલ જ્યોતિ તે તત્ત્વ પ્રકાશે, શેષ ઉપાય અસારો રે.	એ૦ શુણુ૦ ૪
શીતલ અંદનથી પણુ ઉપન્યો, અગનિ દહે જિમ વનને રે;	
ધર્મ જનિત પણુ ભોગ ઇહાં તિમ, લાગે અનિષ્ટ તે મનને રે.	એ૦ શુણુ૦ ૫
અંશે હોએ ઇહાં અવિનાશી, પુદ્ગલ જલ તમાસી રે;	
ચિદાનંદ ઘન સુજસ વિલાસી, કિમ હોય જગનો આશી રે.	એ૦ શુણુ૦ ૬

કાંતા દષ્ટિની સજ્જાય-ઢાલ છઠી

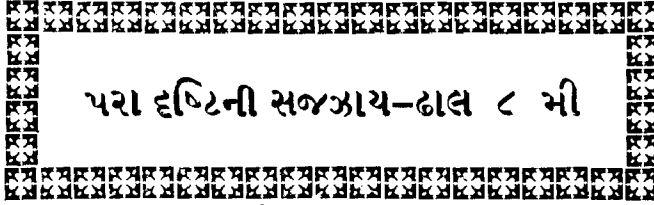
અચપલ રોગ રહિત નિષ્કુર નહિ, અદ્વ્ય હોય હોય નીતિ;
ગંધ તે સારો રે કાંતિ પ્રસન્નતા, સુરવર પ્રથમ પ્રવૃત્તિ.

ધન ધન શાસન શ્રી જીનવર તણું આંકણી.	૧
ધીર પ્રભાવી રે આગલે યોગથી, મિત્રાદિક યુત ચિત્ત;	
લાલ દષ્ટિનો રે દ્વંદ્વ અધૃષ્યતા, જન પ્રિયંતા હોય નિત્ય.	ધન૦ ૨
નાશ દોષનો રે નૃપતિ પરમ લહે, સમતા ઉચિત સંયોગ;	
નાશ વચરની રે બુદ્ધિ શતંભરા, એ નિષ્પન્નહ યોગ.	ધન૦ ૩
ચિન્હ યોગના રે જે પરચંથમાં, યોગા ચારય દિક્;	
પંચમ દષ્ટિ થકી સવિ જોડીયે, એહવા તેહ ગરિક્.	ધન૦ ૪
છટ્ઠી દિક્ રે હવે કાંતા કહું, તિહાં તારાલ-પ્રકાશ;	
તત્ત્વમીમાંસા રે દૃઢ હોએ ધારણા, નહિ અન્યશ્રુત વાસ.	ધન૦ ૫
મન મહિલાનું રે વહાલા ઉપરે, બીજાં કામ કરંત;	
તિમ શ્રુતધર્મે રે એહમાં મન ધરે, જ્ઞાનાક્ષેપકવંત.	ધન૦ ૬
એહવે જ્ઞાને રે વિઘન-નિવારણે, ભોગ નહિ ભવ હેત;	
નવિ ગુણ દોષ ન વિસય સ્વરૂપથી, મનગુણ અવગુણ ખેત.	ધન૦ ૭
માયા પાણી રે જાણી તેહને, લંઘી જાએ અડોલ;	
સાચું જાણી રે તે બીહતો રહે, ન ચલે ડામા ડોલ.	ધન૦ ૮
ભોગ તત્ત્વનો રે ઈમ ભવિ નવિ ટલે, જૂઠા જાણે રે ભોગ;	
તે એ દષ્ટિ ભવસાયર તરે, લહે વલી સુજસ સંયોગ.	ધન૦ ૯

પ્રભાદષ્ટિની સજ્જાય-ઢાલ ૭ મી

અર્ક પ્રભાસમ બોધ પ્રભામાં, ધ્યાન પ્રિયા એ દિક્,
તત્ત્વ તણી પ્રતિપત્તિ ઈહાં વલી, રોગ નહિ સુખ પુદ્ગિલ રે;
ભવિકા વીર વચન ચિત્ત ધરીએ. આંકણી.

સઘલું પરવશ તે દુઃખ લક્ષણ, નિજ વશ તે સુખ લહિએ;		
એ દષ્ટે આતમ ગુણ પ્રગટે, કહો સુખ તે કુણ કહિએ રે.	ભ૦	૨
નાગર સુખ પામર નવિ જાણે, વલ્લભ સુખ ન કુમારી;		
અનુભવ વિણ તિમ ધ્યાન તણું સુખ, કુણ જાણે નરનારી રે.	ભ૦	૩
એહ દષ્ટિમાં નિર્મલ જોધે, ધ્યાન સદા હોએ સાચું;		
દૂષણ રહિત નિરંતર જ્યોતિએ, રતન તે દીપે જાચું રે.	ભ૦	૪
વિષભાગક્ષય શાંતવાહિતા; શિવમારગ ધ્રુવ નામ;		
કહે અસંગ ક્રિયા ઇલાં યોગી, વિમલ સુજસ પરિણામ રે.	ભ૦	૫

પરા દષ્ટિની સજ્જાય-ઢાલ ૮ મી

દષ્ટિ આઠમી ચાર સમાધિ, નામ પરા તસ જાણુંજ;		
આપ સ્વભાવે પ્રવૃત્તિ પૂરણ, શશિસમ જોધ વખાણુંજ;		
નિરતિચાર પદ એહમાં યોગી, કહિએ નહિ અતિચારીજ;		
આરોહે આરૂઢે ગિરિને, તિમ એહની ગતિ ન્યારીજ.		૧
અંદન ગંધ સમાન ખિમા ઇલા, વાસકને ન ગવેસેંજ;		
આસંગે વર્જત વલી એહમાં, કિરિયા નિજ ગુણ લેખેજ;		
શિક્ષાથી જેમ રતન નિયોજન, દષ્ટિ લિત્ર તિમ એહોજ;		
તાસ નિયોગે કરણ અપૂર્વે, લહે મુનિ કેવલ ગેહોજ.		૨
ક્ષીણદોષ સર્વસ મહામુનિ, સર્વ લખિય ફલ ભોંગેજ;		
પર ઉપગાર કરી શિવસુખ તે, પામે યોગ અયોગેજ;		
સર્વ શત્રુ ક્ષય સર્વ વ્યાધિ લય, પૂરણ સર્વ સમીહોજ;		
સર્વ અરથ યોગે સુખ તેહથી, અનંત ગુણહ નિરીહોજ.		૩
ઉપસંહાર:-એ અડ દિઠ્ઠી કહી સંક્ષેપે, યોગ શાસ્ત્રસંકેતેજ;		
કુલ યોગીને પ્રવૃત્ત ચક્ર જે, તેહ તેણે હિત હેતેજ;		
યોગી કુલે જાયા તસ ધર્મે, અનુગત તે કુલ યોગીજ;		
અદ્વેષી ગુરૂ-દેવ-દ્વિજ-પ્રિય, દયાવંત ઉપયોગીજ.		૪
શુશ્રુષાદિક (અડ) ગુણ સંપૂરણ; પ્રવૃત્ત ચક્ર તે કહિયેજ;		
યમદ્વય-લાભી પરદુગ અર્થી, આદ્ય અવચક લહિયેજ;		
ચાર અહિંસાદિક યમ ઇચ્છા, પ્રવૃત્તિ ચિરસિદ્ધિ નામેજ,		
શુદ્ધ રૂપે પાદ્યે અતિચારહ, ટાલે ફલ પરિણામેજ.		૫

કુલ-યોગીને પ્રવૃત્ત ચક્રને, શ્રવણ શુદ્ધિ ક્ષપતણ,
 યોગ દષ્ટિ ગૂંથે હિત હોવે, તેણે કહી એ વાતણ;
 શુદ્ધ ભાવ ને સૂની કિરીયા, બેહુના અંતર કેતોણ. ૧
 ઝલહલતો સૂરજ ને ખજૂઓ, તાસ તેજમાં જેતોણ.
 શુદ્ધ ભાવ એ તેહને કહિયે, જેહશું અંતર ભાંજેણ,
 જેહશું ચિત્ત પટંતર હોવે, તેહશું શુદ્ધ ન છાજેણ;
 યોગ્ય અયોગ્ય વિભાગ અલહંતે, કહસ્યે મોટી વાતોણ;
 ખમસ્યે તે પંડિત-પરસદમાં, મુષ્ટિ-પ્રહાર ને લાતોણ. ૭
 સભા ત્રણ શ્રોતા શુણ અવશુણ, નંદીસૂત્રે ઢીસે ણ,
 તે જાણી એ ગ્રંથ યોગ્યને, દેજે સુશુણ જગીશેણ;
 લોક પૂરજો નિજ નિજ ઇચ્છા, યોગ ભાવ ગુણ રચણેણ,
 શ્રી નયવિજય વિબુધ પય સેવક, વાચક જસને વચણેણ. ૮

૪૩

અહાર પાપસ્થાનકની સજ્જાય હાલ-૧૮

૧-હિંસા પાપસ્થાનકની સજ્જાય

‘પાપસ્થાનક પહિલું’ કહ્યું રે, હિંસા નામે દુરંત;
 મારે જે જગ-જીવને રે, તે લહે મરણ અનંત રે. ૧
 પ્રાણી જિનવાણી ધરો ચિત્ત. આંકણી.
 માત પિતાદિ અનંતનાં રે, પામે વિયોગ તે મંદ;
 દારિદ્ર હોહન નવિ ટલે રે, મિલે ન વલલ વૃંદ રે. પ્રાણી૦ ૨
 હોએ વિપાકે દશ ગણું રે, એકવાર કિયું કર્મ;
 શત સહસ કોડિ ગમે રે, તીવ્ર ભાવના મર્મ રે. પ્રાણી૦ ૩
 મર કહેતા પણ દુઃખ હુવે રે, મારે કિમ નવિ હોય ?
 હિંસા ભગિની અતિ ખુરી રે, વૈશ્વાનરની જોય રે. પ્રાણી૦ ૪
 તેહને જોરે જે હુઆ રે, રૌદ્ર-ધ્યાન પ્રમત્ત;
 નરક અતિથિ તે નૃપ હુઆ રે, જિમ સુભૂમ પ્રહત્ત રે. પ્રાણી૦ ૫
 રાય વિવેક કન્યા ક્ષમા રે, પરણાવે જસ સાય;
 તેહ થકી ફરે ટલે રે, હિંસા નામ બલાય રે. પ્રાણી૦ ૬

૨-મૃષાવાદ પાપસ્થાનકની સજાયા

બીજું પાપનું સ્થાન, મૃષાવાદ હુધ્યાન;	
આજ હો છંડો રે ભવિ મંડો ધર્મશું પ્રીતડીજી.	૧
વૈર-ખેદ-અવિશ્વાસ, એહથી દોષ અભ્યાસ;	
આજ હો થાયે રે નવિ જાયે વ્યાધિ અપશ્યથીજી.	૨
રહિવું કાલિક સૂરિ, પરિજન વચન તે ભૂરિ;	
આજ હો સહવું રે નવિ કહવું જીઠ ભયાદિકેજી.	૩
આસન ધરત આકાશ, વસુ નૃપ હુઓ સુપ્રકાશ;	
આજ હો જૂઠે રે સુર રૂઠે ઘાલ્યો રસાતલેજી.	૪
જે સત્ય વ્રત ધરે ચિત્ત, હોય જગમાંહિ પવિત્ત;	
આજ હો તેહને રે, નહિ ભય સુર વ્યંતર-ચક્ષથીજી.	૫
જે નવિ ભાખે અલીક, જોલે ઠાવું ઠીક;	
આજ હો ટેકે રે, સુવિવેકે સુજસ તે સુખ વરેજી.	૬

૩-અદત્તાદાન પાપસ્થાનકની સજાયા

ચોરી વ્યસન નિવારીયે, પાપસ્થાનક હો ત્રીજું કહ્યું ઘોર કે;	
ઇહભવિ પરભવિ હુઃખ ઘણાં, એહ વ્યસને હો પામે જગ ચોર કે.	ચોરી૦ ૧
ચોર તે પ્રાયે દરિદ્રી હુયે, ચોરીથી હો ધન ન રહે રે નેટ કે;	
ચોરનો કોઈ ઘણી નહિ, પ્રાયે ભૂખ્યું હો રહે ચોરનું પેટ કે.	ચોરી૦ ૨
જિમ જલમાંહિ નાંખીયો, તલે આવે હો જલ ને અય ગોલ કે;	
ચોર કઠોર કરમ કરી, જાયે નરકે હો તિમ નિપટ નિટોલ કે.	ચોરી૦ ૩
નાહું પડ્યું વલી વીસયું, રહ્યું રાખ્યું હો થાપણ કયું જેહ કે;	
તૃણ તુસ માત્ર ન લીજીયે; અણુ દીધું હો કિહાં કોઈનું તેહ કે.	ચોરી૦ ૪
દૂરે અનર્થ સકલ ટલે, મિલે વાહલા હો સઘલે જસ થાય કે;	
સુર સુખનાં હુએ ભેટણાં, વ્રત ત્રીજી હો આવે જસ દાય કે.	ચોરી૦ ૫

ત્યજ ચોર પણું ચોરતાં, હુએ દેવતા રોહિણીયો જેમ કે;
એહ મતથી સુખ જસ લહે, વલી પ્રાણી હો વહે પુણ્યશ્યુ' પ્રેમ કે. ચોરી૦ ૬

૪-અબ્રહ્મચર્ય પાપસ્થાનકની સજ્જાય

પાપસ્થાનક ચોથું વર્જિએ, દુર્ગતિ મૂલ અલંભ;		
જગ સવિ મૂંઝયો છે એહમાં, છાંડે તેહ અચંભ.	પાપ૦	૧
રૂડું લાગે રે એ ધુરેં, પરિણામે અતિ અતિ કુર;		
ફલ કિંપાકની સારિખું, વરજે સજ્જન દૂર.	પાપ૦	૨
અધર વિદ્રૂમ સ્મિત કુલડાં, કુચ ફલ કઠિન વિશાલ;		
રામા દેખી ન રાચિયે, એ વિષવેલિ રસાલ.	પાપ૦	૩
પ્રબલ જવલિત અચ-પૂતલી, આલિંગન ભલું તંત;		
નરક દુવાર નિતાંબિની, જઘન-સેવન તે દુરંત.	પાપ૦	૪
દાવાનલ ગુણ-વન તણો, કુલ મશીકૂચક એહ;		
રાજધાની મોહરાયની, પાતક કાનન-મેહ.	પાપ૦	૫
પ્રભુતાયે હરિ સારિખો, રૂપે રચણ અવતાર;		
સીતાએ રે રાવણુ યથા, છાંડવો પરનર નારિ.	પાપ૦	૬
દશ શિર રજ રોલીયાં, રાવણુ વિવશ અબંભ;		
રામે ન્યાયે રે આપણો, રોપ્યો જગિ જય થંભ.	પાપ૦	૭
પાપ બંધાએ રે અતિ ઘણાં, સુકૃત સકલ ક્ષય જાય;		
અબ્રહ્મચારીનું ચિંતવ્યું, કદિય સફલ નવિ થાય.	પાપ૦	૮
મંત્ર ફલે જગિ જસ વધે, દેવ કરે રે સાનિધ;		
બ્રહ્મચર્ય ધરે જે નરા; તે પામે નવ વિધ.	પાપ૦	૯
શેઠ સુદર્શન ને ટલી, શૂલિ સિંહાસન હોય;		
ગુણ ગાયે ગગને દેવતા, મહિમા શીલનો જોય.	પાપ૦	૧૦
મૂલ ચારિત્રનું એ ભલું, સમકિત-વૃદ્ધિ-નિદાન;		
શીલ સલિલ ધરે જિકે, તસ હુએ સુજસ વખાણ.	પાપ૦	૧૧

૫-પરિગ્રહ પાપસ્થાનકની સજ્જાય

પરિગ્રહ મમતા પરિહરો, પરિગ્રહ દોષનું મુલ, સદૃણે;
પરિગ્રહ જેહ ધરે ઘણો, તસ-તપ-જપ પ્રતિકૂલ.

પરિગ્રહ મમતા પરિહરો	આંકણી.	
નવિ પલટે મૂલ શશિથી, માર્ગી કદિય ન હોય;	સદ્ભૂ,	
પરિગ્રહ ગ્રહ છે અભિનવો, સહુને દિએ દુઃખ સોય.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૨
પરિગ્રહ મદ ગુરૂ અત્તણે, ભવમાહિ પડે જત;	સદ્ભૂ,	
યાન પાત્ર જિમ સાયરે, ભારાકાંત અત્યંત.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૩
જ્ઞાન-ધ્યાન-હય ગય વરે, તપ જપ શ્રુત પરીતંત;	સદ્ભૂ,	
છોડે પ્રથમ પ્રભુતા લહે, મુનિ પણ પરિગ્રહ વંત.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૪
પરિગ્રહ ગ્રહ વશે લિંગિયા, લે કુમતિ રજ સીસ;	સદ્ભૂ;	
જિમ તિમ જગિ ભવતા ફિરે, ઉનમત હુઈ નિસદ્દીસ.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૫
તૃપતો ન જીવ પરિગ્રહે, ઈંધણથી જિમ આગ;	સદ્ભૂ,	
તૃણા દાહ તે ઉપશમે, જલ સમ જ્ઞાન વૈરાગ.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૬
તૃપતો સગર સુતે નહિ; ગોધનથી ફૂંચી કર્ણ;	સદ્ભૂ,	
તિલક શેઠ વલી ધાન્યથી, કનકે નંદ સકર્ણ.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૭
અસંતુષ્ટ પરિગ્રહ ભર્યા, સુખીયા ન ઈંદ-નરિંદ;	સદ્ભૂ,	
સુખી એક અપરિગ્રહા, સાધુ સુજસ સમ કંદ.	સદ્ભૂ.	૫૦ ૮

૬-ક્રોધ પાપસ્થાનકની સજ્જાય

ક્રોધ તે બોધ નિરોધ છે, ક્રોધ તે સંયમ ઘાતી રે;		
ક્રોધ તે નરકનું બારણું, ક્રોધ દુરિત પક્ષપાતી રે.	પાપ૦	૧
પાપ સ્થાનક છટ્ટું પરિહરો, મન ધરી ઉત્તમ ખંતી રે;		
ક્રોધ ભુજંગની જાંજીલી, એહ કહી જયવંતી રે.	પાપ૦	૨
પૂરવ કોડિ ચરમ ગુણે, ભાવ્યો છે આતમા જેણે રે;		
ક્રોધ વિવશ હુંતાં દોય ઘડી, હારે સવિ ફલ તેણે રે.	પાપ૦	૩
બાલે તે આશ્રમ આપણો, ભજતાં અન્ય ને દાહે રે;		
ક્રોધ કૃશાનું સમાન છે, ટાલે પ્રશમ પ્રવાહે રે.	પાપ૦	૪
આકોશ-તર્જના-ઘાતના, ધર્મબ્રશને ભાવે રે;		
અગ્નિમ અગ્નિમ વિરહથી, લાભ તે શુદ્ધ સ્વભાવે રે.	પાપ૦	૫
ન હોય ને હોય તો ચિર નહિ, ચિર રહે તો ફલ છેહો રે;		
સજ્જન ક્રોધ તે એહવો, જેહવો દુરજન નેહો રે.	પાપ૦	૬

કોધી મુખે કટુ બોલણા, કંટકિઆ કુદ્દ સાખી રે;
 અઢીઠ કદ્યાણુ કરા કહ્યાં, દોષ તર શત શાખી રે. પાપ૦ ૭
 કુરગડુ ચઉતપ કરા, ચરિત સુણી શમ આણો રે;
 ઉપશમ સાર છે પ્રવચને, સુજસ વચન એ પ્રમાણો રે. પાપ૦ ૮

૭-માન પાપસ્થાનકની સજ્જાય

પાપસ્થાનક કહે સાતમું શ્રી જિનરાજ એ,
 માન માનવને હોય દુરિત શિરતાજ એ;
 આઠ શિખર ગિરિરાજ તણાં આડાં વલે;
 નાવે વિમલાલોક તિહાં કિમ તમ ટલે ? ૧
 પ્રજ-મદ તપ-મદ વલી ગોત્ર મદે ભર્યા,
 આજીવિકા મદવંત ન મુક્તિ અંગી કર્યા,
 ક્ષયોપશમ અનુસારે જો એહ શુણુ વહે;
 રથો મદ કરવો એહમાં ? નિર્મદ સુખ લહે. ૨
 ઉચ્ચ ભાવ દગ દોષે મદ-જવર આકરો,
 હોય તેહનો પ્રતિકાર કહે મુનિવર ખરો;
 પૂર્વ પુરુષ સિંધુરથી લઘુતા ભાવવું,
 શુદ્ધ ભાવન તે પાવન શિવ-સાધન નવું. ૩
 માને ખોયું રાજ્ય લંકાનું રાવણે,
 નરનું માન હરે હરિ આવી ઐરાવણે;
 સ્થૂલિ ભદ્ર શ્રુત-મદથી પામ્યા વિકાર એ,
 માને જીવને આવે નરક અધિકાર એ. ૪
 વિનય-શ્રુત-તપ-શીલ વિવર્ગ હણે સવે,
 માન તે જ્ઞાનનો ભંજક હોવે ભવો ભવે;
 લૂંપક છેક વિવેક-નયનનો માન છે,
 એહ જે છાંટે તાસ ન દુઃખ રહે પછે. ૫
 માને બાહુબલી વરસ લગે કાઉરસગ્ગ રહ્યા,
 નિર્મલ ચક્રી સેવક દોય મુનિ સમ કહ્યા,
 સાવધાન ત્યજી માન જે ધ્યાન ધવલ ધરે;
 પરમા-સુજસ-રમા તસ આલિંગન કરે. ૬

૮-માયા પાપસ્થાનકની સજ્ઞાય

પાપ સ્થાનક આઠમું કહ્યું, સુણો સંતાળ !

છાંડો માયા મૂલ; ગુણવંતાળ;

- કષ્ટ કરે વ્રત આદરે, સુણોં માયાએ તે પ્રતિકુલ. ગુણવંતાળ. ૧
- નગન માસ ઉપવાસીઆ, સુણોં સીજ લીયે કુશ અન્ન; ગુણ ૦
- ગર્ભ અનંતા પામશે, સુણોં જો છે માયા મગ્ન. ગુણ ૦ ૨
- કેશ-લોચ મલ ધારણા, સુણોં ભૂમિ શય્યા વ્રત યાગ; ગુણ ૦
- સુકર સકલ છે સાધુને, સુણોં દુષ્કર માયા-યાગ. ગુણ ૦ ૩
- નયન-વચન-આકારનું, સુણોં ગોપન માયા વંત; ગુણ ૦
- જેહ કરે અસતી પરે, સુણોં તે નહિ હિતકર તંત. ગુણ ૦ ૪
- કુસુમ પુરે ઘરે શેઠ્યે, સુણોં હેડે રહ્યો સંવિર; ગુણ ૦
- ઉપરિ તસ ખીજે રહ્યો, સુણોં મુદ્દલ પણ સુગુણ. ગુણ ૦ ૫
- દંભી એક નિંદા કરે, સુણોં ખીજે ઘરે ગુણ રાગ; ગુણ ૦
- પહેલાને લવ દુસ્તર કહે, સુણોં ખીજને કહે વલી તાગ; ગુણ ૦ ૬
- વિધિ નિષેધ નવિ ઉપદિશે, સુણોં એકાંતે લગવંત; ગુણ ૦
- કારણે નિઃકપટી હવું-સુણોં એ આણા છે તંત. ગુણ ૦ ૭
- માયાથી અલગા ટલો, સુણોં જિમ મિલો મુગતિસ્થું રંગ. ગુણ ૦
- સુજસ વિલાસ સુખી રહો. સુણોં લક્ષણ આવે અંગ. ગુણ ૦ ૮

૯-લોભ પાપસ્થાનકની સજ્ઞાય

- જરે મારે, લોભ તે દોષ અથોત, પાપસ્થાનક નવમું કહ્યું; જરેજ. ૧
- જરે મારે સર્વ વિનાશનું મુલ, એહથી કુણે ન સુખ લહ્યું. જરેજ. ૧
- જરે મારે સુણિયે બહુ લોભાંધ, ચક્રવર્તી હરિની કથા; જરેજ. ૨
- જરે મારે પામ્યા કટુક વિચાક, પીવત રક્ત જ લો યથા. જરેજ. ૨
- જરે મારે નિર્ધનને શતચાહ, શત લહે સહસ લોભિએ; જરેજ. ૩
- જરે મારે સહસ લહે લખ લોભ, લખ લાભ્યે મન કોડીએ. જરેજ. ૩

જીરે મારે કોટીશ્વર નૃપ ઋદ્ધિ, નૃપ ચાહે ચક્રીપણું; જીરેજી	
જીરે મારે ચાહે ચક્રી સુરભોગ, સુર ચાહે સુરપતિપણું. જીરેજી.	૪
જીરે મારે મૂલે લઘુપણે લોભ, વાધે સરાવ પરિસહી; જીરેજી.	
જીરે મારે ઉત્તરાધ્યયને અનંત, ઇચ્છા આકાશ સમી કહી; જીરેજી.	૫
જીરે મારે સ્વયંભૂરમરણ સમુદ્ર, કોઈ જે અવગાહી શકે; જીરેજી.	
જીરે મારે તે પણુ લોભ-સમુદ્ર, પાર ન પામે બલ થકે. જીરેજી.	૬
જીરે મારે કોઈક લોભને હેત, તપ શ્રુત જે હારે જડા; જીરેજી.	
જીરે મારે કાગ-ઉડાવણુ હેત, સુરમણિ નાંખે તે ખડા. જીરેજી.	૭
જીરે મારે લોભ ત્યજે તે ધીર, તસ સવિ સંપત્તિ કિંકરી; જીરેજી.	
જીરે મારે સુજસ સુપુણ્ય વિલાસ, ગાવે તસ સુર સુંદરી. જીરેજી.	૮

૧૦-રાગ પાપસ્થાનકની સજ્જાય

પાપસ્થાનક દશમું કહ્યું રાગ રે, કુણ્ણિ ન પામ્યો તેહનો તાગ રે;	
રાગે વાહ્યા હરિ હર બંભારે, રાગે નાચે કરેચ અચંભારે.	૧
રાગ કેસરી છે વડ રાજ રે, વિષયાભિલાષ તો મંત્રી તાબરે;	
જેહના છોડ ઇન્દ્રિય પંચો રે, તેહનો કીધો એ સકલ પ્રપંચો રે.	૨
જેહ સદ્ગામ વશ હુઈ જાશ્યે રે, તે અપ્રમત્તતા શિખરે વાશ્યે રે;	
ચરણધર્મ-નૃપ શૈલે વિવેકે રે, તેહશ્યું ન ચલે રાગી ટેકેરે.	૩
બીજા તે સવિ રાગે વાહ્યા રે, એકાદશ ગુણઠાણે ઉમાહ્યા રે;	
રાગે પાડયા તે પણુ ખૂતા રે, નરક નિગોદે મહા દુઃખ જીવતા રે.	૪
રાગ-હરણુ-તપ-જપ શ્રુત ભાખ્યારે, તેહથી પણિ જેણે ભવફલ ચાખ્યારે;	
તેહનો કોઈ ન છે પ્રતિકારો રે, અમિય હુવે વિષ તિહાં શ્યો ચારો રે.	૫
તપ બલે છૂટા તરણું તાણી રે, કંચન કોટી આસાદાભૂતિ નાણી રે;	
નંદિષેણુ પણુ રાગે નડિયા રે, શ્રુત નિધિ પણુ વેશ્યાવશ પડિયાં રે.	૬
બાવીસ જિન પણુ રહી ઘર વાસે રે, વરત્યા પૂરવ રાગ-અભ્યાસે રે;	
વજ્ર બંધ પણુ જસ બલે ત્રુટે રે, નેહ તાંતુથી તેહ ન છુટે રે.	૭
દેહ ઉચ્ચાટન અગ્નિનું દહવું રે, ઘણુ કુટ્ટન એ સવિદુઃખ સહવું રે;	
અતિ ઘણું રાતિ જે હોય મજિદ્દઠ રે, રાગ તણો ગુણુ એહજ દિદ્દઠરે	૮
રાગ ન કરજો કોઈ નર કિણશ્યું રે, નવિ રહેવાય તો કરજો મુનિશ્યું રે;	
મણિ જિમ ક્ષણિ વિષનું તિમ તેહો રે, રાગનું ભેષજ સુજસ સનેહો રે.	૯

૧૧-દ્રેષ પાપસ્થાનકની સજ્ઞાય

દ્રેષ ન ધરિએ લાલત દ્રેષ ન ધરિયે. દ્રેષ તજ્યાથી લાલન;	
શિવસુખ વરિયે લાલન શિવસુખ વરિયે;	
પાપસ્થાનક એ ઇગ્યારમું કુડું, દ્રેષ રહિત ચિત્ત હોએ સવિ રૂડું, લાલન.	૧
ચરણ કરણ ગુણ બની ચિત્રશાલી, દ્રેષ ધૂમે હોય તે સવિ ટાલી લાં તેં	૨
દોષ બેંતાલીસ શુદ્ધ-આહારો, ધુમ્ર, દોષે હોય, પ્રબલ વિકારો. લાં પ્રં	૩
ઉત્ર વિહાર ને તપ-જપ-કિરિયા, કરતા દ્રેષે તે, ભવ માંહે કિરિયા. લાં ભવં	૪
યોગનું અંગ અદ્રેષ છે પહિલું, સાધન સવિ લહે, તેહથી વહેલું લાં તેહથીં	૫
નિરગુણ તે ગુણવંત ન જાણે; ગુણવંત તે ગુણ, ધર્માદ્રેતાણે. લાં દ્રેષં	૬
આપ ગુણી ને વલી ગુણ રાગી, જગ માંહે તેહની કીરતી જાગી. લાં કીં	૭
રાગ ધરિજે જિહાં ગુણ લહિયે, નિરગુણ ઉપરે ઉપરે સમચિત્ત રહિયે. લાં સં	૮
ભવ ચિતિ ચિંતન સુજસ વિલસે, ઉત્તમના ગુણ એમ પ્રકાશે. લાં એં	૯

૧૨-કલહ પાપસ્થાનકની સજ્ઞાય

કલહ તે બારમું પાપતું સ્થાન, દુર્ગતિ-વનનું મૂલ-નિદાન;	
સજ્જન સાંભલો મહોટો રોગ કલહ કામલો આંકણી.	
હંત કલહ જે ધર માંહે હોય, લચ્છી નિવાસ તિહાં નવિ જોય. સાજનં	૧
શું સુંદરી તું ન કરે સાર ? ન કરે નાપે કાંઈ ગમાર; સાજનં	
ક્રોધ મુખી તું તુજને ધિક્કાર, તુજથી અધિકો કુણ કલિકાર. સાજનં	૨
સાહમું બોલે પાપિણી નિત્ય, પાપી તુજ પિતા જુઓ ચિત્ત; સાજનં	
હંત કલહ ઇમ જેહને થાય, તે હંપતિને સુખ કુણ કાય. સાજનં	૩
કાંટે કાંટે થાયે વાડ, બોલે બોલે વાધે રાડ; સાજનં	
જાણીને મૌન ધરે ગુણવંત, તે સુખ પામે અતુલ અનંત. સાજનં	૪
નિત્ય કલહણ કોહણ સીલ, ભંડણ સીલ વિવાહ ન શીલ; સાજનં	
ચિત્ત ઉતાપ ધરે જે એમ, સંયમ કરે નિરર્થક તેમ. સાજનં	૫

કલહ કરીને ખપાવે જેહ, લઘુ ગુરુ આરાધક હોય તેહ; સાજન૦
 કલહ સમાવે તે ધન ધન, ઉપશમ સાર કહ્યું સામનન. સાજન૦ ૬
 નારદ નારિ નિર્દય ચિત્ત, કલહ ઉદ્ધરે ત્રિભુ નિત્ય; સાજન૦
 સજ્જન સુજસ-સુશીલા મહંત, વારે કલહ સ્વભાવે સંત. સાજન૦ ૭

૧૩-અભ્યાખ્યાન પાપસ્થનાક સજ્જાય

પાપસ્થાનક તે તેરમું છાંડીયે, અભ્યાખ્યાન દુરંતોલ;
 અછતાં આલ તે પરનાં ઉચ્ચરે, દુઃખ પામે તે અનંતોલ. ૧
 ધન ધન તે નર જે જિનમત ધરે. આંકણી.
 અછતે દોષે રે અભ્યાખ્યાન જે, કરે ન ધુરે ઠાણોલ;
 તે તે દોષે રે તેહને દુઃખ હોવે, ઇમ ભાખે જિન ભાણોલ. ધન૦ ૨
 જે બહુ-મુખરી રે વળી ગુણ મત્સરી, અભ્યાખ્યાની હોયલ;
 પાતક લાગે રે અણકીધાં સહી, તે કીધું સવિ ખોયલ. ધન૦ ૩
 મિથ્યામતીની રે દશ સંજ્ઞા જિકે, અભ્યાખ્યાનના ભેદોલ;
 ગુણ અવગુણોનો રે જે કરે પાલટો, તે પામે બહુ ખેદોલ. ધન૦ ૪
 પરને દોષ ન અછતાં દીજિયે, પીળયે જે જિન-વાણીલ;
 ઉપશમ-રસસ્યું રે ચિત્તમાં ભીંળયે, કીળયે સુજસ કમાણીલ. ધન૦ ૫

૧૪-પૈશુન્ય પાપસ્થાનકની સજ્જાય

પાપસ્થાનક હો કે ચૌદમું આકરું, પિશુનપણાતું હો કે વ્યસન છે અતિખુરું;
 અશન માત્રનો હો કે શુકન કૃત્સ છે, તેહથી ભૂંડો હો કે પિશુન લવે પછે. ૧
 બહુ ઉપકરિયે હો કે પિશુનને પરિપરિ, કલહનો દાતા હો કે હોય તે ઉપરિ;
 દ્વેષે ઘેરો હો કે વાયસ ઉજલો, કિમ હોયે પ્રકૃતે હો કે જે છે સામલો? ૨
 તિલહ તિલત્તણ હો કે નેહ છે ત્યાં લગે, નેહ વિણુઠે હો કે ખલ કહીયે જગે;
 ઇમ નિસ્નેહી હો કે નિરદય હૃદયથી, પિશુનની વાર્તા હો કે નવી જાયે કથી. ૩
 ચાડી કરતા હો કે વાડી ગુણ તણી, સૂકે ચૂકે હો કે ખેતી પુણ્ય તણી;
 કોઈ નવિ દેખે હો કે વદન તે પિશુન તણું, નિરમલ કુલને હો કે દિયે તે કલંક ઘણું. ૪

જિમ સજ્જન ગુણ હો કે પિશુનને દૂષિયે, તિમતિણે સહજે હોકે ત્રિભુવન ભૂષિયે;
ભરમે માંજયો હો કે દર્પણ હોય ભલો; સુજસ સવાઈ હોકે સજ્જન સુકલતિલો. ૫

૧૫-રતિ અરતિ પાપસ્થાનકની સજ્જાય

જિહાં રતિ કોઈક કારણેજી, અરતિ તિહાં પણ હોય;
પાપસ્થાનક તે પન્નરમુંજી, તિણે એ એક જ જોય.

- સુગુણનર સમજો ચિત્ત મઝાર. આંકણી. ૧
- ચિત્ત અરતિ રતિ પાંખશ્યુંજી, ઉડે પંખી રે નિત્ય;
પિંજર શુદ્ધ સમાધિમેજી, હુંધ્યો રહે તે મિત્ત. સુગુણનર૦ ૨
- મન પારદ ઉડે નહિજી, પામી અરતિ-રતિ આગ;
તો હૂયે સિદ્ધિ કલ્યાણનીજી, ભાવક જાયે ભાગ. સુગુણનર૦ ૩
- રતિ વશે અરતિ કરીજી, ભૂતારત હોય જેહ;
તસ વિવેક આવે નહીજી, હોય ન દુઃખલો છેહ. સુગુણનર૦ ૪
- નહી રતિ-અરતિ છે વસ્તુથીજી, તે ઉપજે મન માંહિ;
અંગ જ વદ્ધલ સુત હુઓજી, ચૂકાદિક નહિ કાંઈ. સુગુણનર૦ ૫
- મન કલપિત રતિ અરતિછેજી, નહિ સત્ય પર્યાય;
નહિ તો વેચી વસ્તુમાંજી; કિમ તે સવિ મિટિ જાય. સુગુણનર૦ ૬
- જેહ અરતિ-રતિ નવિ ગણેજી, સુખ દુઃખ હોય સમાન;
તે પામે જસ સંપદાજી, વાધે જગિં તસ વાન. સુગુણનર૦ ૭

૧૬-પર-પરિવાદ પાપસ્થાનકની સજ્જાય

- સુંદર પાપસ્થાનક તજો સોલમું; પરનિંદા અસરાલ હો !
નિંદક જે સુખરી હુવે, તે ચોથો ચંડાલ હો. સુંદર૦ ૧
- સુંદર જેહને નિંદાનો ઢાલ છે, તપ કિરિયા તસ ફેક હો;
સુંદર દેવ કિલખીષ તે ઉપજે, એહ ફલ રોકા રોક હો. સુંદર૦ ૨
- સુંદર ક્રોધ અજીરણ તપતાણું, જ્ઞાન તાણું અહંકાર હો;
પરનિંદા કિરિયા તાણું, વમન અજીર્ણ આહાર હો. સુંદર૦ ૩

સુંદર નિંદાનો જેહ સ્વભાવ છે, તાસ કથન નવિ નિંદ હો;
 સુંદર નામ ધરીજે નિંદા કરે, તેહ મહા મતિમંદ હો. સુંદર૦ ૪
 સુંદર રૂપન કોઈનું ધારીયે, દાખીયે નિજ નિજ રંગ હો;
 સુંદર તેહ માંહિ કોઈ નિંદા નહિ, બોલે બીજું અંગ હો. સુંદર૦ ૫
 સુંદર એહ કુશીલને ઈમ કહે, કોપ હુઓ જેહ ભાખે હો;
 સુંદર તેહ વચન નિંદકનો તણું, દશ વૈકલિક સાખે હો. સુંદર૦ ૬
 સુંદર દોષ નજરથી નિંદા હુએ; શુભ નજરે હુએ રાગ હો;
 સુંદર જગ સવિ ચલે માદલ-મડયો, સર્વ શુભી-વીતરાગ હો. સુંદર૦ ૭
 સુંદર નિજ મુખ કનક કચોલડે, નિંદક પરિમલ લેઈ હો;
 સુંદર જેહ ઘણા પર શુભ અહે, સંત તે વિરલા કોઈ હો. સુંદર૦ ૮
 સુંદર પરપરિવાદ વ્યસન તજો, મ કરો નિજ ઉત્કર્ષ હો;
 સુંદર પાપ કરમ ઈમ સવિ ટલે, પામે સુજસ તે હર્ષ હો. સુંદર૦ ૯

૧૭-માયા-મૂળવાદ પાપસ્થાનકની સંજ્ઞાય

સત્તરમું પાપનું કામ, પરિહરજે સદ્ગુણ ધામ;
 જિમ વાધે જગમાં મામ હો લાલ, માયા-
 મોસ નવિ કીજયે. આંકણી. ૧
 એ તો વિષને વલીય વધાર્યું, એ તો શસ્ત્રને અવલું ધાર્યું;
 એ તો વાઘનું બાલ વઝાર્યું હો લાલ. માયા૦ ૨
 એ તો માયી ને મુસા વાઘ, થઈ મોટા કરે ચ કંગાઈ;
 તસ હેઠે ગઈ ચતુરાઈ હો લાલ. માયા૦ ૩
 બગલાં પરે પગલાં ભરતાં, થોડું બોલે જાણે મરતાં;
 જગ ધંધે ઘાલે ફિરતાં હો લાલ. માયા૦ ૪
 જે કપટી બોલે જુહું, તસ લાગે પાપ અપૂહું;
 પંડિતમાં હોય મુખ ભૂંડું હો લાલ. માયા૦ ૫
 દંભીનું જૂહું મીહું, તે નારી ચારિત્રે દીહું;
 પણ તે છે દુર્ગતિ ચીહું હો લાલ. માયા૦ ૬
 તેણે ત્રીજે મારગ ભાખ્યો, વેષ નિંદે દંભે રાખ્યો;
 શુદ્ધ ભાષકે શમ-સુખ ચાખ્યો હો લાલ. માયા૦ ૭

જુહું' બોલી ઉઠર જે ભરવું, કપટીને વેષે કરવું;	
તે જમવારે રથું' કરવું ? હો લાલ. માયા૦	૮
પંડે જાણે તો પણ દંભે, માયા-મોસને અધિક અચંભે;	
સમકિત દૃષ્ટિ મન થંભે હો લાલ. માયા૦	૯
શ્રુત મર્યાદા નિરધારી, રહ્યા માયા મોસ નિવારી;	
શુદ્ધ ભાષકની બલિહારી હો લાલ. માયા૦	૧૦
જે માયાએ જુહું ન બોલે, જગ નહિ કોઈ તેહને તોલે;	
તે રાજે સુજસ અમોલે હો લાલ. માયા૦	૧૧

૧૮-મિથ્યાત્વશલ્ય પાપસ્થાનકની સજ્જાય

અઢારમું' જે પાપનું' થાનક, તે મિથ્યાત્વ પરિહરીયેજી;	
સત્તરથી પણ તે એક ભારી, હોય તુલાયે બે ધરીયેજી;	
કષ્ટ કરે પરિપરિ દમો અપ્પા, ધર્મ અર્થે ધન ખરચોજી;	
પણ મિથ્યાત્વ છતે તે જુહું', તિણે તેહથી તુમે વિરમોજી.	૧
કિરીયા કરતાં ત્યજતો પરિજન, દુઃખ સહતો મન રીજેજી;	
અંધ ન જીતે પરની સેના, તિમ મિથ્યાદૃષ્ટિ ન સીજેજી;	
વીરસેન સુરસેન દૃષ્ટાંતે; સંમકિતની નિચુકતેજી;	
બેઈને ભલી પરે મન ભાવો, એહ અરથ વર ચુકતે'જી.	૨
ધમ્મે અધમ્મ-અધમ્મે ધમ્મહ, સન્ના મગ્ગે ઉમગ્ગાજી;	
ઉન્નાર્ગે મારગની સન્ના, સાધુ અસાધુ સંલગ્ગાજી;	
અસાધુમાં સાધુની સન્ના, જીવે અજીવ અજીવે જીવ વેદોજી;	
મુત્તે' અમુત્ત અમુત્તે' મુત્તિહ, સન્ના એ દશ ભેદોજી.	૩
અભિગ્રહિક નિજનિજ મતે અભિગ્રહ,	
અનભિગ્રહિક સહુ સરિખાજી;	
અભિનિવેશી જાણતો કહે જુહું', કરે ન તત્ત્વ પરિખાજી;	
સંશય તે જિન વચનની શંકા, અવ્યકતે' અનાભોગાજી;	
એ પણ પાંચ ભેદ છે વિશ્રુત, જાણે સમજી લોગાજી.	૪
લોક લોકોત્તર ભેદ એ ષડ્વિધ; દેવ-ગુરૂ વલી પર્વજી;	
સંગતિ તિહાં લૌકિક ત્રિણ આદર, કરતા પ્રથમ તે ગર્વજી;	

લોકોત્તર દેવ માને નિયાણું, ગુરૂ જે લક્ષણ-હીણાળ;
 પર્વ નિષ્ટે' ઇહ લોકને કાજે, માને ગુરૂપદ લીનાળ. ૫
 ઇમ એકવીશ મિથ્યાત્વ તજે જે, લજે ચરણ ગુરૂ કેરાળ;
 સજે ન પાચે રજે ન રાખે, મત્સર દ્રોહ અનેરાળ;
 સમકિત ધારી શ્રુત આચારી, તેહની જગ બલિહારીળ;
 શાસન સમકિત ને આધારે, તેહની કરો મનોહારીળ. ૬
 મિથ્યાત્વ તે જગમાં પરમ રોગ છે, વલીય મહા અંધકારોળ;
 પરમ શત્રુ ને પરમ શત્રુ તે, પરમ નરક સંચારોળ;
 પરમ દોહગ ને પરમ દરિદ્ર તે, પરમ સંકટ તે કહીયે ળ;
 પરમ કંતાર પરમ દુર્ભિક્ષ તે, તે છાંડે સુખ લહીયેળ. ૭
 જે મિથ્યાત્વ લવલેશ ન રાખે, સૂઘો મારગ ભાખેળ;
 તે સમકિત-સુરતરૂ ફલ, ચાખે, રહે વલિ અણીયે આંખેળ;
 મહોટાઈ શી હોય ગુણ પાખે ? ગુણ પ્રભુ સમકિત ઢાખેળ;
 શ્રી નય વિજય વિબુધ પાય સેવક, વાયક જસ ઇમ ભાખેળ. ૮

૪૪
 વિજયશેઠ વિજયા શેઠાણીની સન્ન્યાય
 ઢાલ-૩

ઢાલ ૧ લી

પ્રહ ઉઠી રે પંચ પરમેષ્ઠિ સદા નમું,
 મન શુદ્ધિ રે તેહને ચરણે હું નમું;
 ધુર તેહમાં રે અરિહંત સિદ્ધ વખાણીયે,
 આચારજ રે ઉપાધ્યાય મન આણીએ. ૧
 આણીએ મન ભાવ શુદ્ધિ, ઉપાધ્યાય મન રૂલી,
 જે પન્નર કર્મ ભૂમી માંહિ, સાધુ પ્રણમું તે વલી;
 જેમ કૃષ્ણ પક્ષે શુકલ પક્ષે, શીયલ પાટ્યું નિર્મલું;
 ભરથાર ને સ્ત્રી બંને તેહનું ચરિત્ર ભાવે ભણું. ૨
 ભરત ક્ષેત્રમાં રે સમુદ્ર-તીરે દક્ષિણ દિશે;
 કચ્છ દેશે રે શેઠ વિજય શ્રાવક વસે;
 શીલવ્રત શું રે અંધારા પક્ષનો લિયો;
 વ્રત ચોથું રે બાલપણે નિશ્ચય કીયો. ૩

બાલપણે તેણે કીચો નિશ્ચય, કૃષ્ણ પક્ષ વ્રત પાળશું,
 એહ નિશ્ચય એણી રીતે વિષય સેવા ટાળશું;
 છે એક સુંદર રૂપ વિજયા નામે કન્યા તિહાં વળી,
 તેણે શુકલ પક્ષનો નિયમ લીધો સુગુરુ જોગે મન રૂલી. ૪
 કર્મ જોગે રે માંહો માંહે તે બેઠ તણો,
 શુભ દિવસે રે હુઓ વિવાહ સોહામણો;
 તવ વિજયા રે સોળ શણગાર સજી કરી,
 પિયુ મંદિર રે પહોંચી ઉલટ મન ધરી. ૫
 મન ધરી ઉલટ અધિક પહોંચી પિયુ પાસે સુંદરી,
 તે દેખી હરખી શેઠ ભાખે, આજ તો છે આખડી;
 મુજ શિયલ નિયમ છે પક્ષ અંધારે તેહના દિન ત્રણ છે,
 તે નિયમ પાળી શુકલ પક્ષે ભોગ ભોગવશું પછે. ૬
 એમ સાંભળી રે તવ વિજયા વિલખી થઈ,
 પિયુ પુછે રે, કાં ચિંતા તુજને હુઈ;
 તવ વિજયા રે કહે શુકલ પક્ષનો મેં લીધો,
 વ્રત ચોથું રે બાલપણે નિશ્ચય કીચો. ૭
 બાલપણે મેં કીચો નિશ્ચય; શુકલ પક્ષ વ્રત પાળશું,
 ઉભય પક્ષ હવે શીયળ પાળી, નિયમ દ્વષણ ટાળશું;
 તો તુમે પરણી અવર નારી શુકલ પક્ષ સુખ ભોગવો,
 કૃષ્ણ પક્ષે નિજ નિયમ પાળી, અભિગ્રહ એમ જોગવો. ૮
 તવ વળતું રે તસ ભરથાર કહે ઈશ્યું;
 વિષયા રસ રે કાલકૂટ હોયે જિર્યું;
 તેહ છાંડીને રે શીયળ સખળ અમે પાળશું,
 એહ વારતારે માત પિતાને ન જાણાવશું. ૯
 માત પિતા જખ જાણશે તખ દીક્ષા લેશું ધરી દયા,
 એમ અભિગ્રહ લેઈને તે ભાવ ચારિત્રીયા થયા;
 એકત્ર શય્યા શયન કરતાં, ખડગ ધારા વ્રત ધરે,
 મન વચન કાયા ધરિય શુદ્ધ શીયલ બેઠ આચરે. ૧૦

ઢાલ-૨-૭

વિમલ કેવલિ તામ, અંપા નયરીએ, તતક્ષણ આવી સમો સર્થો એ;
 આણી અધિક વિવેક, શ્રાવક જિન દાસ, કહે વિનય ગુણે પરિવર્યો એ. ૧૧

સહસ ચોરાશી સાધુ, મુજ ઘરે પારણું, કરે મનોરથ તો ફળે એ,
 કેવલિ જ્ઞાન અગાધ, કહે શ્રાવક સુણો, એહ વાત તો નવિ બને એ. ૧૨
 કિહાં એટલા અણુગાર, કિહાં વલી સુજતો, ભાત પાણી હુવે એટલો એ;
 તો હવે તેહ વિચાર, કરો તુમે જીમ તિમ, ફળ હુવે તેટલો એ. ૧૩
 છે એક કચ્છ દેશ, શેઠ વિજય વળી, વિજયા ભર્યા તસ ઘરે એ;
 ભાવ યતિ ગ્રહિ ભેખ, તેહને ભોજન દીધે, ફળ હુવે એટલો એ. ૧૪
 જીનદાસ કહે ભગવંત, તિહાં માંહે એટલા, કુણુ ગુણુ કુણુ મત છે ઘણા એ;
 કેવલિ કહે અનંત, ગુણુ તસુ શીયળના, કૃષ્ણ શુકલ પક્ષ મત તણા એ. ૧૫

ઠાલ-૩-જી

કેવલિ મુખે સાંભળી, શ્રાવક તે જીન દાસો રે;
 કચ્છ દેશે હવે આવિયો, પુરે મનની આશો રે.
 ધન ધન શીયળ સોહામણો. ૧૬
 ધન ધન શીયળ સોહામણો, શીયળ સમો નહિ કોય રે;
 શીયળે સુર સાનિધ્ય કરે, શીયળે શિવસુખ હોય રે. ધન૦ ૧૭
 શેઠ વિજયા વિજયા ભણી, ભક્તિ શું ભોજન દેય રે;
 સહસ ચોરાશી સાધુના, પારણાનો ફળ લેઈ રે. ધન૦ ૧૮
 માતા પિતા જીમ પૂછિયું, તેહનું શીયળ વખાણુ રે;
 કેવલિ મુખે જેમ સુણ્યો, તેમ કહે તેહ સુભણુ રે. ધન૦ ૧૯
 કૃષ્ણ શુકલ પક્ષ દંપતી, ભોજન દે કોઈ ભાવે રે;
 સહસ ચોરાશી સાધુનાં, પારણાનો ફળ પાવે રે. ધન૦ ૨૦
 માતપિતા જીમ ભણીયો, પ્રગટ એહ પ્રબન્ધ રે;
 શેઠ વિજય વિજયા વળી, ચારિત્ર લે અપ્રતિબન્ધ રે. ધન૦ ૨૧

કુળશ

કેવલિની પાસે, ચારિત્ર લેઈ ઉદાર, મન મમતા મૂકી, પાલે નિરતિ ચાર;
 અષ્ટકર્મ ખપાવી, પામ્યા કેવલ જ્ઞાન, તે મુક્તિ પોતા, દંપતી સુગુણ સુભણુ. ૧
 તેહના ગુણુ ગાવે, ભાવે જે નરનાર, તે શિવસુખ પામે, પહેાંચે ભવને પાર;
 નાગોરી તપગચ્છ, શ્રી ચંદ્ર કીર્તિ સૂરિરાય, શ્રી હર્ષ કીર્તિ સૂરિ જંપે તાસપસાય. ૨
 જીમ કૃષ્ણ પક્ષે શુકલ પક્ષે, શીયળ પાળ્યો નિર્મલો, તે દંપતીના ભાવ શુદ્ધિ;
 સદા શુભગુણુ સાંભલો, જેમ દુરિત દોહગ દૂરે જાયે, સુખ થાયે બહુ પરે,
 વળી ધવલ મંગલ આવે વાંછિત, સુખ કુશળ ઘર અવતરે. ૩

૪૫

ભરત બાહુબલીની સજ્જાય

ઢાલ-૨

દોહા

સ્વસ્તિ શ્રી વરવા લણી, પ્રણમી શ્રી જિણુંદ;	
ગાથું તસ સુત અતિબળી, બાહુબળી મુનિ ચંદ.	૧
ભરતે સાઠ સહસ વરસ, સાધ્યા ષટ ખંડ દેશ;	
અતિ ઉચ્છવ આણુંદ શું, વિનિતા ક્રીધ પ્રવેશ.	૨
ચક્રરત્ન આવે નહિ, આયુદ્ધ શાળા માંહિ;	
મંત્રીથર ભરતને તદા, કહે સાંભળ તું નાહ;	૩
સ્વામી તેં નિજ ભુજ બળે, સાધ્યાં ષટ ખંડ દેશ;	
પણ બાહુબળિ બ્રાતનો, નવિ દીઠો ભુજ દંડ.	૪
સુર નર માંહિ કેા નહિ, તસ જીપણ સમર્થ;	
તો પ્રભુ તુમ બલ જાણશું, જો સહેશો તસ હથ.	૫
સુણતા મંત્રી વચણ ઇમ, ચક્રી હુવો સતેગ;	
બાહુબળિ લણી મોકલ્યો, નામે હ્રત સુવેગ.	૬
ભટ રથ હયવર ઠાઠશું, હ્રતે ક્રીધ પ્રયાણ;	
શુકન હુવા બહુ વંકડા, પણ સ્વામીની આણ.	૭
ધરા ઓ લંઘી અતિ ઘણી, આવ્યો બહુળી દેશ;	
જિહાં કોઈ બાહુબળિ વિના, જાણે નહી નરેશ.	૮
તક્ષ શિલા નગરી તિહાં, બાહુબળિ ભૂમિંદ;	
હ્રત સુવેગ જઈ તિહાં, પ્રણમ્યો પય અરવિંદ.	૯
બાહુબલી પૂછે કુશળ, ભરત તણો પરિવાર;	
ચતુરાઈ શું હ્રત તવ, બોલે બોલ વિચાર.	૧૦
આસન અધુન બેસવા, આપે સુરપતિ જસ;	
લક્ષ જક્ષ સેવા કરે, જગત કરે જસ આસ;	૧૧
હેલે જીત્યા ખંડ ષટ, ખેદ ન હુવો કોય;	
ઋષભદેવ સાનિધ્ય કરે, તસ કિમ કુશળ ન હોય.	૧૨
પણ પ્રભુ તુમ આવ્યા વિના, માને સકળ નિરર્થ;	
કામ નહિ હવે દીલનો, સેવો પ્રભુ સમર્થ.	૧૩

નહિ તો જો તે કોપશે, કોઈ ન રહેશે તીર;
 તસ ભુજ દંડ પ્રહાર એક, રહેશે તુજ ન શરીર. ૧૪
 એ સેના વળી એ ઋદ્ધિ, તિહાં લગે જાણો સર્વ;
 જિહાં લગે એ કોપ્યો નહિ, મૂકો તે ભણી ગર્વ. ૧૫

ઢાલ-૧-લી

જારે શું તુજ મારું દૂત, બાહુબલી બોલે થઈ ભૂત, રાજા નહીં નમે;
 કોધે ચઢ્યો હું તહારો રે નાહિ, એક મુઠિયે ધરૂં ધરતી માંહિ. રાજા ૧
 હું તો જાણુ તો તોતાતજી જેમ, લાઈપણાનો હવે જાણ્યો પ્રેમ; રાજા ૨
 એહ જ માહરી કહેજે શુભજ, જો બળ હોય તો કરજે ઝૂજ. રાજા ૨
 દેઈ ચપેટા કાઢ્યો દૂત, વિલખો થઈ વિનિતાયે પહુંત; રાજા ૩
 સંભળાવ્યો સઘળો વિરતાંત, કોપ્યો ભરતપતિ જેમ કૃતાંત. રાજા ૩
 રણુ હુંડલી વજડાવી જામ; સેના સજ્જ હુઈ સઘળી તામ; રાજા ૪
 કોડ સવા નિજ પુત્ર સજ્જ, રણુના રસિયા હુઆ સજ્જ. રાજા ૪
 લાખ ચોરાશી વર ગજરાજ, દોડા લાખ ચોરાશી સાજ; રાજા ૫
 લાખ ચોરાશી રથ વળી જાણુ; લાખ ચોરાશી ધુરે નિશાણુ. રાજા ૫
 પાયક છન્ડું કોડિ ઝુંઝાર, વિદ્યાધર કિન્નર નહી પાર; રાજા ૬
 એમ સુભટની કોડા કોડ, રણુ રસે બાંધી હોડા હોડ. રાજા ૬
 પૃથ્વી કંપી સેનાને પૂર, રજશું છાયો અંબર સૂર; રાજા ૭
 સોળ લાખ વાજે રણુ તુર, ચક્રી ચાઢ્યો સેનાને પૂર. રાજા ૭
 પહોંત્યો બહોળી દેશની સીમ, સુણી બાહુબલિ થયો અતિ ભીમ; રાજા ૮
 ત્રણ લાખ બાહુબલિના પુત્ર, કોધે ચઢ્યા જાણુ જમનારે દૂત. રાજા ૮
 સેના સમુદ્ર તણુ અનુહાર, કહેતાં કિમહી ન આવે પાર; રાજા ૯
 ચક્રીશ્વરની સેવા સર્વ; તૃણ જેમ ગણતો મહોટો ગર્વ. રાજા ૯
 પહેરી કવચ અસવારી કીધ, બાહુબલિ રણુડંકા દીધ; રાજા ૧૦
 ભરતે પહેર્યો વજસનાહ; ગજરતને ચડ્યો અધિક ઉચ્છાહ. રાજા ૧૦
 બેહુ સામાં આવ્યા સેન, કંપ્યા ગગન ને પૃથ્વી જેણુ; રાજા ૧૧
 દોડે દોડા ગજે ગજરાજ, પાળે પાળા અડે રણુ કાજ. રાજા ૧૧
 ઝળકે ભાલા ભીમ ખડગ, તીરે છાયો ગગનનો મગગ; રાજા ૧૨
 શૂર સુભટ લડે છે તેમ, નાંખે ઉલાળી ગજ કાંકરી જેમ. રાજા ૧૨
 રૂધિર નદીયો વહે ઠામો ઠામ, બાર વરસ એમ કીધો સંગ્રામ; રાજા ૧૩
 બેહુમાં કોઈ ન હાયો જામ, ચમર સુધમેંદ્ર આવ્યા તામ. રાજા ૧૩
 તાતજી સૃષ્ટિ કરી છે એહ, કાંઈ પમાડો તેહના છેહ; રાજા ૧૪
 ભાઈ દોય ગ્રહો રણુ ભાર, જેમ ન હોય જનનો સંહાર. રાજા ૧૪

માન્યું વચન બે ભાઈએ જામ, દેવે થાપ્યાં ત્યાં પાંચ સંત્રામ; રાજા
દષ્ટિ વચન બાહુ મુઠી ને દંડ, બેહુ ભાઈ કરે ચુદ્ધ પ્રચંડ. રાજા ૧૫

દોહા

અનિમિષ નયણે જોવતાં, ઘડી એક થઈ જામ;	
ચક્રીને નયણે તુરત, આંખ્યાં આંસુ તામ.	૧
સિંહનાદ ભરતે કર્યો, જાણે ફૂટ્યો બ્રહ્માંડ;	
ગેંડા નાદ બાહુ બળે, તે હાંક્યો અતિ ચંડ.	૨
ભરતે બાહુ પસારિયો, તે વાળ્યો જિમ કંબ;	
વાનર જિમ હિંચે ભરત, બાહુ બલિ ભુજ લંબ.	૩
ભરતે મારી મુષ્ટિકા, બાહુબલિ શિર માંચ;	
જાનુ લગે બાહુબળિ, ધરતી માંહે જાય.	૪
ગગન ઉછાળી બાહુ બળે, મૂકી એહવી મુઠ;	
પેઠો ભરતેશ્વર તુરત, ધરતી માંહે આ કંઠ.	૫
ભરત દંડે બાહુ તણા, ચૂર્યો મુગટ સનુર;	
ભરત તણાં બાહુબળે, કિયો કવચ ચક્રચુર.	૬
બોદ્યા સાખી દેવતા, હાર્યા ભરત નરેશ;	
બાહુબળિ ઉપર થઈ, કુલ વૃષ્ટિ સુવિશેષ.	૭
ચક્રી અતિ વિલખો થયો, વાચા ચૂક્યો તામ;	
બાહુબળી ભાઈ ભણી, મૂક્યું ચક્ર ઉદામ.	૮
ધરમાં ચક્ર ફરે નહી, કરી પ્રદક્ષિણા તાસ;	
તેજે ઝળહળતું થકું, આંખું ચક્રી પાસ.	૯
બાહુબળી કોપે ચઢ્યા, જાણે કરું ચક્રચૂર;	
મૂઠી ઉપાડી મારવા, તવ ઉગ્યો દયા અંકુર.	૧૦
તામ વિચારે ચિત્તમેં, કિમ કરી માફં બ્રાત;	
મુઠી પણ કિમ સંહરું, આવી બની હોય વાત.	૧૧
હરતી દંત જે નીકળ્યા, તે કિમ પાછા જાય;	
ઇંમ જાણી નિજ કેશના, લોચ કરે નરરાય.	૧૨

દોહા ૨ જી

તવ ભરતેશ્વર વિનવે રે ભાઈ, ખમો ખમો મુજ અપરાધ;
હું આછો ને ઉછાંછળો રે ભાઈ, તું છે અતિહી અગાધ રે.

બાહુબળિ ભાઈ, યું કયું કીજે બે. બા. ૧

તું મુજ શિરનો શેહરો રે ભાઈ, હું તુજ પગની રે ખેડ;
 એ સવિ રાજ્ય છે તાહરું રે ભાઈ, મને માને તસ દેય રે. બાં યું ૨
 હું અપરાધી પાપીયો રે ભાઈ, કીધા અનેક અકાજ;
 લોભ વશે મુકાવિયાં રે ભાઈ, ભાઈ અકાણુંના રાજ. બાં યું ૩
 એક બંધવ તું માહરે રે ભાઈ, તે પણ આદરે એમ;
 તો હું અપજશ આગળો રે ભાઈ, રહેશું જગમાં કેમ રે. બાં યું ૪
 કોડ વાર કહું તુજને રે ભાઈ, તાતજી ઋષભની આણ;
 એક વાર હસી ખોલને રે ભાઈ, કર મુજ જન્મ પ્રમાણ રે. બાં યું ૫
 ગુંહો ઘણો છે માહરો રે ભાઈ, બક્ષીસ કરીય પસાય;
 રાખો રખે દ્રમણ કિશી રે ભાઈ, લગિ લગિ લાગું છું પાય રે. બાં યું ૬
 ચકીને નયણે ઝરે રે ભાઈ, આંસૂડાં કેરી ધાર;
 તે દુઃખ જાણે તે ઉરે રે ભાઈ, કે જાણે કિરતાર રે. બાં યું ૭
 નિજ નયરી વિનિતા ભણી રે ભાઈ, જાતાં ન વહે પાય;
 હા ! મુરખ મેં થું કિયું રે ભાઈ, કેમ જિલો પસ્તાય રે. બાં યું ૮
 વિવિધ વચન ભરતેશનાં રે ભાઈ, સુણિ નવિ રાચ્યા તેહ;
 લીધું વ્રત તે કયું ફિરે રે ભાઈ, જેમ હથેળીમાં રેહ રે. બાં યું ૯
 કેવળ લહી મુગતે ગયા રે ભાઈ, બાહુબળિ અણુગાર;
 પ્રાતઃ સમય નિત્ય પ્રણમીએ રે ભાઈ, જિમ હોય જયજય કાર રે. બાં યું ૧૦

કુળશ

શ્રી ઋષભ જિન સુપસાય ઇણિ પરે, સંવત સત્તર ઇકોતેરે;
 ભાદ્રવા શુદ્ધિ પડવા તણે દિને, રવિવાર ઉલટ ભરે;
 વિમળ વિજય ઉવજ્જાય સદ્ગુરૂ, શીષ તસ શ્રી શુભ વરે;
 બાહુબળિ મુનિરાજ ગાતાં, રામ વિજય જયશ્રી વરે.

૧૧

૪૬

ચંદનબાળાની સજ્જાય-ઢાલ-૩

ઢાળ ૧ લી

(અરણિક મુનિવર આદ્યા ગોચરી)

શ્રી સરસતીના પાય પ્રણમી કરી, થુણું ચંદન બાળાજી;
 જેણે વીરનો અભિગ્રહ પુરીયો, લીધો છે મંગલ માળાજી,
 દાન ઉલટ ધરી ભવિયણ દીજાએ.

૧

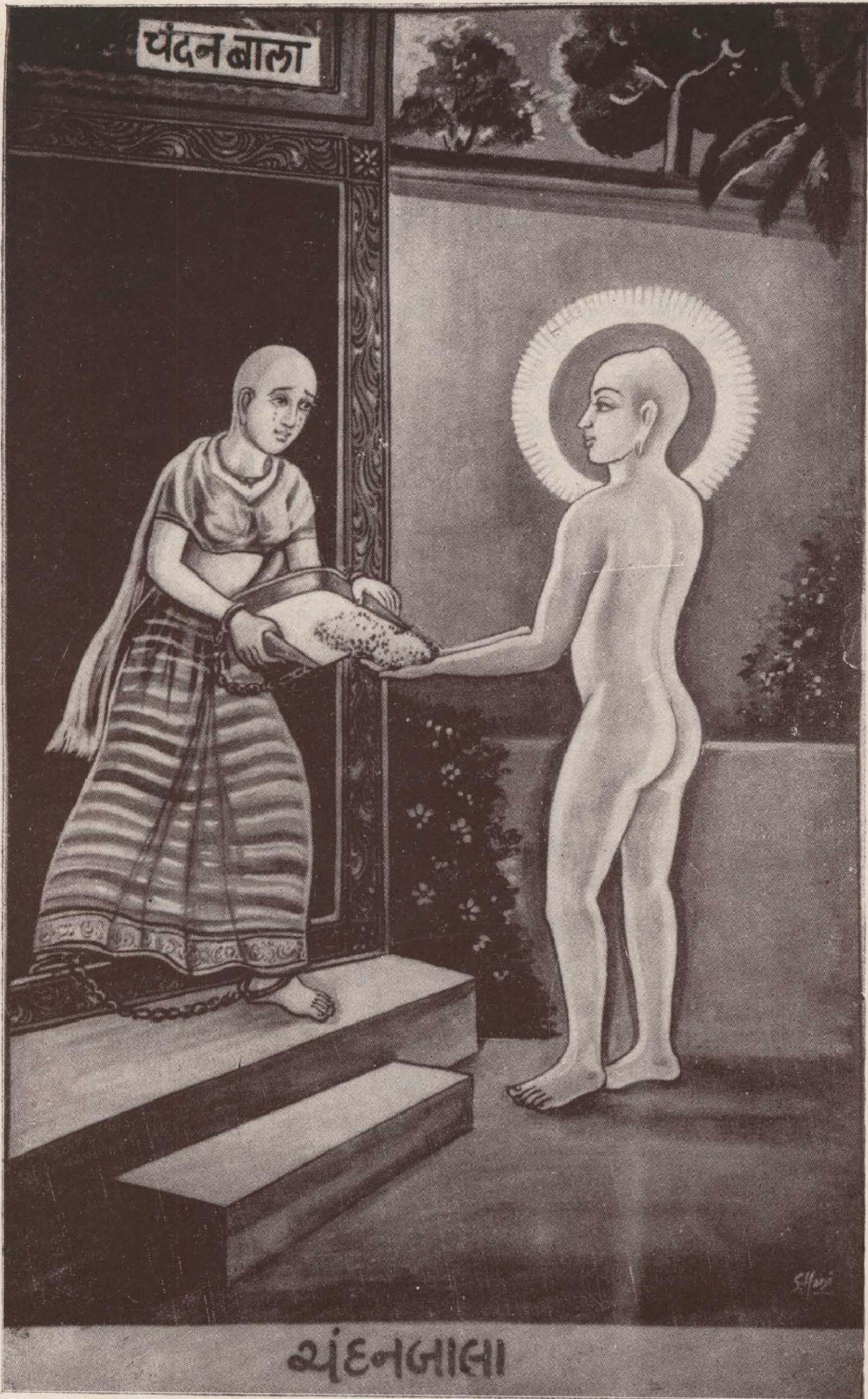
જેમ લહીએ જગ માનેજી, સ્વર્ગતણા સુખ સેજે પામીએ;	
નાશે દુર્ગતિ થાણીજી.	દાન૦ ૨
નયરી કૌશંબી રે રાજ્ય કરે તિહાં, નામે શતાનીક જાણીજી;	
મૃગાવતી રાણી રે સહીયર તેહની, નંદી નામે વખાણીજી.	દાન૦ ૩
શેઠ ધનાવો રે તિણુ નગરી વસે, ધનવંતમાં શિરદારોજી;	
મૂળા નામે રે ઘરણી જાણીયે, રૂપે રતિ અવતારોજી.	દાન૦ ૪
એણે અવસર શ્રી વીર જિનેશ્વર, કરતા ઉગ્ર વિહારોજી;	
પોષ વદી પડવે રે અભિગ્રહ મનઘરી, આવ્યા તિણુપૂર સારોજી.	દાન૦ ૫
રાજસુતા હોય મસ્તક છુર કરી, કીધા ત્રણ ઉપવાસજી;	
પગમાં બેડી રે રોતી દુઃખ ભરે, રહેતી પરઘર વાસજી.	દાન૦ ૬
ખરે રે બપોરે રે બેઠી ઉંબરે, એક પગ બાર એક માંડીજી;	
સુપડાના ખુણે રે અડદના બાકળા, મુજને આપે ઉચ્છાંડિજી.	દાન૦ ૭
એહવું ધારી રે મનમાંહે પ્રભુ, ફરતા આહાર ને કાજેજી;	
એક દિન આવ્યા રે નંદીના ઘરે, ઇર્ષ્યા સમિતિ બિરાજેજી.	દાન૦ ૮
તવ સા દેખી રે મન હર્ષિત થઈ, મોઢક લેઈને સારોજી;	
વહોરાવે પણ પ્રભુજી નવિ લીયે, ફીરી ગયા તેણી વારોજી.	દાન૦ ૯
નંદી જઈને રે સહીયરને કહે, વીર જિનેશ્વર આવ્યાજી;	
ભીક્ષા કાજે રે પણ લેતાં નથી, મનમાં અભિગ્રહ લાવ્યાજી.	દાન૦ ૧૦
તેણીના વચણ સુણી નિજ નગરમાં, ઘણા રે ઉપાય કરાવેજી;	
એક નારી તિહાં મોઢક લેઈ કરી, એક જણી ગીત જ ગાવેજી.	દાન૦ ૧૧
એક નારી શણગાર સોહામણા, એક જણી બાળક લેઈજી;	
એક જણી મૂકે રે વેણુ જ મોકળી, નાટક એક કરેઈજી.	દાન૦ ૧૨
એણી પરે રામા રે રમણી રંગભરી, આણી હર્ષ અપારજી;	
વહોરાવે બહુ ભાવ ભક્તિ કરી, તોહી ન લીયે આહારજી.	દાન૦ ૧૩
ધન્ય ધન્ય પ્રભુજી વીર જિનેશ્વર, તુજ ગુણનો નહિ પારજી;	
દુષ્કર પરિસહ ચિત્તમાં આદર્યો, એહ અભિગ્રહ સારજી.	દાન૦ ૧૪
એણી પરે ફરતા રે માસ પંચ જ થયા, ઉપર દિન પચવીશજી;	
અભિગ્રહ સરીખો રે ભોગ મળે નહિ, વિચરે શ્રી જગદીશજી.	દાન૦ ૧૫

ઢાલ ૨ જી

તેણે અવસર તિહાં જાણીએ, રાય શતાનીક આવ્યો રે;	
અંપા નગરીની ઉપરે, સેના ચતુરંગી દલ લાવ્યો રે.	તેણે૦ ૧

દધિવાહન નબળો થયો, સેના સઘળી નાઠી રે;		
ધારિણી ધૂઆ વસુમતી, બાહ્ય પકડયા થઈ બાઠી રે.	તેણે	૨
મારગમાં જાતાં થકાં, સુભટને પૂછે રાણી રે;		
શું કરશે અમને તુમે, કરશું ઘરણી ગુણ આણી રે.	તેણે	૩
તેહ વચન શ્રવણે સુણી, સતીય શિરોમણી તામ રે;		
તતક્ષણ પ્રાણ તજ્યા સહી, જોજો એ કર્મના કામ રે.	તેણે	૪
વસુમતી કુમરી લેઈ કરી, આંચો નિજ ઘર માંહી રે;		
કોપ કરે ઘરણી તિહાં, દેખી કુમરી ઉચ્છાંહી રે.	તેણે	૫
પ્રાતઃ સમય ગયો વેચવા, કુમરીને નિરધાર રે;		
વેશ્યા પૂછે મૂલ તેહનું, કહે શત પંચ દીનાર રે.	તેણે	૬
એહવે તિહાં કને આવિયો, શેઠ ધનાવો નામે રે;		
તે કહે કુંવરી લેશું અમે, આપીશ ખાસા દામ રે.	તેણે	૭
શેઠ વેશ્યા ઝઘડે ઘણું, માંહો માંહો વિવાદ રે;		
ચક્કસરીએ સાનિધ્ય કરી, વેશ્યાનો ઉતાર્યો નાદ રે.	તેણે	૮
વેશ્યા થકી રે સુકાવીને રે, શેઠ તેડી ઘેર આવે રે;		
મનમાં અતિ હર્ષિત થકો, પુત્રી કહીને બોલાવે રે.	તેણે	૯
કુમરી રૂપે છે રૂયડી, શેઠ તણું મન મોહે રે;		
અભિનવ જાણે સરસ્વતી, કળા ચોસઠ સોહે રે.	તેણે	૧૦
કામકાજ ઘરનાં કરે, બોલે અમૃત વાણી રે;		
અંદન બાળા તેહનું, નામ ઠવે ગુણ જાણી રે.	તેણે	૧૧
અંદન બાળ એક દિને, શેઠ તણા પગ ધુવે રે;		
વેણી ઉપાડે શેઠજી, મૂળા બેઠી જુવે રે.	તેણે	૧૨
તે દેખી ને ચિંતવે, મૂળા મન સંદેહ રે;		
શેઠજી રૂપે મોહિયા, કરશે ઘરણી એહ રે.	તેણે	૧૩
મનમાં કોપ કરી ઘણો, નાવીને તેડાવી રે;		
મસ્તક ભદ્ર કરાવીયું, પગમાં બેડી જડાવી રે.	તેણે	૧૪
ઘોરડા માંહી ઘાલીને, તાણુ દેઈ તે જાવે રે;		
મૂળા મન હર્ષિત થઈ, બીજે દીન શેઠ આવે રે.	તેણે	૧૫
શેઠ પૂછે કુમરી કિહાં, ઘરણીને તિણે કાળે રે;		
તે કહે હું જાણું નહિં, એમ તે ઉત્તર આલે રે.	તેણે	૧૬
એમ કરતાં દિન ત્રણ થયાં, તોહી ન જાણી વાત રે;		
પાડોશણ એક ડોકરી, તેણે કરી સઘળી વાત રે.	તેણે	૧૭

चंदनबाला

चंदनबाला

- १ चंदनबाला (वसुमति) एक राजकुमारी थी ।
कर्मके अनुसार राज में लुट चली राज पिता चले गये
माता धारिणी और चंदना कु कोई दुष्ट सैनिक उठा के चले गये ।
कर्मकी गति विषम है पलमे रंक, पलमे राय बनानेकी ताकात
कर्ममे ही । चंदना कु भर बाजार मे बिक दी, लेनेवाले पुन्यशाली
धर्मिष्ठ धनावह शोठ मिले इतने कष्ट मे भी ऐसे शोठ मिलने से
चंदना को खुशि प्राप्त हुई लेकिन चंदना को देख के मूला शोठानी
बहुत जल रहती थी
- २ एक दिन की बात हे शोठ घर पे आये शोठानी घर पे नही थे
चंदना पग धोने लगी । शोठ उनका पानी मे गिरे हुए बाल उपर
करे मूला उस दृश्य कु देख शक्ति हुई, कोई शंका के कारण नही
थे शोठ उन कुं पुत्री समझते थे ।
- ३ तो भी मूला माता उन कुं कष्ट मे डालनेका प्रयास करे ।
निर्दोषबाला का सिर मुंडन कर के हाथ पांव बेडी डाल के नीचे
भोयरा मे रख दी तीन दिन तक शोठ कु मालुम नही पडे ।
- ४ तीसरे दिन देठ कु मालुम हुवे बहुत दुख हुवे लुहार कु बुलाने कु
गये पहेले उनकु खाने के लिये सू'पडेके कोने ऊडद बाकुला दे के गये ।
- ५ तब चंदना शोच रही कोई भिक्षुक मिले तो देके भोजन करु' तब
चंदना के बडे भाग्य से परमात्मा महावीर देव पांच महीना और
पचीश उपवासी हुए भोजन के समय चंदना के घर पे पधारे लेकिन
आंखो मे आंसु नही देखते वापीश लौटे । फिर चंदनाके आंखोंमे आंसु
देखते ही प्रभु पधारे और ऊडदका बाकुला प्रभु को व्हेराये
साढावारह करोड सोनैया की वृष्टि हुई ।

धन्य सती चंदनबाला

કાઠી બાર ઉઘાડીને, ઉમરા વચ્ચે બેસાડી રે;
આખ્યા અડદના બાકળા, સુપડાંમાંછી ઉચ્છાંછી રે. તેણે૦ ૧૮
શેઠ હુહાર તેડણ ગયો, કુમરી લાવના લાવે રે;
છણે અવસર વહોરાવીએ, બે કેઈ સાધુજી આવે રે. તેણે૦ ૧૯

ઢાલ ૩ જી

એણે અવસર શ્રી વીરજીનેશ્વર, જંગમ સુરતરૂ આયા;
અતિ લાવે તે ચંદનબાળા, વંદે જિન સુખ દાયા,
આધા આમ પધારો વીર મુજને પાવન કીજે. ૧
આજ અકાળે આંબો મોર્યો, મેહ અમીરસ વુઠા;
કર્મ તણા લય સર્વે નાઠા, અમને જીનવર તુઠા. આધા૦ ૨
એમ કહીને અડદના બાકળા, જીનજીને વહોરાવે;
ચોગ્ય જાણીને પ્રભુજી વહોરે, અભિગ્રહ પુરણ થાવે. આધા૦ ૩
બેડી ટળીને ઝાંઝર હુવા, મસ્તકે વેણી રૂડી;
દેવ કરે તિહાં વૃષ્ટિ સોવનની, સાડી બારહ કોડી. આધા૦ ૪
વાત નગરમાં સઘળે વ્યાપી, ધન લેવા નૃપ આવે;
મૂળાને પણ ખબર થઈ તવ, તે પણ તિહાં કને જાવે. આધા૦ ૫
શાસન દેવી સાનિધ્ય કરવા, બોલે અમૃતવાણી;
ચંદનબાળાનું એ ધન છે, સાંભળ ગુણમણી ખાણી. આધા૦ ૬
ચંદનબાળા સંયમ લેશે, તવ એ ધન વપરાશે;
રાજાને એણી પરે સમજાવે, મનમાં ધરી ઉલ્લાશે. આધા૦ ૭
શેઠ ધનાવો કુમરી તેડી, ધન ઘેર લેઈ આવે;
સુખે સમાધે તિહાં કને રહેતાં, મનમાં હર્ષ ન માવે. આધા૦ ૮
હવે તિણ કાળે વીર જીજીદજી, હુવા કેવળ નાણી;
ચંદનબાળા વાત સુણીને, હૈડામાં હરખાણી. આધા૦ ૯
વીર કને જઈ દીક્ષા લીધી, તત્ક્ષણ કર્મ ખપાવ્યાં;
ચંદનબાળા ગુણહ વિશાળા, શિવ મંદિરમે સીધાવ્યાં. આધા૦ ૧૦
એહવું જાણીને રૂડા પ્રાણી, કરજો શીયળ જતન;
શીયળ થકી શિવ સંપદ લહિએ, શીયળે રૂપ રતન. આધા૦ ૧૧
નયન વસુ સંયમને ભેદે (૧૭૮૨) સંવત સુરત મોજર;
વઢી અષાઠ તણા છકુંને દિવસે, ગુણ ગાયા રવિવારે. આધા૦ ૧૨
શ્રી વિદ્યાસાગર સૂરિ શિરોમણી, અવિચલ પદ સોહાયા;
મહિયલ મહિમા અધિક ખીરાજે, દિન દિન તેજ સવાયા. આધા૦ ૧૩

વાચક સહજ સુંદરનો સેવક, હરખ ભરી ચિત્ત આણી;
શીત્ર ભલી પરે પાળો ભવિષ્ય, કહે નિત્ય લાભ એ વાણી. આઘા૦ ૧૪

૪૭

દશ ચંદ્રવાની સજ્જાય ઢાલ-૩

ઢાલ ૧ લી

- સમરી સિદ્ધ અનંત મહંત, કેવલજ્ઞાની સિદ્ધિ વરંત;
ચંદ્રવા ધરમાં દશ ઠામ, તેહ તણાં કહું સુણજો નામ. ૧
- ભોજન પાન પીષણ ખાંડણે, શય્યા સંથારે અન્ન તણે;
દેરાસર સામાયિક જાણુ, છાશ દહીં વિગયાદિક ઠામ. ૨
- ચૂલા ઉપર ચતુર સુજાણુ, ચંદ્રવો ખાંધો ગુણુ ખાણુ;
તેહ તણાં ફલ સુણજો સહું, શાસ્ત્રાંતરથી જાણી કહું. ૩
- જંબૂદ્વીપ ભરત મંડણો, શ્રીપુરનગર દ્વરિત ખંડણો;
રાજ કરે શ્રી જીન મહારાજ, તસ નંદન કુષ્ઠિ દેવરાજ. ૪
- ત્રિક ચોક ચાંચર ને ચોતરે, પડહ વજાવી એમ ઉચ્ચરે;
કોઠ ગમાવે નૃપ સુત તણો, અર્ધરાજ દેઉ તસ આપણો. ૫
- જસોદિત્ય વ્યવહારી તણી, એણીપરે કુંવરી સખલી ભણી;
(લક્ષ્મીવંત નામ છે)
- પડહ છખી તેણે ટાલ્યો રોગ, પરણ્યા તે બહુ વિલસે ભોગ. ૬
- અભિનંદનને આપી રાજ, દીક્ષા લહે શ્રી જીનરાજ;
દેવરાજ હુઆ મહારાજ, અન્ય દિવસે આવ્યા મુનિરાજ. ૭
- સુણી વાત વંદન સંચર્યો, હય-ગય-રથ-પાયક પરિવર્યો;
અભિગમ પંચે તિહાં અનુસરી, નૃપ બેઠો તવ વંદન કરી. ૮
- સુણી દેશના પૂછે વાત, વિલસી સાત વરસ જે વ્યાપ;
કિમ કુંવરી કર ફરસે ટલી, કિમ કરપીડન એહશું વલી. ૯
- જ્ઞાની ગુરૂ કહે સુણ તું ભૂપ, પૂરવ ભવનું એહ સ્વરૂપ;
મિથ્યામતિ વાસિત પ્રાણીઓ, દેવદત્ત નામે વાણીયો. ૧૦
- મહેશ્વરી નંદન તસ સુત ચાર, લઘુખાંધવ તું તેહ મોઝાર;
કુડ કપટ કરી પરણી હુઆ, મૃગસુંદરી શ્રાવકની ધુઆ. ૧૧

લઘુવયથી તેણીને નિયમ, જીવનવંદન વિષુ નવિ લોજન;
 શુભ ગુરૂને વલી દેઈ દાન, રાત્રિ લોજનનું કરે પચ્ચક્રખાણુ. ૧૨
 પરણીને ઘરે તેડી વહુ, રાત્રે જમવા બેઠા સહુ;
 મૂળા મોઘરી ને વંતાક, ઇત્યાદિક તિહાં પીરચ્યા શાક. ૧૩
 તેડે વહુ જમવા ખાંતમાં, તે કહે હું ન જમું જિહાં લગે આતમહા;
 સસરો કહે તું મ પડ ફંદમાં, મત વાંદો જીવન મહાતમા. ૧૪
 ત્રણ દિવસ તેણે કીધા ઉપવાસ, ચોથે દિન ગઈ મુનિવર પાસ;
 કિણીપરે દેઉ મુનિવરને દાન, મિથ્યામતિ ઘરમાં અસમાન. ૧૫

ઢાલ ૨ જી

શાસ્ત્ર વિચારી ગુરૂ કહે રે, સુણ મૃગ સુંદરી બાલ;
 ચૂલા ઉપર ચંદ્રવો રે, તું બાંધે ચોસાલ રે; લાલ અછે ઘણો. ૧
 પંચતીર્થ દિનપ્રતિ કરે રે, શત્રુજય ગિરનાર;
 આણુ અષ્ટાપદ વલી રે, સમેત શિખર શિરદાર રે. લાલ ૦ ૨
 પાંચ મુનિવરને ભાવથી રે, પડિલાલે જે ફળ હોય;
 તેટલું ફલ તું બાણુજે રે, એક ચંદ્રોદય થાય રે. લાલ ૦ ૩
 ગુરૂવાંકી નિજ ઘર જઈ રે, ચૂલા ઉપર ચંગ;
 ચંદ્રોદય તેણે બાંધીયો રે, જીવદયા મન રંગ રે. લાલ ૦ ૪
 સસરે નિજ સુતને કહ્યું રે, દેખી તેણે તત્કાલ;
 તુજ કામિની એ કામણુ કીયાં રે, તેણે તે નાખ્યો જવાલ રે. લાલ ૦ ૫
 વલી વલી બાંધે કામિની રે, વલી વલી જવાલે રે કંત;
 સાતવાર એમ જવાલીયો રે, ચંદ્રોદય તેણે તંતરે. લાલ ૦ ૬
 સસરો કહે શું માંડીયો રે, એ ઘર માંહે રે ધંધ;
 શ્યો ચંદ્રવો શું કરે રે, નિશિ લોજન તુમે મંડો રે. લાલ ૦ ૭
 સા કહે જીવ જતના ભણી રે, એ સઘલો પ્રયાસ;
 નિશિ લોજન હું નવિ કરું રે, જો કાયામાં શ્વાસ રે. લાલ ૦ ૮
 શેઠ કહે નિશિ લોજન કરો રે, તો રહો અમ આવાસ;
 નહિ તો પીયર પહોંચજો રે, તુમશ્યું શ્યો ઘરવાસ રે. લાલ ૦ ૯
 સા કહે જેમ જન પરવર્યો રે, તેડી લાવ્યો રે ગેહ;
 તિમ મુજ પરિવારે પરિવર્યો રે, પહોંચાડો સસનેહ રે. લાલ ૦ ૧૦

ઢાલ ૩ જી

દેવદત્ત વ્યવહારીઓ રે, આણી મનમાં રીશ;
 વહુ વલાવન ચાલીયો રે, લેઈ સાથે જગીશ રે.
 પ્રાણી જીવ દયા મન આણુ. ૧

- એ સઘલા જીનની વાણી રે પ્રાણી, એતો ધર્મરાય પટરાણી રે. પ્રાણી૦
 એ તો આપે કોડી કદ્યાણી રે, પ્રાણી. જીવદયા મન આણુ. ૨
- અનુક્રમે મારગ ચાલતાં રે, શેઠ સહોદર ગામ;
 જામિની જમવા તેડીઆ રે, તે તેણે નિજ ધામ રે. પ્રાણી૦ ૩
- ન જમે શેઠ તે વહુ વિના રે, વહુ પણ ન જમે રાત;
 સાથે સર્વે નવિ જમ્યા રે, વાધિ બહુલી રાત રે. પ્રાણી૦ ૪
- શેઠના સગા રાત્રે જમ્યા રે, મરી ગયાં તે આપ;
 ચોખાના ચરમાં દેખીયો રે, રાતે રંધાણો સાપ રે. પ્રાણી૦ ૫
- શેઠ કહે અમ કુલ તણી રે, તું કુલ દેવી માંય;
 કુટુંબ સહુ જીવાડીયો રે, એમ કહી લાગ્યો પાય રે. પ્રાણી૦ ૬
- નવકાર મંત્ર લણી કરી રે, છાંટીયા સહુને નીર;
 ધર્મ પ્રભાવે તે થયાં રે, ચેતન સઘલા જીવ રે. પ્રાણી૦ ૭
- મૃગ સુંદરી એ પ્રતિ ખુજ્યો રે, શેઠ સયલ વડભાગ;
 જિન શાસન દીપાવીયો રે, પામી તે સયલ સોભાગ રે. પ્રાણી૦ ૮
- રચણી ભોજન પરિહર્યો રે, ચંદ્રુવો સુવિશાલ;
 ઠામ ઠામ બંધાવીયા રે, વર્યો જય જય કાર રે. પ્રાણી૦ ૯
- ચુલક ઘંટી ઉખલો રે, ગ્રસની સમાજની જેહ;
 પાણીઆરં એ ઘર કેરં રે, પાંચે આખેટક એહ રે. પ્રાણી૦ ૧૦

(ઉપરના ચુલાદિક પાંચે વસ્તુ અજ્યણાથી વાપરે તો પાંચ ખાટકી જેટલું પાપ લાગે છે.)

- પાંચે આખેટક દિન પ્રત્યે રે, કરતા પાતિક જેહ;
 ચુલા ઉપર ચંદ્રુવો રે, નવિ બાંધે તસ ગેહ રે. પ્રાણી૦ ૧૧
- સાત ચંદ્રુવો એમ બોલીયા રે, તેણે કારણ ભવ સાત;
 કોઠ પરાભવ તેં સહ્યો રે, ઉપર વરસ સાત રે. પ્રાણી૦ ૧૨
- જ્ઞાની ગુરૂ મુખથી સુણી રે, પૂર્વ ભવ વિસ્તાર;
 જાતિ સ્મરણ ઉપન્યુ રે, જાણ્યો અથિર સંસાર રે. પ્રાણી૦ ૧૩
- પંચ મહાવ્રત આદરી રે, પાલી નિરતિચાર;
 સ્વર્ગે સિધાવ્યા ઢંપતી રે, જીહાં માદલના ઘાંકાર રે. પ્રાણી૦ ૧૪
- સંવત (૧૭૩૮) સત્તર અડત્રીશમેરે, વદિ દશમી બુધવાર;
 રતન વિજય ગણિવર તણો રે, એ રચિયો અધિકાર રે. પ્રાણી૦ ૧૫
- તપગચ્છ નાયક સુંદર રે, શ્રી વિજય પ્રભ સૂરીંદ;
 કીર્તિ વિજય વાચક તણો રે, માન વિજય કહે શિષ્ય રે. પ્રાણી૦ ૧૬

આર્દ્રકુમારની સજ્જાય હાલ-૩

હુહો

શાંતિ કરણુ શાંતિ કરો, અચિરા સુત અરિહંત;
 તસ પદ પંકજ સેવતાં, લહીએ સુખ અનંત. ૧
 દાન દીઓ વિદ્યા તણો, વિદ્યા ગુરુ ગુણવંત;
 કીર્તિનો પણ ખપ કરી, મોટકીઓ મતિવંત. ૨
 તાણુ તણે ચરણે નમી, આણી અધિક ઉદ્ધાસ;
 આર્દ્રકુમાર ઋષિ ગાવતાં, પહોંચે મનની આશ. ૩

હાલ ૧ લી

વીણા પુસ્તક હાથ હંસા ગજ ગામિની, આપો અવિચલ વાસ સેવકને સ્વામીની;
 આર્દ્રકુમાર મુણીંદના ચરિત્ર કહેશું મુઠા, થાયે જન્મ પવિત્ર લહે સુખ સંપદા. ૧
 દેશમાં અનુપમ દેશ મગધ મહિમા નીલો,
 નયર માંહે પ્રધાન વસંત પુર તિહાં ભલો;
 સામાયિક ઇણુ નામે કુટુંબી તિહાં વસે,
 પ્રમદાશું બહુ પ્રેમ વિષય સુખ અતિ રસે. ૨
 તિણુ અવસરે સુખકાર વિહારે વિચરતા,
 ધર્મદોષ અણુગાર, આવ્યાં તિહાં મલપતા;
 દીએ સદ્ગુરુ ઉપદેશ મધુર ધ્વની ગાજતા,
 પાપ તિમિર અંધકાર, ઘણાં તિહાં લાજતાં. ૩
 હાલ અણી જલ ખિંદુ આયુષ્ય છે વહી,
 સંપદા સમુદ્ર કલ્લોલ, સમાન જાણો ભલી;
 એ સંસાર અસાર કહે જનવર ઇચ્છો,
 જન્મ મરણુ કરી પૂર્યો નહિં શું પછે કીચ્છો. ૪
 સુણી સદ્ગુરુ ઉપદેશ ભવિક મન થર હરે,
 સામાયિક નિજનાર સહિત સંયમ વરે;
 લે વૈરાગે દીક્ષા શિક્ષા સદ્ગુરુ તણી,
 સાધુ સહિત તિહાં નગરે વિહાર કરે મુનિ. ૫
 આયો વોરણુ કાજ ગઈ એકણુ સમે,

સામાયિક નીજ નાર દેખી ચિત્તમાં રમે;
 દેખી રૂપ સરૂપ અનુપમ આર્યા તણું,
 વિષયા રસ થયો લીન મુનિવર ઘણું. ૬
 પૂરવલી બહુ પ્રીત સંભારે અહર્નિશે,
 આરિત્રના ગુણ ક્ષીણ કરે વિષયા રસે;
 દ્રુમ મધુકર રસ લીન ચંપક વરણી પ્રિયા,
 છાંડી જાએ કેમ પૂરવ સુખ મેલીયા. ૭
 નેક નજર નિજનારી દેખી મલકે હસે,
 હાવ ભાવ નિજ અંગ કામ ક્રીડા વસે;
 કામાતુર પતિ દેખી આર્યા અણુસણ કરે,
 થાયે વ્રતનો ભંગ ગલે ફાંસો દીએ. ૮
 સ્વર્ગ ભુવન અવતાર, લલ્યો તિહાં મહાસતી,
 સામાયિક મુનિ વાત સુણી તેહની છતી;
 કરી અણુસણ પચ્ચક્ષ્ણાણ થયો સુર તે વલી,
 સ્વર્ગ ભુવન સુખ ભોગ ભોગવે મનરલી. ૯
 અવી લીધો અવતાર વસંતપુર મહાસતી,
 શેઠ તણી સુતા હોઈ નામે શ્રીમતી;
 ભર યૌવન મનરંગ સખી શું પરિવરી,
 કેલી કરે દેવાણે, બહુ ભાતે જપ કરી. ૧૦
 હવે સામાયિક સાધુ સરસ સુખ ભોગવી,
 લહી માનવનો અવતાર આયુ સવી ભોગવી;
 પહેલી ઢાલ સુચંગ કેદારામાં કહી,
 માન સાગર બહુ પ્રીત અભંગે રહે સહી. ૧૧

ઢાલ ૨ જી

હવે આદનપુર અભિરામજી, “ગુણ ગિર્યા તણા”
 નરપતિ આદન નામેજી. ગુણ૦ હવે સુત આર્દ્રકુમારજી; ગુણ૦
 દેવલોકથી લીધો અવતાર, ગુણ ગિર્યા તણાં. ૧
 કુલચંદ્રકુંવર અવતંસજી, ગુણ૦ જાએ કુલ દીપક હંસજી; ગુણ૦
 કુંવર કેલિ કરે મન ખંતજી, ગુણ૦ તે હીંડે ભલી ભાતજી. ગુણ૦ ૨
 લેઈ પંડિત પાસે ભણીયોજી, ગુણ૦ ભરયૌવનમાં પરણાવ્યોજી; ગુણ૦
 વિષય રસમાં સુખ માણેજી, ગુણ૦ કલા પુરૂષની બહોંતેર જાણેજી. ગુણ૦ ૩
 ઈણ અવસર શ્રેણીક રાજાજી, ગુણ૦ તેહના તે ચડત દિવાજી; ગુણ૦
 આદનપુર દૂત પઠાવ્યોજી. ગુણ૦ મેલ્યો ભેટયો જે મન ભાવ્યોજી. ગુણ૦ ૪

લેટ દેખી કુવર નરિંદળ, ગુણં દેખી પામ્યા પરમાનંદળ; ગુણં	
હવે કુંવર કહે સુણ દ્વતળ, ગુણં શ્રેણીક સુત કવણ વદીતળ. ગુણં	૫
કહે સુણ મંત્રી અભયકુમારળ, ગુણં બહુ બુદ્ધિ તણો ભંડારળ; ગુણં	
તેહસ્યું મારે બહુ મિત્રાઈળ, ગુણં કરવા બહુ વસ્તુ પઠાઈળ. ગુણં	૬
ઉપઠોકતી ઢાંકણ માંગેળ, ગુણં બહુ મહેનત કરી પગે લાગેળ; ગુણં	
ઈમ દ્વત સંદેશોળ લાવેળ, ગુણં બીડુને વાત કરી સમજાવેળ. ગુણં	૭
ઈસ્યો અભયકુમાર વિચારેળ, ગુણં લવ્ય પ્રાણીને નિરધારેળ; ગુણં	
પણ દેશ અનારજ જાયેળ, ગુણં તેણે જીનવર ધર્મ ન પાયેળ. ગુણં	૮
પુજણી-પોઠણી-પ્રતિમા-પેટીળ, ગુણં લેઈ આર્દ્રકુમારને મુકીળ; ગુણં	
દેખી આર્દ્રકુમાર મન લાયેળ, ગુણં મોઢે ભૂષણ મિત્ર પઠાયોળ. ગુણં	૯
ઉર મસ્તક ભૂષણ બાંધેળ, ગુણં ઇલાયો મનમાં સાધેળ; ગુણં	
ઈમ જાતિસ્મરણ પામીળ, ગુણં ઓલાખ્યા આદીશ્વર સ્વામીળ. ગુણં	૧૦
જાણ્યો સંસાર અસારળ, ગુણં વિરતો વિષય વિકારળ; ગુણં	
વૈરાગ્ય તણી મતિ આણીળ, ગુણં હવે માતપિતાએ વાત જાણીળ. ગુણં	૧૧
શતપંચ સુભટ મુકયા પાસેળ, ગુણં ચોકી કરે મન ઉદલાસેળ; ગુણં	
ઈણ અવસરે અશ્વ ખેલાવેળ, ગુણં તિણ સમે નિસરી જાવેળ. ગુણં	૧૨
સેના સહુ પૂંઠે જાવેળ, ગુણં શોધ કુમરતણી નવિ પાવેળ; ગુણં	
જીન પ્રતિમાથી પ્રતિ બુઝાયેળ, ગુણં વૈરાગે સંજમ સુઝાયેળ. ગુણં	૧૩
જિનશાસન દેવી વારેળ, ગુણં હળ ભોગ કરમ છે તારેળ; ગુણં	
દેવીનો કથન નવી કીધેળ, ગુણં મન શુદ્ધે ચારિત્ર લીધેળ. ગુણં	૧૪
એ બીજ ઢાલ રસાલળ, ગુણં ગાઈ માન સાગરે સુવિશાલળ; ગુણં	
ઈણી પરે ચારિત્ર પાલેળ, ગુણં મન માન્યા સુખ પામેળ. ગુણં	૧૫

ઢાલ ૩ જી

(સહજનંદી રે આતમા)

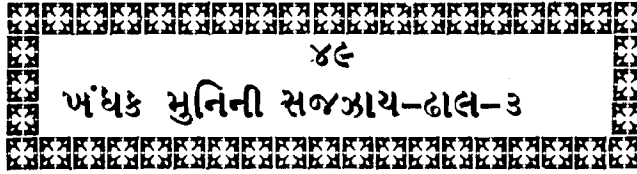
જીન વચ્ચને પ્રતિ બોધિયો, નામે આર્દ્રકુમાર રે;	
જાણી અચિર સંસાર રે, આદન દેશ તણો ધણી,	
છાંડી ધન પરિવાર રે, લીધો સંયમ ભાર રે;	
મોહન ગારો રે સાધુજી.	૧
મયગલની પરે મલપતો, વિચરે દેશ વિદેશ રે;	
મુનિવર છે લઘુ વેશ રે, મુક્તિ મારગ અવગાહતો;	
ટાળે કરમ કલેશ રે, લોભ નહિં લવ લેશ રે. મો.	૨
સાહેલી મલી સહુ સામટી, રમવા કારણ રંગ રે;	

- દેવલ મુનિ કાઉસ્સગ્ગ રહ્યો, નિર્મલ ગંગ તરંગ રે,
 રૂપે જેમ અનંગ રે, મોહન ગારો રે સાધુજી. ૩
 તે આવી તિણે સ્થાનકે, રમવા કારણ કાજ રે;
 છાંડી મન તણી લાજ રે, ચારે ચાર થંભા વર્યા;
 પાંચમીએ મુનિ રાજ રે, મુનિવરને શીરતાજ રે. મો ૪
 ચાર સખી મન ચિંતવે, ઇણે વરીયો અણગાર રે;
 એહનો એ ભરથાર રે, ખડખડ હસતી ઇમ કહે;
 થાશે કવણ પ્રકાર રે, ઇમ વઢે તે વારંવાર રે. મો ૫
 શેઠ સુતા મન ગહગહી, ઇમ ભણે એ મુજ કન્ત રે,
 ગિરુઓ એ ગુણવંત રે, લેખ વિધાતાએ લેખીયો;
 મોટો એહ મહંત રે, પરણાવો મન ખંત રે. મો ૬
 માત પિતા આવીને કહે, તું કીડાં એ કુણ વેષ રે,
 દીસે છે દરવેશ રે, ધનવંત શેઠની તું સુતા;
 ઇણે તું કાંઈ કરીશ રે, પરણાવું તો નરેશ રે. મો ૭
 શ્રીમતી કહે સૌ સાંભળો, ઇણ સમ કો નહિ સંસાર રે;
 મયણ તણો અવતાર રે, મુજ મન મોહ્યો રે એહથું,
 એ મુજ હેડાનો હાર રે, આણા દીઓ કીરતાર રે. મો ૮
 કાઉસ્સગ્ગ પારી કરૂણા કરી, ઓલે અમૃત વાણ રે;
 સુણને ચતુર સુભણ રે, અમે ઇચ્છું નહિ નારીને;
 છોડે કુલવટ કોણ રે, હોવે ચારિત્ર હાણ રે. મો ૯
 મુનિવર ઘાલી રે ઘુમણી, ન લહે જાવાનો જોગ રે;
 ઇમ કહે સહુ લોક રે, પ્રીતે પરણો રે એહને,
 ભોગવી ભોગ સંયોગ રે, આદરને વળી જોગ રે. મો ૧૦
 નયનખાણ નારી તણા, છુટા કરી કુચોટ રે;
 દેઈ ધુંધટ ઓટરે, મુનિવર તન મન લેદીઓ,
 દીધો નયણારી ફેટ રે, સાધુ થયો લોટ પોટ રે. મો ૧૧
 અણી આલા પણ તે હુવા, રમણી આગળ રંક રે;
 માનો તેહ નિશંક રે, રાવણ સરખા રે રાજવી;
 કીધી દહવટ લંક રે, લાવ્યો ફૂલમાં કલંક રે. મો ૧૨
 મહીયલ પૂજે રે માનવી, દેવમાંહી મહાદેવ રે;
 કરતા સુરનર સેવ રે, નારી આગળ નાચીયો,
 કરજાડીને તત્ખેવ રે, નાચ કરે નિત્યમેવ રે. મો ૧૩

- નંદીપેષુ સરિખા મુનિ, કીધો ગર્વ અખિયાત રે;
પણ પડીઓ ઈણુ વાત રે, ઈંદ્ર અહુલ્યાએ લોગવ્યો,
તો માણસ કુણુ જાત રે, જલિમ નારીની જાત રે. મો૦ ૧૪
- બાર વરસના રે બોલડા, કીધા આર્દ્રકુમાર રે;
મંડાવ્યો સત્રાગાર રે, બાર વરસમાંહી આવશુ,
ઓળખશે મુજ નાર રે, તો રહેશુ ઘરબાર રે. મો૦ ૧૫
- સત્રાગાર મંડાવીયો, આવે નવ નવા વેશ રે;
કેઈ યોગી દરવેશ રે, પાચ પખાલે રે દુધશુ,
કુમારી હર્ષ ધરેશ રે, અટક નથી લવલેશ રે. મો૦ ૧૬
- વેશ અનેકે રે એકલો, આવ્યો આર્દ્રકુમાર રે;
આખર જીહાં સત્રાગાર રે, પગ તજે પદ્મ રે ઓળખ્યો,
કુમરી કહે તેણીવાર રે, એ મુજ પ્રાણુ આધાર રે. મો૦ ૧૭
- માત પિતાએ પરણાવીઓ, સુખ વિલસે તે સંસાર રે;
મનગમતા સુખ લોગવે, બહુ મન પ્રીત અપાર રે,
સારા હે એ સંસાર રે. મો૦ ૧૮
- ઈમ કરતાં દિન કેટલે, એક થયો અંગ જાત રે;
વર્ષ થયા પાંચ સાત રે, કાઠી ચારિત્ર વાત રે. મો૦ ૧૯
- વાત સુણી વનિતાએ ગ્રહ્યો, રેંટીઓ દિન રાત રે;
ફેરે સબલ અખીયાત રે, બાલક મનમાંહે ચિંતવે,
સુતો છે દીન રાત રે, ત્રાગ વિંટયા પાંચ સાત રે. મો૦ ૨૦
- બાલક કહે સુણો માતાજી, તાતજી વીટંયા છે આજ રે;
કયાં જશે હવે તે ભાજ રે, બાર સરસ વળી મોહીયો,
બાલક ઉપર રાગ રે, ન લહે જવાનો માગ રે. મો૦ ૨૧
- મોહ મોહ્યો રે માનવી, કુણુ કાયર કુણુ ધીર રે;
રહેતા એકણુ તીર રે, અવતારે કુણુ શુર રે,
મોહ છલ્યા મહાવીર રે, જે હુંતા સાહસ ધીર રે. મો૦ ૨૨
- બાર વરસ બમણા રહી, લેઈ નારી આદેશ રે; મોહ મહાલટજીતવા,
લીધો સંજમ વેશ રે, જેણે સંસાર તરેશ રે. મો૦ ૨૩
- ક્રોધ માન-માયા તજી, નિર્મમ નિર અહંકાર રે;
છાંડી સયળ સંસાર રે, મુકતે પહોંચ્યા રે સાધુજી,
પાળી સંજમભાર રે, ધન ધન આર્દ્રકુમાર રે. મો૦ ૨૪

ઉડુપતિ વન્હિ મુનિ ચંદ્રમા, એ સંવત્સર જાણુ રે;	
સ્તવીઓ એ મુનિ ભાણુ રે, માગશીર માસ વખાણીએ,	
નયર સખર સૂરિ રાય રે, દિન દિન કોડી કદયાણુ રે. મો	૨૫
શ્રી તપગચ્છ ગુરુ રાજીયો, શ્રી વિજય સેન સૂરીંદ રે;	
પ્રણમે સુરનર વૃંદ રે, તસ પટ તેજ દિવાકર,	
શ્રી વિજય પ્રભ મુણીંદ રે, પ્રતાપ જો રવિચંદ રે. મો	૨૬
તપગચ્છ મહિમાનિલો, જય સાગર ઉવજ્જાય રે;	
જીત સાગર ગણીરાય રે, માન કહે સુખ સંપદા,	
ગાતાં એ ઋષિરાય રે, નામે નવનિધિ થાય રે. મો	૨૭

દુહા

શ્રી મુનિસુમત જિન નમું, ચરણ યુગલ કર જોડ;	
સાવત્થિપુર શોભતું, અરિ સખળા બલ તોડ.	૧
જીત શત્રુ મહી પતિ તિહાં, ધારણી નામે નાર;	
ગૌરી ઇશ્વર સુતુ સમ, ખંધક નામે કુમાર.	૨
સ્વસા પુરંદરા મનોહર, રૂપે જીત્યો અનંગ;	
દિનકર ઈંદુ ઉતરી, વસીયો અંગો પાંગ.	૩
કુંભકાર નયરી ભલી, હંડકરાય વરિઠ;	
જીવ અભવ્યને દુષ્ટથી, પાલક અમાત્ય કુદિઠ.	૪
માત-પિતા સવિ મળિ કરી, પુરંદર કન્યા જોડ;	
આપી હંડક રાયને, પામી રૂપનો છોડ.	૫
એક દિન વિહરંતા પ્રભુ, સાવત્થિ ઉદ્યાન;	
વીશમા ભવિ પ્રતિબોધતા, સમો સર્ચા જીન ભાણુ.	૬
સુણી આગમ ખંધક વિભુ, નમે ભગવંત ને આય;	
સુણી દેશના દર્શન લાહી, નિજ-નિજ સ્થાનક જાય.	૭
કુંભકાર નયરી થકી, કોઈક રાયને કાજ;	
પાલક સાવત્થી ભણી, આવ્યો સભાએ રાજ.	૮
પાલક બોલે સાધુડા, અવગુણના ભંડાર;	
નિસુણી ખંધકે તેડને, શિક્ષા લીધી લગાર.	૯

પાલક ખંધક ઉપરે, થયો તે કોધાતુર;
પછી તે નિજ સ્થાનક ગયો, ઢંકરાયને પૂર. ૧૦
એહવે મુનિસુવત કને, નમિ ખંધક લીધે મત;
પંચશત નરની સંગતે, બહુલ કર્યું સુકૃત. ૧૧

ઢાલ-૧લી

ખંધક સાધુ વિચાર, આપે વાચના સાર; આજ હો
એક દિન પૂછે મુનિસુવતને જી. ૧
સ્વામી સાધુ સવેશ, બહુ બેન ને દેશ; આં
જો પ્રભુજી આસા હુવેજી. ૨
કહે જીન સાધુ સર્વ, મરણાંત હોશે ઉપસર્ગ; આં
નિસુણી ખંધક વિનવેજી. ૩
નવિ જીવિત અમ દુઃખ, સહેજું મોક્ષના સુખ; આં
દોકલાયક અમે પામશુંજી. ૪
સ્વામી કહે તે વાર, તુજ વિણ સવિ પરિવાર; આં
સુખીત તે બહુ થાયશે જી. ૫
તે સુણી મુનિ પંચશત, સહ ચાલ્યો તૂરે આદિત્ત; આં
અનુક્રમે નયરી પામીયોજી. ૬
પૂરવ વેર સંભાર, ગોપવ્યા સહસ હથિયાર; આં
પાલકે તે ઝટ ગહનમાંજી. ૭
ઉઠ તું વાંદવા કાજ, ભાખે અમાત્ય મહારાજ; આં
કાં તુજ ધારણા કિહાં ગઈજી. ૮
પાંચશે સુભટને સાજ, લેવા આવ્યો તે રાજ; આં
વેષ ધરી સાધુ તણોજી. ૯
કર ગ્રહી તે શસ્ત્ર, વાંદવા બઘશ તત્ર; આં
હણી તુજ લેશે રાજને જી. ૧૦
જોવા આવે રાજ, શસ્ત્રની ધોરણી બતાય; આં
સ્થાનકે કપટ જ કેળવ્યાંજી. ૧૧

દોહા

દેખી ચિંતે રાજ્યો, કોધે હીસે તપ્ત;
સર્વ ચતિજન બાંધીને, સોંપ્યા પાલક ગુપ્ત. ૧
કહે રાજા મંત્રીશ્વર, જે રૂચે તે ધાર;
હરખ્યો પાલક પામીને, ઉંદર જેમ મંજાર. ૨

ઢાલ ૨-૭

તવ પાલક સુખ પામતો પ્રભુ ધ્યાવો રે, લાવે ઘાણી સમીપ રે, પ્રભુ ધ્યાવો રે, કુવચનને તે બોલ તો, પ્ર૦ પીલીશ યંત્ર તનુદીપ રે.	૧
કહે છે તે મંત્રીશ્વર, પ્ર૦ એકેક શ્રમણને યંત્ર રે; પ્ર૦ ઘાણી ઘાલી પીલતો, પ્ર૦ માઠી બુદ્ધિ અત્યંત રે. પ્ર૦	૨
ખંધક શિષ્યોને પીલતા, પ્ર૦ દેખી દાઝે દેહ રે; પ્ર૦ પાલકે ખંધક નિર્બિહથી, પ્ર૦ બાંધ્યો ઘાણીએ તેહ રે. પ્ર૦	૩
તે સાધુના ઉછળે, પ્ર૦ રૂધિર કેરાં બિંદુ રે; પ્ર૦ પાપને દેખી અંબ રે, પ્ર૦ કંપે સુરજ ચંદ્ર રે. પ્ર૦	૪
ખંધક તો મન લેખવે, પ્ર૦ તે અમૃતરસ સમ બિંદુ રે; પ્ર૦ દુષ્ટત દેખી સુર નરા, પ્ર૦ થર થર કંપે ઈંદ્ર રે. પ્ર૦	૫
શાતાવચને શિષ્યને, પ્ર૦ નિર્યામે સમતા વંત રે; પ્ર૦ જીવ તે શરીરથી લિન્ન છે, પ્ર૦ ધરશે નહિ દુઃખ સંત રે. પ્ર૦	૬
એ ઉપસર્ગને પામીયા, પ્ર૦ તે પૂરવકૃત કર્મ રે; પ્ર૦ સુખ કારણ એ લોગવો, પ્ર૦ કોઈ ન કરશે ગર્વ રે. પ્ર૦	૭
નિર્મમત્વ મન જેહના, પ્ર૦ નિર્યામે સફલગવંત રે; પ્ર૦ જેમ જેમ પીલે પાપીયો, પ્ર૦ તેમ તેમ સમતાવંત રે. પ્ર૦	૮
ઉજવલ ધ્યાનને ધ્યાવતાં, પ્ર૦ પામે કેવલ તુર્ત રે; પ્ર૦ એમ તે મંત્રીએ હણ્યા, પ્ર૦ મુનિ એક ઉન પંચશત રે. પ્ર૦	૯
ખંધક બોલે બાળ એ, પ્ર૦ દેખી દુઃખ ન ખમાય રે; પ્ર૦ તે કારણ મુજ પ્રથમ તું, પ્ર૦ હણ્ય પછી એહની કાય રે. પ્ર૦	૧૦
પાપી પાલક સાંભળી, પ્ર૦ દેવાને ઘણું દુઃખ રે; પ્ર૦ ગુરુ દેખતાં શીઘ્ર પણે, પ્ર૦ પીલે પાલક મન સુખ રે. પ્ર૦	૧૧
કેવળ પામી મોક્ષને, પ્ર૦ વરીયો બાલક શિષ્ય રે; પ્ર૦ દેખી ખંધક સૂરિવરા, પ્ર૦ કરે કલ્પાંત મુનીશ રે. પ્ર૦	૧૨

દોહા

ક્ષિપ્ત ભાવ ટળે નહિ, ચળે ચદ્ધિ બે ધ્રુવ; કર્મ રેખા અપિ નવિ ચળે, કહે વીતરાગ એ ધ્રુવ.	૧
--	---

ઢાલ-૩-૭

બાળક માહરે વચનથી રે, ન રાખ્યો ક્ષણ માત્ર; કર્મની જુઓ એ ગતિ રે, વિપરીત છે કીરતાર. કર્મ૦	૧
---	---

સપરિવાર મુજ શિષ્યને રે, માર્યા એણે દુષ્ટ;	
રાજ હણવો મંત્રી ને રે, ભરીયો કોપે કષ્ટ. કર્મં	૨
જે તે ક્ષણ મુજને હુવે રે, તો દાહક કરનાર;	
થાજ્યો ભવ મુજ આવતો રે, એમ નિયાણું ધરી પ્યાર. કર્મં	૩
તવ મૃત ખંધક મુનિવરા રે, હુવા અગ્નિ કુમાર;	
વાત સુણી એમ ચિંતવે રે, પુરંદર યશા નાર રે. કર્મં	૪
ઓઘો ખરડયો રક્તથી રે, જાણી ભક્ષને હેત;	
અંખર ચડીય ગજ ચંચુથી રે, પડિયો સ્વસા છે જેત. કર્મં	૫
રજેહરણ તે ઓળખી રે, નિજ બ્રાત નો તે જાણ;	
એશું કીધું કારમું રે, રાજ પાપી અજાણ રે. કર્મં	૬
વ્રત ગ્રહી પરલોક સાધીયો રે, પુરંદર યશા દેવ;	
અવધિએ જાણી કરી રે, અગ્રીમ મૃત્યુ સચિવ. કર્મં	૭
દંડકરાયનો દેશ જે રે, કરે પ્રચંડ ગણધાર;	
એકે ઉના પાંચશે રે, પરિસહ સહે તિહાં સાર. કર્મં	૮

કૃષ્ણ

વધ પરિસહ ઋષિએ ખમ્યા, ગુરૂ ખંધક જેમ એ,
શિવ સુખ ચાહો જે જંતુઆ તવ, કરશો કોપ ન એમ એ;
સંવત શપ્ત મુનીશ્વરે, વસુ ચંદ્ર વર્ષે પોષ એ,
માઘ ષષ્ટી પ્રેમ રામે, ઋષભ વિજય ગુરૂ ભાખ એ.

૫૦

કૃષ્ણ વાસુદેવની સંજ્ઞાય-ઢાલ-૨

ઢાલ-૧-લી

નેમીનાથ આવી સમો સર્યા, દ્વારિકા નગરીની ખાર;	
કૃષ્ણજી વંદન આવીયા, સાથે સકળ પરિવાર.	
મોહને ત્યાગો રે માનવી.	૧
દેશના દીયે પ્રભુ વીરજી, જડ વસ્તુ છે અસાર;	
દેખતાં મોહક લાગશે, છેવટે છેડ દેનાર. મોં	૨
વાસુદેવે એક દિન પૂછીયું, આયુષ્ય પોતાનું ખાસ;	
કોનાથી મુજ મરણ છે, દ્વારિકા નગરી વિનાશ. મોં	૩

ઉત્તરમાં કહે નેમજી, આયુષ્ય વરસ હજાર;
 ભોગવ્યું ઘણું ખર્ચું યુદ્ધમાં, બાકી વર્ષ છે બાર. મોં ૪
 બાંધવ તુજ ઓર માન છે, નામે જરા કુમાર;
 મૃત્યુ લખ્યું તેના હાથથી, શંકા એમાં ન લગાર. મોં ૫
 દારિકા નગરીના પ્રશ્નમાં, દ્વિપાયન ઋષિ જેહ;
 પુત્ર તુમારા મઘ પાનથી, નારીનું કારણ તેહ. મોં ૬
 પ્રભુ વચને ખેદ પામીયો, નામે જરાકુમાર;
 કૃષ્ણ ના રક્ષણ કારણે, રહ્યો ન ગામ મોઝાર. મોં ૭
 કૃષ્ણજી ડીંડીર ફેરવે, ઘેર ઘેર કીધો સંદેશ;
 દારૂ છોડી દો માનવી, જો હોય બચવા ઉદ્દેશ. મોં ૮
 નહિતર નગરીનો નાશ છે. જાણજો પ્રભુનું વચન;
 ધર્મ સાધન કરો સામટું, જેથી નગરીનું જતન. મોં ૯
 વ્યસન તબીવી દારૂનું, લોકોને જાગૃત કીધ;
 ખીણ દારૂ ફેંકાવીયો, ભયથી કોઈએ ન પીધ. મોં ૧૦
 એક દીન ચરના રે વાક્યથી, શાંખ-પ્રધુમ્ન કુમાર;
 મઘપાન કીધું રે આવીને, ઉન્નત થયા તેણી વાર. મોં ૧૧
 ફરતા ફરતા રે આવીયા, દ્વિપાયન રૂપિ પાસ;
 મારો કહે રે એહને, જેનાથી નગરી વિનાશ. મોં ૧૨
 મારી મારી નાશી ગયા, કુંવર ગામ મોઝાર;
 ક્રોધની જ્વાલાથી ઋષિએ, કચું નિયાણું તે વાર. મોં ૧૩
 આ ભવમાં તપ જે કચું, તેનું ફળ કાંઈ જો હોય;
 નાશ કરું તો હું પુરીનો, એમ કહી સાચું ફળ ખોય. મોં ૧૪
 રામકૃષ્ણે વાત સાંભળી, આવ્યા ઋષિની પાસ;
 નિદાન પાછું ખેંચી લીધો, પુરો અમારી આશ. મોં ૧૫
 ઋષિ કહે જો ભાઈ તુમ વિના, કરીશ હું નગરીનો નાશ;
 વચન ન મારું હું ફેરવું, કહેશે નહિ ફરીવાર. મોં ૧૬
 ઋષિ અણસણ કરી મરણથી, અગ્નિકુમાર દેવ હોય;
 કયા કારણથી અહીં અવતર્યો, વિભંગ જ્ઞાનથી જોય. મોં ૧૭

ઢાલ-૨ જી

ક્રોધથી ધમધમી દારિકા આવીયો, દ્વિપાયન રૂપિ જીવ રે;
 બહાર જતા અટકાવી દીધા, લોકોની પકડી ગ્રીવ રે,
 કર્મ બંધનના કડવા વિપાકો, ભોગવ્યા વિણ નવિ છુટે રે. કર્મ ૧

કોટના કપાટો બંધ કરીને, દારિકા પૂરી સળગાવી રે;
 મહેલ ઝડપા બાગ કચેરી, બાળીને કીધી દિવાળી રે. કર્મં ૨
 કીકીયારી લોકોની પશુના પોકારે, સુણી બન્ને ભાઈ હોડયા રે;
 માત પિતાને રથમાં બેસાડી, અશ્વને જલ્દીથી જોડયા રે. કર્મં ૩
 પશુ એક ડગલું નહિ ચાલવાથી, રામ ને કૃષ્ણ જોડાયા રે;
 એટલામાં રથની ધરી ભાંગી, તો પશુ ઘસડીને હોડયા રે. કર્મં ૪
 કીલ્લા સુધી રથ ઘસડી લાવ્યા, ત્યારે થઈ આકાશવાણી રે;
 રામ કૃષ્ણ વિના નહી મૂકું, કેમ ખેંચો રથ તાણી રે. કર્મં ૫
 ધર્મનું શરણ કરી માત પિતા, મરી ગયા દેવલોક રે;
 આપનું બળ કાંઈ કામ ન આવ્યું, રડી પડયા પોકે પોકે રે. કર્મં ૬
 નિરૂપાયે બન્ને નિરાશ થઈને, નગરીને બળતી છોડી રે;
 પાછું વાળીને દૃષ્ટિ કરે તો, ભસ્મી ભૂત રાખ રે. કર્મં ૭
 પાંડવ તરફનો આશ્રય લેવા, ચાલ્યા બન્ને ઉઠાસી રે;
 મહા જંગલમાં આવીને પડયા, કૃષ્ણને લાગી પ્યાસી રે. કર્મં ૮
 વાસુદેવ પીતામ્બર ઓઢીને, વૃક્ષની નીચે બેઠા રે;
 બળદેવ પાણીની શોધનામાં, જળના સ્થાને પહોંચ્યા રે. કર્મં ૯
 મૃગની બ્રાંતીએ બાણને છોડ્યું, જરાકુમારે વનમાં રે;
 આવીને કૃષ્ણના પગમાં લાગ્યું, કાળ ન મૂકે જંગલમાં રે. કર્મં ૧૦
 રૂઢન કર્યું આવી જરા કુમારે, કૃષ્ણજી હિંમત આપે રે;
 લેખ્ય લખ્યા નહિ મિથ્યા થાયે, પ્રભુવાણી હૃદયમાં થાપે રે. કર્મં ૧૧
 મારા માટે થયો જંગલવાસી, બાર વરસ દુઃખ ખમવું રે;
 ખોટા પડે નહિ જનવર વચનો, મિથ્યા થયું તારું ભમવું રે. કર્મં ૧૨
 દારિકાપુરીની સઘળી બીના, ભાઈને કૃષ્ણ જણાવે રે;
 સર્વ ચાલવમાં બળદેવ ને હું, જીવતા છીએ એમ જણાવે રે. કર્મં ૧૩
 આખી નગરી કળ કળતી મૂકી, નિરૂપાયે અમે હાલ્યાં રે;
 એટલામાં મારો કંઠ સુકાણો, જળ શોધે બળદેવ ચાલ્યા રે. કર્મં ૧૪
 જરાકુમાર તું પાછો વળી જા, અવસર કેમ તું ચુકે રે;
 બળદેવને જો બખર પડી તો, માર્યા વિના નહી મૂકે રે. કર્મં ૧૫
 મારા મૃત્યુથી સ્નેહને લઈને, રામ જીરી જીરી મરશે રે;
 તુમે તો જીવતા રહેશે જો ચાલવ, વેષ બુદ્ધિથી કરશે રે. કર્મં ૧૬
 લે આ કૌતુલ રત્ન નિશાની, પાંડવને તું દેજે રે;
 આપજે બખર અમારી સઘળી, સાથે ક્ષમાપના કેજે રે. કર્મં ૧૭

કૃષ્ણના હિતકારી વચન માનીને, નીકળી ગયો તે વનથી રે;
 પાછળથી વાસુદેવની લેશ્યા, બુદ્ધિ ફરી ગઈ મનથી રે. કર્મં ૧૮
 સંકલ્પ વિકલ્પ જાળે ગુંથાયા, ધ્યાન અશુભને લઈને રે;
 ત્રીજી પાતાલમાં આવીને ઉપન્યા, દેહને છોડી દઈને રે. કર્મં ૧૯
 પૂર્વ ભવે નિચાણું કરીને, પદવી વાસુદેવ પામી રે;
 પણ્ય યુદ્ધ આરંભ લઈને તેની, અશુભ ગતિ પૂંઠે લાગી રે. કર્મં ૨૦
 કર્મ બંધનનું ફળ તું ભોગવવા, ત્રીજી પાતાળે પહોંચ્યો રે;
 અધોગતિ કીધી વાસુદેવની, યુદ્ધના આરંભો જોતા રે. કર્મં ૨૧
 શુભા શુભ કર્મના વિપાકો, ન છૂટે કોડ ઉપાય કરતાં રે;
 રૂદન કરતાં પણ્ય કર્મ ન મૂકે, ચારે ગતિમાં ફરતાં રે. કર્મં ૨૨
 સાતે નરક ગતિ વાસુદેવોની, જૈન શાસ્ત્રોમાં કીધી રે;
 લૌકિક શાસ્ત્રોમાં સાત પાતાળો, પર્યાય નામે લીધી રે. ૨૩
 રામ વાસુદેવ ચક્રવર્તીએ, પાછળથી કર્મો છોડ્યા રે;
 તીર્થંકર જેવા ઉત્તમને પણ્ય, કર્મે કદી નવિ છોડ્યા રે. કર્મં ૨૪
 સર્વ જીવો છે કર્મને આધીન, કર્મની સત્તા મોટી રે;
 કર્મ બંધનનું ફળ ન મળે તો, ચારે ગતિ થાય ખોટી રે. કર્મં ૨૫
 જીવોની ઉત્પત્તિ સ્થાનની સંજ્યા, ચોરાશી લાખની જાણો રે;
 કર્મ ન હોય તો સુખ દુઃખ કેવા, માટે જ કર્મ પ્રમાણો રે. કર્મં ૨૬

૫૧

દશાર્ણભદ્ર મુનિની સજ્જાય ઢાલ-૫

દોહા

પંકજ ભૂતનયા નમી, શુભ ગુરુ ચરણ પસાય;
 વિશદ દશારણભદ્રજી, શુણ્ડયું મહા મુનિરાય. ૧
 માને માનવ દુઃખ લહે, ચરણ કરણ શુણ્ડ ફેક;
 આઠ શિખર આડા વળે, નાવે વિમલા લોક. ૨
 અહો માને મુનિવર હુવા, છંડી રાજ્ય સમૃદ્ધ;
 શકેન્દ્ર વંદન કરે, માન ત્યજી સ્તવ કીધ. ૩

ઢાલ-૧-લી

મુદિતા લોકવસે જાજ, દશારણ નયર ઘણી માજ;
 દેશ દશારણનો રાજ, રમણિક ઋદ્ધિપતિ રાજે;
 ઉપમા લંકાપતિ છાજે રે, રમણિક ઋદ્ધિપતિ રાજે ૧

ભૂપ દશારણુ ભદ્ર લહો, અરિજનનો ભય દૂર વહો;		
ધર્મી ધર્મભણી ઉમાદ્યો રે.	રમણિક૦	૨
રાગ ને રોષ નહિ દિલમાં, રોગનો અંશ નહિ તનમાં;		
વીર સમોસરીયા વનમાં રે.	રમણિક૦	૩
કોલાહલ સુરનો મચીયો, પ્રભુ આગળ નાચે શચીયો;		
દેવે સમવસરણુ રચીયો રે.	રમણિક૦	૪
રૂપ અન્ય અનુપવેશે, શોભિત સિહાસન ખેસે,		
જલથલ કુસુમ વૃષ્ટિ વિકસે રે.	રમણિક૦	૫
દેત વધાર્થ વનપાલે, લાખ વધાર્થ ભૂપાલે;		
ઉઠી સભા સહુ તટાલે.	રમણિક૦	૬
ચલન્યો સર્વ જના સાળે, જિનવર વંદનને કાળે;		
ધર્મ નગરે પડહો વાળે રે.	રમણિક૦	૭
જિનવાણી સુષુતાં રંજીએ, મિથ્યામતિ દૂરે તજીએ;		
હય ગય રથ ભૂષણુ સજીએ રે.	રમણિક૦	૮
વીર ચરણુ કજ અનુસરિએ, દક્ષિણુ પ્રદક્ષિણુ ફરીએ;		
નરનારી એમ ઉચ્ચરીએ રે.	રમણિક૦	૯
વંદું રિદ્ધિ લઈ સર્વે, જિમ કોઈ નવિ વંદ્યા પૂરવે;		
ભૂપ ચિંતે ઇણી પેરે ગર્વે રે.	રમણિક૦	૧૦
વલી મનના સંશય વમશું, અનુભવ રંગરસે રમશું;		
શ્રી શુભવીર ચરણુ નમશું રે.	રમણિક૦	૧૧

ઢાલ ૨-જી

રાજા મનમોદે કરી, સૈન્ય સળે તેણીવાર;
ભદ્રક જાતી મદ ભર્યાં રે, કુંજર સહસ અઠાર રે;
માનગળે ચઢ્યો, દશારણુ ભદ્ર ભૂપાલરે,
માનગળે ચઢ્યો. ૧

ચોવીસ લાખ તુરંગ મારે, અશ્વરતન અનુહાર;
રવિરથ પરે હરિ જોતર્યા રે, રથ એકવીશ હજાર રે. માન૦ ૨
યુધિષ્ઠિર ભટપાયકા રે, કોડી એકાણું સફાર;
એક હજાર અંતે ઉરી રે, બેઠી સુખાસન સાર રે. માન૦ ૩
મુગટબદ્ધ અવનીપતિ રે, પંચસયા પરિવાર;
પંચવરણુ ફરકે તિહાં રે, ધ્વજ ધવલ સોલ હજાર રે. માન૦ ૪

ચિહ્નદિશે ચામર ઢળે રે, ઉજ્જવલ છત્ર ઢળાંત;
 પટ્ટગજે પૃથ્વીપતિ રે, ખેઠો લીલ કરંત રે. માન૦ ૫
 નાટક નાદ રસે ચઢ્યો રે, નિજ રિદ્ધિ સઘલી રે જ્યે;
 મન ચિંતે મહિમા નિલો રે, મુજ સમ અવર ન કોય રે. માન૦ ૬
 સોહમપતિ અવધે કરી રે, ચિંતે અચરીજ દેખી;
 ભૂપતિ જિનવંદન કરે રે, પણ અભિમાને વિશેષ રે. માન૦ ૭
 તીર્થંકર અરિહા પ્રભુ રે, વંદન અમર નરેન્દ્ર;
 કેવલજ્ઞાન દિવાકર રે, જગત શરણુ જિનચંદ્ર રે. માન૦ ૮
 ભરત સાગર કેશવ વળીરે, પૂર્વે વંદ્યા જિણુંદ;
 તે આગળ એ નરપતિ રે, જિમ રવિ આગે ચંદ્ર રે. માન૦ ૯
 સાહમીના સગપણુ ભણી રે, સમજવું એકતાન;
 ટાળું જિન આશાતના રે, ગાળું એહનું માન રે. માન૦ ૧૦
 ઐરાવણુ દંતી રે, પરિ પરિ તસ સમજય;
 ઋદ્ધિ વિકૃષ્ટિ અભિનવી રે, વીર નમન હરિ જય રે. માન૦ ૧૧

ઢાલ ૩૭

(સમકિત દ્વાર ગભારે પેસતાળ.)

માન કરશ્યો નવિ માનવીજી, માનથી નીચગતિ જ્યે રે;
 ભૂપ અભિમાન ભંજન ભણીજી, વિહિત વાસવ બલ સોય રે. માન૦ ૧
 ચઉસઠી સહસ હસ્તિ ભલાજી, ઉન્નત અંગ મનોહાર રે;
 દંતી દંતી પ્રતિ જુજુઆજી, મસ્તક પાંચશે બાર રે. માન૦ ૨
 શિર પ્રત્યે આઠ દંતૂશલાજી, દંત પ્રતિ વાપિકા આઠ રે;
 પુષ્કરણી વાવી પ્રત્યેકમાંજી, કમલ કંચનમયી આઠ રે. માન૦ ૩
 પાંખડી લાખ પંકજ પ્રત્યેજી, શબ્દ નાટક તણા થાય;
 ગાયન ગીત સુર ગાવતાજી, દેવદુંદુભિ વજડાય. માન૦ ૪
 કમલ વિચે ડોડક ઉપરેજી, ચિહ્નું મુખો એક પ્રાસાદ રે;
 આઠ ઈન્દ્રાણીચુ સુરપતિજી, તિહાં રહ્યા લહત આહૂલાદ. માન૦ ૫
 ગણિત સંખ્યા સુષુજ્યો હવેથી, એક એક ગજ પ્રતે સાર;
 સહસ ચઉછનું દંતૂશલાજી, રતન રવિકંત ઝલકાર. માન૦ ૬
 પુષ્કરણી બત્રીસ સહસ છેજી, સાતસે અડસઠી જ્યે;
 કમલ લાખ દો સહસ બાસઠીજી, એકસો ચુમ્માલીસે હોય. માન૦ ૭
 કમલ ઉપરિ ધવલ પ્રાસાદ છેજી, વીશ લાખ સત્તાણું હજાર;
 એકસો બાવન હરિ તણેજી, અપ્સરનો પરિવાર. માન૦ ૮

દો સહસ છસય એકવીશ છેજી, જોડજ્યો કોડી ત્રિકઠાણુ;
 લાખ ચુમ્માલીસ સોહતીજી, પાંખડી કમલની જાણુ. માન૦ ૯
 ખત્રીસ ખદ્ધ નાટક હુધજી, પંકજ દલતણો એક;
 તીન લાખ છત્તીસ સહસ છે જી, આતમ રક્ષક ભટવક. માન૦ ૧૦
 ચઉસઠી સહસ ગણુરિદ્ધિ શું જી, પરિવર્યો દેવનો રાય રે;
 જામ ભૂપાલ ઉવેશીઓજી, પ્રણમી પરમેશ્વર પાય રે. માન૦ ૧૧
 ઉર્ધ્વવદને કરી જોવતોજી, હૃદયે ચિંતે ગઈ જામ રે;
 શુભ વિધિ વીરવંદન કરેજી, સોહમ સ્વામી શિરનામ રે. માન૦ ૧૨

ઢાલ ૪ થી

(મનડો એક દહ્યો અભિમાને)

પ્રભુ આગળ નૃપ ખેઠો, ચિંતા સાચર મનમાં પેઠો રે;
 મનડો અડે રહ્યો અભિમાને, હરિ જિનતણે કાજે,
 વળી જગમાં જશ કીરતિ ઘણી વરવાને, મનડો૦
 મારો ગર્વ ગવેખી, હરિ જો મુજ રિદ્ધિ ઉવેખી રે. મનડો૦ ૧
 તારા અંદ વિવેક, રાજહંસની આગળ લેક રે; મનડો૦
 અંધકાર ને ઉઘોત, જિમ સૂરજ ને ખઘોત રે. મનડો૦ ૨
 નંદનવન કાંતાર, પિત્તલ મુક્તાશ્લ હાર રે; મનડો૦
 ગુરુ ઉપમ હરિરાય, લઘુ ઉપમ મુજ કહેવાય. મનડો૦ ૩
 હરિએ કીધી હાણુ, મુજ જીવિત અપ્રમાણુ રે; મનડો૦
 હવે કરવો કુણ કાજ, સુરનરમાં રહે જિમ લાજ રે. મનડો૦ ૪
 માન થકી જગ પ્રાણી, અપમાન લહે ગુણહાણી રે; મનડો૦
 માન તજી મુનિરાયા, સુખીયા શિવ સૌધ સુહાયા રે. મનડો૦ ૫
 સંયમ લઈ પ્રભુ હાથે, વિહરશું અરિહા સાથે રે; મનડો૦
 ચિંતી હૃદયા રામે, ઉઠી પ્રભુ પય શિરનામે રે. મનડો૦ ૬
 સર્વ વિરતિ મુજ આજે, ઉચરાવો અવિચલ રાજે રે; મનડો૦
 જિણુવાણી રસ ગૃદ્ધિ, વરાગ્યે દીક્ષા લીધી રે. મનડો૦ ૭
 ઈન્દ્ર તદા માન મોડી, મુનિ ચરણ નમે કરજોડી રે; મનડો૦
 માન સકલ મુનિ વિત્યો, હું હાર્યો ને તું જીત્યો રે. મનડો૦ ૮
 હું માને હુહવાણો, મુનિ માન કરી તમે જાણ્યો રે; મનડો૦
 તુમ રિદ્ધિ અક્ષય ખજાનો, મુજ રિદ્ધિ છાર સમાનો રે. મનડો૦ ૯
 જ્ઞાન ધ્યાન હય દંતી, શ્રુત તપજપ બહુ પરિતંતી રે; મનડો૦
 સહસ શીલાંગ હજાર, રથ ઉપશમ રિદ્ધિ ન પાર. મનડો૦ ૧૦

કાર્ય સકલ મુજ વ્યક્તિ, વરચરણ ગ્રહણ નહિ શક્તિ રે; મનડોં
 સમતા સાચર મુજ, કયો કૃત અપરાધ રે. મનડોં ૧૧
 ઇમ કહી ક્ષણ ક્ષણ વંદે, નિજ હૃદય ક્ષણ ક્ષણ નિંદે રે; મનડોં
 વીર ચરણ કજ સેવા, તુમે મંડી શિવફલ લેવા રે. મનડોં ૧૨

ઢાલ ૫ મી

ઉપશમ સુખ કંઠી, જ્ઞાનાનંદી, મોહના વારજી;
 સંસારે અલુદો, દંસણ શુદ્ધો, સંયમી તારજી;
 તુમે નિજગુણના રસીયા, ગુરુકુલ વસીયા. મોહના વારજી;
 મન મોહન સ્વામી, છો વિશરામી, ભવ્યના તારજી. મોં ૧
 પર પુદ્ગલ સંગે, માનને રંગે, મોહના વારજી,
 મેં જ્ઞદિ વિદુવીં, ઉવીં શુવીં, લોગમાં તારજી;
 તુમે નિજ ધર જ્ઞદિ, પ્રગટજ કીધી, મોહના વારજી,
 શુચિ સહજની શોભા, રહે ચિર થોભા, ભૂષણે તારજી. મોં ૨
 સંવેગી ત્યાગી, તું સોભાગી, મોહના વારજી;
 વાર સો એક સાસે, વંદના તુને માહરી તારજી;
 અપરાધ ખમાવી, શીશ નમાવી, મોહના વારજી;
 નિજ નાક સધાવે, હરિ મુનિ ભાવે, સંસ્તવી તારજી. મોં ૩
 દમી શાંત પ્રશાંતો, આસા નડંતો, મોહના વારજી,
 કૃત કર્મને ગાલે, સંયમ પાલે, સાધુજી તારજી;
 કોધ કંડક ખંડે, ઉપશમ દંડે, મોહના વારજી,
 માન માયા ગાલી, વહિ પ્રભલી, અજ્ઞવિ તારજી. મોં ૪
 તૃષ્ણા જલ શોષે, વૃષતર પોષે, મોહના વારજી;
 ભવશ્રોત વર્તા, મોહની ગર્તા, લંઘીયા તારજી;
 કામ ચિંતન ચૂઝા, કલીમલ મૂકકા, મોહના વારજી.
 કુક્ષી શંભલ પત્તા, મુનિ અપ્રમત્તા, ભાવચ્યુ તારજી. મોં ૫
 ઉદ્દેશિક આદે, દુગવત્ર ભેદે, મોહના વારજી;
 અનચિણી નિહાલે, દશવૈકલિકે, તે કહ્યા તારજી;
 ઇચ્છાદિક પાલે, દશચક્કવાલે, મોહના વારજી,
 પરિસહ ઉભગ્ગા, સુર ઉવસગ્ગા, જિત્તિયા તારજી. મોં ૬
 ષટ કારણ આહારી, ષટ અણાહારી, મોહના વારજી;
 સમુદાનભિક્ષા, અલિસમશિક્ષા, આચરી તારજી;
 ભાવંત મુનીશા, જે પણ વીશા, મોહના વારજી;
 પણવીશ અશુચિ, ભાવના રૂચિ, નોકદા તારજી. મોં ૭

સિત્તરી ગુણ ચરણે, સેવત કરણે, મોહના વાડળ;
વિકસંત ઉદાસી, શ્રુત અભ્યાસી, અર્થથી તાડળ;
ચક્રી ને દાસ, પૂર્વ નવાસ, મોહના વાડળ;
અરિમિત્ત વિચેગે, હુઈ સંચેગે, ઈષ્ટના તાડળ. મો ૮

મણિ તડળું જેમ, પત્થર હેમ, મોહના વાડળ;
સમભાવે વિચારે, શિવ સંસારે, સાધુને તાડળ;
ધર્મ ધ્યાનાસીનો, ખવગે લીનો, મોહના વાડળ;
મલ સત વિનાશી; શ્રેણી પ્રકાશી, આયગો તાડળ. મો ૯

અપથ્ય પરચક્રપાણી, ચઉ ચઉ નાણી, મોહના વાડળ;
સોલ પગઈઅંતર, આઠ ક્ષયંકર, મૂલથી તાડળ;
નપુ ઈથી વેદો, પટહાસ લેદો, મોહના વાડળ;
નખેદ ઉચ્છેદે, ક્રોધને લેદે, સંજવલા તાડળ. મો ૧૦

માન માયા ટાલી, લોભ પ્રજાલી, મોહના વાડળ;
દુગ નિંદ નસાવે, દુગ પય ધ્યાવે, શુકલતા તાડળ;
ક્ષીણ ચરમ સમયમાં, છેદત લયમાં, મોહના વાડળ;
નાણુ દંસણુ વિગ્ધા, વરણુ જ સીગ્ધા ચઉદસે તાડળ. મો ૧૧

ધૂર સમય સંચેગી, કર્મ વિચેગી, મોહના વાડળ;
હુઆ કેવલનાણી, કેઈ ભવ્યં પ્રાણી, તારીયા તાડળ;
પંચ્યાશી વિનાશી, શિવપુર વાસી, મોહના વાડળ;
સુખ સિદ્ધ એકાન્તે, સાદિ અનંતે, ભંગશ્યુ તાડળ. મો ૧૨

અહો માનજ કરીઓ, તો શિવ વરીઓ, મોહના વાડળ;
જસ નામ રસાલા, મંગલ માલા, સંઘને તાડળ;
ગુરૂ ખીમાવિજય, જશ શુભવિજયો, તસ મોહના વાડળ;
વન્હિ રસઠંતી, તિમ હિમકંતી, વત્સરે તાડળ; મો ૧૩

મેર તેર વાસર, સાધુ સુહંકર, મોહના વાડળ;
ગુરૂવારે ધ્યાયા, એમ મુનિરાયા, નામળ તાડળ;
ભવતાપ હરજ્યો, મંગલ હોજ્યો, મોહના વાડળ;
કવિ વીર વિજયે, ઉત્તરાધ્યયનેથી કહ્યા તાડળ. મો ૧૪

ઢાલ-૧ લી

ગિરિ વૈતાલ્યને ઉપરે, ચંકાંકા નયરી રે લો;	
ચંકાચુધ રાજા તિહાં, જીત્યા સવિ વૈરી રે લો.	૧
મહનલતા તસ સુંદરી, શુભ શીલ અચંભારે લો;	
પુત્રી તાસ પ્રભંજના, રૂપે રતિ રંભા રે લો.	૨
વિદ્યાધર ભૂચર સૂતા, બહુ મલી એકપંતે રે લો;	
રાધા વેધ મંડાવીઓ, વર વરવા ખંતે રે લો.	૩
કન્યા એક હંભરથી, પ્રભંજના ચાલી રે લો;	
આર્ય ખંડમાં આવતાં, વનખંડ વિચાલી રે લો.	૪
નિર્ઝંથી સુપ્રતિષ્ઠિતા, બહુ સાહુણી સંગે રે લો;	
સાધુ વિહારે વિચરતાં, વંદે મન રંગે રે લો.	૫
આર્યા કહે એવડો, ઉમાહો શ્યો છે રે લો;	
વિનયે કન્યા વિનવે, વર વરવા ઇચ્છે રે લો.	૬
એ શ્યો હિત જાણો તુમે, એકથી નવિ સિદ્ધિ રે લો;	
ખીજા વિષય હલાહલ વિષ તિહાં, શી અમૃત બુદ્ધિ રે લો.	૭
ભોગ સંગ કારમા કહ્યાં, જિનરાજ સદાઈ રે લો;	
રાગ દ્વેષ સંગે વધે, ભવભ્રમણ સદાઈ રે લો.	૮
રાજસુતા કહે સાચ એ, જે ભાજે વાણી રે લો;	
પણ એ ભૂલ અનાદિની, કિમ જાયે છંડાણી રે લો.	૯
જેહ તજે તે ધન્ય છે, સેવક જિનજનાં રે લો;	
અમે જડ પુદ્ગલ રસ રમ્યાં, મોહે લય લીના રે લો.	૧૦
અધ્યાતમ રસ પાનથી, પીના મુનિરાયા રે લો;	
તે પર પરિણતી રતી તજી, નિજ તત્ત્વે સમાયા રે લો.	૧૧
અમને પણ કરવો ઘટે, કારણ સંયોગે રે લો;	
પણ ચેતનતા પરિણમે, જડ પુદ્ગલ ભોગે રે લો.	૧૨
અવર કન્યા પણ ઉચ્ચરે, ચિંતિત હવે કીજે રે લો;	
પછી પરમ પદ સાધવા, ઉઘમ સાધી જે રે લો.	૧૩

પ્રભંજના કહે છે સખી ? એ કાયર પ્રાણી રે લો;
ધર્મ પ્રથમ કરવો સદા, દેવચંદ્રની વાણી રે લો.

૧૪

ઢાલ-૨-૭

કહે સાહુણી સુણ્ય કન્યકા રે ધન્ના, એ સંસાર કલેશ;
એહને જે હિતકારી ગણે રે ધન્ના, તે મિથ્યા આવેશ રે.

સુજ્ઞાની સાંભળો હિત ઉપદેશ.

૧

જગહિતકારી જિનેશ રે સું કીજે તસુ આદેશ રે સું સાં ૨
ખરડીને જે ધોયવું રે કન્યા, તેહ ન શિષ્ટાચાર;
રત્નત્રયી સાધન કરો રે કન્યા, મોહાધીનતા વાર રે. સું સાં ૩
જે પુરુષ વરવા તણી રે કન્યા, ઇચ્છા છે તે જીવ;
સ્યે સંબંધ પણે ભણો રે કન્યા, દ્રારિ કાલ સદૈવ રે. સું સાં ૪
તવ પ્રભંજના ચિંતવે રે અપ્પા, તું છે અનાદિ અનંત;
તે પણ મુજ સત્તાસમો રે અપ્પા, સહજ અકૃત મહંત રે. સું સાં ૫
ભવ ભમતાં સર્વી જીવથી રે અપ્પા, પામ્યા સર્વિ સંબંધ;
માતા પિતા બ્રાતા સુતારે અપ્પા, પુત્ર વધૂ પ્રતિ બંધ રે. સું સાં ૬
શ્યો સંબંધ કહું ઈહાં રે અપ્પા, શત્રુ મિત્ર પણ થાય;
મિત્ર શત્રુતા વળી લહેરે અપ્પા, એમ સંસાર સ્વભાવ રે. સું સાં ૭
સત્તાસમ સર્વિ જીવ છે રે અપ્પા, જોતાં વસ્તુ સ્વભાવ;
એ માહરો એ પારકો રે અપ્પા, સર્વિ આરોપિત ભાવ રે. સું સાં ૮
ગુણી આગળ એહવું રે અપ્પા, જીહું કેમ કહેવાય;
સ્વપર વિવેચન કીજતાં રે અપ્પા, માહરો કો નવિ થાય રે. સું સાં ૯
લોગપણો પણ ભુલથી રે અપ્પા, માને પુદ્ગલ બંધ;
હું લોગી નિજ ભાવનો રે અપ્પા, પરથી નહી પ્રતિબંધ રે. સું સાં ૧૦
સમ્યગ્જ્ઞાને વહેંચતા રે અપ્પા, હું અમૂર્તિ ચિદ્રૂપ;
કર્તા લોકતા તત્ત્વનો રે અપ્પા, અક્ષય અક્ષય અનૂપરે. સું સાં ૧૧
સર્વ વિભાવ થકી જીહો રે અપ્પા, નિશ્ચય નિજઅનૂભૂત;
પુણાંદી પરિણમે રે અપ્પા, નહિ પર પરિણતિ રીત રે. સું સાં ૧૨
સિદ્ધ સમો એ સંગ્રહે રે અપ્પા, પરરંગે પલટાય;
સંગાગી ભાવે કદી રે અપ્પા શુદ્ધ વિભાવ અપાય રે. સું સાં ૧૩
શુદ્ધ નિશ્ચયનયે કરી રે અપ્પા, આતમ ભાવ અનંત;
તેહ અશુદ્ધ નયે કરી રે અપ્પા, દૃષ્ટ વિભાવ મહંત રે. સું સાં ૧૪

દ્રવ્ય કરમ કરતાં થયો રે અપ્પા, નય અશુદ્ધ વ્યવહાર;
 તેહ નિવારો સ્વપદે રે અપ્પા, રમતા શુદ્ધ વ્યવહાર રે. સુ૦ સાં ૧૫
 વ્યવહારે સમરે થકી રે અપ્પા, સમરે નિશ્ચય તિવાર;
 પ્રવૃત્તિ સમારે વિકલ્પને રે અપ્પા, તેહથી પરિણુતિ સાર રે. સુ૦ સાં ૧૬
 પુદ્ગલને પરજીવથી રે અપ્પા, કીધોરે ભેદ વિજ્ઞાન;
 બાધકતા દૂરે ટળી રે અપ્પા, હવે કુણુ રોકે ધ્યાન રે. સુ૦ સાં ૧૭
 આલંબન ભાવ ન વિસરે રે અપ્પા, ધર્મધ્યાન પ્રગટાય.
 દેવથંદ્ર પદ સાધવા રે અપ્પા, એહીજ શુદ્ધ ઉપાય રે. સુ૦ સાં ૧૮

ઢાલ ૩-૭

આયો આયો રે અનુભવ આતમયો આયો; શુદ્ધ નિમિત્ત આલંબન ભજતાં, આત્માલંબન પાયો રે.	અ૦ ૧
આતમખેત્રે ગુણ પરજાય વિધિ, તિહાં ઉપયોગ રમાયો; પરપરિણુત પરરીતે જાણી, તાસ વિકલ્પ ગમાયો રે.	અ૦ ૨
પૃથક્ત્વ વિતર્કશુકલ આરોહી, ગુણગુણી એક સમાયો; પરજાય દ્રવ્ય વિતર્ક એકતા, દુર્ધર મોહ ખમાયો રે.	અ૦ ૩
અનંતાનુબંધી સુભટને કાઢી, દરસન મોહ ગમાયો; તિરિગતિ હેતુ પ્રકૃતિ ક્ષય કીધી, થયો આતમ રસરાયો.	અ૦ ૪
દ્વિતિ તૃતીયા ચોકડી ખપાવી, વેદયુગલ ક્ષય થાયો; હાસાદિક સત્તાથી ધસીયા, ઉદય (ઉદ્વિત) વેદ મિટાયો.	અ૦ ૫
થયા અવેદિ ને અવિકારી, હણ્યો સંજલનો કસાયો; માયો મોહ ચરણ ક્ષાયિકસું, પુરણ સમતા સમાયો.	અ૦ ૬
ઘનઘાતિત્રિક જોધા લડીયા, ધ્યાન એકત્વને ધ્યાયો; જ્ઞાનાવરણાદિક ભટ પડિયા, જીત નિશાન ઘુરાયો.	અ૦ ૭
કેવલજ્ઞાન દર્શન ગુણ પ્રગટયા, મહારાજપદ પાયો; રોષ અઘાતિ કર્મક્ષીણ દલ, ઉદય અબંધ દેખાયો.	અ૦ ૮
સંજોગ કેવળી થયાં પરભંજના, લોકાલોક જણાયો; ત્રીન કાલની ત્રિવિધ વરતના, એક સમે ઓળખાયો.	અ૦ ૯
સરવ સાધવીયે વંદના કીધી, ગુણી વિનય ઉપજાયો; દેવી દેવી તવ સ્તવે ગુણ સ્તુતિ, જગજય પડહ બજાયો રે.	અ૦ ૧૦
સહસ કન્યકાને દીક્ષા દીધી, આશ્રવ સર્વ તબાયો; જગ ઉપગારી દેશ વિહારી, શુદ્ધ ધરમ દીપાયો રે.	અ૦ ૧૧

કારણ જોગે કારજ સાધે, તેહ અતુર ગાઈ જો;		
આતમ સાધન નિરમલ સાધે, પરમાનંદ પાઈજો રે.	અ૦	૧૨
એ અધિકાર કહ્યો ગુણુરંગે, વૈરાગ્યે મન લાવ્યો;		
વસુદેવ હિંડીતણે અનુસારે, મુનિગુણુ ભાવના લાવ્યો રે.	અ૦	૧૩
મુનિગુણુ સુણતાં ભાવ વિશુદ્ધે, ભાવ વિચ્છેદ ન થાવે;		
પૂર્ણાનંદ ઇહાંથી ઉલસે, સાધન શક્તિ જમાવે રે.	અ૦	૧૪
મુનિગુણુ ગાવો ભાવો ભાવના, ધ્યાવો સહજ સમાધિ;		
રત્નત્રયી એકત્વ જોલો, મેટી ઉપાધિ અનાધિ રે.	અ૦	૧૫
રાજસાગર પાઠક ઉપગારી, જ્ઞાન ધરમ દાતારી;		
દીપચંદ્ર પાઠક ખરતર વર, દેવચંદ્ર સુખકારી રે.	અ૦	૧૬
નયર લીંબડી માંહી રહિને, વાચંચમ સ્તુતિ ગાઈ;		
આતમ રસીક શ્રોતાજન મન એ, સાધન રૂચી ઉપજાઈ રે.	અ૦	૧૭
એમ ઉત્તમ ગુણુ માલા ગાઓ, પામો હરખ વધાઈ;		
જૈન ધર્મ મારગ રૂચી કરતાં, મંગલ લીલ સદાઈ રે.	અ૦	૧૮

૫૩

ગજસુકુમાલની સજ્જાય હાલ-૩

હાલ ૧ લી

(રાગ-ખંગાલું)

દ્વારિકા નગરી ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ, કૃષ્ણ નરેશ્વર ભુવન પ્રસિદ્ધ;
ચેતન સાંભળો, વસુદેવ દેવકી અંગ સુજાત,

ગજસુકુમાલ કુંવર વિખ્યાતા. ચે૦	૧
નયરી પરિસરે શ્રી જીનરાય, સમવસર્યા નિર્મમ નિર્માય; ચે૦	
યાદવકુલ અવતંસ મુણીંદ, નેમી નાથ કેવલ ગુણુ વૃંદ. ચે૦	૨
ત્રિભુવન પતિશ્રી નેમી જીણુંદ, આયા સુણી હૃધ્યાં ગોવિંદ; ચે૦	
સજ્જયું સામંધ્યું વંદન કાજ, હરખે વાંઘા શ્રી જિનરાજ. ચે૦	૩
લઘુવય પણુ શ્રી ગજસુકુમાલ, રૂપ મનોહર લીલા એ ચાલ; ચે૦	
વીતરાગ વદન અતિ રંગ, સુવિવેકી આવે અતિ ઉચ્છરંગ. ચે૦	૪
સમવસરણુ દેખી વિકસંત, ત્રિક રણુ યોગે અતિ હરખંત; ચે૦	
ધન્ય ધન્ય માને મનમાંહિ, ગયો પાપ હું થયો સનાહ. ચે૦	૫

કુંવરે વાંઘા શ્રીજીન પાય, આનંદ લહેર તે અંગ ન માય; ચે૦	
નિષ્કામા પ્રભુ દીઠા જામ, વીસરી વામા ને ધન ધામ. ચે૦	૬
જીનમુખ અમૃત વચણ સુણુંત, ભાગ્યે ભિથ્યાત્વ મોહ અનંત; ચે૦	
જ્ઞાન દર્શન ચરણ સુખખાણુ, શુદ્ધાત્મ નિજ તત્ત્વ પિછાણુ. ચે૦	૭
પરપરિણતી સંયોગી ભાવ, સર્વ વિભાવ ન શુદ્ધ સ્વભાવ; ચે૦	
દ્રવ્યકર્મ નોકર્મ ઉપાધિ, બંધ હેતુ પમુહા સવિ વ્યાધિ. ચે૦	૮
તેથી ભિન્ન અમૂરત રૂપ, ચિન્મય ચેતન નિજગુણ ભૂપ; ચે૦	
શ્રદ્ધાભાસન સ્થિરતાભાવ, કરતાં પ્રગટે શુદ્ધ સ્વભાવ. ચે૦	૯
નેમ વચન સુણી વડવીર, ધીરવચન ભાષે ગંભીર; ચે૦	
દેહાદિક એ મુજગુણ નાંહિ, તો કેમ રહેવું મુજ એ માંહિ. ચે૦	૧૦
જેહથી સંધાયે નિજ તત્ત્વ, તેહથી સંગ કરે કોણ સત્ત્વ; ચે૦	
પ્રભુજી રહેવું કરી સુપસાય, હું આવું માતા સમજાય. ચે૦	૧૧

ઢાલ ૨ જી

માતાજી નેમિ દેશના સુણી રે, મુજ થયો આજ આનંદ;	
મનુજ ભવ આજ સફળ થયો રે, આજ શુભ ઉદય દિણુંદ. મા૦	૧
દેવકી ચિત્ત અતિ ગહગહી રે, એમ કહે મધુર મુખવાણી;	
ધન્ય તું ધન્ય મતિ તાહરી રે, જીહો સુણી નેમિ મુખવાણી. મા૦	૨
માતાજી ઈણ સંસારમાં રે, સુખતણો નહિ લવલેશ;	
વસ્તુગત અવલોકતાં રે; સર્વ સંયોગ કલેશ રે. મા૦	૩
કર્મથી જન્મ તનુ કર્મથી રે, કર્મ એ સુખ હુંખ મૂળ;	
આતમ ધર્મ નવિ એ કદા, આજ ટળી મુજ ભૂલ. મા૦	૪
નેમિ ચરણે રહી આદરું રે, ચરણ હું શિવ સુખકંદ;	
વિષય વિખ મુજ હવે નવિ ગમે રે, સાંભળ્યું આત્માનંદ. મા૦	૫
માતાજી અનુમતિ આપીયે રે, હવે મુજ એમ ન રહાય;	
એક ક્ષણ અવિરતી દોષની, વાતડી વચને ન કહાય. મા૦	૬
મોહાવેશે ભોલતી દેવકી રે, વિલપતી એમ કહે વાત;	
પુત્ર તેં એ કિશું ભાખીયું રે, તુજ વિરહ મુજ ન સહાત. મા૦	૭
વચ્ચ સંયમ અતિ દોહિલું રે, તોલવું મેરૂ એક હાથ;	
પ્રાણ જીવન મુજ વાલહો રે, માહરે તુહિ જ સાથ. મા૦	૮
માત તમે શ્રાવિકા નેમની રે, તુમે એમ ન કહાય;	
મોક્ષ સુખ હેતુ સંયમ તણો, કેમ કરો માત અંતરાય. મા૦	૯

વચ્છ મુનિ ભાવ હુબ્કર ઘણો રે, જીપવો મોહ ભૂપાલ;
 વિષય સેના સહુ વારવી રે, તુમે છો બાલ સુકુમાલ. માં ૧૦
 માતાજી નિજઘર આંગણે રે, બાળક રમે નિર્મિહ;
 તિમ મુજ આતમ ધર્મમાં રે, રમણ કરતાં કિસી બિહ. માં ૧૧
 મોહ વિષ સહિત જે વચનડાં રે, તે હવે મુજ ન છિખંત;
 પરમશુર વચન અમૃત થકી રે, હું થયો ઉપશમવંત. માં ૧૨
 ભવતણો ફંદ હવે લાંબ્યો, સાધવો મોહ અરિવૃંદ;
 આત્માનંદ આરાધવો રે, સાધવો મોક્ષ સુખ કંદ. માં ૧૩
 નેમ થકી અધિકો જો હુવે રે, તો માનિયે તાસ વચન રે;
 માતાજી કાંઈ નવિ લાંબીયે રે, માહરું સંધમે મન. માં ૧૪

ઢાલ-૩-૭

ધન્ય ધન્ય જે મુનિવર ધ્યાને રમ્યારે, સમતા સાગર ઉપશમવંત રે;
 વિષય કષાયે જે નડિયા નહિ રે, સાધક પરમાર્થ સુમહંત રે. ધન્ય૦ ૧
 યાદવપતિ પરિવારે પરવર્યો રે, નેમિ ચરણે પોત્યા ગજસુકુમાલ રે;
 માતપિતા પ્રીતે વહોરાવતા રે, નંદન લાલ મનોહર ચાલ રે. ધન્ય૦ ૨
 પ્રભુ મુખે સર્વ વિરતિ અંગી કરી રે, મૂકી સર્વ અનાદિની ઉપાધિ રે;
 પૂછે સ્વામી કહો કેમ નિપજે રે, મુજને વહેલી સિદ્ધિ સમાધિ રે. ધન્ય૦ ૩
 પ્રભુ ભાષે જીનતત્ત્વે એકાગ્રતા રે, ઉદયે આવ્યા પડતા પરિણામ રે;
 સંવર વૃદ્ધિ વાધે નિર્જરા રે, લઘુકાળે લહિયે શિવધામ રે. ધન્ય૦ ૪
 એકરાત્રિ પડિમા તમે આદરો રે, ધરજો આત્મ સ્વભાવ સુધીર રે;
 સમતા સિંધુ મુનિવર તેમ કરે રે, શિવપદ સાધવા વડવીર રે. ધન્ય૦ ૫
 શિર ઉપર સગડી સોમિલે કરી રે, સમતા શીતલ ગજસુકુમાલ રે;
 ક્ષમાનીરે નવરાબ્યો આતમા રે, શું દાજે તેહનો નહિ જ્યાલ રે. ધન્ય૦ ૬
 દહન ધર્મ તે દાજે અગ્નિથી રે, હુંતો પરમ અગાહ અદાહય રે;
 જેહ દાજે તે માહરું નહિ રે, અક્ષય ચિન્મય તત્ત્વ પ્રવાહ રે. ધન્ય૦ ૭
 ક્ષપક શ્રેણી ધ્યાને આરોહિને રે, પુદ્ગલ આત્માનો લિન્ન ભાવ રે;
 નિજગુણ અનુભવ વલી એકાગ્રતા રે, ભજતાં કીધો કર્મ અભાવ રે. ધન્ય૦ ૮
 નિર્મલ ધ્યાને તત્ત્વ અભેદતા રે, નિર્વિકલ્પ ધ્યાને તદ્રૂપ રે;
 ક્ષાતિ વિલયે નિજગુણ ઉલસ્યા રે, નિર્મલ કેવલ આદિ અનૂપ રે. ધન્ય૦ ૯
 થઈ અયોગી શૈલેશી કરી રે, ટાલ્યો સર્વ સંયોગી ભાવ રે;
 આત્મા આત્મા રૂપે પરિણમ્યો રે, પ્રગટ્યો પૂર્ણ વસ્તુ સ્વભાવ રે. ધન્ય૦ ૧૦

સહજ અકૃત્રિમ વળી અસંગતા રે, નિરૂપમ ચરિત્ત વલી નિર્દ્વંદ રે;
 નિરૂપમ અવ્યાબાધ સુખી થયા રે, શ્રી ગજસુકુમાલ મુણીંદ રે. ધન્ય૦ ૧૧
 નિત્ય પ્રતેં એવા મુનિ સંભારીયે રે, ધરીયે મનમાં એહ જ ધ્યાન રે;
 ઇચ્છા કીજે અ મુનિ ભાવની રે, જેમ લહિયે અનુભવ પરમ નિધાન રે. ધન્ય૦ ૧૨
 ખરતર ગચ્છ પાઠક દીપ ચંદ્રનો રે, દેવચંદ્ર વંદે મુનિ રાય રે;
 સકલ સુખ કારણ સાધુજી રે, ભવ ભવ હોજો સુગુર સહાય રે. ધન્ય૦ ૧૩

૫૪

દશવિધ યતિધર્મની સજ્જાય હાલ-૧૦

દુહા

સુકૃત લતા વન સિંચવા, નવ પુષ્કર જલધાર;	
પ્રભુમી પદયુગ તેહના, ધર્મ તણા દાતાર.	૧
દશવિધ મુનિવર ધર્મ જે, તે કહીએ ચારિત્ર;	
દ્રવ્ય ભાવથી આચર્યા, તેહના જન્મ પવિત્ર.	૨
ગુણ વિણ મુનિનું લિંગ જે, કાશ કુસુમ ઉપમાન;	
સંસારે તેહવા કર્યાં, અવધિ અનંત પ્રમાણ.	૩
તેહ ભણી મુનિવર તણે, ભાંખું દશવિધ ધર્મ;	
તેહને નિત્ય આરાધતાં, પામીએ શિવ શર્મ.	૪
ખંતી, મદવ, અજ્ઞવા, મુત્તી, તવ, ચારિત્ર;	
સત્ય, શૌચ, નિસ્પૃહપણું, બ્રહ્મચર્ય, સુપવિત્ર.	૫

હાલ-૧-લી

(વાધારી ભાવનરી-દેશી)

પહેલો મુનિવર ધર્મ સમાચરો જી, ખંતી ક્રોધ નિરાસ;	
સંયમ સાર કહિએ સમતા છતેજી, સમકિત મૂલ નિવાસ.	પહેલો ૧
સમતા ક્ષીરોદધિની આગલેંજી, સુરનર સુખ એક ખિંદુ;	
પર આશા દાસી તસ નવિ નહેજી, જસ શમ સુરતરૂ કંદ.	પહેલો ૨
પંચલેદ તિહાં ખંતી તણા કહ્યાજી, ઉપકાર ને અપકાર;	
તિમ વિપાક વચન વલી ધર્મથીજી, શ્રી જિન જગદાધાર.	પહેલો ૩
પ્રથમ ત્રિવિધ જે ખંતી તણે ગુણેજી, વાધે જશ સૌભાગ્ય;	
ચોથી ચઉગતિ વારક પંચમીજી, આતમ અનુભવ લાગ.	પહેલો ૪

પારસ ફરસે રસ ફૂંપી રસેજી, લોહ હોય જેમ હેમ;		
તિમ સમતારસ ભાવિત આતમાજી, સહજ સરૂપી પ્રેમ.	પહેલો૦	૫
ઉપશમ કેરી એક લવ આગલેજી, દ્રવ્ય ક્રિયા મણુ લાખ;		
ફલ નવિ આપે તે નવિ નિર્જરાજી, એહવી પ્રવચન સાખ.	પહેલો૦	૬
ખંધક સીસ સુકોશલ મુનિવરાજી, ગયસુકુમાલ મુણીંદ;		
કુરગડૂ પ્રમુખા જે કેવલીજી, સમતાના ગુણુ વૃંદ.	પહેલો૦	૭
કાર્ય અકાર્ય હિતાહિત નવિ ગણેજી, ઇહ પરલોક વિરૂધ;		
આપ તપી પરતાપે તપને નાશવેજી, ક્રોધ વશે દુર્બુધિ.	પહેલો૦	૮
શિવ સુખ કેરું કારણુ છે ક્ષમાજી, સર્વ ધર્મનું મૂલ;		
ફરિત ઉપદ્રવ નાશે ખંતીથીજી, જીમ વિદ્યા અનુકૂલ.	પહેલો૦	૯
એમ જાણીને મૈત્રી આદરેજી, કીજે સમતા સંગ;		
જ્ઞાન વિમલ સૂરીશ્વર એમ કહેજી, ખંતી શિવસુખ અંગ.	પહેલો૦	૧૦

દુહા

વિનયતણા એ હેતુ છે, ક્ષમા પ્રથમ ગુણુ જાણુ;	
વિનયાધિષ્ઠિત ગુણુ સવિ, તે મૃદુતા અનુમાન.	૧
જેમ પડસૂદ્ધી કેલવી, અધિક હોયે આ સ્વાદ;	
તેમ માર્દવ ગુણુથી લહે, સમ્યગ્જ્ઞાન સ્વાદ.	૨

દાહ-૨-જી

(રામ લણે હરી ઉઠીએ-રાગ)

બીજો ધર્મ એ મુનિ તણા, મદવ નામે તે જાણુ રે;
મૃદુતા માન નિરાસથી, વિનયાદિક ગુણુ ખાણુ રે;
વિનયે શ્રુત સુપ્રમાણુ રે, શ્રુત તે વિરતિનું ઠાણુ રે;
અનુક્રમે કર્મ નિર્વાણુ રે, અનુભવ રંગી રે આતમા;
મૂક તું માનનો સંગરે, નિર્મલ ગંગ તરંગ રે;
જેમ લહે જ્ઞાન પ્રસંગ રે, હોય અક્ષય અભંગ રે;
સુજસ મહોદય અંગ રે, સમકિત જ્ઞાન એકંગ રે.

સહજ ગુણુ સુખ-સંગ રે.

૧

માન મહા વિષધર ડસ્યા, ન રહે ચેતના તાસ રે,
આઠે મદ ફણા ટોપશું. અહર્નિશ કરતા અભ્યાસ રે;
ધ્યાન અશુભ જીહ જાસ રે, નયન અરુણ રાગ વાસરે,
અમર્ષ કંચુક પાસ રે, નિત ઉત્કર્ષ વિલાસ રે.

અનુ૦ ૨

શુભલવ દેખીને આપણો, શું મતિ મૂઠા તું થાય રે;	
દોષ અનંતનો ગેહ છે, પરદોષે-મન જાય રે,	
તેં વાસી ખટકાય રે, ભાગ અનંત વેચાય રે;	
કાલ અનંત વહાય રે, નહિ કોઈ શરણ સહાય રે,	
કર હવે ધર્મ ઉપાય રે, જીમ લહે શિવપુર ઠાય રે.	અનુ૦ ૩
જ્ઞાનાદિક મદ વારિયો, જઈવિહુ ત્રિભુવન રાય રે;	
તો શી વાત પરમદ તણી, માને લઘુપણું થાય રે,	
ખલનું બિરૂદ કહાય રે, નહિ તસ વિવેક સહાય રે,	
ક્રોધ મતંગજ ધાય રે, ઠાહે શુભવણ રાય રે.	અનુ૦ ૪
જાતિ મદે જીમ દિજે લહ્યો, ફૂંખ પણું અતિ નિંદ રે,	
કુલ મદથી જીઓ ઉપના, દિજ ધર વીર જિણુંદ રે;	
લાલ મદે હરિચંદ રે, તપ મદે સિંહ નરીંદ રે,	
શ્રુત મદે સિંહ સૂરીંદ રે, રૂપે સનત નરીંદ રે.	અનુ૦ ૫
જ્ઞાન લહું તસ જાણીયે, જસ મદ વિષ ઉપસંત રે;	
તેહથી જો મદ વાધીયો, તો અનલ ઊઠંત રે,	
તરણીથી તિમિર મહંત રે, ચંદથી તાપ ઝરંત રે,	
અમૃતથી ગદ-હુંત રે, મદ ન કરે તેહ સંત રે.	અનુ૦ ૬
સ્તબ્ધ હોયે પર્વત પરે, ઉર્ધ્વ મુખી અભિમાની રે,	
શુરજનને પણ અવગણે, આપે નવિ બહુમાન રે;	
નવિ પામે શુર માન રે, ધર્માદિક વર ધ્યાન-રે;	
ન લહે તેહ અજ્ઞાની રે, દુર્લભ બોધિ નિદાન રે,	
તે લહે દુઃખ અસમાન રે, અનુભવ૦	૭
એમ જાણીને રે આતમા, છંડીજે અભિમાન રે,	
માર્દવ શુણ જેમ ઉપજે, વાધે જગ જસ માન રે,	
થાઓ સંયમ સાવધાન રે, નહિ તસ કોઈ ઉપમાન રે,	
જ્ઞાન વિમલ ધરો ધ્યાન રે. અનુભવ૦	૮

દુહા

મૃદુતા શુણ તો દદ હોય જો, મન ઋજુતા હોય;	
કોટરે અગ્નિ રહે છેતે, તરુ નવિ પલ્લવ હોય.	૧
આર્જવ વિણ નવિ શુદ્ધ છે, અશુદ્ધ ન ધારે ધર્મ;	
મોક્ષ ન પામે ધર્મ વિણ, ધર્મ વિના નવિ શર્મ.	૨

ઢાલ-૩-૭

- ત્રીજે મુનિવર ધર્મ કહિયે અતિ લલો રે, આર્જવ નામે જેહ,
તે ઋણુતાગુણ માયા નાશ થકી હોય રે, કપટ તે દુરિતનું જેહ,
મુનિવર ચેતજે રે, લેઈ સંયમ ભાર, કપટ દુર્ગતિનું દાયક.
શ્રી જિનવર કહે રે, સંયમ થાએ અસાર. મુનિવર ચેતજે રે. ૧
- વિષય આશંસા ઈહ પર ભવ તણી રે, માન પૂજ યશવાદ;
તપવ્રત શ્રુત રૂપાદિક ગુણના તે કહ્યા રે, સ્તેન પ્રબલ ઉન્માદ
મુનિવર ચેતજે રે. ૨
- તે કિલવિષ અવતાર લઈને સંપજે રે, એલ મૂક નરભાવ;
નિરિય તિરિય ગતિ તસ બહુલી, દુર્લભ બોધીયો રે;
માયા મોસ પ્રભાવ. મુનિ૦ ૩
- માયી નર અપરાધ કરે નવિ સહજથી રે, તોહિ તસ વિસાસ;
ન કરે સર્પતણી પરે કોઈ તેહનો રે, આપ દોસે હત આસ. મુનિ૦ ૪
- શુદ્ધ ચરણ ધર મહાબલ તપ માયા થકી રે, જેમ બાંધ્યો સ્ત્રીવેદ;
તો શું કહેવું વિષયાદિક આશંસનું રે, નિયડિતણા બહુ લેદ. મુનિ૦ ૫
- વંશબલ પરે માયાના ગુઠ મૂલ છે રે, મોહાદિક અરિવૃદ્ધ;
એહમાં પેસી આતમ ગુણ મળીને હરે રે, નવિ જાણે તે મંદ. મુનિ૦ ૬
- પરવંચુ એમ જાણીજે છલ કેલવે રે, તે વંચાએ આપ;
શુભ નર સુર ગતિ તેહને જાણો વેગલી રે, પામે અધિક સંતાપ. મુનિ૦ ૭
- મીઠું મનોહર સાકર દ્વંધ અછે ઘણું રે, પણ વિષનો જેમ લેળ;
તેણીપરે સંયમ માયામિશ્રિત જાણીયે રે, ન લહે સમકિત મેળ. મુનિ૦ ૮
- દૂર થકી પરિહરિયે માયા સાપિણી રે, પાપિણી ગુંથે જાલ;
જ્ઞાન વિમલ ગુણ અમૃત લહરી છટા થકી રે; દોહગ દુઃખ વિસરાલ. મુનિ૦ ૯

દુહા

- નિર્લોભી ઋણુતા ધરે, લોભે નહિ મન શુદ્ધિ;
દાવાનલપરે તેહને, સર્વ ગ્રહણની બુદ્ધિ. ૧
- રાજપંથ સવિ વ્યસનનો, સર્વનાશ આધાર;
પંડિત લોભને પરિહરે, આદર દીયે ગમાર. ૨

ઢાળ ૪ થી

- ચોથો મુનિવર ધર્મ એ જાણીયે, મુક્તિ નામે અનૂપજ;
લોભતણા જયથી એ સંપજે, નિર્લોભી મુનિ ભૂપજ.
મમતા મ આણે રે મુનિ દિલ આપણે, મમતા દુર્ગતિ ગામીજ.
મમતા સંગે સમતા નવિ મલે, છાયા તપ એક ઠામોજ. મમતા૦ ૧

લોભ જલધિ જલ લેહેરે જલટે, લોપે શુભગુણ દેશેળ;	
સેતુ કરીજે જીહાં સંતોષનો, નવિ પસરે લવ લેશેળ.	મમતા૦ ૨
દ્રવ્યોપકરણ દેહ મહિમપણું, અશન પાન પરિવારળ;	
ઇત્યાદિકની રે જે ઇહા ધરે, કેવલ લિંગ પ્રચારળ.	મમતા૦ ૩
લાભાલાભે સુખ દુઃખ વેદના, જે ન કરે તિલ માત્રળ;	
ઉપશમ ઉદય તણો અનુભવ ગણે, જાણે સંયમ ચાત્રળ.	મમતા૦ ૪
લોભ પ્રબલથી રે વિરતિ નવિ રહે, હોય બહુ સંકલ્પળ;	
સજ્જાયાદિક ગુણ તસ નવિ વધે, દુર્ધ્યાનાદિક તલ્પળ.	મમતા૦ ૫
લોભે નહણ્યા રે રમણીયે નવિ છલ્યા, ન મલ્યા વિષય કષાયળ;	
તે વિરલા જગમાંહિ જાણીયે, ધનધન તેહની માયળ.	મમતા૦ ૬
લોભ તણા સ્થાનક નવિ જીતીયા, જઈ ઉપશાંત કષાયળ;	
ચિહ્નું ગઈ ગમન કરાવે તિહાં થકી, પુનરપિ આતમરાયળ.	મમતા૦ ૭
તસ કિંકર પરે અમર નિકર સવે, નહિ ઉણતિ તસ કાંઈળ;	
જસ આતમ સંતોષે અલંકર્યો, તસ ત્રિભુવન ઠકુરાઈળ	મમતા૦ ૮
અનુભવ રસમય ચારિત્ર ફલ લહું; તે નિર્લોભ પસાયળ;	
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુતા લહે અતિ ઘણી, ઉદય અધિક તસ થાયળ.	મમતા૦ ૯

દુહા

નિર્લોભે ઇચ્છા તણો, રોધ હોય અવિકાર;	
કર્મ ખપાવણુ તપ કહ્યો, તેહના બાર પ્રકાર.	૧
જેહ કષાયરે શોષવે, ત્રિસમય ટાલે પાપ;	
તે તપ કહિએ નિર્મલો, બીજે તનુ સંતાપ.	૨

દાશ પ મી

શક્તિ સ્વભાવે તપ કહ્યો રે, પંચમ મુનિવર ધર્મ;	
પંચમ ગતિને પામવા રે, અંગ અછે શુભ મર્મ;	
સોભાગી મુનિ તપ કીજે અનિદાન, એતો સમતા સાધનસ્થાન.	૧
ખટવિધ બાહ્ય તે કહ્યો રે, અભ્યંતર ખટ ભેદ;	
અનાશંસ અગિલાણુતા રે, નવિ પામે મન ખેદ.	સો૦ ૨
અનશન ને ઉનોદરી રે, વૃત્તિ સંક્ષેપ રસ ત્યાગ;	
કાયકલેશ સંલીનતા રે, બહિર તપ ખટવિધ ભાગ.	સો૦ ૩
અશન ત્યાગ અનશન કહ્યો રે, તેહ દુભેદે જાણ;	
ઇત્વર યાવત્ કથિક છે રે, તનુ બહુ સમય પ્રમાણ.	સો૦ ૪
ઉણોદરી ત્રણ ભેદની રે, ઉપકરણ અશન પાન;	
કોધાદિકના ત્યાગથી રે, ભાવ ઉણોદરી માન.	સો૦ ૫

દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાલ ભાવથી રે, વૃત્તિ સંક્ષેપ એ ચાર;	
વિગયાદિક રસ ત્યાગનારે, ભાંજ્યા અનેક પ્રકાર.	સો. ૬
વીરાસનાદિક ઠાયવું રે, લોચાદિક તનુકલેશ;	
સંલીનતા ચઉ ભેદની રે, ઇન્દ્રિય યોગ નિવેશ.	સો. ૭
એકાંત સ્થલ સેવવું રે, તેમ કષાય સંલીન;	
અભ્યંતર તપ ખટવિધે રે, સેવે મુનિ ગુણ લીન.	સો. ૮
દશવિધ પ્રાયશ્ચિત્ત ગ્રહ રે, વિનય તે સાત પ્રકાર;	
દશવિધ વૈયાવચ્ચ કરે રે, સજ્જાય પંચ પ્રકાર.	સો. ૯
ચાર ધ્યાનમાં દોય ધરે રે, ધર્મ શુકલ સુવિચાર;	
આર્ત રૌદ્ર બિહુ પરિહરે રે, એ મુનિવર આચાર.	સો. ૧૦
દ્રવ્ય ભાવથી આદરે રે, કાઉસગ્ગ દોય પ્રકાર;	
તનુ ઉપધિ ગણ અશનાદિકેરે, દ્રવ્ય તે ચાર પ્રકાર.	સો. ૧૧
કર્મ કષાય સંસારનો રે, ભાવ કાઉસગ્ગ તિહુ ભેદ;	
ઇણ વિધ બિહુ તપ આદરે રે, ધરે સમતા નહિ ખેદ.	સો. ૧૨
સમકિત ગોરસ શું મિલે રે, જ્ઞાન વિમલ ધૃત રૂપ;	
જડતા જલ દૂરે કરી રે, પ્રગટે આતમ રૂપ.	સો. ૧૩

દુહા

કર્મ પંક સવિ શોષવે, જે હોય સંયમ આદિ;	
જોગ સ્થિર સંયમ કહ્યો, અથિરયોગ ઉન્માદ.	૧
રૂંધે આશ્રવદ્વારને, ઈહ પરભવ અનિદાન;	
તે સંયમ શિવ અંગ છે, મુનિને પરમ નિદાન.	૨

ઢાળ ૬ ઠૂી

સાધુજી સંયમ ખપ કરો, અવિચલ સુખ જેમ પામો રે;	
આગમ અધિકારી થઈ, મિશ્યામતિ સવિ વામો રે.	સા. ૧
છટ્ટો મુનિવર ધર્મ છે, સમય સમય શુભ ભાવ રે;	
સંયમ નામે તે જાણીયે, ભવજલ તારણ નાવ રે.	સા. ૨
સ્થિર પણ તિગ વિગલેન્દ્રિય, તેમ પંચેન્દ્રિય જાણો રે;	
ચતનાયે સંયમ હોયે, એ નવવિધ ચિત્ત આણો રે.	સા. ૩
પુસ્તક પ્રમુખ અજીવનો, સંયમ અણસણે લેવે રે;	
નિરખીને જે વિચરવું, પ્રેક્ષા સંયમ તે હેવ રે.	સા. ૪
સીદાતા સુસાધુને, અવલંબનનું દેવું રે;	
સંગ અસાધુનો વર્જવો, ઉપેક્ષા સંયમ એહવો રે.	સા. ૫

વિધિપદ પ્રમુખ પ્રમાર્જના, પરિઠવનાદિ વિવેક રે;
 મન વચ તનુ અશુભેં કદી, નવિ જોડિયેં મુનિ લોક રે. સાં ૬
 હિંસા મિથ્યા અદત્ત જે, મૈથુન પરિચ્છે ત્યાગ રે;
 સર્વથી કરણ કરાવણે, અનુમોદન નવિ લાગ રે. સાં ૭
 પંચ આશ્રવ અલગા કરો, પંચ ઈન્દ્રિય વશ આણો રે;
 સ્પર્શન રસન ને દ્રાણ જે, નયન શ્રવણ એમ જાણો રે. સાં ૮
 શુભ મદ્યે રાગ ધરે નહિ, અશુભેં દ્વેષ ન આણે રે;
 પુદ્ગલ ભાવે સમ રહે, તે સંયમ ફલ માણે રે. સાં ૯
 ક્રોધાદિક ચઉ જય કરે, હાસ્યાદિક તસ માંહિ રે;
 એ અનુભવ બંધ ભવ દુઃખ દિયે, એમ જાણે મનમાંહિ રે. સાં ૧૦
 તસ અનુદયા હેતુ મેલવે, ઉદ્યે અફલતા સાધે રે;
 સકલે પણ તસ ખામણે, એમ સંસાર ન વાધે રે. સાં ૧૧
 જે કરતે રે કષાયનો, અગ્નિ ઉપજતો જાણે રે,
 તે તે હેતુ નવિ મેલવે, તેહિજ સમતા જાણે રે. સાં ૧૨
 તેણે ત્રિભુવન સવિ જીતિયો, જેણે જીત્યા રાગ દ્વેષ રે;
 ન થયો તેહ તેણે વશે, તે ગુણરત્નનો કોષ રે. સાં ૧૩
 મન વચ કાયા દંડ જે, અશુભના અનુબંધ જોડે રે;
 તે ત્રણ દંડને આદરે, તો ભવબંધ ન તોડે રે. સાં ૧૪
 બંધવ ધન તનુ સુખ તણો, વલી ભય વિચ્છે છંડે રે;
 વલી અહંકૃત મમકારના, ત્યાગથી સંયમ મંડે રે. સાં ૧૫
 ઈણી પરે સંયમ લેદ જે, સત્તર તે અંગે આણે રે;
 જ્ઞાન વિમલ ચઢતી કલા, વદતી સમકિત ઠાણે રે. સાં ૧૬

દુહા.

દ્રવ્ય સંયમ બહુ વિધ થયો, સિદ્ધિ થઈ નવિ કાંચ;
 સાકર દૂધ થકી વધે, સન્નિપાત સમુદાય. ૧
 સત્ય હોય જો તેહમાં, ત્રિકરણ શુદ્ધિ બનાય;
 સત્યવંત નિર્મોયથી, ભાવ સંયમ ઠહરાય. ૨

ઢાળ-૭-મી.

મુનિવર ધર્મ એ સાતમો, ચિત્ત આણો ગુણવંત;
 સત્ય સહઅકર ઊગતે, દંભતિમિર તણો અંત રે.
 મુનિજન સાંભલો, આદરો એ ગુણ સંતો રે;
 સહુથી આગલો, ભાજે એહથી અત્યંતો રે.

ભવ ભય આમલો. આંકણી.

૧

સત્ય ચતુર્વિધ જિન કહે, નહિ પરદર્શન માંહિ;	
અવિસંવાદન યોગ જે, નય ગમ ભંગ પ્રવાહી રે. મુ०	૨
મૂલોત્તર વ્રત ભેદ જે, મૈત્ર્યાદિક ગુણ જેહ;	
જીણુ વિધ જેમ અંગી કર્યું, નિર્વહેવું તેમ તેહ રે. મુ०	૩
અકુટિલતા ભાવે કરી, મન વચ તનુ નિરમાય;	
એ ચઉવિધ સત્યે કરી, આતમ ગુણ સ્થિર થાય રે. મુ०	૪
જેમ ભાષે તિમ આચરે, શુદ્ધ પણે નિર્લોભ;	
ગુણરાગી નિયતાદિકે, નિજ રૂપે ચિર થોભ રે. મુ०	૫
સત્યે સત્વપણું વધે, સત્વે સહજ સ્વભાવ;	
પ્રકટે નિકટ ન આવહિ, દુધ્યાનાદિ વિભાવ રે. મુ०	૬
સત્ય સુકૃતનો સુરતરૂ, ધર્મતણે ધુરિ કંઠ;	
તપ તુલના પણ નવિ કરે, દૂરે ભવ ભય ફંદ રે. મુ०	૭
સત્યે સમકિત ગુણ વધે, અસત્યે ભવદુઃખ થાય;	
સત્ય વદંતાં પ્રભુ તણી, આણા નવિ લોપાય રે. મુ०	૮
એક અસત્ય થકી જુઓ, રૂલે ચઉગતિ સંસાર;	
વસુ પર્વત પ્રમુખા બહુ, તેહના છે અધિકાર રે. મુ०	૯
સત્યપણું ભવિ આદરો, સકલ ધર્મનું સાર;	
જ્ઞાન વિમલ ગુણ આશ્રયી, સમજે શાસ્ત્ર વિચારો રે. મુ०	૧૦

હુહા.

ભાવ શૌચથી સત્યતા, મન શુદ્ધિ તે હોય;	
દ્રવ્ય શૌચ સ્નાનાદિકે, પાપ પંક નવિ ધોય. ૧	
જે જલથી કલિ મલ ટલે, તો જલચર સવિ જીવ;	
સદ્ગતિ પામે સર્વથા, અવિરતિ તાસ અતીવ. ૨	

ઢાળ-૮-મી.

શૌચ કહીજે આઠમોજી, મુનિવર કેરો ધર્મ;	
અંતર મલ નાશે લહેજી, પરમ મુક્તિનું શર્મ. સહજા	
સંયમ ફલ રસ ચાખ, વિષયાદિક વિષ ફૂલહેજી;	
તિહાં રસીયું મન અલિ રાખ, સહજા. આંકણી. સં ૧	
તીર્થંકર ગુરુ સ્વામીનુંજી, જીવ અદત્ત ચઉભેદ;	
પાવન મન સર્વ વિરતિથીજી, ભાવ શૌચ ભવ છેદ. સં ૨	
કહણી રહણી સારિખીજી, જિનવચન અનુસાર;	
લેશ નહિ જ્યાં દંભનોજી, અહર્નિશ નિરતિચાર. સં ૩	

ભાવે ખારડ ભાવનાજી, અનિત્યપણાદિક જેહ;	
પંચ મહાવ્રતની વલીજી, પણવીસ ભાવે તેહ. સં ૪	
જ્ઞાન અભય વલી જાણીયેજી, ધર્માલંબન દાન;	
મન વચ તનુ તપ ત્રિહું વિધેજી, વિનય ભણન મન કામ. સં ૫	
રાજસ તામસ સાત્ત્વિકેજી, તપ વલી ત્રિવિધ પ્રકાર;	
તેહમાં સાત્ત્વિક આદરે જી, શ્રદ્ધા ગુણ આધાર. સં ૬	
લકત પાન ઉપકરણેજી, ગ્રહણ કરે નિર્દોષ;	
અનાશંસ નિર્માયથીજી, ભાવ શૌચ મલ શોષ. સં ૭	
માહણ શ્રમણ દયાપરાજી, લિક્ષુ નિર્ઝંથ વખાણ;	
એ ચંડનામે સુયગડેજી, સોલમા ધ્યયને જાણ. સં ૮	
જ્ઞાન વિમલ પ્રભુતા ઘણીજી, તસ સુખનો નહિ પાર;	
ભાવશૌચ પીયૂષમાંજી, જે ઝીલે નિરધાર. સં ૯	

દુહા

મન પાવન તો નિપજે, જો હોય નિસ્પૃહ ભાવ;	
તૃષ્ણા મોહથી વેગલો, તેહિ જ સહજ સ્વભાવ. ૧	
અરિહંતાદિક પદજીકે, નિર્મલ આતમ ભાવ;	
તેહ અકિંચનતા કહી, નિરૂપાધિક અવિભાવ. ૨	

ઢાલ ૯ મી

નવમો મુનિવર ધર્મ સમાચારો, અમલ આકિંચન નામ;	
સુગુણનરં આશંસા ઇહ ભવ પરભવ તણી;	
નવિ કીજે ગુણધામ, સું ચતુર સનેહી અનુભવ આતમા. ૧	
ઉપધિ પ્રમુખ જે સંયમ હેતુને, ધારે ધર્મને કામ; સુગુણં	
લજ્જાદિક કારણ પણ દાખીયો, અશનાદિક જેમ જાણ. સું ચં ૨	
મૂર્છા પરિગ્રહ જિનવરે ભાંખીયો, ગૃધ સભાવે રે જેહ; સું	
ધર્માલંબન હેતે નવિ કહ્યો, સંયમ ગુણ ધરે જેહ. સું ચં ૩	
ગામ નગર કુલ ગણ બહુ સંઘની, વસતિ વિભૂષણ દેહ; સું	
મમકારાદિક જોગે નવિ ધરે, ઉદય સભાવમાં તેહ. સું ચં ૪	
નિંદા સ્તુતિ રૂપે તુષે નહિ, નવિ વર્તે પરભાવ; સું	
સુખ દુઃખે આપ સરૂપ ન પાલટે, કર્મ પ્રકૃતિ ચિત્ત લાવ. સું ચં ૫	
મોહ મદન મદ રાગથી વેગળા, ત્રિકરણ શુદ્ધ આચાર; સું	
એવા સુવિહિત જે સુખ અનુભવે, જીવન મુક્તિ પ્રચાર. સું ચં ૬	

કંચન કંકર સ્ત્રીશુણુ તૃણુ સમો, ભવ શિવ સમ વડમાન. સુ૦ ચ૦ ૭
 આકિંચન કહ્યો શુણુ ભાવથી, મમકારાદિ અલેપ; સુ૦
 જાત્ય તુરંગ જીમ ભવ્ય વિભૂષણે, ન ધરે ચિત્ત આક્ષેપ. સુ૦ ચ૦ ૮
 સહજ વિનાશી પુદ્ગલ ધર્મ છે, કિમ હોય સ્થિર ભાવ; સુ૦
 જ્ઞાન વિમલ અનુભવ જે આપણો, અક્ષય અનંત સભાવ. સુ૦ ચ૦ ૯

દુહા

તેહ અકિંચન શુણુ થકી, હોયે નિર્મલ શીલ;
 કિંકર સુરનર તેહના, અવિચલ પાલે લીલ. ૧
 સંકટ નિકટ આવે નહિ, જેહને શીલ સહાય;
 દુઃખ દુર્ગતિ દૌર્ભાગ્ય સવિ, પાતક દૂર પલાય. ૨

ઢાળ ૧૦ મી

બ્રહ્મચર્ય દશમે કહ્યોજી, મુનિવર કેરો ધર્મ;
 સકલ સુકૃતનું સાર છે જી, ઇંદ્ર પરભવ લહે શર્મ;
 બલિહારી તેહની શીલ સુગંધા સાધુ. ૧
 માત પિતા ધન તેહનાજી, ધન ધન તસ અવતાર;
 વિષય વિષેનવિ ધારિયાજી, અનુભવ અમૃત ભંડાર. બ૦ ૨
 ઔદારિક વૈક્રિય તણાજી, નવ નવ ભેદ અઢાર;
 કૃત કારિત ને અનુમતેજી, મન વચ કાય વિચાર. બ૦ ૩
 સંજ્ઞાદિક જોગે કરીજી, જે હોયે સહસ અઢાર;
 શીલરથ કહીએ તેહનેજી, સજ્જાયાદિ વિચાર. બ૦ ૪
 સમિતિ ને શુષ્પિતે ભાવતાજી, ચરણ કરણ પરિણામ;
 આવશ્યક પડિલેહણાજી, અહનિશ કરે સાવધાન. બ૦ ૫
 સામાચારી દશવિધેજી, ઇન્દ્રાદિક ચક્રવાલ;
 પદ વિભાગ નિશીથાદિકેજી, ઓઘ પ્રમુખ પરનાલ. બ૦ ૬
 સદાચાર એમ દાખીયેજી, શીલ સરૂપે નામ;
 એણિ પરે ત્રિવિધે જે ધરેજી, તે શુણુરતન નિધાન. બ૦ ૭
 તે ત્રિભુવન ચૂડામણીજી, વિશ્વતણા આધાર;
 દ્રવ્ય ભાવ શુણુ રતનનાજી, નિધિ સમજે અણુગાર. બ૦ ૮
 જીણુ જીણુ ભાવ વિરાગતાજી, પામે દઢતારૂપ;
 ત્રિવિધ ત્રિવિધે તે આદરેજી, અતુલી બલ મુનિભૂપ. બ૦ ૯
 જેણે સંયમ આરાધીયોજી, કરતલ શિવસુખ તાસ;
 જ્ઞાન વિમલ ચઢતી કલાજી, પ્રગટે પરમ પ્રકાશ. બ૦ ૧૦

દુહા

ધૂતિ હાથે મનકીલિકા,	ક્ષમા માંકડી જાણુ;	
કર્મ ધાનને પીસવા,	લાવઘરટ શુભ આણુ.	૧
એ દશવિધ મુનિધર્મનો,	લાંખ્યો એહ સજ્જાય;	
એહને અંગે આણતાં,	લવભય ભાવઠ જાય.	૨
પરમાનંદ વિલાસમાં,	અહર્નિશ કરે ઝંકોલ;	
શિવસુંદરી અંકે રમે,	કરી કટાક્ષ કલોલ.	૩

ઢાળ-૧૧-મી

એહવા	મુનિગુણ	રચણના	દરિયા;	
ઉપશમ	રસ	જલ	લરિયાળ;	
નયગમ	તટિની	ગણ	પરિવરિયા,	
જિનમારગ અનુસરિયાળ,	તે તરીયા ભાઈ	તે તરીયા.		૧
અતિ નિર્માયપણે કરે કિરિયા,	ધન ધન તેહના	પરિયાળ;		
છંટે અશુભ ત્રિયોગે કિરિયા,	ચરણ ભવન ઠાકુરિયાળ.	તેં		૨
અહર્નિશ સમતા વનિતા વરીયા,	પરિસહથી નવિ ડરીયાળ;			
હિત શીખે લવજિન ઉધરીયા,	ક્રોધાદિક સવિ ઠરીયાળ.	તેં		૩
શીલ સન્નાહે જે પાખરીયા,	કર્મ કર્યો ખાખરીયાળ;			
જેહથી અવગુણ ગણ થરહરિયા,	નિકટે તેહ ન રહીયાળ.	તેં		૪
વીર વચન લાંખે સાકરીયા,	નહિ આશા ચાકરીયાળ;			
જ્ઞાન વિમલ પ્રભુ જેણે શિર ધરીયા,	તસ જસજગે વિસ્તરીયાળ;			
તે તરીયા રે ભાઈ	તે તરીયા.	તેં		૫

કલશ

એમ ધર્મ મુનિવર,	તણે દશવિધ,	કહ્યો શ્રુત અનુસાર એ;	
ભવિ એ આરાધો,	સુખ સાધો,	જીમ લહો ભવપાર એ.	૧
શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરીંદ પભણે,	રહી સુરત ચઉમાસ એ;		
કવિ સુખ સાગર કહણથી એ,	કર્યો એમ અભ્યાસ એ.		૨
આઠર કરીને એહ અંગે,	ગુણ આણવા ખપકરે;		
ભવ પરંપર પ્રબલ સાગર,	સહજ ભાવે તે તરે.		૩
એમ ગુણ વિશાલા કુસુમ માલા,	જેહ જન કંઠે ઠવે;		
તે સયલ મંગલ કુશલ કમલા,	સુજશ લીલા અનુભવે.		૪

નવ વાડોની સજ્ઞાય હાલ-૮

હાલ-૧-લી

(ચાર દિવસના ચાંદરડા ઉપર-રાગ)

શારદમાત મયા મુજ કીજે, દીજે અવિચલ વાણી રે;
 નવવિધિ વાડ કહું સંદેષે, ગુણમણિ રચણાંની ખાણી રે. ૧
 પહેલી વાડ વસતિની જાણો, લાખે શ્રી જિનવીર રે;
 શીલ જતન કરવાને કાજે, તે સુણજે સહુ ધીર રે. પહેલી ૦ ૨
 જે વસતેં નારીજન હોયે, પશુ અને વલી પંડ રે;
 તેહ ઘરે રહેતાં બ્રહ્મચારીનું, ન રહે શીલ અખંડ રે. પહેલી ૦ ૩
 જિમ માંજર થકી મુષક વલી, સિંહ થકી શિયાલ રે;
 જિમ વળી ફાળ દીયંતાં વાનર, બીહે તિમ વ્રતપાળ રે. પહેલી ૦ ૪
 ચોથા વ્રતનો જે પખ વંછે, તો નારી ન ધરજે મન્ન રે;
 પહેલા મોહ લગાડી આપણો, હરચે શીલ રતન રે. પહેલી ૦ ૫

હાલ-૨

(સીમંધર સ્વામી માહરો)

બીજી વાડ કથા તણી, તે સુણજે નરનાર;
 સ્ત્રી રચું વિકથાજે કરે, તે નર સાર ગમાર રે. ૬
 શીલ સુપાલિયે, શીલે શિવસુખ હોય રે;
 પાપ પખાલીયે... આંકણી,
 વાત વિવિધ પરે કેળવી, મ કરો નારી રચું જાણ;
 સરાગ વચન નવિ બોલીયે, વાડ તણી હોયે હાણ રે. શીલ ૦ ૭
 નાલિકેર ચોખો મીલે, ચોખો સંચલ ખાર;
 સંચલ વિણસે નીરથી, તિમ વિણસે બ્રહ્મચારી રે. શીલ ૦ ૮
 શ્વાન હડકવા પાવસે, કુપથ્યે રોગ વિકાર;
 પ્રગટે તિમ સ્ત્રી વાતથી, લાવે વાડ વિચારો રે. શીલ ૦ ૯

હાળ ૩ જી

ત્રીજી વાડ હવે સંભાલો, આસનની કહું તેહ રે;
 જે આસન બેઠી કામિની, નવિ બેસે મુનિ જેહ રે;
 શીલ વંત છાંડે તે છેહ રે. ત્રી ૦ ૧૦

જિમ કોઈ નિર્ધન વાણિયો, રળે ખપે દિનરાતિ રે;
 રૂંઓ માત્ર તે નવિ લહે, ધન કંચન કેહી વાત રે;
 ઇમ જોગવે નિજ મતિ રે. ત્રીં ૧૧

પરવ દિવસ કોઈ આવીઓ, કરે સહુજન પકવાન રે;
 તે નિર્ધનનાં બાળક રૂંએ, આપણુ કરીએ પકવાન રે;
 કિહાંથી કાઢે તે ધાન રે. ત્રીં ૧૨

બાળકના આગ્રહ થકી, લાવે ગોધુમ ધાન રે;
 પડસુલી કરી તેહની, લાવે શાક અસાન રે;
 કોહલા કેરું તે માન રે. ત્રીં ૧૩

કોહલું શાક તે કેલવી, મુકયું કણકને પાસી રે;
 વાક ગયો સવી તેહનો, તે રહિયો વઢન વિકાસી રે. ત્રીં ૧૪
 તીમ સ્ત્રી આસન બેસતાં, વાડ શિયલ તસ જાણુ રે;
 ઘટિકા હોય છાંડે તેહની, સ્ત્રી ત્રણ પ્રહર પ્રમાણુ રે;
 તજે પુરુષાસન ઠાણુ રે, ભાજે ત્રિભુવન ભાણુ રે,
 મેરુ કરે ગુણુ ગાન રે. ત્રીં ૧૫

ઢાળ ૪ થી

નારી અંગ ન જોઈએ રે, લાગે બહુલો રાગ રે;
 શીલવંતની વાડનો રે, તિહાંથી થાયે ત્યાગ રે. નારીં ૧૬
 વીર જિણેસર ઇમ કહે રે, તુમે રાગ દષ્ટિ નિવારો રે;
 શ્રી જિન પ્રવચન જોઈને રે, સુપુરૂષ આતમ તાર રે. નારીં ૧૭
 જિમ કોઈ અંધ પુરૂષ હતો રે, મિલિયો વૈદ સુજાણુ રે;
 તે કહે ઔષધ તુજ કરું રે, જો માને માહરી આણુ રે. નારીં ૧૮
 ઔષધ જોગ સાજો કર્યો રે, તું સુરજ સામુ ન જોય રે;
 તે કેતે દિન વિસર્થું રે, રવિ જોઈ અંધ તે હોયે રે. નારીં ૧૯
 તેહ પરે વ્રતધારકો રે, નવી જુએ સ્ત્રીના અંગ રે;
 ભાંજે વાડ ચોથી ખરી રે, હવે પંચમી સુણુજો સુરંગ રે. નારીં ૨૦

ઢાળ ૫ મી

સુણુ વ્રત ધારી રે, શીલ જ રાખીયે, ચંચળ મન કરી ઠામ;
 ભીંતિ કડુખલે રે, વાડી વિચાલમાં, મ કરજે વિસરામ. સું ૨૧
 શ્રીપુર પાટણુ રાજ રાજીયો, જિતશત્રુ તસ નામ;
 તિહાં વ્યવહારી રે એક વાણિજ કરે, લાખ ને મીણુ વિરામ. સું ૨૨
 ચુહલા પાખલ મૂકે તે ભરી, વોહરી લાખ ને મીણુ;
 તાપને જોગે રે તે સવી ગલી ગયું, કામે ભાજે રે દીણુ. સું ૨૩

નવિ કાયે પાસે રે આપે તેહને, તિમ દૃષ્ટાંત જ હોય;
બીનાં હાસ્ય કુતૂહલ સાંભળે, ભાંજે વાડતું જાય. સુ૦ ૨૪

ઢાલ ૬ ફી ૥ ત્રુટકની ૥

સુણી સુણી રે પ્રાણી રાખો વાડી વિશેષ,
પૂરવના કામ ભોગ નવિ સંભારે રે;
સંભારે દૂષણ ભાંજે વ્રતની વાડી,
કુચતને રાખી, આતમ નરક ન પાડ.

ત્રુટક : આતમ તારી જિમ, કે જે બાંધવ આવ્યા નગર ઉદ્યાન,
કીડા કરી થાકયા જે, બેઠા વૃક્ષ હેઠલ સુભણ,
તવ તે થડથી અહિ નિસરીયો, હસે પુરુષને અંગ.
બીજે ફીકો પણ નવિ બોલ્યો, ઘેર આવ્યા મનરંગે. ૨૫
એક વરસ ઇમ વોલે, તે બેહુ બાંધવ આવે;
તે થાનક દેખી ડાંસની વાત જણાવે,
તવ તસ વિષ ચઢીઓ, કાલ કરે તત્કાળ;
તિમ નવિ સંભારે પુરુષ કીડા,

ત્રુટક : નવિ સંભારે પૂરવ કીડા, છઠી વાડી ઇમ રાખે;
સમોસરણ બેસી જિનવીરો, સહુ સાંભળતાં ભાખે,
સાતમી વાડ સુણો ભવી પ્રાણી, સરસ આહાર ન લીજે;
એ કાયા કુડી પોષતાં, નિશ્ચયે નરક પડી જે. ૨૬

રસના વશ કીજે સરસ વસ્તુ ન લીજે;
ઇંદ્રિ પરવશ થાયે, જિમ કોઈ કુષ્ટિ કહે જે,
તસ વૈદ જ મિલિઓ, કહે તું મધ ન ખાય;
તો તુજ હું ઔષધ કરું, જિમ પોઠો થાય,
ત્રુટક : પોઠો થયો તેહના ઔષધથી, વૈદ વચન વિસાર્યું,
મધપાન કરિયું વળી જે તે, રોગે તસ તનુ ભાર્યું,
તે દુખિયો રસનાનો વાહયો, તિમ સહી રસના વારે;
આહાર લિયે સંજમને કાજે, પણ બળ રૂપ ન વધારે. ૨૭

ઢાળ-૭-મી.

હવે આઠમી વાડ સાંભળોજી, અધિક ન લેવો રે આહાર;
બ્રહ્મચારી સહી ઉઠીયેજી, ઉણા કવલ જે ચાર. ૨૮
સુશુણનર સાંભળજ્યો એક વાત. આંકણી૦
જિમ જે પંથી ચાલતાજી, આવ્યા વનહ મજાર;
ભોજન વેલા થઈ તિસેજી, કરે સખઈ સાર, સુ૦ ૨૯

લઘુ ભાજન અન્નહ ઘણુંજ, જાવા લાગ્યું રે ધાન;
તવ કુડી મતિ ઉપનીજ, ઉપર મૂકયો પાહાણ. સુ૦ ૩૦
લાગ્યું ભાજન અન્ન ગયુંજ, નવિ સરીઉં તસ કાજ;
તિમ વતી અધિક આહારથીજ, આવે વાડ મ ભાજ. સુ૦ ૩૧

ઢાળ-૮-મી.

નવમી વાડ હવે સુણો, શ્રાવક સાધુ સુખણ;
અંગવિભૂષા જે કરે, બ્રહ્મવ્રત તણી રે તસ હોયે હાણકે. ૩૨
પાળો રે વ્રત ભાવે, વ્રત પાડતાં રે દુઃખ દુઃકડું નાવેકે;
પાલો રે વ્રત ભાવે. ૩૩
બ્રહ્મચારી શ્રાવક યતિ, નવિ કરે મરડા મોડિ;
ઉજ્જવલ આછાં લૂગડાં, વળી બહુ મૂલાં રે;
પહેરતા હોયે ખોડિ કે. પા૦ ૩૪
કુલકાર એક ડોકરો જાયે માટી કાજ;
ખણતાં રતન પ્રગટ થયું, તે ઘોઈ રે તેણે મૂકયું પાજ કે. પા૦ ૩૫
માંસ ખંડ જાણી કરી, સમળી લેઈ જાય;
નાંખ્યું કૂપ માંહે જઈ, કરે ઓરતો રે દુઃખ સખલું થાય કે. પા૦ ૩૬
સમળી સરખી કામિની, રચણ સરખું શીલ;
બ્રહ્મચારી જે સાચવે, તો ઈહ ભવ રે તસ પરલવ લીલ કે. પા૦ ૩૭
શ્રી અકબર પુરમાંહે રહી, કીધી એહ સન્ન્યાય;
સંવત સત્તર ૩૨ શ્રાવણ માસે, વ્રત પાળતાં રે દુઃખ દૂરે
પલાય કે. પા૦ ૩૮
શ્રી દેવવિજય પંડિત વરૂ, શ્રી જયવિજય બુદ્ધરાય;
તસ શિષ્ય મેરૂવિજય કહે, વ્રત પાળતાં રે નવનિધિ ઘર
થાય કે. પાલો રે વ્રત ભાવે. પા૦ ૩૯

૫૬

જંખૂરવામીનું અષ્ટ ઢાળીયું-ઢાળ-૮

ઢાળ-૧-લી.

જંખૂરવામી યૌવન ગૃહવાસ મેઢ્યાં;
તિહાં કનકની કોડી માંયે મોહ મેઢ્યાં,
તિહાં અંત માતાજી વલી તપ કરતાં;
તિહાં દોય ઉપવાસ આંખિલ કરતાં,

તિહાં નવમાસ વાડા ઉઠર ધરીયાં;
 તિહાં જન્મીયાં રે જંખૂસ્વામી રૂડા,
 જંખૂસ્વામીના નામ તે નામ રૂડાં,
 પ્રભાતે તે લેશે ચારિત્ર રૂડાં. ૨
 જાયા જન્મથકી રેતુમને ધર્મ વ્હાલો,
 જાણું હાથે મિઠલ કોટે વરમાલા સારી;
 જાયા ઢાલ દાદામા વાળુંત્ર ગાળ. ૩

ઢાલ ૨ જી

કુંવર કહે સુણો માતાજી, માજી પરણ્યાની નથી અભિલાષા રે;
 માજી બાલપણે રે મત આદર્યા,
 તુમારી વહુરો કિમ પામે સુખશાતા રે માજી, માય રોવંતા ઈમ કહે. ૧
 સરિખી વય સરિખી ત્વચા, પુત્ર પરણાવું રૂપવંતી રે;
 પુત્ર પરણાવી પાય લગાવીયે, ત્યારે હું જાણું ધર સુત રે...
 માજી માય રોવંતા ઈમ કહે... ૨

ઢાલ ૩ જી

કુંવર કહે રે માજી જિમ હોવે સાડું, તેડાવો લગનીયા;
 માજી લગન લખાવો લાલ, કુંવર કહે રે માજી જિમ હોવે સાડું. ૧
 લગનીયો જઈ વેવાઈ ને માંડવે જિલો,
 ગાય સુહાસણ મધુરાં નવ નવાં ગીત લાલ કુંવર ૨
 રાવજી દરબારમાંથી વેગે પધાર્યા,
 કાગલ વાંચીને રાવજી ડસ ડસ રોયા લાલ. કુંવર ૩
 કાગલીયો વાંચી પિતાજી માથું ધુણાવે,
 પરણીને લેશે જંખૂ સંયમ ભાર લાલ. કુંવર ૪
 કન્યાનો બાપ લગન પાછા ફગાવે,
 તિમ તિમ કન્યાજી લગન ઓરેરાં મંગાવે લાલ,
 તાત કહે રે કુંવરી જીમ હોવે સાડું. ૫
 પછે નહીં કાઢશે દિકરી વાંક અમારો,
 રોતાં નહીં આવશે દિકરી ઘેર અમારે લાલ. તાત કહે રે. ૬
 ચતુર કન્યાજી ચિત્તમાં ચેતીને બોલ્યાં,
 લાંબી ને ટુંકી પિતાજી વાત શી બોલો લાલ. તાત કહે રે ૭
 એકની રીત એહવી આઠની કીધી,
 રંગે ચંગે પરણીને મહેલોમાં બેઠાં લાલ. તાત કહે રે ૮

ચતુર કન્યાજી પરણી ઘેર પધાર્યાં,
 સાસુએ થાલ ભરી મોતીડે વધાવ્યાં લાલ. તાત કહે રે૦ ૬
 સાસુને પાય પડીને શ્યું શ્યું રે આખ્યું,
 સવા લાખ સોનૈયા લઈને ભંડારે નાખ્યા લાલ.
 તાત કહે રે કુંવરી૦ ૧૦

સાસુનો પાલવ સહીને મલપતું બોલ્યા,
 એક એકને આખ્યાં એકસો બાણું બાણું બોલ.
 તાત કહે રે કુંવરી૦ ૧૧

ઢાલ ૪ થી

સાસુ શીખ દે છે તેણી વેલા, વહુરો કરે રે સતાખી;
 જિમ તિમ તુમ પિયુ પતલાવો, હું મતિ બાણું તમારી રે,
 માહરી વહુઆરો રે, વશ કર વાલમ તોરો૦ ૧
 પહેરો પીતાંબર અનોપમ સાડી, સજો તે સોલ શણગાર;
 જિમ તિમ કરીને મહેલે ચઢીને, રાખો તુમ ભરતાર રે.
 માહરી વહુઆરો રે, વશ કર વાલમ તોરો૦ ૨
 કલ્લાં કાંબી ઝાંઝર ઝબૂકે, કાલે લાલ ઝબૂકે,
 રૂમ છુમ કરતાં મહોલે પધાર્યાં મહોલ ગડગડવા લાગ્યા રે.
 માહરી૦ વશ૦ ૩
 આઠે મલીને આઠ બારીયે બેઠી, વિચમાં વાલમ ઘેર્યાં;
 મુખે વચન તુમે કાંઈ ન બોલો, અમે ફેગટ ફર્યા છીએ ફેરાં રે.
 માહરી૦ વશ૦ ૪
 આઠે મલીને વળી ઇમ જ કહે છે, સુણોને વાલમજી વાત;
 દુનિયા તુમને ઠપકો દેશે, મૂરખમાં ગણાશેયો રે. માહરી૦ ૫
 આઠે મલીને વલી ઇમજ કહે છે
 અમે શરમે રહ્યા છીએ છેટા;
 નર ભમર ચતુરાઈ ન શીખ્યા;
 શું થયા દિલ ધીઠા રે, માહરી૦ વશકર૦ ૬
 માણેક મોતીને છે મુદ્રિકા, મહેલ મહેલાતો તાહરી;
 દેવી સરિખી કન્યાઓ તજીને, સંયમ શું રંગાણુરે. માહરી૦ ૭
 આઠે મલીને ઇમ જ કહે છે, સુણોને વાલમ વાત;
 વચ્ચે વૈરાગી કોઈ નવ રાખે, કરીયે કોડી ઉપાય રે. માહરી૦ ૮

ઢાલ-૫-મી

સુણો સુણો વાલમ વાતજી વાલા;
અમ ઉપર નવ કરસ્યો ટાળા;
રમણી ગમણી ને મનહરણી;
અમે આઠે તે જોખનવરણીં ૧
ઇમ કિમ કરી જસ્યોજી વાલા;
તુમ ઉપર માહરી મોહનમાલા;
સહેજે થુંક પડે રે તમારું,
તિહાં દોહી તપે રે અમારું ૨
નહીં દીયર નહીં જોઠ નગીનો;
તુમ વિના અમારે સંસાર સૂનો;
તુમ ઉપર અમારે આસો ને વાસો;
તુમ વિના અમારે સુનો રે આસો. ૩
જો એક બાલક થાશેજી અમને;
તો શીખ દેઇયું સાહેબ તુમને;
પ્રભુ રૂઠ્યો તેહ રે ખમાય;
પરણ્યા મેલે તે નવ સહેવાય ૪
બોલ્યાં અણુબોલ્યાં કીજે;
નારી જાતિનો અંત ન લીજે;
એહવું કઠણ હૈયું નવ કીજે
અબલા સીને છેહ નવ દીજે. ૫

ઢાલ-૬-ઠી

જંબુ પ્રત્યે કહે વલી આઠે નાર,
સાંભળોને પ્રીતમ પ્રાણુ આધાર;
ન કરોજી એહવી કઠણ હો ઘાત;
નિરખો તુમે નાવલીયો નિજ નાર;
નાવલીયા વિલુધી રે ઓલંભડો લીધો રે. ૧
કેમ છંડો છો અમને આણીવાર;
તેમાં નહીં કુલની શોભા લગાર;
રાખો મન ઠેકાણે કરો ઘરનાં કામ;
પછી નહીં લઈએ સાહેબ તમારું નામ;
નાવલીયા વિલુધી રે ઓલંભડો લીધો રે. ૨

સુણો તમે મેરૂ સરિખા હો સ્વામ;
કરીયા પિતા ઉપરવટ અમે કામ;
કુણ સાંભળશે અંતઃકરણની બુમ;
તમારે શિશ્ર લેવી છે, સુખની લુમ;
રૂઠ્યાં ને ત્રુઠ્યાં હો, કહોને ઉભા;
કિહાં રહિયે રે.

૩

કઠણ સાસુજી તુમારી કુખ;
નણુંદીનાં વીરે દીધાં અમને દુઃખ,
અમ આઠેની આજીજીરે અપાર;
વિનતિ નથી માનતા એક લગાર;
કઠણ સાસુજી હો કઠણ વાલમ જનમીયા રે.

૪

દાલ-૭-મી

ઘણી થઈ ઘણી થઈ વાલમા રે;
વિણસો કાંઈ અમારો કાજ;
વિણ ગુન્હે વરજો તુમેરે, તેમાં શી વધશે તુમ લાજ;
રહો રહો વાલમા રે, બોલો એક સુખ થકી.
અમે માવિત્રનાં છોડાં રે, નહોતાં બેઠાં તુમારી પાસ;
હાથે આલીને તુમે લાવીયા રે, હવે કેમ કરો નિરાશ.
નારીઓને દુઃખ દેઈ જાયસ્યો રે, કિસ સરશે તમારાં કાજ;
દુઃખ દીધાં અઝેરડાં રે, કેમ લેશે મુક્તિ પુરીનું રાજ.
રહો રહો વાલમા રે. બોલો

૧

૨

૩

જિમ જિમ પસ્તાણો લોહ વાણીયો રે,
તિમ તુમે પસ્તાશો ભરતાર;
વાનરવત્ પસ્તાવશે રે, કહ્યું માનો અમારું લગાર.
રહો રહો વાલમા રે. બોલો

૪

સુહાલીણી સુકુમાલીણી રે, બોલો લાગ્યો ઝકોર;
એક એકને બેઠી કરે રે, હૈયું તાહરું કઠણ કઠોર. રહો ૫
આઠે અતિ વિલખી થઈ રે, અમને મેલીને શું જાઓ;
સ્વામી સુલક્ષણ થઈ રે, આહવા નમેરા કિમ થાઓ. રહો ૬
પહેલો શ્લોક જખૂએ કહ્યો રે, સુણો તુમે કામીનીયો સુખત;
તુમમાં ચતુરાઈ છે ઘણી રે, માહરું મૃત્યુ દિવસ કે રાત ?
સુણો એક કામિની રે, મેં જાણ્યો અધિર સંસાર ૭ રહો ૭

૫

૬

૭

બીજો પ્રવોક જ'બૂએ કહ્યો રે, સુણો તમે કામણગારી ખાસ;
જ્યારે મુજ આયુધ્ય પુરં હુવે રે, મને રાખશે કહો તુમ પાસ,
સુણો એક કામિની રે, મેં જાણ્યો અથિર સંસાર૦ ૮
આઠે મિલીને ઉભી થઈ રે, જોડયા દોતું દોતું હાથ;
એ પહોંચ નથી સ્વામી અમતણી રે, સંજમ લેશું તુમ સાથે,
સુણો એક વાલમા રે, અમે જાણ્યો અથિર સંસાર૦ ૯
કહે જ'બૂ સુણો કામિની રે, લણી ઈરિયાવહીના પાઠ;
સુધર્મા સ્વામી કને જાઈને રે, સંયમ લેશું સર્વે સાથે;
સુણો એક કામિની રે, મેં જાણ્યો અથિર સંસાર૦ ૧૦
તેણે અવસરે જ'બૂ ગુહે રે, પ્રભવ ચોર સય પંચ સંગાથ,
ધનના બાંધ્યા પોટલા રે, પ્રભવ રહ્યો પગ થોભ;
સુણો ભવ્ય પ્રાણીયા રે, પછી શું થયું તે ધરી કાન. ૧૧
ઉત્તર પ્રત્યુત્તર સાંભલી રે, પ્રભવે જોડયા જોડે હાથ;
ઘેર જાવું જુગતું નથી રે, સંયમ લેશું તુમ સાથે;
સુણો ભવ્ય પ્રાણીયા રે, પછી શું થયું તે ધરી કાન. ૧૨

ઢાળ-૮ મી

પ્રભવો ચોર અને વલી, પાંચસયે ચોર તસ લાહાર;
તેહને જ'બૂ સ્વામીએ બૂઝવ્યા, બૂઝવી આઠે તે નાર,
ધન્ય ધન્ય ધન્ય જ'બૂ સ્વામીને. આંકણી૦ ૧
સસરા ને સાસુઓ બૂઝવ્યાં, બૂઝવ્યાં માય ને બાપ;
પાંચસે અકાવીશ સર્વે મલી, આવ્યા સુધર્મા સ્વામીની પાસ;
ધન્ય ધન્ય ધન્ય જ'બૂ સ્વામીને૦ ૨
સુધર્મા સ્વામીની પાસે આવીને, લીધોજી સંજમ ભાર;
કર્મ ખપાવી કેવલ પામીયા, પહોંચ્યા તે મુક્તિ મોઝાર.
ધન્ય ધન્ય ધન્ય જ'બૂ સ્વામીને૦ ૩

પૃ

(સ્વ.) શ્રી કનક સૂરીશ્વરજી મ. સા. ની સજ્જાય-ઢાળ-૨

દોહા

શ્રી શંખેશ્વર સાહિબા, પુરિસાદાણી પાસ;
પ્રણમી ગુરુ ગુણ વર્ણવું, મુજ મન પૂરો આશ. ૧

શ્રુત દેવી સાનિધ્યથી, ઉપકારી ગુરુરાય;
ગુણ ગાઉ ઉદ્ધાસથી, મનમાં હર્ષ ન માય.

૨

ઢાળ-૧-લી

(રાજગૃહી નગરી ભલી રે લાલ, ખાર યોજન વિસ્તાર રે; દેશી)
જંબૂદ્વીપ સોહામણો રે લાલ, સકલદ્વીપ શણગાર રે; ભવિકજનન
ભાવધરી નિત્ય સાંભળો રે લાલ, સાંભળતાં સુખ થાય રે. ભ૦ ૧
તેહના દક્ષિણ ભરતમાં રે લાલ, આર્યદેશ મનોહાર રે; ભ૦
તેહમાં કલ્પ તરૂં સમો રે લાલ, કચ્છ દેશ સુખકાર રે. ભ૦ ભ૦ ૨
તેહના પૂર્વ વિભાગમાં રે લાલ, પવિત્ર પલાંસવા ગામ રે; ભ૦
કચ્છ વાગડ ભૂષણ સમો રે લાલ, ગુણવંતોનું ગુણ ધામ રે. ભ૦ ભ૦ ૩
પૂર્વ પશુ કોઇ જનમીયા રે લાલ, પૂન્યવંત તેણે ઠામ રે; ભ૦
સંયમ લઈ શુભ ભાવથી રે લાલ, રાજ્યા જગમાં નામ રે. ભ૦ ભ૦ ૪
શ્રદ્ધાવંત તિહાં વસે રે લાલ, શ્રાવક કુલ અભિરામ રે; ભ૦
ભવિકજન વિકસાવતું રે લાલ, જિહાં શાંતિ જિન ધામ રે. ભ૦ ભ૦ ૫
શ્રેષ્ઠી જનમાં શોભતા રે લાલ; ચંદુરા નાનચંદ નામ રે; ભ૦
તેહના ગૃહદેવી ભલા રે લાલ, નવલખાઈ ગુણધામ રે. ભ૦ ભ૦ ૬
સંવત યોગણીસ ગુણ ચાલીશે રે લાલ, ભાદરવા પુન્ય નિધાન રે; ભ૦
તેહમાં વહિ પાંચમ ભલી રે લાલ, જન્મ્યા સુગુણ સુખાણ રે. ભ૦ ભ૦ ૭
ઉત્તમ લક્ષણ શોભતા રે લાલ, ચંદુરા કુલ ચંદ રે; ભ૦
રત્ન નિધાન પ્રાપ્તિ સમો રે લાલ, સહુને અતિ આનંદ રે. ભ૦ ભ૦ ૮
માતાપિતાએ ઉત્સાહથી રે લાલ, કાનજી કીએ શુભ નામ રે; ભ૦
ઉજ્જવલ ખીજના ચંદ્ર સમા રે લાલ, વધતા તે ગુણ ધામ રે. ભ૦ ભ૦ ૯
દેશી શિક્ષણ પામતા રે લાલ, ન્યાય નીતિ વ્યવહાર રે; ભ૦
કાનમાં સમકિત વાહ્યીઓ રે લાલ, ધરતા ધર્મ શું પ્યાર રે. ભ૦ ભ૦ ૧૦
દેવગુરૂની સેવા કરે રે લાલ, મોહનો કરે પરિહાર રે; ભ૦
વૈરાગ્યે મન વાસીયો રે લાલ, જાણ્યો અથિર સંસાર રે. ભ૦ ભ૦ ૧૧
શાસ્ત્ર સિદ્ધાંત રૂચી ઘણી રે લાલ, ભણતાં ધર્મનો સાર રે; ભ૦
જ્ઞાન ક્રિયાએ શોભતા રે લાલ, બ્રહ્મચારી શિરદાર રે. ભ૦ ભ૦ ૧૨
દાદાબિરૂદે બિરાજતા રે લાલ, જિત વિજયજી ગુરુરાજ રે; ભ૦
તાસ શિષ્ય હીરવિજય ગણી રે લાલ, મુનિજનમાં શિરતાજ રે. ભ૦ ભ૦ ૧૩
સંવત યોગણીસ બાસકું રે લાલ, પુનમ માગસિર માસ રે; ભ૦
અમૃત સિદ્ધિ યોગમાં રે લાલ, ચારિત્ર લીયે ઉદ્ધાસ રે. ભ૦ ભ૦ ૧૪

દાદા વરદ હસ્તે દીક્ષા રે લાલ, હીરવિજયજી ગુરુનામ રે; ભ૦
 કીર્તિ વિજયજી નામથી રે લાલ, મુનિ થયા લીમાસર ગામ રે. ભ૦ ભા૦ ૧૫
 છેદોપસ્થાનાએ તે થયા રે લાલ, કનક વિજયજી નામ રે; ભ૦
 કચ્છમાં કનક મણિ સમા રે લાલ, સર્વ ગુણોના ધામ રે. ભ૦ ભા૦ ૧૬
 અનુક્રમે યોગ વહન કરી રે લાલ, આગમ વાચના લીધ રે; ભ૦
 ઊત્તર કાર્તિક વદ પંચમી રે લાલ, પંચાસ પદવી પ્રસિદ્ધ રે. ભ૦ ભા૦ ૧૭
 આચાર્ય સિદ્ધિ સૂરીશ્વર રે લાલ, શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર મોઝાર રે; ભ૦
 સંઘ સમસ્ત પદવી દીએ રે લાલ, વરત્યો જય જય કાર રે. ભ૦ ભા૦ ૧૮
 પૂર્વ વૃત્તાંત પ્રમોદથી રે લાલ, તેહની પહેલી ઢાળ રે; ભ૦
 સાવધાન થઈ સાંભળો રે લાલ, હવે સુંદર સુગુણ રસાલ રે. ભ૦ ભા૦ ૧૯

ઢાળ-૨-૭

(શમદમ ગુણના સાગરએ પંચ મહાવ્રત ધાર)

ગીતારથ પદ પામીને જી, કરતા ભવિ ઉપકાર;
 પાઠક પદ પંચાસીએ જી મલ્લિનાથ દરબાર,
 સૂરીશ્વર ધન્ય ધન્ય તુમ અવતાર. ૧

ઉજ્જવળ એકાદશી માઘનીજી, ભોયણી તીર્થ મોઝાર;
 ઉપાધ્યાય ઉમંગથી જી, દેશના દીએ મનોહાર. સૂરી...ધન્ય૦ ૨

જ્ઞાન ક્રિયા ઉપદેશતા જી, મધુર અર્થ સુખકાર;
 ભવ્ય જીવોના હિત ભણીજી, સમજાવે ધર્મનો સાર. સૂરી...ધન્ય૦ ૩

તેહ દેશના સાંભળીજી, દીક્ષા લેઈ ભવ્ય લીધ;
 દેશવિરતિ કેઈ થયા જી, સમકિત કેઈ પ્રસિદ્ધિ. સૂરી...ધન્ય૦ ૪

આમાનુ આમ વિચરતાં જી, રાજનગર પાવન કીધ;
 સંઘ મળી મહોત્સવ કીયો જી, સૂરીપદ તિહાં કીધ. સૂરી...ધન્ય૦ ૫

નેવ્યાસી પોષ વદ સાતમેજી, સિદ્ધિ સૂરીશ્વર રાય;
 પટધર મેઘ સૂરીશ્વરજી કર્યો, વિજય કનકસૂરી રાય. સૂરી...ધન્ય૦ ૬

શમ દમ રસ સાયર સમાજી, શાસનના શણગાર;
 જંગમ કદપ તરૂ સમાજી, ભવિજનના આધાર. સૂરી...ધન્ય૦ ૭

શાસન પ્રભાવના બહુ કરેજી, પ્રતિષ્ઠા ઉપધાન;
 ઉદાપન દીક્ષા ઘણીજી, આગમ વાચના પાન. સૂરી...ધન્ય૦ ૮

છરી પાલતા સંઘ ઘણાજી, દેશનો કર્યો ઉદ્ધાર;
 કામ કષાયને જીતવાજી, નિર્મમ નિરહંકાર... સૂરી...ધન્ય૦ ૯

અષ્ટ પ્રવચન માતસુજી, વરસ અઠાવન જાણ;
 સમતા લાવે આતમાજી, નિર્મળ કરે ગુણખાણ. સૂરી...ધન્ય૦ ૧૦

સંવત જે હજાર થીજી, ઓગણીશ ઉપર થાય;	
શ્રાવણ વદ શુભ ચોથનેજી, પન્નર ધર કહેવાય... સૂરી...ધન્ય૦	૧૧
કચ્છ વાગડ ભૂષણ સમોજી, ભચાઉ નામે ગામ;	
શુક્રવારે સિદ્ધાવીયાજી, સૂરીશ્વર સૂરધામ... સૂરી...ધન્ય૦	૧૨
સંઘ ચતુર્વિધ તે સમોજી, સંબલ દીયેરે તાસ;	
તે સંખ્યા હવે વર્ણુવુંજી, યાત્રા સ્વાધ્યાય ઉપવાસ... સૂરી...ધન્ય૦	૧૩
અઠાઈ ચોત્રીસ ભત્ત ભલીજી, છમાસી વરસી તપ સાર;	
સત્તપિસ્તાલીસ તોતોર ભલાજી, ઉપવાસ સંખ્યા ધાર. સૂરી...ધન્ય૦	૧૪
જેહજાર ચુમોતોર ભલાજી, આંખીલ સંખ્યા જાણ;	
સાથીયા અઢાર હજાર ભલાજી, એકાસણા પ્રમાણ... સૂરી...ધન્ય૦	૧૫
જે હજાર ચુમોતોર ભલાજી, ખીઆસણા તપ જાણ;	
ખસો ખાર નિવિ ભલીજી; તપ સંખ્યા પ્રમાણ... સૂરી...ધન્ય૦	૧૬
નવાણું યાત્રા સોળ ભલીજી, સ્વાધ્યાય તપ જે કોડ;	
ચોપન હજાર પાંચસેજી, સામાયિકની જોડ. સૂરી...ધન્ય૦	૧૭
નૂતન અભ્યાસ મૌન વલીજી, ખીજા અનેક પ્રકાર;	
તે સર્વે ગણી લેખું કરેજી, તો લખતાં નાવે પાર. સૂરી...ધન્ય૦	૧૮
સમશાન યાત્રામાં ભલીજી, સદ્ગ્રહસ્થોએ કર્યો વિચાર;	
શુભ માર્ગે રોકડ કરીજી, સાડા અગીયાર હજાર. સૂરી...ધન્ય૦	૧૯
સૂરીશ્વરના ગુણ વર્ણુવ્યાજી, તેહની ખીજી રે ઢાળ;	
ભણશે સુણશે ભાવથીજી, તસધર મંગલ માલ. સૂરી...ધન્ય૦	૨૦
ગુરુકુળ વાસી વિનવેજી, શિષ્ય કંચન કરજોડ;	
વંદના લેજો માહરીજી વંદુ મનને કોડ... સૂરી...ધન્ય૦	૨૧
વંદુવાર હજાર સૂરીશ્વર લીઓ વંદના સ્વીકાર;	
દીઓ દર્શન એકવાર સૂરીશ્વર જેમ થાય અમ ઉદ્ધાર.	
સૂરીશ્વર ધન્ય ધન્ય તુમ અવતાર...	૨૨

૫૮

ધર્મધ્યાનની સજ્જાય હાલ-૩

દોહા

સિદ્ધિ લતા વન જલધર, સુખ સંતાન નિધાન;
ત્રીજું ધ્યાન કહું હવે, નામે ધર્મ ધ્યાન.

૧

સર્વ જીવ નિજ જીવ સમ, ચિંત વતો ગુણવંત;	
સમતા રસમાં ઝીલતો, થીર સંવેગ ધરંત.	૨
ધીરપણે સહતો સદા, પરિસહ ને ઉપસર્ગ;	
રાગાદિક સર્વ જીવતો, અંતરંગ રિપુ વેગ.	૩
નિર્મલ સંજમ પાલતો, પરિહરતો સવિ દોષ;	
આશા પરની છાંડતો, મન ધરતો સંતોષ.	૪
સુખ સઘલાં સંસારનાં, ચિંતવતો દુઃખ રૂપ;	
એક ધ્યાનને ધ્યાયવા, યોગ્ય કહ્યો મુનિ ભૂપ.	૫

ઢાલ ૧ લી

(પ્રભુમું તુમ સીમંધરજી..દેશી)

ચાર ભેદના તેહના કહ્યાંજી, તિહાં એ પહેલો જામ;	
ચિત્ત વિવેકી ચિંતવેજી, શ્રી જીન આજી પ્રમાણ,	
ચતુરનર, સેવો શ્રી જિનવાણ, કામિત પૂરણ સુરલતાજી;	
શિવ સુખ કેરી ખાણ. ચતુરનર. મુલથકી જેણે કયેંજી.	
રાગાદિક રિપુ અંત; તે જિન નવિ બોલે મૃષાજી;	
જેહનું જ્ઞાન અનંત, ચતુરં સેવોં	૨
ભાવ અગોચર કેવલીજી, જે ભાષે જિન ભાણ;	
તે છદ્મસ્થ હું કિહાંજી, સમજું સયલ અજાણ. ચં	૩
તે માટે જીનના કહ્યાંજી, જે જે ભાવ અનેક;	
તે સઘળાં હું સદહુંજી, આણી હૃદય વિવેક ચં	૪
કુમતિ કદાચહ આદરીજી, શ્રી જિન આજી ઉદાર;	
ઉત્થાપું કહીયે નહીજી, કામિત ફલ મંદાર. ચં	૫
ધમ જિન આજી તણો કરેજી, જેહ વિચય નિરધાર,	
તે આજી વિચયા ભિધોજી, એહનો પ્રથમ પ્રકાર. ચં	૬
ઇણે ધ્યાને હોય નિર્મલુંજી, સમકિત શિવસુખ મુલ;	
હવે અપાય વિચયા ભિધજી, ખીજું સુણ અનુકુલ. ચં	૭
રાગદ્વેષ વિકથા તથાજી, ગારવ વિષય કષાય;	
આશ્રવ નિંદાદિક તણાજી, એહના ધ્યાય અપાય. ચં	૮
રાગાદિ સેવ્યા કરેજી, ઇહ ભવ અધિક સંતાપ;	
પરભવ નરકાદિક દિયેજી, જિહાં બહુ વેદન વ્યાપ. ચં	૯
એણે ધ્યાને જાણી કરીજી, રાગાદિક રિપુ રૂપ;	
તેહનો પરિચય પરિહરેજી, જે દાખે દુઃખ રૂપ. ચં	૧૦

ત્રીજે ધ્યાયે કર્મનાળ, શુભ ને અશુભ વિપાક;
 શુભથી સદ્ગતિ પામીયેળ, જિહાં સુખનો પરિપાક. ચ૦ ૧૧
 ઉત્તમ કુલ સુખ સંપદાળ, નર સુર ખેચર ભોગ;
 મનવંછિત સવિ સંપજેળ, જો હોયે પુન્ય સંયોગ. ચ૦ ૧૨
 હરિબલ ચક્રીપણું લહેળ, રૂપ મનોહર અંગ;
 કીર્તિ મહિમા ગુણ ઘણાળ, પુન્યે નવ નવ રંગ. ચ૦ ૧૩
 પાપ વિપાકે આપદાળ, અપયશ સોગ કુરોગ;
 તિરિ નરકાદિક દુર્ગતિળ, પામે ઇષ્ટ વિયોગ... ચ૦ ૧૪
 છેદન ભેદન વેદનાળ, વધ બંધન ધન હાણ;
 રૂપ જાતિ મતિ હિનતાળ, દુરતિ તણા ફલ જાણ. ચ૦ ૧૫
 જે આપદ નારક લંગેળ, તે સવિ પાપ પસાય;
 જે સંપદ જન પદ લંગેળ, તે સવિ પુન્યે થાય. ચ૦ ૧૬
 ઇણુ ધ્યાને કરી જાણતોળ, ફરિત ફરંત વિપાક;
 પાપ હેતુ સઘલા તજેળ, જિમ વિષ ફલ કિંપાક. ચ૦ ૧૭
 માંડે ઉઘમ ધર્મનોળ, છાંડે અપયશ ખેદ;
 વિપાક વિચયાભિધ કહ્યોળ, ઇણીપરે ત્રીજો ભેદ. ચ૦ ૧૮
 હવે સંઠાણુ વિચય સુણોળ, ચોથો સાર પ્રકાર;
 ઇહાં જિન ભાષિત ચિંતવેળ, લોકાદિક આકાર. ચ૦ ૧૯
 નર ઉભો પોહોલે પગેળ, દોય કર દેઇ કરી દેશ;
 તે સરિણું ચારે દિશેળ, લોકાકાર નિવેશ. ચ૦ ૨૦
 ઇમ હેઠી સાતે સહીળ, તિમ બહુ નરકાવાસ;
 ભુવન ભવનપતિના ભલાળ, વ્યંતર નગર સુવાસ. ચ૦ ૨૧
 દ્વીપ ઉદ્ધિ વળી ગ્રહ ગણાળ, સુરમંદિર નિરવાણ;
 જીવા જીવા દિક તણાળ, ચિંતવીએ સંઠાણ. ચ૦ ૨૨
 લોક પ્રમુખના જે કહ્યાળ, સંઠાણાદિક ભાવ;
 તે ચિંતવતા જીવનોળ, થિર થાયે શુભ ભાવ. ચ૦ ૨૩
 એણીપરે ધર્મ ધ્યાનનાળ, કહીએ ચાર પ્રકાર;
 ભાવ કહે નિત્ય ભાવજેળ, ભવિયણુ ગુણ ભંડાર. ચ૦ ૨૪

ઢાલ ૨ જી

(અધરસ મનોહર હિરજી રે.....દેશી)

એહના લક્ષણ ચાર કહું હવે, તેહમાં પહેલો એહો;
 જિન આગમ ઉપર રૂચી સખલી, સદ્ગુણા બહુનેહો.

લવિયાં લાવિયે રે, ધર્મ ધ્યાન ઉદ્ધારે;
 જેહથી દુર્ગતિ દૂર પલાયે; લહીયે લવનો પારો. લ૦ ધ૦ ૨
 અર્થ સૂત્રનો અતિ વિસ્તારે, તેહની રૂચીયે ખીજું;
 ગુરૂ ઉપદેશ ઉપર રૂચી રૂચી, તસ લક્ષણ એ ત્રીજું. લ૦ ધ૦ ૩
 જાતિ સમરણ પ્રમુખ વિશેષે, જિન લાપિત સદહીયે;
 પર ઉપદેશ વિના એ ચોથું, એહતું લક્ષણ કહીયે. લ૦ ધ૦ ૪
 લક્ષણ એણે જિણહિ રમતું; ધર્મ ધ્યાન મન સેજે;
 વાદલમાંહી રહ્યો પણ રવિ જિમ, ઉદિત જણાએ તેજે. લ૦ ધ૦ ૫
 હવે ચારે આલંબન કહીયે, જે મુનિ જનને કામે;
 તિહાં પહેલું જે લણે લણાવે; કર્મ નિર્જરા કામે. લ૦ ધ૦ ૬
 ખીજું જે સદ્ગુરૂને પૂછી, શંકા દોષ નિવારે;
 વલી વલી સૂત્ર ગણે એ ત્રીજું, ચોથું અર્થ વિચારે. લ૦ ધ૦ ૭
 આલંબનથી સુખે ચડીએ, ધર્મ ધ્યાન વરધામે;
 ચાર લાવના તે હવે કહીએ, જેહથી સમરસ જામે. લ૦ ધ૦ ૮
 હું કહેનો નહિ કો નહિં માહરું, મમતા ઠરવી ઘેલી;
 જીવ એકીલો જાણે આવે, એહ લાવના પહેલી. લ૦ ધ૦ ૯
 તન ધન જીવિત યૌવન પરિજન, ક્ષણમાં જાએ છીજી;
 અથિર એહની કહો કુણ આશા, એહ લાવના ખીજી. લ૦ ધ૦ ૧૦
 જન્મ જરા મરણા મય ખડુલય, જગ સહુને સંતાવે;
 ધર્મ વિના કોઈ શરણ ન દીસે; ત્રીજીએ ઇમ લાવે. લ૦ ધ૦ ૧૧
 પુત્ર પિતા તિમ નારી માતા, વયરી લાઈ થાયે;
 એક જીવને લવમાં લમતાં, ઇમ ચોથી એ ધ્યાયે. લ૦ ધ૦ ૧૨
 અથવા મૈત્રીયાદિક મુનિજન, લાવના લાવે ચારે;
 ધર્મ ધ્યાનનો જેહથી થાયે, અધિક અધિક વિસ્તારે. લ૦ ધ૦ ૧૩
 સર્વ જીવને હિત ચિંતવવું, તે મૈત્રી મતિ લાખી;
 દુઃખીયાના દુઃખ ટાલુ એહવી, મનસા કરૂણા વાસી. લ૦ ધ૦ ૧૪
 ગુણ ગુણવંત તણા દેખીને, જે મન હર્ષિત થાયે;
 અથવા પરમુખ નિરખી હરખે, તેહ પ્રમોદ કહેવાયે. લ૦ ધ૦ ૧૫
 દેખી દોષ ઘણા દુરિજનના, તે ઉવેખે નાણી;
 રાગ રોષ તે ઉપર નાણે, એહ ઉપેક્ષા જાણી. લ૦ ધ૦ ૧૬
 ઇમ શુભ મતિ અમૃત રસ સિંચો, ધર્મધ્યાન તરૂ વાધે;
 કહે લાવમુનિ ઇહ પરલોકે, મનવંછિત ફલ સાધે. લ૦ ધ૦ ૧૭

ઢાલ ૩ ૭

(હવે અવસર જાણી કરીએ સંલેખના સાર-દેશી)

શ્રી ધર્મધ્યાનના, લેહ અવર છે ચાર;	
પિંડસ્થાદિક હવે, કહીયે તાસ વિચાર,	૧
પિંડસ્થ પદ્મસ્થ, રૂપસ્થ તિમ જાણ;	
નામે વલી ચોથું, રૂપાતિત વખાણ;	૨
જેહ નિજ તનુ માંહી, નાલિ હૃદય અરવિંદ;	
આદિક વર ઠામે, ધ્યાયે શ્રી જિનચંદ.	૩
અનુક્રમે અભ્યાસે, નિજ જીવને જિનરૂપ;	
તનમય થઈ ધ્યાયે, પિંડસ્થ સ્વરૂપ.	૪
નવકારાદિક વર, મંત્રતણા પદ સાર;	
તિમ આગમના પદ, અવલંબી સુખકાર.	૫
અથવા જિમ મુનિવર, થુઈ ઉપર બહુવાર;	
જેહ મન સ્થિર સ્થાપે, લહે પદસ્થ ઉદાર.	૬
સમસવરણે બેઠા શોભે, અતિશય વૃંદે;	
સુર અસુર નરેસર, ચરણકમલ યશ વંદે.	૭
જસ આગલ વાજે, હુંહુલિ નવ નવ છંદે;	
છત્રત્રય ઉપર, તરૂં અશોક જસ નંદે.	૮
ચામર લામંડલ, સિંહાસન જસ સોહે;	
જસ કુલ પગરને, ગંધે મધુકર મોહે.	૯
જસ દિવ્યનાદ સુણી, રીઝે સઘલા પ્રાણિ;	
તે જિન નિતુ ધ્યાયે, રૂપસ્થ મતિ આણિ.	૧૦
વલી ન મિલે જેહમાં, રાગ દ્રેષ વિકાર;	
શુભ લક્ષણ લક્ષિત, કાંત શાંત આકાર.	૧૧
તેહ જિનની પ્રતિમા, દેખી તનમય થાય;	
જિનના ગુણ ધ્યાયે, તેહ રૂપસ્થ કહાય.	૧૨
જસ આઠ કર્મનો, લેપ લગાર ન હોય;	
જસ પરમાતમ ઇતિ, નામ કહે સહુ કોય.	૧૩
જેહ ચિદાનંદ મય, રૂપ રહિત જે સિદ્ધ;	
રૂપાતિત તેહ, ચિદાનંદ મય કીધ.	૧૪
અરિહંત તણે ઇમ, કરતો ધ્યાન સદૈવ;	
અભ્યાસ વિશેષે, તનમય થાયે જીવ.	૧૫

તવ કર્મ તણો સવિ, અશુભ ટલે અનુભાવ,
જિનવર પરે તેહનો, દીપે પ્રબલ પ્રભાવ; ૧૬
જિમ લોહ કનક હોય, પામી રસ સંગંધ;
વલી કુસુમ સંયોગે, તિલ જેમ થાયે સુગંધ. ૧૭
તિમ પરમ પુરુષનું, કરતો ધ્યાન અભેદ;
તેહના શુણ પામે, ભવિયણ કુમતિ વિછેદ.
ઉક્તં ચ આત્મા મનિષિભિરયંત્વદ્ભેદ બુદ્ધ્યા;
ધ્યાતો જિનેદ્ર ભવતીહ ભવત્ પ્રભાવ;
પાનીય મધ્ય મૃત મિત્યનુ ચિંત્ય માનં,
કિં નામનો વિષ વિકાર મપા કરોતિ. ૧૮

ઢાલ પૂર્વકી

આણા વિચયાદિક, પિંડ સ્થાદિક જાણુ;
ધર્મ અહનિશ કરતાં, પામે કોટી કલ્યાણુ. ૧૯
અણિમાદિ સિદ્ધિ, લખિધ અનેક પ્રકાર;
ઈહલોકે એહથી, લહીએ જ્ઞાન અપાર. ૨૦
પરભવ વૈમાનિક, ઈદ્ર તથા અહર્મેદ્ર;
સુરવર તે થાયે, તનુ રુચિ જિત રવિ ચંદ. ૨૧
તિહાંથી ચવીયા વલી, ઉત્તમ નરભવ પામી;
શુભ ધર્મ આરાધી, થાયે શિવપુર સ્વામી. ૨૨
એહ ધર્મ ધ્યાનથી, સંત અનંત મુણિંદ;
ઈહ ભવ ને પરભવે, પામ્યા પરમાનંદ. ૨૩
ઈહ ધ્યાન કરંતા, અનુક્રમે શુકલ ધ્યાન;
ભવિયણને આવે, કેવલજ્ઞાન નિદાન. ૨૪
એક ધર્મધ્યાનનો, મહિમા જેહ અપાર;
તે કહેતા પંડિત, કહો કુણ પામે પાર. ૨૫
મુનિ ભાવ પયંપે, એકમના થઈ સંત;
ઈહ ધ્યાન આરાધે, સાધે સુખ અનંત. ૨૬

૫૯

શુકલ ધ્યાનની સજ્જાય-ઢાલ-૫

દોહા

શુકલ ધ્યાન કહું હવે, જિન ભાષિત અનુસાર;
જેહ વિના નવિ પામીયે, પંચમી ગતિ સુખકાર. ૧

પહેલે સંઘયણે જિકે, પૂરવધર શ્રુતવંત;	
શુકલ ધ્યાનની યોગ્યતા, તેહને કહે અરિહંત.	૨
વિષયે કષાયે આકુલા, સર્વ રહિત ચલચિત;	
શુકલ ધ્યાનને ધ્યાયવા, તે જડ જાણો મિત.	૩
હવણાના જડ જીવડા, એહનું તત્ત્વ સુગૂઢ;	
સુપરે સમજે પણ નહી, તો કિહાં ધ્યાયે મુઢ.	૪
તોયે વૃદ્ધ પરંપરા, વચન તણે આધાર;	
આલંબી કિંચિત્ કહું, એહના ચાર પ્રકાર.	૫

ઢાળ-૧ લી

શુકલ ધ્યાન સદા જો સેવો, તો રિઝે સવિ કામો રે;	
તેહમાં પ્રથમ પૃથક્ત્વ વિતર્ક, સવિચાર ઇતિ નામો રે.	શુકલ૦ ૧
તીહાં જીવાદિક એક દ્રવ્યના, જિનભાષિત સુવિચાર રે;	
ઉત્પત્તિ સ્થિતિ નાશાદિક જગ જો, પર્યાય અપાર રે.	શુકલ૦ ૨
તેહ પૃથક્ત્વ વિવિધ પ્રકારે, ધ્યાયે બહુ વિસ્તારે રે;	
પુરવગત શ્રુતને અનુસારે, બહુવિધ નય આધાર રે.	શુકલ૦ ૩
તિહાં શ્રુતથી એક અર્થ ગ્રહીને, તેહના શબ્દ વિચારે રે;	
શબ્દ થકી વલી અર્થ વિચારે, મુનિવર મન સંચારે રે.	શુકલ૦ ૪
તિમ વલી ચાલે, નિજ મન શ્રુત આ ભાગે રે.	શુકલ૦ ૫
ઈમ કરતો મુનિ એહ ધ્યાનનું, નામ કરે સોય સાચું રે;	
ઈણે ધ્યાને કરી મુનિ મન થાયે, શમરસ રંગે જાચું રે.	શુકલ૦ ૬
પર્યાયાદિક ભાવ ભાવતાં, ઇણીપરે બહુ અભ્યાસે રે;	
જ્ઞાન પ્રકાશ ઘણું ઘણું હીપે, દુર્મતિ દૂર પણાસે રે.	શુકલ૦ ૭
હવે બીજું એકત્વ વિતર્ક, અવિચાર કહેવાય રે;	
તિહાં રૂપી એ દ્રવ્યનો એક જ, ચિત્ત ચિંતે પર્યાય રે.	શુકલ૦ ૮
શબ્દ અર્થ જો ગાદિકનો ઇહાં, પરાવર્ત નવિ હોય રે;	
શ્રુત આધારે એક પ્રકારે, મન થિર થાયે સોય રે.	શુકલ૦ ૯
સકલ કલ્પના જાલ નિવારી, કરતો એહનો અભ્યાસ રે;	
વાયુ રહિત ઠામે જીમ દિપક, મન નવિ હોલે તાસ રે.	શુકલ૦ ૧૦
અંગે વ્યાખ્યું વિષ જીમ મંત્રે, ગારૂડી ડંકે આણે રે;	
તિમ જગ વ્યાપક મન એક ઠામે, આણે મુનિ એ જાણે રે.	શુકલ૦ ૧૧
બહુ ઇંધણથી અલગો કીધો, આણ્યો થોડા માંહી રે;	
તતક્ષિણ અસિશમે જિમ આપે, વિણ નિરાદિ ઉપાહિ રે.	શુકલ૦ ૧૨

ઈમ સંકલ્પ અપાર નિવારી, આણે મન એકાંતે રે;	
અનુક્રમે અતિસુખમાં લય પામી, આપે પામે શાંતિ રે.	શુકલ૦ ૧૩
એહ ધ્યાન મહિમાએ નાસે, ચાર કર્મ ધન ઘાતી રે;	
કેવલનાણુ લહે તે નિર્મલ, મુનિવર અપ્રતિપાતી રે.	શુકલ૦ ૧૪
પુરવધરને એહ કહ્યા તે, પ્રાઈક જાણો ઝાણો રે;	
નહી તો અવર સાધુ ને સાધવી, કિમ પામે નિરવાણો રે.	શુકલ૦ ૧૫
નાણી મુનિવર જાણી ધ્યાયે, એહ ધ્યાન સુખ કામી રે;	
કોઈક અણુ જાણુતો પણ પામે, જિમ મારૂ દેવા પામી રે.	શુકલ૦ ૧૬
જિમ સંજમ જાણી લીયે ખડુ જન, જાણ્યા વિણુ પણ પાવે રે;	
જીવ તણે અતિ શુભ પરિણામે, તથાધ્યાન પણ આવે રે.	શુકલ૦ ૧૭
એ તો આગમને અનુસારે, અભ્યાસે જે આવે રે;	
તાસ સ્વરૂપ કહ્યું શુભ ભાવે, ભાવે તે સુખ પાવે રે.	શુકલ૦ ૧૮

ઢાલ-૨-૭.

(ત્રીજે ભવ વર સ્થાનક તપ કરી)

જે છદ્મસ્થ યતિને આવે, તેહ કહ્યા એ દોય;	
હવે દોય કહીયે અંતે, જે કેવલીને હોય રે;	
મુનિવર શુકલ ધ્યાન આરાધો, જિમ કામિત ફલ સાધો રે.	૥૧૥
મુગતિ મુગતિ અવસર જળ રૂંધે, મન, વચ, કાયા, યોગ;	
ભાવ સુક્ષ્મ તનુ જોગે થાએ, ત્રીજા ભેદનો યોગ રે.	મુનિવર૦ ૥૨૥
સુક્ષ્મ કિરિયા હોયે એહમાં, ન ચલે શુભ પરિણામ;	
તે માટે તસ સુક્ષ્મ કિરિયા, અનીયદૃતી તે નામ રે.	મુનિવર૦ ૥૩૥
તેરસમે ગુણઠાણે અંતે, એહ ધ્યાન મુનિ ભાવે;	
ચઉદ્દમે ગુણઠાણે જળ પહોંચે, તવ તસ ચોથું આવે રે.	મુનિવર૦ ૥૪૥
સુક્ષ્મ પણ કિરિયા નહી એહમાં, નહી એહનો પ્રતિપાતિ;	
સમુચિન્ન કિરિયા અપ્રતિપાતિ, તેહ લાણી એહ વિજ્યાતરે.	મુનિવર૦ ૥૫૥
અવર સાધુને જે મન થિરતા, તે કહ્યું ધ્યાન પ્રધાન;	
યોગ નિરોધ જે તનુ થિરતા, જિનને તેહી જ ધ્યાન રે.	મુનિવર૦ ૥૬૥
એહ ધ્યાનને અંતે મુનિવર, કર્મ શેષ સવિ વારિ;	
છંડી દેહ જાયે લોગતે, થાયે શિવ સુખ ધારી રે.	મુનિવર૦ ૥૭૥
કેવલનાણી કેવલદશી, જેહ સદાગત મોહ;	
જન્મ જરા મરણાદિક નહિ તસ, નહિ તસ દુઃખ સંદોહ.	મુનિવર૦ ૥૮૥

જિનજીએ પણ જગમાં જેહનું, કેા ન કહ્યું ઉપમાન;
 તે અનંત સુખસિદ્ધિ લહે તિહાં, નિરૂપાધિક અસમાનરે. મુનિવર૦ ૥૬૥
 અલખ નિરંજન પરમ જ્યોતિ વલી, પરમ પુરુષ જગદીશ;
 એહવા નામ જપે તસ લાવે, લાવમુનિ નિશદ્વિશ રે. મુનિવર૦ ૥૧૦૥

ઢાળ-ત્રીજી.

(મુજ મતિ તુજ ગુણે ઇમ જિનરાજ-એ દેશી)

(સ્વસ્તિશ્રી વિમલાપુરજીએ-રાગ)

શુક્લ ધ્યાન તણા સંક્ષેપે, ઇમ કહ્યા ચાર પ્રકાર;
 એહ ધ્યાન કેરાં હવે લક્ષણ, ચાર કહ્યા સુવિચાર;
 ગુણવંતા મુનિવર સેવિયે, નિત્ય શુભ ધ્યાન. ૥૧૥
 કર્મ રોગ હરવાને જગમાં, જેહ છે અમૃત સમાન. ગુણવંતા૦ ૥૨૥
 દેવાદિક ઉપસર્ગ કરે તવ, નવ ખીડે ગુણગેહ;
 પીડા પણ મન નાણે તેહની, પહેલું લક્ષણ એહ. ગુણવંતા૦ ૥૩૥
 દેવાદિક માયાથી અથવા, સુક્ષ્મ ભાવ સંદેહ;
 તાસ સંમોહ ઉપાઈ ન શકે, ખીનું લક્ષણ એહ. ગુણવંતા૦ ૥૪૥
 તનુથી અક્ષગો જીવ ચિંતવે, જીવથી સચલ સંયોગ;
 શુક્લ તણું એ લક્ષણ ત્રીનું, દૂર હરે સવિ સોગ. ગુણવંતા૦ ૥૫૥
 અતિ નિરાગ પણે કરીને કરે, ઉપધિ શરીરની સાર;
 ચોથું એહ કહ્યું જે ન કરે, મમતા તાસ લગાર. ગુણવંતા૦ ૥૬૥
 લક્ષણ ચાર કહ્યા ઇમ એહના, હવે આલંબન ચાર;
 તેહ કહ્યું હવે જેણે ધ્યાને, ચઢતા હોય આધાર. ગુણવંતા૦ ૥૭૥
 કેાપાટોપ નિવારક ઉપશમ, પ્રથમ આલંબન હોય;
 માન મથન સુકુમાલ પણું જે, મનતણું ખીનું સોય. ગુણવંતા૦ ૥૮૥
 દંલ વિદારણ સરલ પણું જે, તે ત્રીનું ગત દોષ;
 લોહ ઝોહ સંક્ષોહ વિદારણ, ચોથું જાણ સંતોષ, ગુણવંતા૦ ૥૯૥
 આલંબન ઇમ કહ્યા શુક્લના, સચલ દુરિત વનદાવ;
 લાવ કહે હવે કહું એહની, લાવના લવજલ નાવ. ગુણવંતા૦ ૥૧૦૥

ઢાળ-૪-થી

(કપૂર હોવે અતિ ઉજલોરે-એ દેશી)

આદિ નહી સંસારનીરે, છેહડો પણ નવિ હોય,
 કર્મે પ્રેયો જીવડો રે;
 તિહાં બહુ રડવડે સોય, સોભાગી ભાવો ભાવ રસાલ. ૥૧૥

જે પોષે શુભ ધ્યાનને રે, જિમ જનની નિજ બાલ. સોભાગીં	૧૨૧
ભમતો એહ સંસારમે'રે, જીવ અનંતીવાર;	
નરતિરિ નારક દેવતારે. પામ્યો બહુ અવતાર. સોભાગીં	૧૨૨
જાતિ યોનિ જગતે નથી રે, તે નવિ લોક પ્રદેશ;	
જિહાં મુજ જીવે નવિ લહ્યો રે, જન્મ વિનાશ કલેશ. સોભાગીં	૧૨૩
ઇમ ભમતો પણ જીવડો રે, મૂઠ ન પામે ખેદ;	
ધર્મ ન સાધે નિર્મલો રે, જે કરે કર્મ વિછેદ. સોભાગીં	૧૨૪
ઇમ અનિત્ય ભાવો ભાવનારે, પ્રથમ કહે અરિહંત;	
હવે પરિણામની ભાવના રે, બીજી સુણ ગુણવંત. સોભાગીં	૧૨૫
પલટાયે સવિ દ્રવ્યના રે, જગ બહુવિધ પરિણામ;	
તે સુરવર પણ થિર નહી રે, જે લવસત્તમ નામ. સોભાગીં	૧૨૬
તો બીજા સુરનર તણા રે, સુખ સંપત્તિ પરિવાર;	
થિર કરી જે મન ચિંતવે રે, તેહની બુદ્ધિ અસાર. સોભાગીં	૧૨૭
એ કહી બીજી ભાવના રે, ત્રીજી એ સુવિચાર;	
ઇમ સંસાર અસારતારે, ચિત્ત ચિંતે અણગાર. સોભાગીં	૧૨૮
ઋદ્ધિવંત પણ સુર ચવી રે, તિરિગતિમાં જાય;	
જલ થલ ખેચર પાણું લહે રે, એકિન્દ્રી પણ થાય. સોભાગીં	૧૨૯
હરી સઘલા કેઈ ચક્કવઇ રે, બીજા પણ બહુ ભૂપ;	
સુખ સંપદ ઇહાં ભોગવી રે, પામે દુર્ગતિ કૂપ. સોભાગીં	૧૩૦
યૌવન રૂપ કલાદિકે રે, જે હોય બહુ મદવંત;	
તે હોય પરભેવ કીડલા રે, થાએ અશુચિ વસંત. સોભાગીં	૧૩૧
ઇમ સંસારે વિટંબના રે, ઇહ પરભવ બહુવાર;	
પામે બહુ પરે જીવડો રે, તે ભવ કિમ હોય સાર. સોભાગીં	૧૩૨
ઇમ ત્રીજી એ ભાવીએ રે, ચોથી એ સુણ મિત્ત;	
દોષ ઘણાં આશ્રવતણાં રે, ભાવો ભુવન પ્રતિત. સોભાગીં	૧૩૩
કર્મ બંધાયે જેહથી રે, તે આશ્રવ કહેવાય;	
મિથ્યામતિ અવિરતિ વલી રે, યોગ પ્રમાદ કષાય. સોભાગીં	૧૩૪
કર્મ એહથી ઉપજે રે, કર્મે હોય ભવ પોષ;	
ભવ ભમતાં દુઃખ અતિ ઘણાં રે, ઇમ આશ્રવ બહુ દોષ. સોભાગીં	૧૩૫
ઇમ શુભ ભાવના ભાવતા રે, નાશે દુર્મતિ ધંધ;	
શુકલ ધ્યાન વ્રીપે ઘણું રે, અશુભ ટલે પ્રતિબંધ. સોભાગીં	૧૩૬
ભાવનાવર ઔષધ રસે રે, વાસ્તુ વારોવાર;	
શુકલ ધ્યાન શોભે ઘણું રે, ટાલે કર્મ વિકાર. સોભાગીં	૧૩૭

જે જે મુનિ મુગતે ગયા રે, જાએ જાશે જેહ;
 તે સવિ શુક્લ ધ્યાનનો રે, મહિમા નહી સંદેહ. સોભાગી૦ ॥૧૮॥
 ઇમ સંક્ષેપે મેં કહ્યા રે, ધ્યાનતણા અનુભાવ;
 વિસ્તારે આગમ થકી રે, જાણુજ્યો ઇમ કહે ભાવ. સોભાગી૦ ॥૨૦॥

ઢાળ પ મી

(રાગ :- ધન્યાસીરિ કડખાની-દેશી)

ધ્યાન સુવિચાર ઇમ, મન ધરી ભવિજના, અશુભ છંડી વિમલ ધ્યાન સેવો;
 જેહથી દુઃખ ટલે, સકલ વંછિત ફલે, ચાખીએ મુક્તિ વર સેખર મેવો. ધ્યાન૦ ॥ ૧ ॥
 પ્રસન્નચંદ્ર રાજકૃષિ, દેખ દુધ્યાનથી, સાતમી નરકને યોગ્ય થાયે;
 ધ્યાન રૂઢે વલી, તે થયા કેવલી, અનુક્રમે મુક્તિ નયર જાયે. ધ્યાન૦ ॥ ૨ ॥
 ભોગ સેવ્યા નથી, તોહિ દુધ્યાનથી, દ્રમકપરે જીવડા નરક પામે;
 ભોગ પણુ ભોગવી, ધ્યાન શુભ જોગવી, ભરત ભૂપાલ પરે પાપ વામે. ધ્યાન૦ ॥ ૩ ॥
 જપવિના તપવિના, ધ્યાન શિવ સુખ દીયે, ધ્યાન વિના મુક્તિ જપ તપ ન દેવે;
 ધ્યાન ઇમ મુક્તિનું, પરમ કારણ સુણી, વરમુણી બહુગુણી ધ્યાન સેવે. ધ્યાન૦ ॥ ૪ ॥
 અવર વર ગુણ વિના, ધ્યાન આવે નહી, કહવિ આવે તદા ચિર ન થોલે;
 તેહ ભણી નાણુ દંસણુ ચરણુ ગુણધરી, ધ્યાન શુભ આદરી સાધુ શોભે. ધ્યાન૦ ॥ ૫ ॥
 ક્ષદ્ધિ જિમ પૂન્ય વિના કીર્તિ જિન દાન વિના; વૃક્ષ જિમ નવિ
 રહે મુલ પાખે; ગેહ પાયા વિના ચિર ન થોલે યથા;
 ગુણવિના ધ્યાન તિમ સંત દાખે. ધ્યાન૦ ॥ ૬ ॥
 જિન વચન અનુસરી કુમતિથી નિસરી, શુદ્ધ સમક્રિત ધરી દુરિત છંડો;
 ચરણુ ગુણ આદરી ચિત્ત ચોખું કરી; સાર સમતા ધરી ધ્યાન મંડો. ધ્યાન૦ ॥ ૭ ॥
 એણીપરે ધ્યાન સુંદર સદા સેવતા, પાપ સંતાપ સવિ દૂર જાયે;
 જ્ઞાન પંચમ મહોદય રસ પામીયે, સકલ કામિત તણી સિદ્ધિ થાયે. ધ્યાન૦ ॥ ૮ ॥
 શ્રી તપગચ્છ સુહંકરો ગણુધરો, શ્રી હીર વિજયસૂરિ યુગ પ્રધાનો;
 દેશના જશ સુણી શાહ અકબર ગુણી, ધર્મ કામે થયો સાવધાનો. ધ્યાન૦ ॥ ૯ ॥
 તાસ પાટે વિજય સેનસૂરિ ગુરૂ, વિજય તિલક સૂરિ તાસ પાટે;
 તાસ પાટે વિજયાનંદ સૂરીચરૂ, વિજયવંતો સદા ધર્મ માટે. ધ્યાન૦ ॥ ૧૦ ॥
 શ્રી વિમલ હર્ષ ઉવજગાય શ્રી મુનિવિમલ, સકલ વાચક શિરોમણી બિરાજે;
 શિષ્ય તસ ભાવવિજય ભણે સેવીયે, ધ્યાન સુરતરૂ સદા સિદ્ધિ કાજે. ધ્યાન૦ ॥ ૧૧ ॥
 વર્ષધર નિધિ સુધા રચિકલા સંવત્સરે, ચૈત્ર વદી દશમી રવિવારે સંગે;
 ધ્યાન અધિકાર અવિકાર સુખ કારણે, ખંભનયરે રચ્યો ચિત્તરંગે. ધ્યાન૦ ॥ ૧૨ ॥

૬૦

ધ્યાનની સજ્જાય (આર્તધ્યાન)

ઢાલ-૧

(ઢાળ પહેલી ચોપાઈની દેશી)

સકલ જિજ્ઞેસર પાય વંદેવી, સમરી માતા શારદ દેવી;	
ધ્યાન તણો હું કહું વિચાર, શ્રી જિનવચન તણે અનુસાર.	॥ ૧ ॥
જીવતણો જે સ્થિર પરિણામ, કહીયે ધ્યાન જે તેહનું નામ;	
તેહતણાં છે ચાર પ્રકાર, હોય અશુભ હોય શુભ મન ધાર.	॥ ૨ ॥
આર્તધ્યાન ને રૌદ્રધ્યાન, ધર્મધ્યાન વળી શુક્લધ્યાન;	
ધ્યાન દુર્ગતિ દાયક, પહેલા હોય, સદ્ગતિ હેતુ અવર દો હોય.	॥ ૩ ॥
આર્તધ્યાનના ચાર પ્રકાર, તેહમાં પહેલો એહ વિચાર;	
અપ્રિય વિષય તણો સંજોગ, મન ચિંતે ઇમ તાસ વિયોગ.	॥ ૪ ॥
એહ કુરૂપ કાં દીસે દૈવ, વિરસ લખે એ કુણુ સદૈવ;	
કાસ કઠોર કવણુ એ ખમે, અશુભ નાદ એ કુણુને ગમે.	॥ ૫ ॥
દુઃખ દુર્ગંધ કરે બહુ એહ, કદા એહનો હોશે છેહ;	
ઇમ અપ્રિય જોગે ચિંતવે, એહનો યોગ મ હોજે હવે.	॥ ૬ ॥
એ પહેલો આરતિનો લંગ, બીજે વંછે વિષય પ્રસંગ;	
સુખકારી રૂપાદિક જેહ, તેહ ઉપર બહુ ધરે સનેહ.	॥ ૭ ॥
ધન પરિજન લોજન વરનાર, પ્રમુખ સાર ધ્યાએ સંસાર;	
જે દેખે રૂપાદિક વંત, તેહની લાલચ કરે અનંત.	॥ ૮ ॥
તેહનું ધ્યાન ધરે નિશદિશ, તે મુજ કાં ન દીયે જગદીશ;	
તે ન મિલે તો પાડે ચીશ, ઘણું નિસંસે ધુણે શીશ.	॥ ૯ ॥
જે જે પામે મનોહર લોગ, નિતુ ધ્યાયે તેહનો અવિયોગ;	
અણુ પામ્યાનો આણુ ખેદ, એ બીજો આરતિનો ભેદ.	॥ ૧૦ ॥
ત્રીજે રોગાદિક આપદા, આવે તવ એમ ચિંતે સદા;	
એ દુઃખદાયી તે માહરં, કવણુ ઉપાય કરી સંહરં.	॥ ૧૧ ॥
કાસ શ્વાસ જવર શિશ કફ સૂલ, ખયન નયન પીડા પ્રતિકુલ;	
વાય પ્રમુખ સવિ રોગ સમુલ, જાઓ વાઉલથી જિમ તુલ.	॥ ૧૨ ॥
ઔષધ વૈદ્ય અને સ્વર સુરી, મંત્ર જંત્રની સેવા કરી;	
જોગી જંગમ સેવી સંત, રોગાદિકનો આણું અંત.	॥ ૧૩ ॥

એણી પરે ત્રીભું આર્તધ્યાન, ચોથે ધ્યાયે પાપ નિદાન;
 ધર્મ તણો જો હોય પ્રભાવ, તો મુજ હોજો એહવા ભાવ. ॥ ૧૪ ॥

રાજ ઋદ્ધિ રમણી સંયોગ, વંછે સુરનર ખેચર ભોગ;
 વાસુદેવ નરવર્ધ ચક્કવર્ધ, પદની પામું ઇમ ચિંતવર્ધ. ॥ ૧૫ ॥

એહવા બહુપરે કરે નિયાણુ, રચણુ તણુ લહે કાચ અજાણુ;
 ભાગાદિક હેતે શ્રી ધર્મ, છંડે મંડે ઘણા કુકર્મ. ॥ ૧૬ ॥

એ ચારે આરતિ ના ભેદ, એહના લક્ષણુ પણ છે વેદ;
 આણે શોક કરે આક્રન્દ, રૂદન કરે વલી વિલવે મંદ. ॥ ૧૭ ॥

અ દુરધ્યાન કરતા દેહ, દુર્બલ હોએ નહિ સંદેહ;
 એણે ધ્યાને નાસે સંવેગ, મનમાં થાયે અતિ ઉદ્વેગ. ॥ ૧૮ ॥

ઇણુ ધ્યાને વાધે આરતિ, જીવ ન પામે સુખ અધરતિ;
 નાસે બુદ્ધિવંતની બુદ્ધિ, ઇણે દુધ્યાને ન હોયે શુદ્ધિ. ॥ ૧૯ ॥

ઇણુ દુરધ્યાને ઢલકે કુંભ, વિવિધ રોગનો હોય આરંભ;
 ઇમ ઇહલોકે દોષ અનેક, એહથી થાયે સુણુ સુવિવેક. ॥ ૨૦ ॥

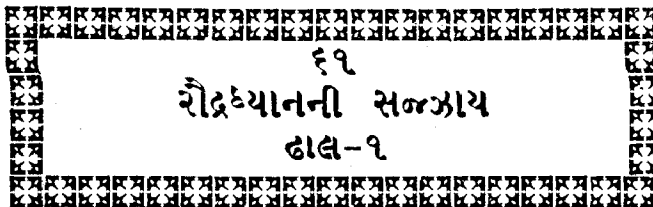
પરભવ એહથી તિરીયાગતિ, થઈ ગિરોલી જિમ સંચતિ;
 સુંદર શેઠ ને નંદ મણિયાર, લદ્યા ગોહ દેડક અવતાર. ॥ ૨૧ ॥

ઇહ પરભવ એહથી બહુ દોષ, જાણી આણી મન સંતોષ;
 સંપદ આપદ ઉપર ગુણી, રાગ રોષ મન નાણુ મુણી. ॥ ૨૨ ॥

પૂર્વ પુન્ય વિછેહ, તે સંપદ ઉપર શ્યો મોહ;
 જેહથી પૂરવ પાપ વિછેદ, તે આપદ આવે શ્યો ખેદ. ॥ ૨૩ ॥

દેખી જગ બહુ વસ્તુ ઉદાર, કાં તું ચિંતા કરે અપાર;
 ચિંતાએ વ્યાપે સંતાપ, ન હોયે ચિંતિત હોયે પાપ. ॥ ૨૪ ॥

તે માટે મન સત્ય પ્રધાન, ધારે વારી આર્તધ્યાન;
 ભાવ કહે જિનવાણી મુદા, સેવો જિમ પામે સંપદા. ॥ ૨૫ ॥

૬૧
 રૌદ્રધ્યાનની સજ્જાય
 ઢાલ-૧

ખીજના રે, ચાર પ્રકાર કહું હવે;
 તિહાં પહેલો રે, જીવ તણો વધ ચિંતવે;
 અપરાધિ રે, નિર અપરાધિ જે જીવડા;
 તસ હણુવા રે, કરે મનોરથ એવડા;

ત્રુટક : એવડા વીર પીશાચ સાધિ, મંત્ર જંત્રાદિક કરી;
વિષશસ્ત્ર જાલે અગ્નિ પ્રજાલે, પાસ જંજાલે ધરી,
સાંઠ શિયાલ કુતરાદિક, જીવ જોડી દેહને;
હું હજી છેદન ભેદનાદિક, કરી વેદના તેહને.

૧

ચાલ : વધ બંધન રે, મારણ દારણ બહુ પરે,
ઇમ ધ્યાયે રે, તંદુલ મચ્છ તાણી પરે;
તે પહેલો રે, હિંસા રૌદ્ર કહું હવે;
ભેદ બીજે રે, મૃષા રૌદ્ર ઇમ ચિંતવે;

ત્રુટક : ચિંતવે ખોટા જેહ મોટા, તેહ બહુ પરે લાખિયે;
કેલવી માયા બહુ ઉપાયા, મર્મ પરના દાખિયે;
કીજીએ ચાડી મન રહાડી, આલપરને દીજીએ;
નિજ દોષ ઢાંકી કહીય વાકું, પ્રાણ પરના લીજીએ.

૨

ચાલ : ભેદ ત્રીજે રે, સબલ કોધ લોભે કરી;
મન ધ્યાયે રે, લેઉં પરધન અપહરી;
મેલું ધાડું રે, પાડું મારગ અતિ ઘણા;
ધર ફાડું રે, તાડું અધિપતિ ધન તણા;

ત્રુટક : ધન તણા અધિપતિ બંદિ ઝાલું;
હજી તેહને બહુ પરે,
માયા ઉપાશી દેઉં ફાંસી કૃપાશી તે ઉપરે;
ઇમ બહુ પ્રપંચે વિત્તસંચું, લોકવંચુ અતિઘણા,
ઇમ રૌદ્ર ત્રીજે કરે મુરખ, મનોરથ ચોરીતણા.

૩

ચાલ : ભેદ ચોથે રે, પંચ વિષય કારણ તણી;
ધન ઘરણી રે, ધરણિની રક્ષા ભણી;
ઇમ ધ્યાયે રે, એ સવિ જતને રાખશું.
જે હરસે રે, તેહને બહુ દુઃખ દાખશું.

ત્રુટક : દાખશું દુઃખ મરણાંત તેહને, ઇશી આશા મન ધરે;
સર્વની શંકા કરે એહવી, રખે કોઈ મુજ ધન હરે;
જળ ક્રિપિ જાએ સંતને પણ, ચૌર કહી તવ ચિંતવે;
એ કહ્યું રિક્ષા રૌદ્ર ચોથું, સાંભલો લક્ષણ હવે.

૪

ચાલ : હિંસાદિક રે; ચારમાંહિ કે એકને,
પાતિકને રે, સેવે છંડે વિવેકને;
એ પહેલું રે, લક્ષણ બીજું એણી પરે,
તે સઘલા રે, પાપ સદા બહુ આદરે.

ત્રુટક : આદરે કુમતિ બુદ્ધિ બહુ પરે, વલી ધન્નાદિક કારણે;
હિંસાદિક પાપ કરે અનાણી, એહ ત્રીભું જિન ભણે;
ચોથો વધાદિક પાપ કરતો, જાવ જીવ ન ઓસરે;
મરણાંત સમે પણ ન ચિંતે, કાલિક સૂરિની પરે.

૫

ચાલ : એહ લક્ષણ રે, રૌદ્ર તણાં જિનજી કહે;
ઇણ ધ્યાને રે, ઇહ લોકે પણ દુઃખ લહે;
ઇણ ધ્યાને રે, રૌદ્ર અવરને ચિંતવી,
પાતિકની રે, રાશી કમાવે નવનવી.

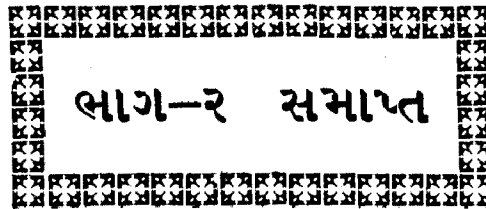
ત્રુટક : નવનવી આપદ લહે આપે, દ્રોહ પાપે જીવડો;
લલિતાંગ શું જિમદ્રોહ કરતો, તાસ દાસ જડો વડો;
દ્રોહી સુદર્શન તણો જોગી, સર્પથી પરભવ ગયો;
યુગ બાહુ ઉપરે દ્રોહ બુદ્ધિ; દુઃખી મણીરથ થયો.

૬

ચાલ : ઇણ ધ્યાનને રે, પરભવ હોય નિરયાગતિ;
કંડરિકો રે, કુરૂડ ઉકુરડો જતિ,
બ્રહ્મહત્તો રે, ચક્રી સુભ્રમ વસુનૃપો,
તિમ મંડીક રે, લોહ ખુરો ચૌરાધિપો;

ત્રુટક : ચૌરા ધિપો તિમ નંદ મમણ, શેઠ પમુહા બહુજણા,
ચાર પ્રકારે રૌદ્ર કરીને, નરકે ખુત્યા અતિઘણા;
તેહ ભણી રૌદ્રધ્યાન છંડો, ભવિક શુભમતિ આદરો,
કહે ભાવ સમતા ભાવ ભાવી, સુખે સિદ્ધિ વધુ વરો.

૭

ભાગ-૨ સમાપ્ત

પર્યુષણ પર્વ-દીવાળી પર્વ

તથા

નવપદ્ય વિભાગ

પર્યુષણ પર્વના ચૈત્યવંદનો

૧

સકલ પર્વ શૃંગાર હાર, પર્યુષણ કહીએ;	૧
મંત્ર માંહી નવકાર મંત્ર, મહિમા જગ લહીએ.	૨
આઠ દિવસ અમારી સાર, અઠાઈ પાલો;	૩
આરંભાદિક પરિહરિ, નરભવ અનુ આલો.	૪
ચૈત્ય પરિપાટી શુદ્ધ સાધુ, વિધિવંદન જાવે;	૫
અઠમ તપ સંવત્સરી, પઠિશ્કમણુ લાવે.	૬
સાધર્મિક જણ ખામણાં એ, ત્રિવિધે શુ કીજે;	૭
સાધુ સુખ સિદ્ધાંત કાંત, વચનામૃત રસ પીજે.	૮
નવ વ્યાખ્યાને કટપસૂત્ર, વિધિપૂર્વક સુણીએ;	૯
પૂજા નવ પ્રભાવના, નિજ પાતિક હણીએ.	૧૦
પ્રથમ વીર ચરિત્ર બીજ, પાર્શ્વ ચરિત્ર અંકુર;	૧૧
નેમિ ચરિત્ર પ્રબંધ બંધ, સુખ સંપત્તિ સુર.	૧૨
ઋષભ ચરિત્ર પવિત્ર પત્ર, શાખા સમુદાય;	૧૩
સ્થવિરાવલિ બહુ કુસુમપુર, સરિખો કહેવાય.	૧૪
સમાચારી શુદ્ધતા એ, વર જંધ વખાણો;	૧૫
શિવ સુખ પ્રાપ્તિ ફલ સહી, સુરતરૂ સમ જાણો.	૧૬
ચૌદ પૂર્વધર શ્રી લદ્રબાહુ, જીણે કટપ ઉદ્ધરિયો;	૧૭
નવમા કટપથી યુગપ્રધાન, આગમ જલ દરિયો.	૧૮
સાત વાર શ્રી કટપ સૂત્ર, જે સુણે ભવિ પ્રાણી;	૧૯
ગૌતમ ને કહે વીરજન, પરણે શિવરાણી.	૨૦
કાલિક સૂરિ કારણે એ, પર્યુષણ કીધાં;	૨૧
ભાદરવા સુદી ચોથમાં, નિજ કારજ સીધાં.	૨૨

પંચમી કરણી ચોથમાં, જીનવર વચન પ્રમાણે;
વીર થકી નવસેં એંશી, વરસે તે આણે. ૧૨

શ્રીલક્ષ્મી સાગર સૂરીશ્વર એ, પ્રમોદ સાગર સુખકાર;
પર્વ પન્નુસણ પાલતાં, હોવે જય જય કાર. ૧૩

૨

પર્વ પન્નુસણ ગુણ નીલો, નવ કદપી વિહાર;
ચાર માસાન્તર સ્થિર રહી, એહી જ અર્થ ઉદાર. ૧

અષાઠ સુદ ચઉદશ થકી, સંવત્સરી પચાશ;
મુનિવર દિન સિરોરમે, પડિચ્છમતાં ચૌમાસ. ૨

શ્રાવક પણ સમતા ધરી, કરે ગુરુનો બહુમાન;
કદપસૂત્ર સુવિહિત મુખે, સાંભલો થઈ એકતાન. ૩

જિનવરુ ચૈત્ય જુહારીયે, ગુરુ લક્ષિત વિશાલ;
પ્રાધે અષ્ટ લવાંતરે, વરીએ શિવ વરમાલ. ૪

દર્પણથી નિજ રૂપનો, જીવે સુદૃષ્ટિ રૂપ;
દર્પણ અનુભવ અર્પણે, જ્ઞાન ચરણ મુનિ ભૂપ. ૫

આત્મ સ્વરૂપ વિલોકતાં એ, પ્રગટયો મિત્ર સ્વભાવ;
રાય ઉદાયી ખામણાં, પર્વ પર્યુસણ દાવ. ૬

નવ વખાણ પૂજ સુણો, શુકલ ચતુર્થી સીમા;
પંચમી દિને વાંચે સુણે, હોય વિરાધક નિમા. ૭

એ નહી પર્વે પંચમી, સર્વ સમાણી ચોથે;
ભવ ભીરુ મુનિ માનશે, ભાખ્યું અરિહા નાથે. ૮

શ્રુત કેવલી વચણા સુણી એ, લહી માનવ અવતાર;
શ્રી શુભ વીરને શાસને, પામ્યા જય જયકાર. ૯

૩

શ્રી શત્રુજય શૃંગાર હાર, શ્રી આદિ જિણુંદ;
નાલિરાયા કુળ ચંદ્રમા, મરૂદેવી નંદ. ૧

કાશ્યપ ગોત્રે ઇશ્વાકુ વંશ, વિનીતાનો રાય;
ધનુષ્ય પાંચસો દેહમાન, સુવર્ણ સમ કાય. ૨

વૃષભ લાંછન ધુર વાંછીએ એ, સંઘ સકળ શુભરીત;
અઠ્ઠાઈધર આરાધીએ, આગમ વાણી વિનીત. ૩

૪

પ્રભુમું શ્વી દેવાધિ દેવ, જિનવીર મહાવીર;
સુરવર સેવે શાંત દાંત, પ્રભુ સહસ ધીર. ૧
પર્વ પર્ચુસણ પુણ્યથી, પામે ભવી પ્રાણી;
જેન ધર્મ આરાધીએ, સમકિત હિત જાણી. ૨
શ્રી જિન પ્રતિમા પૂજીએ એ, કીજે જન્મ પવિત્ર;
જીવ જતન કરી સાંભળો, પ્રવચન વાણી વિનીત. ૩

૫

કલ્પતરૂ વર કલ્પ સૂત્ર, પૂરે મન વાંછિત;
કલ્પધરે ધુરથી સુણો, શ્રી મહાવીર ચરિત્ત. ૧
ક્ષત્રિય કુંડ નરપતિ, સિદ્ધારથ રાય;
રાણી ત્રિશલા તણી કુખે, કંચન સમ કાય. ૨
પુખ્તોત્તર વરથી ચન્દ્યાએ, ઉપજ્યા પુણ્ય પવિત્ર;
ચતુરા ચૌદ સુપન લહે, ઉપજે વિજય વિનીત. ૩

૬

સ્વપ્ન વિધિ કહે સુત્ત, હોશે ત્રિભુવન શૃંગાર;
તે દિનથી ઋદ્ધે વધ્યાં, ધન અખૂટ ભંડાર. ૧
સાડા સાત દિવસ અધિક, જન્મ્યા નવ માસે;
સુરપતિ કરે મેરૂ શિખરે, ઉત્સવ ઉલ્લાસે. ૨
કુંકુમ હાથા દીજીએ એ, તોરણ ઝાક ઝમાલ;
હરખે વીર હુલારાવીએ, વાણી વિનય રસાલ. ૩

૭

જિનની જડેન સુદર્શના, ભાઈ નંદી વર્ધન;
પરણી ચશોદા પદ્મણી, વીર સુકોમળ રત્ન. ૧
દેઈ દાન સંવત્તમરી, લેઈ દીક્ષા સ્વામી;
કર્મ ખપાવી કેવલી, પંચમી ગતિ પામી. ૨
દીવાળી દિવસ થકી એ, સંઘ સકલ શુભરીત;
અકુમ કરી તેલાધરે, સુણજે થઈ એક ચિત્ત. ૩

૮

પાર્શ્વ જિનેશ્વર નેમિનાથ, સમુદ્રવિજય વિસ્તાર;
સુણીએ આદીશ્વર ચરિત્ર, વળી જિનના અંતર. ૧

ગૌતમાદિક સ્થવિરાવલી, શુદ્ધ સમાચારી;
પર્વ દિન ચોથે દિને, ભાખ્યો ગણધારી. ૨
જ્ઞાન દિન ચારિત્ર તપ એ, જિન ધર્મ દઢરીત;
જિન પ્રતિમા જિન સારિખી, વંદુ સદા વિનીત. ૩

૯

પર્વરાજ સંવત્સરી, દિન દિન પ્રતિ સેવો;
શ્લોક બારસો કલ્પસૂત્ર, વીરનું નિસુણેવો. ૧
પરમ પટ્ટધર બાર બોલ, ભાખ્યા ગુરૂ હીર;
સંપ્રતિ શ્રી વિજય દાન સૂરિ, ગચ્છા ગ્રણી હીર. ૨
જિન શાસન શોભા કરૂં એ, પ્રીતિ વિજય કહે શિષ્ય;
વિનય વિજય કહે વીરને, ચરણે નામું શિષ. ૩

૧૦

વડા કલ્પ પૂરવ દિને, ઘરે કલ્પને લાવો;
રાત્રિ જાગરણ પ્રમુખ કરી, શાસન સોહાવો. ૧
હય ગય શણગારી કુમર, લાવો ગુરૂ પાસે;
વડા કલ્પ દિન સાંભળો, વીર ચરિત્ત ઉદ્ધાસે. ૨
છકુ દ્વાદશ તપ કીજીએ, ધરીએ શુભ પરિણામ;
સાધર્મી વત્સલ પ્રભાવના, પૂજા અભિરામ. ૩
જિન ઉત્તમ ગૌતમ પ્રતેએ, કહેજે એકવીશ વાર;
ગુરૂ મુખ પદ્મે લાવશું, સુણતાં પામે પાર. ૪

૧૧

નવ ચૌમાસી તપ કર્યા, ત્રણ માસી દોય;
દોથ અઢી માસી તેમ, દોઢ માસી હોય. ૧
બહોંતેર પાસ ખમણ કર્યા, માસખમણ કર્યા બાર;
પડ્ દિમાસી તપ આદર્યા, બાર અકુમ તપ સાર. ૨
પડ્ માસી એક તપ કર્યા, પંચદિન ઉણુ પડ્માસ;
બસે યોગણત્રીશ છકુ લલા, દીક્ષા દિન એક ખાસ. ૩
લદ્ર પ્રતિમા દોય લલી, મહાલદ્ર દિન ચાર;
દશ દિન સર્વતો લદ્રના, લાગટ નિરધાર. ૪
વિણુ પાણી તપ આદર્યો, પારણાદિક જસ;
દ્રવ્યાહારે પારણ કર્યા, ત્રણસો યોગણ પચાસ. ૫

છન્નસ્થા એણીપરે રહ્યા એ, સદ્યા પરિસહ ઘોર;
શુકલ ધ્યાન અનલે કરી, બાહ્યાં કર્મ કઠોર. ૬
શુકલ ધ્યાન અંતે રહ્યા એ, પામ્યા કેવલજ્ઞાન;
પદ્મવિજય કહે પ્રણમતાં, લહીએ નિત્ય કલ્યાણ. ૭

૧૨

શ્રી પર્ચુષણ પર્વ સેવો, ભવિજન સહુ હરખી;
વેણુ રાશી સર્વ પર્વણી, નિજ આતમ પવી. ૧
ગુણ અનંત છે જેહનાં, ધર્મધ્યાન નિત્ય કીજે;
પ્રભુ ગુણ સર્વ સંભાલીને, નિજ ભવ ઓળખીજે. ૨
કલ્પતરુ સમ કલ્પસૂત્ર, નિજ મંદિર પધરાવો;
ગીત ગાન મન લાવશું, શુભ લાવના લાવો. ૩
કરી વરઘોડો અભિનવો, જિનસાસન દિપાવો;
શુભ કરણી અનુમોદતાં, ગુરુ સમીપે લાવો. ૪
ગુરુ પ્રરૂપે વાયણાં, ભાવ ભક્તિને કાજે;
છકુ તપ કરી નિર્મલો, આતમ શક્તિને માટે. ૫
પ્રતિપદ્માએ પ્રભુ વીરનો. જન્મ મહોત્સવ કીજે;
ભક્તિ વત્સલ ભગવંતની, સુકૃત ભવ કીજે. ૬
અકૂમ તપ કરી નિર્મલો, સકલ સુણે અધિકાર;
નાગકેતુની પરે નિર્મલું, જેમ પામે ભવપાર. ૭
વળી સૂણવા બારસે સૂત્રનાં, ભવિ થઈ ઉજમાલ;
શ્રીકૃષ્ણ સ્વામી પ્રભાવના, કરી ટાળો જંઝાલ. ૮
અકૂઈ મહોત્સવ એણી પરે, પાળો નિરતિચાર;
કારજ કારણ ફલ હોશે, તો તરશે ભવ પાર. ૯
દ્વીપ નંદીસર આઠમે, દેવ મલી સમુદાય;
અકૂઈ ઓચ્છવ કરી, નિજ નિજ સ્થાનક ભય. ૧૦
સુલભ બોધી જીવની, હરખે સાતે ધાત;
તે માટે આરાધવા, મન કીજે રળીયાત. ૧૧
તપગચ્છ નાયક ગુણનીલો એ, વિજય સેન સૂરિરાય;
પંડિત પદ્મવિજય તણે, દ્વીપવિજય ગુણ ગાય. ૧૨

મહાવીર જિન ચૈત્યવંદનો.

૧૩

સિદ્ધારથ સુત વંદીયે, ત્રિશલા દેવી માય;	
ક્ષત્રિય કુંડમાં અવતર્યા, પ્રભુજી પરમ દયાળ.	૧
ઉજ્જવળી છકુ અષાઢની, ઉત્તરાશ્વિની સાર;	
પુષ્પોત્તર વિમાનથી, ચવિયા શ્રી જિન ભાણ.	૨
લક્ષણ અડહિય સહસનું એ, કંચન વર્ણી કાય;	
મૃગપતિ લંછન પાઉલે, વીર જિનેશ્વર રાય.	૩
ચૈત્ર શુદ્ધિ તેરસ દિને, જન્મ્યા શ્રી જિનરાય;	
સુરનર મલી સેવા કરે, પ્રભુનું જન્મ કલ્યાણ.	૪
માગશર વદી દશમી દિને, લીએ પ્રભુ સંયમ ભાર;	
ચંડિનાણી જીનજી થયા, કરવા જગ ઉપકાર.	૫
સાડા બાર વરસ લગે, સદ્યા પરિસહ ઘોર;	
ઘનઘાતી ચઉ કર્મ જે, વજ્ર કર્યા ચક્રચૂર.	૬
વૈશાખ સુદી દશમી દિને, ધ્યાન શુકલ મન ધ્યાય;	
શમી વૃક્ષ તળે પ્રભુ, પામ્યા પંચમ નાણ.	૭
સંઘ ચતુર્વિધ સ્થાપવા એ, દેશના દીયે મહાવીર;	
ગૌતમ આદિ ગણધર, કર્યા વજ્ર હંબુર.	૮
કાર્તિક વદી અમાવાસ્યા દિને, શ્રી વીર લહ્યા નિર્વાણ;	
પ્રભાતે ઈંદ્રભૂતિને, આપ્યું કેવળ નાણ.	૯
જ્ઞાન ગુણે દીવા કર્યા એ, કાર્તિક કમળા સાર;	
પુણ્યે મુક્તિ વધુ વર્યા, વરતે મંગલ માળ.	૧૦

૧૪

સિદ્ધારથ સુત વંદીએ, ત્રિશલાનો જાએ;	
ક્ષત્રિયકુંડમાં અવતર્યા, સુર નરપતિ ગાએ.	૧
મૃગપતિ લંછન પાઉલે, સાત હાથની કાય;	
બહોંતેર વર્ષનું આઉણું, વીર જિનેશ્વર રાય.	૨

ખિમા વિજય જિનરાજનો એ, ઉત્તમગુણુ અવદાત;
સાત બોલથી વણુંવે, પદ્મવિજય વિખ્યાત.

૩

૧૫

ત્રીસ વરસ કેવલી પણે, વિચર્યા શ્રી મહાવીર;
પાવાપુરી પધારીયા, જિન શાસન ધીર.
હસ્તિપાલ નૃપ રાય તો, રજ્જુકા સભા મોઝાર;
ચરમ ચોમાસુ ત્યાં રહ્યા, લેઈ અભિગ્રહ સાર.
કાશી કોશલ દેશના, ઘણા રાય અઢાર;
સ્વામી સુણી સૌ આવીયા, વંદનને નિરાધાર.
સોલ પહોર દીધી દેશના, જાણી લાભ અપાર;
દીધી ભવિહિત કારણે, પીધી તેહીજ પાર.
દેવશર્મા બોધન ભણી, ગાયમ ગયા સુખણુ;
કાર્તિક અમાવાસ્યા દિને, પ્રભુ પામ્યા નિર્વાણુ.
ભાવઉદ્યોત ગયો હવે, કરો દ્રવ્ય ઉદ્યોત;
ધમ કહી રાય સર્વે વલી, કીધી દીપક જ્યોત.
દિવાલી તિહાંથી થઇ, જગમાંહી પ્રસિદ્ધ;
પદ્મ કહે આરાધતાં, લહીએ અવિચલ રિદ્ધ.

૧

૨

૩

૪

૫

૬

૭

૧૬

શાસનના શણુગાર વીર, મુક્તિ પુરી શણુગારી;
ગૌતમની પ્રીતિ પ્રભુ, અંત સમયે વિસારી.
દેવશર્મ પ્રતિબોધવા, મોકલ્યો મુજને સ્વામ;
વિશ્વાસી પ્રભુ વીરજી, છેતર્યો મુજને આમ.
હા! હા! વીર આ શું કર્યું? ભારતમાં અંધાર;
કુમતિ મિથ્યાત્વી વધીજશે, કોણ કરશે અજવાળું.
નાથ વિનાનાં રૈન્ય જેમ, થયા અમે નિરાધાર;
એમ ગૌતમ પ્રભુ વલવલે, આંખે આંસુડાંની ધાર.
કોણ વીર ને કોણ હું, જાણી એહવો વિચાર;
ક્ષપક શ્રેણી આરોહતા, પ્રભુ પામ્યા કેવલ સાર.
વીર પ્રભુ મોક્ષે ગયા એ, દીવાળી દિન જાણુ;
ઓચ્છવ રંગ વધામણા, જસ નામે કલ્યાણુ.

૧

૨

૩

૪

૫

૬

૧૭

જગનાથ જગદાનંદ, જગગુરુ, વિમલ કેવલ ભાસ્કરમ;
સંસાર સુખકર જગત હિતકર, નમો વીર જિનેશ્વર.

૧

લવનાથ હરતા શાંતિ કરતા, મુક્તિ માર્ગ સ્ફુટકરં;	
નિજ દિવ્ય અનુભવ આત્મ સુખકર, નમો વીર જિનેશ્વરં.	૨
હેય જ્ઞેય પદાર્થ જગ, સકલ ઉપાદેય દિવાકરં;	
વિજ્ઞાન વિશદ વિવેક દિનકર, નમો વીર જિનેશ્વરં.	૩
પ્રકાશતાં પ્રભુ ધ્યાન ધ્યાતાં, ધ્યેય ગુણકર શોભિતં;	
સર્વ વાંછિત પૂરે જનવર, નમો વીર જિનેશ્વરં.	૪
જનરાજ સુખ ભગવાન દીલભર, ત્રૈલોક્ય દીપક શિવકરં;	
આનંદ પરમાનંદ પાવે, નમો વીર જિનેશ્વરં.	૫

૧૮

પરમાનંદ વિલાસ ભાસ, શાસન છે જેહનું;	
વરસ સહસ એકવીશ, વહાલું છે તેહનું.	૧
શ્રી મહાવીર મહીઅલ કરૂં, પણ સમતા ધારી;	
જેશન કબ હું ન લેખવે, સહુને હિતકારી.	૨
બહુ અતિશય લીલાવતી, કરતા જન પ્રસન્ન;	
બ્રહ્મચારી ચુડામણી, જસ નહી વિષયનો સંગ.	૩
ગુરૂ પાસે ભણ્યા નહી, પણ સઘલું જાણે;	
નિંદા વિના પરમેશ્વરા, સુખ સઘળો જાણે.	૪
રજત મણી હેમ ગઢ વસે, નહી પરિગ્રહ પાસ;	
આમર છત્ર વિજાવતા, નિષ્પરિગ્રહ ભાસ.	૫
સેવા કરાવે સહુ ભણી, નામ ધરાવે સાધુ;	
સાધ ધરામણ કેા નહી, સુદ્ધ નિરાખાધુ.	૬
રાગ નહી પણ રીઝવે, સવિ ભવીનાં ચિત્ત;	
દ્વેષ નહી પણ ટાલીયાં, મોહાદિક અમીત.	૭
કામ નહી પણ ભોગવે, સર્વ વસ્તુના મર્મ;	
કર્મ નહિ પણ સવિ તણાં, કહે કર્મના ધર્મ.	૮
નિમાદિક લીલા નહિ, શર્મ તણો નહિ પાર;	
તસ ગુણ દાખવી નહી શકું, જોહોય જીભ અપાર.	૯
જનવર બિંબને પૂજતાં, હોય શત ગાણું પુણ્ય;	
સહસ ગાણું ફલ ચંદને, જે લેવે તે ધન્ય.	૧૦
લાખ ગાણું ફલ કુસુમની, માલા પહેરાવે;	
અનંત ગાણું ફલ તેહથી, ગીત ગાન કરાવે.	૧૧

તીર્થંકર પદવી વરે, જીન પૂજથી જીવ;	
પ્રીતિ ભલી એમ લેખવે, સ્થિરતા પણ અતીવ.	૧૨
જીન પ્રતિમા જીન સરીખી, શ્રી સિદ્ધાંતે ભાખી;	
નિક્ષેપા સહુ સરીખા, થાપના તેમ દાખી.	૧૩
ત્રણ કાલે ત્રિભુવન માંહે એ, કરતાં પૂજન જેહ;	
દર્શન કેરૂં ખીજ છે, જેહમાં નહિ સંદેહ.	૧૪
જ્ઞાન વિમલ પ્રભુ તેહને, હોય સદા સુપ્રસન્ન;	
એહ જીવિત ફળ જાણીયે, તેહિજ ભવિજન ધન્ય.	૧૫

૧૯

પાવાપુરી પધારીયા, ચરમ જિનેશ્વર વીર;	
મેરૂગિરી સમધીર જે, સાચર વર ગંભીર.	૧
હસ્તીપાળ રાજા તણી, લેખન શાળ જેહ;	
ચરમ ચોમાસુ તિહાં વસ્યા, લીજે ભાવ સંદેહ.	૨
સોલ પહોર દેઈ દેશના, કરી ભવિક ઉપકાર;	
કાર્તિક અમાવાસ્યા તિહાં, પામ્યા મુક્તિ નિસ્તાર.	૩
કલ્યાણક વિધિ સાચવે, સુરવર સુરપતિ નાથ;	
નંદીશ્વર ઉત્સવ કરે, તરવા લવોદધિ પાથ.	૪
પર્વ દિવાલી એ થયું, આરાધો ધરી પ્રેમ;	
જીન ઉત્તમ પદ પદ્મને, નમો અહનિશ જેમ.	૫

૨૦

ચરમ ચોમાસું વીરજી, પાવાપુરી નયરી;	
મુનિવર વૃંદે આવીયા, જીત અંતર વયરી.	૧
દેશ અઠારના નરપતિ, વંદે પ્રભુ પાય;	
સોળ પહોરની દેશના, દીધી શ્રી જિનરાય.	૨
પુન્ય પાપ ફળ કેરડાં, પંચાવન ભાખ્યાં;	
છત્રીસ અણ પૂછ્યા વળી, અજ્ઞયણ દાખ્યાં.	૩
પ્રધાન અધ્યયન ભાવતાં, પામ્યા પ્રભુ નિર્વાણ;	
કાર્તિક અમાસને દહાડલે, પણ ચાર માન.	૪
ગણરાયે દીવા કર્યા, દ્રવ્ય ઉદ્યોત ને કાજ;	
દીવાળી તે દિન જ થકી, પ્રગટી પુન્ય સમાજ.	૫
ઉત્તમ ગુરૂ ગૌતમ ભણી એ, ઉપનયું કેવલ નાણ;	
પદ્મવિજય કહે મોટકો, એક પરમ કલ્યાણ.	૬

૨૧

સિદ્ધારથ કુલ દિનમણી, વર્ધમાન વડવીર;	
ત્રિશલા સુત સોહામણો, અનંત ગુણી ગંભીર.	૧
ભગવતી સૂત્રે ગણધરુ, પૂછે ગૌતમ સ્વામી;	
એ તુમ શાસન કિહાં લગે, વર્તશે જગવિશ્રામી.	૨
વીર કહે સુણુ ગાયમા, એકવીશ વર્ષ ઉત્તર;	
ગજ ગતિની પરે ચાલશે, પંચમ કાલ મોઝાર.	૩
સંખ્યા દોય ઉત્તર ચાર, હોશે યુગપ્રધાન;	
તેવીશ ઉદયે વર્તશે, એકાવતારી માન.	૪
તેવીશ ઉદયના વર્ણુવું, વીશ તેવીશ અઠાણું;	
અઠ્યોત્તર પંચોત્તેશ, નેચ્યાશી શત જાણું.	૫
સત્યાશી આઠમે ઉદયે, પંચાણું સત્યાશી;	
છોતર અઠ્યોત્તર વલી, ચોરાણું ગુણુ રાશી.	૬
ચૌદમે એકસો આઠ છે, એકસો ત્રીન મુણીદં;	
એકસો સાત છે સોળમે, એકસો ચાર ગણીદં.	૭
એકસો પંદર અઠારમે, એકસો તેત્રીશ સૂરિ;	
વીસમે ઉદયે સો ભલા, આચારજ વડનૂર.	૮
એકવીશમે ઉદયે વલી, પંચાણું સૂરિ રાજ;	
નવાણું બાવીશમે, ચાલીશ ચઢત દિવાજ.	૯
સહુ મલી દોય ઉત્તર ચાર, યુગપ્રધાન જયવંત;	
છેલ્લા દુપ્પસહ સૂરિ, દશવૈકાલિક વંત;	૧૦
પંચાવન લખ કોડ વલી, પંચાવન સહસ કોડી;	
પાંચસો કોડ પચાશ કોડ, શુદ્ધ આચારજ જોડી.	૧૧
એ સવિ આચરજ કહા, દીપ વિજય કવિરાજ;	
શુદ્ધ સમકિત ગુણુ નિર્મલા, સોહમ કુલની લાજ.	૧૨

૨૨

મગધદેશ પાવાપુરી, પ્રભુ વીર પધાર્યા;	
સોલ પહોર દીએ દેશના, ભવિજીવને તાર્યા.	૧
ભૂપ અઠારે ભાવે સુણે, અમૃતજીસી વાણી;	
દેશના દીએ રચણીએ, પરણ્યા શિવરાણી.	૨
રાય ઉઠી દીવા કરે, અજવાલાને હેતે;	
અમ્મવાસ્યા તે કહી, તે દિન દીવા કીજે.	૩

મેરૂ થકી આવ્યા ઇન્દ્ર, હાથે લઈ દીવી;
 મેરઘયા દિન સફલ ગ્રહી, લોક કરે સવિજીવી. ૪
 કલ્યાણુક જાણી કરી, દીવા તે કીજે;
 જપ જપી જિનરાજનો, પાતિક સવિ છીજે. ૫
 ખીજે દિન ગૌતમ સુણી, પામ્યા કેવલ જ્ઞાન;
 ખાર સહસ ગુણુણુ ગુણો, ઘર હોશે કોડ કલ્યાણુ. ૬
 સુરનર કિન્નર સહુ મિલી, ગૌતમને આપે;
 ભટ્ટારક પદવી તિહાં, સહુ સાખે થાપે. ૭
 જુહાર ભટ્ટારક થકી, લોક કરે જુહાર;
 જેને ભાઈ જમાડીયા, નંદી વર્ધન સાર. ૮
 ભાઈ ખીજ તિહાં વલી, વીર તણો અધિકાર;
 જય વિજય ગુરૂ સંપદા, મેરૂ દિગ્ધો મનોહાર. ૯

૨૩

જ્ઞાન ઉજવલ દિવા કરો, મેરઘયા સંચિય;
 તપ જપ સેવ સુવાળીયા, શ્રદ્ધા અમૃત કાય. ૧
 શુદ્ધાહાર સુખ લક્ષિકા, સત્ય વચણુ તંખોલ;
 શીલ આભૂષણુ પહેરીયે, કરીયે રંગ રોળ. ૨
 નિદ્રા અલચ્છી દૂર કરો, મોહ મહા ભટ મારો;
 કેવલ લક્ષ્મી લચ્છી લાવીએ, નિજ ગેહ સમારો. ૩
 દાનાદિક સ્વસ્તિક કરો, સાધર્મિક સચણાં;
 ઇમ દીવાળી કીજીએ, સુણીયે શ્રી ગુરૂ વચણાં. ૪
 દીવાળી દિન એહ ભલો એ, વીર પ્રભુ નિર્વાણુ;
 જાણી નિત્ય આરાધતાં, પદ્મ કહે કલ્યાણુ. ૫

૨૪

જય જય શ્રી જિન વર્ધમાન, સોવન સમ કાય;
 સિંહ લંછન સિદ્ધાર્થ રાય, ત્રિશલા સુત ભાન... ૧
 વરસ બહોતેર આઉ દેહ, કર સત્ત પ્રમાણુ;
 ઋષભાદિક સમ જાસ વંશ, ઇશ્વાકુ સમ જાન. ૨
 છકું ભત્ત સંયમ લીચો એ, કુંડલ ગામ શુભ હામ;
 ગણુધર અગીયારે સહિત, આવો શિવપુર સ્વામ. ૩
 ચૌદહ સહસ મુનિ, શિષ્ય છત્રીસ સહસ;
 શ્રમણી શ્રાવક એક લાખ, ગુણુ સહુ સહસ. ૪

તીન લાખ શ્રાવિકા વલી, અધિક સહસ્ર અઢાર;
સુર માતંગ સિદ્ધાયિકા, નીત સાનિધ્ય કાર.
એકાકી પાવાપુરી એ, છટ્ઠ ભક્ત સુખણુ;
પ્રભુ પહોતા અમૃત પદે, કરો સંઘ કલ્યાણુ.

૫

૬

શ્રી પર્યુષણ-પર્વની થોથો

૨૫

ભો ભો ! ભવ્યજનઃ સદા યદિ શિવે વાંછા તદા પર્વણુ;
શ્રીમદ્ પર્યુષણાભિધસ્ય કુરુત, સ્વારાધનં સાદરમ્;
દ્રવ્યાર્યાસુમચંદનૈઃ સ્તુતિ ભરૈઃ, કૃત્વા ચ ભાવાર્ચનાં,
માનુષ્યં સક્લં વિધત્ત સુમહૈરહ્ન-મનોહલાસકૈઃ

૧

કૃત્વા મારિતથિદિગ્ ભવાબ્ધિ વસુદિગ્ યુગ્મોપવાસાન્ શુભાન્,
રમ્યાર્ચાં ચ વિધત્ત ભો ! ભવહરાં તીર્થકરાણાં નવામ્;
પષ્કં કૃત્ય જિનાંતિમસ્ય ચરિતં કૃષૈશ્ચ પીત્વા સુદા,
શ્રી વીરસ્ય જિનોત્સવે કુરુત સૂ-લૂ લુધ્વનીન્ સર્વદા.

૨

જીવા નામવનં વિધત્ત સુધિયઃ કૃત્વાષ્ટમં નાગવત્,
ભાવ્યા નિર્મલ ભાવના ભવિજનૈઃ, કૈવલ્ય લક્ષ્મી કૃતેઃ
કલ્યાણુનિ જિનસ્ય ભો ! ગણુભૃતાં વાદં ચ પાર્શ્વપ્રભો-
ર્નમ્યાદ્યંતરકાણિ તં શ્રૃણુત સન્, નાભેય વૃત્તં તથા.

૩

સાધ્વાચાર મખંડિતં પિબત સન્, મૌલં ચ સૂત્રં શ્રવૈઃ—
ઐત્યાનાં પરિપાટિકાં ચ તનુત, સ્વાલોચનાં વાર્ષિકીમ્;
જન્તૂન્ ક્ષામ્યત વત્સલં કુરુત ભોઃ ! સાધર્મિકાણાં સુદા,
વિઘ્નોઘં ચતુરસ્ય વા હરતુ સા, સંઘસ્ય સિદ્ધાયિકા.

૪

૨૬

પુન્યનું પોષણુ પાપનું શોષણુ, પર્વ પન્નુસણુ પામી જી;
કદપ દેર પધરાવો સ્વામી, નારી કહે શીર નામીજી;
કુંવર ગયવર ખંધ ચઢાવી, ઢોલ નીશાન વજડાવોજી,
સદ્ગુરુ સંગે ચઢતે રંગે, વીર ચરિત્ર સુણુવોજી.
પ્રથમ વખાણુ ધર્મ સારથી પદ, ખીજે સુપનાં ચારજી,

૧

ત્રીજે સુપન પાઠક વડી ચોથે, વીર જનમ અધિકારજી;
 પંચમે દીક્ષા છદ્ધે શિવપદ, સાતમે જિન ત્રેવીશજી, ૨
 આઠમે ચિરાવલી સંભળાવે, પિઉડા પૂરો જગીશજી.
 છકુ અઠમ અઠાઈ કીજે, જિનવર ચૈત્ય નમીજેજી;
 વરશી પડિઠ્ઠમણું મુનિવંદન, સંઘ સયળ ખામીજેજી;
 આઠ દિવસ લગે અમર પ્રભાવના, દાન સુપાત્રે દીજેજી,
 ભદ્રખાડુ ગુરૂ વયણ સુણીને, જ્ઞાન સુધારસ પીજેજી. ૩
 તીરથમાં વિમલાચળ ગિરિમાં, મેરૂ મહીધર જેમજી,
 મુનિવર માંહી જિનવર મહોટા, પર્વ પન્થસણ તેમજી;
 અવસર પામી સાહમી વચ્છલ, બહુ પકવાન વડાઈજી,
 ખીમા વિજય જીન દેવી સિદ્ધાઈ, દિન દિન અધિક વધાઈજી. ૪

૨૭

મણિ રચિત સિંહાસન, બેઠા જગદાધાર,
 પર્યુષણ કેરો, મહિમા અગમ અપાર;
 નિજ મુખથી દાખી, સાખી સુરનર વૃંદ,
 એ પર્વ પર્વમાં, જિમ તારામાં ચંદ. ૧
 નાગ કેતુની પેરે, કલ્પ સાધના કીજે,
 વ્રત નિયમ આખડી, ગુરૂમુખ અધિકી લીજે;
 દોય ભેદે પૂજા, દાન પાંચ પ્રકાર,
 કર પડિઠ્ઠમણુ ધર, શીયલ અખંડિત ધાર. ૨
 જે ત્રિકરણ શુદ્ધે, આરાધે નવ વાર;
 ભવ સાત આઠ, અવશેષ તાસ સંસાર;
 સહુ સૂત્ર શિરોમણી, કલ્પસૂત્ર સુખકાર,
 તે શ્રવણ સુણીને, સફળ કરો અવતાર. ૩
 સહુ ચૈત્ય જુહારી, ખમત ખામણાં કીજે,
 કરી સાહમી વત્સલ, કુમતિ દ્વાર પટ દીજે;
 કરી અઠાઈ મહોત્સવ, ચિદાનંદ ચિત્ત લાઈ,
 ઈમ કરતાં સંઘને, શાસન દેવ સહાઈ. ૪

૨૮

પર્વ પર્યુષણ પુન્યે કીજે, સત્તરભેદી જિન પૂજા રચીજે.
 વાજાંત્ર નાદ સુણીજે;

પ્રભાવના શ્રીકૃષ્ણની કીજે, યાચક જનને દાનજ દીજે,
જીવ અમારી કરીજે;
મનુજ જનમ ફળ લાહો લીજે, ચોથ છઠ્ઠ અકુમ તપ કીજે;
સ્વામિ વચ્છલ કીજે;
ઈમ અઢાઈ મહોત્સવ કીજે, કલ્પસૂત્ર ઘરે પધરાવીજે;
આદિનાથ પૂજીજે.

૧

વડાકલ્પ દિને ધુર મંડાણુ, દશકલ્પ આચાર પરમાણુ;
નાગ કેતુ વખાણુ;
પછી કીજે સૂત્ર મંડાણુ, નમુત્યુણું હોય પ્રથમ વખાણુ;
મેઘકુમાર અહિઠાણુ;
દશ અરછેરાનો અધિકાર, ઈંદ્ર આદેશે ગર્ભાપહાર;
દેખે સુપન ઉદાર;
ચોથે સુપને બીજો સાર; સુપન પાઠક આવ્યા દરબાર;
ઈમ ત્રીજું જયકાર.

૨

ચોથે વીર જનમ વખાણુ, દિશિકુમરી સવિ ઈંદ્રને બાણુ;
દીક્ષા પંચ વખાણુ,
પારણુ પરિષદ તપ ને નાણુ, ગણધર વાદ ચોમાસી પ્રમાણુ,
તિમ પારચા નિરવાણુ.
એ છટ્ટે વખાણુ કહીએ, તેલાધર દિવસે એ લહીએ;
વીર ચરિત્ર એમ સુણીએ,
પાસ નેમિજિન અંતર સાત, આઠમે ઋષભ ચિરા અવદાત;
સુણતાં હોયે સુખ શાત.

૩

સંવત્સરી દિન સહુ નરનારી, બારસેં સૂત્ર ને સામાચારી;
નિસુણો અટ્ટમ ધારી;
સુણીએ ગુરૂ પટ્ટાવલી સારી, ચૈત્ય પ્રવાડી અતિ મનોહારી;
લાવે દેવ જીહારી,
સાહમિ સાહમણી ખામણાં કીજે, સમતાં રસમાંહી ઝીલીજે;
દાન સંવચ્છરી દીજે,
ઈમ ચક્કસરી સાનિધ્ય કીજે, જ્ઞાન વિમલ સૂરિ જગ બાણીજે,
સુજશ મહોદય કીજે.

૪

૨૯

પુણ્યવંત પોશાલે આવે, પર્વ પન્નુસણુ આવ્યા વધાવે,
ધર્મના પંથ ચલાવે.

ઘાંચીની ઘાણી છોડાવે, જીવજંધનની જાલ તોડાવે,
અંધીવાન ખોલાવે;
આઠ દિવસ લગે અમર પલાવે, સ્વામિ વચ્છલ મેરૂ ભરાવે,
જિનશાસન દિપાવે;
પોસહ પડિહમણું ચિત્ત ધારે, ક્રોધ કષાય અંતરથી વારે,
વીરજીની પૂજા રચાવે.

૧

પુસ્તક લેઈ રાત્રી જગો કીજે, ગાજંતે વાજંતે ગુરૂ હસ્તે કીજે,
ગહુંલી સુવાસણ કીજે,
કલ્પસૂત્ર પ્રારંભે વખાણું, વીર જન્મ દિન સહુકો જાણું,
નીશાળ ગરણાં ટાણું,
ખાંડ પડા પેંડા પતાસાં, ખાંડના ખડીઆ ને નાલીએર ખાસા;
પ્રભાવના ઉલ્લાસા;
વીર તણો પહેલો અધિકાર, પાસ નેમીસર અંતર સાર;
આદિ ચરિત્ર ચિત્ત ધાર.

૨

જંખૂપાટે ત્રિભુવન ગુણ ભરીયા, શ્રી શય્યંભવ જેણે ઉદ્ધરીયા;
યજ્ઞ થકી ઉદ્ધરીયા;
કોરયા ઘેર ચોમાસુ કીધું, અખંડ શીયલનું દાનજ કીધું;
સ્થુલિભદ્ર નામ પ્રસિધ્ધું;
પારણે ગાયા હાલરડાં, સાંભળતાં સૂત્ર પાઠવીયા;
વચસ્વામી શુભ વરીયા;
એમ સ્થવિરાવલી ભાખી એ જેહ, સોહમસ્વામી ચિંતામણી નેહ;
કલ્પમાં, સુણીએ એહ.

૩

અલકમસર ને પાઠ રૂમાલ, પુજીએ પોથીને જ્ઞાનવિશાલ;
ઠવણી સહેજ સંભાલ;
વલી પૂજા કીજે ગુરૂ અંગ, સંવત્સરી દિન મનને રંગ;
બારસા સુણો એક અંગ;
સાસુ જમાઈના અડીયા ને દડીયા, સામાચારી માંહે સાંભલીયા;
ખામણે પાપજ ટલીયા;
શ્રી ભાવલખિધસૂરિ કહે એ કરણી, શ્રીપદ મહેલ ચડણ નિસરણી;
સિદ્ધાચિકા હુઃખહરણી.

૪

૩૦

પર્વ પન્નુસણુ પુણ્યે પામી, પરિમલ પરમાનંદોળ;
 અતિ ઓચ્છવ આડંબર સઘળે, ઘર ઘર બહુ આનંદોળ;
 શાસન અધિપતિ જિનવર વીરે, પર્વતણાં ફળ દાખ્યાંળ;
 અમારી તણો ઢંઢેરો ફેરી, પાપ કરંતાં રોક્યાંળ. ૧
 મૃગનયની સુંદરી સુકુમારી, વચન વહે ટંકશાળીળ;
 પૂરો ખનોતા મનોરથ મારા, નિરૂપમ પર્વ નિહાળીળ;
 વિભિન્ન આતિ પફવાનન કરીને, સંઘ સયલ સંતોષોળ;
 ચોવીશે જિનવર પૂજીને, પુણ્ય ખખનો પોષોળ. ૨
 સકલ સૂત્ર શિર સુગટ નગીનો, કલ્પસૂત્ર જગ જાણોળ;
 વીર પાસ નેમીશ્વર અંતર, આદિ ચરિત્ર વખાણોળ;
 સ્થવિરાવલી ને સામાચારી, પટ્ટાવલી ગુણ ગેહળ;
 એમ એ સૂત્ર સવિસ્તાર સુણીને, સફલ કરો નર દેહળ. ૩
 એણી પેરે પર્વ પયુષણુ પાળી, પાપ સર્વે પરિહરીએળ;
 સંવત્સરી પડિઠ્ઠમણું કરતાં, કલ્યાણ કમલા વરીએળ;
 ગોમુખ જક્ષ ચક્રેશ્વરી દેવી, શ્રીમાણીલદ્ર અંખાઈળ;
 શુભ વિજય કવિ શિષ્ય અમરને, દિનદિન કરજો વધાઈળ. ૪

૩૧

જિન આગમ ચઉ પરવી ગાઈ, ત્રણ ચોમાસા આઠ અરૂઠાઈ;
 પન્નુસણુ પર્વ સવાઈ;
 એ શુભ દિનને આવ્યા જાણી; ઉઠો આળસ છંડી પ્રાણી,
 ધર્મની નીક મંડાણી;
 પોસહ પડિઠ્ઠમણું કરો ભાઈ, માસખમણુ પાસ ખમણુ—અટ્ટાઈ,
 કલ્પ અકુમ સુખદાયી;
 દાન દયા દેવ પૂજા સૂરિની; વાચના સુણીએ કલ્પ સૂત્રની;
 આજ્ઞા વીર જિનવરની. ૧
 સાંભળી વીરનું ચરિત્ર વિશાલ, ચઉદ સ્વપ્ને જન્મ્યા ઉજમાળ;
 જન્મ મહોત્સવ રસાળ,
 આલમકીડાએ સુરને હરાવ્યો, દીક્ષા લઈ કેવળ ઉપજાવ્યો,
 અવિચળ ઠામ શોભાવ્યો,
 પાસ નેમી સંબંધ સાંભળીએ, ચોવીશ જિનનાં અંતર સુણીએ
 આદિ ચરિત્ર સાંભળીએ. ૨

૨

વીર તણાં ગણુધર અગીયાર, ચિરાવલીનો સુણો અધિકાર;
એ કરણી ભવપાર;
આષાઢીથી દિન પચાસ; પન્નેસણ પડિઠ્ઠમણું દલ્લાસ,
એક ઉણું પણ માસ;
સામાચારી સાધુનો પંથ, વરતે જયણાએ નિર્ઞન્ય,
પાપ ન લાગે અંશ;
ગુરૂ આણાએ મુનિવર રાએ; રાગી ઘરે જઈ વસ્તુ ન જાએ,
ચાલે મારગ સાએ.

૩

વિગય ખાવાનો સંચ ન આણે; આગમ સાંભળ તેને સદુ જાણે;
શ્રી વીર જિન વખાણે,
કુંભાર કાનમાં કાંકરી ચંપે, પીડાએ ક્ષુલક પણ કંપે,
મિચ્છામિ દુઝ્ઝડં જંપે,
એમ જે મન આમલો નવિ છોડે, આભવ પરભવ દુઃખ બહુ જોડે;
પડે નરકનાં ષોડે,
આરાધક જે ખમે ખમાવે; મન શુદ્ધે અધિકરણ શમાવે,
તે અક્ષય સુખ પાવે,
સિદ્ધાચિકા સૂરી સાનિધ્યકારી, શ્રી મહિમા પ્રભ સૂરી ગચ્છધારી,
ભાવરતન સુખકારી.

૪

૩૨

સત્તરભેદી જિન પૂજા રચીને, સ્નાત્ર મહોત્સવ કીજેજી;
ઢાલ દઢામાં ભેરી ન ફેરી, ઝલ્લરી નાદ સુણીજેજી;
વીરજિન આગે ભાવના ભાવી, માનવ ભવફળ લીજેજી;
પર્વ પન્નુસણ પૂરવ પુણ્યે, આઘ્યા એમ જાણીજેજી.
માસ પાસ વલી દશમ દુવાલસ, ચત્તારિ અટૂઠ કીજેજી;
ઉપર વળી દસ દોચ કરીને, જિન ચોવીશે પૂજીજેજી,
વડાકલ્પનો છકું કરીને, વીર વખાણ સુણીજેજી,
પડવે ને દિન જન્મ મહોત્સવ, ધવલ મંગલ વરતીજેજી.
આઠ દિવસ લગે અમર પળાવી, અકૂમનો તપ કીજેજી;
નાગકેતુની પરે કેવલ લહીએ, જો શુભ ભાવે રહીએજી;
તેલાધર દિન ત્રણ કલ્યાણુક, ગણુધર વાદ વદીજેજી,
પાસ નેમીસર અંતર ત્રીજે, ઋષભ ચરિત્ર સુણીજેજી.

૧

૨

૩

બારસા સૂત્ર ને સામાચારી, સંવત્સરી પડિછમીએજ;
 જૈત્ય પ્રવાડી વિધિશું કીજે, સકલ જંતુને ખામીજેજ,
 પારણાને દિન સ્વામિવત્સલ, કીજે અધિક વડાઈજ,
 માન વિજય કહે સકલ મનોરથ, પૂરે દેવી સિદ્ધાઈજ.

૪

૩૩

વરસ દિવસમાં અષાઠ ચોમાસું, તેહમાં વલી ભાદરવો માસ,
 આઠ દિવસ અતિ ખાસ;
 પર્વ પળુસણુ કરો ઉલ્લાસ, અઠ્ઠાઈ ધરનો કરવો ઉપવાસ,
 પોસહ લીજે ગુરૂ પાસ;
 વડા કલ્પનો છઠ્ઠ કરીજે, તેહ તણો વખાણુ સુણીજે;
 ચૌદ સુપન વાંચીજે,
 પડવેને દિન જન્મ વંચાય, ઓચ્છવ મહોચ્છવ મંગલ ગવાય,
 વીર જિજ્ઞેસરરાય.

૧

બીજ દિને દીક્ષા અધિકાર, સાંજ સમય નિરવાણુ વિચાર;
 વીર તણો પરિવાર;
 ત્રીજ દિને શ્રી પાર્શ્વ વિખ્યાત; વલી નેમી સરનો અવઢાત,
 વલી નવલવની વાત;
 ચોવીશે જિન અંતર તેવીશ, આદિજિનેશ્વર શ્રી જગદીશ;
 તાસ વખાણુ સુણીશ,
 ધવલ મંગલ ગીત ગહુંલી કરીએ, વલી પ્રભાવના નિત અનુસરીએ,
 અઠ્ઠમ તપ જય વરીએ.

૨

આઠ દિવસ લગે અમર પળાવો, તેહ તણો પડહો વજડાવો;
 ધ્યાન ધરમ મન ભાવો,
 સંવત્સરી દિન સાર કહેવાય, સંઘ ચતુર્વિધ ભેલો થાય,
 બારસા સૂત્ર સુણાય;
 ચિરાવલી ને સામાચારી, પટ્ટાવલી પ્રમાદ નિવારી;
 સાંભલજો નરનારી,
 આગમ સૂત્રને પ્રણમીશ, કલ્પસૂત્રશું પ્રેમ ધરીશ,
 શાસ્ત્ર સર્વે સુણીશ.

૩

સત્તર ભેદી જિન પૂજા રચાવો, નાટક કેરા ખેલ મચાવો;
 વિધિશું સ્નાત્ર લણાવો,

આડંબર શું દેહરે જઈએ; સંવત્સરી પડિઠ્ઠમણું કરીએ,
સંઘ સર્વને ખમીએ;
પારણે સાહમિ વચ્છલ કીજે, યથાશક્તિએ દાનજ દીજે;
પુન્ય ભંડાર ભરીજે,
શ્રી વિજયક્ષેમ સૂરિ ગણધાર; જસવન્ત સાગર ગુરૂ ઉદાર,
જિણુંદસાગર જયકાર.

૪

૩૪

પર્વ પળુસણ પુણ્યે પામી, શ્રાવક કરે એ કરણી જ;
આઠે દિન આચાર પલાવે, ખાંડણ પીસણ ધરણી જ;
સુક્ષ્મ બાદર જીવન વિણાસે, દયા તે મનમાં બાણે જ;
વીર જિનેસર નિત્ય પૂજીને, શુદ્ધ સમકિત આણે જ.
વ્રત પાલે ને ધારે તે શુદ્ધ, પાપ વચન નવિ બોલે જ;
કેસર ચંદને જિન સવી પૂજે, ભવભય બંધન ખોલે જ;
નાટીક કરીને વાજિંત્ર વળાડે, નર નારીને ટોલે જ;
ગુણ ગાવે જિનવરના ઇણવિધિ, તેહને કોઈ ન તોલે જ.
અક્રૂમ ભક્ત કરી લઈ પોસહ, એસી પૌષધ શાલે જ;
રાગ દ્વેષ મદ મચ્છર છાંડી, કૂડ કપટ મન ટાલે જ;
કદપસૂત્રની પૂજા કરીને, નિશદિન ધર્મે મહાલે જ;
એહવી કરણી કરતાં શ્રાવક, નરક નિગોઠાદિક ટાલે જ.
પડિઠ્ઠમણું કરીએ શુદ્ધ ભાવે, દાન સંવત્સરી દીજે જ;
સમકિત ધારી જે જિનશાસન, રાત દિવસ સમરીજે જ;
પારણ વેલા પડિલાભી ને, મન વાંછિત મહોત્સવકીજે જ;
ચિત્ત ચોખે પળુસણ કરશે, મન માન્યાં ફલ લેશે જ.

૧

૨

૩

૪

૩૫

પર્વ પળુસણ સર્વ સજાઈ, મેલવીને આરાધો જ;
દાન શીલ તપ ભાવને લેલી, સફલ કરો ભવ લાધો જ;
તત્ક્ષણ એહ પર્વથી તરીએ, ભવજલ જેહ આગાધો જ;
વીરને વાંદી અધિક આણુંદી, પૂજી પૂણ્યે વાધો જ.
ઋષભ નેમ શ્રી પાસ પરમેસર, વીદ જિનેસર કેરાં જ;
પાંચ કદયાણુક પ્રેમે સુણીએ, વલી આંતરાં અનેરાં જ;
વીશે જિનવરનાં જે વારૂ, ટાલે ભવનાં ફેરાં જ;
અતિત અનાગત જિનને નમીએ, વલી વિશેષે ભલેરાં જ.

૧

૨

દશાશ્રુત સિદ્ધાંત માંહેથી, સૂરિવર શ્રી ભદ્રબાહુ જી;
 કલ્પસૂત્ર એ ઉદ્ધરી સંઘને, કરી ઉધપાર જે સાહુ જી;
 જિનવર ચરિત્ર ને સમાચારી, સ્થિરાવલી ઉમાહો જી;
 જાણી એહની આણુ જે લહેશે, લેશે તે ભવ લાહો જી. ૩
 ચઉચ્ચ છઠ્ઠ અઠ્ઠમ અઠ્ઠાઈ, દશ પંદર ને ત્રીશ જી;
 પીસ્તાલીશ ને સાઠ પંચોત્તર, ઇત્યાદિક સુજગીશ જી;
 ઉપવાસ એ તા કરી આરાધે, પર્વ પન્નુસણુ પ્રેમ જી;
 શાસન દેવી વિધન તસુ વારે, ઉદય વાયક કહે એમજી. ૪

૩૬

પામી પર્વ પન્નુસણુ સાર, સતરલેદી જીન પૂજા ઉદાર;
 કરીએ હરખ અપાર,
 સદ્ગુરૂ પાસ ધરી ખડુ પ્યાર; કલ્પ સૂત્ર સુણીએ સુખકાર,
 આજસ અંગ ઉતાર,
 ધરમ સારથીપદ સુપનાં ચાર, સુપન પાઠક આવ્યા દરબાર;
 વીર જનમ અધિકાર,
 દીક્ષા ને નિરવાણુ વિચાર; ષડ્ વ્યાખ્યાન અનુક્રમે ધાર,
 સુણુતાં હોય ભવપાર. ૧
 નમિ સુમત મલ્લિ અરકંત, કુંથુ શાંતિ ને ધર્મ અનંત;
 વિમલ વાસુપૂજ્ય સંત,
 શ્રી શ્રેયાંસ શીતળ ભગવંત; સુવિધિ ચંદ્ર સુપાર્શ્વ ભદ્રંત,
 પદ્મ સુમતિ અરિહંત;
 અભિનંદન સંભવ ગુણુ ખાણુ, અજીત પામ્યા નિરવાણુ;
 એ વીશ અંતર માન,
 પાસ નેમીસર જગદીશાન; ઋષભચરિત્ર કહ્યું પ્રધાન,
 સાતમું એહ વખાણુ; ૨
 આઠમે ગણુધર સ્થવિર ગણીજે, નવમે બારસા સમાચારી લીજે;
 નવ વખાણુ સુણીજે,
 ચૈત્ય પરિપાટી વિધિશું કીજે; યથા શક્તિએ તપ તપીજે,
 આશ્રવ પંચ તજીજે;
 ભાવે મુનિવર ને વંદીજે, સંવત્સરી પડિચ્છમણું કીજે;
 સંઘ સકલ ખામીજે,
 આગમ વચણુ સુધારસ પીજે; શુભ કરણી સવિ અનુમોદીજે,

નરભવ સફલ કરીજે.

૩

મણિમાં જિમ ચિંતામણી સાર, પર્વતમાં જેમ મેરૂ ઉદાર;
તરુમાં જેમ સહકાર,
તીર્થંકર જિમ દેવમાં સાર; ગુણગણમાં સમકિત શ્રીકાર;
મંત્ર માંહી નવકાર;
મતમાં જિમ જિનમત મનોહાર, પર્વ પન્નુસણ તેમ વિચાર;
સકલ પર્વ શિણુગાર,
પારણે સ્વામિ ભક્તિ પ્રકાર; માણેક વિજય વિઘન અપહાર,
દેવી સિદ્ધાઈ જયકાર.

૪

મહાવીર જિન સ્તુતિ

૩૭

પ્રભુ ભવ પચવીશમે, નંદન મુનિ મહારાજ;
તિહાં બહુ તપ કીધા, કરવા આતમ કાજ;
લાખ અગીયાર ઉપર, જાણો એંસી હજાર;
છસ્સો પીસ્તાલીશ, માસ ખમણ સુખકાર.
અરિહંત સિદ્ધ પવયણ; સૂરિ સ્થવિર ઉવજાયા;
સાધુ નાણુ દંસણુ વલી, વિનય ચારિત્ર કહાય;
બંલવય કિરીયાણું, તવ ગોચમ ને જિણાણું;
ચરણ નાણુ સુઅસ્સ, તિથ વિશ સ્થાનક ગુણખાણુ.
ઈમ શુભ પરિણામે, કીધા તપ સુવિશાલ;
મુનિ મારગ સાધન, સાધક સિદ્ધ દયાલ;
સમકિત સમતા ધર, મુક્તિ ધર ગુણવંત;
નંદન ઋષિ રાયા, પ્રણમું શ્રુતધર સંત;
ધન્ય પોટીલા ચારજ, સદ્ગુરૂ ગુણ ભંડાર;
ઈમ લાખ વરસ લગે, ચારિત્ર તપ વિચાર;
પાલી ને પહોંચ્યા, દશમા સ્વર્ગ મોઝાર;
કહે દીપ વિજય કવિ, કરતા સહુ ઉપકાર;

૧

૨

૩

૪

દીપાલીકા ની સ્તુતિ

૩૮

પાપાયાં પુરિ ચારુ ષષ્ઠ તપસા પર્યાંક પર્યાસન;
દ્વિપાલ પ્રભુ હસ્તિપાલ વિપુલ શ્રી શુકલ શાલા મનો;

ગોસે કાર્તિકદર્શનાગકરણે સુર્યારકાન્તે શુભે;
 સ્વાતૌ યઃ શિવમાપ પાપરહિતં સંસ્તૌમિ વીરં જિનમ્. ૧
 યદ્ ગર્ભાગમનોદ્ભવ વ્રત જ્ઞાનાપ્તિ ભદ્ર ક્ષણે;
 સંભૂયાશુ સુપર્વ સંતતિ રહો ચક્રે મહસ્તત્ક્ષણાત્;
 શ્રીમન્નાભિવાદિ વીર ચરમાસ્તે શ્રી જિનાધીશ્વરા;
 સંઘાયા નઘ ચેતસે વિદ્યતાં શ્રેયાંસ્થનેનાંસિ ચ. ૨
 અર્થાત્પૂર્વમિદં જગાદ જિનપઃ શ્રી વર્ધમાનાભિધઃ;
 તત્પશ્ચંદ્રગણનાયકા વીરચર્યાચકુસ્તરાં સૂત્રતઃ ;
 શ્રી મત્તીર્થ સમર્થ નૈક સમયે, સમ્યગ્દેશાં ભૂસ્પૃશાં;
 ભૂયાદ્ ભાવુકકારકં પ્રવચનં ચેતશ્ચિમત્કારિ ચત્. ૩
 શ્રી તીર્થોદિપતીર્થભાવનપરા, સિદ્ધાયિકા દેવતા;
 ચંચલચક્રધરા સુરાસુરનતા પાયાદસૌ સર્વદા;
 અહર્ચ્છી જિન ચન્દ્રગીઃસુમતિ તો ભવ્યાત્મનઃપ્રાણીનો;
 યા ચક્રેડવમકષ્ટહસ્તિ મથને, શાર્દૂલ વિકીડિતમ્. ૪

૩૯

વંદુ વીર જિનેસર નમી કરી, બહોંતેર વર્ષનુ આયુ પુરણ કરી;
 કાર્તિક અમાવાસ્યા નિર્મલી, વીર મોક્ષે ગયા પાવાપુરી. ૧
 ચોવીશે જિન મોક્ષે ગયા, મુજ શરણા હોજો નિર્મળ થયાં;
 એકવાર જિનજી જો મિલે, મારા મનમાં મનોરથ સવી ફલે. ૨
 મહાવીરે તે દીધી દેશના, સોલ પહોર સુણી તે ભવીજના;
 એનો અર્થ સુણી ગણધર વલી, સિદ્ધાંતને વંદુ લળી લળી. ૩
 દીવાળી તે મહાપર્વ જાણીએ, મહાવીર થકી મન આણીએ;
 ગણણુ કરી છકું તપ જે કરી, લાલવિજય સિદ્ધાઈ સંકટ હરે; ૪

૪૦

છ અઢાઈ સ્તવન પ્રારંભ

ઢાલ-૯

દોહા

શ્રી સ્યાદ્રાદ સુધોદધિ, વૃદ્ધિ હેતુ જિનચંદ;
 પરમ પંચ પરમેષ્ઠિમાં, તાસુ ચરણ સુખકંદ. ૧

ત્રિગુણ ગોચર નામ જે; સુબુદ્ધ ઇશાનમાને જેહ;
થયા લોકોત્તર તત્વથી, તે સર્વે જિન ગેહ. ૨
પંચ વર્ણ અરિહંત શું, પંચ કલ્યાણક ધ્યેય;
પરૂ અઠ્ઠાઈ સ્તવના રચું, પ્રણમી અનંત ગુણગેહ. ૩

ઢાલ ૧ લી

(કપુર હોવે અતિ ઉજલોરે એ દેશી)

ચૈત્ર માસ શુદ્ધ પક્ષમાં રે, પ્રથમ અઠ્ઠાઈ સંજોગ;
તિહાં સિદ્ધચક્રની સેવના રે, અધ્યાતમ ઉપયોગ રે;
ભવિકા પર્વ અઠ્ઠાઈ આરાધ, મન વાંછિત સુખ સાધ રે. ભવિકા ૦ ૧
પંચ પરમેષ્ઠિ ત્રિકાલનાં રે, ઉત્તર ચઉ ગુણકંત;
શાશ્વત પદ સિદ્ધચક્ર નેરે, વંદતા પુણ્ય મહંત રે. ભવિકા ૦ ૨
લોચન કર્ણ યુગલ મુખે રે, નાસિકા અગ્ર નિલાડ;
તાલુ શિર નાભિ કંઠ રે; બ્રમુહ મધ્યે ધ્યાન પાઠ રે. ભવિકા ૦ ૩
આલંબન સ્થાનક કહ્યા રે, જ્ઞાનીએ દેહ મઝાર;
તેહમાં વિગત વિષય પરેરે, ચિત્તમાં એક આધાર રે. ભવિકા ૦ ૪
અષ્ટ કમલ દલ કર્ણિકા રે, નવ પદ થાપો ભાવ;
બહિર ચંત્ર રચી કરી રે, ધારો અનંત અનુભાવ રે. ભવિકા ૦ ૫
આસો સુદ્ધિ સાતમ થકી રે, બીજી અઠ્ઠાઈ મંડાણ;
બસેત્રેતાલીગુ ગુણે કરી રે, અસિઆ ઉસાદિક ધ્યાન રે. ભવિકા ૦ ૬
ઉત્તરાધ્યયન ટીકા કહે રે, એ દોય શાશ્વતી યાત્ર;
કરતાં દેવ નંદીશ્વરે રે, નર નિજ હામ સુપાત્ર રે. ભવિકા ૦ ૭

ઢાલ-બીજી

(સિદ્ધચક્ર પદ વંદો. દેશી)

અષાઢ ચોમાસાની અઠ્ઠાઈ, જિહાં અભિગ્રહ અધિકાઈ;
કૃષ્ણકુમાર પાળ પરે પાળો, જીવદયા ચિત્ત લાઈ રે;
પ્રાણી અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ કરીએ, સચિત્ત આરંભ પરિહરિએ રે. પ્રાં ૧
દિશી ગમન તજે વર્ષા સમયે, ભક્ષ્યા ભક્ષ્ય વિવેક;
અછતી વસ્તુ પણ વિરતિ એ, બહુ ફલ વંકચૂલ સુવિવેક રે. પ્રાં ૨
જે જે દેહે ગ્રહીને મૂકયા, જેહથી તે હિંસા થાય;
પાપ આકર્ષણ અવતિજોગ, તે જીવે કર્મ બંધાય રે. પ્રાં ૩

સાયક દેહત! જીવ જે ગતીમાં, વસીયા તસ હોય કર્મ;
રાજ રંકને કિરીયા સરીખી, ભગવતી અંગનો મર્મ રે. પ્રાં ૪
ચોમાસી આવશ્યક કાઉસગંગાં, પંચ સત્તમાને ઉસાસા;
છટુ તપની આલોયણ કરતાં, વિરતિ ધર્મ ઉભસા રે. પ્રાં ૫

ઢાલ-ત્રીજી

(જિન રચણીજી, દશ દિશી નિર્મલતા ધરે.)

દુહા

ઝર્તિક સુદિમાંજી, ધર્મ વાસર અડધારીએ;
તીમ વલી કાલ્યણેજી, પર્વ અઠાઈ સંભારીએ;
ત્રણ અઠાઈ જી, ચઉ માસી ત્રણ કારણે,
ભવિ જીવનાજી, પાતિક સર્વ નિવારણે. ૧

ઉથલો

નિવારણી પાતક તણી એ બણી, અવધિજ્ઞાને સુરવરા;
નિકાય ચારના ઈંદ્ર હર્ષિત, વંદે નિજ નિજ અનુચરા;
અઠાઈ મહોત્સવ કરણ સમયે, શાશ્વતા એ દેખીએ;
સવી સન્નજ થાયે દેવ દેવી, ઘંટ નાદ વિસેસીએ. ૨

દુહા

વલી સુરપતિજી, ઉદ્ધોષણા સુરલોકનાં,
નિપજવીજી, પરિકર સહિત અશોકમાં;
દ્વીપ આઠમેજી, નંદીશ્વર સુર આવીયા;
શાશ્વતી પડિમાજી, પ્રભુમી વધાવે ભાવીયા. ૩

ઉથલો

ભાવિયા પ્રભુમી વધાવે પ્રભુને, હર્ષ બહુલે નાચતાં,
ખત્તીસ બદ્ધ કરીય નાટીક, કોડી સુરપતિ માચતાં;
હાથ જોડી માન મોડી, અંગ ભાવ દેખાવતી,
અપ્સરા રંભા અતિ અચંભા, અરિહંત ગુણ આલાવતી. ૪

દુહા

ત્રણ અઠાઈમાંજી, ષડ્ કલ્યાણક જિન તણા,
તથા આલાયજી, બાવન જીનના બિંબ ઘણા;
તસ સ્તવનાજી, સદ્ભુત અર્થ વખાણતાં,
ઠામે પહોંચેજી, પછી જીન નામ સંભારતાં. ૫

ઊથલો

સંભારતાં પ્રભુનું નામ નિશદિન, પર્વ અકૂર્ષ મન ધરે;
સમકિત નિર્મલ કરણુ કારણુ, શુભ અભ્યાસે અનુસરે;
નરનારી સમકિતવંત ભાવે, એહ પર્વ આરાધશે,
વિધન નિવારે તેહના સવિ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી વાધશે.

૬

ઢાલ-ચોથી

(આદિ જીણુંદ મયા કરો.)

પર્વ પન્નુસણમાં સદા, અમારી પડહો વજાડાવે રે;
સંઘ ભક્તિ દ્રવ્ય ભાવથી, સ્વામી વત્સલ સુમંડાવે રે.

મહોદધ પર્વ મહિમા નિધિ.

૧

સ્વામી વત્સલ એકણુ પાસે, એકત્ર ધર્મ સમુદાય રે;
બુદ્ધિ તુલાએ તોલીએ, તુલ્ય લાભ ફલ થાય રે. મહોં ૨
ઉદાયી ચરમ રાજઋષિ, તેમ કરો ખામણા સત્ય રે;
મિચ્છામિ દુઃકંડં દેઈ ને, ફરી સેવે પાપવત્ત રે. મહોં ૩
તે કહ્યા માયા મૃધાવાદી, આવશ્યક નિર્ચુકિત માંહી રે;
ચૈત્ય પરિપાટી કહી, પૂજા ત્રિકાલ ઉચ્છાહી. રે. મહોં ૪
છેલ્લી ચારે અકૂર્ષ એ, મહોટો મહોત્સવ રચે દેવા રે;
જીવા ભિગમે એમ ઉચ્ચરે, પ્રભુ શાસનના એ મેવા રે. મહોં ૫

ઢાલ-પાંચમી

(અરણિક મુનિવર ચાલ્યાં ગોચરીએ.)

અકૂમનો તપ વાર્ષિક પર્વમાં, શલ્ય રહિત અવિરોધ રે;
કારક સાધક પ્રભુના ધર્મનો, ઇચ્છારોધે હોય શુદ્ધ રે.

તપને સેવો રે કંતા વિરતિના.

૧

છૂટે સો વર્ષે રે કર્મ અક્રામથી, નારકી તે તો સકામે રે;
પાપ રહિત હોય નવકારશી થકી, સહસ તે પોરિસી ઠામે રે. તપં ૨
વધતો વધતો રે તપ કરવા થકી, દશ ગુણો લાભ ઉદાર રે;
દશ લાખ કોડી વર્ષનું અકૂમે, દુરિત મીટે નિરધાર રે. તપં ૩
પચાસ વર્ષ સુધી તપ તપ્યા લક્ષમણાં, માયા તપ નવિ શુદ્ધ રે;
અસંખ્ય ભવ ભગ્યાં એક કુવચનથી, પન્નનાભવારે સિદ્ધ રે. તપં ૪
આહાર નિરિહંતા રે સમ્યક્ તપ કહ્યો, જીવો અભ્યંતર તત્ત્વ રે;
ભવોદધિ સેતુરે અકૂમે તપભણિ, નાગકેતુ ફલ પત્ત રે. તપં ૫

ઢાલ-છઠ્ઠી

(સ્વામી સીમંધર સુણો વિનંતી)

વાર્ષિક પડિચ્છમણા વિષે, એક હજાર શુભ આઠ રે;
શ્વાસ ઉશ્વાસ કાઉસગ્ગ તણાં, આઠરી ત્યજો કર્મ આઠ રે.

પ્રભુ તુજ શાસન અતિ ભલું.

૧

દુગ લાખ ચઉ સય અડ કદા, પદ્ય પણ્યાલીસ હજાર રે;

નવ ભાગે પદ્યનાં ચઉ ગ્રહા, શ્વાસમાં સુર આયુ સાર રે.

પ્રભુ ૦ ૨

ઓગણીસ લાખ ને તૈસઠી, સહસ બસે સહસદ્રઠી રે;

પદ્યોપમ દેવનું આઉખું, નવકાર કાઉસગ્ગ જુઠું રે.

પ્રભુ ૦ ૩

એકસઠ લાખ ને પણતીસા, સહસ બસે દશ જાણુ રે;

એટલા પદ્યનું સુર આઉખું, લોગસ્સ કાઉસગ્ગ માન રે.

પ્રભુ ૦ ૪

ધેનુથણુ રૂપે રે જીવના, અચલ છે આઠ પ્રદેશ રે;

તેહ પરે સર્વ નિર્મલ કરે, પર્વ અઠ્ઠાઇ ઉપદેશ રે.

પ્રભુ ૦ ૫

ઢાલ-સાતમી

(લીલાવંત કુંવર ભલો-દેશી)

સોહમ કહે જંખૂ પ્રત્યે, જ્ઞાનાદિ ધર્મ અનંત રે. વિનીત;

અર્થ પ્રકાશ્યો વીરજી, તેમ મેં રચીયો સિદ્ધાંત રે. વિનીત.

પ્રભુ આગમ ભલો વિશ્વમાં.

૧

૫૬ લાખ ત્રણસો તેત્રીશા, એણુસઠ્ઠી હજાર રે. વિનીત;

પીસ્તાલીશ આગમ તણી, સંખ્યા જગ આધાર રે. વિનીત.

પ્રભુ ૦ ૨

આથમ્યે જીન કેવલ રવિ, સુત્ત દ્વીપકથી વ્યવહાર રે. વિનીત;

ઉભય પ્રકાશક સૂત્રનો, સંપ્રતિ બહુ ઉપગાર રે. વિનીત.

પ્રભુ ૦ ૩

પુણ્યક્ષેત્રમાં સિદ્ધગિરિ, મંત્રમાંહિ નવકાર રે. વિનીત;

શુકલ ધ્યાન છે ધ્યાનમાં, કલ્પસૂત્ર તેમ સાર રે. વિનીત.

પ્રભુ ૦ ૪

વીર વર્ણન છે જોહમાં, શ્રી પર્વ તસુ સેવ રે. વિનીત;

છટ્ટઠ તપે કલ્પસૂત્ર સુણે મુદ્દા, ઉચિત વિધિ તસખેવ રે. વિનીત.

પ્રભુ ૦ ૫

ઢાલ-આઠમી

(તપ શું રંગ લાગ્યો. દેશી)

નેવું સહસ સંપ્રતિ નૃપે રે, ઉદ્ધર્યા જૈન પ્રાસાદ;

છત્રીસ સહસ નવા કર્યા રે, નિજ આયુ દિનવાદ રે,

મનને મોદે રે, મહોસવ મોટે રે, પૂજે પૂજે મહોદયપર્વ.

૧

અસંખ્ય ભરતનાં પાટવી રે, અઠાઈ ધર્મના કામી;
 સિદ્ધગિરીએ શિવપુરી વર્યા રે, અજરામર શુભ હામ રે. મનને૦ ૨
 યુગ પ્રધાન પૂરવ ધણી રે, વયર સ્વામી ગણધાર;
 નિજ પિતૃ મિત્ર પાસે જઈરે, યાત્ર્યાં કુલ તૈયાર રે. મનને૦ ૩
 વીશ લાખ કુલ લેઈને રે, આઘ્યા ગિરિહિમવંત;
 શ્રીદેવી હાથે લીયા રે, મહા કમલ ગુણવંત રે. મનને૦ ૪
 પછી જિન રાગીને સોંપીયા રે, સુલિક્ષનગરી મઝાર;
 સુગત મત ઉચ્છેદિને રે, શાસન શોભા અપાર રે. મનને૦ ૫

ઢાલ નવમી

(ભરત નૃપ ભાવશુ દેરી)

પ્રાતિહાર્ય અડ પામીએ રે, સિદ્ધ પ્રભુના ગુણ આઠ, હરખ ધરી સેવીએ એ.
 જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રનાં એ, આઠ આચારના પાઠ. હ૦
 સેવો સેવો પર્વ મહંત. હ૦ ૧
 પવયણ માતા સિદ્ધીનુંએ, બુદ્ધિ ગુણ અડદષ્ટિ; હ૦
 ગણી સંપદા અડ સંપદાએ, આઠમી ગતિ દીએ પૃષ્ટિ. હ૦ ૨
 આઠ કર્મ આઠ દોષને એ, અડવિધ મદ પરમાદ; હ૦
 પરિહરી અડ વિધ કારણ ભણએ, આઠ પ્રભાવક વાદ. હ૦ ૩
 ગુર્જર દિલ્હી દેશનાં એ, અકબર શાહ સુલતાન; હ૦
 હીરજી ગુરના વયણથી એ, અમારી પડહ વજાવ. હ૦ ૪
 સેનસૂરિ તપગચ્છ મણિએ, તિલક આણુંદ મુણીંદ; હ૦
 રાજ્યમાન રિદ્ધી લહે એ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી સુરીંદ. હ૦ ૫
 સેવો સેવો પર્વ મહંત. હ૦ પૂજે જનપદ અરવિંદ; હ૦
 પુણ્ય પર્વ સુખકંદ હ૦ પ્રગટે પરમાનંદ હ૦
 એમ કહે લક્ષ્મી સુરીંદ હ૦ ૬

—: કલશ :—

એમ પાશ્ર્વ પ્રભુનો પસાય પામી, નામે અઠાઈનાં ગુણ કહ્યાં;
 ભવિ જીવ સાધો નિત્ય આરાધો, આત્મ ધર્મ ઉમહયા. ૧
 સંવત જન અતિશય વસુ શશી, ચૈત્રી પુનમે ધ્યાઈયા;
 સૌભાગ્ય સૂરિ શિષ્ય લક્ષ્મી સૂરિ, બહુ સંઘ મંગલ પાઈયા. ૨

શ્રી મહાવીર સ્વામીના પાંચ કલ્યાણકનું ચોઢાલિયું ઢાલ-૪

દુહા

પ્રેમે પ્રણમું સરસ્વતિ, માયું અવિચલ વાણુ;

વીર તણા ગુણ ગાયશું, પંચ કલ્યાણક જાણુ. ૧

ગુણ ગાતા જિનજી તણા, લહીએ ભવનો પાર;

સુખ સમાધિ હોય જીવને, સુણજે સહુ નરનાર. ૨

ઢાલ પહેલી

(ચાલો ગરબે રમીયે રંગ રાગ શું જો.)

જંબૂદ્વીપના ભરતમાં જો, રૂડું માહણકુંડ છે ગામ જો;

રૂપભદ્ર માહણ તિહાં વસે જો, તસ નારી દેવાનંદા નામજો. ૧

ચરિત્ર સુણો જિનજી તણા જો.

જેમ સમકિત નિર્મલ થાય જો, અષ્ટ મહાસિદ્ધ સંપજો જો;

વલી પાતક દૂર પલાય જો. ચ૦ ૨

ઉજળી છકું અષાઢની જો, યોગે ઉત્તરાશ્વિણી સારજો;

પુષ્પોત્તર સુવિમાનથી જો, ચવી કૂળે લીચો અવતાર જો. ચ૦ ૩

દેવાનંદા તિણ રચણીએ જો, સુતા સુપન લલ્યા દશ ચાર જો;

ફળ પૂછે નિજ કંતને જો, કહે ઋષભદ્ર મન ધાર જો. ચ૦ ૪

લોગ અરથ સુખ પામશે જો, તમે લહેશે પુત્ર રતન જો;

દેવાનંદા તે સાંભળી જો, કીધું મનમાં તહત્તિ વચન જો. ચ૦ ૫

સંસારિક સુખ ભોગવી જો, સુણી અચરિજ હુઓ તેણીવાર જો;

સુધર્મ ઇન્દ્ર તિહાં કને જો, જોઈ અવધિ તણે અનુસાર જો. ચ૦ ૬

ચરમ જિનેશ્વર ઉપન્યા જો, દેખી હરખ્યો ઇન્દ્ર મહારાજ જો;

સાત આઠ પગ સામો જઈ જો, એમ વંદન કરે શુભ સાજ જો. ચ૦ ૭

શકસ્તવ વિધિશું કરે જો, ફરી યેઠો સિંહાસન જામ જો;

મન વિમાસણમાં પડયું જો, ચિત્ત ચિંતવે સુરપતિ તામ જો. ચ૦ ૮

જિન ચકી હરી રામજી જો, આંત પ્રાંત માહણકુલે જોય જો;

આવ્યા નહી નહી આવશે જો, એતો ઉગ્રભોગ રાજકુલ હોય જો. ચ૦ ૯

અંતિમ જિનેશ્વર આવીયા જો, એતો માહણકુંડમાં જોણુ જો;

એતો અચ્છેરા ભૂત થયું જો, થયું હુંડાસપિંણી તેણુ જો. ચ૦ ૧૦

કાળ અનંત જાતે થકે જો, એહવા દશ અરછેરા થાય જો;		
ઇણ અવસર્પિણીમાં થયા જો, તે કહીયે તે ચિત્ત લાય જો.	અ૦	૧૧
ગર્ભ હરણ ઉપસર્ગનો જો, મૂલ રૂપે આઘ્યા રવિચંદ્ર જો;		
નિષ્ક્રુણ દેશના જે થઇ જો, ગયો સૌધર્મે અમરેન્દ્ર જો.	અ૦	૧૨
એ શ્રી વીરની વારમાં જો, કૃષ્ણ અમરકંઠા ગયા જાણુ જો;		
નેમીનાથ ને વારે સહી જો, સ્ત્રી તીર્થ મદિલ ગુણ ખાણુ જો.	અ૦	૧૩
એકસો ને આઠ સિદ્ધા ઋષભને જો, વારે સુવિધિને અસંયતિ જો;		
શીતલ નાથ વારે થયું જો, કુળ હરિ વંશની ઉત્પત્તિ જો.	અ૦	૧૪
એમ વિચાર કરે ઇંદ્રલો જો, પ્રભુ નીચ કુલે અવતાર જો;		
તેહનું કારણ શું અછે જો, ઇમ ચિંતવે હૃદય મોઝાર જો;	અ૦	૧૫

ઢાલ બીજી

(આસો માસો શરદ પુનમની રાત જો-રાગ)

ભવ મહોટા કહીએ પ્રભુના સત્તાવીશ જો;		
મરિચી ત્રિદંડી તે માંહે ત્રીજે ભવે રે જો;		
તિહાં ભરત ચક્રીસર વંદે આવી જોય જો;		
કુળનો મદ કરી નીચ ગોત્ર બાધ્યું તેહવે રે જો.		૧
એતો માહણુ કુળમાં આઘ્યા જિનવર દેવ જો;		
અતિ અણુભુગતું એહ થયું થાશે નહી રે જો;		
જે જિનવર ચક્રી આવી નીચ કુળ માંય જો,		
છે આચાર ધરૂ ઉત્તમ કુળે સહી રે જો.		૨
એમ ચિંતી તેડયો હરિણુગમેષી દેવ જો;		
કહે માહણુકુંડે જઈને એ કારજ કરો રે જો;		
છે દેવાનંદની કૂખે ચરમ જિણુંદ જો;		
હર્ષ ધરીને પ્રભુને તિહાંથી સંહરો રે જો.		૩
નયર ક્ષત્રિયકુંડ રાય સિદ્ધારથ ગેહ જો;		
ત્રિશલા રાણી તેહની છે રૂપે ભલી રે જો;		
તસ કુખે જઈ સંકમાવો પ્રભુને આજ જો;		
ત્રિશલાનો જે ગર્ભ તે માહણુ કુખે રે જો.		૪
જેમ ઇંદ્રે કહ્યું તેમ કીધું તત્ક્ષણુ તેણુ જો;		
ખ્યાશી રાતને આંતરે પ્રભુને સંહર્યા રે જો;		
માહણી સુપનાં જાણુ ત્રિશલા હરિને લીધ જો;		
ત્રિશલા દેખી ચૌદ સુપન મનમાં ધર્યા રે જો.		૫

ગજ વૃષભ સિંહ ને લક્ષ્મી કુલની માળ ને;
 ચાંદો સૂરજ ધ્વજ કુંભ પદ્મસરોવર રે ને;
 સાગર દેવ વિમાન ને રતનની રાશી ને;
 ચૌદમે સુપને દેખી અગ્નિ મનોહર રે ને. ૬
 શુભ સુહૃદ્દાં દેખી હરખી ત્રિશલા નાર ને;
 પ્રભાતે ઉઠીને પિયુ આગળ કહે રે ને;
 તે સાંભળી દિલમાં રાય સિદ્ધારથ નેહ ને;
 સુપન પાઠકને તેડી પૂછે કળ લહે રે ને; ૭
 તુમ હોશે રાજ અરથ ને સુત સુખ ભોગ ને;
 સુણી ત્રિશલા દેવી સુખે ગર્ભ પોષણ કરે રે ને;
 તવ માતા હેતે પ્રભુજી રહ્યા સંલીન ને;
 તે જાણીને ત્રિશલા દુઃખ દિલમાં ધરે રે ને. ૮
 મેં કીધા પાપજ દોર લવો લવ જેહ ને;
 દૈવ અટારો દોષો દેખી નવિ શકે રે ને;
 મુજ ગર્ભ હર્યો જે કિમ પામું હવે તેહ ને;
 રાંક તણે ઘર રતન ચિંતામણી કિમ ટકે રે ને. ૯
 પ્રભુજીએ જાણી તત્ક્ષણ દુઃખની વાત ને;
 મોહ વિડમ્બન જાલિમ જગમાં જે લહું રે ને,
 બુઝો દીઠા વિણ પણ એવડો જાગે મોહ ને;
 નજરે ખાંધ્યાં પ્રેમનું કારણ શું કહું રે ને. ૧૦
 પ્રભુ ગર્ભ થકી હવે અભિગ્રહ લીધો એહ ને;
 માતા પિતા જીવતાં સંયમ લેશું નહી રે ને;
 એમ કરૂણા આણી તુરત હલાચું અંગ ને;
 માતા ને મન ઉપન્યો હર્ષ ઘણો સહી રે ને. ૧૧
 અહો ભાગ્ય અમારું જાગ્યું સહિયર આજ ને;
 ગર્ભ અમારો હાલ્યો બહુ ચિંતા ગઈ રે ને;
 એમ સુખભર રહેતા પૂર્ણ હુવા નવ માસ ને;
 તે ઉપર વળી સાડી સાત રચણી થઈ રે ને. ૧૨
 તવ શૈત્રી તણી શુદ્ધિ તેરશ ઉત્તરા જોગ ને;
 જન્મ્યા શ્રી જિન વીર હુઈ વધામણી રે ને;
 સહુ ધરણી વિકસી જગમાં થયો પ્રકાશ ને;
 સુર નરપતિ ઘર વૃષ્ટિ કરે સોવન તણી રે ને. ૧૩

૬

૭

૮

૯

૧૦

૧૧

૧૨

૧૩

ઢાલ-ત્રીણ

જન્મ સમય શ્રી વીરનો જાણી, આવી છપ્પત્ર કુમારી રે;
જગ જીવન જીનજી, જનમ મહોત્સવ કરી ગીત જ ગાવે;

પ્રભુજી ને જાઉં બલિહારી રે.

૧

તત્ક્ષણ ઈંદ્ર સિંહાસન હાલ્યું, સુઘોષા ઘંટા વજડાવી રે; જ૦
મળિયા કોડિ સુરાસુર દેવા, મેરૂ પર્વતે આવી રે. જ૦

૨

ઈંદ્રો પંચ રૂપે પ્રભુજીને, સુરગિરિ ઉપર લાવે રે; જ૦
યત્ન કરી હિયડામાં રાખે, પ્રભુજીને શીશ નમાવે રે. જ૦

૩

એક કોડી સાઠ લાખ કળશલા, નિર્મળ નીરે ભરીયા રે; જ૦
નહાનો બાળક એ કિમ સહશે, ઈંદ્રે સંશય ધરિયા રે. જ૦

૪

અતુલ બલિ જિન અવધે જોઈ, મેરૂ અંગુઠે અંગ્યો રે; જ૦
પૃથ્વી હાલ કલ્લોલ થઈ તવ, ધરણીધર તિહાં કંગ્યો રે. જ૦

૫

જિનનું બળ દેખીને સુરપતિ, ભક્તિ કરીને ખમાવે રે; જ૦
ચાર વૃષભના રૂપ ધરીને, જિનવરને નહવરાવે રે. જ૦

૬

અમૃત અંગુઠે થાપીને, માતા પાસે મેલે રે; જ૦
દેવ સહુ નંદીસર જાએ, આવતાં પાતક ઠેલે રે. જ૦

૭

હવે પ્રભાતે સિદ્ધારથ રાજ, અતિ ઘણાં ઓચ્છવ મંડાવે રે; જ૦
અકલે અકલે નાચ કરાવે, જગતનાં દાણુ છંડાવે રે. જ૦

૮

બારમે દિવસે સન્નજન સંતોષી, નામ દીધું વર્ધમાન રે; જ૦
અનુક્રમે વધતા આઠ વરસના, હુઆ શ્રી ભગવાન રે. જ૦

૯

એક દિન પ્રભુજી રમવા આલ્યાં, તેવ તેવડા સંઘાતી રે; જ૦
ઈંદ્ર મુખે પરશંસા નિસુણી, આવ્યો સુર મિથ્યાત્વી રે. જ૦

૧૦

પન્નગ રૂપે ઝાડે વળગ્યો, પ્રભુજીએ નાંખ્યો ઝાલી રે; જ૦
તાડ સમાન વળી રૂપ કીધું, મુઠીએ નાંખ્યો ઉછાળી રે. જ૦

૧૧

અરણ્યે નમીને ખમાવે તે સુર, નામ ધરે મહાવીર રે; જ૦
જેહવા તુમને ઈંદ્રે વખાણ્યા, તેહવા છો પ્રભુ ધીર રે. જ૦

૧૨

માત પિતા નિશાળે ભણવા, મૂકે બાળક જાણી રે; જ૦
ઈંદ્ર આવી તિહાં પ્રશ્ન જ પૂછે, પ્રભુ કહે અર્થ વખાણી રે. જ૦

૧૩

જોવન વય જાણી પ્રભુ પરણ્યા, નારી યશોદા નામે રે; જ૦
અઠ્ઠાવીશ વર્ષે પ્રભુજીના, માતપિતા સ્વર્ગ પામે રે. જ૦

૧૪

ભાઈ તણા અતિ આગ્રહ જાણી, દોય વરસ ઘર વાસી રે; ૪૦
તેહવે લોકાંતિક સુર જોવે, પ્રભુ કહો ધર્મ પ્રકાશી રે. ૪૦

૧૫

ઢાલ-ચોથી

(થારે માથે પચરંગી પાગ સોનારો છોગલો માણ.)
પ્રભુ આપી વરસીદાન, લલુ રવિ ઉગતે. જિનવરણ,
એક કોડી ને આઠ લાખ, સોનૈયા દિન પ્રતે. જિનવરણ;
આજશર વદિ દશમી, ઉત્તરા યોગે મન ધરી, જિનવરણ,
આપની અનુમતિ માંગીને દીક્ષા વરી. જિનવરણ.

૧

તેહ દિવસ થકી પ્રભુ ચઉનાણી થયા. જિનવરણ;
સાધિક એક વરસે તે ચીવર ધારી પ્રભુ રહ્યા. જિનવરણ;
પછે દીધું ખંભણુ ને બે વાર ખંડો ખંડ કરી. જિનવરણ,
પ્રભુ વિહાર કરે એકાકી અભિગ્રહ ચિત્ત ધરી. જિનવરણ.

૨

સાડા બાર વરસમાં ઘોર પરિસહ જે સદ્યા. ,,
શૂળ પાણિ ને સંગમ દેવ ગોશાળાના કદ્યા. ,,
ચંડકોશી ને ગોવાળે ખીર રાંધી પગ ઉપરે. ,,
કાને ખીલા ખોસ્યા તે દુષ્ટ સહુ પ્રભુ ઉદ્ધરે. ,,

૩

લેઈ અડદના બાકુળા અંદન બાલા તારિયાં. ,,
પ્રભુ પર ઉપગારી સુખ દુઃખ સમ ધારિયાં. ,,
છ માસી બે ને નવ ચોમાસી કહીએ રે. ,,
અઢી માસ ત્રિમાસ દોઢ માસ એ બેબે લહીએરે. ,,

૪

૫૨ કીધા બે બે માસ પ્રભુ સોહામણા. ,,
બાર માસ ને પખ બહોંતેર તે રળિયામણા. ,,
છઠ્ઠ બસે ઓગણત્રીશ બાર અઠ્ઠમ વખાણીયે. ,,
લદ્રાદિક પ્રતિમા દિન બે ચૌદશ જાણીયે. ,,

૫

તથા કર્મ ખપાવી ધ્યાન શુકલ મન ધ્યાવતા. ,,
વૈશાખ શુદ્ધિ દશમી ઉત્તરા જોગે સોહાવતા. ,,
શાલી વૃક્ષ તળે પ્રભુ પામ્યા કેવળનાણુ રે. ,,
લોકાલોક તણા પ્રકાશી થયા પ્રભુ જાણુ રે. ,,

૬

ઈંદ્ર ભૂતિ પ્રમુખ પ્રતિજોધી ગણધર કીધ રે. ,,
સંઘ સ્થાપના કરીને ધર્મની દેશના દીધ રે. ,,

૧૧

ચૌદ સહસ્ર લલા અણુગાર પ્રભુને શોભતા.	,,	૭
વળી સાધવી સહસ્ર છત્રીશ કહી નિર્દોભતા.	,,	
ઝોગણુસાઠ સહસ્ર એક લાખ તે શ્રાવક સંપદા.	,,	
તિન લાખ ને સહસ્ર અઠાર તે શ્રાવિકા સમુદાય રે.	,,	૮
ચૌદ પૂર્વધારી ત્રણશે સંખ્યા જાણિયે.	,,	
તેરસે ઝોહિનાણી સાતશે કેવળી વખાણીયે.	,,	
લખિધ ધારી સાતશે વિપુલમતિ વળી પાંચશે.	,,	
વલી ચારશે વાદી તે પ્રભુજી પાસે વસે.	,,	૯
શિષ્ય સાતશે ને વળી ચઉદશે સાધ્વી સિદ્ધ થયા.	,,	
એ પ્રભુને પરિવાર કહેતા મન ગહ ગદ્યા.	,,	
પ્રભુજીએ ત્રીસ વરસ ઘર વાસે ભોગવ્યાં.	,,	
છન્નસ્થપણામાં બાર વરસ, તે ભોગવ્યાં.	,,	૧૦
ત્રીશ વરસ કેવળ ખેતાલીશ વરસ સંયમપણું.	,,	
સંપૂર્ણ બહોંતેર વરસ આયુ શ્રી વીરતણું.	,,	
દીવાળી દિવસે સ્વાતિ નક્ષત્ર સોહંકર.	,,	
મધ્યરાતે મુગતિ પહોંત્યાં પ્રભુજી મનોહર.	,,	૧૧
એ પાંચ કલ્યાણક ચોવીશમા જિનવર તણા.	,,	
તે ભણતાં ગણતાં હરખ હોય મનમાં ઘણા.	,,	
જિન શાસન નાયક ત્રિશલા સુત ચિત્ત રંજણો.	,,	
ભવિયણુને શિવ સુખકારી ભવભય ભંજણો.	,,	૧૨

કુળશ

જય વીર જિનવર સંઘ સુખકર, શુભયો અતિ ઉત્સુક ધરી,	
સંવત સત્તર એકાશીયે, સુરત ચોમાસું કરી,	૧૩
શ્રી સહજ સુંદર તણો સેવક, ભક્તિ શું એણી પરે કહે;	
પ્રભુજી શું પૂર્ણ પ્રેમ પામ્યો, નિત્ય લાભ વાંછિત લહે.	૧૪

૪૨

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પંચકલ્યાણકનું સ્તવન-ઢાલ-૩

કુહા

શાસન નાયક શિવકરણ, વંદુ વીર જિણુંદ;
પંચ કલ્યાણક જેહના, ગાશું ધરી આણુંદ.

૧

સુષુતાં થુષુતાં પ્રભુ તણા, ગુણ ગીર્યા એકવાર;
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંપદા, સફલ હુએ અવતાર. ૨

-: હાલ પહેલી :-

સાંભળજો સસનેહી સયણાં, પ્રભુનાં ચરિત્ર ઉદ્ભાસે;
જે સાંભળશે પ્રભુ ગુણ તેહનાં, સમકિત નિર્માળ થાશે રે. સાં૦ ૧
જંબૂદ્વીપે દક્ષિણ ભરતે, માહણકુંડ ગ્રામ;
ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણ તસ નારી, દેવા નંદા નામે રે. સાં૦ ૨
અષાડ સુદિ છકું પ્રભુજી, પુષ્પોત્તરથી ચવીયા;
ઉત્તરાશ્વાદ્યુની યોગે આવી, તસ કુખે અવતરીયા રે. સાં૦ ૩
તિણ રચણી સા દેવાનંદા, સુપન ગજાદિક નિરખે;
પ્રભાતે સુણી કંથ રૂપભદત્ત, હિયડા માંહિ હરખે રે. સાં૦ ૪
ભાખે ભોગ અર્થ સુખ હોસ્યે, હોસ્યે પુત્ર સુભણ;
તે નિસુણી સા દેવાનંદા, કીધું વચન પ્રમાણ રે. સાં૦ ૫
ભોગ લલા ભોગવતા વિચરે, એહવે અચરિજ હોવે;
શતકૃતુ જીવ શુકેશ્વર હરખ્યો, અવધિએ પ્રભુને જોવે રે. સાં૦ ૬
કરી વંદનને ઈંદ્ર સન્મુખ, સાત આઠ પગ આવે;
શકસ્તવ વિધિ સહિતે ભણીને, સિંહાસન સોહાવે રે. સાં૦ ૭
સંશય પડિઓ એમ વિમાસે, જિન ચક્રી હરિ રામ;
તુચ્છ દરિદ્ર માહણકુંડ નાવે, ઉગ્ર ભોગે વિષુધામે રે. સાં૦ ૮
અંતિમ જિણ માહણકુંડ આવ્યા, એહ અછેર કહીએ;
ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણ અનંતી, જાતાં એહવું લહીએ રે. સાં૦ ૯
ઈણ અવસર્પિણી દશ અછેરાં, થયાં તે કહીએ તેહ;
ગર્ભ હરણ ગોશાલા ઉપસર્ગ, નિષ્કળ દેશના જેહ રે. સાં૦ ૧૦
મૂલ વિમાને રવિ રાશી આવ્યા, ચમરાને ઉત્પાત;
એ શ્રી વીર જિણેસર વારે, ઉપનાં પંચ વિખ્યાત રે. સાં૦ ૧૧
શ્રી તીર્થ મદ્વીજિન વારે, શીતલ ને હરિવંશ;
ઋષભને અટ્ટોત્તરસો સીધા, સુવિધિ અસંજતી સંસરે. સાં૦ ૧૨
શંખ શબ્દ મિલીયા હરિહરસ્થુ, નેમીસરને વારે;
તિમ પ્રભુ નીચ કુલે અવતરીયા, સુરપતિ એમ વિચારે રે. સાં૦ ૧૩

-: હાલ બીજી :-

ભવ સતાવીશ સ્થુલમાંહિ ત્રીજે ભવે,
મરીચી કીચો કુલનો મહ ભરત યદા સ્તવે;

- નીચ ગોત્ર કર્મ બાંધ્યું તિહાં તે વતી,
અવતરીયા માહણકુલ અંતિમ જિનપતિ... ૧
- અતિ અઘટતું એહ થયું થાશે નહીં;
જે પ્રસવે જિન ચક્રી નીચ કુલે નહિ,
ઈહાં માહરો આચાર ધરૂ ઉત્તમ કુલે;
હરિણગમેષી દેવ તેડાવે એટલે... ૨
- કહે માહણકુંડ જાઈ ઉચિત કરો;
દેવાનંદા કુખેથી પ્રભુને સંહરો,
નયર ક્ષત્રિયકુંડ રાય સિદ્ધારથ ગેહિની;
ત્રિશલા નામે ધરો પ્રભુ કુખે તેહની. ૩
- ત્રિશલા ગર્ભ લઈને ધરો માહણી ઉરે;
ખ્યાસી રાત વસીને કહ્યું તીમ સુર કરે,
માહણી દેખે સુપન જાણે ત્રિશલા હર્યા,
ત્રિશલા સુપન લહે તવ ચૌદ અલંકર્યા. ૪
- હાથી વૃષભ સિંહ લક્ષ્મી માલા સુંદર;
શશી રવિ ધ્વજ કુંભ પદ્મ સરોવર સાગર;
દેવ વિમાન રથણપુંજ અગ્નિ વિમલ હવે;
દેખે ત્રિશલા એહ કે પીઉને વિનવે. ૫
- હરખ્યો રાય સુપન પાઠક તેડાવીયા;
રાજ ભોગ સુત ફલ સુણી તેહ વધાવીયા;
ત્રિશલા રાણી વિધિસ્યું ગર્ભ સુખે હવે;
માય તણે હિત હેત કે પ્રભુ નિશ્ચલ રહે. ૬
- માય ધરે દુઃખ જોર વિલાપ ઘણું કરે;
કહે મેં કીધાં પાપ અઘોર ભવાંતરે;
ગર્ભ હર્યો મુજ કોણ હવે કેમ પામીએ,
દુઃખ નું કારણ જાણી વિચાર્યું સ્વામીએ. ૭
- અહો અહો મોહ વિટંબણ જલિમ જગતમે;
અણુ દીઠે દુઃખ એવડો ઉપાયો પલકમે,
તામ અભિગ્રહ ધારે પ્રભુ તે કહ્યું,
માતા પિતા જીવતા સંયમ નવિ ગ્રહું. ૮
- કરૂણા આણી અંગ હલાવ્યું જિનપતી,
બાલી ત્રિશલા માત હિયડે ઘણું હિંસતી;

અહો મુજ ભાગ્યા ભાગ્ય ગર્ભ મુજ સલસલ્યો,
 સેવ્યો શ્રી જિમ ધર્મ કે સુરતરૂ જિમ કલ્યો. ૯
 સખીય કહે શીખામણુ સ્વામીને સાંભલો;
 હળવે હળવે બોલો હસો રંગે ચલો;
 ઈમ આનંદે વિચરતાં દોહલા પુરતે;
 નવ મહિના ને સાડા સાત દિવસ થતે. ૧૦
 ચૈત્ર તણી સુદ તેરસ નક્ષત્ર ઉત્તરા;
 ભેગે જનમ્યા વીર કે તવ વિકસી ધરા,
 ત્રિભુવન થયો ઉદ્યોત કે રંગ વધામણાં;
 સોના રૂપાની વૃષ્ટિ કરે ઘેર સુર ધણા. ૧૧
 આવી છાપન કુમારી કે ઓચ્છવ પ્રભુ તણે;
 ચલ્યું રે સિંહાસન ઈંદ્ર કે ઘંટા રણુઝણે;
 મળી સુરની કોડ કે સુરવર આવીયો;
 પંચરૂપ કરી પ્રભુને સુરગિરિ લાવીઓ. ૧૨
 એક કોડ સાઠ લાખ કલશ જલથું ભર્યા,
 કિમ સહસ્યે લઘુ વીર કે ઈંદ્ર સંશય ધર્યા;
 પ્રભુ અંગુઠે મેરૂ ચાંખ્યો અતિ ગડગડે;
 ગડગડે પૃથ્વી લોક જગતના લડથડે. ૧૩
 અનંત બળી પ્રભુ જાણી ઈંદ્રે ખમાવિઓ,
 ચાર વૃષભના રૂપ કરી જલ નામીઓ;
 પુંજ અરચી પ્રભુને માય પાસે ધરે,
 ધરી અંગુઠે અમૃત ગયા નંદીશ્વરે. ૧૪

—: હાલ ત્રીજી :-

કરી મહોચ્છવ સિદ્ધારથ ભૂપ, નામ ધરે વર્ધમાન;
 દિન દિન વાધે પ્રભુ સુરતરૂ જિમ, રૂપકલા અસમાન રે. હમચડીં ૧
 એક દિન પ્રભુજી રમવા કારણ, પુર બાહિર જબ બાવે;
 ઈંદ્ર મુખે પ્રશંસા સુણી તિહાં, મિથ્યાત્વી સુર આવે રે. હમચડીં ૨
 અહિ રૂપે વિંટાણો તરૂચ્યું, પ્રભુ નાંખ્યો ઉછાલી;
 સાત હાથનું રૂપ કરી તબ, મુઠે નાંખ્યો વાલી રે. હમચડીં ૩
 પાય લાગીને તે સુર ખામે, નામ ધરે મહાવીર;
 જેવો ઈંદ્રે વખાણ્યો સ્વામી, તેવો સાહસ ધીર રે. હમચડીં ૪

માતા પિતા નિશાળે મૂકે, આઠ વરસનાં જાણી;
 ઈંદ્ર તણા તિહાં સંશય ટાલ્યાં, નવ વ્યાકરણ વખાણી રે. હમચડીં ૫
 અનુક્રમે યૌવન પામ્યા પ્રભુજી, વર્યા યશોદા રાણી;
 અઠ્ઠાવીસ વરસે પ્રભુજીનાં, માત પિતા નિર્વાણી રે. હમચડીં ૬
 દોય વરસ લાઈ ને આગ્રહે, પ્રભુ ઘર વાસે વસીયા;
 ધર્મ પંથ દેખાડો ઈમ કહે, લોકાંતિક ઉલ્લસીયા રે. હમચડીં ૭
 એક કોડ આઠ લાખ સોનૈયા, દિનદિન પ્રભુજી આપે;
 ઈમ સંવત્સરી દાન દઈને, જગનાં દારિદ્ર કાપે રે. હમચડીં ૮
 છાંડયા રાજ અંતેઉર પ્રભુજી, લાઈ એ અનુમતિ દીધી;
 મૃગશિર વદી દશમી ઉત્તરાયે, વીરે દીક્ષા લીધી રે. હમચડીં ૯
 ચઉનાણી તિણુ દિનથી પ્રભુજી, વરસ દિવસ ઝાઝેરાં;
 ચિવર અર્ધ બ્રાહ્મણને દીધું, ખંડ ખંડ બે ફેરી રે. હમચડીં ૧૦
 ઘોર પરિસહ સાડા બારે, વરસે જે જે સહીયા;
 ઘોર અભિગ્રહ જે જે ધરીયા, તે નવિ જાયે કહીયા રે. હમચડીં ૧૧
 શૂલપાણી ને સંગમદેવે, ચંડ કોશી ગોશાલે;
 દીધું દુઃખ ને પાયસ રાંધી, પગ ઉપર ગોવાલે રે. હમચડીં ૧૨
 કાને ગોપે ખીલા માર્યા, કાઢતા મૂકી રાડી;
 જે સાંભલતાં ત્રિભુવન કંપ્યા, પર્વત શિલા ફાટી રે. હમચડીં ૧૩
 તેતે દુષ્ટ સહુ ઉદ્ધરીયા, પ્રભુજી પર ઉપગારી;
 અડદ તણા બાકુલા લઈને, ચંદન બાલા તારી રે. હમચડીં ૧૪
 દોય છ માસી નવ ચઉ માસી, અઢીમાસી ત્રણ માસી;
 દોઢ માસી બે બે કીધાં, છ કીધાં બે માસી રે. હમચડીં ૧૫
 બાર માસને પખ બહોતેર છકું, બસે ઓગણત્રીસ વખાણું;
 બાર અકૃમ ભદ્રાદિ પ્રતિમા, દિન દોઈ ચાર દશ જાણું રે. હમચડીં ૧૬
 ઈમ તપ કીધા બારે વરસે, વીણ પાણી ઉલ્લાસેં;
 તેમાં પારણાં પ્રભુજીએ કીધાં, ત્રણસે ઓગણ પચાસ રે. હમચડીં ૧૭
 કર્મ ખપાવી વૈશાખ માસ, સુદ દશમી શુભ જાણું;
 ઉત્તરાયોગ શાલિવૃક્ષ તલે, પામ્યા કેવલ નાણુ રે. હમચડીં ૧૮
 ઈંદ્રભૂતિ આદિ પ્રતિબોધ્યાં, ગણધર પદવી દીધી;
 સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા, સંઘ સ્થાપના કીધી રે. હમચડીં ૧૯
 ચઉદ સહસ અણુગાર સાધવી, છત્રીસ સહસ કહીને;
 એક લાખ ને સહસ ગુણુ સઠી, શ્રાવક શુદ્ધ કહીને રે. હમચડીં ૨૦

ત્રીન લાખ અઢાર સહસ વલી, શ્રાવિકા સંજ્યા જાણી;
 ત્રણસે ચઉદ પૂર્વધારી, તેરસે ઝોહી નાણી રે. હમચડીં ૨૧
 સાત સયા તે કેવલનાણી, લખિધ ધારી પણ તેતા;
 વિપુલ મતિયાં પાંચસે કહીયાં, ચારસે વાઢી જિત્યા રે. હમચડીં ૨૨
 સાતસે અંતે વાસી સિધ્યાં, સાધવી ચઉદસે સાર;
 દિન દિન તેજ સવાયે દીપે, એ પ્રભુજનો પરિવાર રે. હમચડીં ૨૩
 ત્રીશ વરસ ઘરવાસે વસીયા, ખાર વરસ છદ્મસ્યે;
 ત્રીસ વરસ કેવલ ખેંતાલીશ, વરસ સમણા મધ્યે રે. હમચડીં ૨૪
 વરસ ખહોંતેર કેરૂ આયુ, વીર જિણુંદનું જાણો;
 દીવાલી દિન સ્વાતી નક્ષત્રે, પ્રભુજનો નિરવાણ રે. હમચડીં ૨૫
 પંચ કલ્યાણ એમ વખાણ્યા, પ્રભુજના ઉલ્લાસે;
 સંઘ તણે આગ્રહ હરખ ભરીને, સુરત રહી ચોમાસુ રે. હમચડીં ૨૬

—: કલશ :-

ધર્મ ચરમ જિનવર, સયલ સુખકર, થુણ્યો અતિ ઉલટ ધરી;
 અષાઠ ઉજ્જવલ પંચમી દિન, સંવત શત ત્રિહોત્તરે;
 ભાદરવા સુદ પડવા તણે દિન, રવિવારે ઉલટ ભરો;
 વિમલવિજય ઉવજ્જાય પચકજ, બ્રમર સમ શુભ શિષ્યએ;
 રામવિજય જિનવર નામે, લહે અધિક જગીશ એ. ૨૭

૪૩

શ્રી મહાવીર સ્વામી પંચ કલ્યાણકનું સ્તવન-ઢાલ-૧૦

—: ઢાલ પહેલી :-

(પ્રભુ ચિત્ત ધરીને અવધારો મુજ વાત એ રાગ)
 સ્મરસતિ ભગવતિ દીયો મતિ સંગી, સરસ સુરંગી વાણ;
 તુઝ પસાય માય ચિત્ત ધરીને, જિનગુણ રચણની ખાણ. ૧
 ગિરૂઆ ગુણ વીરજી, ગાઇશું ત્રિભુવન રાય;
 તસ નામે ધર મંગલ માલા, ચિત્ત ધરે બહુ સુખ થાય. ગિં ૨
 જંબૂદ્વીપે ભરત ક્ષેત્રમાંહિ, નયર માહણકુંડ ગામ;
 ઋષભદત્ત વર વિપ્ર વસે તિહાં, દેવાનંદા તસ પ્રિયા નામ. ગિં ૩
 સુર વિમાનવર પુષ્પોત્તરથી, ચવિ પ્રભુ લીયે અવતાર;
 તવ તે માહણી રચણી મધ્યે, સુપન લહે દશચાર. ગિં ૪

ધુરે મયગલ મલપંતો દેખે, બીજે વૃષભ વિશાલ;	
ત્રીજે કેસરી લક્ષ્મી ચોથે, પાંચમે કુલની માલ.	ગિ૦ ૫
ચંદ સૂરજ ધ્વજ કલશ પદમસર, દેખે એ દેવ વિમાન;	
રથલ રેલ રથણાયર રાજે, ચૌદમે અગ્નિ પ્રધાન.	ગિ૦ ૬
આનંદભર તવ જાગી સુંદરી, કંથને કહે પરલાત;	
સુણીય વિપ્ર કહે તુમ સુત હોશે, ત્રિભુવન માંહે વિખ્યાત.	ગિ૦ ૭
અતિ અભિમાન કીયો મરીયંચ ભવે, ભવી જીઓ કર્મ વિચાર;	
તાત સુતા વર તિહાં થયા કુંવર, વલી નીચ કુલે અવતાર.	ગિ૦ ૮
ઇષ્ટ અવસર ઈંદ્રાસન ડોલે, નાણે કરી હરિ જોય;	
માહણી કુખે જગજીર પેખે, નમી કહે અઘટતું હોય.	ગિ૦ ૯
તતક્ષણ હરિષ્ઠ ગમેષી તેડાવી, મોકલીયો તેણે ઠાય;	
માહણી ગર્ભ અને ત્રિશલાનો, બિહુ બદલી સુર જાય.	ગિ૦ ૧૦
વલી નિશીભર તે દેવાનંદા, દેખે એ સુપન અસાર;	
જાણે એ સુપન ત્રિશલા કર ચઢિયા, જઈ કહે નિજ ભરતાર.	ગિ૦ ૧૧
કંત કહે તું દુઃખ હર સુંદરી, સુજ મન અચરિજ હોય;	
મરૂ રથલ માંહે કલ્પદ્રુમ દીઠો, આજ સંશય ટલ્યો સોય.	ગિ૦ ૧૨

—: દાસ બીજી :-

નયર ક્ષત્રિયકુંડ નરપતિ, સિદ્ધારથ ભલો એ;	
આણુ ન ખંડે તસ કોયકે જગજસ નિર્મલો એ,	
તસ પટ્ટરાણી ત્રિશલા સતી કુખે જગપતિ એ;	
પરમ હર્ષ હિયડે ધરી કવિયા સુરપતિ એ.	૧
સુખ સન્ન્યાયે પોઠી દેવી, તો ચઉદ સુપન લહે એ;	
જાગતી જિન ગુણ ગાવતી, હર્ષતી ગહગહે એ;	
રાજહંસ ગતિ ચાલતી, પિયુ કને આવતી એ;	
પ્રહ ઉગમતે સુરકે, વિનવે નિજ પતિ એ.	૨
વાત સુણી રાય રંજિઓ, પંડિત તેડીયા એ;	
તેણે સમે સુપન વિચારવા, પુસ્તક છોડીયાં એ;	
બોલે મધુરી વાણુકે, ગુણનિધિ સુત હોશે એ;	
સુખ સંપત્તિ વધશે, સંકટ ભાંજશે એ.	૩
પંડિતને રાય તોષીયા, લક્ષ્મી દીયે ઘણી એ;	
કહે એહ વાણી સદેલ હોજો, અમને તુમ તણી એ;	

નિજ પદ પંડિત સંચર્યા, રાય સુખે રહે એ; ૪
 દેવી ઉદર ગર્ભ વાધતો, શુભ દોહલા લહે એ.
 માતલકિત જિનપતિ કરે, ગર્ભ હાલે નહી એ;
 સાત માસવાડા વોલીયા, માય ચિંતા લહી એ;
 સહીયરને કહે સાંભલો, કુણે મારો ગર્ભ હર્યો એ; ૫
 હું લોલી જાણું નહી, ફેગટ પ્રગટ કર્યો એ.
 સખી કહે અરિહંત સમરતાં, દુઃખ દોહગ ટલે એ;
 તવ જીન જ્ઞાન પ્રચુંજ્યો, ગર્ભથી સલસલે એ;
 માતા પિતા પરિવારનું, દુઃખ નિવારીયું એ; ૬
 સંયમન લેઉં માય તાય છતાં, જિનનિર્ધારીયું એ.
 અણુદીઠે મોહ એવડો, તે કિમ વિછોડ ખમે એ;
 નવ માસવાડા ઉપરે, દિન સાડા સાતમે એ,
 ચૈત્ર શુકલ તૈરશે, શ્રી જિન જનમીયા એ;
 સિદ્ધારથ ભૂપતિ ભલાં, ઓચ્છવ તવ ક્રીયા એ. ૭

—: વસ્તુ :—

પુત્ર જનમ્યો પુત્ર જનમ્યો જગત શણગાર,
 શ્રી સિદ્ધારથ નૃપકુલતિલો.
 કુલ મંડળ કુલ તણો દીવો,
 શ્રી જિનધર્મ પસાઉલે, ત્રિશલાદેવી સુત ચિરં જીવો;
 એમ આશિષ દીયે ભલી, આવી છાપનકુમારી;
 શુચિ કર્મ કરે તે સહી, સોહે જિસી હરિની નારી. ૧

—: ઢાલ ત્રીજી :—

ચલ્યું રે સિંહાસણ ઈંદ્ર, જ્ઞાને નિરખતાં એ;
 જાણી જન્મ જિણુંદ, ઈંદ્ર તવ હરખતાં એ. ૧
 આસનથી રે ઉઠેવ, ભક્તિએ થુણે એ;
 વાગે સુવોષા ઘંટ, સઘલે રણજણે એ. ૨
 ઈંદ્ર ભુવનપતિ વીશ, વ્યંતર તણાં એ;
 બત્રીશ રવિ શશિ દોય, દશ હરિ કલ્પના એ. ૩
 ચોસઠ ઈંદ્ર મિલેવી, પ્રણમી કહે એ;
 રત્ન ગર્ભાં જિનમાત, હજી એસી નહી એ. ૪
 જન્મ મહોત્સવ કરે દેવ, સરવે આવીયા એ;
 માયને દેઈ નિદ્રા મંત્ર, સુત લઈ મેરૂ ગયા એ. ૫

કંચન મણિ રે ભૃંગાર, ગંધોદકે ભર્યા એ;	
કિમ સહેશે લઘુવીર, હરિ સંશય ધર્યા એ.	૬
વહેશે નીર પ્રવાહ, કિમ તે નામીયે એ;	
ન કરે નમણુ સનાહ, જાણ્યું સ્વામીયે એ.	૭
ચરણ અંગુઠે મેરૂ, ચાંપી નાચિયો એ;	
મુજ શિર પર ભગવંત, ઇંમ લહી રાચિયો એ.	૮
ઉલટયા સાયર સાત, સરવે જલ હરયા એ;	
પાયાલે નાગિંદ, સઘલા સલ સદયા એ.	૯
ગિરિવર ત્રુટે ટુંક, ગડ ગડે ઘણું એ;	
ત્રણ ભુવનનાં લોક, કંપિત લડથડયા એ.	૧૦
અનંત બલ અરિહંત, સુરપતિ એ કહે એ;	
હું મુરખ સહી મુઠ, એટલું નવી લહ્યું એ.	૧૧
પ્રદક્ષિણા દેઇ ખામેય, મહોત્સવ કરે એ;	
નાચે સુર ગાએ ગીત, પુણ્ય પોતે ભરે એ.	૧૨
ઇણ સમે સ્વર્ગની લીલ, તૃણ સમ ગણે એ;	
જિન મૂકી માયને પાસ, પદ ગયા આપણે એ.	૧૩
માય જાગી જીવે પુત્ર, સુરવરે પૂજિયો એ;	
કુંડલ દોય દેવ દુષ્ય, અમીય અંગુઠે દ્વાયો એ.	૧૪
જન્મ મહોત્સવ કરે તાત, રિદ્ધિયે વાધીયો એ;	
સ્વજન સંતોષી નામ, વર્ધમાન થાપીયો એ.	૧૫

—: હાલ ચોથી :—

પ્રભુ કદપતરૂ સમ વાધે, ગુણ મહિમા પાર ન લાધે;	
રૂપે અદ્ભુત અતુપમ અકલ, અંગે લક્ષણ વિદ્યા સકલ.	૧
મુખ ચંદ્રકમલ દલનયણ, સાસ સુરભિ ગંધ મીઠા વયણ;	
હેમ વરણે પ્રભુ તનુ શોભાવે, અતિ નિર્મલ વિણુ નવરાત્રે.	૨
તપ તેજે સૂરજ સોહિ, જોતાં સુર નરનાં મન મોહિ;	
પ્રભુ રમે રાજકુંવર શું વનમાં, માય તાયને આનંદ મનમાં.	૩
બલ અતુલ વૃષલ ગતિ વીર, ઈંદ્ર સભામાં કહ્યો જિન ધીર;	
એક સુર મુઠ વાત ન માને, આવ્યો પરખવાને વન રમવાને.	૪
અહિ થઈ વૃક્ષ આમલીયે રાખ્યો, પ્રભુ હાથે ઝાલી દૂર નાંખ્યો;	
વલી બાલક થઈ આવી રમીઓ, હારી વીરને ખાંધે લઈ ગમિઓ.	૫

પાય નમી નામ દીધું મહાવીર, જોડવો ઈંદ્રે કહ્યો તેડવો ધીર;
સુર વલિઓ પ્રભુ આન્યા રંગે, માય તાયને ઉલટ અંગે.

૬

—: વસ્તુ :-

રાય ઓચ્છવ રાય ઓચ્છવ કરે મન રંગ;
લેખન શાળાએ સુત ઠવે,
વીર જ્ઞાન રાજા ન જાણે, તવ સૌધર્મ ઈંદ્ર આવીયા;
પૂછે ગ્રંથ સ્વામી વખાણે.
વ્યાકરણ જૈન તિહાં કીઓ, આનંદો સુર રાય;
વચન વહે પ્રભુ ભારતી, પંડયો વિસ્મય થાય.

૧

—: ઢાલ પાંચમી :-

યૌવન વય જિન આવીયા એ, રાયે કન્યા યશોદા પરણાવીયા એ;
વિવાહ મહોત્સવ શુભ કીયા એ, સવિ સુખ સંસારના વિલસીયા એ.
અનુક્રમે હુઈ એક કુંવરી એ, ત્રીશ વરસ જિનરાજ લીલા કરી એ;
માતાપિતા સદ્ગતિ ગયા એ, પછે વીર વૈરાગે પૂરિયા એ.
મયણુરાય મનશું જીતિયો એ, વીર અશીરસંસાર મન ચિંતીયો એ;
રાજરમણી શ્રદ્ધિ પરિહરી એ, કહે કુટુંબને લેશું સંયમ સીરી એ.

૧

૨

૩

—: ઢાલ છઠી :-

પિતરીયો સુપાસરે, ભાઈ નંદી વર્ધન;
કહે વત્સ એમ ન કીજીએ એ.
આગે માય તાય વિરછોહ રે, તું વલી મત લીએ;
ચાંદે ખાર ન દીજીએ એ.
નીર વિણુ જિમ મત્સ્ય રે, વીર વિના તિમ;
ટલ વલતું સહુ એમ કહે એ.
કૃપાવંત ભગવંત રે, નેહ વિના વલી;
એ વરસ ઝાઝેરાં રહે એ.
દાસુ લીયે અન્ન પાન રે, પર ઘર નવિ જીમે;
ચિત્ત ચારિત્ર ભાવે રમે એ.
ન કરે રાજની ચિંત રે, સુર લોકાંતિક;
આવી કહે સંયમ સમે એ.
ખુજ ખુજ ભગવંત રે, છાંડી વિષય સુખ;
આ સંસાર વધારણા એ.

૧

૨

૩

૪

૫

૬

૭

—: ઢાલ સાતમી :-

- આલે આલે ત્રિશલાનો કુંવર, રાજા સિદ્ધારથનો નંદન;
દાન સંવત્સરી એ. ૧
- એક કોડી આઠ લાખ દિન પ્રતે એ, કનક રચણ રૂપા મોતીતો;
મુઠી દીએ ભરી ભરી એ. ૨
- ધણ કણ ગજ રથ ઘોડલા એ, ગામ નયર પુર દેશ તો;
મનો વાંછિત કલ્યા એ. ૩
- નિરધન તે ધનવાંત થયા એ, તસ ઘરે ન એલખે નારી તો;
સમ કરે વલી વલી એ. ૪
- હુખ દારિદ્ર હરે જગતણા એ, મેઘ પરે વરસે દાનતો;
પૃથ્વી અરૂણ કરી એ. ૫
- ખડુ નરનારી ઉત્સવ જીએ એ, સુરનર કરે રે મંડાણ તો;
જિન દીક્ષા વરી એ. ૬
- વિહાર કરમ જગશુર કિયો એ, કેડે આન્યો માહણ મિત્ર તો;
નારી સંતાપિયો એ. ૭
- જિન જાચકે હું વીસર્યો એ, પ્રભુ ખંધ થકી દેવ દુખ્ય તો;
ખંડ કરી દિજીએ એ. ૮

—: ઢાલ ૮-મી :-

- જસ ઘર કરે પ્રભુ પારણું, સુર તિહાં કંચન વરસે અતિ ઘણું;
આંગણું દીપે તેજે તેહનું એ. ૧
- દેવ હુંહલિ વાળે એ, તિણ નાદે અંબર ગાળે એ;
છાળે એ, ત્રિભુવન માંહે સોહામણું એ.
- ત્રુટકે :- સોહામણું પ્રભુ તપ તપે, ખડુ દેશ વિદેશ વિચરતાં;
ભવિ જીવને ઉપદેશ દેઈ, સાતે ઇતિ શમાવતા.
- પદ્માસ વનમેં કાઉસગે રહ્યા, જિન કર્મ કઠીન દહે સહી;
ગોવાલ ગૌઉ ભલાવી ગયા, વીર મુખે બોલ્યા નહીં. ૨
- ઢાલ :- ગૌઉ સવિ દશ દિશિ ગયા, તિણે આવી કહ્યું મુનિ કિહાં ગયા;
રૂપિરાય ઉપર મુરખ કોપીઆ એ, ચરણ ઉપર રાંધી ખીર;
તેણે ઉપસર્ગે ન ચલ્યા ધીર, મહાવીર શ્રવણે ખીલાં ઠોકીઆ એ. ૩

મુટક :- ઠોકીયા ખીલા દુઃખ પીડા, કોણ લહે તિમ કરી ગયાં;
જિનરાયને મન શત્રુ મિત્ર સરિખા, મેરૂ પરે ધ્યાને રહ્યાં;
ઉન્હી વરસે મેઘ ખારે, વીજલી ઝખૂકે ઘણી,
ખેડુ ચરણ ઉપર ડાલ ઉગ્યા, ઈમ સહે ત્રિભુવન ઘણી.

૪

ઢાલ : એક દિન ધ્યાન પુરું કરી, પ્રભુ નયરીયે પહોતા ગોચરી;
તિહાં વૈદ્ય શ્રવણે ખીલા જાણીયા એ.

પારણું કરી કાઉસગગે રહ્યાં, તિહાં વૈદ્યે સંચ ભેલા કીયા;

ખાંધીયા વૃક્ષે દોર ખીલા તાણીયા એ.

૫

મુટક : તાણી કાઢ્યા દોય ખીલા, વીર વેદના થઈ ઘણી;

આક્રંદ કરતા ગિરિ થયો શતખંડ, જુઓ ગતિ કર્મ તણી,

ખાંધે જીવડો કર્મ હસતાં, રોવંતા છૂટે નહી;

ધન્ય ધન્ય મુનિવર રહે સમચિત્ત, ઈમ કર્મ ત્રૂટે સહી.

૬

:- ઢાલ-નવમી :-

જુઓ જુઓ કરમે શું કીધું રે, અન્ન વરસે ઋષભે ન લીધું રે;

કરમ વશે મ કરો કોઈ ખેદ રે, મલ્લીનાથ પામ્યા સ્ત્રી વેદ રે.

૧

કર્મે ચક્રી બ્રહ્મહત્ત નડીયો રે, સુભૂમ નરકે એ પડિયો રે;

ભરત બાહુબલ શું લડીયો રે, ચક્રી હાયો રાય જસ ચડિયો રે.

૨

સનતકુમારે સદ્યા રોગ રે, નલ દમયંતી વિયોગ રે;

વાસુદેવે જરાકુંવરને માર્યો રે, બલદેવ મોહનીયે ધાર્યો રે.

૩

ભાઈ શખ મસ્તકે વહીયો રે, પ્રતિબોધ સુરમુખે લહીયો રે;

શ્રેણીક નરકે એ પોંહોતો રે, વન ગયા દશરથ પુત્રો રે.

૪

સત્યવંત હરિચંદ ધીર રે, હુંબ ઘરે શિર વહયું નીર રે;

કુબેરહત્તને કુયોગ રે, જોન વલી માતા શું લોગ રે.

૫

પરહસ્તે ચંદન બાલ રે, ચઢયું સુભદ્રાને આલ રે;

મયણ રેહા મૃગાંક લેખા રે, દુઃખ લોગવ્યાં તે અનેકા રે.

૬

કરમે ચંદ્ર કલંકયો રે, રાય રંક કોઈ ન મૂકયો રે;

ઈંદ્ર અહિલ્યા શું લુખધ્યો રે, રતનાદેવી ઇશ વશ કીધો રે.

૭

ઈશ્વર નારીયે નચાવ્યો રે, બ્રહ્મા ધ્યાનથી ચૂકાવ્યો રે;

અહો અહો કર્મ પ્રધાન રે, જીત્યા શ્રી વર્ધમાન રે.

૮

-: ઢાલ દશમી :-

- ઈમ કર્મ ખપાવી, ધીર પુરૂષ મહાવીર;
બાર વરસ તપ્યું તપ, તે સઘલું વિણુનીર.
શાલિવૃક્ષ તલે પ્રભુ, પામ્યા કેવલજ્ઞાન;
સમોસરણ રચ્યું સુર, દેશના દીયે જિનભાણુ. ૧
- અપાપાનયરી, યજ્ઞ કરે વિપ્ર જેહ;
સર્વે યુજવી દીક્ષા દીયે, વીરને વંદે તેહ.
ગૌતમ ઋષિ આદે, ચારશે ચાર હજાર;
સહસ ચઉદ મુનીશ્વર, ગણધર વર અગ્યાર. ૨
- ચંદન બાલા પ્રમુખ, સાધ્વી સહસ છત્રીશ;
દોઢ લાખ સહસ નવ, શ્રાવક દે આશીષ.
ત્રણ લાખ શ્રાવિકા, ઉપર સહસ અઢાર;
સંઘ ચતુર્વિધ થાપ્યો, ધન ધન જિન પરિવાર. ૩
- પ્રભુ અશોક તરૂ તલે, ત્રિગડે કરે વખાણુ;
સુણે બારે પરષદા, ચોજન વાણી પ્રમાણુ.
ત્રણ છત્ર સોહે શિર, ચામર ઢાલે ઈંદ્ર;
નાટક બદ્ધ બત્રીશ, ચોત્રીશ અતિશય જિણુંદ. ૪
- કુલ પગર ભરે સુર, વાજે દુંદુભી નાદ;
નમે સકલ સુરાસુર, છાંડી સવિ પ્રમાદ.
ચિહ્નું રૂપે સોહે, ધર્મ પ્રકાશે ચાર;
ચોવીશમે જિનવર, આપે ભવનો પાર. ૫
- પ્રભુ વરસ બહોતેર, પાલી નિરમલ આય;
ત્રિભુવન ઉપગારી, તરણ તારણ જિનરાય.
કારતિક માસે દિન, દીવાલી નિરવાણુ;
પ્રભુ મુગતે પહોતા, પ્રણમે નિત્ય કલ્યાણુ. ૬

-: કલશ :-

- એમ વીર જિનવર સયલ સુખકર, નામે નવનિધિ સંપજે;
ધર ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુસિદ્ધિ પામે, એકમના જે નર ભજે.
તપગરૂછ ઠાકુર ગુણ વૈરાગર, હીર વિજય સૂરીશ્વર;
હંસ રાજ વંદે, મન આણુંદે, કહે ધન્ય મુજ એ ગુરો. ૧

૪૪

શ્રી મહાવીરસ્વામીના સત્તાવીશ ભવનું

સ્તવન-ઢાલ-૧૧

દુહા

પુરણ પ્રેમે પ્રણમીએ, બ્રહ્માણી ગુણખાણી;	
જાસ પ્રસાદે પામીએ, નિરમળ નવરસ વાણી.	૧
શ્રી ગુરૂ ચરણ કમળ નમું, મોટો મહિમા જાસ;	
સફલ મનોરથ મન તણા, વદતિ વચન વિલાસ.	૨
પિતા સિદ્ધારથ જેહનો, ત્રિશલાદેવી માત;	
જેહની જાસ સુદંસણા, નંદી વર્ધન બ્રાત.	૩
નારી જશોદા મન વસ્યો, સાત હાથ તનુ માન;	
વરસ બહોંતેર આઉખું, લંછન સિંહ પ્રધાન.	૪
ક્ષત્રિય કુંડપુર જનમીયો, સોવન વરણ શરીર;	
પગ અંગુઠે નચાવીયો, મેરૂ ગિરીવર ધીર.	૫
વીર કરમ લડલંજવા, વીર દ્વીન દ્વાતાર;	
વીર સહુને વાલહો, વીર હિયાનો હાર.	૬
તે જિનવર ચોવીશમો, મહાવીર લગવંત;	
સત્તાવીશ ભવ વરણવી, ગાથું ગુણ મહંત.	૭

-: ઢાલ ૧ લી :-

(સામીય સુપન સંભાલિએ એ-દેશી)

પશ્ચિમ વિદેહ વખાણીએ એ, અધિકારી ગામનો જાણીએ એ;	
નયસાર નામે વનમાં ગયો એ, તિહાં સાધુ સંયોગ સહેજે થયો એ.	૮
મારગ ભૂલા સાધુ સેવા કરી એ, શુદ્ધ સમકિત મતિ તિહાં ધુરિ ધારિએ એ;	
દ્રાસુ અસણ પાણિ વીહરાવીયાં એ, લલાં ત્રણ તત્ત્વ ચિત્ત માંહિ ભાવિયા એ.	૯
તીર્થંકર ગોત્રદલ મેલવ્યાં એ, તિણે ભાવ ચડતિ પુણ્ય કેલવ્યા એ;	
પ્રથમ ભવ એહ મને ધારીએ એ, બીજે ભવ સૌધર્મ ધારીએ એ.	૧૦
તીહાંથી ચવી ભરતરાય સુત સહી એ, દાદા ઋષભજી હાથે દીક્ષા લહી એ;	
દોહિલું ચારિત્ર પરિહરિ એ, ત્રિદંડિયાવેશ સોહિલો ધારિ એ.	૧૧
ઋષભ વચને ભરત ભૂપતિ એ, આવી વંદિયો મરીચ તાપસ મતિ એ;	
ચક્રી વાસુદેવ ચરમ જીનવરૂ એ, પદવી ત્રણ પામશે સુખકરૂ એ.	૧૨

સાંભલી વાત મન મદ વસ્યો એ, ઘણું નાચતો કુદતો અતિહસ્યો એ;	
કરમ વાત કહીએ કીસી એ, જુઓ જાણતો કર્મ બાંધે રિસિ એ.	૧૩
પૂછતાં કપિલ આગળ કહી એ, પ્રભુ પાસે ઈહાં ધરમ સરીખો સહી એ;	
હુષ્ટ ભાષિત વચન રસ કેલવ્યું એ, તિહાં મદવશે કરમદલ મેલવ્યું એ.	૧૪
સાગર કોડાકોડી નીચ કુલે એ, મન ગર્વથી તેહ ભવભવ રૂલે એ,	
ત્રીજો ભવ મરિચી પુરણ હુવો એ, પંચમે સુરલોકે ચોથે ભવે એ.	૧૫
કોલ્લાગ પુરે કૌશીક બંભણો એ, એંસી પુરવ લાખ જીવી ભણો એ;	
ત્રિદંડી પંચમ ભવ એ ગણો એ, છદ્દે ભવે ઇશાન અમર સુણો એ.	૧૬

—: હાલ બીજી :-

થુલપુર બંભણ થાય રે, બહોંતેર લાખ પૂરવ આયે રે;	
સાતમો ભવ પુષ્પમિત્ર નામ રે, તાપસ વ્રતિ અભિરામ રે.	૧૭
આઠમે ભવે દેવતા થાય રે, સુધર્મે મધ્ય આય રે;	
અગ્નિદત્ત બ્રાહ્મણ હુવો રે, ચતુર્થ ગામે નવમે ભવે જ્યો રે.	૧૮
ચોસઠ લાખ પૂરવ પાલી રે, તાપસ દીક્ષા સંભાલી રે;	
દશમે ભવે દેવતા હોય રે, બીજે દેવલોક જોય રે.	૧૯
ઇચારમો ભવ મંદિર ગામે રે, બ્રાહ્મણ થયા અગ્નિ નામે રે;	
છપ્પન લાખ પૂરવ આય રે, અંતે તે તાપસ થાય રે.	૨૦
ત્રીજે દેવ લોક દેવ રે, બારમે ભવ તત જોવ રે;	
સ્વેતાંબીયે ભારધ્વજ નામે રે, બ્રાહ્મણ થયા તેરમે ઠામે રે.	૨૧
જીવી પૂરવ ચુમાલીસ લાખે રે, તાપસનો ધર્મ રાખે રે;	
ચોથે દેવલોક જાય રે, ચૌદમે ભવે મધ્યમ આય રે.	૨૨

—: હાલ ત્રીજી :-

(આગરે આદિ જીણેસર નામિ. એ-દેશી)

તિહાંથી ઘણા ભવમાં ભમી, રાજગૃહી નગરી ઉપનો રે;	
ચોત્રીસ લાખ પૂરવ આયુ, થાવર વિપ્ર સંપનો રે.	૨૩
પંદરમો ભવ થુણીએ, છેહડે તાપસ યોગ રે;	
ભવ સોલમે પાંચમે, સુરલોકે દેવના ભોગ રે.	૨૪
સંસારમાંહિ ઘણું ભમી, રાજગૃહી નગરી વખાણો રે;	
વિશ્વનંદી નામે રાજ તેહનો, લઘુ ભાઈ જાણો રે.	૨૫
વૈશાખભૂતિ નામે, તસ ધર પુત્ર ઉદાર રે;	
અવતરિયા સત્તરમે ભવે, તિહાં નાચે સંભૂતિ કુમાર રે.	૨૬
કાકા મારે વૈરાગ, મન ધરી સંચમ લીધ રે;	
મથુરા નગરી ગૌચરી, ગાયે સંઘટ્ટ કીધ રે.	૨૭

હાંસી સુણી તિહાં સુભટની, મનમાંડિ નિયાણો રાખ્યો રે;	
કોડી વરસને આઉખે રે, એક સહસ દીક્ષાનો ભાખ્યો રે.	૨૮
અણસણ પુરી સાતમેં, સુરલોકે દેવતા કહીએ રે;	
સત્તર સાગર સુખ ભોગવી, ભવ અઠારમે એ લહીએ રે.	૨૯
હવે પોતનપુર રાજા, નામે પ્રજાપતિ સાર રે;	
નારી મૃગાવતી કુખે, વાસુદેવ પૃથ્વી ઉદાર રે.	૩૦
ત્રિપૃષ્ઠ ત્રિખંડનો સ્વામી, જ્યારે સિંહ વીઢાર્યો રે;	
તાતે તરૂએ કાને, સન્ન્યા પાલક માર્યો રે.	૩૧
કઠીન કરમ અતિ મેલવ્યાં, યોગજીશમે ભવ એહ રે;	
સાતમી નરકે નારકી, વીસમા ભવ માંહે તેહ રે.	૩૨
નીસરી ભવ એકવીશમે, સિંહનો અવતાર પામેં રે;	
ચોથી નરકેં બાવીશમેં, ભવે નારકી ઠામે રે.	૩૩
ભવ અસંખ્યાતા ઇહાં કણે, જાણ્યો કરમનો ભાર રે;	
તે લેખે એ ગણીએ નહી, સૂક્ષ્મ વાત વિચાર રે.	૩૪

—: ઢાલ ચોથી :-

પશ્ચિમ મહાવિદેહ ઠામ, અમુકા નયરી ભણોરી;	
રાય ધનંજય નામે, ધારણી રાણી ઘણોરી.	૩૫
તસ કુખે અવતાર, પ્રિયમિત્ર ભલોરી;	
અકવર્તિ પદવી ઉદાર, ભોગવે તેહ નિલોરી.	૩૬
રૂપે દેવકુમાર, ખેલ ખાન ખરીરી;	
સંસારી સુખ સાર, વીલસે પ્રેમ ભરીરી.	૩૭
કેસરીયા વેશ બનાય, મોહન માનની મારી;	
અખીલ શુભાખ ઉડાય, કાગર સાબરી મીરી.	૩૮
એક લાખ બાણું સહસ, પરમ રાગ રસોરી;	
છેહડે છોડી રાજ, ભાવે ચારિત્ર લેરી.	૩૯
કોડી વરસ તપ કાજ, કરતો નર મહી એરી.	૪૦
પૂરવ ચોરાશી લાખ, આઉખું પાલી સહીરી;	
ત્રેવીશમે ભવ લાખ, આગમ વાત લહીરી.	૪૧
સાતમે લોક અવતાર, જીવી સત્તર સાગરેરી;	
ચોવીશમે ભવ ધાર, જીવે સુખ સાગરેરી.	૪૨

—: ઢાલ પાંચમી :-

જંબૂદ્વીપે રે ભરત ક્ષેત્રમાં, છત્રા નગરી નામ;	
જીત શત્રુ રાજા રે રાણી તસ ઘરે, ભદ્રા શુભ અભિરામ.	૪૩

ઉત્તમ વીર તણો રે ભવ સાંભલો,	આંકણી,	
તેહની કુખે રે આવી અવતર્યા,	નંદન નામે કુમાર;	
ચોવીશ લાખ વરસ સુખ ભોગવી,	લીધો સંયમ ભાર.	૭૦ ૪૪
પંચ મહામત પાલી ભાવશ્યું,	હાલી કરમની કોડી;	
નિરમલ ભાવે રે કિરિયા આગલે,	નમીએ બે કર જોડી.	૭૦ ૪૫
લાખ વરસ એક દીક્ષા પાલતો,	પોટીલા ચારજ પાસ;	
ત્રણકોડી છાસઠ લાખ દિવસ લગે,	તપ કરે અઢતે ઉદ્ધાસ.	૭૦ ૪૬
માસે માસે રે ખમણે પારણું,	અગ્યાર લાખ એંસી હજાર;	
છસે પીરતાલીશ માસ ખમણ કયાં,	પંચ દિન ઉપર ધાર.	૭૦ ૪૭
પારણાં દિન પણુ તેટલા જાણુજ્યો,	વિશયાનક નિમિત્ત આરાધ;	
એ તપમાંથી રે માસે પારણે.	ધન ધન નંદન સાધ.	૭૦ ૪૮
તીર્થંકર નામ તિહાં સંબદ્ધ કર્યું,	તપ કરી નિરમલ દેહ;	
પચીશ લાખ વરસનું આઉખું,	પચવીશમાં ભવ એહ.	૭૦ ૪૯
તિહાં દેવલોકે રે દશમે અવતર્યા,	પુખ્તોત્તર નામ વિમાન;	
સાગર આઉખું વીશ છવીશમો,	એ ભવ જાણો પ્રધાન.	૭૦ ૫૦

—: દાલ-છઠ્ઠી :-

પ્રાણુત દેવલોકે, સુખ ભોગવી સંસાર;
કુંડ ગ્રામે અવતાર, રિખવદત્ત પ્રાદ્યણુ,
દેવાનંદા નારી, તસ કુખે વસીયા,

૧

ખ્યાસીદિન મનધારી.

ઇંદ્રને આદેશે, હરિણુ ગમેષી દેવ,
ક્ષત્રીય કુંડ ગ્રામે;

લેઈ મૂકયા તતખેવ, સિદ્ધારથ રાજા,
ત્રિશલા રાણી નામ,

ચઉ દશ વર સુપનાં, દેખી હરખી તામ.

૨

રાયે સાંભળી પાઠક, તેડી કહે સુવિચાર,
સૂત ચક્રવર્તી હોશે, કે અરિહંત અવતાર;

શુભ દોહલા ઉપજે, રાજા વધે રાજન;
ચૈત્ર સુદિ તેરસ દિને, જન્મ્યા જિન વર્ધમાન.

૩

છપ્પન દિગ કુમરી, ઇંદ્ર મહોત્સવ થાય,
વધામણી આપી, હરખ્યા સિદ્ધારથ રાય;

દિન દિન જીન વાધે, સુરતર જીમ ફલવંત,
 આમલકી કીડા રમંત, મહાવીર નામ લહંત. ૪
 નીશાલે લાણુવા મૂકે, ત્યાં આવ્યા ઇન્દ્ર,
 પૂછી પ્રશ્ન કરાવીયું, તિહાં વ્યાકરણ જીણુંદ;
 અનુક્રમે પરણાવ્યા, નામે યશોદા રાણી,
 માત પિતા પહોતાં, સુખે સુરલોક મનરી. ૫

:- દાલ-સાતમી :-

હવે દેવ લોકાંતિક આવ્યા, જ્ય જ્ય વીર વધાવ્યા;
 નંદિવર્ધન સાસ પુરંત, વરસ એકે વૈરાગ્ય ધરંત. ૬
 દિનપ્રતે સોનૈયા દીજે, એક કોડી આઠ લાખ ગણીજે;
 દીક્ષા અવસર વરસીદાન, ત્રણશે અઠ્યાસી કોડી માન. ૭
 એશી લાખ ઉપરે જાણે, માગશર વદી દશમી વખાણે;
 નંદી વર્ધન મહોત્સવ કરે, ઇન્દ્ર ખાંધે પાલખી ધરે. ૮
 વાજીત્ર કોડા કોડી વાજે, અંબર હુંદુલિ ગાજે;
 દેખી હરખે સુરનર લાખ, મુખ જોલે જ્ય જ્ય લાખ. ૯
 ક્ષત્રિયકુંડ જ્ઞાતવન આવી, અશોક તલે પાલખી ઠાવી;
 આભૂષણ ઉતાર્યા ઉલ્લાસ, અમરી નારી ગાયો ભાસ. ૧૦
 પંચ મુદ્રી લોચ કરેઈ, શુદ્ધ નીતિ મનમાં ધરેઈ;
 મહાવીરે ચારિત્ર લીધો, ચૌવિહારે છકુ તપ કીધો. ૧૧

:- દાલ-આઠમી :-

સંજમ લેઈ વીર એ, રહ્યા કાઉરસગ્ગ ગીરી ધાર એ;
 ગોવાલીએ પરિસહ કર્યા એ, આવી ઇન્દ્રે સિદ્ધારથ અનુસર્યા રે. ૧૨
 એાષ પડે તાપસ તણે એ, ઉપજ્યા ચોમાસું નવી ગણે એ;
 પરિમલે મોહ્યાં ભૂંગ એ, આવી ચામડી ચુટે અંગ એ. ૧૩
 સોમદેવને ચીવર દીધ રે, અરધુ કાંટે વલણુ લીદ્ર એ;
 શૂલપાણી પરિસહ સહ્યા એ, જે ઘડી ઉઘે દશ સુપન લહ્યા એ. ૧૪
 રાજગૃહી ગોશાલો મદ્યો એ, પ્રભુ શિષ્ય થઈ સાથે ચલ્યો એ;
 જિન તપે ધર પ્રજાલતો ફિરે એ, ચોર હેર કરી જિનને ધરે એ. ૧૫
 અછંદ કવચને ખીમા ધરીરે, ચંડકોશીઓ ખુઝવ્યો હિતકરી એ;
 સિંહ જીવ જોલે નાવ એ, રાખી સંબલ કંબલ ભાવ એ. ૧૬
 અગ્નિ પરિસહ પગ દેહ એ, કટપૂતના શીત પ્રભુ સહે એ;
 લોહાએ ઘણુ ઉપાડીઓ એ, આવી ઇન્દ્રે તેહને તાડીઓ એ. ૧૭

સ્ત્રેષ્ઠ અનારજ દેશ એ, ઘણા પરિસહ પુર સન્નિવેશ એ;	
દેવતા સંગમો પાપી એ, લોહ ચક્ર કરી સંતાપી એ.	૧૮
પીડા ઉપાઈ અતિ ઘણી એ, તે સર્વ સહે ત્રિભુવન ઘણી એ;	
પ્રથમ છ માસી ભાવિઆ એ, સુર મહિમા કરવા આવીયા એ.	૧૯
અભિચહ ઉણા છ માસી થયા એ, ચંદના આપે કુલ માસીયા એ;	
સન્ન્યા પાલક ગોપ એ, બેહું કાને શિલા રોપ એ.	૨૦
ખરક સિદ્ધારથ ઉદ્ધરી એ, તેણે વેદના વ્યાપી અતિ ખરી એ;	
શબ્દ પર્વત રાયે ધરીયે, છઠગાંમે જિન પાહુકા કરી એ.	૨૧

-: ઢાલ-નવમી :-

ચઉનાણી વીર પરિસહ ખમ્યા એ, નર સૂર ગિરી તિવાર;	
તપ વીરજીનો સાંભલો એ, ખેપવી કરમની કેડી.	
કરી મન નિરમલો એ.	૨૨
એક છમાસી પુરણ કર્યા એ, પાંચ દિન ઉણો વલી એક;	
નવ ચૌમાસી દોય ત્રિમાસીયા એ, અઢી માસીયા દોય વિવેક.	તપ૦ ૨૩
છ બેહ માસી દોઢ માસી દો એ ગણે એ, એક માસી વલી ખાર;	તપ૦
બહોંતેર અરધ માસી લણો એ, ચોગણત્રીશ બસેં છકુ ધારી.	તપ૦ ૨૪
એક ભદ્ર પ્રતિમા દોયના એ, મહાભદ્ર પ્રતિમા દિન ચ્યાર;	તપ૦
સર્વ ભદ્ર પ્રતિમા દિનદશ વલી એ, ત્રિદિવસ પ્રતિમા ખાર.	તપ૦ ૨૫
એકસો અઠત્રીશ માસ થયા એ, ઉપર દિન પચવીશ;	તપ૦
ત્રણસેં ચોગણપચાસ દિન પારણાં એ; મેલવો સર્વ જગીશ.	તપ૦ ૨૬
સાડાખાર વરસ પત્તર દિના એ, વીર છદ્ધથ વિહાર;	તપ૦
બે ઘડી તેહમાં પ્રમાદની એ, તપ સઘલો ચોવિહાર.	તપ૦ ૨૭
જ્ઞાનાદિ શુભ શુભ વાધતા એ, વૈશાખ માસ દશમી શુદ્ધ એ;	તપ૦
જંભી ગામ નદી રુનુ વાલિકાએ, તિહાં પામ્યા કેવલ રિદ્ધ.	તપ૦ ૨૮

-: ઢાલ-દશમી :-

વીર કેવલ કમલા વરીયો, ગૌતમ ગણધર પાંખરીઓ;	
મને વાલો વીર જીનવર વંદો.	
જસ દરિસણ થાય આણુંદો, મને૦	
ત્રણ ગઢ હેમ રૂપ રતનના, પાંત્રીશ શુભ જાણી વચનનાં.	૨૯
દેવદુંદુભિ ત્રણ શુભ ગાળે, વાજાંત્ર કોડા કોડી વાળે;	મ૦
ધર્મ ચક્ર પ્રભુ આગલ સોહે, ઈદ્ર ધવળે જન મન મોહે.	મ૦ ૩૦

શિર છત્ર ચામર બેહું પાસે, સિંહાસણ બેઠા ઉલ્લાસે;	મ૦	
દેઈ ધરમ તણા ઉપદેશ, પ્રતિ બોધ્યા સુર સન્નિવેશ.	મ૦	૩૧
ત્રીશ વરસ સદને સુખ રસિયા, બારી અધિકા છદ્મસ્થે વસીયા;	મ૦	
ત્રીશે ઉણા કેવલ લીલા, તીર્થકર રાજ રંગીલા.	મ૦	૩૨
વરસ બહોંતેર આઉખું પાલી, ત્રિભુવનમાં ધરમ અનુઆલી;	મ૦	
નિરવાણ કલ્યાણક બાણી, સમો સર્ચો પાવાપુરી નાણી.	મ૦	૩૩
સાધુ સાધ્વી પચાસ હજાર, મલીઓ સહુ પ્રભુ પરિવાર;	મ૦	
કારતક વદિ દિવસ પનરમો, શિવસુખ પામ્યા જિન ચરમો.	મ૦	૩૪
સુરનર પતિ અઉવિહ દેવા, તિહાં આવ્યા કરવા સેવા;	મ૦	
અર્ધરાત્રી દીપક આલી, પ્રગટયો તિહાં પર્વ દીવાલી.	મ૦	૩૫

—: હાલ-અગ્યારમી :-

ભવીજન લાવે સાંભલો, મન આણી અતિ આણુંદો રે;		
વાલેસર વીર જીનના.		
ગુણ ગાતાં પરમ આણુંદોરે, જય જય વીર જિનેસર.		૩૬
વર્ધમાન જિનવર તણાં, ભવ સત્તાવીશ થુણીયા રે;		
મતિ અનુસારે આપણી, મેં શાસ્ત્ર માંહેથી લણીયારે.	જ૦	૩૭
આજ મનોરથ સવિ કલ્યા, આજ અમૃત વુઠા મેહરે;		
સિદ્ધિ સકલ આવી મિલે, વલી ઘણુ કણુ પુરા ગેહ રે.	જ૦	૩૮
સત્તર એકત્રીસે શાહપુરે, પોષ વલી દશમી શનિવાર રે;		
સમકિત વંતને લણુવા તણો, અસ્તવન રચ્યો અધિકારો રે.	જ૦	૩૯
લણુ ગણુ વલી સાંભલે, જે ધારે ધરમ નીસાણી રે;		
અવિચલ જ્ઞાનની કલા લહીએ, એ ભવ પરભવ તે પ્રાણી રે.	જ૦	૪૦

—: કલશ :-

એમ વીર જીનવર સકલ સુખકર, પરમ ધરમ દયા કરો;		
નર અમર કિન્નર વાણ વ્યંતર, અસુર નીકર સુહંકરો.		૪૧
લખ લાલ બાણી નેહ આણી, થુણ્યો પ્રાણી ગુણધરો;		
શ્રી વિજય પ્રલ સૂરીંદ ગચ્છપતિ, સોહમ સ્વામી ગણધરો.		૪૨
તસ ગચ્છ સોહે ભવિક મોહે, શ્રી હરખ કુશલ ગુરૂ કવિવરો;		
તસ શિષ્ય ભાવે જ્ઞાન ગાવે, વીર જીનવર જય કરો.		૪૩

શ્રી મહાવીર સ્વામીના સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન

ઢાલ-૮

-: ઢાલ પહેલી :-

સરસ્વતી શુભમતિ દો મન રંગે, ઉલટ આણીશ અધિકો અંગે;	
ગાઈશ હું શ્રી વીર જાણુંદા, હઈએ આણીશ અમીઅ આણુંદા.	૧
પુષ્પોત્તરથી ચવીયા હો સ્વામી, અવતરીયા બ્રાહ્મણકુલ ગામી;	
અષાઠ શુકલ છૂટે આણુંદે, રીખવદત્ત દેવા નારી અંગે.	૨
ચૌદ સુપન દેખે તેણીવાર, હર્ષે પિઉને કહે રે વિચાર;	
હોશે રે પુત્ર તુજ અતિ શુભવંત, બુદ્ધિવંત ને બહુ જશવંત.	૩
જાણી ઈંદ્ર વચન મન આણી, હરિણ ગમેષી દેવ જણાવે;	
લિક્ષા કુલ આળ્યા હો સ્વામી, નવો જન્મ જીવો ક્ષત્રી કૂલગામી.	૪
સિદ્ધારથ નરવરની હો નારી, ત્રિશલા કુખે કરો અવતારી;	
આસો વદ તેરસ દિન સાર, દેવે કીધો ગર્ભ પરિહાર.	૫
ચૌદ સુપન દેખે માજમ રાતે, પેહલે ગજ દેખે ભદ્રજાતિ;	
બીજે વૃષભ ને ત્રીજે સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અકલ અબીહ.	૬
પંચમે પંચવરણી કુલ માલા, છૂટે દેખે ચંદ્ર રસાલા;	
સાતમે સૂરજ તેજ જમાલા, આઠમે ઉજ્જવલ ધ્વજ સુવિશાલા.	૭
નવમે પુરણ કલશ મન મોહિ, દશમે પદ્મસરોવર સોહિ;	
અગીયારમે ખીર સાગર સાર, બારમે દેખે દેવ ઉદાર.	૮
તેરમે રથણા રાશિને ઉંચી, ચઉદમે વિશ્વાનલમાં મધુ સોસંચી;	
ચૌદમે ગગન થકી ઉતરતાં, ત્રિશલા દેખે મુખ પેસંતા.	૯

-: ઢાલ-બીજી :-

ત્રિશલા રાણી જાગીયા એ, જઈ નીજ પતિ પાય લાગીયા એ;	
ચૌદ સુપન અનુક્રમે ગ્રહાં એ, રાય સિદ્ધારથ સવી સંગ હવે એ.	૧
ત્રિશલા નિદ્રા નવી કરે એ, જાણે બીજી સુપન સવીકળ હરે એ.	૨
દિનકર ઉગ્યો જેટલે એ, તેડયો સુપન પાઠક ઘર તેટલે એ;	
શાસ્ત્ર વિચાર જોઈ કરી એ, પુત્ર હોશે શુભવંત સવી હવે એ.	૩
દાન દેઈસંતોષીઆ એ, તે સુપન પાઠક ઘેર ગયા હરખીઆ એ;	
માતા ઉપર જીન ધરી પ્રેમ એ, નવી હાલ્યા રહીઆ શ્રી શુપ્ત એ.	૪

માય કહે મોરો ગર્ભ ગદ્યો એ, મન વાંછિત મનોરથ નવી કૃદ્યો એ;
 માયનું દુઃખ જાણી કરી એ, જન હાથે આશા સવી કૃળે એ. ૫
 ચૈતર શુદ્ધ તેરસ અર્ધરાત્રી એ, ત્રિશલા જાય જનપતિ એ;
 છપ્પનન કુમારીકા આવીઆ એ, કરે અશુચી કરમ મન લાવીયા એ. ૬

-: દાલ-ત્રીજી :-

આસન કંપ્યું ઈંદ્ર, જાણી જન્મ જીણુંદ;
 ઘંટા નાદ કરે એ, ઘંટા સહી રણજણે એ. ૧
 પાલક વિમાન વિશેષ, નંદીસર આવેશ;
 સોહમ સુરપતિ એ, લેવા જાય જનપતિ એ. ૨
 પ્રણમી જનની માત, પંચ રૂપ વિખ્યાત;
 કર લીધે જનવરૂ એ, પાલે પુરંદરૂ એ. ૩
 આવ્યા રે મેરૂ ગીરી, શૃંગ જનપતિ ધરે રે;
 ઓચ્છવ ચોસઠ સુરધનીએ, લગતી કરે ઘણી એ. ૪
 નિરમલ સજલ શૃંગાર, લરીયા અતિ ઉદાર;
 સુરપતિ ચિંતવે એ, કીમ કરવું હવે એ. ૫
 લઘુવય જનનું શરીર, કિમ સહશે જલપુર;
 જન લાવ જણાવીઓ એ, મેરૂ કંપાવીઓ એ. ૬
 થરહર્યો મેરૂ ગિરિંદ, જલ લરીયા સુરવૃંદ;
 સાયર જલ હલ્યો એ, ગીરી શિખરે ધર્યો એ. ૭
 ત્રુટી ત્રુટી સરોવર પાળ, તરૂવર હાલ્યો ડાળ;
 સુરપતિ ચિંતવે એ, એ શ્યું સંલવે એ. ૮
 અવધે જોયું જામ, જાણ્યું વીરજન કામ;
 ખમે પાથે નમે એ, ખમા તમે ઉપશમી એ. ૯
 વૃષલ સીંગેથી ધાર, ટાલે તિમિર ભૃંગાર;
 ઓચ્છવ અતિ કરે એ, પુન્ય પોતાં લરે એ. ૧૦
 મૂકયા રે જનની પાસ, નંદીસર ઉલ્લાસ;
 અકૃાઈ મહોત્સવ કરે એ, સુરઠામે સંચયાં એ. ૧૧

-: દાલ-ચોથી :-

હવે રે સિદ્ધારથ રાજ્યો, ઓચ્છવ કરે અપાર રે;
 દાન માન દીએ અતિ ઘણું, સુર કરે જય જયકાર રે;
 ધન ધન રે ત્રિશલા રે માવડી. ૧

ધન રે સિદ્ધારથ તાત રે, ધન રે જેને કુળ ઉપન્યા;	
શ્રી વીર જીજુદ રે, ધન ધન રે ત્રિશલા રે માવડી.	૨
ધવળ મંગલ દીએ ભામિની, ઘેર ઘેર મંગલ માલ રે;	
ઘેર ઘેર રંગ વધામણાં, દીજીએ દાન અપાર રે. ધન૦	૩
અશુચી કરમસવિ ટાળીયાં, દિવસ હુવા જળ ખાર રે;	
સજ્જન સહુ આરોગીયાં, કરે તસ નામ વિચારે રે. ધન૦	૪
ઘરે આળ્યા લગી વાધીયો, રાજ સિદ્ધિ પરિવાર રે;	
તે ભણી નામ થાપીઉં, થી વર્ધમાન કુમાર રે. ધન૦	૫
સજ્જન સહુ તે સહી કરે, ઝોચ્છવ જય જયકાર રે;	
ચડીતી પક્ષ ચંદ્રાપુરી, વાઘતે કુમાર ઉદ્ધાર રે. ધન૦	૬
પાંચ વરસ સુત જળ હુઓ, કરે પ્રશંસા ઈંદ્ર રે;	
ખાળપણે ખાળ આગળો, શ્રી વર્ધમાન જીનચંદ રે. ધન૦	૭
સુર એક વચન ન માનતાં, પરીક્ષા જોવા કાજ રે;	
જન આમલકીડા કરે, સુર આળ્યો તે ઠામ રે. ધન૦	૮
રાતી આંખ રે કુંકતો, કાલોની અતિ વિકરાલે રે;	
ફણીધર તે વૃક્ષ વિંટીઓ, નાઠાં ખાળક તત્કાળ રે. ધન૦	૯
શ્રી વર્ધમાને જઈ કરી, સાહી વદન જલપુર રે;	
વજ્રહર નાખ્યો વેગલો, થયો ખાળક જઈ દૂર રે. ધન૦	૧૦
તે રમવા વળી આવીયો, બોલતો વચન વિચાર રે;	
વર્ધમાન સુરવરને, જીન જીત્યા તત્કાળ રે. ધન૦	૧૧
ખંધે ચડો પ્રભુ માહરે, તુમ તોલે નહી કોય રે;	
જીનવર જળ ખંધે ચઢ્યા, સાતતાડ સયો સોય રે. ધન૦	૧૨
દેખી કુમારને સવી ગયા, નાઠા તે નગર મોઝાર રે;	
રાય સિદ્ધારથ વિનવ્યા, સ્વામી વચન અમારું અવધાર રે. ધન૦	૧૩
શ્રી વર્ધમાનને લેઈ ગયો, મોઠો તે કોઈ પિશાચ રે;	
જીન પેખે જ્ઞાને કરી, નીગમની સુરપતિ વાચ રે. ધન૦	૧૪
અંશુકો શીર ચાંપીઓ, તવ અડપડીયો અપાર રે;	
ધુજીને ધરતી પડ્યો, સુર કહે જય જયકાર રે. ધન૦	૧૫
દેવ ખમાવે વળી વળી, સહીતું સાચલા ધીર રે;	
સુરપતિ દીધું રે સાચું, સ્વામી નામ તમારું મહાવીર રે. ધન૦	૧૬
કરે પ્રશંસા અતિ ઘણી, દેવ ગયા દેવલોક રે;	
રાય રાણા આણંદીયા, ઝોચ્છવ કીધો લોક રે. ધન૦	૧૭

-: હાલ-પાંચમી :-

હવે રે સિદ્ધારથ રાય, હઈંડે હરખ ઉછાય;	
કુંવરને ભણવા રે મૂકે, આચાર કશો ના ચૂકે.	૧
સોનારૂપાની લેખણ, ખડીયા પડીયા એ તતખીણ;	
જલહલ પીછોડા આપે, જશ કીર્તિ જગ વ્યાપે.	૨
હસ્તી ખંધ ચઢાવે, વાજીંત્ર સર્વ વજડાવે;	
આવે પંડિત વાસ, હૈંડે હરખ ઉદ્દાસ.	૩
બ્રાહ્મણ રૂપ ધરેઈ, પુસ્તક અસુઅ કરેઈ;	
ગુરુ કામે વીર બેસાડે, પંડિત બોલતો વારે.	૪
મનના સંદેહ ભાળે, જીનવર સર્વ તત્ત્વ દાળે;	
નિપુણ છે જૈન વ્યાકરણ, જીઓ જીન સંચય હરણ.	૫
સુરપતિ સરગે સિધાવે, જીનવર સુવીર્ય વધાવે;	
જશોદા શું મેલી રે વિવાહ, પરણી લીધે ધન લાહો.	૬
અનુકંમે સુખ વિલસંતો, બેઠી હુઈ ગુણવંત;	
જમાલીને તે પરણાવી, માતપિતા સુરલોકે જાવે.	૭
ભાઈ વડાને દે રાજ, દેઈ સારી એ કાજ;	
હવે રે લોકાંતિક આવે, દીક્ષા સમય જણાવે.	૮
દીધું સંવત્સરી દાન, ભાઈ માગે એ માન;	
દોય વરસ ઘેર રહેજો, આરંભ સવી પરહરજો.	૯
લેજો સુઝતો આહાર, સચિત્ત તણો પરિહાર;	
એણી પેરે રહ્યા દોય વરસ, અનુમતિ માંગે મનહરખ.	૧૦
દીક્ષા ઓચ્છવ કરીયાં, સુરપતિ નરદેવ મળીયાં;	
શિખિકાએ બેસીને આવે, વડાવૃક્ષ હેઠળ ઠાવે.	૧૧
માગશર દશમી અંધારી, દીક્ષા લીધી સંધારી,	
તપ કીધાં ત્યાં છઠ્ઠ, પારણે ખીરની વૃષ્ટિ.	૧૨
બ્રાહ્મણ બહુજ દેઈ, સુર પંચ દીવ કરેઈ;	
બ્રાહ્મણ પુરવ મીત્રી, સુની જન લીધું ચારિત્ર.	૧૩
ઘરણી જે પેરે ઘેહેલા, તુજો કાંના આવ્યા વેહેલા;	
તુજ મિત્રે દાનજ દીધું, વરસ બે સુપ્રસીધું.	૧૪
જનમ દારિદ્ર દુર તુજ કાયા, સીર ભાગો રે મુજ;	
તુજ નિર્લાજજ નહી લાજ, જઈ સેવો જીનરાજ.	૧૫

એણીપરે નારીનો ત્યાગો, ગયો જનવર કને લાભે;	
આપો કરીએ સુપસાએ, તું જગ બાંધવતા એ.	૧૬
જળધર પેરે પુઠો, ભાગ હતું તિહાં તુઠો;	
જિનપતિ કૃષ્ણા ધરેઈ, દેઈ વસ્ત્ર અરધુ કરેઈ.	૧૭
લેઈ તું મારગે હેર પોતો, તે કહિ વળી જ આરે વેહતો;	
ખંડ બીજો વળી લાવે, કઈં અખંડ સુભવે.	૧૮
જનવર વિહાર કરતાં, કંટક રહુ વાયુગનો;	
પુઠે એ જોઉં રે જાય, કંટક દીકું રે તાંય.	૧૯
કંટક બહુલા રે શાસન, હો સંમત બીહુલા રે ભાવ;	
વિષે આવી ને લીધું, તેહતું કારજ સીધું.	૨૦

—: ઢાલ ફઠી :-

નદી અતિ રેઈ જન સંચર્યા, પુઠે સામુદ્રિક આવે રે;	
સખી આવે ને ભાવે તેહ મને એવું રે.	૧
રાય લક્ષણ ઘરે કો નહી, સખી પાલો ને ચાલો રે;	
સખી ચાલોને નાયક નહી એ કેહતો રે.	૨
તો એ પુસ્તક કુ અપુ, લેઈ જલ માંહી નાંખીયું રે;	
સખી નાંખ્યું ને આખું જ્ઞાન વળી નહી એ.	૩
એણે અવસર ઈંદ્ર આવીયો, સર્વી સંશયને ભાખો રે;	
સખી ભક્તને છાજે ત્રિભોવન રાજ્યો એ.	૪
હસ્તી ગામે રે પધારીયા, તિહાં શુભપાણી જક્ષ રે;	
સખી જક્ષને લક્ષ લોક જસ ઓલગે એ.	૫
નિજ પ્રતિમાએ જન રહ્યા, બહુ ઉપસર્ગ સદ્યા રે;	
સખી સહીઆ ને કહીઆ કીમ જાએ અતિઘણા એ.	૬
સુરપતિ બોધી ચાલીઓ, પહોતો પુનીમ ગામ એ;	
સખી ગામે ઈનએ નામે, ચંડ કોશીક તણો એ;	૭
બહુ રે આશાતના તેણે કરી, ભવ પૂરવ દેજે રે;	
સખી દેજે ને પેજે ત્રિભોવન રાજ્યો એ.	૮
ઉપશમ રસ તીહીં આવીયો, પાયે લાગી ને ખામે રે;	
સખી ખામે ને નામે ઈસહુ વળી એ.	૯
સંગમે એ સુર ઉપસર્ગ કીયો, વળી ગોવાળીયો જેહ એજે;	
સખી જેહને તેહ પ્રસંગે જાણીએ એ.	૧૦

એ ઉપસર્ગ અનેક પેરે, શ્રી જીનવરે સદ્યા રે;	
સખી સદ્યા ને લદ્યા કર્મ ખપાવીયારે.	૧૧
જંભીર ગામ ઋજુ વાલિકા, સખી નદીયો ને પાસે રે;	
સખી પાસે ને માસ વૈશાખ નીરમલો એ.	૧૨
દશમી દિન જ્ઞાન ઉપનયુ', કરે ઓઝછવ દેવ રે;	
સખી દેવને સેવા કરે સુરનર મળી એ.	૧૩
સમોવસરણ સુર તિહાં રચે, બેઠી પરસદા બાર રે;	
સખી બારને સાર દીયે પ્રભુ દેશના એ.	૧૪

:- હાલ સાતમી :-

પાવા એ નયરી પ્રસિદ્ધ, શ્રી જીનવર તિહાં સંચર્યા એ;	
જોગે કરે એ અગીઆરે વિપ્ર, સત ચઉઆલી સુખવરા એ.	૧
પહેલો એ શ્રી ઈંદ્રભૂતિ, અગ્નિભૂતિ બીજો પવર;	
ત્રીજો એ શ્રી વાયુભૂત, ચોથો વ્રત સુધર્માધર.	૨
પાંચમો એ સ્વામી સુધર્મા, છઠો મંડીત જાણીએ એ;	
સાતમો એ મોરી પુત્ર, આઠમો કુંભ વખાણીએ એ.	૩
નવમો એ અચલ બ્રાત, મેતારજ દશમો ભલા એ;	૪
આશા પુરણ ગુણ નિર્મલો એ, એ સહુએ મળી એકણ ઠામે;	
જાગ કરે વિધિ સાચવે એ, સુરપતિએ જીનવર પાસ.	૫
આવતી તે ચિંતવે એ, એ હુવો એ અતિ ભલો જાગ;	
સંતોષાસુર આવીયા એ, પહોતા એ તેણે ઠામ.	૬
તવ ચિંતને ભાવીઓ એ, મુજ સમો એ નહીં કોઈ જ્ઞાન;	
એહ અજાણ કહારા ગયા એ, કો કહે એ વીરજીણુંદ.	૭
કેવળી પાસે જઈ રહ્યા એ, તો ધરે એ અતિ ઘણાં ગર્વ;	
સરવ ગ્યાની તે કુણ છે એ, આંખુ સો એહુ કેમ;	
એમ કહી ઈંદ્ર ભૂતિ ગયો તસ એ.	૮
પાંચસો એ આગલ છાત્ર, બીરૂદવાળી બહુ બોલતા એ;	
પહોતા એ સમોવસરણ, ચડીઆ મદગજ ગાજતો એ.	૯
પેસતો એ પહેલો જામ, નામ પેજો શ્રી જીનવર એ;	
દેખી એ મુજ પેઠી જાંબ, રજો મુજને એ જીપતો એ.	૧૦
ચિંતે એ હરિહર બ્રહ્મ, ચંદ્ર સુરજ કે રથવર એ;	
મનતણા એ સંશય જેહ, જો કહેશે વળી માહરા એ.	૧૧

તો હુંએ પાયે લાગીશ, શિષ્ય થઈ સજન તાહરો એ;
 જગગુરૂ પરમ દયાળ, બોલાવે નામે કરીએ,
 જાણે એ સહુ મુજ નામ; હવે એહને હું જીવ શું એ. ૧૨
 જેટલે એ શ્રી જીગનાથ, વેદ વહે જીવ થાપીઓ એ;
 તેટલે એ લીધી લીક્ષા, ગણધર પદ તસ થાપીઓ એ. ૧૩
 અનુક્રમે એ અગીયારે વિપ્ર, ગણધર પદવી તે વડે એ;
 ત્રીપદ એ લહુએ શીઘ્રંત, રહીને શંસય હરે એ. ૧૪
 પોવીય એ કરે વિહાર, ભવી જીવને પ્રતિ ભોધતા એ;
 પહોતાં એ ઇંદ્ર નરીંદ્ર, પાપ તિમિરભય ટાળતા એ. ૧૫

—: ઢાલ આઠમી :-

કેવલનાણુ ને ઓહી નાણુ વળી વૈક્રિય લખિધ;
 કહેતો પોહતા મુગતિ સરગ કેઈ સરવારથ સિદ્ધી;
 ચઉદ સહસ ચારિત્ર ધારવળી, સહસ છત્રીસ સમણીને સમકિતધાર;
 રૂચક મુજગીશ દોઢ લાખ ને સહસ નવ નવ તત્ત્વના જાણુ,
 સહસ અઠાર ત્રણ લાખ વળી, નીર માંડલી એ;
 આવી અનુ પરીઆત, મનોરહી એ. મં ૧
 ત્રીસ વરસ ઘેર વાસ વસી લીધું ચારિત્ર;
 બાર વરસ કેવળ પણે એ, પોવીએ કરે વિહાર;
 વરસ બહોતેર સયલ આયુ પાલીશું વિચાર;
 કારતક વદ અમાવસીયાએ વીર લહે નિરવાણુ;
 રાય અઠાર પોસો કરે નીર માંડલીએ;
 દોય દિન સુને રે વખાન મનોરહી. મં ૨
 બ્રાહ્મણ વાડા ગામ ઠામ માડે દેશ મોઝાર;
 તિહાંથી પડમાય છે સુર મોહિ વિસ્તાર;
 ચોર ચરડ ને ખુડ ખરડ વલી ધાડ વિહાર;
 તુમ આશાતના જે કરે એ, તેહનું એહવું હોય,
 આ ભવ પરભવને તર નીરમાંડલીએ જો, એ દો ભાગી હોય. મં ૩
 વાત પીત કફ સુદ રોફ ખાસ ખીન ને ખાશી;
 કુસટ કુરટ ને પીઠ રોગ જલ ઉદર વિકાશી;
 ડમરો મરૂવો જાનવો એ પરમેહ અઠાર;
 એણી પરે સહુ રોગો તણી એ હોય અનેરી જાત.
 જાપ જપતો દૂર સેવી નીર માંડલીએ જીનવર નામ પ્રભાત. મં ૪

અઠાઈ ગામ ચોમાસુ એક થયા એ, ગણ વાજેણી જનવિશાલ;
ગામ ચુમાસાં બાર રાજગ્રહી નાલંદ ચઉદ છોમછુલા એ;
દો ભદલપુર જાણીએ એ સાવથીએ એક છેલું ચોમાસુ જ ન કરે.
નીર માંડલીએ પાવાએ ધરીએ વિવેક. મ૦ ૫

તું જગ બાંધવ માય તાત સુમન સોહંકર;
અશરણ શરણ તું નાથ મુજ દીન દયાપાળ તું;
મુજ ગુરુ દેવાધિદેવ તું મુજ સુખકારી દુઃખ સાગરમાં પડેત,
જીવ તેહને તું તારી તુમ સમો સમરથ કો નહી;
એ જીગ માંહે જો દેવ પામીયાય તમારડા નીર માંડલીએ,
નવી કરી જીવ સેવ. મનોર૦ ૬

મોરા મોરી મંત્ર તંત્ર જંત્ર અંબર અવર કોઈ હોઆ,
જોરા તુમે લહી વીર જીનવર પવર ડાઅણી;
સાઅણી ભુત પ્રેત વ્યંતર વિકરાળ સહી કેસરી,
ચોરારી માર કરી જલ જલણ જોલ વિશ્વવિશ્વાસ દુઃખ હરે,
તુમ નામે સમરંતા સવી ઉપશમેએ,
નીર માંડલીએ સીએ વાંછિત કામ. ૭

ભવીયણ ભાવ ધરી ઘણો, પૂજો ત્રણે કાલ તે ઘેર વાજે-
-તવળ તાળ માહર કે સાર હય ગય કંચન રાજરિદ્ધ;
એક પુત્ર કલત્ર પોવીકેર રાજ તેજ પાયે;
એક છત્ર જગજન મોહન, તે નરુએ હોએ લીલ વિલાસ,
શ્રી વીર જીનવર સેવતાં નીરમાંડલીએ;
પોએ વાંછિત આસ. મનોર૦ ૮

તુમ નામે છે રાજરિદ્ધી સુખ સંપદ સાર માંગું,
આપો એક મુઝ ગુણ મધઅલ સાર તુજ પાય પંકજણીએ;
સેવ દેવ ને દિન થાએ પ્રણમીને વીનવું હું સેવક છું,
તુમ પુરવ પુન પસાવલે એ, પામી ત્રિભોવન નાથ-
-મનના મનોરથ પુરણો, નીર માંડલીએ;
હુવો જુવો રે સનાથ. મનોર૦ ૯

-: કલશ :-

અરિહંત અનંત ગુણ, અતિશય પુરણ ગાત્ર;
મુનિ જે જ્ઞાની સંજમી, તે ઉત્તમ કહીએ પાત્ર. ૧

પાત્ર તણી અનુમોદના, કરતો જીરણ શેઠ;
 શ્રાવક ઉંચી ગતિ લહે, નવ ઐવેયક હેઠ. ૨
 દશ ચોમાસા વીરજી, વિચરંત સંજમ વાસ;
 વેશાલા પુરી આવીયા, અગીયારમી યૌગામ. ૩

૪૬

શ્રી મહાવીર સ્વામીના સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન-ઢાલ-૬

દુહા

વિમલ કમલદલ લોચણાં, દીસે વદન પ્રસન્ન;
 આદર આણી વીર જિન, વાંઢી કરું સ્તવન. ૧
 શ્રી ગુરુ તણે પસાઉલે, સ્તવશું વીર જિણુંદ;
 ભવ સત્તાવીશ વણુંવું, સુણજે સહુ આણુંદ. ૨
 સાંભલતાં સુખ ઉપજે, સમકિત નિર્મલ હોય;
 કરતાં જિનની સંકથા, સફલ દહાડો સોય. ૩

—: ઢાલ-પહેલી :-

મહાવિદેહ પશ્ચિમ જાણું, નયસાર નામે વખાણું;
 નયર તણો છે રાણો, અટવી ગયો સપરાણો. ૧
 જમત્રા વેલાએ જાણી, ભક્તિ રસવંતી આણી;
 દત્તની વાસના આવી, તપસી જીવે છે ભાવી. ૨
 મારગ ભૂલ્યા તે હેવ, મુનિ આવ્યા તત્તજેવ;
 આહારદીધો પાય લાગી, ઋષિની ભૂખ તૃષા સવી ભાંગી. ૩
 ધર્મ સુણ્યો મનરંગે, સમકિત પામ્યો એ ચંગે;
 ઋષિને ચાલતા જાણી, હૈડે તે ઉલટ આણી. ૪
 મારગ દેખાડ્યો વહેતો, પાછો વલીઓ એમ કહેતો;
 પહેલે ભવે ધરમજ પાવે, અંતે દેવગુરુને ધ્યાવે. ૫
 પંચ પરમેષ્ઠિનું ધ્યાન, સૌધર્મ પામ્યો વિમાન;
 આઉખું એક પદ્યોપમ, સુખ ભોગવી અનોપમ. ૬
 ભવ ખીજે ત્રીજે આયો, ભરત કુલે સુત જાયો;
 ઓચ્છવ મંગલીક કીધું, નામ લે મરીઅંચ દીધું. ૭

વાધે સુરતરૂ સરિખો, આદિ જિન દેખીને હરખ્યો;	
અહો એ દેશના દીધી, ભાવે દીક્ષા એ લીધી.	૮
જ્ઞાન ભણ્યો સુવિશેષ, વિહાર કરે દેશ વિદેશ;	
દીક્ષા દેઈ એ નજરે, અલગો સ્વામીથી વિચરે.	૯
મહાવ્રત ભાર એ મહોટો, હું પણ પુન્યાઈએ છોટો;	
ભગવું કાપડ કરશું, માથે છત્રને ધરશું.	૧૦
પાંચે પાનહી પેરશું, સ્નાન શુચી જલે કરશું;	
પ્રાણી થૂલ નહી માડું, ખૂર મુંડ ચોટીએ ધારું.	૧૧
જનોઈ સોવન કેરી, શોભા ચંદન ભલેરી;	
હાથે ત્રિદંડીયું લેવું, મન માંહે ચિંતવ્યું એહવું.	૧૨
દિંગ કુલીંગનું રચીઉં, સુખ કારણ એમ ચિંતવીઉં;	
શુભ સાધુના વખાણે, દીક્ષા યોગ તે જાણે.	૧૩
આણી જતિઓને આપે, શુદ્ધો મારગ તે સ્થાપે;	
સમવસરણ રચું જાણી, વાંદે ભરત વિનાણી.	૧૪
ખારે પરસદા રાજે, પૂછે ભરત એ આજે;	
કોઈ છે તુમ સરીખો, દાખ્યું મરીચી નીઠો.	૧૫
પહેલો વાસુદેવ થાશે, ચક્રવર્તિ મૂકાં એ વાસે;	
ચોવીશમે એ તીર્થંકર, વર્ધમાન નામે જયંકર.	૧૬
ઉલટયું ભરતનું હૈયું, જઈ મરિચીને કહ્યું;	
તાતે પદવી એ દાખી, હરી ચક્રી જિનપદ ભાખી.	૧૭
તણ પ્રદક્ષિણા દેઈ, વંદન વિધિશું કરેઈ;	
સ્તવતો કરે દાહો, પુત્ર ત્રિદંડી ન રાહો.	૧૮
વાંદુ છું એહ મરમ, થાશે જિનપતિ ચરમ;	
એમ કહી પાછો વલીયો, ગરવે મરીચી ચડીયો.	૧૯

-: દાહ-ખીજ :-

ઇક્ષ્વાગ કુલે હું ઉપનો, મારો ચક્રવર્તિ તાતજ;	
દાદો માહરો જિન હુઓ, હું પણ ત્રિજગ વિખ્યાતજ.	૧
અહો ? અહો ? ઉત્તમ કુલ માહરું,	
અહો ! અહો ! મુજ અવતારજ;	
નીચ ગોત્ર તિહાં ખાંધીઉં, જુઓ જુઓ કરમ પ્રચારજ. અ०	૨
આ ભરતે પોતન પુરે, ત્રિપૃષ્ઠ હરિ અભિરામજ;	
મહાવિદેહ ક્ષેત્ર મુકાપુરી, ચક્રી પ્રિયમિત્ર નામજ. અ०	૩

ચરમ તીર્થ'કર થાઈશું, હોશે ત્રિગડું સારજી;	
સુર નર સેવા સારશે, ધન્ય ધન્ય મુજ અવતારજી. અં	૪
રહે મદમાતો એણી પરે, એક દિન રોગ અતીવજી;	
મુનિ જન સાર કો નવી કરે, સુખ વ'છે નિજ જીવજી. અં	૫
કપિલ નામે કોઈ આવીયો, પ્રતિજોધ્યો નિજ વાણીજી;	
સાધુ સમીપે દીક્ષા વરો, ધરમ છે તેણે ઠામજી. અં	૬
સાધુ સમીપે મોકલે, નવી જાએ તે અજોગજી;	
ચિંતે મરીચી નિજ મને, ક્રીસે છે મુજ જોગજી. અં	૭
તવ તે વલતું બોલીયો, તુમ વાંદે શું હોયજી;	
ભો! ભો! ધરમ ઇહાં અછે, ઉત્સૂત્ર લાખ્યું સોયજી. અં	૮
તેણે સંસાર વધારીઓ, સાગર કોડા કોડીજી;	
લાખ ચોરાશી પૂરવ તણું, આયુ ત્રીજે ભવ જોડીજી. અં	૯
ભવ ચોથે સ્વર્ગ પાંચમે, સાગર સ્થિતિ દશ જાણજી;	
કૌશીક દિવ જીવ ભવ પાંચમે, લાખ એ'શી પૂરવ માનજી. અં	૧૦
થુણા નયરીયે દિવ થયો, પૂરવ લાખ બહોંતેર સારજી;	
હુઓ ત્રિદંડી છટ્ઠે ભવે, સાતમે સોહમ અવતારજી. અં	૧૧
અગ્નિઘોત આઠમે ભવે, આઠ લાખ પૂરવ આયજી;	
ત્રિદંડી થઈ વિચરે વલી, નવમે ઇશાને જાયજી. અં	૧૨
અગ્નિભૂતિ દશમે ભવે, મંદિરપુરે દિવ હોયજી;	
લાખ છપન્ન પૂરવ આઉણું, ત્રિદંડી થઈ મરે સોયજી. અં	૧૩
ઇગ્યારમે ભવે તે થયો, સનત કુમારે દેવજી;	
નયરી રવેતાંબીયે અવતર્યો, બારમે ભવે દિવ હેવજી. અં	૧૪
ચુમાલીશ લાખ પૂરવ આઉણું, લાર દિવ જસ નામજી;	
ત્રિદંડી થઈ વિચરે વલી, મહાઈદ્ર તેરમે ભવે ઠામજી. અં	૧૫
રાજગૃહી નયરી ભવ ચઉદમે, થાવર બ્રાહ્મણ દાખજી;	
ચોત્રીશ લાખ પૂરવ આઉજો, ત્રિદંડી લિંગ તે લાખજી. અં	૧૬
અમર થયો ભવ પન્નરમે, પાંચમે દેવલોકે દેવજી;	
સંસાર ભમ્યો ભવ સોલમે, વિશ્વભૂતિ ક્ષત્રીય હેવજી. અં	૧૭

-: હાલ-ત્રીજી :-

વિશ્વભૂતિ ધારણીનો બેટો, ભુજબળ કુઠ સમુલ સમેટો;
સંભૂતિ ગુરને તેણે ભેટ્યો.

સહસ વર્ષ તિહાં ચારિત્ર પાલી, લહી દીક્ષા આત્મ અનુઆલી;	
તપ કરી કાયા બાલી.	૨
એક દિન ગાય ધસી સિંગાલી, પડ્યો ભૂમિ ના ભાઇયે ભાલી;	
તેહશું બલ માગાલી.	૩
ગરવે ચઢી વિકરાલી, સિંગધરી આકાશે પાગાલી;	
તસ બલ શંકા ટાલી.	૪
તિહાં અનશન નિયાણું કીધું, તપ વેચી બલ માગી લીધું;	
અથો નિયાણું દીધું.	૫
સત્તરમે ભવે શુકે સુરવર, ચવી અવતરીયો જિહાં પોતનપુર;	
પ્રજાપતિ મૃગાવતી સાર.	૬
ચોરાશી લાખ વરસનું આયુ, સાત સુપન સંગાત સુત બયો;	
ત્રિપુષ્ટ વાસુદેવ ગાયો.	૭
ઓગણીશમે ભવે સાતમી નરકે, તેત્રીશ સાગર આયુ અભંગે;	
ભોગવીયું તનું સંગે.	૮
વીશમે ભવે સિંહ હિંસા કરતો, એકવીશમે ચોથી નરકે ફરતો;	
વચ્ચે વચ્ચે ઘણા ભવ ભમતો.	૯
બાવીશમે ભવ સરલ સભાવી, સુખ ભોગવતો જશ ગવરાવી;	
પુન્યે શુભમતિ આવી.	૧૦
ત્રેવીશમે ભવે મુકાપુરી મુખે, ધનંજય ધારણીની ફૂળે;	
તવ અવતરીયો મુખે.	૧૧
ચકવર્તિની પદવી લીધી, પોટીલાચાર્ય શું મતિ બાંધી;	
શુભમતી કિરિઆ સાધી.	૧૨
કેાડી વરસ દીક્ષાનો બાણ, લાખ ચોરાશી પૂરવ પ્રમાણ;	
આઉંખું પુરું બાણ.	૧૩
ચોવીશમે ભવે શુકે સુરવર, સુખ ભોગવીઆ સાગર સત્તર;	
તિહાંથી ચવીઓ અમર.	૧૪

:- દાલ-ચોથી :-

આ ભરતે છત્રિકા પુરી, જિતશત્રુ વિજયા નાર; મેરે લાલ.
 પચવીશમે ભવે ઉપનો, નંદન નામ ઉદાર. મેરે લાલ.
 તીર્થંકર પદ બાંધીયો.

લઈ દીક્ષા સુવિચાર મેરે લાલ, વીશસ્થાનક તપ આચર્યું;

હુઓ તિહાં જય જયકાર મેરે લાલ. તીર્થં

૧

૨

રાજ તજ દીક્ષ લીયે, પોટીલા ચાર્ય પાસ; મેરેં લાલ.	
માસ ખમણ પારણું કરે, અભિવ્રહ વંત ઉદ્ધાસ. મેરેં તીર્થં	૩
લાખ વરસ ઇમ તપ કર્યો, આલસ નહીં ય લગાર; મેરેં	
પરિગલ પુણ્ય પોતે કર્યું, નિકાર્યું જિન પદ સાર. મેરેં તીર્થં	૪
માસ ખમણ સંખ્યા કહું, લાખ અગ્યાર એંશી હજાર; મેરેં લાલ.	
છસે પીસ્તાલીશ ઉપરે, પંચ દિન વૃદ્ધિ કરેય. મેરેં તીર્થં	૫
પચવીશ લાખ વરસનું આઉખું, માસ સંલેષણ કીધ; મેરેં	
ખમી ખમાવી તે ચચો, દશમે સ્વર્ગ ફલ લીધ. મેરેં તીર્થં	૬
પુષ્પોત્તરાવતંસકે, વિમાન સાગર વીશ; મેરેં	
સુર ચવીઓ સુખ ભોગવી, હુવા એ ભવ છવીસ. મેરેં તીર્થં	૭

-: હાલ-પાંચમી :-

સત્તાવીશમે ભવ સાંભલો તો, ભમર હુલી;	
રૂડું માહણકુંડ ગામ તો, ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણ વસે તો. ભમર	
દેવાનંદા ઘરણી નામ તો.	૧
કર્મ સદ્યા લવલેશ વલી તો, ભં મરીચી ભવ તો જે હતો;	
પ્રાણત કટપથકી ચવી તો, ભં દિજ કુલે અવતર્યો તેહ તો.	૨
ચૌદ સુપન માતા લહે તો, ભં આણુંદ હુઓ બહુત તો;	
ઇંદ્રે અવધિ જોઇયું તો, ભં એહ અચ્છેરા ભુત તો.	૩
ખ્યાશી દિન તિહાં કણે રહ્યા તો, ભં ઇંદ્ર આદેશે દેવ તો;	
સિદ્ધાર્થ ત્રિશલા કુખે તો, ભં ગર્ભ પાલટે તતખેવ તો.	૪
ચૌદ સુપન ત્રિશલા લહે તો, ભં શુભ મુહૂર્તે જણ્યા જામ તો;	
જન્મ મહોચ્છવ તિહાં કરે તો, ભં ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી તામ તો.	૫
વર્ધમાન તસ નામ દિએ તો, ભં દેવે દીઓ મહાવીર તો;	
હર્ષે શું પરણાવીઆ તો, ભં સુખ વિલસે ઘર વીર તો.	૬
માય તાય સુરલોક ગયા તો, ભં જિન સાધે નિજ કાજ તો;	
લોકાંતિક સુર ઇમ કહે તો, ભં દ્યો દીક્ષા મહારાજ તો.	૭
વરસીદાન દઇ કરી તો, ભં લીધો સંયમ ભાર તો;	
એકાકી જિન વિહાર કરે તો, ભં ઉપસર્ગનો નહીં પાર તો.	૮
તપ ચઉવિહાર કર્યા ઘણા તો, ભં એક છ માસી ચૌવિહાર તો;	
ખીજે છમાસી કર્યો તો, ભં પંચ દિન ઉણા ઉદાર તો.	૯
નવ તે ચોમાસી કર્યા તો, ભં બે ત્રણ માસી જાણ તો;	
અઢી માસી બે વાર કર્યા તો, ભં બે માસી છ વાર વખાણ તો.	૧૦

દોઢ માસી જે વાર કર્યાં તો, લ૦ માસક્ષમણુ કર્યાં બાર તો;	
બહોંતરે પાસ ખમણુ કર્યાં તો, લ૦ છટુ બસેં યોગણુત્રીશ સાર તો.	૧૧
બાર વરસમાં પારણાં તો, લ૦ ત્રણુશે યોગણુ પચાસ તો;	
નિદ્રા જે ઘડીની કરી તો, લ૦ બેઠાં નહીં બાર વરસ તો.	૧૨
કર્મ ખપાવી કેવલ લહું તો, લ૦ ત્રિગટે પરસદા બાર તો;	
ગણુધર પદની થાપના તો, લ૦ જગ હુચ્ચો જય જયકાર તો.	૧૩
ગણુધર વર અગ્યાર હુઆ તો, લ૦ ચૌદ સહસ સાધુ સુખકાર તો;	
છત્રીસ સહસ સાધવી હુઇ તો, લ૦ શીયલ રચણુ ભંડાર તો.	૧૪
એકલાખ યોગણુસાઠ હજાર કહ્યાં તો, લ૦ શ્રાવક સમકિત ધાર તો;	
ત્રણુલાખ અઠાર હજાર શ્રાવિકા તો, લ૦ એ કહ્યો વીર પરિવાર તો.	૧૫
બ્રાહ્મણ માતપિતા હુઆ તો, લ૦ મોકલ્યાં મુક્તિ મોઝાર તો;	
સુપુત્ર આવો ઇમ કહ્યો તો, લ૦ સેવકની કરો સાર તો.	૧૬
ત્રીશ વરસ ગૃહવાસ વસ્યા તો, લ૦ બાર વરસ છવ્વસ્થ તો;	
ત્રીશ વર્ષ કેવલ ધર્મુ તો, લ૦ બહોંતરે વરસ સમસ્ત તો.	૧૭
એણી પરે પાલી આઉખું તો, લ૦ દિન દીવાલી જેહ તો;	
મહાનંદ પદવી પામીયા તો, લ૦ સમરું હું નિત્ય તેહ તો.	૧૮
સંવત સોલ બાસઠ વર્ષે તો, લ૦ વિજ્યા દશમી ઉદાર તો;	
લાલવિજય ભકતે કહે તો, લ૦ વીરજિન ભવજલ તાર તો.	૧૯

—: દાલ-છટ્ટી :-

સ્મરણુ સુખ સંપદ મિલે, ફલે મનોરથ કોડળ;	
રોગ વિયોગ સવિ ટલે, ન હોય શરીરે કોલીળ.	સ્મ૦ ૧
આદ્રીઆણુ પુર મંડણુ, ખંડણુ પાપનો પૂરોળ;	
જે ભવિયણુ સેવા કરે, સુખ પામે તે ભર પૂરોળ.	સ્મ૦ ૨
મુરત મોહન વેલડી, હીઠે અતિ આણુંદોળ;	
સિંહાસણુ બેઠો સોહે સદા, ગગને જીસ્યો રવિચંદોળ.	સ્મ૦ ૨
પ્રતિમા એ લહીએ સદા, પ્રણમું જોડી હાથળ;	
ત્રણુ પ્રદક્ષિણા દેઈ કરી, માંગું મુક્તિનો સાથળ.	સ્મ૦ ૪
શ્રાવક અતિ ઉદમ કરી, કીધો જિન પ્રાસાદોળ;	
કાઢ્યું પાપ ઠેલી કરી, પુણ્યે જગ જસવાદોળ.	સ્મ૦ ૫

—: કલશ :-

શ્રી વીર પાટ પરંપરાગત, શ્રી આણુંદ વિમલ સૂરીયરુ;
શ્રી વિજયદાન સૂરિ તાસ પાટે, શ્રી હીરવિજય સૂરિગણુધરુ,

શ્રી વિજયસેન સૂરિ તાસ પાટે, શ્રી વિજયદેવ સૂરિ હિતકરુ;
કટ્યાણુ વિજય ઉવજ્જાય પંડિત, શ્રી શુભવિજય શિષ્ય જયકરુ.

૧

૪૭
શ્રી મહાવીર સ્વામીના સત્તાવીશ ભવનું
સ્તવન-ઢાલ-૫

ઢોહા

શ્રી શુભવિજય સુગુરુ નમી, નમી પન્નાવતિ માય;
ભવ સત્તાવીશ વર્ણુવું, સુણુતાં સમકિત થાય. ૧
સમકિત પામે જીવને, ભવ ગણુતીએ ગણાય;
જો વળી સંસારે ભમે, તો પણ મુગતે જાય. ૨
વીર જિનેશ્વર સાહેબો, ભમીયો કાળ અનંત;
પણ સમકિત પામ્યા પછી, અંતે થયા અરિહંત. ૩

-: ઢાલ-પહેલી :-

(કપૂર હોય અતિ ઉજ્જો રે. દેશી)

પહેલે ભવે એક ગામનો રે, રાય નામે નયસાર;
કાળ્ટ લેવા અટવી ગયો રે, લોજન વેળા થાય રે. પ્રાણી૦ ૧
ધરીયે સમકિત રંગ, જિમ પામિયે સુખ અલંગ રે. પ્રા૦ ૨
મન ચિંતે મહિમા નીલો રે, આવે તપસી કોય;
દાન દેઈ લોજન કરુ રે, તો વાંછિત ફળ હોય રે. પ્રા૦ ૩
મારગ દેખી મુનિવરા રે, વંદે દેઈ ઉપયોગ;
પૂછે કેમ ભટકો છંડાં રે, મુનિ કહે સાથ વિયોગ રે. પ્રા૦ ૪
હર્ષ ભરે તેડી ગયો રે, પડિલાલ્યા મુનિરાજ;
લોજન કરી કહે ચાલીએ રે, સાથ લેળા કરુ આજ રે. પ્રા૦ ૫
પગવટીએ લેળા કર્યા રે, કહે મુનિ દ્રવ્ય એ માર્ગ;
સંસારે ભૂલા ભમો રે, ભાવ મારગ અપવર્ગ રે. પ્રા૦ ૬
દેવ-ગુરુ ઓળખાવિઆ રે, હીધો વિધિ નવકાર;
પશ્ચિમ મહાવિદેહમાં રે, પામ્યો સમકિત સાર રે. પ્રા૦ ૭
શુભ ધ્યાને મરી સુર હુઓ રે, પહેલા સ્વર્ગ મોઝાર;
પદ્યોયમ આયુ ચવી રે, ભરત ઘરે અવતાર રે. પ્રા૦ ૮
નામે મરીચી જોવને રે, સંયમ લીએ પ્રભુ પાસ;
દુષ્કર ચરણ લાહી થયો રે, ત્રિંદડીક શુભ વાસ રે. પ્રા૦ ૯

૯

-: ઢાલ-૨૭ :-

નવો વેષ રથે તેણી વેળા, વિચરે આદીસર લેળા;	
જલ થોડે સ્નાન વિશેષ, પગપાવડી ભગવે વેષ.	૧
ધરે ત્રિદંડીક લાકડી મહોટી, શિર મૂંડણુ ને ધરે ચોટી;	
વળી છત્ર વિલેપન અંગે, થુલથી વ્રત ધરતો રંગે.	૨
સોનાની જનોઈ રાખે, સહુને સુનિ મારગ ભાખે;	
સમો સરણે પૂછે નરેશ, કોઈ આગે હોશે જિનેશ.	૩
જિન જંપે ભરતને તામ, તુજ પુત્ર મરિચી નામ;	
વીર નામે થશે જિન છેલ્લા, આ ભરતે વાસુદેવ પહેલા.	૪
ચક્રવર્તિ વિદેહે થાશે, સુણી આવ્યા ભરત ઉલ્લાસે;	
મરીચીને પ્રદક્ષિણા દેતા, નમી વંદી ને એમ કહેતા.	૫
તુમે પુન્યાઈવંત ગવાશે, હરી ચક્રી ચરમ જિન થાશે;	
નવી વંદુ ત્રિદંડિક વેશ, નમું ભક્તિયે વીર જિનેશ.	૬
એમ સ્તવના કરી ધર જાવે, મરીચી મન હર્ષ ન માવે;	
મહારે ત્રણ પદવીની છાપ, દાદા જિન ચક્રી ખાપ.	૭
અમે વાસુદેવ ધુર થઈશું, કુળ ઉત્તમ મહારૂં કહીશું;	
નાચે કુળ મદ્યું ભરાણો, નીચ ગોત્ર તિહાં બંધાણો.	૮
એક દિન તતુ રોગે વ્યાપે, કોઈ સાધુ પાણી ન આપે;	
ત્યારે વંછે ચેલો એક, તવ મળિયો કપિલ અવિવેક.	૯
દેશના સુણી દીક્ષા વાસે, કહે મરિચી લીચો પ્રભુ પાસે;	
રાજપુત્ર કહે તુમ પાસે, લેશું અમે દીક્ષા ઉલ્લાસે.	૧૦
તુમ દરશને ધરમનો વહેમ, સુણી ચિંતે મરિચી એમ;	
મુજ યોગ્ય મદ્યો એ ચેલો, મૂળ કડવે કડવો વેલો.	૧૧
મરિચી કહે ધર્મ ઉભયમાં, લીએ દીક્ષા જોવન વયમાં;	
એણે વચને વધ્યો સંસાર, એ ત્રીજો કહ્યો અવતાર.	૧૨
લાખ ચોરાશી પૂરવ આય, પાળી પંચમે સ્વર્ગ સધાય;	
દશ સાગર જીવિત ત્યાંહી, શુભ વીર સદા સુખદાઈ.	૧૩

-: ઢાલ ત્રીજી :-

પાંચમે ભવ કોલ્લાગ સન્નિવેશ, કૌશિક નામે ગ્રાહ્યણ વેશ;	
એંશી લાખ પૂરવ અનુસરી, ત્રિદંડીયાને વેષે મરી.	૧
કાળ બહુ ભમીયો સંસાર, થુણા પુરી છટકો અવતાર;	
બહોંતેર લાખ પૂરવને આય, વિપ્ર ત્રિદંડીક વેષ ધરાય.	૨

સૌધર્મે મધ્ય સ્થિતિયે થયો, આઠમે ચૈત્ય સન્નિવેશે ગયો;	
અગ્નિદ્યોત દ્વિજ ત્રિદંડીયો, પૂર્વ આયુ લાખ સાઠે મૂઝો.	૩
મધ્યસ્થિતિએ સુર સ્વર્ગ ઇશાન, દશમે મંદિરપુર દ્વિજ ઠાણુ;	
લાખ છાપન પૂરવાપુરી, અગ્નિભૂતિ ત્રિદંડીક મરી.	૪
ત્રીજે સ્વર્ગ મધ્યાયુ ધરી, બારમે ભવ શ્રવેતાંબી પુરી;	
પૂરવ લાખ ચુમાલીસ આય, ભાર દ્વિજ ત્રિદંડીક થાય.	૫
તેરમે ચોથે સર્ગે રમી, કાળ ઘણો સંસારે ભમી;	
ચઉદમે ભવ રાજગૃહી જાય, ચોત્રીસ લાખ પૂર્વને આય.	૬
થાવર વિપ્ર ત્રિદંડી થયો, પાંચમે સર્ગ મરીને ગયો;	
સોળમે ભવ કોડ વરસ સમાય, રાજકુમાર વિશ્વભૂતિ થાય.	૭
સંભૂતિ મુનિ પાસે અણુગાર, દુઝ્ઝર તપ કરી વરસ હંજાર;	
માસખમણ પારણુ ધરી દયા, મથુરામાં ગૌચરીયે ગયા.	૮
ગાયે હણ્યા મુનિ પડીયા વશા, વિશાખા નંદી પિતરિયો હસ્યા;	
ગૌશૃંગે મુનિ ગર્વે કરી, ગયણ ઉછાળી ધરતી ધરી.	૯
તપ બળથી હોજ્યો બળ ઘણી, કરી નિયાણું મુનિ અણુસણી;	
સત્તરમે મહાશુકે સુરા, શ્રી શુભવીર સત્તર સાગરા.	૧૦

—: ઢાલ ચોથી :-

(નદી ચમુના કે તીર, ઉડે દોય પંખીયાં. દેશી)

અઠારમે ભવ સાત, સુપન સૂચિત સતી;	
પોતન પુરીયે પ્રજાપતિ, રાણી મૃગાવતી;	
તસ સુત નામે ત્રિપૃષ્ઠ, વાસુદેવ નીપન્યા;	
પાપ ઘણું કરી, સાતમી નરકે ઉપન્યા.	૧
વીશમે ભવ થઈ સિંહ, ચોથી નરકે ગયા;	
તિહાંથી ચવી સંસારે, ભવ બહુલા થયા;	
બાવીશમે નરભવે લાહી, પુણ્ય દશા વર્યા,	
ત્રેવીશમે રાજ્યધાની, મૂકાએ સંચર્યા.	૨
રાય ધનંજય ધારણી, રાણીયે જનમીયા;	
લાખ ચોરાશી પૂર્વ આયુ જીવિયા;	
પ્રિયમિત્ર નામે ચક્રવર્તી દીક્ષા લહી;	
કેડી વરસ ચારિત્ર દશા પાળી સહી.	૩
મહાશુકે થઈ દેવ, ઇણે ભરત ચવી;	
છત્રિકા નગરીયે, જિતશત્રુ રાજવી;	

ભદ્રા માય લાખ પચવીશ, વરસ સ્થિતિ ધરી;
 નંદન નામે પુત્રે, દીક્ષા આચરી. ૪
 અગીયાર લાખ ને એ'શી હજાર છસે વળી,
 ઉપર પિસ્તાલીશ અધિક પણ મન રૂળી;
 વીશ સ્થાનક માસ ખમણે, જાવજાણવ સાધતા;
 તીર્થ'કર નામકર્મ, તિહાં નિકાચતા. ૫
 લાખ વરસ દીક્ષા, પર્યાય તે પાળતા;
 છવીશમે ભવ, પ્રાણુત કદપે દેવતા,
 સાગર વીશનું જીવિત સુખભર ભોગવે;
 શ્રી શુભવીર જિનેશ્વર, ભવ સુણુને હવે. ૬

-: હાલ પાંચમી :-

નયર માહણકુંડમાં વસે રે, મહારુદ્ધિ ઋષભદત્ત નામ;
 દેવાનંદ દ્વિજ શ્રાવિકા રે, પેટ લીધો પ્રભુ વિસરામ રે;
 પેટ લીધો પ્રભુ વિસરામ. ૧
 બ્યાશી દિવસને અંતરે રે, સુર હરિણુગમેષી આય;
 સિદ્ધારથ રાજા ધરે રે, ત્રિશલા કૂખે છંટકાય રે. ત્રિ૦ ૨
 નવ માસાંતરે જનમિયા રે, દેવ દેવીએ ઓચછવ કીધ;
 પરણી યશોદા યોવને રે, નામે મહાવીર પ્રસિદ્ધ રે. ના૦ ૩
 સંસાર લીલા ભોગવી રે, ત્રીશ વર્ષે દીક્ષા લીધ;
 બાર વરસે હુઆ કેવળી રે, શિવ વહુનું તિલક લીધ રે. શિ૦ ૪
 સંઘ ચતુર્વિધ થાપીયો રે, દેવાનંદા રુષભદત્ત પ્યાર;
 સંયમ દેઈ શિવ મોકલ્યા રે, ભગવતી સૂત્રે અધિકાર રે. ભ૦ ૫
 ચોત્રીશ અતિશય શોભતા રે, સાથે ચઉદ સહસ અણુગાર;
 છત્રીસ સહસ તે સાધવી રે, બીજે દેવદેવી પરિવાર રે. બી૦ ૬
 ત્રીશ વરસ પ્રભુ કેવળી રે, ગામ નગર તે પાવન કીધ;
 બહોંતેર વરસનું આઉખું રે, હીવાળીયે શિવપદ લીધ રે. હી૦ ૭
 અગુરૂ લઘુ અવગાહને રે, કીયો સાદિ અનંત નિવાસ;
 મોહરાય મલ્લ મૂળશું રે, તનમન સુખનો હોય નાશ રે. ત૦ ૮
 તુમ સુખ એક પ્રદેશનું રે, નવિ માવે લોકાકાશ;
 તો અમને સુખીયા કરો રે, અમે ધરીયે તુમારી આશરે. અ૦ ૯
 અક્ષય ખજનો નાથનો રે, મેં દીઠો ગુરુ ઉપદેશ;
 હાલચ હાગી સાહેબા રે, નવી ભજીયે કુમતીનો લેશ રે. ન૦ ૧૦

મહોટાનો જે આશરો જે, તેથી પામીએ લીલ વિલાસ;
દ્રવ્ય ભાવ શત્રુ હણી રે, શુભવીર સદા સુખ વાસ રે. શુ૦ ૧૧

—: કલશ :-

ઝોગણીશ એકે વરસ છેકે, પૂર્ણિમા શ્રાવણ વરો;
મેં થુણ્યો લાયક વિશ્વનાયક, વર્ધમાન જિનેશ્વરો;
સંવેગ રંગ તરંગ ઝીલે, જસવિજય સમતા ધરો;
શુભ વિજય પંડિત ચરણ સેવક, વીર વિજયો જય કરો. ૧૨

૪૮
શ્રી મહાવીર સ્વામીના સત્તાવીશ ભવનું
સ્તવન-ઢાલ-૬

—: ઢાલ પહેલી :-

(મારું મન મોહ્યું રે શ્રી સિદ્ધાચલે રે. દેશી)
પહેલા તે સમરૂં પાસ, શંખેશ્વરો રે, વલી શારદ સુખકંઠ;
નિજ શુરુ કરા રે, ચરણ કમલ નમું રે, થુણ્યું વીર જીણુંદ;
ભવી તમે સુણો રે, સત્તાવીશ ભવ મોટકારે. ૧
નયસાર નામે રે, અપર વિદેહમાં રે, મહિપતિને આદેશ;
કાળ લેવા નર વન ગયો પરિકરો રે, ગિરિ ગહનને પ્રદેશ. ભ૦ ૨
આહાર વેલારે રસવતિ નિપની રે, દાન રૂચી ચિત્ત લાય;
અતિથિ જીએ રે ઇણ અવસરે રે, ધરી અંતરથી ભાવ. ભ૦ ૩
પુણ્ય સંયોગે રે, મુનિવર આવીયારે, માર્ગ ભૂલ્યા છે તેહ;
નિરખી ચિત્ત રે, ધન્ય મુજ એ ભાગ્યને રે, રોમાંચિત થયો દેહ. ભ૦ ૪
નિરવધ આહાર દેહને ઇમ કહે રે, નિસ્તારો મુજ સ્વામ;
જોગ જાણીને મુનિ દ્વીપે દેશનારે, સમકિત લલ્યો અભિરામ. ભ૦ ૫
માર્ગ દેખાડી વાંદીને વલ્યો રે, સમરંતો નવકાર;
દેવશુરુ ધર્મ તરવને આઠરી રે, શાશ્વતો સુખ દાતાર. ભ૦ ૬
પહેલે ભવે ઇમ ધર્મ આરાધીને રે, સૌધર્મ થયો દેવ;
એક પલ્યોપમ આઉણું ભોગવી રે, બીજે ભવે સ્વયમેવ. ભ૦ ૭
ગીજે ભવ ચક્રિ ભરતેસરૂ રે, તસ હુઆ મરિચી કુમાર;
પ્રભુ વચનામૃત સાંભલ્યો રંગથી રે, દીક્ષિત થયો અણુગાર. ભ૦ ૮

:- ઢાલ-ગીત :-

(ચતુર સનેહી મોહના-દેશી)

એક દિન ગ્રીષ્મ કાલમાં, વિચરંતો એકાકી રે;		
અલગો સ્વામી થકી રહે, જ્ઞાનમદે અતિ છાકી રે.		
ત્રીજો ભવ ભવિ સાંભલો.	ટેક	૧
તપ તપે અતિ આકરો, મેલે મલીન છે દેહ રે;		
શ્રમણપણું દુક્કર ઘણું, જલવાયે નહીં એહ રે.	ત્રીજો	૨
ધર જલુ' જુગતું નહીં, એમ ધારીને વિરચે રે;		
વેશ નવો ત્રિદંડીનો, ચંદન દેહે તે ચરચે રે.	ત્રીજો	૩
કર કમલે ગ્રહે દંડને, ભગવું કપડું કરવું રે;		
પાયે ઉપાનહ પહેરણે, માથે છત્રને ધરવું રે.	ત્રીજો	૪
પરિમિત જલથું સ્નાન હો, મુંડ જટા જુટ ધારૂ રે;		
રાખું જનોઈ સુર્વણની, પ્રાણી સ્થૂલ ન મારૂ રે.	ત્રીજો	૫
વેષ કરીને લિંગીનો, ધર્મ કરે વલી સાચો રે;		
વાણી ગુણે પડિખોડતો, જેહવો હીરો જાચો રે.	ત્રીજો	૬
જાણી દીક્ષા યોગને, આણી મુનિને આપે રે;		
જણુ જણુ આગલ રાગથી, સાધુ તણા ગુણુ થાપે રે.	ત્રીજો	૭
આદિ જિણુંદ સમોસર્યા, સાકેતન ઉઘાને રે;		
ભરતજી વંદન સંચર્યા, વંદા હરખ અમાને રે.	ત્રીજો	૮
ભરતજી વંદીને ઉચરે, કોઈ અછે તુમ સરખો રે;		
સ્વામી કહે સુણુ રાજીઆ, તુમ સુત મરિચી એ પરખો રે.	ત્રીજો	૯
વાસુદેવ પહેલો હોશે, ચક્રવર્તી સુકાચે રે;		
તીર્થપતિ ચોવીશમો, નામે વીર કહાચે રે.	ત્રીજો	૧૦
પુલકિત થઈ પ્રભુ વંદીને, મરિચી નિકટે પહોતો રે;		
ત્રણુ પ્રદક્ષિણા દેઈને, વંદે મન ગહ ગહતો રે.	ત્રીજો	૧૧
ગુણુ સ્તવના કરી ઇમ કહે, વંદુ છું એહ મરમ રે;		
વાસુદેવ ચક્રી થઈ, થાસ્યો જિનપતિ ચરમ રે.	ત્રીજો	૧૨
જિન વચનામૃત દાખવી, રંગે ઉલટ આણી રે;		
પ્રણુમી ભરત ઘેર ગયો, મરિચીને ગુણુ નિધિ જાણી રે.	ત્રીજો	૧૩

:- ઢાલ ત્રીજી :-

મરીચી મન ઇમ ચિંતવે, ભરત વચન સુણી,
મુજ મન અવર ન કોય છે. જગમાનું ગુણી;

જેટલા લાલ જગતમાં છે, તે મેં લહ્યા છે;
 અહો શ્રી આદિ જીજ્ઞેષુ ને, નિજ મુખની કહ્યા. ૧
 રત્નાકર મુજ વંશ, અનોપમ શુણ્યુતા,
 દાદો જિનમાં મુખ્ય, ચક્રિમાં મુજ પિતા;
 અહો ઉત્તમ કુલ માહરં, હું સહુમાં શિરે, ૨
 ધન ધન મુજ અવતાર, હરિમાં હું ધુરે.
 ચક્રવર્તી થઈ ચરમ જિજ્ઞેસર થાઈશું,
 કનક કમલપરે નિજપદ કમલને ઠાયશું;
 સુરનર કોડા કોડ મલી મુજ પ્રભુમશે,
 પ્રાતિહારજ વર આઠશું સમવસરણ થશે. ૩
 મદ કરવાથી નીચ ગોત્ર ઇમ બાંધીઉં,
 ભવ ભવ નીચ કર્મનું ફલ ઇહાં સાધીઉં;
 એક દિન રોગ ઉદયથી મન એમ ચિંતવે,
 સેવા કારક શિષ્ય કરૂં કોઈક હવે. ૪
 સાર ન પૂછે એ મુનિ પરિચિત છે ઘણા,
 ડુંગરા દ્વરથકી દિસે રણીઆમણા,
 એવે કપિલ નામે એક નૃપ સુત આવીયો,
 તેને મરિચીએ પ્રભુનો ધર્મ સુણાવીયો. ૫
 યોગ્ય જાણી કહે જાઓ મુનિ પાસે તુમે,
 દીક્ષા લ્યો શુભ ભાવથી કહીએ છીએ અમે;
 કપિલ કહે તવ ધર્મ નથી શું તુમ ગચ્છે,
 મનથી ચિંતે અજોગ એ મુજ લાયક અછે. ૬
 મરિચી કહે જો કપિલ ઇહાં પણ ધર્મ છે,
 ચિત્ત રૂચે તિહાં સેવીએ એ હિત મર્મ છે;
 ઇમ ઉત્સૂત્ર કહ્યાથી સંસાર વધારીયો,
 સાગર કોડા કોડ અપારા ચોરીયો. ૭
 ચોરાશી લાખ પૂર્વનું આયુષ્ય ભોગવી,
 અને અનાલોચિત ત્રીજે ભવથી ચવી;
 દશ સાગર ભવ ચોથે પંચમ સ્વર્ગથી,
 ઉપન્યો પંચમ ભવ હવે બ્રાહ્મણ વર્ગમાં. ૮
 એંસી પૂર્વ લખ આઉંખે કૌશિક દિજ થયો,
 ઘણા નયરીએ છૂટકે ભવ ભમતાં ગયો;

બહોતેર લખ પૂરવાયુધ્ય દિજ નામથી,
 અંતે ત્રિદંડી થઈને મુઓ તે અકામથી. ૬
 સાતમે સોહમ ચૈત્યપુરે ભવ આઠમે,
 અગ્નિ દ્યોત દિજ લખ પૂર્વાયુ સાઠમે;
 અંતે ત્રિદંડી થઈને, હવે નવમે ભવે,
 ઈશાને અમૃત સુખ રંગે અનુભવે. ૧૦

—: હાલ ચોથી :-

અગ્નિભૂતિ દિજ દશમે આયો, મંદર પુરમાં તેહ સોહાયો;
 છપ્પન લાખ પૂર્વાયુ ધરતો, અંતે ત્રિદંડી થઈને તે ફરતો,
 હાલન ત્રિદંડી થઈને તે ફરતો. ૧
 ઈચારમે ભવે સનતકુમાર, બારમે શ્રવેતાંબીયે અવતાર. લાં શ્રવેં
 ભારદ્વીજ અંતે ત્રિદંડી, ચુંઆલીસ લાખ પૂર્વાયુ મંડી. લાં પૂં ૨
 તેરમે ભવ થયો મહેંદ્રદેવ, ચૌદમે થાવર બ્રાહ્મણ દેવ. લાં બ્રાં
 ચોત્રીશ લાખ પૂર્વાયુ પાલી, ત્રિદંડીયો થઈ કાયાને ગાળી. લાં કાં ૩
 પનરમે ભવે પાંચમે સ્વર્ગે, તિહાંથી ચવી ભમીયો ભવ વરગે. લાં ભં
 સોલમે ભવે વિશ્વભૂતિ નામે, ક્ષત્રીયસૂત ઉપન્યો તે સકામે. લાં ઉં ૪
 વિશાખ ભૂતિ ધરણીનો ભયો, સંભૂતિ સાધુએ તેહ વધયો. લાં તેં
 સહસ વરસ જિણ ચરણ આરાધિ,
 તપસી થયો અતિ વિરમી ઉપાધિ લાં વિં ૫
 એકદિન મથુરામાં ગોચરી ચાલ્યો, વરભત્રા જતાં ભાઈયે ભાલ્યો. લાં ભાં
 એ હવે એક ગાયે તસ માર્યો, ભૂમિ પડિયો અતિ ક્રોધ ધાયો. લાં અં ૬
 તે ભેતાં ગૌં ગગને ભમાડી, એમ નિજ ભુજબલ તેહને દેખાડી. લાં તેં
 અણસણ સાથે નિયાણું કીધું, તપ સાટે બલ માંગીને લીધું. લાં માં ૭
 કેાડ વરસનું જીવિત સારી, સત્તરમે શુક સ્વર્ગે અવતારિ. લાં સ્વં
 અઢારમે ભવે પુત્રીનો કામી, પ્રજાપતિ પોતનપુર સ્વામી. લાં પોં ૮
 મૃગાવતી રાણીયે કુએ ધરિયો, સાત સુપન સુચિત અવતરીયો. લાં સાં
 બાલપણે જેણે સિંહને હણ્યો, ત્રિપૃષ્ઠ નારાયણ કરી સુણીયો. લાં નાં ૯
 ત્રણસેં સાઠ સંગ્રામ તે કીધો, સન્યા પાલકને દુઃખ દીધો. લાં પાં
 લાખ ચોરાસી વરસનું આય, લોગવી સાતમી નરકે તે ભય લાં સાં ૧૦
 યોગણીશમે ભવે દુઃખ અતિવેદી,
 વીશમે ભવ હુંઓ સિંહઅએદી. લાં સિંં
 ચોથી નરકમે ભવ એકવીશમે, બહુ ભવ ભમતાં હવે બાવીસમે. લાં હં ૧૧

કોઈ શુભ યોગે નરભવ પાચો, ત્રેવીસમે ભવ ચક્રી ગવાયો. લાંબો ચં	
ધનંજય ધારણીનો તે ઝેટો, મુકા નગરીયે ભુજ બલ પેટો. લાંબો ભુ	૧૨
ખટખંડ પૃથ્વીમાં આણુ મનાવી, ચૌદ રચણ ત્રિધિ સંપદ પાઈ. લાંબો સં	
પોટીલાચાર્ય શુક્ર તિહાં વાંદી, દીક્ષા આદરી મનવી આનંદી. લાંબો મં	૧૩
ચોરાશી લાખ પૂર્વ પ્રમાણુ, આયુ પાળી હવે ચોવીશમે જાણુ. લાંબો ચો	
મહા શુકે હવે અમર ઉમંગે, અમૃત સુખ ભોગવે રંગે. લાંબો ભો	૧૪

—: હાલ પાંચમી :-

આ ભરતે છત્રિકાપુરી, પચવીશમે ભવે આયાળુ; લદ્દા જિતશત્રુ નૃપ કુલે, નન્દન નામ સુહાયાળુ.	
ત્રોટક : નામ નંદન ત્રિજગ વંદન, પોટીલા ચારજ કનહે; ગ્રહી ચરણ દમતો કરણ વિચરે, મૃગપતિ જિમ વને વને. તિહાં માસખમણે વીશસ્થાનક, તપ તપી દુઃસ્કરપણે; પદ બાંધ્યું ઇહાં તીર્થકરનું, ભાવથી સાદર ઘણે;	૧
ચાલ ૦ અભિગ્રહી માસ ખમણ કીયાં, જાવજીવ વિહરતોળ; ઉદાસિત ભાવે તપ તપી, કીધો કરમનો અંતોળ.	૨
ત્રોટક ૦ ભવ અંત કીધો કાજ સિધ્યો, તાસ સંખ્યા હું કહું; અગીઆર લાખ ને સહસ એંશી, છસે પીસ્તાલીશ લહું; દીન પાંચ ઉપર અધિક જાણો, લાખ પચવીશ સહસનું; આઉખું પાલી ભ્રમણ ટાલી, કામ કીધું મરદનું.	૩
ચાલ : અણસણ માસ સંલેખણા, કરી વધતે પરિણામેળ; સવી જગજંતુ ખમાવીને, ચવીથો તિહાંથી સકામેળ.	૪
ત્રોટક ૦ ચવીથો સકામે સ્વર્ગ દશમી, વીશ સાગરે સુર હુઓ, તિહાં વિવિધ સુર સુખ ભોગવે, ખટવીશમે ભવ એ જુઓ; મરિચી ભવે એ કર્મ બાંધ્યું, તે હજી ખુટ્યું નહી; ચરિમ સત્તાવીશમે ભવે, ઉદય આંચું તે સહી.	૫
ચાલ ૦ ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણ વસે, વર માહણકુંડ ગામળ; તસ ઘરણી ગુણ ગોરડી, દેવાનંદા ઇતિ નામેળ.	૬
ત્રોટક : દેવાનંદા કુખે આયા, ચૌદ સુપના નિશિ લહે; તખ ઈંદ્ર અવધિએ જોઈને, હરિણ ગમેષીને કહે; નગર ક્ષત્રીયકુંડ નામે, સિદ્ધારથ છે નરપતિ; તસ પટ્ટરાણી તેહ ખાણી, નામે ત્રિશક્તા ગુણવતી.	૭

ચાલ૦ તિહાં જઈ ગર્ભને પાલટો, એ તુમને છે આદેશજી;
કોઈ કાલે એમ નથી બન્યું, દિજ કુલ હોય જિનેશજી.

૮

ત્રોટક : દિજ કુલે ન હોય જિનપતિ વલી, એહ અચરિજની કથા;
લવણમાં જિમ અમૃત લહરી, મરૂમાં સુરતરૂ યથા;
એમ ઈશ વચણાં સાંભળી, પહોંચી તિહાં પ્રણમે પ્રણુ;
એહુ ગર્ભ પલટી રંગ ભરથી, જઈ કહે તે નીજ વિણુ.

૯

—: ઢાલ છઠ્ઠી :-

હારે મારે એંશી દિન ઈમ વસીને દિજ ઘર માંહીજે;
ત્રિશલા કુખે ત્રિભુવન નાયક આવીયા રે લોલ;

૧

હારે મારે તેહજ રાતે ચૌદ સુપન લહે માત જો;
સુપન પાઠક તેડીને અર્થ સુણાવિયો રે લોલ.

૨

હારે મારે ગર્ભ સ્થિતિ પૂર્ણ થયે જન્મ્યા સ્વામી જો;
નારક સ્થાવર જનના સુખને ભાવતા રે લોલ.

૩

હારે મારે સુતી કર્મને કરતી ધરતી હર્ષ જો;
અમરી રે ગુણ સમરી જિનપદ પાવતી રે લોલ.

૪

હારે મારે સોહમ ઈંદ્રાદિકનો એચ્છવ હુંત જો;
સિદ્ધારથ પણ તિમ વલી મન મોટો કરે રે લોલ.

૫

હારે મારે નામ ઠવ્યું શ્રી વર્ધમાન કુમાર જો;
દિન દિન વાધે પ્રભુજી કદપતરૂ પરે રે લોલ.

૬

હારે મારે દેવ અભિધા દ્વીધું શ્રી મહાવીર જો;
જોવન વય વલી શંકે નવ નવ લોગને રે લોલ.

૭

હારે મારે ઇમ કરતા ગયા માતપિતા સ્વર્ગ મોજર જો;
લોકાંતિક તખ આવી કરે ઉપયોગને રે લોલ.

૮

હારે મારે વરસીદાન દઈને સંજમ લીધ જો;
પરિસહને ઉપસર્ગ સદ્યા પ્રભુએ ઘણા રે લોલ.

૯

હારે મારે લાખ વરસ તપસી પૂર્વ ભવ નાથ જો;
તો પણ આ ભવ તપની રાખી નહી મણા રે લોલ.

૧૦

હારે મારે જે ખટમાસી તેમાં પણ દિન ઉણુ જો;
નવ અઠમાસી જે ત્રણ માસીને લહું રે લોલ.

૧૧

હારે મારે જે અઢીમાસી ખટ જે માસી જાણુ જો;
ઢાઢ માસી દોય માસ ખમણુ ખારે કહું રે લોલ.

૧૨

હારે મારે બહોંતેર પાસખમણુ વલી અઠમ ખાર જો;
દોય શત ઓગણત્રીસ એ છકુ તપને ભણું રે લોલ.

૧૩

હાંરે મારે પ્રભુ તપ તપીયા તે જાણો વિણું નીરજે;	૧૩
તણસે ગુણ પચાશ એ પારણા દિન ગણું રે લોલ.	
હાંરે મારે તિમ અપ્રતિ ખંધી બેઠા નહી ભગવંત જો;	૧૪
બાર વરસમાં નિદ્રા બે ઘડીની કરી રે લોલ.	
હાંરે મારે તેમ નિરમલ ધ્યાને ઘાતિ કર્મ ખપાયજો;	૧૫
દર્શન જ્ઞાન વિદસી કેવલને વરી રે લોલ.	
હાંરે મારે પ્રભુ કેવલ પામ્યા રૂબાલિકા તીર જો;	૧૬
આવે રે વિચરંતા ચિત્ત ઉમંગથી રે લોલ.	
હાંરે મારે અતિ ઉલસે થઇને સુરનર કોડાકોડ જો;	૧૭
જિન વચનામૃત સુણવા આવે રંગથી રે લોલ.	

—: હાલ સાતમી :-

મહસેન વનમાં સમોસર્યા, જગનાયક જિન ચંદ્ર સુજ્ઞાની;	
સમવસરણ રચના કરી, પ્રણમે ચોસઠ ઈંદ્ર સુજ્ઞાની.	
વીર જિણુંદને વંદીએ.	૧
પ્રાતિહારજ વર આઠ શું, શોભે પ્રભુનો દેહાર; સુજ્ઞાની૦	
દિવ્ય ધ્વનિ દેવે દેશના, સાંભળે પર્ષદા બાર. સુજ્ઞાની૦	૨
ઈંદ્રભૂતિ દિજ પ્રમુખને, ગણધર થાપે ઈચાર; સુજ્ઞાની૦	
દર્શન નાણ ચરણ ધરા, ચૌદ સહસ અણુગાર. સુજ્ઞાની૦	૩
છત્રીશ સહસ—સુ સાહુણી, ચારસે વાદિ પ્રમાણ; સુજ્ઞાની૦	
વેક્રિય લખિધ ને કેવલી, સાતસે સાતસે જાણ. સુજ્ઞાની૦	૪
એહી નાણીધર તેરસે, મન:પર્યવ શત પંચ. સુજ્ઞાની૦	૫
દોઢ લાખ નવ સહસ છે, શ્રમણો પાસક સાર; સુજ્ઞાની૦	
શ્રાવિકા વળી ત્રણ લાખને, ઉપર સહસ અઢાર. સુજ્ઞાની૦	૬
ચતુર્વિધ સંઘની થાપના, કરતા ફિરતા નાથ; સુજ્ઞાની૦	
લવિક કર્મલ પડિબોહતા, મેલતા શિવપુર સાથ. સુજ્ઞાની૦	૭
પુત સુપુત ન એહવા, જગમાં હીસે કોય; સુજ્ઞાની૦	
બ્યાસી દીન કુખે વસ્યાં, એ ઉપકારને જોય. સુજ્ઞાની૦	૮
શિવપુર તેહને પહોંચાવીયા, બ્રાહ્મણ બ્રાહ્મણી દોય; સુજ્ઞાની૦	
જગવાત્સલ્ય જિન વંદતા, હિયડું હરખિત હોય. સુજ્ઞાની૦	૯
ત્રીશ વરસ ગૃહવાસના, ભોગવી ભોગ ઉદાર; સુજ્ઞાની૦	
છક્કથાએ વસ્યા સહી, બાર સાધિક વર્ષ ધાર. સુજ્ઞાની૦	૧૦
ત્રીસ વરસ જીણે અનુભવ્યો, કેવલ લીલ વિલાસ; સુજ્ઞાની૦	
પૂર્ણ આઉખું પાળીને, બોંતેર વરસનું ખાસ સુજ્ઞાની૦	૧૧

દીવાલી દિન શિવ વર્ધા, છોડી સયલ જન્મલ; સુજ્ઞાની૦
 સહજનંદી સુખ લહયું, આતમ શક્તિ અનુઆલ. સુજ્ઞાની૦ ૧૨
 ભૂત ભાવી વર્તમાનના, સુર સુખ લેઈ અશેષ; સુજ્ઞાની૦
 નભ પ્રદેશ ઠવે કરી, કીજે વર્ગ વિશેષ. સુજ્ઞાની૦ ૧૩
 ઇચ્છી પરે વર્ગ અનંતના, કરીયે સહુ સમુદાય; સુજ્ઞાની૦
 અવ્યાબાધિત સુખતણો, અંશ ન એક લખાય. સુજ્ઞાની૦ ૧૪
 નિજ ગુણ ભોગી ભોગવે, સાદિ અનંતો કાલ; સુજ્ઞાની૦
 નિજસત્તાને વિલસતા, નિશ્ચય નય સંભાલ. સુજ્ઞાની૦ ૧૫
 ઇમ અમૃત પદને વરી, ખેઠા થઈ નિઃશંક; સુજ્ઞાની૦
 વર્ધમાન ભાવે કરી, વંદુ નિત નિત રંગ. સુજ્ઞાની૦ ૧૬

—: કેળશ :-

ઇમ વીર જિનવર સયલ સુખકર દુરિત દુઃખહર જિમ મણી,
 યુગ બાણ વધુ શશીમાન વરસે, સંથુણ્યો ત્રિભુવન ધણી;
 સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન ભવિયણ, સાંભળી જે સદેહે,
 તે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુસિદ્ધિ સઘળે, સદા રંગ વિજય લહે. ૧

૪૯
દીવાલી પર્વનું સ્તવન
 ઢાલ-૧૦

—: ઢાળ પહેલી :-

શ્રી શ્રમણ સંઘ તિલકોપમં ગૌતમં, મુગતિ પ્રણિપત્ય પાદારવિંદં;
 ઇંદ્રભૂતિ પ્રભવમ હંસો મોચકં, કૃત કુશલ કોટિ કલ્યાણ કંઠં. ૧
 મુનિ મન રંજણો, સયલ દુઃખ ભંજણો, વીર વર્ધમાનો જીણંદો;
 મુગતિ ગતિ જીમ લહી, તિમ કહું સુણ સહી, જીમ હોએ હર્ષ હઈ ડે આણંદો. મુ૦૨
 કરી ય ઉદ્ધોષણ; દેશપુર પાટણે, મેઘ જીમ દાન જલ બહુલ વરસી;
 ધણ કણગ મોતીયા, ઝગમગે જોતિયા, જીનદેઈ દાન ઇમ એક વરસી. મુ૦૩
 દોયવિણુ તોય ઉપવાસ આદે કરી, માગશિર કૃષ્ણ દશમી દહાડે;
 સિદ્ધિ સામા થઈ, વીર દીક્ષા લેઈ, પાપ સંતાપ મલ દૂર ટાલે. મુ૦૪
 બહુલ બંભણ ઘરે, પારણું સામીએ, પુણ્ય પરમાન્ન મધ્યાન્હ કિયું;
 ભુવન ગુરૂ પારણાં, પુન્યથી બંભણે, આપ અવતાર ફલ સયલ લીધું. મુ૦૫
 કર્મ અંડાલ ગોશલ સંગમ શુરો, જીણે જીન ઉપરે ઘાત માંડયો;
 એવડો વચર તે પાપિયા શે કર્યો, કર્મ કોડી તુહી જ સખલ દંડયો. મુ૦૬

સહજ ગુણ રોષીયો, નામે ચંડ કોશીયો, જિનપદે શ્વાનતિમ જેહ વિહગો;
તેહને ખુઝવી ઉદ્યો જગપતિ, કિધલો પાપથી અતિહી અલગો. મુ૦૭
વેદ્યામા ત્રીયામા લગે જેદીયો, લેદીયો તુજ નવી ધ્યાન કુંભો;
શૂલપાણી અનાણી અહો ખુઝવ્યો, તુજ કૃપા પાર પામે ન શંભો. મુ૦૮
સંગમે પીડીયો પ્રભુ સજલ લોચણે, ચિંતવે છુટરયે કિમ એહો;
તાસ ઉપરે દયા એવડી શી કરી, સાપરાધે જને સખલ નેહો. ને. મુ૦૯
ઈમ ઉપસર્ગ સહેતાં, તરણિ મિત વરસ, સાધ્ય ઉપર અધિક પક્ષએકે;
વીર કેવલ લહું કર્મ દુઃખ સવીઢહું, ગહગહું સુર નિકર નર અનેકે. મુ૦૧૦
ઈંદ્રભૂતિ પ્રમુખ સહસ ચઉદશમુનિ, સાહુણી સહસ છત્રીસ વિકસી;
ઓગણસાઠ સહસ એકલાખ શ્રદ્ધાલુઆ, શ્રાવિકા ત્રિલખ અઢાર સહસી. મુ૦૧૧
ઈમ અખિલ સાધુ પરિવારશુ પરવર્યો, જલધિ જંગમ જીશ્યો ગુહીર ગાજે;
વિચરતા દેશ પરદેશ નિય દેશના, ઉપદિશે સયલ સંદેહ ભાંજે. મુ૦૧૨

-: હાલ ખીજ :-

હવે નિય આય અંતિમ સમે, જાણિયા શ્રી જિનરાય રે;
નયરી અપાપાએ આવીયા, રાય સમાજને ઠાય રે;
હસ્તિ પાલગ રાયે દીકલા, અવિયડા આંગણ ખાર રે;
નયન કમલ દોય વિકસીઆ, હરસીલા હઈડા મઝાર રે. ૧૩
ભલે ભલે પ્રભુજ પધારીયા, નયન પાવન કીધાં રે;
જનમ સદલ આજ અમ તણે, અમ્હ ઘર પાઉલાં દીધા રે;
રાય રાણી જીન પ્રણમીયા, મોટે મોતીયડે વધાવી રે;
જિન સનમુખ કર જોડીય, ખેઠલા આગલે આવી રે. ૧૪
ધન અવતાર અમારડો, ધન દિન આજુનો જેહ રે;
સુરતર આંગણે મોરિયો, મોતિયડે વૂઠ્યો મેહો રે;
આ શ્યુ અમારડે એવડો, પુરવ પુન્યનો નેહો રે;
હૈડલો હેજે હરસિઓ, જો જિન મલિઓ સંજોગો રે. ૧૫
અતિ આદર અવધારિયે, ચરમ ચોમાસું રહિયા રે;
રાય રાણી સુરનર સવે, હિયડલા માંહે ગહગહિયા રે;
અમૃતથી અતિ મીઠડી, સાંભલી દેશના જિનની રે;
પાપ સંતાપ પરા થયો, શાતા થઈ તન મનની રે. ૧૬
ઈંદ્ર આવે આવે ચંદ્રમા, આવે નરનારીના વૃંદ રે;
ત્રિણુ પ્રદક્ષિણા દેઈ કરી, નાટિક નવ નવે છંદો રે;
જિનમુખ વચણુની ગોઠડી, તિહાં હોયે અતિ ઘણી મીઠી રે;
તે નર તેહજ વરણવે, જીણે નિજ નયણલે દીઠી રે. ૧૭

ઇમ આણુંદે અતિક્રમ્યા, શ્રાવણ ભાદરવો આસો રે,
 કાર્તિક કોડીલો અનુક્રમે, આવીયડો કાર્તિક માસો રે;
 પામી પર્વ પન્ડોતલું, પોહતલું પુન્ય પ્રવાહિ રે,
 રાય અઢાર તિહાં મિલ્યાં, પોસહ લેવા ઉછાંહિ રે. ૧૮
 ત્રિલોવન જન સવિ તિહાં મિલ્યાં, શ્રી જિનવંદન કામો રે;
 સહેજ સંકિરણ તિહાં થયો, તિલ પડવા નહિ ઠામો રે;
 ગાયમ સ્વામી સમોવડી, સ્વામી સુધર્મા તિહાં બેઠો રે;
 ધનધન તે જિણે આપણે, લોચણે જિનવર દિઠો રે. ૧૯
 પૂરણ પુન્યના ઔષધ, પૌષધ વ્રત વેગે લીધા રે;
 કાર્તિક કાલી ચઉદશે, જિન મુખે પરચખાણ કિયારે;
 રાય અઢાર પ્રમુખ ઘણે, જિન પગે વાંદણાં દિયારે;
 જિન વચનામૃત તિહાં ઘણે, ભવિયણે ઘટ ઘટ પીધાં રે. ૨૦

—: ઢાલ ત્રીજી :-

શ્રી જગદીશ દયાલુ હુઃખ દૂર કરે રે, કૃપા કોડિ તુજ ભેડી;
 જગમાં રે જગમાં રે કહીએ કેહને વીરજી રે. ૨૧
 જગજનને કુણુ દેશે એવી દેશના રે, બાણી નિજ નિરવાણુ;
 નવરસ રે નવરસ રે સોલ પહોર દિયે દેશના રે.. ૨૨
 પ્રબલ પુન્ય ફલ સંસુચક સોહામણાં રે, અજઝયણાં પણ પત્ર;
 કહીયાં રે કહીયાં રે મહિયાં સુખ સાંભલિ હોએ રે. ૨૩
 પ્રબલ પાપ ફલ અજઝયણા તિમ તેટલાં રે, અણ પુછ્યાં છત્રીસ;
 સુણતાં રે સુણતાં રે ભણતાં સવિ સુખ સંપજે રે. ૨૪
 પુણ્ય પાલ રાજા તિહાં ધર્મ કથાતરે રે, કહો પ્રભુ પ્રત્યક્ષ દેવ;
 મુજને રે મુજને રે સુપન અર્થ સર્વી સાચલો રે. ૨૫
 ગજ વાનર ખીર દુમ વાયસ સિંહ ઘડો રે, કમલ ખીજ ઇમ આઠ;
 દેખી રે દેખી રે સુપન સભય મુઝ મન હુઓ રે. ૨૬
 ઉખર ખીજ કમલ અસ્થાનકે સિંહનું રે, જીવ રહિત શરીર;
 સોવન રે સોવન રે કુંભ મલીન એ શું ઘટે રે. ૨૭
 વીર ભણે ભૂપાલ સુણો મન થીર કહી રે, સુમિણ અર્થ સુવિચાર;
 હૈડે રે હૈડે રે ધરજ્યો ધર્મ ધુરંધર રે. ૨૮

—: ઢાલ ચોથી :-

શ્રાવક સિંધુર સરિખા, જનમતના રાગી;
 ત્યાગી સહ શુરુ દેવ ધર્મ, તત્ત્વે મતી બાગી;

વિનય વિવેક વિચાર વંત, પ્રવચન ગુણ પુરા; એહવા શ્રાવક હોયસે, મતિમંત સનુરા.	૨૯
લાલચે લાગી થોડિલે, સુખે રાચી રહિયા; ઘરવાસે આશા અમર, પરમારથ દુહિયા; મત વૈરાગ્ય થકી નહી, કોઇ લેશે પ્રાચે; ગજ સુપને ફલ એહ, નેહ નવિ માંહો માંહે.	૩૦
વાનર ચંચલ ચપલ જાતિ, સરખા મુનિ મોટા; આગલ હોસ્યે લાલચી, લોભી મન જોટા; આચારજ તે આચાર હિણુ, પ્રાય પરમાદિ; ધર્મ ભેદ કરસ્યે ઘણા, સહેજે સ્વારથ વાદી.	૩૧
કો ગુણવંત મંહંત સંત, મોહન મુનિ રૂડા; મુખ મીઠા માયાવિયા, મનમાંહે ફૂડા, કરસ્યે માંહો માહે વાદ, પરવાદે નાસે; બીજ સુપન તણે વિચાર, ઇમ વીર પ્રકાશે.	૩૨
કલ્પવૃક્ષ સરિખા હોસ્યે, દાતાર લલેરા; દેવ ધર્મ ગુરૂ વાસના, વરિ વારિના વેરા; સરલ વૃક્ષ સવિને દીએ, મનમાં ગહ ગહતા; છતાં દુર્લભ વૃક્ષરાજ, ફલ કુલે ત્રહતા.	૩૩
કપટી જિનમત લીંગીયા, વળી બબુલ સરીખા; બીર વૃક્ષ આડા થયા, જીમ કંટક તિખા; દાન દેયંતા વારસી, અન્ય પાવન પાત્રી; ત્રિજ સુપન વિચાર કહ્યો, જિનધર્મ વિધાત્રી.	૩૪
સિંહ કલેવર સારિખો, જિન શાસન સખલો; અતિ દુર્હંત અગાહનિય, જિન વાચક જમલો; પરશાસન સાવજ અજ, તે દેખી કંપે; ચઉથા સુપન વિચાર ઇમ, જિનમુખથી જંપે.	૩૫
તપગરજ ગંગાજલ સારીખો, મૂકી મતિહિણા; મુનિ મન રાચે છિદલરે, જીમ વાયસ દીણા; વંચક આચારજ અનેક, તેણે ભલવિયા; તે ધર્મોતર આદરે, જડમતિ બહુ ભવિયાં.	૩૬
પંચમ સુપન વિચાર એહ, સુણીઓ રાજને; છકે સોવન કુંભ દીઠ, મધલો સુણીકાને;	

કોકો મુનિ દરસણ ચારિત્ર, ગ્યાન પૂરણ દેહા;	
પાલે પંચાચાર ચાર, છાંડી નિજ ગેહા.	૩૭
કો કપટી ચારિત્ર વેશ, લઈ વિપ્ર તારે;	
મઈલો સોવન કુંભ જીમ, પિંડ પાપે ભરે;	
છટ્ટો વિચાર એહ, સાતમે ઈદિવર;	
ઉકરડે ઉત્પત્તિ થઈ, તેશું કહો જિણવર.	૩૮
પુણ્યવંત પ્રાણી હુસ્યે, પ્રાહિ મધ્યમ જાતિ;	
દાતા લોકતા ઋદ્ધિવંત, નિરમલ અવદાત;	
સાધુ અસાધુ જાતિ વંદે, તવ સરીખા કીજે;	
તે બહુ ભદ્રિક ભવિયણે, શ્યો ઉલ્લો લીજે.	૩૯
રાજા મંત્રી પરે સુસાધુ, આપો પુ ગોરી;	
ચારિત્ર સુધુ રાખસ્યે, સર્વી પાપ વિલોપી;	
સપ્તમ સુપન વિચાર નીર, જિનવરે ઇમ કહીયો;	
આઠમ સુપન તણો વિચાર, સુણી મન ગહગહિયો.	૪૦
ન લહે જિનમત માત્ર જેહ, તેહ પાત્ર ન કહીએ;	
દિધાનું પરભવ પુણ્ય ફલ, કાંઈ ન લહીએ;	
પાત્ર અપાત્ર વિચાર લેદ, લોલા નવી લહેસ્યે;	
પુણ્ય અર્થે તે અર્થ આથ, કુપાત્રે દેહસ્યે.	૪૧
ઉખર ભૂમિ દૃષ્ટ બીજ, તેહનો ફલ કહીએ;	
અષ્ટમ સુપન વિચાર ઇમ, રાજા મન ગહીયે;	
એહ અનાગત સર્વી સરૂપ, જાણી તિણે કાલે;	
દાક્ષા લીધી વીર પાસ, રાજા પુન્યપાલે.	૪૨

—: ઢાલ પાંચમી :-

ઈંદ્રભૂતિ અવસર લહિરે, પૂછે કહો જિનરાય;	
શ્યું આગલ હવે હોયસ્યે રે, તારણ તરણ જહાજો રે. કહે જીનવીરજી.	૪૩
મુજ નિરવાણ સમય થકી રે, ત્રિહુ વરસે નવ માસ;	
માઠેરો તિહાં બેસસ્યે રે, પંચમ કાલ નિરાસો રે. કહે	૪૪
બારે વરસ્યે મુજ થકી રે, ગૌતમ તુજ નિરવાણ;	
સોહમી વીશે પામશે રે, વરસે અક્ષય સુખ કાંણ રે. કહે	૪૫
ચઉસઠ વરસે મુજ થકી રે, જંબૂને નિરવાણ;	
આયમશે આદિત્ય થકી રે, અધિકું કેવલ નાણો રે. કહે	૪૬

મન પન્નવ પરમાવધિ રે, ક્ષપકોપશમ મન આંણુ;	
સંયમ ત્રિણુ જીન કલપની રે, પુલાગારગહાંણુ રે. કહેં	૪૭
સિન્નજંલવ અઠાણુવે રે, કરસ્યે દશ વૈઆલિય;	
ચઉદ્ધ પુવીં ભદ્ર બાહુથી રે, થાસ્યે સયલવિલિઓ રે. કહેં	૪૮
દોય શત પન્નરે મુઝ થકી રે, પ્રથમ સંઘયણુ સંઠાણુ;	
પુવણુ ઉગતે નવિ હુસ્યે રે, મહાપ્રાણુ નવિ ઝાંણુ રે. કહેં	૪૯
ચઉત્રયપને મુઝ થકી રે, હોસ્યે કાલિક સૂર;	
કરસ્યે ચઉથી પન્નુસણે રે, વરણુ રયણુનો પુરો રે. કહેં	૫૦
મુજથી પણુ ચોરાશિયે રે, હોસ્યે વચર કુમાર;	
દશ પૂવીં અધિકાલિઓ રે, રહસ્યે તિહાં નિરધારો રે. કહેં	૫૧
મુજ નિર્વાણુ થકી છસે રે, વિશ પછી વનવાસ;	
મૂકી કરશે નગરમાંરે, આર્યરક્ષિત મુનિ વાસો રે. કહેં	૫૨
સહસેં વરસેં મુજ થકી થશે રે, ચઉદ્ધ પૂરવ વિચ્છેદ;	
જેતીષ અણુ મિલતાં હુશે રે, બહુલ મતાંતર ભેદો રે. કહેં	૫૩
વિક્રમથી પંચ પર્યાશીઓ રે, હોસ્યે હરિભદ્રસૂરિ;	
જિન શાસન અનુવાદશે રે, જેહુથી દુરિયાં સવી દુરોરે. કહેં	૫૪
દ્વાદશ શત સત્તર સમે રે, મુજથી મુનિ સૂરિ હીર;	
બપ્પલદ્ધ સૂરિ હોયશે રે, તે જિન શાસન વીર રે. કહેં	૫૫
મુજ પ્રતિબિંબ ભરાવસ્યે રે, આમ રાય ભૂપાલ;	
સાધર્ધ ત્રિકોટી સોવન તણો રે, તાસ વયણુથી વિશાલો રે. કહેં	૫૬
ષોડશ શત ઓગણોતરે રે, વરસે મુજથી મુણિંદ;	
હેમસૂરિ ગુરૂ હોયસ્યે રે, શાસન ગયણુ દિણુંદો રે. કહેં	૫૭
હેમસૂરિ પડિ બોહીશે રે, કુમાર પાલ ભૂપાલ;	
જીન મંડિત મહીરે, જિન શાસન પ્રતિપાલો રે. કહેં	૫૮
ગૌતમ નબળા સમયથી રે, મુજ શાસન મન મેલ;	
માંહો માંહે નવી હોસ્યે રે, મચ્છ ગલાગલ કરો રે. કહેં	૫૯
મુનિ મોટા માયા વિચારે, વેદી ગારા વિશેષ;	
આપ સવારથ વસી થાયરે, એ વિટંબસ્યે વેષો રે. કહેં	૬૦
લોભી લખપતિ જન હુસે રે, જમ સરીખા ભૂપાલ;	
સન્નજન વિરોધિત જન હુએ રે, નવિ લજ્જાલુ દયાલો રે. કહેં	૬૧
નિર્દોભી નિરમાઈયા રે, મુધા ચારિત્રવંત;	
થોડા મુનિ મહિયલે હુસે રે, મુણુ ગૌતમ ગુણવંત રે. કહેં	૬૨

ગુરુ ભક્તિ શિષ્ય થોડલા રે, શ્રાવક ભક્તિ વિહીણુ;	
માત પિતાના સુત નહી રે, તે મહિલાના આધિનો રે. કહે૦	૬૩
દુષ્પસહ સૂરિ ક્ષુદ્રસિરીયે, નાયલ શ્રાવક જાણુ;	
સચ્ચસિરિ તિમ શ્રાવિકારે, અંતિમ સંઘ વખાણ્યો રે. કહે૦	૬૪
વરસ સહસ એકવીસતે રે, જિન શાસન વિખ્યાત;	
અવિચલ ધર્મ ચલાવશે રે, ગૌતમ આગમ વાતો રે. કહે૦	૬૫
દુષમે દુષમા કાલની રે, તે કહીયે શી વાત;	
કાયર કંપે હૈડલો રે, જે સુણતાં અવદાતો રે. કહે૦	૬૬

—: ઢાલ છઠ્ઠી :-

મુજ શુ' અવિહત નેહ બાંધ્યો, હેજ હેડા રંગે,	
દ્રઢ મોહ બંધણુ સખલ બાંધ્યો, વજ જિમ અલંગ;	
અલગા થયા મુજ થકી એહને, ઉપજશે રે કેવલ નિયઅંગ	
કે ગૌતમ ગુણવંતા.	૬૭
અવસર જાણી જિનવરે, પૂછીયા ગૌતમ સ્વામ;	
દોહગ દુઃખીયા જીવને, આવીયે આપણુ કામ,	
દેવ શર્મા બંભણો, જઈ બુઝવીરે ચોરે હુંકડે ગામ કે. ગૌ૦	૬૮
સાંભલી વયણુ જિણુંદતું, આણુંદ અંગ ન માય;	
ગૌતમ બે કર જોડી, પ્રણમ્યા વીર જિનના પાય;	
પાંગર્યા પૂરવ પ્રીતથી, ચઠનાણી મનમાં નિરમાય કે. ગૌ૦	૬૯
ગૌતમ ગુરુ તિહાં આવીયાં, વંદાવિઓ તે વિપ્ર;	
ઉપદેશ અમૃત દીધલો, પીધલાં તિણે ક્ષિપ્ર;	
ધસમસ કરતા બંભણે, બારી વાગી રે થઈ વેદન વિપ્રકે. ગૌ૦	૭૦
ગૌતમ ગુરુના વયણુલાં, નવિ ધર્યાં તિણે કાન;	
તે મરી તસ શિર કૃમિ થયો, કામિની ને એક તાન,	
ઉઠીયો ગાયમ જાણીઓ, તસ ચરીયો રે પોતાને જ્ઞાન કે. ગૌ૦	૭૧

—: ઢાલ સાતમી :-

ચોસઠ મણનાં મોતી જગમગે રે, ગાજે ગુહિર ગંભીર ગિરે રે,	
પુરાં તેત્રીશ સાગર પૂરવે રે, નાદે લિણા લવસત્તમિયા સૂરે રે,	
વીરજી વખાણે રે જગજન મોહિયો રે.	૭૨
અમૃતથી અધિકી મીઠી વાણી રે, સુણતાં સુખડા જે મનડે સંપજે રે;	
તે લહસ્યે જે પોહોંચસ્યે નિર્વાણ રે. વી૦	૭૩
વાણી પહોંદે સુર પડિઓહીયાં રે,	
સુણતાં પામે સુખ સંપત્તિની કોડ રે;	
ખીજા અડલ ઉલટથી ઘણા રે, આવી બેઠા આગલ બે કર જોડ રે. વી૦	૭૪

સોહમ ઇદો શાસન મોહીયોરે, પૂછે પરમેશ્વર ને તુમ થાય રે;
 બે ઘડી વધારો સ્વાતિ થકી પરહું રે, તો ભસ્મચંદ્ર સઘલો દૂરે જાય રે. વી૦ ૭૫
 શાસન શોભા અધિકી વાધશ્યે રે, સુખીયા હોશે મુનિવરના વૃંદ રે;
 સંઘ સયલને સવિ સુખ સંપદા રે, હોશે દિનદિનથી પરમાનંદ રે. વી૦ ૭૬
 ઇદા ન કદારે કહીએ કેહતું રે, કેણે સાંધ્યું નવિ જાએ આય રે;
 ભાવી પદારથ ભાવે નિપજે રે, જે જિમ સરજ્યો તે તિમ થાય રે. વી૦ ૭૭
 સોલ પહોરની દેતાં દેશના રે, પરધાનક નામ રૂઝડો અજ્ઞયણ રે;
 કહેતાં કાર્તિક વદિ કહું પરગહિ રે, વીરજી પોહોતા પંચમી ગતિ રચણ રે. વી૦ ૭૮
 જ્ઞાન દીવો રે જબ દૂરે થયો રે, તવ કીધી દેવે દીવાની શ્રેણી રે;
 તિમરે ચિહું વરણે દીવા કીધલાં રે, દીવાલી કહીએ છે કારણ તેણી રે. વી૦ ૭૯
 આંસુ પરિપૂરણ નયણ આખંડલો રે, મૂકી ચંદનની ચેહમાં અંગ રે;
 દીધો દેવે દહન સઘલો મીલીજી રે, હા ધિગ્ ધિગ્ સંસાર વિરંગ રે. વી૦ ૮૦

-: દાલ-આઠમી :-

વંદે શું વેગે જઈ વીરો, ઈમ ગૌતમ ગહ ગહતા;
 મારગે આવતાં સાંભલીઉં, વીર મુગતી માંહે પોહતા રે.
 જિનજી તું નિસ્નેહી મોટો, અવિહડ પ્રેમ હતો તુજ ઉપરેતે કિયો;

-ખોટો રે. જનજી તું૦

હૈ હૈ વીર કયો અણુઘટતો, મુજ મોકલીઓ ગામે;
 અંત કાલે બેઠાં તુજ પાસે, હું શ્યે નાવત કામ રે. જી૦ ૮૧
 ચૌદ સહસ મુજ સરિખા તાહરે, તુજ સરિખો મુજ તુંહિ;
 વિશવાસી વીરે છેતરીઓ, તે સ્યાં અવગુણ મુંહિ રે. જિ૦ ૮૨
 કો કેહને છેહડે નવી વલગે, જો મિલતો હોએ સખલો;
 મિલતાશ્યું જેણે ચિત્ત ચોર્યો, તે તિણ કયો નિખલો રે. જિ૦ ૮૩
 નિહુર હૈડા નેહ ન કીજે, નિસનેહી નર નિરખી;
 હૈડાં હેજે મિલે જિહાં હરખી, તે પ્રીતલડી સરિખી રે. જિ૦ ૮૪
 તેં મુજને મનડો નવી દીધો, મુજ મનડો તેં લીધો;
 આપ સવારથ સઘલો કીધો, મુગતી જઈને સિધો રે. જિ૦ ૮૫
 આજ લગે મુજ શું અંતર, સુપનંતર નવિ હુંતો રે;
 હૈડે હેજે હિયાલી છંડી, મુજને મૂક્યો રોવંતો રે. જિ૦ ૮૬
 કો કેહશું બહુ પ્રેમ મ કરશ્યો, પ્રેમ વિટંબણ વિરૂધ;
 પ્રેમે પરવશ જે દુઃખ પામે, તે કયાં ઘણું ગિરૂધ રે. જિ૦ ૮૭

નિસનેહી સુખીયા રહે સઘલે, સસનેહી દુઃખ દેખે;		
તેલ દુઃખ પરે પરની પીડા, પામે નેહ વિશેષે રે.	જિ૦	૮૬
સમવસરણ કહીએ હવે હોશે, કહો કુણ નયણું જોશે;		
દયા ધેનુ પુરી કુણ દોહસ્યે, વૃષ દધિ કુણ વિલોશે રે.	જી૦	૮૭
ઈણ મારગ જે વાલ્હા જાવે, તે પાછા નવી આવે;		
મુજ હૈડો દુઃખડે ન સમાએ, તે કહો કુણ સમાવે રે.	જિ૦	૮૯
ઘો દરિસણ વીરા વાલાને, જે દરિસણના તરસ્યાં રે;		
જો સુહાણે કેવો રે દેખશું, તો દુઃખ દૂરે કરશે રે.	જી૦	૯૨
પુણ્ય કથા હવે કુણ કેલવશે, કુણ વાલ્હા મેલવશે;		
મુજ મનડો હવે કુણ મેલવશે, કુમતિ જિમ તિમ લવશે રે.	જિ૦	૯૩
કુણ પુછ્યાનો ઉત્તર દેશે, કુણ સંદેહ લાંજશે રે;		
સંધ કમળ વન કિમ વિકસશે, હું છન્નસ્થ વેશે રે.	જિ૦	૯૪
હું પરા પુરય શું અજાણ, મેં જિન વાત ન જાણી;		
મોહ કરે સર્વી જગ અનાણી, એહવી જિનની વાણી રે.	જિ૦	૯૫
એહવે જિન વચણે મન વાળ્યો, મોહ સખલ બલ કાપ્યો;		
ઈણ ભાવે કેવલ સુખ આપ્યો, ઈંદ્રે જિનપદ થાપ્યો રે.	જિ૦	૯૬
ઈંદ્રે જીહાર્યા ભટ્ટારક, જીહાર ભટ્ટારક તેણે;		
પર્વ પન્હોતું જગમાં વાપ્યું, તે કીજે સર્વી કેણે રે.	જિ૦	૯૭
રાજા નંદી વર્ધન નોતરીયો, ભાઈ બેનકી ખીજે;		
તે ભાવડ ખીજ હુઈ જગ સઘલે, ભેડેન બહુ પરે કીજે રે.	જિ૦	૯૮

:- ઢાલ નવમી :-

પહરિયે નવરંગ ફાલડીએ, માડી મૃગમદ કેસરી ભાલડીએ;		
અખઅખકે શ્રવણે બાલડીએ, કરી કંઠે મુકતાફલ માલડીએ.		૯૯
ઘર ઘર મંગલ માલડીએ, જપે ગોયમ ગુણ જપ માલડીએ;		
પહોતલો પરવ દીવાલડીએ, રમે રસ ભર રમત બાલડીએ.		૧૦૦
શોક સંતાપ સર્વી કાપીઓએ, ઈંદ્રે ગોયમ વીર પદે થાપીઓએ;		
નારી કહે સાંભલ કંતડાએ, જપો ગોયમ નામ એકંતડાએ.		૧૦૧
લ્યો લખ લાલ લખેશરીએ, લ્યો મંગલ કોડી દાનેશરીએ;		
જાપજપો થઈ સુત પેસરીએ, જીમ પામીએ ઋદ્ધિ પરમેસરીએ.		૧૦૨
લહીએ દિવાલડી દાડલો એ, એ તો પુણ્યનો ટબકો ટાલુઓએ;		
સુકુત સિરિ દઢકરો પાલડીએ, જિમ ઘરહોય નિત્ય દીવાલડીએ.		૧૦૩

—: હાલ-દશમી :-

હવે મુનિસુવત સીસો રે, જેહની સખલ જગીસો;	
તે ગુરુ ગજપુરે આળ્યા રે, વાઢી સવી હાર મનાવ્યા.	૧૦૪
પારસ ચોમાસુ રહિયા રે, ભવીયણ હઠડે ગહગહીઆ રે;	
નવમો ચક્રવર્તી પદ્મ રે, જસુ હિયડે નવી છદ્મ.	૧૦૫
નમુચી તસ નામે પ્રધાન રે, રાજા દિયો બહુમાન;	
તિણે તિહાં રિજવી રાય રે, માગી મોટો પસાય.	૧૦૬
લીધો ષટ ખંડ રાજ રે, સાત દિવસ માંડી આજ;	
પૂર્વે મુનિશું વિરોધ્યો રે, તે કિણે નવિ પ્રતિબોધ્યો.	૧૦૭
તે મુનિ શું કહે ખંડો રે, મુજ ધરતી સવી છંડો;	
વિનવીયો મુનિ મોટો રે, નવી માને કર્મે ખોટો.	૧૦૮
સાઠસ્યાં વરસે તપ તપિઓ રે, જે જિન કિરીઆનો ખપીઓ;	
નામે વિષ્ણુકુમાર રે, સયલ લખિધનો ભંડાર.	૧૦૯
ઉઠ કમ ભૂમી લેવા રે, જેવા ભાઈની સેવા;	
દ્યું ત્રિપદી ભૂમિ દાન રે, ભલે ભલે આવ્યા ભગવાન.	૧૧૦
ઈદા વયણે ધડહડીયો રે, તે મુનિ બહુ કોપે ચઢીઓ;	
કિધો અફભૂત રૂપ રે, જેયણ લાખ સરૂપ.	૧૧૧
પ્રથમ ચરણ પૂર્વે દીધો રે, બીજો પશ્ચિમે કીયો;	
ત્રીજો તસ પૂંઠે થાપ્યો રે, નમુચી પાતાલે ચાંપ્યો.	૧૧૨
થરહરીઓ ત્રિભુવન રે, બલ ભલીઓ સવી જન;	
સલ સલિઓ સુર દિન્ન રે, પડયો નવિ સાંભલીઓ કન્ન.	૧૧૩
એ ઉત્પાત અત્યંત રે, ફરિ કરો ભગવંત;	
હૈ હૈ શ્યું હવે થાશે રે, બોલે બહુ એક સાસે.	૧૧૪
કરણે કિન્નર દેવા રે, કડુઆ કોધ સમેવા;	
મધુર મધુર ગાએ ગીત રે, બે કર જેડી વિનીત.	૧૧૫
વિનય થકી વેગે વલિઓ રે, શ્રી જિન શાસન બલિઓ;	
દાનવ દેવ ખમાળ્યો રે, નર નારીઓ વધાળ્યો.	૧૧૬
ગાવલડી ભેંસ ભડકી રે, જે દેખી ફરે તડકી રે;	
જે જતને ગ્રહી છે રે, આરતિ ઉતારી મેરઘ એ.	૧૧૭
નવલે અવતારે આવ્યા રે, જીવિત ફલ લહી ફાવ્યા;	
શેવ સુંહાલી કંસાર રે, ફલ દ્યું નવે અવતાર રે.	૧૧૮
છગણ તણો ઘરબાર રે, નમુચી લખ્યું ઘરનારે;	
તે જીમ જીમ ખેડ થાય રે, તિમ તિમ હુઃખ ફરે જાય રે.	૧૧૯

મંદિર મંડાણુ માંડયા રે, દાલિદ્ર દુઃખ દૂરે છાંડયા;
કાર્તિક સુદિ પડવે પરવે રે, ઇમ એ આદરીઓ સર્વે. ૧૨૦
પુણ્યે નરભવ પામી રે, ધર્મ પુન્ય કરો નિરધામી;
પુન્યે ઋદ્ધિ રસાલી રે, નિત નિત પુન્યે દીવાલી. ૧૨૧

—: કેળશ :-

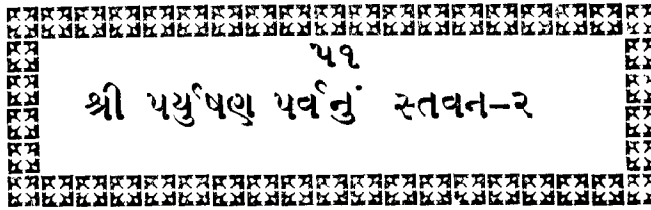
જિન તું નિરંજણ સકલ રંજણ, દુઃખ ભંજન દેવતા,
દ્યો સુખ સામિ, મુગતિ ગામી, વીર તુજ પાયે સેવતા;
તપ ગરુઠ ગયણુ દિણુંદ દહ દિશે, દીપતો જગ બાણીએ,
શ્રી હીર વિજય સુરીંદ સદ્ગુરૂ, તાસ પાટ વખાણીએ. ૧૨૨
શ્રી વિજય સેન સૂરીશ સદ્ગુરૂ, વિજય દેવ સૂરીસરૂ,
જે જપે અહનિશ નામ જેહનો, વર્ધમાન જિનેશ્વરૂ;
નિર્વાણ રે સ્તવન મહિમા ભવન, વીર જિનનો જે ભણે,
જે લહે લીલા લખિય લચી, શ્રી ગુણ હર્ષ વધામણે. ૧૨૩

૫૦

શ્રી પર્યુષણ પર્વનું સ્તવન-૧

પ્રભુ વીર જિણુંદ વિચારી, ભાખ્યા પન્નુસણુ ભારી;
આખા વર્ષમાં તે દિન મોટા, આઠે નહી એમાં છોટારે.
એ ઉત્તમને ઉપગારી ભાખ્યા પર્વ પન્નુસણુ ભારી. પ્રભુ ૧
જેમ ઔષધ માંહિ કહીએ, અચૂતને સારુ લહીએ રે;
મહામંત્રમાં નવકાર વાળી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૨
વૃક્ષમાંહિ કલ્પતરુ સારો, એમ પર્વ પન્નુસણુ ધારો રે;
સૂત્રમાંહિ કલ્પમવ તારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૩
તારાગણમાં જેમ ચંદ્ર, સુરવર માંહી જેમ ઈંદ્ર રે;
સતીયોમાં સીતા નારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૪
જે બને તો અકૂઠ ડીજે, વલી માસ ખમણુ તપ લીજે;
સોલ ભત્તાની બલીહારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૫
નહી તો ચોથ છકુ તો લહીએ, અકૂમ કરી દુઃખ સહીએ રે;
તે પ્રાણી જુઝ અવતારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૬
તે દિવસે રાખી સમતા, છોડો મોહ માયા ને મમતા;
સમતા રસ દિલમાં ધારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૭
નવ પૂરવ તણે સાર લાવી, જેણે કલ્પસૂત્ર બનાવી રે;
ભદ્ર બાહુ વારે અનુસારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૮

સોના રૂપાનાં કુલડાં ધરીએ, એ કલ્પની પૂજા કરીએ રે;
 એ શાસ્ત્ર અનોપમ ભારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૯
 ગીત ગાન વાળંત્ર બજાવે, પ્રભુજીની ચંગી રચાવે રે;
 કરે ભક્તિ વાર હજારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૧૦
 સુગુરુ મુખથી એ સાર, સુણે અખંડ એકવીશ વાર;
 એ જીવે એહિજ ભવે શિવ ખ્યારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૧૧
 એમ અનેક ગુણના ખાણી, તે પર્વ પજીસણ બાણી રે;
 સેવે દાન દયા મનોહારી. ભાખ્યાં પ્રભુ ૧૨

સુણજે સાજન સંત પજીસણ આવ્યા રે,
 તમે પુન્ય કરો પુન્યવંત ભવિક ! મન ભાવ્યા રે.
 વીર જિણેસર અતિ અલવેસર,

વહાલા ! મારા પરમેશ્વર એમ બોલે રે;
 પર્વ માંહે પજીસણ મહોટા, અવર ન આવે તસ તોલે રે. ૫૦ ૧
 ચૌપદમાં જેમ કેસરી મોટો, વાં બગમાં ગરૂડ કહીએ રે;
 નદીમાંહે જેમ ગંગા મોટી, નગમાં મેરૂ લહીએ રે. ૫૦ ૨
 ભૂપતિમાં ભરતેસર ભાખ્યો, વાં દેવ માંહી સુરઈદ્ર રે;
 તીરથમાં શેત્રુંજે દાખ્યો, ગ્રહ ગણમાં જેમ ચંદ્ર રે. ૫૦ ૩
 દશરા દીવાળી ને વળી હોળી, વાં અખાત્રીજ દીવાસો રે;
 બળેવ પ્રમુખ બહુલા છે બીજા, પણ નહિ મુક્તિનો વાસો રે. ૫૦ ૪
 તે માટે તમે અમારી પાળો, વાં અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ કીજે રે;
 અઠૂમ તપ અધિકાઈએ કરીને, નરભવ લાહો લીજે રે. ૫૦ ૫
 ઢાલ દહામાં ભેરી નફેરી, વાં કલ્પસૂત્રને જગાવો રે;
 ઝાંઝરનાં ઝમકાર કરીને, ગોરીની ટોલી મલી આવો રે. ૫૦ ૬
 સોના રૂપાને કુલડે વધાવો, વાં કલ્પસૂત્રને પૂજે રે;
 નવ વખાણુ વિધિએ સાંભળતાં, પાપ મેવાસી ધ્રુજે રે. ૫૦ ૭
 એમ અઠ્ઠાઈનો મહોત્સવ કરતા, વાં બહુજીવજગ ઉદ્ધરિયા રે;
 વિબુધ વિભંજવર સેવક એહથી, નવ નિધિ ઋદ્ધિ સિદ્ધિ વરિયા રે. ૫૦ ૮

૫૨

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું હાલરડું

માતા ત્રિશલા છુલોવે પુત્ર પારણે રે;
 ગાવે હાલો હાલો હાલરવાનાં ગીત;
 સોના રૂપા ને વલી રત્ને જડિયું પારણું રે;
 રેશમ દોરી ઘુંઘરી વાગે છુમ છુમ રીત;
 હાલો હાલો હાલો હાલો મારા નંદને.
 જિનજી પાસ પ્રભુજી વરસ અઢીસે અંતરુ રે;
 હોશે ચોવીશમો તીર્થંકર જિન પરિણામ;
 કેશી સ્વામી મુખથી એવી વાણી સાંભળી રે;
 સાચી સાચી હુઈ તે મારે અમૃત વાણ. હાલો ૧ ૨
 ચૌદે સ્વપ્ને હોશે ચક્રી કે જિનરાજ;
 વીત્યા બારે ચક્રી નહિં હવે ચક્રી રાજ;
 જિનજી પાસ પ્રભુનાં શ્રી કેશી ગણધાર;
 તેહને વચને જાણ્યાં ચોવીશમાં જિનરાજ. હાલો ૩
 મારી ક્રૂખે આવ્યાં તારણુ તરણુ જહાજ;
 મારી કુખે આવ્યા ત્રણુ ભુવન શિરતાજ;
 મારી કુખે આવ્યા સંઘ તીરથની લાજ;
 હું તો પુણ્ય પનોતી ઇંદ્રાણી થઈ આજ. હાલો ૪
 મુજને દોહલો ઉપચો બેસું ગજ અંબાડીએ,
 સિંહાસન પર બેસું ચામર છત્ર ધરાય;
 સહુ લક્ષણ મુજને નંદન તાહરા તેજનાં;
 તે દિન સંભારૂ ને આનંદ અંગ ન માય. હાલો ૫
 કરતલ પગતલ લક્ષણ એક હજાર ને આઠ છે,
 તેહથી નિશ્ચય જાણ્યા જિનવર શ્રી જગદીશ;
 નંદન જમણી જંઘે લંછન સિંહ બિરાજતો રે;
 મેં પહેલે સુપને કીઠો વિશવાવીશ. હાલો ૬
 નંદન નવલા બંધન નંદી વર્ધનના તમે,
 નંદન લોભઈઓના દેવર છો સુકુમાલ;
 હસશે લોભઈઓ કહી દીયર મારા લાડકા;

હસશે રમશે ને વળી ચુંટી ખણુશે ગાલ;		
હસશે રમશે ને વળી હુંસા દેશે ગાલ.	હા૦	૭
નંદન નવલા ચેડા રાખના ભાણેજ છે;		
નંદન મામલીયાના ભાણેજ સુકુમાલ;		
હસશે હાથ ઉચ્છાલી કહીને નાના ભાણેજ;		
આંખો આંજીને વલી ટપકું કરશે ગાલ.	હા૦	૮
નંદન મામા મામી લાવશે ટોપી આંગલાં;		
રતને જડીયાં જાલર મોતી કસખી કોર;		
નીલાં પીલાં ને વળી રાતાં સરવે જાતિનાં;		
પહેરાવશે મામી માહરા નંદ કિશોર.	હા૦	૯
નંદન મામા મામી સુખલડી સહુ લાવશે;		
નંદન ગળુવે ભરશે લાડુ મોતી ચુર;		
નંદન મુખડાં જોઈને લેશે મામી ભામણાં રે;		
નંદન મામી કહેશે જીવો સુખ ભરપુર.	હા૦	૧૦
નંદન નવલા ચેડા મામાની સાતે સતી;		
મારી ભત્રીજી ને ખેન તમારી નંદ,		
તે પણ ગુજે ભરવા લાખણુ સાર્થ લાવશે,		
તુમને જોઈ જોઈ હોશે પરમાનંદ.	હા૦	૧૧
રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ઘુઘરો,		
વળી શુડા મેના પોપટ ને ગજરાજ;		
સારસ હંસ કોયલ તીતર ને વલી મોરજી;		
મામી લાવશે રમવા નંદ તમારે કાજ.	હા૦	૧૨
છાપન કુમરી અમરી જલકલશે નવરાવીયા,		
નંદન તમને અમને કેલી ઘરની માંડે;		
કુંદની વૃષ્ટિ કીધી ચોજન એકને માંડલે;		
ખડુ ચિરંજીવો આશીષ દીધી તુમને ત્યાંડે.	હા૦	૧૩
તમને મેરૂગિરિ પર સુરપતિએ નવરાવીયા;		
નીરખી નીરખી હરખી સુકૃત લાભ કમાય;		
મુખડા ઉપર વારી કોટી કોટી અંદ્રમા;		
વલી તનપર વારૂ અહ ગણુનો સમુદાય.	હા૦	૧૪
નંદન નવલા લણુવા નિશાલે પણ મૂકશું;		
ગજપર અંબાડી ખેસાડી સોહિતે સાજ;		

પસલી ભરશું શ્રીફલ ફેફલ નાગર વેલશું;	
સુખલડી લેશું નીશાલીયાને કાજ. હાં	૧૫
નંદન નવલા મોહોટા થશે ને પરણાવશું;	
વહુવર સરખી જોડી લાવશું રાજકુંમાર;	
સરખા વેવાઈ વેવાણું ને પધરાવશું;	
વરવહુ પોંખી લેશું જોઈ જોઈને દેદાર. હાં	૧૬
પીયર સાસર માહરા બેહુ પખ નંદન ઉજલા;	
મારી કુખે આવ્યા તાત પનોતા નંદ;	
માહરે આંગણુ વુઠા અમૃત દૂધે મેહુલા;	
માહરે આંગણુ ફલીયા સુરતર સુખના કંદ. હાં	૧૭
ઘણિપરે ગાયું માતા ત્રિશલા સુતનું પારણું રે;	
જે કોઈ ગાશે લેશે પુત્ર તણા સામ્રાજ;	
ખીલી મોરા નગરે વણ્યું વીરનું હાલરું;	
જય જય મંગલ હોજો દીપવિજય કવિરાજ. હાં	૧૮

૫૩

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું હાલરું

માતા ત્રિશલાયે પુત્રરત્ન જોઈઓ, ચોસઠ ઈંદ્ર આસન કંપે સાર;
 અવધિજ્ઞાને જોઈને ધ્યાયો શ્રી જિનવીરને રે;
 આવે ક્ષત્રીય કુંડ નયર મોઝાર. માતાં ૧

મહાવીર પ્રતિખિંબ મૂકી માતા કને, અવસર્પિણી નિદ્રા દીએ સાર;
 એમ મેરૂ શિખરે જિનને લાવે લક્ષ્મિશું, હરિ પંચ રૂપ કરી મનોહાર. માં ૨

એમ અસંખ્ય કોટાકોટી મલી દેવતા, પ્રભુને ઓચ્છવ મંડાણે લઈ જાય;
 પાંડુક વનશિલાયે જિનને લાવે લક્ષ્મિશું, હરિ ઉછરંગે થાપે ઈંદ્ર ઘણુ ઉચ્છાય. માં ૩

એક કોડી સાઠ લાખ કલશે કરી, વીરનો સ્નાત્ર મહોત્સવ કરે સાર;
 અનુકંમે વીર કુમરને લાવે જનની મંદિરે, હાસી પ્રિયવંદા જઈ તેણીવાર. માં ૪

રાજા સિદ્ધારથને દીધી વધામણી, હાસીને દાન અને બહુમાન દીએ મનોહાર;
 ક્ષત્રીયકુંડ માંહે ઓચ્છવ મંડાવિયો, પ્રજા લોકને હરખ અપાર. માં ૫

ઘરઘર શ્રીફલ તોરણ ત્રાટજ બાંધીયાં, ગોરી ગાવે મંગલ ગીત રસાલ;
રાજા સિદ્ધારથે જનમ મહોત્સવ કર્યો, માતા ત્રિશલા થઈ ઉજમાલ. માં ૬
માતા ત્રિશલા હુલાવે પુત્ર પારણે. આંકણી.

હુલે લાડકડા પ્રભુજી આનંદ ભેર, હરખી નિરખીને ઈંદ્રાણીયો જાયે વારણે;
આજ આનંદ શ્રી વીરકુમારને ઘેર. માં ૭

વીરના સુખડા ઉપર વાડું કોટી ચંદ્રમાં, પંકજ લોચન સુંદર વિશાલ કપોલ;
શુકચંચુ સરિખી દીસે નિર્મલ નાસિકા, કોમલ અધર અરુણ રંગરોલ. માં ૮
ઔષધિસોવન મદી રે શોભે હાલ રે, નાનુક આભરણુ સઘલાં કંચન મોતીહાર;
કર અંગુઠો ધાવે વીરકુમાર હર્ષે કરી, કાંઈ બોલાવતાં કરે કિલકાર. માં ૯
વીરને લાલાટે કીધો છે કુંકુમ ચાંદલો, શોભે જડિત મર્કત મણિમાં દીસે લાલ;
ત્રિશલાયે જુગતે આંજી અણિયાલી બેહું આંખડી,

સુંદર કસ્તુરીનું ટખકું દીધું ગાલ. માં ૧૦
કંચન સોલે જાતનાં રત્ને જડિયું પારણું,

હુલાવતી વેલા થાએ ધુધરીનો ઘમકાર;
ત્રિશલા વિવિધ વચને હરખી ગાયે હાલડું, ખેંચે કુમતિ આલી કંચન દોરી સાર. માં ૧૧
મારો લાડકવાયો સરખા સંગે રમવા જશે,

મનોહર સુખલડી આવીશ હું એને હાથ;
લોજન વેલા રમઝમ રમઝમ કરતો આવશે,

હું તો ધાઈને લિડાવીશ હૃદય સાથ. માં ૧૨
હંસ, કારંડવ, કોકીલ પોપટ પારેવડાં, માંડી બાપૈયા ને સારસ ચકોર;

એનાં મોર મેલ્યા છે રમકડાં રમવા તણાં, ઘમ ઘમ ધુધરા વળવે ત્રિશલા કિશોર. માં ૧૩
મારો વીરકુમાર નિશાલે લણવા જાયશે, સાથે સજ્જન કુટુંબ પરિવાર;

હાથી રથ ઘોડા પાલાયે ભલું શોભતું, કરીશ નિશાલ ગરણું અતિ મનોહાર. માં ૧૪
મારા વીર સમાણી કન્યા સારી લાવશું, મારા કુંવરને પરણાવીશ મોહોટે ઘેર;

મારો લાડકડો વરરાજા ઘોડે બેસશે, મારો વીર કરશે સદાય લીલા લહેર. માં ૧૫
માતા ત્રિશલા ગાવે વીરકુમારનું હાલડું, મારો નંદન જીવજો કોટી વરસ;

એ તો રાજરાજેસર થાશે ભલો દીપતો, મારા મનનાં મનોરથ પૂરશે જગીશ. માં ૧૬
ધન્ય ધન્ય ક્ષત્રીયકુંડ ગામ મનોહરું, જિહાં વીર કુમારનો જનમ ગવાય;

રાજા સિદ્ધારથના કુલમાંહે દિનમણિ, ધન્ય ધન્ય ત્રિશલારાણી જેહની માય. માં ૧૭
એમ સંહીયર ટોલી ભોલી ગાવે હાલડું, થાશે મનના મનોરથ તેહને ઘેર;

અનુક્રમે મહોદધ પદવી રૂપવિજય પદ પામશે,

ગાએ અમીયવિજય કહે થાશે લીલા લહેર. માં ૧૮

૫૪

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પારણું

ભરતક્ષેત્રમાં શોભતો, ક્ષત્રીયકુંડ સુખધામ;
 રાય સિદ્ધારથ આંગણે, દેવી ત્રિશલા નામ.
 ઉત્તમ તેની કુક્ષીએ, જન્મ્યા વીર જિણુંદ;
 તોરણ બાંધ્યા ઘરઘરે, ગીત મધુરા ગાય;
 ઘર ગોખે હીવડા ઝગે, મંગલ તુર બળય;
 રાસલડે રમવા મલે, સર્વ સાહેલી સાથ;
 રમ જીમ નૃત્ય કરી, સહુ જીલાવે જગનાથ.

(આવો આવો....રાગઃ)

જીલો જીલો વીર મારા પારણીયામાં જીલો, રૂડાં હાલરીયામાં જીલો;
 સોના કેરૂં પારણું ને, ઉપર ઝડીયા હીરા;
 રેશમ દોરે માત હિચોળે, જીલો મહાવીર. રૂડાં ૧

ઈંદ્ર ઈંદ્રાણી મલી હુલરાવે, સુર નરનારી આવે;
 મધુર કંઠે ગાયા હાલરડાં, વીરને સ્નેહે જીલાવે. રૂડાં ૨

ઝીકે ભરીયું આંગડીયું ને, જરીનો ટોપો માથે;
 લાવ્યાં રમકડાં રમવા કાજે, મેવા મીઠાઈ સાથે. રૂડાં ૩

માતા ત્રિશલા હરખે હરખે, એમ મુખે વંદતી;
 મોટો થાજે ભણવા જાજે, આશીષ દેઈ હસંતી. રૂડાં ૪

પરણાવીશ હું નવલીનારી, જોખનવંતી તુજને;
 માતપિતાના કોડ પૂરજે, હોંશ હૈયે છે મુજને. રૂડાં ૫

જૈન શાસનમાં તું એક પ્રગટયો, આંગણ મારે હીવો;
 કર્મને કાપી ધર્મને સ્થાપી, અમૃત રસને પીવો. રૂડાં ૬

ધર્મ દેશના આપી જગને, ઉદ્ધરજે જગ પ્રાણી;
 આત્મા સાધના સાધી વરજે, વિજય શિવ પટરાણી. રૂડાં ૭

૫૫
શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પારણું

- ત્રિશલા માતા પારણું ઝુલાવે, મહાવીર પોઢે રે;
રેશમ ઢારે માતા હિંચોળે, મહાવીર પોઢે રે; ૧
- મધુર મધુર હાલરડાં ગાતી, અંતર કેરા અમીરસ પાતી;
ત્રિશલા રાણી ગીત સુણાવે, મહાવીર પોઢે રે. ૨
- વીર થજે મારા બાળ જગતમાં, ધીર ગંભીર થજે તું જગતમાં;
સ્નેહ થકી તુજ જીવન ભરજે, આ સંસારે રે. મ૦ ૩
- સંસારમાં સુખ કયાંય નથી રે, વેરઝેરથી દુનિયા ભરી રે;
કામ ક્રોધ મદ માયા ત્યજીને, ભવજલ તરજે રે. મ૦ ૪
- દુઃખ ભરેલા જીવન જગમાં, કરૂણા વેદના પામે જીવનમાં;
રાજ વૈભવનાં સુખ ત્યજીને, આંસું લોહજે રે. મ૦ ૫
- સંસારનાં સૌ સંબંધ ત્યાગી, દ્વિક્ષા લેઈ થા સંયમરાગી;
મોહ નિદ્રામાં સુતેલા જગને, દેજે જગાડી રે. મ૦ ૬
- ઘર ઘર વન વન ધૂમી વળજે, અહિંસા પરમે ધર્મ તું રટજે;
જિન શાસનની જ્યોત બનીને, મુક્તિ વરજે રે. મ૦ ૭

૫૬
દ્વીવાળીનાં દેવવંદન

પ્રથમ ચૈત્યવંદન

વીર જિનવર વીર જિનવર, ચરમ ચૌમાસ;
નયરી અપાપાયે આવીયા, હસ્તિપાલ રાજન સલાયે,
કાર્તિક અમાવાસ્યા રચણીયે; મુહુર્તશેષ નિર્વાણ તાંહિ,
સોલ પહોર દેઈ દેશના, પહોત્યા મુક્તિ મોઝાર;
નિત્ય દ્વીવાલી નય કહે, મલીયા નૃપતિ અદાર. ૧

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન

દેવ મલીયા દેવ મલીયા, કરે ઉત્સવ રંગ;
 મેરઘ્યાં હાથે ગ્રહી, દ્રવ્ય તેજ ઉઘોત કીધો,
 ભાવ ઉઘોત જિનેંદ્રને, ઠામ ઠામ એહ ઓચ્છવ પ્રસિદ્ધો,
 લખ કોડી છકુ ફલ કરી, કલ્યાણકરો એહ;
 કવિ નયવિમલ કહે ઇશ્યું, ધનધન દહાડો તેહ.

૨

પ્રથમ વીર સ્તુતિ.

મનોહર મૂર્તિ મહાવીર તણી, જિણે સોલ પહોર દેશના પભણી;
 નવ મલ્લી નવ લચ્છી નૃપતિ સુણી, કહી શિવ પામ્યા ત્રિભુવન ધણી. ૧
 શિવ પહોત્યા ઋષભ ચઉદશ ભકતે, બાવીશ લહ્યા શિવમાસ થિતે;
 છટ્ટે શિવ પામ્યા વીર વલી, કાર્તિક વદી અમાવાસ્યા નિરમલી. ૨
 આગામી ભાવે ભાવ કહ્યાં, દીવાલી કલ્પે જેહ લહ્યા;
 પુણ્ય પાપ ફલ અજ્ઞયણે કહ્યાં, સવિ તહત્તિ કરીને સદ્દ્યાં. ૩
 સંવિ દેવ મલી ઉઘોત કરે, પ્રભાતે ગૌતમ જ્ઞાન વરે;
 જ્ઞાનવિમલ સદા ગુણ વિસ્તરે, જિન શાસનમાં જ્યકાર કરે. ૪

દ્વિતીય વીર સ્તુતિ

જય જય ભવિ હિતકર, વીર જિનેશ્વર દેવ;
 સુર-નરના નાયક, જેહની સારે સેવ;
 કર્ણા રસ કંદો, વંદો આણુંદ આણી;
 ત્રિશલા સુત સુંદર, ગુણ મણી કેરો ખાણી. ૧
 જસ પંચ કલ્યાણક, દિવસ વિશેષ સુહાવે;
 પણ થાવર નારક, તેહને પણ સુખ થાવે;
 તે ચ્યવન જન્મ મત, નાણ અને નિર્વાણ,
 સવિ જિનવર કેરાં, એ પાંચે અહિઠાણ. ૨
 જિહાં પંચ સમિતિ યુત, પંચ મહામત સાર;
 જેહમાં પ્રકાશ્યા, વલી પાંચે વ્યવહાર;
 પરમેષ્ઠી અરિહંત, નાથ સર્વજ્ઞને પાર;
 એહ પંચ પદે લહ્યો, આગમ અર્થ ઉદાર. ૩
 માતંગ સિદ્ધાઈ, દેવી જિનપદ સેવી,
 દુઃખ દુરિત ઉપદ્રવ, જે ટાલે નિત્ય મેવી;
 શાસન સુખદાયી, આઈ સુણો અરદાસ;
 શ્રી જ્ઞાન વિમલ ગુણ, પુરો વંછિત આશ. ૪

૪

શ્રી મહાવીરજિન સ્તવન

શ્રી મહાવીર મનોહર, પ્રભુમું શિર નામી; કંથ જશોદા નારીનો, જિન શિવગતિ ગામી.	૧
ભગિની જાસ સુંદરણા, નંદી વર્ધન ભાઈ; હરિ લંછન હેબલુઓ, સહુ કોને સુખદાયી.	૨
સિદ્ધાર્થ ભૂપતિ તણો, સુત સુંદર સોહો; નંદન ત્રિશલા દેવીનો, ત્રિભુવન મન મોહો.	૩
એક શતદશ અધ્યયન જે, પ્રભુ આપ પ્રકાશે; પુણ્ય પાપ ફલ કેરડાં, સુણે ભવિક ઉલ્લાસે.	૪
ઉત્તરાધ્યયન છત્રીશ જે, કહે અર્થ ઉદાર; સોલ પહોર દીયે દેશના, કરે ભવિક ઉપગાર.	૫
સર્વાર્થ સિદ્ધ મુદૂર્ત્માં, પાછલી જે રચણી; યોગ નિરોધ કરે તિહાં, શિવની નિસરણી.	૬
સ્વાતી નક્ષત્ર ચંદ્રમાં, જોગે શુભ આવે; અજરામર પદ પામીયાં, જજ જય રવ થાયે.	૭
ચોસઠ સુરવર આવીયાં, જિન અંગ પખાલી; કલ્યાણક વિધિ સાચવી, પ્રગટી દીવાલી.	૮
લાખ કોડી ફલ પામીયે, જિન ધ્યાને રહીયે; ધીર વિમલ કવિરાજનો, જ્ઞાન વિમલ કહિયે.	૯

તૃતીય ચૈત્યવંદન

શ્રી સિદ્ધાર્થ નૃપ કુલ તીલો, ત્રિશલા જસ માત; હરિ લંછન તનુ સાત હાથ, મહિમા વિખ્યાત;	૧
ત્રીશ વરસ ગૃહવાસ છંડી, લીએ સંયમ ભાર; બાર વરસ છદ્મસ્થ માન, લહી કેવલ સાર;	૨
ત્રીશ વરસ એમ સવિ મલી એ, બહોંતેર આયુ પ્રમાણ; દીવાલી દિન શિવ ગયા, કહે નય તેહ ગુણ માણ.	૩

ગૌતમ સ્વામીના દેવવંદન

બીજો જોડો-પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

નમો ગણધર નમો ગણધર, લખિય લંડાર;
 ઈંદ્રભૂતિ મહિમાનિલો, વડ વજ્ર મહાવીર કેરો,
 ગૌતમ ગોત્રે ઉપન્યો; ગણિ અગ્યાર માંહે વડેરો,
 કેવલજ્ઞાન લહું જિણે, દીવાલી પરભાત;
 જ્ઞાન વિમલ કહે જેહનાં, નામ થકી સુખ શાત. ૧

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન

ઈંદ્રભૂતિ પહિલો ભણું, ગૌતમ જસ નામ;
 ગોબર ગામે ઉપન્યા, વિદ્યાનાં ધામ. ૧
 પંચ સયા પરિવારશું, લેઈ સંયમ ભાર;
 વરસ પચાસ ગૃહે વસ્યા, વર્તે વર્ષજ ત્રીસ. ૨
 બાર વરસ કેવલ વર્યા એ, બાણું વરસ સવિ આય;
 નય કહે ગૌતમ નામથી, નિત્ય નિત્ય નવનિધિ થાય. ૨

પ્રથમ સ્તુતિ-જોડો.

ઈંદ્રભૂતિ અનુપમ ગુણ ભર્યા, જે ગૌતમ ગોત્રે અલંકર્યા;
 પંચશત છાત્રશું પરિવર્યા, વીર ચરણ લહી લવજલ તર્યા. ૧
 ચઉઅડ દશ હોય જિનને સ્તવે, દક્ષિણ પશ્ચિમ ઉત્તર પૂરવે;
 સંભવ આદિ અષ્ટાપદ ગિરિયે વલી, જે ગૌતમ વંદુ લગીલળી. ૨
 ત્રિપદી પામીને જેણે કરી, દ્વાદશાંગી સકલ ગુણે ભરી;
 દીયે દીક્ષા તે લહે કેવલ સિરિ, તે ગૌતમને રહું અનુસરી. ૩
 જસ માતંગ ને સિદ્ધાઈકા, સૂરી શાસનની પ્રભાવિકા;
 શ્રી જ્ઞાન વિમલ દીપાલિકા, કરો નિત્ય નિત્ય મંગલ માલિકા. ૪

દ્વિતીય સ્તુતિ-જોડો.

શ્રી ઈંદ્ર ભૂતિં ગણ વૃદ્ધિ ભૂતિં, શ્રી વીર તીર્થાધિપ મુખ્ય શિષ્યમ;
 સુવર્ણ કાંતિં કૃત કર્મ શાંતિં, નમામ્યહં ગૌતમ ગોત્ર રત્નમ્. ૧

તીર્થંકરા ધર્મ ધુરા ધુરીણાં, યે ભૂત-ભાવી-પ્રતિ વર્તમાના;	
સત્ પંચ કલ્યાણક વાસરસ્થા, દિશંતુ તે મંગલ માલિકાં ચ.	૨
જિનેન્દ્ર વાક્યં પ્રથિત પ્રભાવં, કર્માણ્ટ કાનેક પ્રલેદ સિંહમ્;	
આશાધિતં શુદ્ધ મુનીન્દ્ર વર્ગે, જંગત્ય મેવં જયતાત્ નિતાંતમ્.	૩
સમ્યગ્દશાં વિઘ્નહરા ભવંતુ, માતાંગયક્ષા : સુરનાયકાશ્રય;	
દ્વીપાલિકા પર્વાણિ સુપ્રસન્નાઃ, શ્રીજ્ઞાનસૂરિ વરદાયકાશ્રિ.	૪

વીરજિન સ્તવન

વીર મધુરી વાણી ભાંખે, જલધિજલ ગંભીર રે;	
ધંદ્રૂભૂતિ ચિત્ત બ્રાંતિરજકણુ, હરણુ પ્રવર સમીર રે.	વી૦ ૧
પંચ ભૂત થકીજ પ્રગટે, ચેતના વિજ્ઞાન રે;	
તેહમાં લયલીન થાયે, ન પરભવ સંજ્ઞાન રે.	વી૦ ૨
વેદ પદનો અર્થ એહવો, કરે મિથ્યા રૂપ રે;	
વિજ્ઞાન ઘન પદ વેદ કેરાં, તેહનું એહ સ્વરૂપ રે.	વી૦ ૩
ચેતના વિજ્ઞાન ઘન છે, જ્ઞાન દર્શન ઉપયોગ રે;	
પંચ ભૂતીક જ્ઞાન મય તે, હોય વસ્તુ સંયોગ રે.	વી૦ ૪
જિહાં જેહવી વસ્તુ દેખીયે, હોય તેહવું જ્ઞાન રે;	
પૂરવ જ્ઞાન વિપર્યયથી, હોય ઉત્તમ જ્ઞાન રે.	વી૦ ૫
એહ અર્થ સમર્થ જાણી, મ ભણુ પદ વિપરીત રે;	
ધંણીપરે બ્રાંતિ નિરા કરીને, થયા શિષ્ય વિનીત રે.	વી૦ ૬
દ્વીપાલિકા પ્રભાતે કેવલ, લહ્યું તે ગૌતમ સ્વામિ રે;	
અનુક્રમે શિવ સુખ લહ્યા, તેહને નય કરે પ્રણામ રે.	વી૦ ૭

તૃતીય ચૈત્યવંદન

જીવકેરો જીવકેરો, અછે મનમાંહી;	
સંશય વેદ પદે કરી, કહી અર્થ અભિમાન વાયો,	૧
શ્રી મહાવીર સેવા કરી, ગ્રહી સંયમ આપ તાર્યો,	
ત્રિપદી પામી શુંથીયા, પૂરવ ચઉદ ઉદાર,	૨
નય કહે તેહના નામથી, હોય જય જયકાર.	૩

દીવાલીની સજ્જાય

હુઃખ હરણી દીપાલિકા રે લાલ, પરવ થયું જગમાંહી;	
ભવિ પ્રાણી રે;	
વીર નિર્વાણથી થાપના રે લાલ, આજ લગે ઉચ્છાદિ.	ભવિ ૧
સમકિત દષ્ટિ સાંભલો રે લાલ.	આંકણી ૦
સ્વાદ્વાદ ઘર ઘોલીએ રે લાલ, દર્શનની કરી શુદ્ધિ;	ભવિ ૦
આરિત્ર અંદ્રોદય આંધિયો રે લાલ, ટાલો (રજ) હુઃકર્મ બુદ્ધિ.	ભ ૦ સ ૦ ૨
સેવા કરો જિનરાયની રે લાલ, દિલ દીઠાં મિઠાશ;	ભવિ ૦
વિવિધ પદારથ ભાવના રે લાલ, તે પંકવાત્રની રાશિ.	ભ ૦ સ ૦ ૩
ગુણજિન પદની નામના રે લાલ, તેહિજ જીહાર ભટ્ટાર;	ભવિ ૦
વિવેક રતન મેરાઈયાં રે લાલ, ઉચિત તે દીપ સંભાર.	ભ ૦ સ ૦ ૪
સુમતિ સુવનિતા હેજશું રે લાલ, મન ઘરમાં કરી વાસ;	ભ ૦ વિ ૦
વિરતિ સાહેલી સાથશું રે લાલ, અવિરતિ અલચ્છી નિકાસ.	ભ ૦ સ ૦ ૫
મૈત્રાદિકની ચિંતના રે લાલ, તેહ ભલા શણગાર;	ભવિ ૦
દર્શન ગુણ વાઘા બન્યા રે લાલ, પરિમલ પર ઉપગાર.	ભ ૦ સ ૦ ૬
પૂર્વ સિદ્ધ કન્યા પખે રે લાલ, જનઈયા અણગાર;	ભવિ ૦
સિદ્ધશિલા વર વેદિકા રે લાલ, કન્યા નિવૃત્તિ સાર.	ભ ૦ સ ૦ ૭
અનંત ચતુષ્ટય દાયજો રે લાલ, શુદ્ધ યોગ નિરોધ;	ભવિ ૦
પાણિ અહણ પ્રભુજી કરે રે લાલ, સહુને હરખ વિભોધ.	ભ ૦ સ ૦ ૮
ઈણિ પરે પર્વ દીપાલિકા રે લાલ, કરતાં કોડી કલ્યાણ;	ભવિ ૦
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ ભક્તિશું રે લાલ, પ્રગટે સકલ ગુણ ખાણ.	ભ ૦ સ ૦ ૯

પર્યુષણ પર્વ-દીવાળી પર્વ તથા નવપદજી વિભાગ

—: સમાપ્ત :-

**શ્રી નવપદજીના ચૈત્યવંદન સ્તુતિ-સ્તવન
વિભાગ**

શ્રી સિદ્ધચક્રજીના ચૈત્યવંદનો

(૧)

ઉપ્પન્ન સન્નાણુ મહો મયાણું, સપ્પાડિહિરાસણુ સંઠિયાણું;
સદેસણાણુંદિય સજ્જણાણું, નમો નમો હોઉ સયા જિણાણું. ૧

સિદ્ધાણુ માણુંદર માલયાણું, નમો નમો ણુંત ચઉક્કયાણું;
સૂરીણુ દૂરીકય કુગ્ગહાણું, નમો નમો સૂરસમપ્પહાણું. ૨

સુતથ વિત્થારણુ તપ્પરાણું, નમો નમો વાયગ કુંજરાણું;
સાહૂણુ સંસાહિય સંજમાણું, નમો નમો શુદ્ધ દયા દમાણું. ૩

જીણુત્તત્તે રૂઠં લખખણુસ્સ, નમો નમો નિમ્મલ દંસણુસ્સ;
અન્નાણુ સંમોહ તમો હરસ્સ, નમો નમો નાણુ દિવાયરસ્સ. ૪

આરાહિય ખંડિય સક્કિયસ્સ, નમો નમો સંજમ વિરિયસ્સ;
કમ્મદ્દુમો મ્મુલણુ કુંજરસ્સ, નમો નમો તિવ્વ તવો ભરસ્સ. ૫

ધય નવપય સિદ્ધિં, લલ્લિ વિજ્જસમિદ્ધં,
પયડિય સુરવગ્ગં, હ્રીંતિ રેહા સમગ્ગં;
દિસિવધ સુરસારં, ખોણી પીઠા વચારં;
તિજય વિજયચક્કં, સિદ્ધચક્રં નમામિ. ૬

(૨)

જો ધુરિ સિરિ અરિહંત, મૂલદઢ પીઠ પંઈદિઠ્ઠો;
સિદ્ધ સૂરિ ઉવજ્જાય સાહુ, ચિઉ પાસ ગરિટ્ઠિયો. ૧

દંસણુ નાણુ ચરિત્ત તવહિં, પડિ સાહા સુંદર;
તત્તખખર સરવગ્ગલલ્લિ, ગુરૂ પયદલ ઠંખર. ૨

દિસિવાલ જખખ જખખણી, પમુહ સુર કુસુમેહિં અલંકિયો;
સો સિદ્ધચક્ર ગુરૂ કપ્પતર, અમ્હ મણુ વંછિત ફલ દિયો. ૩

(૩)

સકલ મંગલ પરમ કમલા, કેલિ મંજુલ મંદિરં; ભવકોટી સંચિત પાપનાશન,
નમો નવપદ જયકરં. =૧=અરિહંત સિદ્ધ સૂરીશ વાચક, સાધુ દર્શન સુખકરં; શર-

જ્ઞાન પદ ચારિત્ર તપ એ. નમો નવપદ જયકરં. = ૨ = શ્રીપાલ રાજા શરીર સાજા, સેવતાં નવપદ વરં; જગમાંહી રાજા કીર્તિ ભાજા, નમો નવપદ જયકરં. = ૩ = શ્રી સિદ્ધચક્ર પસાય સંકટ, આપદા નાસે સવે; વળી વિસ્તરે સુખ મનોવાંછિત, નમો નવપદ જયકરં. = ૪ = આંખિલ નવદિન દેવવંદન, ત્રણ ટંક નિરંતરં; બેવાર પડિઠ્ઠમણાં પડિલેહણ, નમો નવપદ જયકરં. = ૫ = ત્રણ કાળ ભાવે પૂજાએ, ભવતારકં તીર્થકરં; તિમ ગુણુલું દોય હજાર ગણીએ, નમો નવપદ જયકરં. = ૬ = વિધિ સહિત મન વચન કાયા, વશ કરી આરાધીએ, તપ વર્ષ સાડા ચાર નવપદ, શુદ્ધ સાધન સાધીએ. = ૭ = ગદ કષ્ટ ચૂરે શર્મ પૂરે, ચક્ષુ વિમલેશ્વર વરં; શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રતાપ જાણી, વિજય વિલસે સુખભરં. = ૮ =

(૪)

બાર ગુણે અરિહંત દેવ, પ્રણમીએ ભાવે; સિદ્ધ આઠ ગુણ સમરતાં, દુઃખ દોહગ જાવે. = ૧ = આચાર જ ગુણ છત્રીશ, પચવીશ ઉવજાચ; સત્તાવીશ ગુણ સાધુના, જપતાં શિવ સુખ થાય. = ૨ = અષ્ટોતર સય ગુણ મલીએ, એમ સમરો નવકાર; ધીર વિમલ પ્રાંડિત તણે, નય પ્રણમે નિત સાર. = ૩ =

(૫)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ, આસો ચૈતર માસ; નવદિન નવ આંખીલ કરી, કીજે ઓળી ખાસ. = ૧ = કેસર ચંદન ઘસી ઘણા, કરતુરી બરાસ; જુગતે જિનવર પૂજા, મયણા ને શ્રીપાલ. = ૨ = પૂજા અષ્ટ પ્રકારની, દેવવંદન ત્રણ કાળ; મંત્ર જપો ત્રણ કાળ ને, ગુણુલું દોય હજાર. = ૩ = કષ્ટ ટળ્યું ઉંબર તણું, જપતાં નવપદ ધ્યાન; શ્રી શ્રીપાલ નરિંદ થયા, વાધ્યો બમણો વાન. = ૪ = સાતસો કોઠિ સુખ લહ્યા, પામ્યા નિજ આવાસ; પુણ્યે મુક્તિ વધૂ વર્યા, પામ્યા લીલ વિલાસ. = ૫ =

(૬)

જગત લૂપણ વિગત દૂષણ, પ્રણવ પ્રાણ નિરૂપકં, ગગન મંડલ મુક્તિ પક્ષં; = ૧ = સર્વ ઊર્ધ્વ નિવાસનં, જ્ઞાન જ્યોતિ અનંત રાજે, નમો સિદ્ધ નિરંજનં. = ૨ = અજ્ઞાન નિદ્રા વિગત વેદન, દલિત મોહ નિરાઉખં, નામ ગોત્ર નિરંતરાયં. નમો ૦ = ૩ = વિગત કોધા માન યોધા, માયા લોભ વિસર્જનં, રાગદ્વેષ વિમર્દિતાંકુર. નમો ૦ ૪ વિમલ કેવલ જ્ઞાન લોચન, ધ્યાન શુકલ સમીરિતં, યોગિનામિતિ ગમ્યરૂપં. નમો ૦ ૫ યોગ મુદ્રા સમ સમુદ્રા, કરી પદ્યંકાસનં; યોગિનામિતિ ગમ્યરૂપં. નમો ૦ ૬ જગત જનકે દાસ દાસી, તાસ આશ નિરાશનં; યોગિનામિતિ ગમ્યરૂપં. નમો ૦ ૭ અમય સમકિત દ્રષ્ટિ જનકી, સોય યોગી અયોગીકં; દેખી તામે લીન હોવે. નમો ૦ ૮ સિદ્ધ તીર્થ અતીર્થ સિદ્ધા, ભેદ પંચદશાધિકં; સર્વ કર્મ વિમુક્તિ ચેતન. નમો ૦ ૯ ચંદ્ર સૂર્ય દ્વીપ મણિકી, જ્યોતિ તાસ ઓલંગિકં; તે જ્યોતીથી કોઈ અપર જ્યોતિ. નમો ૦ ૧૦ એક

માંહે અનેક રાજે, અનેક માંહી એક હું; એકનેક ફી નહિ સંખ્યા. નમો ૧૧ અજર અમર અદીપ અનંત, નિરાકાર નિરંજન; પ્રજ્ઞ જ્ઞાન અનંત દર્શન. નમો ૧૨ અચલ સુખની લહેરમાં, પ્રભુ લીન રહે નિરંતર; ધર્મ ધ્યાનથી સિદ્ધ દર્શન. નમો ૧૩ ધ્યાન ધૂપ મનોજ પુષ્પ, પંચ ઇંદ્રિ હુતાશન, ક્ષમા જાપ સંતોષ પૂજા, પૂજે દેવ નિરંજન. નમો ૧૪

(૭)

જયંત રંગારિ જણે સુનાણે, સંપાડિ હેરાઈ સયમ્પહાણે; સંદેહ સંદોહ રચંહરંતે, ઝાએહ નિચ્ચં પિ જિણે રિહંતે, ૧ દુરદુરદુરમાવરણમ્પમુક્કે, અનંત નાણાઈ સિરિ ચઉક્કે, સમગ્ગ લોગગ્ગ પચમ્પ સિદ્ધે, ઝાએહ નિચ્ચંપિ મણુસ્સુ સિદ્ધે, ૨ ન તં સુહં દેઈ પિયા ન માયા, જં દિંતિ જીવાણીહ સૂરિ પાયા; તમ્હા હુ તે ચેવથામ દેહ, જં મુખ્ખ સુખખાઈ લહં લહેહ. ૩ સુત્તથ સંવેગ મયસ્સુ એણું, સંખીર નિરામય નિસ્સુએણું; પીણુંતિ જે તે ઉવજ્જાય રાયે, ઝાએહ નિચ્ચંપિ કયમ્પ સાએ. ૪ ખંત્તે ય દંત્તે ય સુચુત્તિ ચુત્તે, મુત્તે પસંતે ચુણ જોગ જીત્તે; ગયમ્પ માએ ગય મોહ માયે, ઝાએહ નિચ્ચં મુણિરાય પાએ. ૫ જંદંવ છક્કાય સુસંહહાણું, તં દંસણું સંવ ચુણમ્પ હાણું; કુગ્ગાહિ વાહિ ઉવયંતિ જેણું, જહા ત્રિધેણુ રસાયણેણું, ૬ નાણું પહાણું નય ચક્કસિદ્ધં, તત્તાવ ઝોહિક્કયં પ્રસિદ્ધં; ધરેહ ચિત્તાવસએ કુરંતં, માણિક્ક દિવોવ્વ તમો હરંતં. ૭ સુસંવરં મોહનિરોહ સારં, પંચમ્પયારં, વિગસાઈયારં; મુલોત્ત રાગેણુ ચુણે પવિતં, પાલેહ નિચ્ચં પિહુ સચ્ચરિતં. ૮ બજ્જં તહા ભિંતર ભેય મેયં, કષાય હુલેભયકુ કમ્મ ભેયં, દુઃખ ખયથ્યં કય પાવ નાસં, તવં તવેહા ગમિયં નિરાસં. ૯

(૮)

સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, લવસાગર તરિયે; લવ અટવીથી ઉતરી, શિવ વધુને વરીયે. ૧. અરિહંત પદ આરાધતાં, તીર્થંકર પદ પાવે; જગ ઉપકાર કરે ઘણો, સિધ્ધો શિવપુર જાવે. ૨. સિદ્ધપદ ધ્યાતાં થકાં, અક્ષય અચલ પદ પાવે; કર્મ કટક ભેદી કરી, અકલ અરૂપી થાવે. ૩. આચારજ પદ ધ્યાવતાં, યુગ પ્રધાન પદ પાવે; જિન શાસન અજવાલીને, શિવપુર નયર સોહાવે. ૪. પાઠક પદ ધ્યાવતાં, વાચક પદ પાવે; લણે લણાવે ભાવશું, સુરપુર શિવપુર જાવે. ૫. સાધુપદ આરાધતાં, સાધુપદ પાવે; તપ જપ સંયમ આહરે, શિવસુંદરીને કામે. ૬. દર્શણ નાણુ પદ ધ્યાવતાં, દર્શન નાણુ અભુઆલો; ચારિત્ર પદ ધ્યાવતાં, શિવ મંદિરમાં મહાલો. ૭. કેસર કરતુરી કેતકી, મયકુંદ માલતી મહાલે; સિદ્ધચક્ર સેવું ત્રિકાલ, જેમ મયણા ને શ્રીપાલ. ૮ નવ આંખીલ નવવાર, શિયલ સમકિત શું પાલો, શ્રી રૂપવિજય કવિરાજનો, માણુક કહે થઈ ઉજમાલો. ૯.

(૯)

જૈનેન્દ્ર મિન્દ્ર મહિતં, ગત સર્વ દોષં, જ્ઞાતા ઘનંત ચુણ રત્ન વિશાલ કોશં; કર્મ ક્ષયં શિવમયં પરિનિષ્ઠિતાર્થં, સિદ્ધચક્ર બુદ્ધ મવિ રૂદ્ધ મહં ચ વંદે. ૧ ગચ્છા-

ધિપં' ગુણગણ', ગણિનં' સુસૌમ્યં', વૃંદામિ વાચક વરં', શ્રુત દાન દક્ષમ્; ક્ષાન્ત્યાદિ ધર્મ કલિતં', મુનિ માલિકાં ચ, નિર્વાણ સાધન પરં', નરલોક મધ્યે. ૨ સદર્શનં' શિવમયં' ચ, જીનોક્ત સત્યં', તત્ત્વ પ્રકાશ કુશલં' સુખદં' સુખોદમ્; છિન્નાશ્રવં' સમિતિ શુભિ મયં' ચરિત્રં; કર્માષ્ટ કાષ્ટદહનં' સુતપ : શ્રયામિ. ૩ પાપૌ ઘનાશન કરં' વર મંગલં'ચ; ત્રૈલોક્ય સાર મુપ કાર પરં' ગુરં' ચ; ભાયાતિ શુદ્ધિ વર કારણ મુત્ત માનાં, શ્રી મોક્ષ સૌખ્ય કરણં' હરણં' ભવાનાં. ૪ ભવ્યાબ્જ ઓધ તરણિ ભવસિંધુ નાવં', ચિંતામણે : સુરતરૌ રધિકં' સુભવે; તત્ત્વ ત્રિપાદ નવકં' નવકાર રૂપં', શ્રી સિદ્ધચક્ર સુખદં' પ્રણુમામિ નિત્યં. ૫

(૧૦)

બાર ગુણ અરિહંતના, તેમ સિદ્ધનાં આઠ; છત્રીશ ગુણ આચાર્યનાં, જ્ઞાન તથા ભંડાર. ૧ પચીશ ગુણ ઉપાધ્યાયના, સાધુ સત્તાવીશ; શ્યામવર્ણ તનુ શોભતાં, જિન શાસનનાં ઇશ. ૨ જ્ઞાન નમું એકાવને, દર્શનમાં સડસઠ; સીત્તેર ગુણ ચારિત્રનાં, તપનાં બાર તે જુદઠ. ૩ એમ નવપદ યુક્તે કરી, ત્રણ શત અષ્ટ ગુણ થાય; પૂજે જે ભવી ભાવશું, તેહનો પાતિક જાય. ૪ પૂજ્યા મયણા સુંદરી, તેમ નરપતિ શ્રીપાલ; પુણ્યે મુક્તિ સુખ લહ્યા, વરીયા મંગલ માલ. ૫

(૧૧)

પહેલે પદ અરિહંતનું, નિત્ય કીજે ધ્યાન; બીજે પદ વળી સિદ્ધનું, કીજે ગુણગાન. ૧ આચારજ ત્રીજે પદે, જપતાં જય જયકાર; ચોથે પદ ઉપાધ્યાયનાં, ગુણ ગાએ ઉદાર. ૨ સકલ સાધુ વંદો સહિ, અઢી દ્વીપમાં જેહ; પંચમ પદ આદર કરી, જપજો ધરી સસ-નેહ. ૩ છૂટકે પદે દર્શન નમો, દરિસણ અજુઆલો; નમો નાણુપદ સાતમે, જિમ પાપ પખાલો. ૪ આઠમે પદ આદર કરી, ચારિત્ર સુચંગ; પદ નવમે બહુ તપ ઘણો, દેઝ લીજે અભંગ. ૫ ઇણિ પરે નવપદ ભાવશું એ, જપતાં નવનવ કોડ; પંડિત શાંતિવિજય તણો, શિખ્ય કહે કરજોડ. ૬

(૧૨)

ઉદાધિ સુતા સુત તાસ રિપુ, વાહન સંરિથત બાલ; બાલ બાણી નિજ દીજીએ, વચન વિલાસ રસાલ. ૧ અજ અવિનાશી અકલ જે, નિરાકાર નિરાધાર; નિર્મમ નિર્ભય જે સદા, તાસ ભક્તિ ચિત્ત ધાર. ૨ જન્મ જરા જહું નહીં, નહીં શોક સંતાપ; સાદિ અનંત સ્થિતિ કરી, બંધન રૂચિકાય. ૩ નીજે અંશ રહિત શુચિ, ચરમ પિંડ અવગાહ; એક સમય સમ શ્રણીએ, અવિચળ થયો શિવનાર. ૪ સમ અસમ વિષય પણે કરી, ગુણ પર્યાય અનંત; એક એક પરદેશમે, શક્તિ સુજગ મહંત. ૫ રૂપાતીત વ્યતીત મલ, પૂર્ણા-નંદી ઇશ, ચિદાનંદ તાકું નમત, વિનય સહિત નિજ શીષ. ૬

(૧૩)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, સુખ સંપત્તિ લહીએ; સુર તરૂને સુરમણિ થકી, અધિક જ મહિમા કહીએ. ૧ અષ્ટ કર્મહાણી કરી, શિવમંદિર રહીએ; વિધિશું નવપદ ધ્યાનથી, પાતિક સવિ દમીએ. ૨ સિદ્ધચક્ર જે સેવશે, એક મના નરનાર; મન વાંછિત ફલ પામશે, તે ત્રિભુવન મોઝાર. ૩ અંગદેશ ચંપાપુરી, તસ કેરો ભૂપાલ; મયણા સાથે તપ તપે, તે કુંવર શ્રીપાલ. ૪ સિદ્ધચક્રનાં નહવણ થકી, જસ નાઠા રોગ; તત્ક્ષણ ત્યાંથી તે લહે, શિવ સુખ સંભોગ. ૫ સાતસે કોઠી હુતા, હુવા નિરોગી જેહ; સોવન વાને ઝળહળે, જેની નિરૂપમ દેહ. ૬ તેણે કારણ તમે ભવિજનો, પ્રહ ઉઠી ભકતે; આસો માસ ચૈત્ર થકી, આરાધા જુગતે. ૭ સિદ્ધચક્ર ત્રણકાલનાં, વંદો વળી દેવ; પડિઝમાણું કરી ઉમય કાલ, જીતવર મુનિ સેવ. ૮ નવપદ ધ્યાન હૃદયે ધરો, પ્રતિપાલો ભવિ શીલ; નવપદે આંખીલ તપ નપો, જેમ હોય લીલમ લીલ. ૯ પહેલે પદ અરિહંતનું; નિત્ય કીજે ધ્યાન; બીજે પદ વળી સિદ્ધનો, કરીએ શુભ આમ. ૧૦ આચારજ ત્રીજે પદે, જપતાં જય જયકાર; પદ ચોથે ઉવજઝાયનાં, શુભ ગાઉ ઉદાર. ૧૧ સકલ સાધુ વંદો સહી, અઠી ક્ષીપમાં જેહ; પંચમ પદમાં તે સહી, જપજો ધરી સનેહ. ૧૨ છટ્ટે પદ દરસણ નમું, દરસન અનુઆલું; જ્ઞાન પદ નમું સાતમે, તેમ પાપ પખાલું. ૧૩ આઠમે પદ રૂડે જપું, ચારિત્ર સુચંગ; પદ નવમે બહુ તપ તપો, જીમ ફલ લહો અભંગ. ૧૪ એહિ નવપદ ધ્યાનથી, જપતાં નાસે કોઠ, પંડિત ધીરવિમલ તણો, નથ વંદે કરજોડ ૧૫.

(૧૪)

શ્રી અરિહંત ઉદાર કાંતિ, અતિ સુંદર રૂપ; સેવો સિદ્ધ અનંત શાન્ત, આતમ શુભ ભૂપ. ૧. આચારજ ઉવજઝાય સાધુ, સમતા રસ ધામ; જિન ભાષિત સિદ્ધાન્ત શુદ્ધ, અનુભવ અભિરામ. ૨. બોધિ બીજ શુભ સંપદા એ, નાણ ચરણ તપ શુદ્ધ; ધ્યાવો પરમાનંદ પદ, એ નવપદ અવિરૂદ્ધ. ૩. ઈહ ભવ આનંદ કંદ, જગમાંહિ પ્રસિદ્ધા; ચિંતામણિ સમ જસ જ્યોત, બહુ પુન્યે લાધા, ૪. તિહુયણ સાર અપાર એહ, મહિમા મન ધારો; પરિહર પર જંજાલ જાલ, નિત્ય એહ સંભારો, ૫. સિદ્ધચક્ર પદ સેવતાં, સહજનંદ સ્વરૂપ; અમૃત મય કલ્યાણ નિધિ, પ્રગટે ચેતન ભૂપ. ૬.

(૧૫)

પહેલે પદ અરિહંતના, શુભ ગાઉ નિત્ય; બીજે સિદ્ધ તણા ઘણાં, સમરો એક ચિત્તો. ૧. આચારજ ત્રીજે પદે, પ્રણમો બિહુ કરજોડી; નમીએ શ્રી ઉવજઝાયને, ચોથે પદ મોડી. ૨. પંચમપદ સર્વ સાધુનું, નમતાં ન આણે લાજ; એ પરમેષી પાંચને, ધ્યાને અવિચલ રાજ. ૩. દંસણ શંકાદિક રહિત, પદ છટ્ટે ધારો; સર્વ નાણ પદ સાતમે, ક્ષણ એક ન વિસારો. ૪. ચારિત્ર ચોખ્ખું ચિત્તથી, પદ અષ્ટમ જપીયે; સકલ

લેહ વિચ દાનમૂલ, તપ નવમે તપીએ. ૫. એ સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, પૂરે વાંછિત કોડ;
સુમતિ વિજય કવિરાજનો, રામ કહે કર જોડ. ૬.

(૧૬)

શિવ સંપદ વરવા સદા, નવપદ ધરૂં હું ધ્યાનમાં; ભવ વાસનાનો વેગ ટાળે,
રાચતા ગુણ ગાનમાં, શ્રીપાલ મયણા સુંદરી, સાધી ઘણા સુખીયા થયાં; નવપદ બળે
સૌ ભાવથી, એહમાં અમુલ મંત્રો ભર્યા ૧. અરિહંત પદને પ્રથમ શુભતાં, વિદ્ન સહુ
દૂરે ટળે; વળી સિદ્ધ આચારજ અને, ઉવજ્જાયથી શાન્તિ મળે; પંચમ મનોહર સાધુ
પદને, સેવતાં શિવપુર ગયા, નવપદ બળે સૌ ભાવથી, એહમાં અમુલ મંત્રો ભર્યા.
૨. દર્શન તથા શુભ જ્ઞાન ને, ચારિત્ર પદની યોજના; એ ત્રિતપની આરાધના, પૂરે સદા
સહુ કામના; અંતિમ રહ્યું તપ પદ ચમકતું, બાર જસ લેહો રહ્યા; નવપદ બળે સૌ
ભાવથી, એહમાં અમુલ મંત્રો ભર્યા. ૩

(૧૭)

શ્રી વીશસ્થાનક તપનું ચૈત્યવંદન

પહેલે પદ અરિહંત નમું, બીજે સર્વ સિદ્ધ; ત્રીજે પ્રવચન મન ધરો, ચોથે
આચાર્ય સિદ્ધ. ૧. નમો થેરાણું પાંચમે, પાઠક પદ છટ્ટે; નમો લોએ સવ્વ સાહુણું, જે
છે શુભ ગરિટ્ટે. ૨. નમો નાણસ્સ આઠમે, ચારિત્ર પદ ધ્યાવો. ૩. નમો બંભવય
ધારીણું, તેરમે ક્રિયા બાણો; નમો તવસ્સ ચૌદમે, ગોથમ નમો જિણાણું ૪. સંચમ
જ્ઞાન સુઅસ્સ ને એ, નમો તિથસ્સ બાણી; જિનઉત્તમ પદ પદને, નમતાં હોય સુખબાણી. ૫.

—: નવપદજની સ્તુતિઓ :—

(૧)

સિદ્ધચક્ર સેવો સુવિચાર, આણી હૈડે હર્ષ અપાર, જેમ લહો સુખ શ્રીકાર; મન
શુદ્ધે નવ યોળી કીજે, અહોનિશ નવપદ ધ્યાન ધરીજે, જિનવર પૂજા, કીજે; પડિઝ-
મણાં હોય ટંકના કીજે, આઠે થોથે દેવ વાંદીજે, ભૂમિ સંથારો કીજે; મૃષા તણો કીજે
પરિહાર, અંગે શીલ ધરીને સાર, કીજે દાન અપાર. ૧. અરિહંત સિદ્ધ આચાર્ય નમીજે,
વાચક સર્વ સાધુ વંદીજે, દર્શન જ્ઞાન શુણીજે; ચારિત્ર તપનું ધ્યાન ધરીજે, અહો-
નિશ નવપદ ગુણુ ગણીજે, નવ આંબીલ પણુ કીજે; નિશ્ચલ રાખી મન જગીશ, જપી-
એ પદ એક એકને ઈશ, નવકાર વાળી વીશ; છેલ્લે આયંબીલ મોટો તપ કીજે, સત્તર

લેલી પૂજા રચીજે, માનવ ભવફળ લીજે. ૨. સાતસે કુષ્ટિયોના રોગ, નાઠા યંત્ર નમણુ સંયોગ, ફર હુવા કર્મના ભોગ; કુષ્ટ અઢારે ફર જાય, દુઃખ દારિદ્ર સવિ ફર પગાય, મનવાંછિત ફળ થાય; નિરધનીયાને દે બહુ ધન, અપુત્રીયાને પુત્ર રતન, સેવે શુદ્ધ મન. નવકાર સમો નહિ કોઈ મંત્ર, સિદ્ધચક્ર સમો નહી કોઈ યંત્ર, સેવો ભવિયણુ એકંત. ૩. જિમ સેવ્યો મયણા શ્રીપાલ, ઉંબર રોગ ગયો તત્કાલ, પામ્યા મંગલ માલ; શ્રીપાલ પરે જે આરાધે, તસ ઘર દિનદિન દોલત વાધે, અંતે શિવસુખ સાધે; વિમલેશ્વર જક્ષ સેવા સારે, આપદા કષ્ટ સર્વી ફરે નિવારે, દોલત લક્ષ્મી વધારે; મેઘવિજય કવિરાયનો શિષ્ય, હૈડે ભાવ ધરી જગદિશ, વિનયવિજય નિશદિશ. ૪

(૨)

જ્ઞાત્વા પ્રશ્નં તદર્થં ગણધર મનસઃ પ્રાગ્ વહેદ્ વીરદેવઃ, અહંત્ સિદ્ધાર્થ-સાધુ-પ્રભૃતિ-નવપદાન્, સિદ્ધચક્રસ્વરૂપાન્; યે ભુવ્યાશ્રિત્ય ધિષ્ણાં પ્રતિદિન-મધિકં સંજપન્તે સ્વભક્ત્યા, તે સ્યુઃ શ્રીપાલ વચ્ચ ક્ષિતિ-વર-પતયઃ સિદ્ધચક્ર-પ્રસાદાત્ ૧ હસ્તીણું નિસ્તરિતું ભવજલ-નિધિકં પાણિ યુગ્મે ગૃહીત્વા, યાનેકાન્ કૌટિકુમ્ભાન્ કનક-મણિમયાન્ ષષ્ઠિ-લક્ષાભિયુક્તાન્; ગંગા-સિન્ધુ-હ્રદાનાં જલનિધિ-તટત સ્તીર્થં તોયેન ભૃત્વા : તત્સર્વાધી-શ્વરાણાં સુરપતિ-નિકરા જન્મ કૃત્યં પ્રચક્રુઃ ૨ કુયુર્-દેવા-શ્ચિવપ્રં રજત-મણિમયં સ્વર્ણ કાન્ત્યાભિરામે, સ્થિત્વા સ્થાને સુધાભાં જિનવર-પતયઃ પ્રાવહન્ યાં ચ નિત્યમ્; તાં વાચં કર્ણુ કુપૈઃ સુનિપુણ-મતયઃ શ્રદ્ધયા યે પિબન્તિ, તે ભવ્યા શૈવમાર્ગાડગમ-વિધિ-કુશલા ભોક્ષમાશુ પ્રયાન્તિ. ૩ દેવી ચક્રેશ્વરી ક્ષગ્ હૃદિ ચ વિદધતિ પત્તને દેવકાખ્યે, કામં મોહા-ભિક્ષીણું વિમલ-પદ-યુતૈઃ સિદ્ધ ચક્રસ્ય ખીજૈઃ, શ્રીમદ્ધર્ષાદિ યુક્તૈર્વિજય-પદધરૈર્વર્ચ રૂપૈર્મુનીન્દ્રૈઃ સ્તુત્યા નિત્યં સુલક્ષ્મી-વિજય-પદ-ધૃતૈઃ પ્રેમ પૂર્ણૈઃ પ્રસન્નાઃ ૪

(૩)

વીર જિનેશ્વર અતિ અલવેસર, ગૌતમ ગુણના દરિયાળ, એક દિન આણા વીરની લઈને, રાજગૃહી સંચરીયાળ; શ્રેણીક રાજા વંદન આળ્યા, ઉલટ મનમાં આણીળ, પર્ષદા આગલ બાર બિરાજે, હવે સુણો ભવિ પ્રાણીળ. ૧ માનવભવ તુમે પુણ્યે પામ્યા, શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધોળ, અરિહંત સિદ્ધ સૂરિ ઉવજાયા, સાધુ દેખી ગુણ વાધોળ; દરિસણુ નાણુ ચારિત્ર તપ કીજે, નવપદ ધ્યાન ધરીજેળ; ધુર આસોથી કરવા આંખિલ; સુખ સંપદા પામીજેળ. ૨ શ્રેણીકરાય ગૌતમને પૂછે, સ્વામી એ તપ કેણે કીધોળ ? નવ આંખિલ તપ વિધિશું કરતાં, વાંછિત સુખ કેણે લીધોળ ? મધુર ધ્વનિ બોલ્યા શ્રી ગૌતમ, સાંભળો શ્રેણીક રાય વચણાંળ; રોગ ગયો ને સંપદા પામ્યા, શ્રી શ્રીપાલ ને મયણાળ. ૩ રૂમઝુમ કરતી પાયે નેઉર, દીસે દેવી રૂપાલીળ, નામ ચક્રેશ્વરી ને સિદ્ધાઈ, આદિ જિન વીર રખવાલીળ; વિઘ્નકોડ હરે સહુ સંઘનાં, જે સેવે એનાં પાયળ, ભાણુ વિજય કવિ સેવક નય કહે, સાનિધ્ય કરજો માયળ. ૪

(૪)

અરિહંત નમો, વલી સિદ્ધ નમો, આચારજ વાચક સાહુ નમો; દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર નમો, તપ એ સિદ્ધચક્ર સદા પ્રણમો. ૧ અરિહંત અનંત થયા થાશે, વળી ભાવ-નિષ્કેષે ગુણ ગાશે; પડિધ્મભણાં દેવવંદન વિધિશું, આંખિલ તપ ગણુણું ગણો વિધિશું. ૨ છહરી પાળી જે તપ કરશે, શ્રીપાળતણી પરે ભવ તરશે; સિદ્ધચક્રને કુણુ આવે તોલે, એહવા જિન આગમ ગુણુ ખોલે. ૩ સાડાચાર વરસે તપ પૂરો, એ કર્મ વિહારણુ તપ શૂરો; સિદ્ધચક્રને મનમંદિર થાપો. નય વિમલેધર વર આપો. ૪

(૫)

પહેલે પદ જપીએ અરિહંત, ખીજે સિદ્ધ જપો જયવંત, ત્રીજે આચારજસંત; ચોથે ઉવજ્જાય એ સંત, નમો લોએ સવ્વ સાધુ મહન્ત, પંચમે પદ વિલસંત, ઠંસણુ છદ્ધે જપો મતિમંત, સાતમે પદ નમો નાણુ અનંત, આઠમે ચારિત્ર હુન્ત; નમો તવ-સ્સ નવમે સોહંત, શ્રી સિદ્ધચક્રનું ધ્યાન ધરંત, પાતિકનો હોઈ અંત. ૧ કેસર ચંદન સાથે ઘસીજે, કર્તુરી માંહિ લેલીજે, ઘન ઘનસાર ઠવીજે; ગંગોદકશું ન્હવણુ કરીજે, શ્રી સિદ્ધચક્રની પૂજા કરીજે, સુરભી કુસુમ ચરચીજે; કુંદર અગરનો ધૂપ કરીજે, કામ ધેનું ઘૃત દીપ ધરીજે, નિર્મલ ભાવ વરીજે, અનુપમ નવપદ ધ્યાન ધરીજે, રોગાદિક દુઃખ દૂર હરીજે, મુગતિવધુ પરણીજે. ૨ આસો ને વલી ચૈત્ર રસાલ, ઉજ્જવલ પક્ષે એળી વિશાલ, નવ આંખીલ ચોસાલ; રોગ શોકનો એ તપકાલ, સાડાચાર વરસ તસ ચાલ, વળી જીવે તિહાં લગી ભાલ; જે સેવે ભવિ થઈ ઉજમાલ, તે લહે ભોગ સદા અસરાલ, જિમ મયણા શ્રીપાલ, છંડી અલગો આળ પંપાલ, નિત નિત આરાધો ત્રણુ કાલ, શ્રી સિદ્ધચક્ર ગુણુ માલ. ૩ ગજગામિની ચંપકદલ કાય, ચાલે પગ નેઉર ઠમકાય, હિયડે હાર સોહાય; કુંકુમ ચંદન તિલક રચાય, પહેરી પીત પટોલી ખનાય, લીલાએ લલકાય; ખાલી લોલી ચક્કેસરી માય, જે નર સેવે સિદ્ધચક્ર રાય, ઘો તેહને સુખ સહાય; શ્રી વિજય પ્રભસૂરિ તપગચ્છરાય, પ્રેમ વિજય ગુરુ સેવા પાય, કાન્તિવિજય ગુણુગાય. ૪

(૬)

વીર જિનેસર ભુવણુ દિનેસર, જગદીસર જયકારીજી, શ્રેણીક નરપતિ આગળ જંપે, સિદ્ધચક્ર તપ સારીજી, સમકિત દષ્ટિ ત્રિકરણુ શુદ્ધે, જે ભવિયણુ આરાધેજી, શ્રી શ્રીપાળ નરિંદ પરે તસ, મંગલ માલા વાધેજી. ૧ અરિહંત વિશે સિદ્ધ સૂરિ પાઠક, સાહુ ચિહ્નું દિશી સોહેજી; ઠંસણુ નાણુ ચરણુ તપ વિદિશે, એહ નવપદ મન મોહેજી; આઠ પાંખડી હ્રદયાંબુજ રોપી, લોપી રાગ ને રીસજી, ઝંઝૂ પદ એક એકની ગણીયે, નવકાર વાલી વીશજી. ૨ આસો ચૈત્ર સુદિ સાતમથી, માંડી શુભ મંડાણુજી; નવ નિધિદાયક નવ નવ આંખિલ, એમ એકાશી પ્રમાણુજી, દેવવંદન પડિધ્મભણું પૂજા, સ્નાત્ર મહોત્સવ ચંગજી,

એહ વિધિ સઘલો જિહાં ઉપદેશ્યો, પ્રણમું અંગ ઉપાંગલ. ૩ તપ પૂરે ઉજમણું કીજે, લીજે નરભવ લાહોલ, જિન ગૃહ પડિમા સાહમિવત્સલ, સાધુ ભક્તિ ઉત્સાહલ, વિમલેશ્વર ચક્ષેસરી દેવી, સાનિધ્યકારી રાજેલ, શ્રી ગુરૂ ખિમાવિજય સુપસાયે, મુનિ જિન મહિમા છાજેલ. ૪

(૭)

જિન શાસન વાંછિત, પુરણ દેવ રસાલ, લાવે ભવિ ભણીએ, સિદ્ધચક્ર ગુણમાલ; ત્રિહું કાલે એહની, પૂજા કરે ઉજમાલ, તે અજર અમર પદ, સુખ પામે સુવિશાલ. ૧ અરિહંત સિદ્ધ વંદો, આચારજ ઉવજ્જાય, મુનિ દરિસણ નાણ ચરણ, તપ એ સમુદાય; એ નવપદ સમુદિત, સિદ્ધચક્ર સુખદાય, એ ધ્યાને ભવિનાં, ભવ કોટી દુઃખ બાય. ૨ આસો ચૈતરમાં, સુદિ સાતમથી સાર, પૂનમ લગી કીજે, નવ આંખિલ નિરધાર; દોય સહસ ગણુલું; પદ સમ સાડાચાર, એકાશી આંખીલ તપ, આગમને અનુસાર. ૨ સિદ્ધચક્રનો સેવક, શ્રી વિમલેશ્વર દેવ, શ્રીપાલ તણી પરે, સુખ પૂરે સ્વયમેવ; દુઃખ દોહગ નાવે, જે કરે એહની સેવ, શ્રી સુમતિ સુગુરનો, રામ કહે નિત્યમેવ. ૪

(૮)

વીર જિનેસર અતિ અલવેસર, ગૌતમ ગુણે ભરીયાલ, ભવિકલવના ભાવ ધરીને, રાજગૃહી સમોસરીયાલ, શ્રેણીકરાજ વંદન આવ્યા, ગૌતમ નયણે નિહાલ્યાલ, ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ કરીને, અભિગમ પાંચે પાડ્યાલ. ૧ સજલ જલદ જિણી પરિ ગાજે, ગોચમ મેહને સાદેલ, દશ દશાન્તે લહી માનવ ભવ કાં, હારો પરમાદેલ; નવપદ ધ્યાન ધરીને હિયડે, શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધોલ, પહેલે અરિહંત સિદ્ધ ગણો, ખીજે, આચાર્ય ગુણ વંદોલ. ૨ ઉપાધ્યાય ચોથે વંદો પાંચમે, સાધુ દેખી દુઃખ છંડોલ; છદ્દ દંસણ નાણ ગણો સાતમે, આઠમે ચારિત્ર મતિ નંદોલ, નવમે તપ કરણી આરાધો, સુણો શ્રેણીક રાય વચણાલ, રોગ ગયો ને રાજરિક્કી પામ્યા; શ્રી શ્રીપાલ ને મયણાલ. ૩ આસો ચૈતરે નવ આંખીલ, નવ ઓળી ઇમ કીજેલ, ગૌતમ કહે ઉજમણું શ્રેણીક, દાન સુપાત્રે દીજેલ; નરનારી એક ચિત્તે આરાધે, વિમલેસર દુઃખ ચૂરેલ, રતન વિબુધ શિષ્ય રંગવિજયની, નિતનિત આશા પૂરેલ. ૪

(૯)

પ્રહ ઉઠી વંદું, સિદ્ધચક્ર સદાય, જપીએ નવપદનો, જપ સદા સુખદાય; વિધિ પૂર્વક એ તપ, જે કરે થઈ ઉજમાળ, તે સવિ સુખ પામે, જેમ મયણા શ્રીપાલ. ૧ માલવપતિ પુત્રી મયણા અતિ ગુણવંત, તસ કર્મ સંયોગે, કોઢી મળીયો કંત; ગુરૂ વચણે એણે, આરાધ્યું તપ એહ, સુખ સંપદા વરિયા તરિયા ભવજલ તેહ. ૨ આંખીલ ને ઉપવાસ, છઠ્ઠ વલી અદ્ઠમ; દશ અદ્ઠાઈ પંદર, માસ છમાસી વિશેષ, ઇત્યાદિક તપ

બહુ, સહુ માંહિ શિરદાર, જે ભવિયણ કરશે, તે તરશે સંસાર. ૩ તપ સાન્નિધ્ય કરશે, શ્રી વિમલેશ્વર યજ્ઞ, સહુ સંઘના સંઘટ્ટ, ચૂરે થઈ પ્રત્યક્ષ, પુંડરીક ગણધાર, કનકવિજય બુધ શિષ્ય, બુધ દર્શન વિજય કહે, પહોંચે સયલ જગીશ. ૪

(૧૦)

વિપુલ કુશલ માલા, કેલિગેહં વિશાલા, સમ વિભવ નિધાનં, શુદ્ધ મંત્ર પ્રધાનમ્; સુર નરપતિ સેવ્યં, દિવ્ય માહાત્મ્ય ભવ્યં, નિહત દ્વરિતચક્રં સંસ્તુવે સિદ્ધચક્રમ્. ૧ દમિત કરણવાહં, ભાવતો ચં કૃતાહં, કૃત નિકૃતિ વિનાશં, પૂરિતાંગિ મજ્જશમ્; નમિત જિન સમાજં, સિદ્ધચક્રાદિ બીજં, ભજતિ સ ગુણરાજ, સોડનિશં સૌમ્ય રાજ. ૨ વિવિધ સુકૃત શાખી, ભંગ પત્રૌઘશાલી, નયકુસુમ મનોહર : પૌઠ સંપત્કલાઢ્ય : હરતુ વિનુવતાં શ્રી સિદ્ધચક્રં જનાનાં, તરુરિધિ ભવતાપા, નાગમ : શ્રી જિનાનામ્ ૩ જિનપતિ પદ-સેવા, સાવધાનાધુનાનાં, દુરિત રિપુકઢંબં, કાન્ત કાન્તિ દયાના, દદતુ તપસિ પુંસાં, સિદ્ધ ચક્રસ્ય નવ્યં, પ્રમદમિહસૌનાં, રોહિણી મુખ્ય દેવ્ય : ૪

(૧૧)

જંભત્તિબુત્તા જિણ સિદ્ધ સૂરિ, ઉવજ્જાય સાહુણ કમે નમંતિ, સુદંસણુનાણુ તવો ચરિતં પુંઅંત, પાવેહ સુહ અણુંત ૧ નામાઈ લેસેણુ જિણુંદ ચંદા, નિચ્ચં નયા જેસિં સુરિંદ વંદા, તે સિદ્ધ ચક્કસ તવે રયાણું, કુણુંતુ ભવ્વાણુ પસન્સનાણું ૨ જે અત્થઓ વીર જિણેણુ પુવ્વિં, પરછા ગણિંદેહિં સુભાસિઓઅ, એચસ્સ આરાહણુ તપચાણું, સો આગમો સિદ્ધી સુહં કુહોઉ ૩ સંવત્થ સંવે વિમલપ્પહાઈ, દેવા તહા સાસય દેવચાઓ, જે સિદ્ધચક્કંમિ સયાવિ ભત્તા, પુરિતુ ભવ્વાણુ મણો રહંતે. ૪

(૧૨)

શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવો ભવિ લોકા, ધન કણ કંચન કેરા ચોગા, મનવાંછિત લહો લોગા, દુષ્ટ કષ્ટ જાવે સવિ રોગા, જાવે સઘલા મનથી શોગા, સીજે સયલ સંચોગા, રાયરાણા માને દરબાર, ધનધન સયલ દિન જપે સંસાર, સોહે બહુ પરિવાર, નવપદ મહિમા મોટો કહીએ, તેહને ધ્યાને અહોનિશી રહીએ, શિવસુખ સંપત્તિ લહીએ, ૧ મધ્ય દલે જિનવર ચોવીશ, હુઆ અને હોશે જગદીશ, વાણી ગુણ પેંતીશ, અતિ-શય શોહે જશ ચોત્રીસ, માયા મન નહિ જશ રીશ, સોહે સખલ જગીશ, કંચન વાને સોળ બિરાજે, દોય રાતા દોય ધવલા છાજે, શ્યામલા દોય વિરાજે, દોય નીલા ઇમ સવિ જિનરાજ, ધવલે ધ્યાને ધ્યાવો આજ, શ્રી સિદ્ધચક્ર સુખ કાજ. ૨ દોષ અઢાર રહિત ભગવંત, આઠે લેદે સિદ્ધ મહંત, આચારજ ગુણવંત; પંચવીશ ગુણે ઉવજ્જાય, સતાવીશ ગુણે મુનિરાય, સમકિત લેદ કહાય, નાણુચરણ તપ લેદે ધ્યાવો, આસો ત્રી શું મન લાવો, નવદિન પાવન થાવો; આગમ ભાષિત એ જિનવાણી, સુણી આરાધી

સિદ્ધચક્ર પ્રાણી. એહ સાચી ગુણ ખાણી ૩ શ્રી સિદ્ધચક્રની જે રખવાલી, ચક્કેસરી જેવી રતનાલી, પમે નેઉર વાચાલી, કટિ મેખલ મલકે કટિ દેશી, મન મંથર ચાલે શુભ વેશી, સોહે નાલિ નિવેશી; ઉદય હ્રદય હર કરજ વિરાજે, મુખથી ચંદો ગયણે ભાંજે, સઘલી શોભા છાજે, શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિશ સહાઈ, કુશલ સાગર વાચક સુખદાઈ; ઉત્તમ શિષ્ય સવાઈ. ૪

(૧૩)

અંગદેશ ચંપાપુરી વાસી, મયણા ને શ્રીપાલ સુખાસી, સમકિત સું મનવાસી; આદિ જિનેશ્વરની ઉદલાસી, ભાવે પૂજા કીધી મત આસી, ભાવ ધરી વિશ્વાસી, ગલિત કોઠ ગયો તેણે નાસી, સુવિધિશું સિદ્ધચક્ર ઉવાસી, થયા સ્વર્ગના વાસી; આસો ચૈતર પૂરણ માસી, પ્રેમે પૂજે લક્ષિત વિકાસી, આદિ પુરૂષ અવિનાશી = ૧ = કેશર ચંદન મૃગમદ ઘોળી, હરખે શું ભરી હેમ કચોલી, શુદ્ધ જળે અંધોળી, નવ આંખીલની કીજે ઓળી, આસો સુદ સાતમથી ખોલી, પૂજે શ્રી જિન ટોળી, ચઉગતિ માંહે આપદા ચોળી, દુરગતિનાં દુઃખ દૂરે ઢોળી, કર્મ નિકાયિત રોળી; કર્મ કષાય તણાં મદ રોળી, જિન શિવરમણી ભમર લોળી, પામ્યા સુખની ઓળી = ૨ = આસો સુદ સાતમ શું વિચારી, ચૈત્રી પણ ચિત્તશું નિરધારી, નવ આંખીલની સારી, ઓળી કીજે આળસ વારી, પ્રતિકમણ બે કીજે ધારી, સિદ્ધચક્ર પૂજે સુખકારી, શ્રી જિન ભાષિત પર ઉપકારી, નવદિન જાપ જપો નરનારી, જેમ લહીએ મોક્ષની ખારી, નવપદ મહિમા અતિ મનોહારી, જિન આગમ ભાષે ચમત્કારી, જાઉ તેહની ખલિહારી. ૩ શ્યામ ભ્રમર સમ વીણા કાળી, અતિ સોહે સુંદર સુકુમાળી, જાણે રાજમરાળી; ઝલહલ ચક્ર ધરે રૂપાલી, શ્રી જિનશાસનની રખવાલી, ચક્કેસરી મેં ભાળી; જે એ ઓળી કરે ઉજમાળી, તેનાં વિધન હરે સા ખાળી, સેવક જન સંભાળી, ઉદય-રતન કહે આસનવાળી, જે જિન નામ જપે જપમાળી, તે ધર નિત્ય દિવાળી. ૪

—: શ્રી સિદ્ધચક્રના સ્તવનો :—

(૧)

નવપદ ધરજે ધ્યાન, ભવિ તુમે નવપદ ધરજે ધ્યાન; એ નવપદનું ધ્યાન કરંતા, પામે જીવ વિશ્રામ. ભવિં ૧ અરિહંત સિદ્ધ, આચારજ પાઠક, સાધુ સકળ ગુણ ખાણ. ભં ૨ દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર એ ઉત્તમ, તપ તપો કરી ખડુમાન. ભં ૩ આસો ચૈત્ર સુદ સાતમથી, પુનમ લગી પ્રમાણ. ભવિં ૪ એમ એકયાશી આંખીલ કીજે, વરસ સાડા ચારનું માન. ભં ૫ પડિક્કમણા હોય ટંકના કીજે, પડિલેહણ બે વાર. ભં ૬ દેવવંદન ત્રણ ટંકનાં કીજે, દેવ પૂજે ત્રિકાળ. ભં ૭ ખાર, આઠ, છત્રીશ, પચવીશ ને, સતાવીશ,

સડસઠ સાર. લ૦ ૮ એકાવન, સિતોર, પચાસનો, કાઉસ્સગ કરો સાવધાન. લ૦ ૯ એક એક પદનું ગણુણું, ગણુણે દોય હજાર. લ૦ ૧૦ એણે વિધિ જે એ તપ આરાધે, તે પામે ભવપાર. લ૦ ૧૧ કરજોડી સેવક ગુણુ ગાવે, મોહન ગુણુ મણિમાળ. લવિ૦ ૧૨ તાસ શિષ્ય મુનિ હેમ કહે છે, જન્મ મરણ દુઃખ ટાળ લવિ૦ ૧૩

(૨)

(જગજીવન જગવાલહો)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીયે, શિવસુખ ફલ સહકાર લાલ રે; જ્ઞાનાદિક ત્રણ રત્નનું, તેજ ચઢાવણુહાર લાલ રે. શ્રી૦ સિ૦ ૧
ગૌતમ પૂછંતાં કહ્યો, વીરજિણુંદ વિચાર લાલ રે; નવપદ મંત્ર આરાધતાં, ફલ લહે ભવિક અપાર લાલ રે. શ્રી૦ સિ૦ ૨
ધર્મ-રથના ચાર ચક્ર છે, ઉપશમ ને સુવિવેક લાલ રે; સંવર ત્રીજો જાણીયે, ચોથો સિદ્ધચક્ર લાલ રે. શ્રી૦ સિ૦ ૩
ચક્રી ચક્રને રથ બલે, સાધે સયલ છ ખંડ લાલ રે; તિમ સિદ્ધચક્ર પ્રભાવથી, તેજ પ્રતાપ અખંડ લાલ રે. શ્રી૦ સિ૦ ૪
મયણા ને શ્રીપાલજી, જપતાં બહુ ફલ લીધ લાલ રે; ગુણુ જસવંત જિનેન્દ્રનો, જ્ઞાનવિનોદ પ્રસિદ્ધ લાલ રે. શ્રી૦ સિ૦ ૫

(૩)

સિદ્ધચક્ર વર સેવા કીજે નરભવ લાહો લીજેજી;
વિધિ પૂર્વક આરાધન કરતાં, ભવ ભવ પાતક છીજે
ભવિજન ભજીએજી.

અવર અનાદિની ચાલ, નિત નિત તજીએજી. ૧. (આંકણી)
દેવના દેવ દયાકર ઠાકર, ચાકર સુરનર ઈંદાજી; ત્રિગટે ત્રિભુવન નાયક બેઠા, પ્રણમો શ્રી જિનચંદા. લ૦ ૨
અજ અવિનાશી અકલ અજરામર, કેવલ દંસણુ નાણીજી; અવ્યાબાધ અનંતુ વીરજ, સિદ્ધ પ્રણમો ગુણુખાણી. લ૦ ૩
વિદ્યા સૌભાગ્ય લક્ષ્મીપીઠ, મંત્રરાજ યોગ પીઠજી; સુમેરૂ પીઠ એ પંચ પ્રસ્થાને, નમો આચારજ ઇંદ્ર. લ૦ ૪
અંગ ઉપાંગ નંદિ અનુયોગા, છછેદ ને મૂળ ચારજી; દશ પચન્ના એમ પણુયાલીશ, પાઠક તેહના ધાર. લ૦ ૫
વેદ ત્રણ ને હાસ્યાદિ ષટ્, મિથ્યાત્વ ચાર કષાયજી; ચૌદ અભ્યંતર નવવિધ બાહ્યની, ગ્રંથી તજે મુનિરાય. લ૦ ૬
ઉપશમ ક્ષયઉપશમ ને ક્ષાયિક, દર્શન ત્રણ પ્રકારજી; શ્રદ્ધા પરિણતિ આતમ કેરી, નમીએ વારંવાર. લ૦ ૭

અઠાવીશ ચૌદ ને પડદુગ એક, મત્યાદિકના બાણુ;		
એમ એકાવન લેદે પ્રણુમો, સાતમે પદ વર નાણુ.	ભ૦	૮
નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ લેદે, ચારિત્ર દો વ્યવહારેણુ;		
નિજગુણુ સ્થિરતા ચરણુને પ્રણુમો, નિશ્ચય શુદ્ધ પ્રકારે.	ભ૦	૯
બાહ્ય અભ્યંતર તપને સંવર, સમતા નિજરા હેતુણુ;		
તે તપ નમીએ ભાવ ધરીને, ભવસાગરમાં સેતુ	ભ૦	૧૦
એ નવપદમાં પણ છે ધર્મી, ધર્મ તે વરતે ચારણુ;		
દેવગુરુને ધર્મ તે એહમાં, દો તીન ચાર પ્રકાર.	ભ૦	૧૧
મારગ દેશક અવિનાશી પણુ, આચાર નિત્ય સંકેણુ;		
સહાયપણુ ધરતા સાધુણુ, પ્રણુમો એહિ જ હેતે.	ભ૦	૧૨
વિમલેશ્વર સાનિધ્ય કરે તેહની, ઉત્તમ જે આરાધેણુ;		
પદ્મવિજય કહે તે ભવિ પ્રાણી, નિજ આતમ હિત સાધે.	ભ૦	૧૩

(૪)

(માતા રે જશોદાજી મને ચાંદલીયો આપો.)

પૂજે રે સિદ્ધચક્રને ભાવે, વાંછિત આપે, નરભવ પામી લાહો લીજે, ભવદુઃખ કાપે. (આંકણી) પહેલે પદે અરિહંત, બીજે વળી શ્રી સિદ્ધ; ત્રીજે આચારજ, તિમ સમરો, આપ ગુણે વૃદ્ધ. પૂજે રે,...૧ ચોથે પદ ઉવજાચ જપીજે, પાંચમે સાધુ છદ્ધે દર્શન, સાતમે નાણુ, લકતે આરાધુ' પૂજે રે...૨ આઠમે પદ ચારિત્ર નમીજે, નવમે તપ તિમ, એ નવપદ ભાવે આરાધ્યા, શ્રીપાલે જીમ પૂજે રે...૩ મન વચન તનુ ત્રિહુ' શુદ્ધિ કીજે, પડિછમણાં દોય; દેવ ત્રિકાળે વંદો તિમ વલી, પૂજા ત્રિણુ હોય પૂજે રે...૪ શ્રુણુ' તેર સહસ ઉત્કૃષ્ટ, અથવા દોય સહસ, ભૂમિ સંધારો શીલને પાલો, જિનશાસનનું રહસ્ય પૂજે રે...૫ ઇમ એલી નવ કીજે, વિધિશુ' ચઢતે ઉચ્છાહે; દ્રવ્યભાવ બેહસ્યુ', સાડા ચાર વરસ માંડી. પૂજે રે...૬ તપ પૂરે ઉજમણુ' કીજે, તુરત યથા-શક્તિ (કતે), દર્શન જન જિમ પદ્મમાં દીપે, દેખાડી વિગતે પૂજે રે...૭ લઘુકર્મો ને ક્રિયા ફલ દિયે, સફલો ઉવએસ; સેર હોય તિહાં ફૂલો ખણીયે, તે વિણુ સંકલેશ. પૂજે રે...૮ સફલ હુઓ શ્રીપાલને સવિ જસ, દ્રવ્ય ભાવ શુદ્ધ; ઇમ જે વિધિશુ' આરાધે, ફલ પામે બુદ્ધ. પૂજે રે...૯ એહથી રાજઋદ્ધિ બહુ રમણી, સવિ ગુણુની વૃદ્ધિ; ન્યાય સાગર કહે સેવો, જે હોય હાલી સિદ્ધિ. પૂજે રે...૧૦

(૫)

કરી પટકુલે રે લુ'છણાં, વંદો શ્રી જિનરાજ; શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવતાં, લહુ' અમૃત-પુર રાજ કે, નવપદ ધ્યાન ધરો સદા, આત્મભાવ વિશાલ કે, ભવ બ્રમણાદિક શ્રમ

ટલે; સુણ્ણ્યો બાલ ગોપાલ કે, નવપદ...૧ અતિશય ચૌતીશ શોભતા, શ્રી અરિહંત લદંત કે; શુરુ એકત્રીશ વિરાજતા, સિદ્ધ પ્રભુ જયવંત કે નવપદ...૨ બારસે છન્નુ ગુણે જયા, પદ ત્રીજે સૂરિરાય કે; ષટ્શત પણ્ણવીશ ગુણધરા, પાઠક પાઠ પઠાય કે નવપદ-૩ ગુણ સગવાશ વિરાજતા, જયવંત મુનિરાય કે; દ્વીપે સગસકું લેદથી, દર્શન નામ કહાય કે નવપદ.. ૪ નાણુ નમો પદ સાતમે, લવજલ તારણુ નાવ કે; ત્રણ્ણશત ચાલીશ લેદથી, સ્વપર પ્રકાશક ભાવ કે નવપદ...૫ લેદ સત્તર ઉપચારથી, ગુણ અનંતનું ધામ કે; સંયમ જે જગ આચરે, હોજો તાસ પ્રણામ કે નવપદ...૬ કર્મ તપાવે તે તપ સહી, આણે ભવતરુ છેદ કે; બાહ્ય અભ્યંતર લેદથી, બોલ્યા દ્વાદશ લેદ કે નવપદ ...૭ એ નવપદ તણી સેવનાં, ચાર વરસ ખટમાસ કે; કરતાં વાંછિત પૂરવે, વિમલેસર સુર તાસ કે નવપદ...૮ આંબિલ ઓળી આરાધિયે, વિધિપૂર્વક નિરધાર કે; યોગ થિરે ભવિયણુ ગણો, ગણુણુ સહસ અઢાર કે નવપદ...૯ મયણા સંપદ સુખ લહ્યાં, શ્રી શ્રીપાલ વિનીત કે; નવમે ભવ શિવ પામશે, સુણિએ તાસ ચરિત કે નવપદ... ૧૦ એ સિદ્ધચક્રને ધ્યાનથી, ફલે શુભ વાંછિત કામ કે; વીરવિજય કહે મુજ હજ્યો, શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રણામ કે નવપદ...૧૧

(૬)

(પર્વ પર્યુષણ આવીયાં રે લાલ...એ દેશી)

આરાધો આદર કરી રે લાલ, નવપદ નવય નિધાન ભવિ પ્રાણી રે; પંચ પ્રમાદ પરિહરી રે લાલ, આણી શુભ પ્રણિધાન, ભવિ પ્રાણી રે સિદ્ધચક્ર તપ આદરો રે લાલ...૧ પ્રથમ પદે નમો નેહશું રે લાં દ્વાદશ ગુણ અરિહંત; લં ઉપાસના વિધિશું કરો રે લાં જિમ હોય કર્મનો અંત. લં સિં...૨ એકત્રીશ આઠ ગુણ જેહના રે લાં પત્તર લેદ પ્રસિદ્ધ; લં અનંત ચતુષ્કનાં ધણી રે લાં ધ્યાવો એહવા સિદ્ધ. લં સિં...૩ છત્રીશ છત્રીશી ગુણ જે ધરે રે લાં ભાવચારય જેહ; લં તીર્થંકર સમ જે કહ્યા રે લાં વંદુ આચારજ તેહ. લં સિં...૪ ચરણ કરણ સિત્તરી ધરે રે લાં અંગ ઉપાંગના જાણુ; લં ગુણ પચવીશ ઉવજ્જાયના રે લાં શિષ્યને દે નિત્ય નાણુ. લં સિં...૫ સાધે મોક્ષ તે સાધુજી રે લાં ગુણ સત્તાવીશ જાસ; લં અદીય દ્વીપ-માં જે મુનિ રે લાં પદ પાંચ નમો ખાસ. લં સિં...૬ પચડી સાતના નાશથી રે લાં ઉપશમ ક્ષાયિક જેહ; લં સહસકું બોલે અલંકર્યો રે લાં નમો દર્શન પદ તેહ. લં સિં...૭ અઠ્ઠાવીશ ચૌદ છ સહી રે લાં દો એક સવિ એકાવન્ન; લં લેદ જ્ઞાનનાં જાણીને રે લાં આરાધે તે ધન્ન. લં સિં...૮ નમો ચારિત્ર પદ આઠમે રે લાં દેશ સરવ લેદ હોય; લં બાર સત્તર લેદ જેહના રે લાં સેવે શિવપદ હોય. લં સિં...૯ બાહ્ય અભ્યંતર તણુ કોધને રે લાં તપ કરી બાર પ્રકાર; લં નમો તવસ્સ ગણુણું ગણો રે લાં સમતા ધરી નિરધાર. લં સિં=૧૦ ઇન્દ્રભૂતિ ઇમ ઉપદિશે રે

લાં નવપદ મહિમા સાર; લાં શ્રેણીક નરપતિ આગલે રે લાં શ્રી શ્રીપાલ અધિકાર. લાં સિં...૧૧ નવ પટ્ટરાણી જેહને રે લાં ગજ રથ નવ હજાર; લાં નવલાખ વાણ શોભતા રે લાં સુભટ કોટી નવસાર. લાં ૧૨ ઋદ્ધિ સંપદ ખીણ ઘણી રે લાં કહેતા નાવે પાર; લાં આરાધી નવપદ સહી રે લાં નવમે પદ વિસ્તાર. લાં...૧૩ નવવિધ પરિચલ મૂકીને રે લાં નવ નિયાણા નિવાર; લાં સિદ્ધચક્ર સેવા કરો રે લાં જિમ તરો એ સંસાર. લાં ૧૪ ઋદ્ધિ કીર્તિ ચેતન લહેરે લાં અમૃત પદ સુખ સાર; લાં એ નવપદના ધ્યાનથી રે લાં સવિ સંપદ શ્રીકાર ભવિ પ્રાણી રે. સિં ૧૫.

(૭)

(નમો નમો નિત્ય નાથજી રે)

શ્રી સિદ્ધચક્રની સેવના રે, નવપદ જેહના પ્રધાન; પુન્ય બંધન એહ છે રે, કીજે નિર્મલ ધ્યાન ભવિક જન ધ્યાઈએ રે, ધ્યાતા ધ્યાન પ્રમાણ, અનુભવ પામીએ રે...૧ તત્ત્વત્રયી એહને વિષે રે, ધરમી જેહમાં પંચ; ચાર ધરમે કરી દીપતો રે, જે આપે સુખ સંચં લાં...૨ દ્વાદશ ગુણથી શોભતા રે, તીર્થપતિ જિનરાજ; ભવિક કમલ પ્રતિભોધતા રે, સારે વાંછિત કાજં લાં...૩ આઠ કર્મના નાશથી રે, પ્રગટયા ગુણ એકત્રીશ; સાધી પૂરણતા દશા રે, સિદ્ધ નમું સુજગીશ લાં...૪ સાનંદાનંદે પૂરણો રે, છત્રીશ ગુણના નિધાન; આગમ શુદ્ધ પ્રરૂપતા રે, જે જિનરાજ સમાનં લાં...૫ ચોથે પાઠક ભવિ નમો રે, પણવીશ ગુણ સુપ્રમાણ; સૂરિપદની ધરે યોગ્યતા રે; સૂત્ર અર્થના જાણં લાં...૬ જ્ઞાન ક્રિયા અભ્યાસથી રે, ષટ્કાય પ્રતિપાળ; સત્યાવીશ ગુણે સોહતા રે, સાધુજી પરમ દયાળં લાં...૭ છઠ્ઠે પદ દરશન ભલું રે, સડસઠ ભેદ વિચાર; નિરમલ તત્ત્વરૂચી થઈ રે, જેહથી ભવોદધિ પારં લાં...૮ નાણ અનુપમ સાતમે રે, ભેદ એકાવન જાણ; પાંચે જ્ઞાન આરાધતાં રે, પાવે પદ નિરવાણં લાં...૯ ચારિત્ર ગુણ તિથિ આઠમે રે, સિતોર ભેદ અનૂપ; નિજગુણ સત્તા રમણુતારે, ચિરતાએ અનુરૂપં લાં...૧૦ ષટ્ પ્રાહ્ય ષટ્ અભ્યંતરે રે, ભેદ પચાસ અછેહ; કરમ તપાવે જે સહી રે, તપ નવમે ગુણગેહ. લાં નવપદ વિધિશું આરાધતાં રે, મયણા ને શ્રીપાળ; નરસુર સંપદ ભોગવી રે, દેશે શિવ વરમાલં લાં...૧૨ સિદ્ધચક્રની સેવનારે, કરતાં પાપ પલાય; જિન ઉત્તમ સુપસાયથી રે, રત્નવિજય ગુણ ગાયં લાં ૧૩

(૮)

નવપદ ધ્યાન સદા સુખકારી-આંકણી

અરિહંત સિદ્ધ આચારજ પાઠક, સાધુ દેખો ગુણરૂપ ઉદારી.	નં	૧
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર હે ઉત્તમ, તપ દોય ભેદે હૃદય વિચારી.	નં	૨
મંત્ર જડી ઓર યંત્ર ઘણેરા, ઉન સખકું હમ દૂર વિસારી.	નં	૩

ખડોત જીવ લવજલસે તારે, ગુણ ગાવત હે બહુ નરનારી. નં ૪
શ્રી જિનલક્ષ્મી મોહન મુનિવંદન, દિન દિન ચઢતે હર્ષ અપારી. નં ૫

(૯)

સેવો રે ભવિ ભાવે નવકાર, જ'પે શ્રી ગૌતમ ગણધાર; ભવિ સાંભળો, હારે સંપદ
થાય; ભં હારે સંકટ જાય. ભં આસો ને ચૈત્ર હરખ અપાર, ગુણુ કીજે તેર હંભર.
ભં...૧ ચાર વર્ષ ને વળી ષટ્ત્રમાસ, ધ્યાન ધરો ભવી ધરી વિશ્વાસ; ભં ધ્યાયો રે
મયણા સુંદરી શ્રીપાલ, તેહનો રોગ ગયો તત્કાળ ભં...૨ અષ્ટ કમલ દલ પૂજા રસાલ,
કરી નહવણ છાંટયું તત્કાળ; ભં સાતસો મહીપતિ તેહ રે ધ્યાન, દેહડી પામ્યા કંચનવાન.
ભં...૩ મહિમા કહેતા નાવે પાર, સમરો તિણ કારણ નવકાર; ભં ઇહલવ પરભવ
દીએ સુખવાસ, પામે લચ્છી લીલ વિલાસ. ભં...૪ જાણી પ્રાણી લાલ અનંત, સેવો
સુખ દાયક એ મંત્ર; ભં ઉત્તમસાગર પંડિત શિષ્ય, સેવો કાન્તિ સાગર નિશદિશ.
ભં...૫

(૧૦)

શ્રી નવપદ ધ્યાન ધરો રે ભવિકા. નવં

મન વચ કાયા કર એકંતે, વિકથા દૂર હરો, ભં ૧ મંત્ર જડી અરુ તંત્ર ઘણેરા,
ઇન સખકું વિસારો રે; અરિહંતાદિક નવપદ જપતે, પુન્ય ભંડાર ભરો રે. ભં ૨
અડસિર્ક નવનિધ મંગલમાલા, સંપત્તિ સહજ વરો રે; લાલચંદ્ર પાકી બલિહારી,
શિવતરુ ખીજ ખરો રે. ભં ૩

(૧૧)

(ચિંતામણી સાહિબ સચ્ચા, સાહિબ મેરા-દેશી)

આરાહો પ્રાણી સાચી નવપદ સેવા. આંકણી.	
નવનિધિ આપે નવપદ સેવે, ઇમ ભાખે શ્રીજિનદેવા.	આં ૧
શ્રી સિદ્ધચક્ર ધરો નિત્ય દિલમે, જૈસે ગજમન રેવા.	આં ૨
અરિહંતાદિક એક પદ જપતાં, હારે લહીએ સુખ સદૈવા.	આં ૩
સમુદિત જપતાં કિમ કરીને ન કરે, સુર સુખ દુમ ફળ લેવા.	આં ૪
જિનેન્દ્ર કહે એમ જ્ઞાન વિનોદે, હર્ષિત દો નિત મેવા.	આં ૫

(૧૨)

(ગિરઆ રે ગુણુ તુમ તણા-દેશી)

શ્રી તીરથ પદ પૂજે ગુણીજન, જેડથી તરિયે તે તીરથ રે; અરિહંત ગણધર નિયમા
તીરથ, ચઉવિધ સંઘ મહા તીરથરે. ૧ આંકણીં લૌકિક સડસઠ તીર્થને તણ્યે, લોકોત્તરને
લણ્યેરે; લોકોત્તર દ્રવ્ય ભાવ દુલેદે, થાવર જંગમ લણ્યે રે. ૨ પુંડરિકાદિક પાંચે તીરથ
એહ લણીજે, તીર્થ યાત્રા મનોહાર રે. ૩ વિહરમાન વીશ જંગમ તીરથ ૫ એ કોડી

કેવળી સાથ રે, વિચરંતા દુઃખ દોહગ ટાળે; જંગમ તીરથ નાથ રે. શ્રીં ૪ સંઘ ચતુર્વિધ જંગમ તીરથ, શાસનને શોભાવે રે; અડતાલીશ ગુણે ગુણવંતા, તીર્થપતિ નમે ભાવે રે. શ્રીં ૫ તીરથપદ ધ્યાવો ગુણ ગાવો, પંચરંગી રચણ મિલાવો રે, થાળ ભરી ભરી મોતીડે વધાવો, ગુણ અનંત દિલ લાવો રે, શ્રીં ૬ મેરૂપ્રભ પરમેશ્વર હુઓ, એહ તીરથને પ્રભાવે રે; શ્રી વિજય સૌભાગ્ય લક્ષ્મીસૂરિ સંપદ, પરમ મહોદય પાવે રે. શ્રીં ૭

(૧૩)

તપપદને પૂજી હો પ્રાણી, તપપદને પૂજી. આંકણી, સર્વ મંગલમાં પહેલું મંગલ, કર્મ નિકાચિત ટાળે; ક્ષમા સહિત જે આહાર નિરીહતુ, આતમ ઋદ્ધિ નિહાળે. હો પ્રાણીં ૧ તે ભવ સુક્રિત જાણે જીનવર, ત્રણ ચઉજ્ઞાને નિયમા; તોય તપ આચરણ ન મૂકે, અનંતગુણે તપ મહિમા. હો પ્રાં ૨ પીઠ અને મહાપીઠ સુનીશ્વર, પૂરવભવ મલ્લી જિનનો; સાધવી લખમણા તપ નવિ ફળિયો, દંભ ગયો નહિ મનનો. હો પ્રાણીં ૩ અગ્યાર લાખ ને એંશી હજાર, પાંચસેં પાંચ દિન ઉણા; નંદન ઋષીએ માસખમણ કરી, ક્રીધા કામ સંપૂર્ણ હો પ્રાણીં ૪ તપ તપીયા ગુણ રત્ન સંવત્સર, અંધક ક્ષમાના દરિયા; ચૌદહજાર સાધુમાં અધિકા, ધનનો તપગુણ ભરિયા. હો પ્રાણીં ૫ ષડ્ ભેદ બાહિર તપના પ્રકાશ્યા, અભ્યંતર ષડ્ ભેદ; બાર ભેદે તપ તપતા નિર્મળ, સફળ અને ઉમેદ. હો પ્રાણીં ૬ કનકકેતુ એહ પદને આરાધી, સાધી આતમ કાજ; તીર્થંકર પદ અનુભવ ઉત્તમ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી મહારાજ. હો પ્રાણીં ૭

(૧૪)

સિદ્ધચક્ર સેવો રે પ્રાણી, ભવોદધિ માંહે તારક હો જાણી; વિધિપૂર્વક આરાધીજે, જિમ ભવસંચિત પાતક છીજે. સિં ૧ પ્રથમ પદે અરિહંત, ખીજે પદે વળી સિદ્ધ ભગવંત; ત્રીજે પદે આચાર્ય જાણું, ચોથે પદે ઉપાધ્યાય વખાણું. સિં ૩ પાંચમે પદે સકલ સુનીન્દ્ર, છઠ્ઠે દર્શન શિવ સુખ કંદ; સાતમે પદે જ્ઞાન વિશુદ્ધ, આઠમે ચારિત્ર ધાર વિશુદ્ધ. સિં ૩ નવમે પદ તપ સાર, એક એક પદ જપો દોય હજાર; નવ આંખીલ ઓળી કીજે, ત્રણ કાળ જીનને પૂજી. સિં ૪ દેવ વંદન ત્રણવાર, પડિચ્છમાણું પડિલેહણુ ધાર; રત્ન કહે એમ આરાધો, શ્રીપાલ મયણા જિમ સુખ સાધો. સિં ૫

(૧૫)

જ્ઞાનપદ ભજીયે રે જગત સુહંકરું, પાંચ એકાવન ભેદે રે; સમ્યગ્જ્ઞાન જે જીન-વર ભાખીયું, જડતા જનની ઉચ્છેદ રે. જ્ઞાનં ૧ લક્ષાલક્ષ વિવેચન પરગડો, ખીરનીર જેમ હંસો રે; ભાગ અનંતમેરે, અક્ષરનો સદા, અપ્રતિપાતિ પ્રકાશ્યો રે. જ્ઞાનં ૨ મનથી ન જાણે રે કુંભ કરણ વિધિ, તેહથી કુંભ કેમ થાશે રે; જ્ઞાન ધ્યાનથી રે પ્રથમ

છે નિયમા, સદ સદ ભાવ પ્રકાશે રે. જ્ઞાં ૩ કંચનનાથું રે લોચનવંત લહે, અંધો-
અંધ પલાય રે; એકાંતવાદી રે તત્ત્વ પામે નહિ, સ્યાદ્વાદ રસ સમુદાય રે. જ્ઞાં ૪
જ્ઞાન ભર્યા ભરતાદિક ભવ તર્યા, જ્ઞાન સકળગુણ મૂળ રે; જ્ઞાની જ્ઞાન તણી પરિણતિ
થકી, પામે ભવજળ ફળ રે. ૫ અદ્વપાગમ જઈ ઉચ્ચ વિહાર કરે, વિચરે ઉદ્ધમવંત રે;
ઉપદેશમાળામાં ફિરિયા તેહની, કાયકલેશ તસ હુંતરે. જ્ઞાં ૬ જયંત ભૂપેા રે જ્ઞાન
આરાધતો, તીર્થંકરપદ પામે રે; રવિ શશિ મેહપરે જ્ઞાન અનંત ગુણી, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી
હિત રે. જ્ઞાન ૭

(૧૬)

અહો ભવિ પ્રાણી રે સેવો, સિદ્ધચક્ર ધ્યાન સમો નહિ મેવો, અહોં જે સિદ્ધ-
ચક્રને આરાધે, તેહની કિરતી જગમાં વાધે. અહોં ૧ પહેલે પદે રે અરિહંત, ખીજે સિદ્ધ
બુદ્ધ ધ્યાન મહંત; ત્રીજે પદે સૂરીશ, ચોથે ઉવજ્જાય ને પાંચમે મુનીશ. અહોં ૨
છઠ્ઠે દર્શન કીજે, સાતમે જ્ઞાનથી શિવસુખ લીજે; આઠમે ચારિત્ર પાળો, નવમે તપથી
મુક્તિ ભાળો. અહોં ૩ ઓળી આયંબીલની કીજે, નૌકારવાળી વીશ ગણીજે; ત્રણ ટંકના
રે દેવ, પડિલેહણ પડિલ્લમણાં આંબીલ. અહોં ૪ ગુરુસુખ કિરીયા રે કીજે, દેવગુરુ
ભક્તિમાં ચિત્ત ધરીજે, એમ કહે રામનો રે શિષ્ય, ઓળી ઉજવશે જગદીશ. અહોં ૫

(૧૭)

અવસર પામીને રે કીજે, નવ આંબીલની ઓળી; ઓળી કરતા આપદા ભય,
રિદ્ધિ સિદ્ધિ લહીએ બહુલી. અં ૧ આસો ને ચૈત્ર આદરશું, સાતમથી સંભાળ; આળસ
મેલી આંબીલ કરજે, તસ ઘર નિત્ય દિવાળી. અં ૨ પુનમને દિન પૂરી થાતે, પ્રેમશું
પખાલી રે; સિદ્ધચક્રને શુદ્ધ આરાધી, ભપ જપે જપમાળી. અં ૩ દેહરે જઈને
દેવ જુહારે, આદીશ્વર અરિહંત રે; ચોવીશે ચાહીને પૂજે, ભાવશું ભગવંત. અં ૪ એ
ટંક પડિલ્લમણું બોદયું, દેવવંદન ત્રણ કાલ રે; શ્રી શ્રીપાલ તણી પરે સમજી,
ચિત્તમાં રાખો ચાલ. અં ૫ સમકિત પામી અંતરભમી, આરાધો એકાંત રે; સ્યાદ્વાદ
પંથે સંચરતાં, આવે ભવનો અંત. અં ૬ સત્તર ચોરાણું સુદિ ચૈત્ર એ, બારશે
બંનાવી રે; સિદ્ધચક્ર ગાતાં સુખ સંપત્તિ, ચાલીને ઘર આવી રે. અં ૭ ઉદ્ધરતન
વાચક ઉપદેશે, જે નરનારી ચાલે રે; ભવની ભાવઠ તે ભાંજીને, મુક્તિપૂરીમાં
મહાલે. અં ૮

શ્રી નવપદજીની ઓળીના ઢાળીયા

ઢાળ-૪

ઢાળ ૧ લી

આસો માસે તે ઓળી આઠરી રે લોલ, ધર્મુ નવપદજીનું ધ્યાન રે; શ્રીપાલ
રાજા ને મયણા સુંઢરી રે લોલ. ૧ માલવ દેશનો રાજયો રે લોલ, નામે પ્રજાપાલ
ભૂપ રે, શ્રીં ૨ સૌભાગ્ય સુંઢરી રૂપ સુંઢરી રે. લોલ, રાણી બે રૂપ ભંડાર રે. શ્રીં ૩
એક મિથ્યાત્વી ધર્મની રે લોલ, બીજીને જૈન ધર્મરાગ રે. શ્રીં ૪ પુત્રી એકેકી બેઠને રે
લોલ, વધે જેમ બીજ કેરો ચંદરે. શ્રીં ૫ સૌભાગ્યસુંઢરીની સુરસુંઢરી રે લોલ,
ભણે મિથ્યાત્વીની પાસ રે. શ્રીં ૬ રૂપસુંઢરીને મયણાસુંઢરી રે લોલ, ભણવે જૈન
ધર્મસાર રે. શ્રીં ૭ રૂપ કલા ગુણે કરી શોભતી રે લોલ, ચોસઠ કલાની ભણ રે,
શ્રીં ૮ બેઠા સભામાં રાજવી રે લોલ, બોલાવે બાલિકા દોય રે. શ્રીં ૯ સોળે શણગારે
શોભતી રે લોલ, આવી ઉભી પિતાની પાસ રે. શ્રીં ૧૦ વિદ્યા ભણ્યાનું જોવા
પારખું રે લોલ, રાજા પૂછે તિહાં પ્રશ્ન રે. શ્રી ૧૧

(સાખી)

જીવ લક્ષણ શું જાણવું, કુણ કામદેવ ઘરનાર;

શું કરે પરણી કુમારિકા, ઉત્તમ કુલ શું સાર.

રાજા પૂછે એ ચારનો, આપો ઉત્તર એક;

બુદ્ધિ શાળી કુમારિકા, આપે ઉત્તર એક. ૧૨

શ્વાસ લક્ષણ પહેલું જીવમાં રે લોલ, રતિ કામ દેવ ઘર નાર રે. શ્રીં ૧૩

જાઈનું કુલ ઉત્તમ જાતિનું રે લોલ, ચારે પ્રશ્નોના ઉત્તર એકમાં રે લોલ,

કન્યા પરણીને સાસરે જાય રે. શ્રીં ૧૪

(સાખી)

પ્રથમ અક્ષર વિણ, જીવાડનાર જગનો કહ્યો;

મધ્યમ અક્ષર વિણ, સંહાર તે જગનો થયો;

અંતિમ અક્ષર કાઢતાં, સહું મન મીઠું હોય,

આપો ઉત્તર એકમાં, જેમ સ્ત્રીને વહાલું હોય. ૧૫

આપે ઉત્તર મયણા સુંઢરી રે લોલ, મારી આંખોમાં કાજળ સોહાય રે. શ્રીપાલ ૧૬

(સાખી)

પહેલો અક્ષર કાઢતાં, નરપતિ સોહો સોય,

મધ્યમ અક્ષર વિના, સ્ત્રી મન વહાલું હોય;

અંતિમ અક્ષર કાઢતાં, પડિતને પ્યારો થયો,

માંગુ ઉત્તર એકમાં, તાતે પુત્રીને કહ્યો. ૧૭

મયણાએ ઉત્તર આપીયો રે લોલ, અર્થ ત્રણેનો વાદળ થાય રે. શ્રીં ૧૮ રાજા પૂછે
સુરસુંઢરી રે લોલ, કહો પુન્યથી શું શું પમાય રે. શ્રીં ૧૯ ધન યૌવન સુંઢર

દેહડી રે લોલ, ચોથો મન ગમતો ભરથાર રે. શ્રીં ૨૦ મયણા કહે નિજતાતને રે લોલ, સહુ પામીએ પુન્ય પસાયરે. શ્રીં ૨૧ શિયળ વ્રતે શોભે દેહડી રે લોલ, બીજી બુદ્ધિ ન્યાયે કરી હોય રે. શ્રીં ૨૨ ગુણવંત ગુણની સંગતિ રે લોલ, મળે વસ્તુ પુન્યને ભોગ રે. શ્રીં ૨૩ બોલે રાજા અભિમાને કરી રે લોલ, કડું નિર્ધનને ધનવંત રે. શ્રીં ૨૪ સર્વ લોકો સુખ ભોગવે રે લોલ, એ સઘળો છે મારો પસાય રે. શ્રીં ૨૫ સુરસુંદરી કહે તાતને રે લોલ, એ સાચામાં શેનો સંદેહ રે. શ્રીં ૨૬ રાય તુક્યો સુરસુંદરી રે લોલ, પરણાવી પહેરામણી દીધ રે. શ્રીં ૨૭ શંખપુરીનો રાજ્યો રે લોલ, અરિદમન છે જેનું નામ રે. શ્રીં ૨૮ રાય સેવાર્થે આવીયો રે લોલ, સુરસુંદરી આપી સોય રે. શ્રીં ૨૯ રાયે મયણાને પૂછીયું રે લોલ, મારી વાતમાં તને સંદેહ રે. શ્રીં ૩૦ મયણા કહે નિજતાતને રે લોલ, તમે શાને કરો અભિમાન રે. શ્રીં ૩૧ સંસારમાં સુખ દુઃખ ભોગવે રે લોલ, એ કર્મ તણો છે પસાય રે. શ્રીં ૩૨ રાજા કોધે બહુ કળકળ્યો રે લોલ, મયણા શું લાંખે વચણુ રે. શ્રીં ૩૩ રત્ન હિંડોળે હિંચતી રે લોલ, પહેરી રેશમી ઉંચા પટકુળ રે. શ્રીં ૩૪ જગત સૌ જીજી કરે રે લોલ, તારી ચાકરી કરે પગ સેવ રે. શ્રીં ૩૫ તે મારા પસાયથી જાણુજે રે લોલ, રૂઠે રોળી નાંખુ પલમાંય રે. શ્રીં ૩૬ મયણા કહે તુમ કુળમાં રે લોલ, ઉપજવાનો કયાં જોયો તો જોશ રે. શ્રીં ૩૭ કર્મ સંયોગે ઉપની રે લોલ, મળ્યા ખાન પાન આરામ રે. શ્રીં ૩૮ તમે મોટા મને મલ્હાવતા રે લોલ, તે સુજ કર્મ તણો પસાય રે. શ્રીં ૩૯ રાજા કહે કર્મ ઉપરે રે લોલ, દિસે તને હંકવાદ રે. શ્રીં ૪૦ કર્મે આણેલા ભરથારને રે લોલ, પરણાવી ઉતાડું ગુમાન રે. શ્રીં ૪૧ રાજાના કોધને સમાવવા રે લોલ, લઈ ચાલ્યો રચવાડી પ્રધાન રે. શ્રીં ૪૨ નવપદ ધ્યાન પસાયથી રે લોલ, સર્વ સંકટ દૂરે પલાય રે. શ્રીં ૪૩ કહે ન્યાય સાગર પહેલી ઢાળમાં રે લોલ, નવપદથી નવનિધિ થાય રે. શ્રીં ૪૪

૧૯

ઢાલ-૨-૭

રાજા ચાલ્યો રચવાડીએ, સાથે લીધો સૈન્યનો પરિવાર રે. સાહેલી મોરી

ધ્યાન ધરો રે અરિહંતનું.

૧

ઢાલ નિશાન તિહાં ઘુરકે, બરછીઓ ને લાલાનો ઝલકાર રે. સાં

૨

ધૂળ ઉડે ને લોકો આવતા, રાજા પૂછે પ્રધાનને એ કોણુ રે. સાં

૩

પ્રધાન કહે સુણો ભૂપતિ, એ છે સાતસે કોઢીયાનું સૈન્ય રે. સાં

૪

રાજાની પાસે આવે ચાચવા, કોઢીયા સ્થાપિ રાજા એક રે. સાં

૫

કોઠે ગળી છે જેની આંગળી, ચાચવા આવ્યો કોઢીયા કેરો દૂત રે. સાં

૬

રાણી નહી રે અમ રાયને, ઉંચા કુળની કન્યા મળે કોય રે. સાં

૭

ઢાઢે ખટકે રે જાણે કાંકરો, નયણ ખટકે રે એ તો રેણુ સમાન રે. સાં	૬
વચણ ખટકે રે જેમ વાઉલો, રાજના હેડે ખટકે મયણાના બોલ રે. સાં	૯
કોઢીયા રાજને કહેવડાવીયું, આવજો નયરી ઉજૈણી ની મંચ રે. સાં	૧૦
કીર્તિ અવિચલ રાખવા, આપીશ મારી કુંવરી રાજકન્યાય રે. સાં	૧૧
ઉંબર રાણો હવે આવીયો, સાથે સાતસે કોઢીયાનું સૈન્ય રે. સાં	૧૨
આવ્યો વરઘોડો મધ્ય ચોકમાં, ખચ્ચર ઉપર બેઠા ઉંબર રાય રે. સાં	૧૩
કોઈ લુલા ને કોઈ પાંગળા, કોઈના મોટા સુપડા જેવડા કાન રે. સાં	૧૪
કોઈ મુખે ચાંદા ચળચળે, કોઈ મુખે માખીએનો રણકાર રે. સાં	૧૫
શોર બકોર સુણી સામટા, લાખો લોક જોવા લેગા થાય રે. સાં	૧૬
સર્વ લોક મલી પૂછતાં, ભૂત પ્રેત કે હોય પિશાચ્ય રે. સાં	૧૭
ભૂતડા જાણી ને લસે કુતરા, લોકોને મન થયો છે ઉત્પાત રે. સાં	૧૮
જાન લઈ ને અમે આવીયા, પરણે અમારો રાણો રાજકન્યાય રે. સાં	૧૯
કૌતુક જોવાને લોકો સાથમાં, ઉંબરરાણો આવ્યો રાજની પાસ રે. સાં	૨૦
હવે રાય કહે મયણાં સાંભલો, કર્મે આવ્યો કરો ભરથાર રે. સાં	૨૧
તમે કરો અનુભવ સુખનો, જુઓ તમારા કર્મ તણો પસાય રે. સાં	૨૨
કહું ન્યાય સાગર બીજી ઢાળમાં, નવપદ ધ્યાને થાય મંગલ માલ ર. સાં	૨૩

(૨૦)

ઢાલ ત્રીજી

તાત આદેશ મયણા ચિંતવે રે લોલ, જ્ઞાનીનું દીકું થાય રે,
 કર્મતણી ગતિ પેખજો રે લોલ. (આંકણી) ૧
 અંશ માત્ર ખેદ નથી આણતી રે લોલ, નહિ મુખડાનો રંગ પલટાય રે. કર્મ ૨
 હશે જાયો રાજનો કે રંકનો રે લોલ, પિતા સોંપે છે પંચની સાખ રે. કર્મ ૩
 એને દેવની પેરે આરાધવો રે લોલ, ઉંચા કુળની સ્ત્રીનો આચાર રે. કર્મ ૪
 મુખ રંગ પુનમની ચાંદની રે લોલ, શાસ્ત્રે લગ્નવેળા જાણી શુદ્ધ રે. કર્મ ૫
 એમ વિચારી મયણાસુંદરી રે લોલ, કયું તાતનું વચન પ્રમાણ રે. કર્મ ૬
 આવી ઉંબર રાણાની ડાખી બાજુએ રે લોલ, જાતે કરે છે હસ્તમેળાપ રે. કર્મ ૭
 કોઢીયા રાજએ કહેવરાવીયું, કાગકંઠે મોતી ના સોહાય રે. કર્મ ૮
 હોય દાસી કન્યા તો પરણાવજો રે લોલ, કોઢીયા સાથે શું રાજકન્યાય રે. કર્મ ૯
 માતા મયણાની ઊરતી રે લોલ, રોવે માતા કુટુંબ પરિવાર રે. કર્મ ૧૦
 રાજ તે હઠ મૂકે નહી રે લોલ, કહે મારો નહી કોઈ દોષ રે. કર્મ ૧૧
 કોઈ રાજના દોષને ધિક્કારતું રે લોલ, કોઈ કહે કન્યા અપરાધ રે. કર્મ ૧૨

દેખી રાજકુવરી અતિ હીપતી રે લોલ, રોગી સર્વે થયા રળીયાત રે. કર્મં ૧૩
 ચાલી મયણા ઉંઘરની સાથમાં રે લોલ, કોઠીયાતણે આવાસ રે. કર્મં ૧૪
 હવે ઉંઘર રાણો મન ચિંતવે રે લોલ, ધિક્ક ધિક્ક મારો અવતાર રે. કર્મં ૧૫
 સુંદર રંગીલી છબી શોભતી રે લોલ, તેનું જીવન કર્યું મેં ધૂળ રે. કર્મં ૧૬
 કહે ઉંઘર રાણો મયણા સુંદરી રે લોલ, તમે ઉંડો કરો આલોચ રે. કર્મં ૧૭
 તારી સોના સરીખી દેહડી રે લોલ, મારી સંગતિથી થાશે વિનાશ રે. કર્મં ૧૮
 તું તો રૂપે કરી રંભા સરખી રે લોલ, મુજ કોઠીયા સાથે શું રનેહ રે. કર્મં ૧૯
 પતિ ઉંઘર રાણાના વચન સાંભળી રે લોલ, મયણા હૈડે તે દુઃખ ન માય રે. કર્મં ૨૦
 ઢળક ઢળક આંસુ ઢળે રે લોલ, કાગ હસવું દેહક જીવ જાય રે. કર્મં ૨૧
 (સાખી) કમલીની જલમાં વસે, ચંદ્ર વસે આકાશ,
 જે જિહારે મન વસે, તે તિહારે પાસ. ૨૨

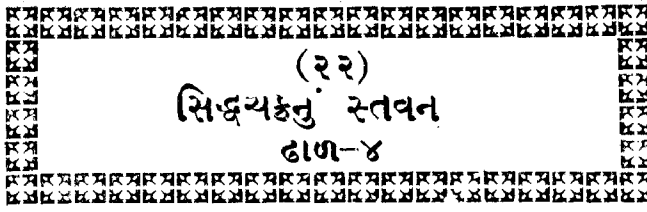
હવે મયણા કહે ઉંઘર રાયને રે લોલ, તમે વહાલા છો જીવન પ્રાણ રે. કર્મં ૨૩
 પશ્ચિમ રવિ ઉગે નહી રે લોલ, નવિ લોપે જલધિ મર્યાદ રે. કર્મં ૨૪
 સતી અવર પુરુષ ઇચ્છે નહી રે લોલ, કદી પ્રાણ જાય પરલોક રે. કર્મં ૨૫
 પિતાએ પંચની સામે પરણાવી રે લોલ, અવર પુરુષ બંધવ હોય રે. કર્મં ૨૬
 હવે પાય લાગીને વિનવું રે લોલ, તમે બોલો વિચારીને બોલ રે. કર્મં ૨૭
 રાત્રી વીતી એમ વાતમાં રે લોલ, બીજો દિન થયો પ્રભાત રે. કર્મં ૨૮
 હવે મયણા આદીશ્વર ભેટવા રે લોલ, જાય સાથે લઈ ભરથાર રે. કર્મં ૨૯
 પ્રભુ કેસર ચંદને કરી પૂજ્યા રે લોલ, વળી કંઠે ઠવી કુલમાળ રે. કર્મં ૩૦
 કરી ચૈત્યવંદન ભાવે ભાવના રે લોલ, ધરે મયણા કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાન રે. કર્મં ૩૧
 પ્રભુ હાથે બીજારુ શોભતું રે લોલ, વળી કંઠે ઠવે કુલમાળ રે. કર્મં ૩૨
 શાસન દેવતા સહુ દેખતા રે લોલ, આપ્યું બીજેરૂ હાથ માંચ રે. કર્મં ૩૩
 લીધું ઉંઘર રાણાએ તે હાથમાં રે લોલ, મયણા હૈડે તે હર્ષ ન માય રે. કર્મં ૩૪
 પૌષધશાલામાં ગુરૂ વાંદવા રે લોલ, લઈ ચાલી મયણા ભરથાર રે. કર્મં ૩૫
 ગુરૂ આપે છે ધર્મ દેશના રે લોલ, દોહીલો મનુષ્ય અવતાર રે. કર્મં ૩૬
 પાંચે ભૂલ્યો ને ચારે ચૂકીયો રે લોલ, ત્રણનું ન જાણ્યું નામ રે. કર્મં ૩૭
 જગત ઠંઢરો ફેરીયો રે લોલ, બોલે છે શ્રાવક મારું નામ રે. કર્મં ૩૮
 લાલચ શું લાગી રહ્યો રે લોલ, વાલા નન્નો રહ્યો હંજુર રે. કર્મં ૩૯
 ઉંઘર મયણા એ ગુરુ વાંદ્યા ને લોલ, ગુરૂએ દીધો છે ધર્મલાલ રે. કર્મં ૪૦
 સખી પરિવારે તું શોભતી રે લોલ, આજે ન સખી દીસે કોઈ કેમ રે. કર્મં ૪૧
 સર્વ વૃત્તાંત સુણાવીયો રે લોલ, છે એક વાતનું મને દુઃખ રે. કર્મં ૪૨
 દેખી જૈન શાસનની હેલના રે લોલ, કરે મુખ મિથ્યાત્વી લોક રે. કર્મં ૪૩

હવે મયણા ગુરૂને વિનવે રે લોલ, રોગ મટે જો ભરથાર રે. કર્મ ૦ ૪૪
મંત્ર જંત્ર બુટ્ટી ઔષધી રે લોલ, મણી મંત્ર બીજો ઉપચાર રે. કર્મ ૦ ૪૫
ગુરૂ કહે મયણા સુંદરી રે લોલ, નહીં એ અમારો આચાર રે. કર્મ ૦ ૪૬
ગુરૂ કહે મયણા સુંદરી રે લોલ, આરાધો નવપદ ધ્યાન રે. કર્મ ૦ ૪૭
તેનાથી વિદ્યન સવિ દૂરે થશે રે લોલ, ધર્મ ઉપર રાખો દૃઢ મન રે. કર્મ ૦ ૪૮
કહે ન્યાય સાગર ત્રીજી ઢાળમાં રે લોલ, તમે સાંભળો નરનાર રે. કર્મ ૦ ૪૯

(૨૧)

ઢાળ ચોથી

મયણા સિદ્ધચક્ર આરાધે, ગુલાબમાં રમતીતી;	
નિજ પતિ ઉંઝરની સાથે જાપોને જપતીતી.	૧
પહેલે પદ અરિહંત પૂજે, ગુલાબ ૦ હણ્યા ઘાતી આઘાતી ધૂજે.	૨
ત્રણ લોકની ઠકુરાઈ છાજે, ગુ ૦ વાણી પુરે યોજન ગાજે.	૩
બીજે પદ સિદ્ધ મહારાજ, ગુ ૦ ત્રણ લોકમાં થઈ શિરતાજ.	૪
ત્રીજે પદ આચારજ જાણે, ગુ ૦ મલી લાકડી અંધ પ્રમાણે.	૫
ચોથે પદ ઉપાધ્યાય સોહે, ગુ ૦ ભણે ભણાવે ભવિમન મોહે.	૬
પદ પાંચમે સાધુ મુનિરાયા, ગુ ૦ ગુણ સત્તાવીશ સોહાયા.	૭
મન વચન ગોપવી કાયા, ગુ ૦ વંદુ તેવા મુનિવર રાયા.	૮
છઠ્ઠે દરિસણ પદ છે મૂલ, ગુ ૦ કોઈ આવે નહીં તસ તોલ.	૯
સોહે સાતમું પદ વરનાણ, ગુ ૦ તેના ભેદ એકાવન જાણ.	૧૦
જ્ઞાન પાંચમું કેવલ થાય, ગુ ૦ ત્રણ લોકના ભાવ જણાય.	૧૧
પદ આઠમે ચારિત્ર આવે, ગુ ૦ દેવો ઈચ્છા કરે ના પાવે.	૧૨
ભવિ જીવ તે ભાવના ભાવે, ગુ ૦ કોઈ રીતે ઉદયમાં આવે.	૧૩
કરો નવમે તપપદ ભાવે, ગુ ૦ આઠ કર્મ બળી રાખ થાવે.	૧૪
સિદ્ધિ આતમ અનંતી પાવે, ગુ ૦ દેવ દેવી મળી ગુણ ગાવે.	૧૫
પ્રભુ પૂજે કેસર પદ લોલી, ગુ ૦ ભરો હરખે હેમ કચોલી.	૧૬
ભરી શુદ્ધ જલે અંધોલી, ગુ ૦ ચઉગતિની આપદા ચોળી.	૧૭
દુર્ગતિના દુઃખ હરે ઢોળી. ગુ ૦ આસો સુદ સાતમની ઓળી.	૧૮
કરી નવ આંબીલની ઓળી, ગુ ૦ મળી સરખી સહિયરની ટોળી	૧૯
મયણા ધરે નવપદ ધ્યાન, ગુ ૦ પતિ કાયા થઈ કંચનવાન	૨૦
સહુ મંત્રમાં છે શિરદાર, ગુ ૦ તમે આરાધો સહુ નરનાર.	૨૧
ન્યાય સાગરે ઢાળ કહી ચોથી, ગુ ૦ હવે પૂજો જ્ઞાનની પોથી.	૨૨

(૨૨)
સિદ્ધચક્રનું સ્તવન
ઢાળ-૪

ઢાળ પહેલી

જીહો પ્રણુમું દિનપ્રત્યે જિનપતિ લાલાં શિવ સુખકારી અશેષ; જીહો આસોઈ ચેત્રી લણી, લાલં અઠ્ઠાઈ વિશેષ; લવિકજન જિનવર જગ જયકાર, જીહાં નવપદ આધાર. લવિકં ૧. જીહો તેહ દિવસ આરાધવા, લાલાં નંદીસર સુર જય; જીહો જીવાલિગમ માંહે કહ્યું લાલાં કરે અહિન મહિમાય. લવિકં ૨. જીહો નવપદ કેરા ચંત્રની લાલાં પૂજા કીજે રે જાપ; જીહો રોગ સોગ સવિ આપદા. લાલાં નાસે પાપનો વ્યાપ. લવિકં ૩ જીહો અરિહંત સિદ્ધ આચારજ, લાલાં ઉવજાયા સાધુ એ પંચ; જીહો દંસણ નાણ ચારિત્ર તવો, લાલાં એ ચઉ ગુણનો પ્રપંચં લવિકં ૪ જીહો એ નવપદ આરાધતા લાલાં ચંપાપતિ વિખ્યાત; જીહો નૃપ શ્રીપાલ સુખીયો થયો, તે સુણજે અવદાત. લવિકં ૫

૨૩

ઢાલ ૨

માલવધુર ઉજેણીયે રે લોલ, રાજ્ય કરે પ્રજાપાલ રે સુગુણનર; સુરસુંદરી મયણાસુંદરી રે લોલ, એ પુત્રી તસ બાલ રે. સુગુણં ૧ શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીયેરે લોલ, જેમ હોય સુખની માલ રે. સું પહેલી મિથ્યાશ્રુત લણી રે લોલ, બીજી જિન સિદ્ધાંત રે; સું બુદ્ધિ પરીક્ષા અવસરે રે લોલ, પૂછી સમસ્યા તુરંત રે. સું શ્રીં ૨. તુઠ્યો નૃપ વર આપવા રે લોલ, પહેલી કહે તે પ્રમાણ રે; સું, બીજી કર્મ પ્રમાણથી રે લોલ, કોપ્યો તવ નૃપ લીણ રે. સું શ્રીં ૩ કુળી વર પરણાવીયો રે લોલ, મયણ વરે ધરી નેહરે; સું રામા હજીએ વિચારીએ રે લોલ, સુંદરી વિણસે તુજ દેહ રે. સું શ્રી ૪ સિદ્ધચક્ર પ્રભાવથી રે લોલ, નિરોગી થયો જેહ રે; સું પુણ્ય પસાયે કમલા લહી રે લોલ, વાખ્યો ઘણો સસનેહ રે. સું શ્રીં ૫ માઉલે વાત તે જબ લહી રે લોલ, વંદવા આવ્યો શુર પાસ રે; સું નિજ ઘરે તેડી આવીયો રે લોલ, આપે નિજ આવાસ રે. સું શ્રી ૬ શ્રીપાલ કહે કામિની સુણો રે લોલ, મે જાઉં પરદેશ રે. સું માલમતા બહુ લાવશું રે લોલ, પુરશું તુમતણી ખંત રે. સું શ્રીં ૭ અવધિ કરી એક વરસની રે લોલ, ચાલ્યો નૃપ પરદેશ રે; સું શેઠ ધવલ સાથે ચાલ્યો રે લોલ. જલપંથે સુવિશેષ રે. સું શ્રીં ૮

(૨૪)

ઢાલ-૩-જી

પરણી બખ્ખર પતિ સુતા રે, ધવલ મુકાવ્યો જ્યાંહ; જિનહર બાર ઉઘાડતાં રે,

કનકકેતુ બીજી ત્યાંડ. ચતુરનર શ્રી શ્રીપાલ ચરિત્ર. ૧. પરણી બેટી વસુપાલની રે, સમુદ્ર તટે આવંત; મકર કેતુ નૃપ સુતારે, વીણા વાદે રીઝંત. ચતુરં ૨ પાંચમી ત્રૈલોક્ય સુંદરી રે, પરણી કુળ્લ રૂપ; છઠ્ઠી સમસ્યા પુરતી રે, પંચ સખીશું અનુપ. ચં ૩ રાધાવેલી સાતમી રે, આઠમી વિષ ઉતાર; પરણી આવ્યા નિજ ઘરે રે, સાથે બહુ પરિવાર. ચતુરં ૪ પ્રજાપાલે સાંભળી રે, પર દલ કેરી વાત; ખંધે કુહાડો લેઈ કરી રે, મયણા હુઈ પ્રખ્યાત. ચં ૫ ચંપા રાજ્ય લેઈ કેરી રે, ભોગવી કામિત ભોગ; ધર્મ આરાધી અવતર્યો રે, પહોતો નવમે સુરલોક. ચતુ. ૦ ૬

(૨૫)

ઢાળ ૪ થી

એમ મહિમા સિદ્ધચક્રેનો, સુણી આરાધે, સુવિવેક મેરે લાલ, શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ...૧ અડદલ કમલની થાપના, મધ્યે અરિહંત ઉદાર; મેરેં ચિહ્ન દિસે સિદ્ધાદિક ચઉ, ચક્ર દીસે તું ગુણધાર. મેં...૨ બે પડિછમણા યંત્રની, પૂજા દેવવંદન ત્રિકાળ; મેં નવમે દિન સુવિશેષથી, પંચામૃત કીજે પખાલ. મેં...૩ ભૂમિ શયન બ્રહ્મધારણા, રૂંધી રાખો ત્રણ યોગ; મેં ગુરૂ વૈયાવચ્ચ કીજીએ, ધરો સદૃહણા ભોગ. મેં...૪ ગુરૂ પડિલાલી પારીએ, સ્વામી વચ્છલ પણ હોય; મેં ઉજમણા પણ નવનવા, ફળ ધાન્ય રચણાદિક ઢાય. મેં ૫ ઇંડ લવ સવિ સુખ સંપદા, પરલેવે સવિ સુખ થાય; મેં પંડિત શાંતિ વિજય તણો, કહે માન વિજય ઉવજાચ મેરેં...૬.

(૨૬)

સિદ્ધચક્રની ઢાળો

ઢાળ-૯

ઢાળ ૧ લી

દેશ મનોહર માળવો, નિરૂપમ નયરી ઉજેણ લલના; રાજ કરે તિહાં રાજ્યો, પ્રજાપાલ ભૂપાલ લલના. શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ...આંકણી...૧ તસ અંગજ બે બાલિકા, મયણા જગ વિખ્યાત લલના; જિન મતિ પાસે વિદ્યા ભણી, ચોસઠ કળા વિશાળ લલના. શ્રીં ૨ સાતસે કોઢીનો અધિપતિ, શ્રી શ્રીપાલ નરિંદ લલના; પરણાવી મયણા તેહને, કોઢીશું ધરતી નેહ લલના. શ્રીં ૩ પિયુ ચાલો દેવ જીહારીયે, ઋષભ જિણુંદ ઇષ્ટ લલના; પૂજા પ્રણમી આવીયા, ગુરૂ પાસે સસનેહ લલના. શ્રીં ૪. કહે મયણા સુણો પૂજ્યજી, તુમ શ્રાવકનો રોગ લલના; કલણ કર્મ સંયોગથી, કેમ જાશે એ રોગ લલના. શ્રીં ૫

ગુરુ કહે વત્સ સાંભળો, નહીં અમ અવર આચાર લલના; સિદ્ધચક્ર યંત્ર જોઈને, કરશું તુમ ઉપકાર લલના. શ્રીં ૬ આસો સુદી સાતમ દિને, કીજે ઓળી ઉદાર લલના; પાંચે ઇન્દ્રિયો વશ કરો, કેવલ ભૂમિ સંથાર લલના. શ્રીં ૭ પડિચ્છમણાં દોય ટંકનાં, દેવવંદન ગણુ કાલ લલના; વિધિશું જીનવર પૂજીયે, ગણુજીં તેરહજાર લલના. શ્રીં ૮ એમ નવદિન આયંબીલ કરે, મયણા ને શ્રીપાલ લલના; પંચામૃત નહવણે કરી, નવરાવે ભરથાર લલના. શ્રીં ૯ શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવા ફળી, પામ્યા સુખ શ્રીપાલ લલના; પૂરવ પુન્ય પસાયથી, મુક્તિ લહે વરમાળ લલના. શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધિયે. ૧૦

(૨૭)

લાલ ૨ જી

શ્રી ગુરુ વયણે તપ કરે રે લાલ, નારી અને ભરથાર રે, ચતુરનર; શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવા કરે રે લાલ. આંકણી, ભક્તિ યુક્તિ ઘણી સાચવે રે લાલ, રહે સ્વામિ આવાસ રે ચતુરનર. શ્રીં ૧ શ્રી અરિહંત પહેલે પદે રે લાલ, બીજે સિદ્ધનું ધ્યાન રે ચતુરનર; ત્રીજે આચાર્ય ઉવજ્જાયને રે લાલ, સકળ સાધુ પ્રણમે પાયરે ચતુરનર. શ્રીં ૨ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રના રે લાલ, ગુણસ્તવે ચિત્ત ઉદાર રે; ચતુરં નવમે તપ ગુરુ થયું રે લાલ, ફળીયા વાંછિત કાજ રે. ચતુરં ૩ એમ નવદિન આંબીલ કરે રે લાલ, મયણા ને શ્રીપાલ રે; ચતુરનરં દંપતી સુખ લીએ સ્વર્ગના રે લાલ, વીલસે સુખ શ્રીકાર રે. ચતુરં ૪ સોય જિમ દોરા પ્રતે રે લાલ, આણી દીયે કસિદે ઠાય રે ચતુરં મયણાએ બે ઉકુલ ઉદ્યાર્ય રે લાલ, શ્રી જિનધર્મ પસાય રે. ચતુરં ૫ ગુરુ દીવો ગુરુ દેવતા રે લાલ, ગુરુ મોટો મહિરાણુ રે ચતુર; ભવોદધિ પાર ઉતરવા રે લાલ, જલધિએ જેમ નાવ રે ચતુરનરં ૬ જે નવપદ ગુરુજી દીયા રે લાલ, ધરતા તેહશું નેહ રે; ચતુરં પૂરવ પૂન્યે પામીયા રે લાલ, મુક્તિ વર્યા ગુણુ ગેહ રે. ચતુરનરં ૭

(૨૮)

લાલ ૩ જી

રાજગૃહી ઉદ્યાન, સમવસર્યા ભગવાન; આછે લાલ, શ્રેણીક વંદન આવીયાજી. ૧ હુય ગય રથ પરિવાર, મંત્રી અભયકુમાર; આછેલાલ, બહુ પરિવારે પરિવર્યાજી. ૨ વાંઘા પ્રભુજીના પાય, બેઠી પર્યાદા બાર; આછેલાલ, જીનવાણી સુણવા ભણીજી. ૩ દેશના દે જીનરાજ, સાંભળે સહુ નરનાર; આછેલાલ, નવપદ મહિમા વણુવેજી. ૪ આસો ચૈતર માસ, કીજે ઓળી ઉદલાસ; આછેલાલ, સુદિ સાતમથી માંડીયેજી. ૫ પાંચ વિષય પરિહાર, કેવલ ભૂમિ સંથાર; આછેલાલ, જુગતે જીનવર પૂજીયેજી. ૬ જપીયે શ્રી નવકાર, દેવવંદન ગણુકાલ; આછેલાલ, તેરહજાર ગણુજીં ગણોજી. ૭ એમ નવ આંબીલ સાર, કીજે ઓળી ઉદાર; આછેલાલ, દંપતી સુખ લદ્યા સ્વર્ગનાજી. ૮ કરતા નવપદ ધ્યાન, મયણા ને શ્રીપાલ; આછેલાલ, અનુક્રમે મુક્તિ પદ વર્તાજી. ૯

(૨૯)

ઢાળ ૪ થી

આજે ઓરછવ છે રે અધિકો, જોવા દરિસણુ પ્રભુ મુખ મટકો; મટકે મોહ્યા રે ઈંદા, જાણું પ્રભુ મુખ પુનમચંદા. શ્રી સિદ્ધચક્રને રે સેવો ૧ કેસર ચંદન રે ઘસીએ, નવ અંગે પ્રભુજની પૂજા રચીએ; પૂજના ફળ છેરે મીઠા, તે તો મયણા પ્રત્યક્ષા દીઠા. શ્રી ૨ પહેલે પદ અરિહંત લીજે, બીજે સિદ્ધપદ ધ્યાન ધરીજે; ત્રીજે આચાર જ શુણીજે, ઉવજ્જાય પદને ચોથે શુણીજે. શ્રી ૩ પાંચમે સાધુ રે પ્રભુમી, છઠ્ઠે દરિસણુ જ્ઞાન સાતમે; આઠમે ચારિત્ર રે સાર, નવમે નવપદ ઉજ્જવળ વાન. શ્રી ૪ એમ નવ આંબીલ કીજે, સ્વામી વતસલ પારણું દીજે; રાત્રી જાગરણ કીજે, સ્વામિભાઈને શ્રીફળ દીજે. શ્રી ૫ એકાશી આંબીલે તપપૂરુ, શક્તિ સાર કરો ઉજમણું; શ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમા છે રે રૂડો, અષ્ટકર્મ થાય ચકચૂરો. શ્રી ૬ એમ નવ પદને રે ધ્યાતા, મયણા શ્રીપાલ જગ વિખ્યાતા; પૂન્યે સિદ્ધચક્રને રે સેવ્યા, ચાંખે મુક્તિ શિવવધુ મેવા ૭

(૩૦)

ઢાલ ૫ મી

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીયે રે, જેના શુણુ અનંત, જીનેશ્વર પૂજયે ૦
અડવિધ અડ પાંખડી કરી રે, નવમા સિદ્ધ મહંત. જીનેશ્વર પૂજયે ૧
ચક્રવાક ફરે ચક્ર જથું રે, ફરતા પદ ઠવ્યા આઠ; જીનેશ્વર પૂજયે ૦
મધ્યભાગ વચ્ચે ઠવ્યા રે, રાતા સિદ્ધ ભગવંત. જીનેશ્વર ૨
જ્ઞાન દરિસણુ ચારિત્ર શુણુ રે, ક્ષાયિક સમકિત વંત; જીનેશ્વર ૦
કર્મ પચડી અડ ક્ષય કરી રે, પંદર લેહે સિદ્ધ. જીનેશ્વર ૩
લોકને અંતે જઈ વસ્યા રે, સાદિ અનંતમે ભાગ; જીનેશ્વર ૦
યોગીશ્વર પણ ધ્યાવતા રે, અણી ઠવ્યા નિજ લાગ. જીનેશ્વર ૪
અરિહંત સિદ્ધ સૂરિ નમો રે, ઉવજ્જાય ને સર્વ સાધુજ; જીનેશ્વર ૦
નાણુ દરિસણુ ચારિત્ર તપો રે, એમ નવપદ સંયુક્ત. જીનેશ્વર ૫
લક્ષિ કરો સિદ્ધચક્રની રે, જાપ જપો એકાંત; જીનેશ્વર ૦
નવદિન નવ આંબીલ કર્યા રે, મયણા ને શ્રીપાલ. જીનેશ્વર ૬
દંપતી નવપદ સેવતાં રે, પાર્યા નવમું સ્વર્ગ; જીનેશ્વર ૦
આત્મ અનુભવ જ્ઞાનથી રે, લક્ષ્મી લહે અપવર્ગ. જીનેશ્વર ૭

(૩૧)

ઢાળ ૬ ઠી

સેવો રે ભવિક લક્ષિ ભાવ, ધ્યાવો રે સિદ્ધચક્ર મન ઉમાય, ભવી સાંભલો ૦
આસો માસે ચૈત્ર ઉમંગ કીજે, ઓળી નવ અભંગ. ભવિ ૧

ઉભય ટંક પડિક્કમણું જાણુ, દેવવંદન પૂજા ત્રણકાલ; ભવિં
કેસર ચંદન મૃગમદ સાર, પૂજા રચાવો થઇ ઉજમાળ. ભં ૨
મંગલ દીવો આરતી સાર, અક્ષત કૃણાદિક નૈવેદ્ય થાળ; ભં
ચૌદ પૂર્વનો જે છે સાર, તેણે કારણે સમરો નવકાર. ભં ૩
એ સિદ્ધચક્રની ભક્તિ નિત્ય, નવપદ જાપ જપો એકાંત; ભં
જપતાં નવપદ મયણા શ્રીપાલ, ઉંખર રોગ ગયો તત્કાલ. ભં ૪
સાતસો મહિપતિ નમણુ પ્રભાવ, દેહી પામ્યા કંચનવાન; ભં
ખાંધી સંપદા જગ જસ નૂર, પામ્યા મુક્તિ સુખ ભરપૂર. ભં ૫

(૩૨)

ઢાળ સાતમી

સિદ્ધચક્ર સેવા કરો મન મોહન મેરે, જે છે પરમ દયાલ મનમોહન મેરેં
અલિય વિધન દૂર કરે, મનં ઉતારે ભવપાર. મનં ૧
આસો સુદી સાતમ દિને, મનં કીજે ઓળી ઉદાર; મનં
ઉભયટંકના કાઉરસગ્ગ કરે, મનં તણુ વિષય પ્રમાદ. મનં ૨
કેસર ચંદન ઘસી ઘણા, મનં પૂજા રચો શ્રીકાર. મનં
ધ્યાન કૃણાદિક ઢોકિયે, મનં કુંલે પગર ભરાવ. મનં ૩
શ્રી સિદ્ધચક્ર ભક્તિ કરે, મનં મયણા ને શ્રીપાલ; મનં
દેવવંદન કાઉરસગ્ગ કરે, મનં પૂરવ ભવ અભ્યાસ. મનં ૪
એમ નવપદ વિધિ સાચવે, મનં ચાર વર્ષ ષટ્માસ; મનં
દંપતી નવપદ સેવતાં, મનં લહે મુક્તિ સુખ વાસ. મનં ૫

(૩૩)

ઢાળ આઠમી

આસો ચૈતર માસે કરો, ઓળી મન ઉલ્લાસે રે ભવિયાં.

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધો. આંકણી.

પૂર્વ દિશિ અરિહંત પ્રવેત, બાર ગુણે સોહંતરે. ભવિયાં ૧
મધ્ય ભાગે સિદ્ધરાજ સોહે, રક્તવર્ણુ ગુણ આઠ રે; ભં
દક્ષિણે આચારજ હોયે, પીલવાન છત્રીશ ગુણે શેભે રે. ભં ૨
પશ્ચિમ મેં નીલા ગુણ પચવીશ, વાયક દ્વાદશ અંગી રે; ભં
ઉત્તરદિશે સોહે ધનવાન, ગુણ સત્તાવીશ તનુ તાપે રે. ભં ૩
નાણુ નમું અગ્નિ ખૂણે, ભેદ એકાવન ઉજજવળ રે; ભં
નૈઋત્ય ખૂણે દર્શન રાજે, ધવલા સડસઠ ભાજે રે. ભં ૪

વાયુ ખૂણે ચારિત્ર ભલું, સિત્તેર ગુણ પવિત્ર રે; ભ૦
ઈશાનખૂણે તપ તપતાં, પડ્યાહ્ય અભ્યંતર વિરાજે રે. ભ૦
એમ નવપદ જે પૂજે, તેના રોગ સકળ તિહાં ધૂળે રે; ભ૦
દંપતી સાથે નવપદ સેવ્યા, ચાખે પૂન્યે મુક્તિ મેવા રે. ભ૦

(૩૪)

દાળ નવમી

નવપદ મહિમા સાંભલો, વીર ભાષે હો જિનધર્મનો મર્મ કે;
પર્ષદા બાર મળી તિહાં, દેવદેવી હો, નરનારીના વૃંદકે. નવ૦ ૧
જૈનધર્મ જગ સુરતરૂ જે, સેવે હો, ચિત્તધરી ચિત્ત ઉદારકે;
આ ભવ પરભવ સુખ લહે, જેમ પામ્યા હો, ઉંબર શ્રીપાલકે. નવ૦ ૨
પૂછે નૃપ પ્રભુમી પ્રભુ, કોણ નૃપતિ હો, કુંવર શ્રીપાલકે;
એણે ભવે સુખ સંપદા, કેમ પરભવે હો, લહિયા સ્વર્ગ નિધાનકે. નવ૦ ૩
કહે ગૌતમ શ્રણીક સુણો, તુમને દાણુ હો શ્રીપાલ ચરિત્ર કે;
નિદ્રા વિકથા પરિહરો, વળી સાંભળી હો કરો શ્રવણ પવિત્ર કે. નવ૦ ૪
અંગ અનોપમ દેશમાં, નૃપ નામે હો સિંહરથ ભૂપાલ કે;
રાણી કમલ પ્રભા દેવી, તસ અંગજ હો કુંવર શ્રીપાલ કે. નવ૦ ૫
ગુરુસુખ નવપદ ઉચ્ચર્યા, નૃપ સેવે હો ધરી ચિત્ત ઉદાર રે કે;
ભક્તિ કરે ગુરુદેવની, તત પાળે હો સમકિત શુ' બાર કે. નવ૦ ૬
પૂર્વે નવપદ આચર્યા, શ્રીકાંત રાજ હો શ્રીકાંતા નાર કે;
તેણે પુણ્યે ઋદ્ધિ રમણી મલી, વળી લીધો હો સ્વર્ગ નવમો સાર કે. નવ૦ ૭
આઠ રાણી શ્રીકાંતની, તે રાખે હો નવ પદશું પ્રેમ કે;
તે પુન્યે નૃપકુળ ઉપની, થઈ મયણાની હો તે આઠ બહેન કે. નવ૦ ૮
દેશના સુણી નૃપ રંજ્યો, હરખીત થયા હો નગરીનાં લોક કે;
ભક્તિ કરે સિદ્ધચક્ર ને કહે ધન ધન હો જીન ધર્મની પોત કે. નવ૦ ૯
વાધે કમલા કીર્તિને, તસ પસરે હો પૂન્ય જોગે તેજ કે;
ચરણ કમલ નિત સેવતા, બોલાવે હો વળી મુક્તિ સેજ કે. નવ૦ ૧૦

(૩૫)

—:સિદ્ધચક્રનું સ્તવન:—

સૌ ચાલો ભવિજન જઈએ, નમી વંદી પાવન થઈએ;
સિદ્ધચક્ર સિદ્ધિનાં નવસ્થાન છે. પહેલે પદ અરિહંત તે ઉજ્જવલ વર્ણ સંત.
શ્રેણીક મહારાજ આરાધે ગુણનું ધામ છે.....૧
ખીજે પદે વળી સિદ્ધ, રાતા વર્ણે પ્રસિદ્ધ; શ્રીપાલ રાજ અનંત ગુણોનું ધામ છે. ૨
પર

ત્રાજે પદ વળી આચાર્ય, તે પીળા વર્ણે ઉદાર; ગુણ છત્રીસ પંચાચારનું તો કામ છે. ૩
 ચોથે પદ ઉવજ્જાય, તે નીલ વર્ણે મનાય; ગુણ પચવીશ ગુણોની એ તો ખાણ છે. ૪
 પાંચમે પદે સાધુ શ્યામ વર્ણે, હું આરાધું ગુણનું ભાજન; સત્તાવીશનું ધ્યાન છે. ૫
 છઠ્ઠે પદે દર્શન દેખીયે, ચિત્ત પ્રસન્ન ઉજ્જવલ વર્ણે; સડસઠ વર્ણનું એ સ્થાન છે. ૬
 સાતમે પદે નાણુ, એકાવન પદે જાણુ; ગુણથી ઘોળુ એ સત્યવાનનું એ કામ છે. ૭
 આઠમે પદે ચારિત્ર તેહ રે, આતમ પવિત્ર શુકલ વર્ણે; સિત્તેર ભેદની ખાણ છે. ૮
 નવમે પદે વળી તપ, મોક્ષનો મારે ખપ; સદ્દેહ વર્ણે પચાસ ભેદોનું એ કામ છે. ૯
 આસાથે શ્રીપાલ રાજા, દેવલોકે ગુણ અવાળે; મયણા સુંદરી સતી શિરોમણી સાર છે. ૧૦
 શ્રી મુનિચંદ્ર ગુરુરાયા, સિદ્ધચક્ર બતાવે સાર; આતમ કાજે ગુણનો એ તો ભંડાર છે. ૧૧
 અરિહંતાદિક નવપદ, ઝૂંઝૂં ચુકત પદ; મારા મિત્રો પૂજવાનો આ અવસર છે. ૧૨
 નમો હીર સૂરિરાયા, વળી વિજયસેન સૂરિરાયા; રૂપ વિજય ગાવે નવપદ ગુણ. ૧૩

(૩૬)

પંચ પરમેષ્ઠિનું સ્તવન

ઢાળ-૫

ઢાળ ૧ લી

અરિહંતા અરિહંતા, પ્રણમું અરિહંતા અરિહંતા;	
તુમે સિદ્ધ ભજે ભગવંતા પ્રણમું.....	૧
સમવસરણમાં નાથ સોહંતા, ચઉમુખ ધર્મ ઠહંતા.	પ્રણમું ૨
અજરામર અવિનાશી હંતા, જ્યોતિશું જ્યોતિ મિહંતા.	પ્ર૦ ૩
આચારજ પ્રભુ બહુ ગુણવંતા, દ્વાદશ અંગ ભણંતા.	પ્ર૦ ૪
પથથર સરિખા શિષ્યને પાઠક, આપ સમાન કરંતા.	પ્ર૦ ૫
સાધુ સાધે પંથ મુક્તિનો, વ્રતનો ભાર વહંતા.	પ્ર૦ ૬
માણેક વિજય નિત પંચ પરમેષ્ઠિ, હૃદયે ધ્યાન ધરંતા.	પ્ર૦ ૭

(૩૭)

ઢાલ બીજી

દુહો

સ્વસ્તિ શ્રી સુખ સંપદા, આતમ ઋદ્ધિ વિનોદ;
 સિદ્ધચક્ર સુખ સિદ્ધતા, આપે પરમ પ્રમોદ. ૧

(રાગ : અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો)

સકલ કુશલ કમલા નિલો રે, સમકિત ગુણ સંજુતો રે;
 જિન શાસન આજુઆલવા રે, જિનપદ બંધ પ્રયુત્તોરે. ૧
 ભવિકા જિનપદ વંદીયે રે, જિમ તે શ્રેણિકકરાય રે;
 તન મન ધ્યાને ધ્યાવતા રે, અરિહંત પદવી પાય રે. ભ૦ ૨

દુઃખીયા દેખી સંસારમાં રે, જગજીવને એમ ચિંતે રે;
 અહો અહો મોહ વિકારતા રે, ફરતા જેમ તેમ રીતે રે. ભ૦ ૩
 એહને જિન વચને કરી રે, ઉતાડી ભવપાર રે;
 દેઈ આલંબન ધર્મનું, સુખીયા કરૂં નિરધાર રે. ભ૦ ૪
 ઈમ ચિંતે પ્રાણી હીત કરે રે, વીશ સ્થાનક આરાધે રે;
 ત્રીજે ભવ તનમય થઈ રે, તીર્થંકર પદ ખાંધે રે. ભ૦ ૫
 ત્રણ જ્ઞાન સહિત પ્રભુ રે, કલ્યાણકે સુખ કરંતા રે;
 ભોગ કરમ ક્ષીણ બાળીને રે, ચારિત્ર ગુણને ધરતા રે. ભ૦ ૬
 અડપ્રાતિહારે શોભતા રે, સકલ અધિક ગુણ સોહે રે;
 અતિશય વાણી ગુણ યુતા રે, જગજનને પડિખોહે રે. ભ૦ ૭
 કર આમલક તણી પરે રે, કેવલ અર્થ પ્રકાશે રે;
 ભાસન રમણ પણે લહી રે, ગણધર સૂત્ર અભ્યાસે રે. ભ૦ ૮
 ભગવંતે અર્થ પ્રકાશીયો રે, સૂત્ર ગણધર ભાખ્યો રે;
 ઉત્તમ શંસય નવિ લહે રે, જિન અમૃત જેણે ચાખ્યો રે. ભ૦ ૯

(૩૮)

ઢાલ બીજી

(રાગ : સંભવ જિનવર વિનંતી)

નમો નમો સિદ્ધ નિરંજના, અવિનાશી અરિહંત રે;
 નાણુ દંસણુ ક્ષાયિક ગુણુ, ભાંગે સાદિ અનંત રે. નમો ૦ ૧
 અંતર નવી સંકોચતા, ગેહ દીપક દૃષ્ટાંતરે;
 નિરૂપાદિક નિર્વિઘ્નતા, જ્યોતિ શું જ્યોત મિલંત રે. નમો ૦ ૨
 નિરમલ સિદ્ધ શિલા ભલી, અર્જુન હેમ સિદ્ધાંત રે;
 અક્ષય સુખ સ્થિતિ જેહની, જ્યેષ્ઠ એક લોગંત રે. નમો ૦ ૩
 જગમાં જશ ઓપમ નહિ, રૂપાતીત સ્વભાવ રે;
 ધૃતનો સ્વાદ ન કહી શકે, પ્રાકૃત શહેર બનાવે રે. નમો ૦ ૪
 સેવે ચોસઠ સુરપતિ, ભ્રમર પરે જન વૃંદ રે;
 ત્રીગડે બેઠા જિનપતિ, લહે સિદ્ધ આનંદ રે. નમો ૦ ૫
 દેશ સરવ સંપત્તિ યથા ગૃહો મુનિ સાથે યોગ રે;
 અહો નિશ ચાહે સિદ્ધતાં, વિરહિ ઇષ્ટ સંયોગ રે. નમો ૦ ૬
 આતમરામ રમાપતિ, સમરે કિરિયા અસંગ રે;
 તો લહે સિદ્ધ દશા ભલી, શ્રી જિન અમીય સુરંગ રે. નમો ૦ ૭

(૩૯)

ઢાલ ત્રીજી

(રાગ : માડ મન મોહ્યું રે શ્રી સિદ્ધાચલ રે)

માડ મન મોહ્યું રે સૂરિ ગુણ ગાયવા રે, વર છત્રીસ પ્રધાન;
 ભુવન પહારથ પ્રગટ પ્રકાશતા રે, દીપક જિમ નિધાન. મા ૦ ૧

મલકોપાદિકની નહિ, કલુષતા રે ન ધરે માયાનો લેશ;
 ગુણીજન મોહન મોહન ભગ્યને રે, ભાષે શુદ્ધ ઉપદેશ. માં ૨
 પંચાચાર તે શુદ્ધ પાલતા રે, નહિ પ્રમાદ લગાર;
 સારણ વારણ ચોચણ સાધુને રે, આપે નિત્ય સંભાર. માં ૩
 આતમ સાધન પંચ પ્રસ્થાના રે, ધ્યાન માલામાં વિસ્તાર;
 તેહી જે રીતે પ્રીતિ સાધતા રે, ધન્ય તેહનો અવતાર. માં ૪
 એહવી ગુરુની સેવા તુમ કરો રે, ગૌતમ વીર જિજ્ઞાસુ;
 અશન વશનાદિક ભક્તિ કીજીએ રે, એ વ્યવહાર અમંદ. માં ૫
 જિનવર કહે વંદો તુમે પ્રાણીયા રે, આચારજ ગુણવંત;
 આતમ ભાવે પરિણતિ જે લહે રે, અમૃત પદવી લહંત. માં ૬

(૪૦)

(ઢાલ ચોથી)

(રાગ : વાસી દિલ્હી રે નયરનાં)

દ્વાદશ અંગના ધારકા, પારગ સયલ સિદ્ધાંત રે; કારકસૂત્ર સમસ્થ લલા, વારક
 અહિતની વાત રે...૦ દ્વાં ૧ બાવના ચંદન રસ ભરે, વરસતી વાણી કલ્લોલ રે;
 બોધિબીજ દિયે ભગ્યને, ધર્મ શું કરે રંગ રોલ રે...દ્વાં...૨ રાજપુત્ર જિમ ગુણ
 ચિંતકા, આચારજ સંપત્તિ યોગ રે; ત્રીજે ભવે લીચે શિવ સંપદા રે, નમો પાઠક શુભ
 યોગ રે...દ્વાં...૩ શબ્દ એમ સૂચવે, શબ્દ અર્થ પરિમાણ રે; ભણે ભણાવે તેહ પાઠકા,
 અવર તે નામ નિદાન રે...દ્વાં...૪ શિષ્યને સુવિહિત શિક્ષા દીચે રે, પાવન જિમ શુભ
 ઘાટ રે; મૂર્ખને પણ પંડિત કરે, નમું પાઠક મહારાજ રે દ્વાં...૫... શાસન જૈન
 અજવાલતા, પાલતા આપ પરતીત રે; આતમ પરિણતી તે લહે, અમૃત એહ પદ પિત્ત
 રે...દ્વાદશ...૬.

(૪૧)

ઢાલ પાંચમી

(રાગ : સિદ્ધારથનાં રે નંદન વિનવું)

ઇન્દ્રિય જીપે રે મન સંયમ ધરે, ચરણ કરણ ગુણ જ્ઞાન; બાહ્યાચરણે રે દેખી ન રાચીયો,
 ભગવતી સૂત્ર પ્રમાણુ તે મુનિ વંદો શુભ સમતા ધરા...૧ વસ્ત્ર ન ધોવે રે રંગે નહિ કદા,
 આચારાંગ મોહાર; પ્રવચન માને રે તે મુનિ ચાલતા, તેહની જાઉં. બલીહારી...તેં...૨
 જેમ તરૂં કુલે રે ભમરો ખેસતો, ન કરે કાંઈ ઉપઘાત; તિમ મુનિ જાવે રે આહાર
 ગવેષવા, દશવૈકાલિક વાત...તેં...૩ આહાર તે લાવી નિરસ ભોગવે, જિમ દરમાંહ
 રે સાપ; અનુત્તર વાસી રે ધનનો વર્ણવ્યો, નમતાં જાય રે પાપ...તેં...૪ ચઉવિહ
 ભાષ્યા રે પન્નવણા પદે, બોલે મુનિ નિર્દોષ; એહવા મુનિને રે ભાવે વંદીયે, તો હોય
 સમકિત પોષ...તેં...૫ કહીયે પ્રમાદી રે મુનિ ન ઉવખીયે, જુઓ ચારણ મુનિ દોય;

લગ્નિધ પ્રચુલ રે જગ તીરથ કરે, તેહનો મહિમા રે જાય...તે...૬ લવણ ન મૂકે રે મર્યાદા
સહી, જીવાલિગમ તરંગ; શ્રી જિન વચને રે મુનિ વાંદતો, વાધે સંયમ રંગ...તે...૭
નિર્મલ દીસે રે સોના તણી પરે, નવવિધ બ્રહ્મ સુહાય; પૂન્ય અંકુરા રે દરિશન પાલવે,
અમૃત વંદે રે પાય...તે...૮.

(૪૨)

: શ્રી સિદ્ધચક્રજીનું સ્તવન :

સકલ કુશલ કમલાનું મંદિર, સુંદર મહિમા રે જાસ; નવપદમાં નવનિધિના દાતા,
સિદ્ધ અનેકમાં વાસરે લવિકા સિદ્ધચક્ર સુખકારી, તુમે આરાધો નરનારી રે લવિકા...૧ પ્રથમ
પદે અરિહંત આરાધો, સ્ફટિક રત્ન સમ વાન; પદ્મરાગ મણિની પરે રાતા, બીજે સિદ્ધનું
ધ્યાન રે...લવિકા...૨ ત્રીજે આચરજ અનુસરીએ, કંચન કાંતિ અનોપ; પદ એથે
ઉવજ્જાયને પ્રણમો, ઈન્દ્ર નીલ સમ વાન રે...લવિકા...૩ સર્વ સાધુ પદ પંચમે પ્રણમો,
શ્યામ વરણ સુખકાર; છકે દરિસણ જ્ઞાન સાતમે, આઠમે ચારિત્ર સાર રે...લવિકા...૪
તપનું આરાધન પદ નવમે, ચાર એ ઉજ્જવલ વરણા; છંદ લોગોત્તમ એહી જ મંગળ,
કરવા એહનું શરણ રે...લવિકા...૫ આસો ચૈત્રી અઠાઈ માંહી, નવ આંબીલ નવ ઓળી;
સિદ્ધચક્રજી પૂજા કરતાં, દુઃખ સવિ નાખો ઢોળી રે...લવિકા...૬ સિદ્ધચક્ર પૂજાથી
સઘળી, સંપદા નિજ ઘેર આવે; દુષ્ટકૃષ્ટ પ્રમુખ જે રોગો, તે પણ દૂરે જાય રે...લવિકા...
...૭ પૃથ્વી નિરૂપમ નયરી ઉજ્જેણ, દોય પુત્રી તસ સારી; સુરસુંદરી મિથ્યાત્વને પેરવી,
મયણા જિનમત ધારી રે...લવિકા...૮ સુરસુંદરી કહે સવિ સુખ અમને, છે નિજ
તાત પસાય; મયણા કહે એ ફોગટ કુમત, સુખ દુઃખ કર્મ પસાય રે...લવિકા...૯ તસ
વચને નૃપ કોયો એહ, આવ્યો ઉંબર ઈણ સમે; સાતસે કોઢિનો તે અધિપતિ, તેણે
માંગી કન્યાય રે...લવિકા...૧૦...નૃપકહે મયણા તુજ કર્મે આણ્યો, એ વર રસાલ; તવ
મયણા મન ધીરજ ધરીને, કંઠે ઠાવે વરમાલ રે...લવિકા...૧૧ શુભ વેળા પરણી દોય
પહોંચ્યા, શ્રી જિનવર પ્રાસાદે; ઋષભદેવ પૂજી ગુરૂ પાસે, આવ્યા ધરી ઉલ્લાસ રે...લ...
...૧૨ પ્રણમી મયણા કહે ગુરૂને હવે, લાખો કાંઈ ઉપાય; જેહથી તુમ શ્રાવકની કાયા,
સર્વ નીરોગી થાય રે...લ...૧૩ ગુરૂ કહે અમને મંગ જંત્રાદિક, કહેવા નહિ આચાર;
યોગ્ય પાણું જાણી અમે કહેશું, કરવાને ઉપગાર રે...લ...૧૪ નવદિન નવ આંબીલ તપ
કરીને, સિદ્ધચક્ર નિત્ય પૂજો; નવણ તણું જલ છાંટો અંગે, રોગ સકલ તિહાં ધ્રુજે રે...લ...
૧૫ ગુરૂ વચને આંબીલ તપ કરીને, સિદ્ધચક્ર આરાધ્યાં; ઉંબર કોઠ ગયો તસ દૂરે, રૂપ
અનુપમ વાધ્યો રે...લ...૧૬ શ્રી શ્રીપાલ નરેન્દ્ર થયો જે, પરણશે બહુ કન્યાય; પ્રજાપાલ
પણ થયો શ્રાવક, શ્રી જિનધર્મ પસાય રે...લવિકા...૧૭ અનુક્રમે ચંપા રાજ્ય લઈને,
પાળે અખંડિત આણ; જગ માંહે જશવાદ થયો બહુ, નિત્ય નિત્ય રંગ મંડાણ રે...
લવિકા...૧૮ મહામંત્ર પરમેષ્ઠિતણો એ, લવ દુઃખ નાશે અવિલંબ; સકલ સિદ્ધિ વશ

કેરવાને, એહ અનોપમ યંત્ર રે...લવિકા૦....૧૯ એહનો મહિમા કેવલિ જાણે, કિમ છન્ન-
સ્થ પ્રકાશે; તે માટે એ સકલ ધર્મથી, જિનધર્મ સારો ભાસે રે...લવિકા...૨૦ તે માટે
લવિયણુ તુમ ભાવે, સિદ્ધચક્ર કરો સેવા; આ લવ પરલવ બહુ સુખ સંપદા, જિમ
લહીએ શિવ મેવા રે...લવિકા૦...૨૧ સુરત બંદર રહી ચોમાસું, સ્તવન રચ્યું એ વારી;
સત્તરસે ને બાસઠ વરસે, સંઘ સકલ હિતકારી રે...લ૦...૨૨ સિદ્ધચક્રનો મહિમા સુણતા,
હોવે સુખ વિસ્તાર; શ્રી વિજય સેન સૂરીશ્વર વિનવે, દાન વિજય જ્યકારી રે...લ૦...૨૩

(૪૩)

નવપદ મહિમા સાર

નવપદ મહિમા સાર, સાંભળજે નરનાર; આછે લાલ ! હેજ ધરી આરાધીએજ,
તો પામો લવપાર, પુત્ર કલત્ર પરિવાર; આછે લાલ, નવદિન મંત્ર આરાધીએજ૦ ૧
આસો માસ સુવિચાર, નવઆંબિલ નિરધાર; આછે લાલ, નવપદ મહિમા કીજીએ
જ૦ ૨ મયણા સુંદરી શ્રીપાલ, આરાધ્યો તત્કાળ; આછે લાલ, ફળદાયક તેહને થયોજ;
કંચનવરણી કાય, દેહડી તેહની થાય, આછે લાલ, શ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમા કહ્યોજ૦ ૩
સાંભળી સહુ નરનાર, આરાધ્યો નવકાર; આછે લાલ, હેજ ધરી હેડે ઘણુંજ, ચૈત્ર
માસ વળી એહ, ધરો નવપદશું નેહ; આછે લાલ ! પૂજ્યો દે શિવસુખ ઘણું જ૦ ૪
એણી પરે ગૌતમ સ્વામ, નવનિધિ જેહને નામ; આછે લાલ, નવપદ મહિમા વખાણીએજ,
ઉત્તમ સાગર શિખ્ય, પ્રણમે તે નિશદિશ; આછે લાલ, નવપદ મહિમા જાણીએજ૦ ૫

(૪૪)

નવપદ સ્તવન

સકલ સુરાસુર વંધ નમીને, શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રધાન રે; ઇહ લવ પર લવ શિવસુખ
કારણ, વારણ કર્મ વિતાનરે. સ૦ ૧ પ્રથમ પદે અરિહંત નમીજે, ચાર અતિશય-
વંત રે; પ્રાતિહાર જ આઠની શોભા, બાર ગુણે ભગવંત રે. સ૦ ૨ આઠ કરમને નાશે
જિનવર, આઠ ગુણો પ્રગટાયરે; એહવા સિદ્ધ પ્રણુને નમતાં, દુરિત સકલ દૂર જાય રે.
સ૦ ૩ આચારજ પ્રણુમે પદ ત્રીજે, ગુણ છત્રીસ સુહાય રે; પાઠક પદ ચોથું નિત
પ્રણુમું, ગુણ પચવીશ કહાયરે. સ૦ ૪ સત્તાવીશ ગુણે કરી સાધુ, દુષ્ટકરમ લવ જીપે
રે; ચાર સદૃષ્ટા આદે સડસઠ, ભેદે દરિસણુ કીપે રે. સ૦ ૫ સાતમે નાણુ નમો
લવી ભાવે, ભક્તિ કરી શુભ મન્ન રે; પાંચ કહ્યા મૂલ જ ભેદ જ ચાસ, ઉત્તર એકાવન્ન
રે, સ૦ ૬ સંયમ સત્તર પ્રકાર આરાધો, નવમે પદ તપ સાર રે; એ તપ બારે ભેદે
વખાણ્યો, અવિચલ પદ દાતાર રે. સ૦ ૭ એ નવપદમાં આતમારે, નિજ આતમા
એહ રે; મયણા ને શ્રીપાલે આરાધ્યો, નવમે ભવે શિવ ગેહ રે. સ૦ ૮ પાંચ ગુણીમાં
ગુણ રહ્યા રે, ગુણી સેવે ગુણ હોય રે; ધ્યેયને ધ્યાતા ધ્યાનથી જાણો, ભેદ રહ્યો નવિ
કોય રે. સ૦ ૯ ઈમ નવપદ જે ધ્યાવે પાણી, તે શુભ વિજય વરંત રે; વીર કહે સુણ
શ્રેણીક તે નર, સિદ્ધિ વધૂ વરકંત રે. સ૦ ૧૦.

(૪૫)

તાવનો છંદ દોહા

નમો આનંદપુર નગર, અજય પાળ રાજન;
 માતા અજયા જનમિયો, જવર તું કૃપા નિધાન૦ ૧
 સાત રૂપ શક્તિ હુઓ, કરવા એલ જગત;
 નામ ધરાવે જૂજૂવાં, પ્રસર્યો તું ઈત ઉત૦ ૨
 એકાંતરો ખેયાંતરો, ત્રઈયો ચોથો નામ;
 શીઅ ઉણુ વિષમ જવરો, એ સાતે તુજ નામ૦ ૩

છંદ

એ સાતે તુજ નામ સુરંગા, જપતાં પૂરે કોડિ ઉમંગા; તે નામ્યા જે જાલિંગ
જુંગા, જગમાં વ્યાપી તુજ જસ ગંગા૦ ૪ તુજ આગે ભૂપતિ સખ રંગા, ત્રિભુવનમાં
વાજે તુજ ડંગા; માને નહિ તું કેહની શંગા, તુઠ્યો આપે સોવન ટંગા૦ ૫ સાધક
સિદ્ધ તણાં મદ મોડે, અસુર સુર તુજ આગળ દોડે; હુકુ ધિકુનાં કંધર તોડે૦ ૬
આવંતો હર હર કંપાવે, ડાહ્યાને જિમ તિમ બહેકાવે; પહિલો તું કેડમાંથી આવે,
સાત શિખર પણુ શીત ન જાવે૦ ૭ હીં હીં હું હુંકાર કરાવે, પાંસળિયા હાડ
કકડાવે; ઉનાળે પણુ અમલ જગાવે, તાપે પહેરણુમાં મુતરાવે૦ ૮ આસો કાર્તિકમાં
તુજ જોરો, હઠ્યો ન માને ધાગો દોરો; દેશ વિદેશ પડાવે સોરો, કરે સખળ તું તારો
તારો૦ ૯ તું હાથીનાં હાંડાં ભંજે, પાપીને તાડે કર પંજે; ભક્તવત્સલ ભાવે જો રંજે,
તો સેવકને કોય ન ગંજે૦ ૧૦ કોડક તોડક ડમરૂ ડાક, સુરપતિ સરિખા માને હાક;
ધમકે ધુંસડ ધાસડ ધાક, ચઢંતો ચાલે ચંચલ ચાલ૦ ૧૧ પિશુન પછાડણુ નહિ કો
તોથી, તુજ જસ બોલ્યા જાય ન કોથી; શી આણુખીલ કરો એ થાંથી, મહેર કરી
અળગા રહો મોથી૦ ૧૨ ભક્ત થકી એવડી કાં ખેડો, અવર અમીનાં છાટાં રેડો; લાખા
ભક્તનો એ નિવેડો, મહારાજ મૂકો મુજ કેડો૦ ૧૩ લાજવશે માં અજયા રાની, ગુરૂ
આણુ માનો ગુણુ ખાણી; ઘરે સિધાવો કરણુ આણી, કહું છું નાકે લીંટી તાણી૦ ૧૪
મંત્ર સહિત એ છંદ જો પઢશે, તેહને તાવ કહી નવ ચઢશે; કાંતિકળા દહી નિરોગી,
લહેશે લખમી લીલા ભોગ. ૧૫

કળશ

ૐ નમો ધરિ આદિ, બીજ ગુરૂ નામ વદિ જે; આનંદપુર અવનીશ, અજયપાળ
આખી જે, અજયા જાત અઢાર, વાંચિયે સાતે ખેટા. જપતાં એહિ જ જાય, ભક્ત શું
ન કરે મેટા, ઉતરે ચઢિયે અંગ પરમે, તુજ વચણે મુઠા; કહે કાંતિ રોગ નાવે કહી,
સાર મંત્ર ગહિયે સદા૦ ૧૬.

(એ છંદ સાત વાર, ચૌદ વાર. અથવા એકવીશ વાર સાંભળે અથવા લખે તો તાવ જતો રહે.)

(૪૬)

શ્રી વિષહર પાર્શ્વનાથનો મહામંત્ર

ઓં જિતું ઓં જિતુ ઓં જિ ઉપસમ ધરી, ઓં હ્રીં પાર્શ્વ અક્ષર જપંતે,
ભૂત ને પ્રેત જ્ઞેતિષ વ્યંતરસુરા, ઉપશમે વાર એકવીશ ગુણંતે, ઓં જિતું ૧ દુષ્ટ ગ્રહ
રોગ શોક જરા જંતુને, તાવ એકાંતરે દિન તપંતે, ગર્ભબંધ નિવારણ સર્પ વીંછી
વિષ, બાલિકા બાલની વ્યાધિ હંતે: ઓં ૨ શાયણિ ડાયણિ રોહિણી રાંધણી, ફેટીકા
મોટીકા દુષ્ટ હંતિ; દાઢ ઉંદર તણી કેલ નોલા તણી, શ્વાન શીયાળ વીકરાલ દંતિ.
ઓં ૩ ધરણ પદ્માવતી સમરી શોભાવતી, વાટ અઘાટ અટવી અટંતે; લક્ષ્મી હુંદો
મલે સુજશ વેલા વલે, સયલ આશા ફલે મન હસંતે. ઓં ૪ અષ્ટ મહા ભય હરે,
અત પીડા ટલે, ઉતરે શુભ શીશક લખંતે; વદતિ વર પ્રીતસ્થુ પ્રીતિ વિમલ પ્રભો,
પાર્શ્વજિન નામ અભિરામ મંતે. ઓં જિતું ૫.

(૪૭)

શ્રી નવગ્રહ મંત્રાક્ષર સ્તોત્રમ્

પ્રથમં પ્રણવ માયા બીજં, શ્રિયં સુનત્વા થલપતિ શ્રી ગોડીપાર્શ્વનાથો પ્રસન્નઃ ।
શ્રી મહર્ણુ પઉમાદેવી મહ્યષ્ટસિદ્ધિઃ, અદ્રે મદ્રે દુષ્ટ સર્વ શત્રુ વિઘટ=૧=અથાતઃ ગ્રહ
સર્વાણિ, પાર્શ્વપાદાબ્જ સેવિતં; દાસાનાં દુઃખહર્તા ચ, સર્વા ભીષ્ટફલ પ્રદ=૨=ધર્મ
કામાર્થ મોક્ષાંતાઃ, મનોવાંછિત દાયકઃ; રવિ ભૌમ શનિ રાહુઃ, મહા કષ્ટંતુ ઘાતક=૩=
૩=નમસ્કારં ચ માર્તંડ, મમોપરિ કૃપાં કરુ; ઐં શ્રાં શ્રીં શ્રૌં શ્રઃ સ સૂર્યઃ મમ તુષ-
તુ=૪=ૐ શ્રાં શ્રીં શ્રૌં શ્રઃ શશિદેવ નમો સ્તુ તે, અમૃતાં ચ સદા મીયં સ ચંદ્રઃ
સમ તુષ્ટયે=૫=ૐ ક્રાં ક્રીં ક્રૌં ક્રઃ કુજ દેવ દયાં કરુ, ભૂમિ પુત્ર ભયચ્છેદ, સર્વારિષ્ટ
હરોહરઃ=૬=ૐ બ્રાં બ્રીં બ્રૌં બ્રઃ બુધોક્તઃ બહુ સંપદઃ, શશિ સુતો ન રિષ્ટસ્ત્વં ઋદ્ધિ
વૃદ્ધિ પ્રદોલવ=૭=ૐ જ્રાં જ્રીં જ્રૌં જ્રઃ જીવદેવો બૃહસ્પતિઃ, ભુર્ભુવો ધનદાતા ચ માં
સ્વામિં સ્તુ કૃપાં કરુ=૮=ૐ હ્રાં હ્રીં હ્રૌં હ્રઃ સ શુક્રઃ અસુરોગુરુઃ, શુકલવર્ણ સૌખ્યકર્તા,
વર્ણદુઃખં તુ ચૂરય=૯=ૐ દ્વાં દ્વીં દ્વૌં દ્વઃ શાંતિદેવો રવિ સુતઃ, તુષ્ટમાનઃ મમા-
નંદં, મમ શત્રુ હરોદ્ભુત (ભવ)=૧૦=ૐ રાં રીં રૌં રઃ આસુરી સિંહીક્રાસુતઃ, રોગશોક
દુઃખહર્તા, સર્વકોટિક્લ પ્રદઃ=૧૧=ૐ ભ્રાં ભ્રીં ભ્રૌં ભ્રઃ કેતુઃ કલ્યાણકારકઃ; સચ્ચેવ સુખ-
દાતા ચ, દુઃખ સર્વ નિવારકઃ=૧૨=શ્રી પાર્શ્વ ચરણકમલ, ભક્તિ યુક્ત નવગ્રહાઃ; સદાનંદ
મહોર્થાય નિત્ય પાઠં કરિષ્યતિ, પાર્શ્વદેવ પ્રતાપાય ચિરંજીવાય શાશ્વતી=૧૩=

ઇતિ દ્વિતીય ભાગ : સંપૂર્ણ :

શુદ્ધિ પત્રક

પૃષ્ઠ પંક્તિ ઠા.નં.	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ	પૃષ્ઠ પંક્તિ ઠા.નં.	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ
૩ ૫ „-૫	પાલણુડે	પારણુડે	„ ૩ „-„	મારા	મારાતો
૪ ૨ „-૭	ચિનથી	ચિત્તથી	૭૭ ૬ „-૧	—	વાલામારા
૬ ૧૪ „-૨	નાહું	નહિં	૭૮ ૧૩ „-૨	મોતીયે	મોતીયડે
૧૦ ૧૧ „-૩	ખહું	ખહું	૭૮ ૨ „-૩	મોલુનો	મહામુલો
૧૩ ૧૦ „-૬	અક	એક	૭૯ ૭ „-૪	ટપટપટયું	ટપટપટયુંથેરે
૧૭ ૨ „-૫	કંખા	કંખા	૮૨ ૨ „-૬	નહાત	નાત
૧૮ ૧ „-૬	પાવયણી	પવિયણી	૮૨ ૫ „-„	ધાર્ય	ધૈર્ય
૧૮ ૨ „-૬	ધર્મકથી	ધર્મથકી	„ ૫ „-„	જગમાં રે	જગમાંરે
૧૯ ૬ „-૧૦	લવનાં	લલનાં	૮૪ ૪ „-૨	દમયંચી	દમયંતી
૨૩ ૧૧ „-૪	વચન	વચન	૯૮ ૫ „-૫	પહોરો	પહેરો
૨૩ ૧૧ „-૫	પ્રણામી	પ્રણમી	૯૩ ૧૭ „-૩	આતપના	આતાપના
૨૬ ૮ „-૩	અળધૂત	અવધૂત	૯૭ ૧૩ ૮ અધ્યયન	વ્યસન	વચન
૩૭ ૮ „-૨	જેદી	યદી	૯૭ ૧૭ „ „	ગતિ	કાલે
૩૭ ૧૪ „-૩	થાયજે	થાયજો	૯૭ ૨૦ „ „	ઓષધનો	ઓષધના-
૩૮ ૧ „-૩	અમચી	અમચો		ભામો	ભામા
૩૮ ૪ „-૪	પામ્યાળુકેરે	પામ્યાળુરે	„ „ „ „	કુગતિનાઠામો	નાકામો
૩૯ ૧ „-૧	દોહા રુપ	રિપુ	૬૮ ૧ ૬ અધ્યયન	કરજો	કરેજો
૫૪ ૨૨ „-૪	હારવિજય	હીરવિજય	„ „ „ „	ધરજો	ધરેજો
૫૭ ૨૧ „-૧	ભાગ્યું	ભાંગ્યું	„ ૬ „ „	કામ	કામ
૫૮ ૧ „-„	રહયામાંય	હૃદયામાંય	„ ૧૦ „ „	સવિવેક	સુવિવેક
૫૮ ૭ „-„	અમૃત	અમૃત	૬૬ ૨૦ ૧૦ „	ઝીપંવા	જીપવા
૬૧ ૧૧ „-૨	લઈ	લઈ	૧૦૦ ૧ ૧૧ „	રોગાડિક	રોગાતિક
૬૮ ૧૪ „-૧	હિઆ	હિંસા	„ ૭ „ „	ચિંતામણી	ચિંતામણી
૬૮ ૨૩ „-૨	ગોલ	ગોલ	„ ૮ „ „	પહ	ઈહિ
૭૧ ૧૦ „-૧	લોવા	જોવા	„ ૧૦ ૬-૧	દહાનાં	દહામાં
૭૭ ૮ „-૧	દોહા વેશા	વેશ્યા	૧૦૮ ૧૬ „-૪	સત્તાણવે	સતાવને
„ ૧૦ „-„	„ જોલી	વોલી	૧૧૩ ૬ „-૫	આગર	આગળ
„ ૧૧ „-„	„ મહે.. તો	મહેતો	૧૧૩ ૭ „-„	„	„
„ ૧ „-૧	સમ	સમજો	૧૧૩ ૩ „-૬	ગાડાં	ગાડા

પૃષ્ઠ પંક્તિ ઠા.નં.	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ	પૃષ્ઠ પંક્તિ ઠા.નં.	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ
૧૧૪ ૫ „-૬	રાજન	રાજન	૧૪૮ ૧૭ „-૬	ગજસુકુમલાદિક	ગજસુકુમલાદિક
૧૧૫ ૧૨ „-૭	જૈન્ય	જૈન	૧૫૮ ૨ „-૧	વરણ	વર્ણ
૧૧૫ ૯ દોહા	રાજન	રાજન	૧૭૪ ૪ „-”	રખણ	રાખણ
૧૧૫ ૪ „	હીંઈણ	ઈણહી	૨૦૩ ૧ „-૧૧	લાલત	લાલન
૧૧૮ ૯ ઠા. ૧૦	લંહત	લહંત	” ૩ „-૧૦	કષ	કેષ
૧૨૨ ૧૯ „-૬	હોરાજ	હોરાજ	૨૧૫ ૧૧ „-૧	ખરેરે	ખરે
૧૨૩ ૨ „-૪	તીક્ષણ	તીક્ષણ	૨૧૬ ૧૪ „-૨	ચકસરીયે	ચક્કેસરીયે
૧૨૫ ૧૧ „-૬	તીક્ષણ	તીક્ષણ	૨૩૫ ૧૫ „-૪	વરાગ્યે	વૈરાગ્યે
૧૨૮ ૨ „-૮	કાઠે	કાઠે	૨૩૬ ૨૧ „-૫	ઉદ્દેશીક	ઉદ્દેશીક
૧૩૦ ૧૦ „-૯	નિજતગરી	નિજનગરી	૨૪૪ ૪ „-૩	અ.	એ.
૧૩૧ ૨૭ „-૧૦	વસ	વસ	૨૫૪ ૮ „-૧૧	ભવજિન	ભવીજન
૧૩૪ ૪ ત્રી.ભા.	ઈણીયરે	ઈણીપરે	૨૫૫ ૧ „-૩	સંભાલો	સાંભલો
	દોહા		૨૬૫ ૯ „-૨	પ્રસન્નિ	પ્રસિન્નિ
૧૪૨ ૨ ૧૧ ભા.	ભોવોદ્ય	ભાવાંરદ્ય			
૧૪૬ ૧૦ ઠા. ૩	લીપે	લીપે			

પર્યુષણ દિવાલી નવપદ્ય વિભાગ

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ	પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ
૨૮૨	૮	પ્રાધે	પ્રાથે	”	૫	નાભિવાદિ	નાભિ ભવાદિ
૨૮૩	૧	શ્વી	શ્રી	”	૬	શ્રેયાંસ્થ	શ્રેયાંસ
૨૮૩	૨૧	સંવત્સરી	સંવત્સરી	”	૭	વર્ધમાનાભિધ	વર્ધમાનાંભિધ
૨૯૩	૨૧	અવશેષ	ભવશેષ	”	૮	તત્વશ્રાં	તત્પશ્રાધ
૩૦૧	૧૧	મુક્તિ	શુન્તિ	”	૮	વીર્યયાં	વીર્યયાં
૩૦૨	૧	સુર્યારકાન્તે	તુર્યારકાન્તે	”	૧૩	તો	નો
”	૩	વ્રત	વ્રતવર	”	૧૬	—	વહી

પ્રવચન મધુ ભાગ ૨

પૂ. આ. વિજયકલાપૂર્ણ સૂરીશ્વરજી મ. સા.

- ૧ બીજા પર નહિ તો પોતાના પરતો દયા કરો. આપણે કેટલા નિર્દય છીએ કે ધર્મરહિત મારો આત્મા દુર્ગતિમાં ચાલ્યો જશે એની પણ શ્રીકર નથી કરતા.
- ૨ આત્માની શક્તિ જે તરફ રહેશે તેનો જ વિજય થશે. આપણે બધી શક્તિ વિષય કષાયને આપીને સંસારને જ વિજયી બનાવ્યો છે. હવે એ શક્તિને આત્મા તરફ વહેવડાવી આપણે વિજયી બની શકીએ છીએ.
- ૩ જ્ઞાનનો અગ્નિ જ્યારે પ્રગટ થાય છે ત્યારે તેમાં કામ, ક્રોધ, લોભ આદિ સર્વ દોષો ઈધનની જેમ બળી જાય છે.
- ૪ જે શરીર એક દિવસે સ્મશાનમાં રાખ થઈ જવાનું છે તેના માટે જ પાપો કરી કરીને આખી જીંદગી બગાડી દેવી એ મહામૂર્ખાઈ છે.
- ૫ જો સફળતિમાં જવું હોય તો પર પીડા છોડી દો આ વાત બરાબર સમજી લો કે બીજાની પીડા પોતાનીજ પીડા છે. બીજાને દુઃખ બનાવીને વસ્તુતઃ આપણે આપણી જ જાતને દુઃખી બનાવીએ છીએ.
- ૬ મિથ્યાત્વી પ્રાણી દેહને જ આત્મા સમજે છે. તેના નાશમાં પોતાનો નાશ સમજે છે, એટલે જ તે સદા મૃત્યુથી ગભરાતો રહે છે.
- ૭ મૃત્યુ અજ્ઞાની લોકોની બ્રાંતિ છે. વાસ્તવમાં જે આપણે છીએ તેનો નાશ કદી થઈ શકે નહીં. આપણું અસ્તિત્વ અનાદિ કાળથી છે. અનંત કાળ સુધી રહેશે.
- ૮ જ્યાં જન્મ-જરા-મૃત્યુ નથી તે મોક્ષ છે. આપણે બધો જ ધર્મ એની પ્રાપ્તિ માટે જ કરવાનો છે. પરંતુ ધર્મક્રિયા કરતી વખતે ક્યારેય વિચાર આવ્યો કે હું આ બધું મોક્ષ માટે કરી રહ્યો છું?
- ૯ આ વાતનો આપણા દિલમાં બરાબર ઠસી જવી જોઈએ કે સકલ કલ્યાણના કારણુ શ્રી અરિહંત દેવ છે. આવું માન્યા વિના ભક્તિ પ્રગટવાની નથી ભક્તિ વિના મુક્તિ મળવાની નથી.
- ૧૦ જ્યારે આત્મિક સંપત્તિ સારભૂત લાગે. રતનથી જ પ્રાપ્તવ્ય લાગે ત્યારે સંસારનું સુખ રહેજે છુટી જાય. રતન મળી ગયા પછી કાંકરા કોણ સંઘરે?
- ૧૧ માંગવાથી આપવાની શક્તિ કુંઠિત બની જાય છે, લેવા કરતા દેવાનો આનંદ ચડીયાતો છે, જ્યારે આપવાની શરૂઆત થાય છે, ત્યારે તેની શક્તિ આપોઆપ વધી જાય છે.